

ΠΑΝΑΓ. ΓΑΒΡΕΣΕΑ

ΓΕΩΓΡΑΦΙΑ ΗΠΕΙΡΩΝ

ΑΣΙΑΣ

ΑΦΡΙΚΗΣ

ΑΜΕΡΙΚΗΣ

ΩΚΕΑΝΙΑΣ

ΑΝΤΑΡΚΤΙΚΗΣ

ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΕΚΔΟΣΕΩΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΩΝ ΒΙΒΛΙΩΝ

ΑΘΗΝΑΙ 1975

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

Εγγραφές

21
14

63

ΠΑΝΑΓΙΩΤΟΥ ΓΑΒΡΕΣΕΑ

ΓΕΩΓΡΑΦΙΑ ΑΣΙΑΣ
ΗΠΕΙΡΩΝ ΑΦΡΙΚΗΣ
Anna Spyridon
ΑΜΕΡΙΚΗΣ
ΩΚΕΑΝΙΑΣ
ΑΝΤΑΡΚΤΙΚΗΣ

Spyridon

ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΕΚΔΟΣΕΩΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΩΝ ΒΙΒΛΙΩΝ
ΑΘΗΝΑΙ 1975

18102

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

57

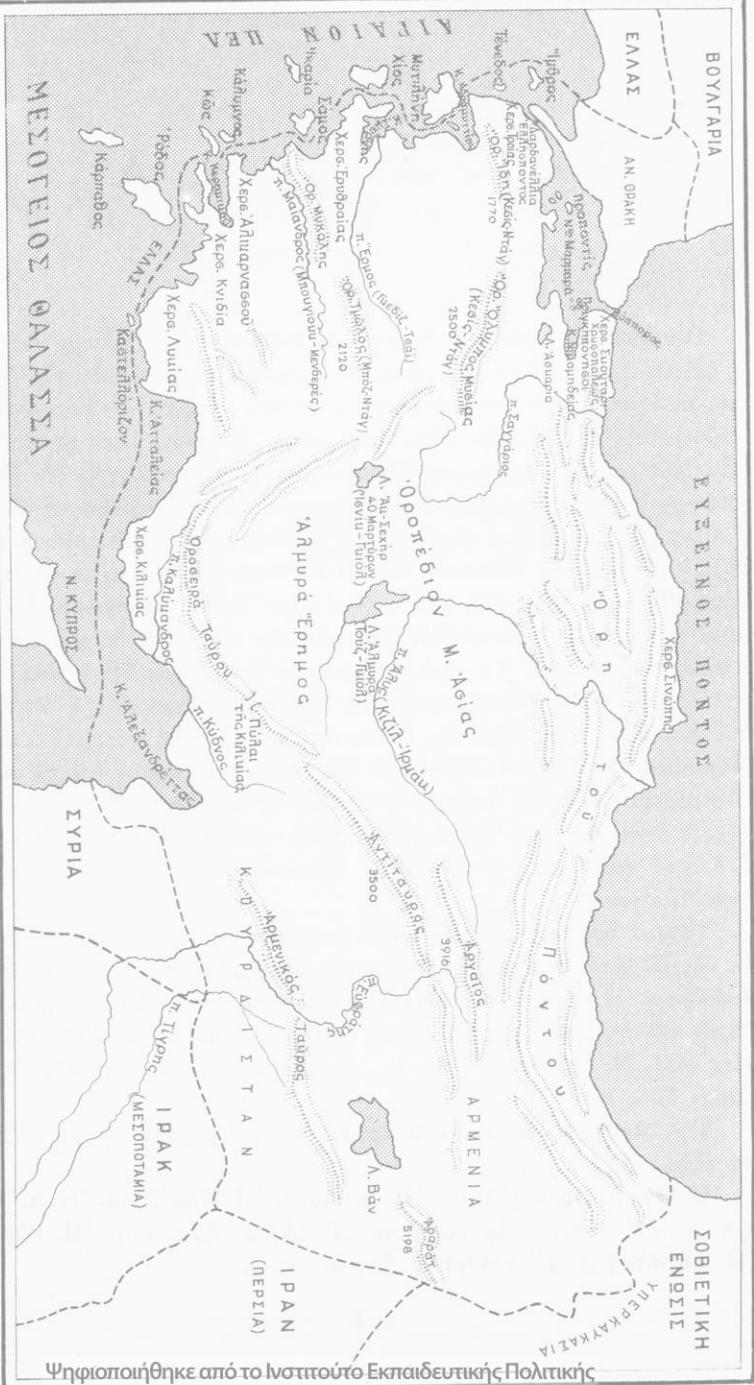
A. A Σ | A

Γενικά. Η Ασία έχει έκτασιν 44.000.000 τετρ. χιλιομ. και είναι ή μεγαλυτέρα έξ ολών τῶν ἡπείρων (σχεδὸν τετραπλασία τῆς Εύρωπης). Έχει πρὸς Α. τὸν Εἰρηνικὸν Ὡκεανόν, πρὸς Ν. τὸν Εἰρηνικὸν καὶ Ἰνδικὸν καὶ πρὸς Β. τὸν Βόρ. Παγωμένον Ὡκεανόν. Πρὸς Δ. έχει τὴν Ερυθρὰν καὶ τὴν Μεσόγειον θάλασσαν, τὸ Αἴγαον πέλαγος, τὸν Ἐλλήσποντον, τὴν Προποντίδα, τὸν Βόσπορον καὶ τὸν Εὔξεινον Πόντον (Χαρτ. Ἔγχρ.). Μετὰ τῆς Εύρωπης συνδέεται ἀπὸ τοῦ Καυκάσου μέχρι τοῦ Β. Παγωμένου Ὡκεανοῦ, εἰς τρόπον ὥστε ἡ Εύρωπη, νὰ δύναται νὰ θεωρηθῇ ὡς μία μεγάλη χερσόνησος τῆς Ασίας. Πράγματι ή Ασία μετὰ τῆς Εύρωπης θεωρεῖται ἀπὸ φυσικῆς ἀπόψεως ὡς μία ἡπειρος, καλούμενη **Εὐρασία**. Τὰ σύνορα Εύρωπης καὶ Ασίας δὲν καθορίζονται σαφῶς· ὡς τοιαῦτα λαμβάνεται μία τεθλασμένη γραμμή, ή ὅποια διὰ τοῦ Καυκάσου, τῆς Κασπίας θαλάσσης, τοῦ Ουράλη ποταμοῦ καὶ τῶν Ουραλίων ὁρέων φθάνει εἰς τὸν Β. Παγωμένον Ὡκεανόν. Εἰς τὰ σύνορα Ασίας καὶ Αφρικῆς ὑπάρχει μία χαμηλή, ἀμμώδης καὶ στενὴ λωρίς γῆς, ή ὅποια λέγεται Ισθμὸς τοῦ Σουέζ, καὶ εἰς τὴν ὅποιαν ἀνεσκάφη ή διώρυξ τοῦ Σουέζ, ή συνδέουσα ὄχμερον τὴν Ερυθρὰν θάλασσαν μὲ τὴν Μεσόγειον.

Τούτη η ψηφιακή απόσταση της Ασίας από την Ευρώπη είναι τὸ έσωτερικὸν τῆς Ασίας καὶ τὴν "Απω" Ανατολήν διείσδυσιν· αἱ ὑψηλαὶ αὐταὶ δροσειραὶ κάμνουν τὴν Ασίαν τὴν ὑψηλότεραν τῶν ἡπείρων, μὲ μέσον ὕψος 1010 μ. (Εύρωπης 330 μ., Αύστραλιας 360, Ν. Αμερικῆς 550, Β. Αμερικῆς 600 καὶ Αφρικῆς 660 μ. μέσον ὕψος).

Τὴν Ασίαν δυνάμεθα νὰ διακρίνωμεν εἰς 7 μεγάλα τμήματα. Είναι τὰ ἔξης :

Η ΝΔ. ή **Πρόσω Ασία**. Η Ν. Ασία. Η ΝΑ. Ασία. Η Α. Ασία (ή Α. καὶ ΝΑ. Ασία λέγονται καὶ "Απω" Ανατολή). Η Βόρειος. Η Δυτικὴ καὶ Η Κεντρικὴ Ασία.

Χαρ. 1. Φυσικός Χάρτης Ἀσιατικῆς Τουρκίας.

I. ΝΟΤΙΟΔΥΤΙΚΗ "Η ΠΡΟΣΩ ΑΣΙΑ

Είς αύτήν ἀνήκουν, ἡ Ἀσιατικὴ Τουρκία, ἡ Κύπρος, ἡ Συρία, ὁ Λιβανός, τὸ Ἰσραὴλ, ἡ Ἰορδανία, ἡ Σαουδικὴ Ἀραβία, ἡ Ὑεμένη καὶ τὰ διάφορα ἄλλα μικρὰ κρατίδια τῆς χερσονήσου τῆς Ἀραβίας καὶ τέλος τὸ Ἰράκ.

✓ 'Ασιατικὴ Τουρκία

Αὕτη ἀποτελεῖται ἀπὸ τὴν χερσόνησον τῆς Μικρᾶς Ἀσίας, ἀπὸ μέρος τοῦ Κουρδιστάν καὶ τῆς Ἀρμενίας (Χαρτ. 1) καὶ ἀπὸ τὰς νήσους τοῦ Αἰγαίου Ἰμβρον καὶ Τένεδον καὶ τέλος τὰς νήσους τοῦ Μαρμαρᾶ καὶ τὰς Πριγκηπονήσους εἰς τὴν Προποντίδα.

"Εκτασις. "Ορια. Ἡ Ἀσιατικὴ Τουρκία ἀποτελεῖ τὸ μέγιστον τμῆμα τῆς Τουρκικῆς Δημοκρατίας ἔχουσα ἔκτασιν 743.634 τετρ. χιλιομ. (ἐπὶ συνολικῆς ἔκτασεως 767.980 τετρ. χιλιομ. ἐξ ὧν τὰ 23.623 ἀνήκουν εἰς τὴν Εὐρωπαϊκὴν Τουρκίαν ἢ Ἀνατολικὴν Θράκην, ἔξετασθεῖσαν μὲ τὴν Εὐρώπην). Εἶναι δηλ. ἡ Ἀσιατικὴ Τουρκία σχεδὸν ὅπλασία εἰς ἔκτασιν τῆς Ἑλλάδος (ἔκτασις Ἑλλάδος 132.563 τετρ. χιλ.). Πρὸς τὰ Β. καὶ τὰ ΒΔ. βρέχεται ἀπὸ τὸν Εὔξεινον Πόντον, τὸν Βοσπόρον, τὴν Προποντίδα καὶ τὸν Ἐλλήσποντον ἢ Δαρδανέλλια (Χαρτ. 1). Πρὸς Δ. ἀπὸ τὸ Αἰγαῖον πέλαγος. Πρὸς Ν. συνορεύει μὲ τὴν Μεσόγειον, τὴν Συρίαν καὶ τὸ Ἰράκ καὶ πρὸς Α. ἀπὸ τὸ Ἰράν (Περσίαν) καὶ τὴν Σοβιετικήν "Ενωσιν ("Υπερχαυκασίαν).

Μορφολογία ἐδάφους. **Φυσικαὶ περιοχαὶ.** Ἡ Ἀσιατικὴ Τουρκία ἀποτελεῖται κυρίως ἀπὸ ἐν ὁροπέδιον, μέσου ὕψους 1000 μ., τὸ διποῖον περιβάλλεται πανταχόθεν ἀπὸ ὅρη ἀφίνοντα διάγιας μόνον διαβάσεις, διὰ τῶν ὅποιων γίνεται ἡ ἐπικοινωνία μὲ τὴν ἔξω τοῦ ὁροπεδίου ὑπόλοιπον χώραν. Μεγάλου μέρους τοῦ ὁροπεδίου τὰ ὄρδατα τῶν βροχῶν δὲν ἔχουν διέξοδον πρὸς τὴν θάλασσαν καὶ ἢ συλλέγονται εἰς τὰ χαμηλότερά του μέρη, ὅπου σχηματίζουν λίμνας κατὰ τὸ πλεῖστον ἀλμυράς, ἢ χάχονται εἰς τὰς ἀμμώδεις ἐρήμους ἔκτασεις τοῦ ὁροπεδίου, καταπινόμενα ἀπὸ τὴν ἄμμον. Βορείως τοῦ ὁροπεδίου ἔκτείνονται αἱ ὁροσειραὶ τοῦ Πόντου ἢ Ποντικαὶ Ἀλπεις, αἱ ὅποιαι ἢ ἄρχονται ἀμέσως ἀπὸ τῆς πα-

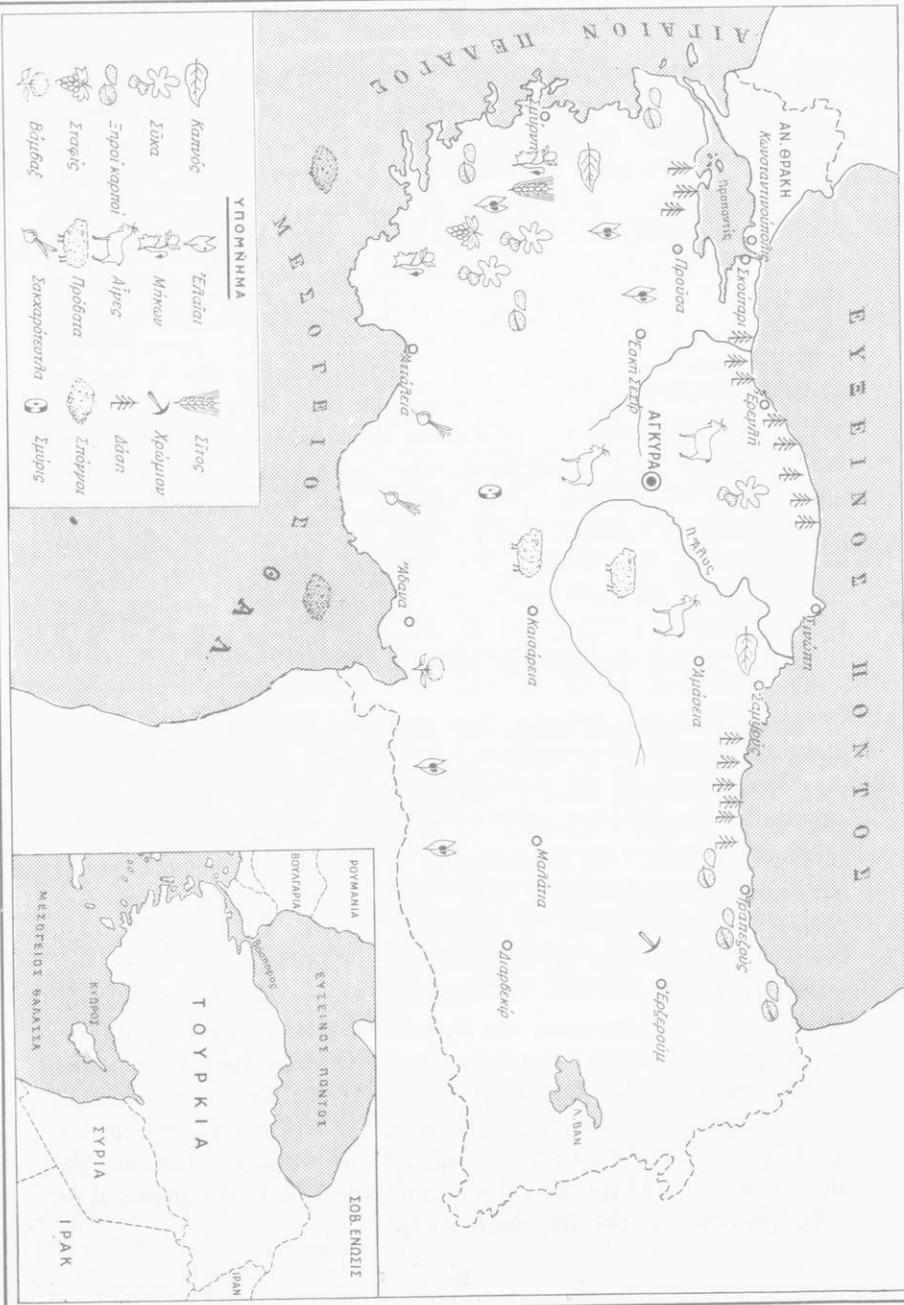
ραλίας ή ἀφίνουν στενάς πρόδις αὐτὴν πεδιάδας. Ἀρχίζουν αἱ ὁροσειραὶ τοῦ Πόντου ἀπὸ τὴν Προποντίδα καὶ, βαίνουσαι παραλλήλως πρόδις τὰς ἀκτάς, φθάνουν μέχρι τῶν πρόδις τὴν Σοβιετικὴν "Ἐνωσιν συνόρων. Τὸ ὑψὸς των ποικίλει, φθάνοντα πά 3.000 μ., ἔχουν δὲ ἀρκετὸν πλάτος. Πρόδις τὰ N. καὶ τὰ A. τῆς M. Ἀσίας ἐκτείνονται αἱ ὁροσειραὶ τοῦ Ταύρου καὶ τοῦ Ἀντιταύρου (3.500 μ.), τὸ ἐσβεσμένον ἡφαίστειον Ἀργαῖος (3916 μ.) καὶ, πρόδις τὰ μετὰ τῆς Σοβιετικῆς Ἐνώσεως καὶ τοῦ Ἰράν σύνορα, τὰ ἐσβεσμένα ἡφαίστεια μέγα καὶ μικρὸν Ἀραράτ (5198 καὶ 3911 μ.), τὰ δποῖα προεκτείνονται καὶ ἐντὸς τῶν ὡς ἄνω χωρῶν. Πρόδις τὰ Δ. τῆς χερσονήσου εὑρίσκονται τὰ ὅρη Ὁλυμπος τῆς Μυσίας (2.500 μ.), ἡ Ἰδη (1.770 μ.) εἰς τὴν χερσόνησον τῆς Τροίας, δὲ Τμῶλος (2120 μ.) καὶ τινα ἄλλα χαμηλότερα ὅρη. Τὰ ὡς ἄνω ὅρη ἀφίνουν, καθὼς καὶ ἀνωτέρω ἀναφέρομεν, δλίγας μόνον διαβάσεις. Ὁνομαστὴ εἰς τὴν ἀρχαιότητα διάβασις διὰ τῆς ὁροσειρᾶς τοῦ Ταύρου εἶναι ἡ καλουμένη «πῦλαι» ἢ «Θῦραι» τῆς Κιλικίας· διὰ τὰ τάχης διέρχεται αὐτοκινητόδρομος καὶ ἡ σιδηροδρομικὴ γραμμὴ Κων/λεως—Βαγδάτης. Μεταξὺ τῶν ὁροσειρῶν σχηματίζονται διάφοροι, ἀρκετὰ εὔφοροι, κοιλάδες καὶ, εἰς τὰ δυτικὰ καὶ τὰ πρός νότον παράλια, εὔφοροι πεδιάδες.

Ο θαλάσσιος διαμελισμὸς εἶναι μεγάλος εἰς τὰ δυτικὰ παράλια, ἀλλ᾽ ἀσήμαντος εἰς τὰ N. καὶ ἴδιως τὰ B. παράλια. Εἰς τὰ B. σχηματίζεται ἡ χερσόνησος τῆς Σινώπης καὶ ἡ χερσόνησος Σκούταρι ἡ Χρυσουπόλεως (μεταξὺ Εὔξείνου καὶ Προποντίδος). Εἰς τὰ Δ. σχηματίζεται ἡ χερσόνησος τῆς Τροίας. Νοτιώτερον ταύτης σχηματίζονται οἱ κόλποι τοῦ Ἀδραμυτίου, τῆς Σιμύρνης καὶ αἱ χερσόνησοι τῆς Ἐρυθραίας ἀπέναντι τῆς Χίου, τῆς Μυκάλης ἀπέναντι τῆς Σάμου καὶ αἱ τῆς Ἀλικαρνασσοῦ καὶ Κνιδία ἀπέναντι τῆς Κῶ. Μεταξὺ τῶν δύο τούτων χερσονήσων σχηματίζεται ὁ κόλπος τοῦ Κεραμεικοῦ. Εἰς τὰ νότια σχηματίζονται αἱ χερσόνησοι τῆς Λυκίας καὶ τῆς Κιλικίας καὶ μεταξὺ τούτων ὁ κόλπος τῆς Ἀτταλείας.

Κλῖμα. Αἱ εἰς τὰ παράλια ὑψούμεναι ὁροσειραὶ ἐμποδίζουν τοὺς θαλασσίους ἀνέμους νὰ προχωρήσουν εἰς τὸ ἐσωτερικὸν τῆς χερσονήσου καὶ νὰ φέρουν εἰς αὐτὸν τὴν εὐεργετικὴν των ἐπίδρασιν (δηλ. βροχάς, ὅχι θερμὰ θέρη καὶ ἥπιος χειμῶνας). "Εχει διὰ τοῦτο τὸ ἐσωτερικὸν δροπέδιον κλῖμα ἡπειρωτικὸν μὲ θερμὰ θέρη, ψυχροὺς χειμῶνας καὶ μεγάλην διαφορὰν θερμοκρασίας, ὅχι μόνον μεταξὺ θέρους καὶ χειμῶνος,

ἀλλὰ καὶ μεταξύ τῶν ὀρῶν μιᾶς καὶ τῆς αὐτῆς ήμέρας. Αἱ βροχαὶ εἰς τὸ ἐσωτερικὸν τῆς χώρας εἰναι γενικῶς δλίγαι καὶ τὸ ἔδαφος στεπ-πῶδες, καλύπτεται δηλαδὴ ἀπὸ χαμηλὸν χόρτον καὶ εἰναι κατάληηλον μόνον διὰ κτηνοτροφίαν. Εἰς τινας περιοχὰς αἱ βροχαὶ εἰναι τόσον δλίγαι (κάτω τῶν 0,25 μ. ἐτησίως), ὥστε νὰ σχηματίζωνται ἐκεῖ ἀρκετὰ ἐκτεταμέναι ἔρημοι, δπως ἡ Ἀλμυρὰ ἔρημος. Εἰς τὰ δυτικὰ καὶ τὰ νότια παράλια τὸ κλῖμα, ὑπὸ τὴν ἐπιδρασιν τῆς Μεσογείου, εἰναι μεσογειακόν, δηλ. μὲ δχι θερμὰ θέρη, ἥπιους χειμῶνας καὶ βροχὰς κυρίως κατὰ τὸ φθινόπωρον καὶ τὸν χειμῶνα. Εἰς τὰ πρὸς νότον ὅμως παράλια ἡ θερμοκρασία εἰναι ὑψηλοτέρα, λόγῳ τῆς ἐπιδράσεως τῶν ἐκ τῆς Ἀφρικῆς πνεόντων θερμῶν νοτίων ἀνέμων, φθάνουσα ἐνίοτε κατὰ τὸ θέρος τοὺς 50° K. Διὰ τοῦτο εἰς τὰ παράλια αὐτὰ καλλιεργοῦνται καὶ φυτὰ θερμῶν χωρῶν, δπως τὸ σακχαροκάλαμον καὶ ἡ βανανέα, μερικὰ δὲ ἔτη κατορθώνουν νὰ ὠριμάσουν τοὺς καρπούς των καὶ αὐτοὶ οἱ φοίνικες (χονδραμαδίες). Τὰ πρὸς Β. παράλια ἔχουν, ὑπὸ τὴν ἐπιδρασιν τῶν ὑγρῶν καὶ ψυχρῶν ἐκ τοῦ Εὔξείνου ΒΑ. ἀνέμων, ἰδιάζον κλῖμα. Λέγεται τοῦτο ποντικὸν καὶ προσομοιάζει πρὸς τὸ μεσογειακὸν τοιοῦτον, ἀλλὰ ἔχει ψυχροτέρους χειμῶνας καὶ περισσοτέρας βροχάς, διὰ τοῦτο δὲ αἱ Ποντικαὶ Ἀπεις καλύπτονται ἀπὸ δάση.

Ποταμοί—Λίμναι. Λόγῳ τῶν δλίγων βροχῶν, αἱ ὁποῖαι πίπτουν εἰς τὸ ἐσωτερικὸν τῆς Μ. Ἀσίας, οἱ ποταμοὶ εἰναι γενικῶς δλίγοι καὶ μικροί. ‘Ο μεγαλύτερος εἰναι ὁ Ἀλυς γνωστὸς ἀπὸ τὴν Ἰστορίαν, διότι παρ’ αὐτὸν ἡττήθη ὁ Κροῖσος. ‘Ο Σαγγάριος, γνωστὸς διὰ τὰς παρ’ αὐτὸν μάχας μεταξύ τῶν στρατευμάτων μας καὶ τῶν Τούρκων κατὰ τὴν Μικρασιατικὴν ἐκστρατείαν (1919 - 1922). Καὶ οἱ δύο αὐτοὶ ποταμοὶ χύνονται εἰς τὸν Εὔξεινον. ‘Ο Γρανικός, γνωστὸς διὰ τὴν παρ’ αὐτὸν ἡτταν τῶν Περσῶν ἀπὸ τὸν Μ. Ἀλέξανδρον (344 π.Χ.), δ ὁποῖος χύνεται εἰς τὴν Προποντίδα. ‘Ο Ἐρμος, χυνόμενος εἰς τὸν κόλπον τῆς Σμύρνης καὶ ὁ παραπόταμός του Πακτωλός, γνωστὸς κατὰ τὴν ἀρχαιότητα, διότι οἱ ἄμμοι του περιεῖχον χρυσόν. ‘Ο Μαιάνδρος, δ ὁποῖος ἐκβάλλει παρὰ τὴν ἀρχαίαν Μίλητον ἀπέναντι τῆς Σάμου, σχηματίζων κατὰ τὸν ροῦν του πλείστους μαιάνδρους. ‘Ο Κύδνος, εἰς τὸν ὁποῖον λουσθεὶς δ Μ. Ἀλέξανδρος ἡσθένησε, δ Καλύκανδρος, χυνόμενος εἰς τὴν Μεσόγειον καὶ δ Ἐδφράτης καὶ δ Τίγρης εἰς τὰ N.A. τῆς χώρας, οἱ ὁποῖοι χύνονται εἰς τὸν Περσικὸν κόλπον.

Χαρ. 2. Ασιατική Τουρκία : Γεωργία, Κηποτροφία, Δάση.

Αί μεγαλύτεραι λίμναι είναι ή "Αλμυρά λίμνη ή Τάτα, τὸ ὄδωρ τῆς όποιας ἔξατμιζόμενον ἀφίνει κατ' ἔτος εἰς τὰς ὅχθας της στρῶμα ἄλατος, πάχους πολλάκις ἐνὸς μέτρου" ή "Ακ - Σεχήρ, ή "Ασκανία παρὰ τὴν Προποντίδα καὶ ή λίμνη Βάν, ή μεγαλυτέρα ὅλων εἰς τὰ ἀνατολικὰ τῆς χερσονήσου.

Γεωργία καὶ Κτηνοτροφία. Κυρία ἀπασχόλησις τῶν κατοίκων εἶναι ή γεωργία καὶ ή κτηνοτροφία. Τὸ δρεινὸν ὄμως τῆς χώρας καὶ αἱ στέπηπαι καὶ ἔρημοι, αἱ ὄποιαι καταλαμβάνουν μεγάλας ἐκτάσεις λόγῳ τῆς ἀνομβρίας, κάμνουν, ὥστε τὸ καλλιεργήσιμον ἔδαφος νὰ εἴναι πολὺ δὲλίγον, μόλις τὸ $1/10$ τῆς ὅλης ἐκτάσεως. Τὸ περισσότερον τοῦ καλλιεργουμένου ἐδάφους εύρισκεται εἰς τὰς παραλιακὰς πεδιάδας. Καλλιεργοῦνται (Χαρτ. 2) δημητριακά, καπνός, τοῦ ὄποίου γίνεται μεγάλη παραγωγὴ καὶ ἔξαγωγὴ (Ιδίως εἰς τὰς Ἡν. Πολιτείας), βάμβαξ εἰς τὰ νότια, σῦκα καὶ σταφίς εἰς τὴν περιοχὴν τῆς Σμύρνης, ξηροὶ καρποὶ (καρύδια, ἀμύγδαλα, φουντούκια) καθὼς καὶ βερύκοκκα, κεράσια καὶ κάστανα εἰς τὴν περιοχὴν τοῦ Πόντου (ή Κερασοῦς ὁφείλει τὸ ὄνομά της εἰς τὰ ἄφθονα κεράσια της). Εἰς τὰ μεσογειακοῦ κλίματος παράλια καλλιεργοῦνται ἐλαῖαι (ή Τουρκία μετὰ τῆς Ισπανίας, Ιταλίας καὶ Ἐλλάδος είναι αἱ μεγαλύτεραι παραγωγοὶ ἐλαιοιλάδου). Εἰς τὴν περιοχὴν τοῦ Ἀφιόν - Καραχισάρ καλλιεργεῖται ή μήκων ή ὑπνοφόρος (κοινῶς ἀφίνι, ἔξ οῦ καὶ τὸ ὄνομα τῆς περιοχῆς), ἐκ τῆς όποιας παράγεται δριπιον διὰ φαρμακευτικούς σκοπούς. Ἐσχάτως ἥρχισεν ή εἰς εὐρεῖαν κλίμακα καλλιέργεια σακχαροτεύτλων μὲ παραγωγὴν ἐκ τούτων σακχάρεως, ή ὅποια ἐπαρκεῖ διὰ τὴν ἐπιτόπιον κατανάλωσιν. Ἀντιθέτως εύρισκεται εἰς παρακμὴν ή καλλιέργεια μορεῶν, διότι ἔχει κατὰ πολὺ μειωθῆ σήμερον ή ἐκτροφὴ μεταξοσκαλήκων καὶ ή παραγωγὴ μετάξης, ή ὅποια εύρισκετο κυρίως εἰς χεῖρας τῶν Ἐλλήνων.

Η Κτηνοτροφία ἐπικρατεῖ εἰς τὰς στεππώδεις ἐκτάσεις τοῦ ἐσωτερικοῦ δροπεδίου. Διατρέφονται κυρίως πρόβατα (26,5 ἑκατομ.) καὶ αἶγες (11,5 ἑκατομ.), ἀλλὰ καὶ βόες, βούβαλοι, ἵπποι, δονοί, ἡμίονοι καὶ κάμηλοι. Οἱ ποιμένες διάγουν ζωὴν νομαδικὴν μετακινούμενοι ἀπὸ περιοχῆς εἰς περιοχὴν ἀναλόγως τῆς ὑπάρξεως χόρτου. Κατὰ τὸ θέρος ἀνέρχονται εἰς τοὺς ὑψηλοὺς δρεινούς βοσκοτόπους. Μία ποικιλία ἐκ τῶν διατρεφομένων εἰς τὴν περιοχὴν τῆς Ἀγκύρας αἰγῶν, αἱ λεγόμεναι αἶγες τῆς Ἀγκύρας, ἔχουν μετάξινον μαλλίον, τὸ ὅποιον είναι

περιζήτητον· γίνεται έξαγωγή έξ αυτοῦ κυρίως εἰς τὴν Ἀγγλίαν. Ἐρκετὴν ἀνάπτυξιν ἔχει καὶ ἡ πτηνοτροφία καὶ γίνεται έξαγωγὴ ἐτησίως ἀρκετῶν αὐγῶν.

Δάση ἀνευρίσκονται κυρίως εἰς τὴν περιοχὴν τοῦ Πόντου καὶ εἰς τὸν Ταύρον καὶ Ἀντίταυρον· εἶναι ταῦτα κυρίως ἀπὸ κωνοφόρα καὶ δρῦς.

Ὄρυκτος πλοῦτος. Ἐχει ἀνθρακας εἰς ἀρκετὴν ποσότητα εἰς τὴν περιοχὴν Ἡρακλείας (Ἐργελῆ). Ἐχει ἐπίσης σμύριδα, χαλκόν, θεῖον, χρώμιον κλπ. Δὲν γίνεται ὅμως ἀρκετὴ ἐκμετάλλευσις τοῦ ὄρυκτοῦ πλούτου τῆς χώρας λόγω ἐλλείψεως συγκοινωνιῶν.

Ἡ ἀλιεία διενεργεῖται εἰς δόλα τὰ παράλια, κυρίως ὅμως εἰς τὴν Προποντίδα, ὅπου ἀφθονοῦν οἱ ἰχθύες. Ἀλιεύονται παντὸς εἰδους ἰχθύες, εἰς τὰ νότια δὲ παράλια τῆς Μ. Ἀσίας καὶ σπόγγοι. Αἱ ἀλιεύμεναι ὅμως σήμερον ποσότητες εἶναι κατὰ πολὺ μικρότεραι ἐκείνων, αἱ ὁποῖαι ἡλιεύοντο ποὶν ἐκδιωχθοῦν ἐκ τῆς Ἀσιατικῆς Τουρκίας καὶ ἰδίως ἐκ τῶν παραλίων τῆς Προποντίδος οἱ ἐκεῖ ἀπὸ αἰώνων διαμένοντες Ἐλληνες, οἱ ὁποῖοι ἦσαν ἐπιδεξιώτατοι ἀλιεῖς.

Ἡ **Βιομηχανία** εἶναι ὑποτυπώδης. Ἡ παλαιότερον ἀκμάζουσα βιομηχανία κατασκευῆς ταπήτων (χαλιῶν) εὑρίσκεται εἰς παρακμὴν μετὰ τὴν ἐκδίωξιν ἐκεῖθεν τῶν Ἐλλήνων, εἰς χεῖρας τῶν ὅποιων κυρίως εύρισκετο. Μόνον ἡ βιομηχανία παραγωγῆς σακχάρεως καὶ ἡ ὑφαντουργία, ἰδίως βαμβακερῶν ὑφασμάτων, ἐσημείωσαν ἐσχάτως ἀρκετὴν ἀνάπτυξιν. Ὑπάρχουν σήμερον ἀρκετὰ ἐργοστάσια κατασκευῆς βαμβακερῶν ὑφασμάτων, ἰδίως εἰς τὴν περιοχὴν τῶν Ἀδάνων, ὅπου παράγεται ἀρκετὸς βάμβαξ.

Ἡ **συγκοινωνία** καὶ τὸ ἐμπόριον. Ἡ συγκοινωνία δὲν εἶναι ἀνεπτυγμένη. Αἱ κατὰ μῆκος τῆς θαλάσσης ὑψούμεναι ὁροσειραὶ καθιστοῦν δύσκολον τὴν ἐπικοινωνίαν τῶν παραλίων μὲ τὸ ἐσωτερικὸν τῆς χώρας. Ἡ ἔλλειψις καλῶν συγκοινωνιῶν καθιστᾶ δύσκολον καὶ τὴν ἀνάπτυξιν τοῦ ἐμπορίου· οἱ Τούρκοι ἄλλως τε δὲν εἶναι ἐπιδέξιοι ἔμποροι. Ὑπάρχουν σιδηροδρομικαὶ γραμματί, αἱ ὁποῖαι ἐνώνουν τὰς μεγαλυτέρας πόλεις μεταξύ των. Σιδηροδρομικὴ γραμμή, ἀρχίζουσα ἀπὸ τὴν ἀπέναντι τῆς Κων/πόλεως καὶ ἐπὶ τῆς Ἀσιατικῆς ἀκτῆς πόλιν **Χρυσούπολιν** (Χαϊδάρη-Πασᾶ) φθάνει εἰς τὴν Βαγδάτην (Ἰράκ), ἀφοῦ διέλθῃ καὶ διὰ τῆς Συ-

ρίας (Χρυσούπολις — 'Εσκή Σεχίφ — 'Ικόνιον — "Αδανα — Χαλέπιον) (Χαρτ. 3). Εἰς τὸ Χαλέπιον ἡ σιδηροδρομικὴ αὐτὴ γραμμὴ διακλαδοῦται· ἡ μία διακλάδωσις προχωρεῖ πρὸς Ν. πρὸς τὴν Δαμασκὸν καὶ ἔκειθεν εἰς τὴν Ἰορδανίαν — Ἰσραὴλ καὶ φθάνει μέχρι τοῦ Κατρουκλπ., ἡ δὲληγ., προχωροῦσα κατὰ μῆκος τῶν συνόρων Συρίας καὶ Τουρκίας, εἰσέρχεται πάλιν εἰς τὴν Συρίαν περὶ τὸ τέρμα τῶν πρὸς Α. συνόρων Συρίας καὶ Ἰράκ καὶ κατόπιν εἰσχωρεῖ εἰς τὸ ἔδαφος τοῦ Ἰράκ, κατευθυνομένη πρὸς Βαγδάτην καὶ ἔκειθεν πρὸς τὴν Βασσόραν καὶ τὸ Κουβέιτ. Ὑπάρχουν διακλαδώσεις τῆς ὡς ἀνὰ γραμμῆς πρὸς Σμύρνην, Ἀγκυραν, Ἐρεγλῆ, Σαμψοῦντα, Καισάρειαν, Σεβάστειαν, Μαλάτιαν, Διαρβεκίρ καὶ Ἐρζερούμ, ἔκειθεν δὲ πρὸς τὴν Σοβιετικὴν "Ενωσιν. Ἐξάγει ἡ Τουρκία κυρίως δημητριακά, καπνόν, βάμβακα, σταφίδα, σῦκα, ξηροὺς καρπούς, ζῶα, δέρματα, αὐγά καὶ μεταλλεύματα. Εἰσάγει καύσιμα καὶ βιομηχανικὰ προϊόντα.

^{σξ¹} **Πληθυσμός. Κάτοικοι.** 'Ο πληθυσμὸς τῆς Ασιατικῆς Τουρκίας είναι 32.259.000 κ. (δ συνολικὸς πληθυσμὸς τῆς Τουρκικῆς Δημοκρατίας, δῆλη τῆς Ασιατικῆς καὶ τῆς Εύρωπαϊκῆς Τουρκίας, είναι 36.110.000 κ.). Οἱ κάτοικοι, πλὴν τῶν Κούρδων καὶ τῶν Ἀρμενίων, οἱ ὅποιοι ἀνήκουν εἰς τὴν λευκὴν φυλὴν, είναι Τουρανικῆς καταγωγῆς καὶ ἀνήκουν εἰς τὴν Κιτρίνην φυλὴν, λόγω ὅμως τῆς μεγάλης ἐπιμειξίας των μὲ λευκοὺς ἔχουν πολὺ ἔξησθενημένα τὰ μογγολικὰ χαρακτηριστικά. Είναι Μουσουλμάνοι κατὰ τὸ θρήσκευμα καὶ γλῶσσα των είναι ἡ Τουρκική, πλὴν τῶν Κούρδων, οἱ ὅποιοι ἀνέρχονται εἰς 1,5 ἑκατομ. καὶ ὅμιλοιν ἰδίαν γλῶσσαν, τὴν Κουρδικήν. Διὰ τὴν γραφὴν χρησιμοποιεῖται σήμερον τὸ Λατινικὸν ἀλφάβητον ἀντὶ τοῦ Ἀραβικοῦ, τὸ δόποιον ἔχρησιμοποιεῖτο πρίν. Τὸ μεγαλύτερον μέρος τῶν κατοίκων είναι συγκεντρωμένον εἰς τὰ πρὸς τὸ Αἴγαιον πέλαγος, τὴν Προποντίδα καὶ τὸν Εὔξεινον Πόντον παράλια, τὸ ἐσωτερικὸν δὲ τῆς χώρας είναι ἀραιότατα κατωκημένον. Ὁλόκληρος ἡ Τουρκικὴ Δημοκρατία ὑποδιαιρεῖται εἰς 63 Βιλαέτια (Νομούς), τὰ 4 ἐκ τῶν ὅποιων ἀνήκουν εἰς τὴν Εύρωπαϊκὴν Τουρκίαν.

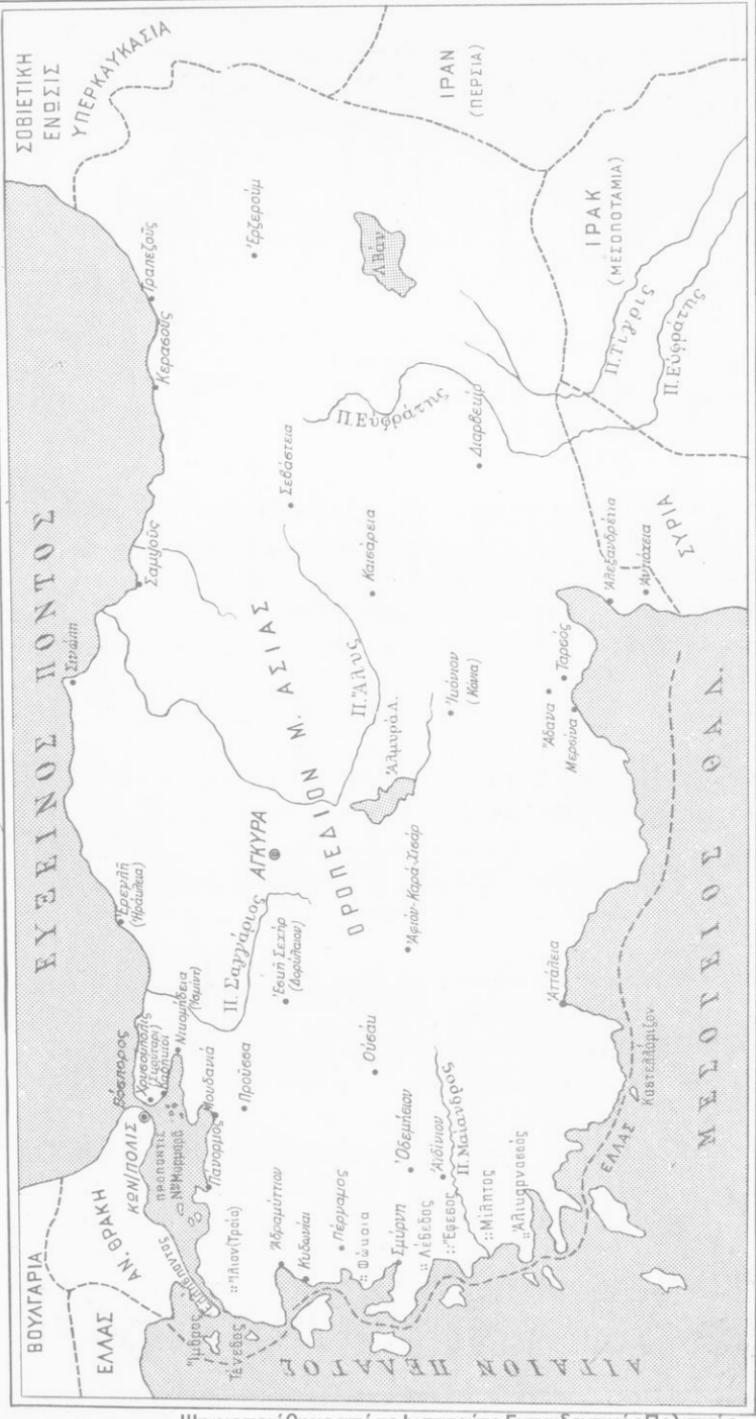
'Η "Αγκυρα (480.000 κ.) είναι ἡ πρωτεύουσα τῆς Τουρκικῆς Δημοκρατίας καὶ εὑρίσκεται εἰς τὸ ἐσωτερικὸν ὄροπέδιον, εἰς ὅψις 800 μ., περιβαλλομένη ἀπὸ γυμνὰ ὅρη. Είναι ὀνομαστὴ διὰ τὰς ὁμωνύμους γαλάς καὶ τὰς αἶγας μὲ τὸ μετάξιν τρίχωμα (Χαρτ. 4) Σμύρνη (286.000

Χαρτ. 3. Ἀσιατικὴ Τουρκία: Σιδηροδρομικαὶ γραμμαὶ.

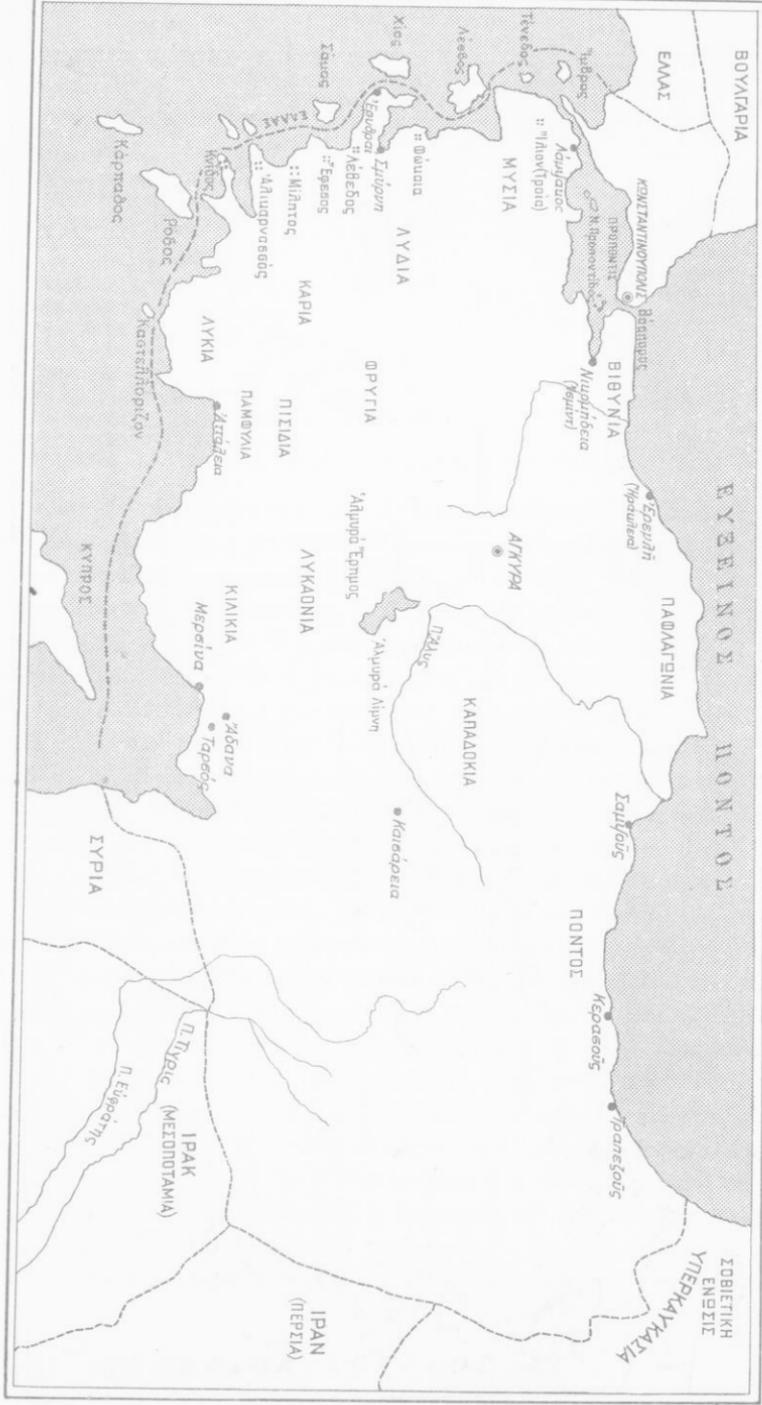
κ.), ή τρίτη εἰς πληθυσμὸν πόλις τῆς Δημοκρατίας (μετὰ τὴν Κων/πολιν καὶ τὴν Ἀγκυραν) καὶ ὁ μεγαλύτερος λιμήν της, ἐκτισμένη εἰς τὸ βάθος τοῦ ὁδιωνύμου κόλπου καὶ παρὰ τὰς ἐκβολὰς τοῦ ποταμοῦ "Ερμου. Μέχρι τῆς· Μικρασιατικῆς καταστροφῆς τοῦ 1922 τὸ μεγαλύτερον μέρος τοῦ πληθυσμοῦ της ἦσαν "Ελληνες, ὑποχρεωθέντες νὰ ἔγκατασθεῖσον τὴν πατρίδα των καὶ νὰ ἔλθουν ὡς πρόσφυγες εἰς τὴν Ἑλλάδα.

Προϊστα (130.000 κατ.) έκτισμένη εἰς τούς πρόποδας τοῦ 'Ολύμπου τῆς Μυσίας, ἔχει θερμάς πηγὰς καὶ βιομηχανίαν κατασκευῆς φημισμένων ταπήτων. **Άδανα** (172.000 κ.) πλησίον τοῦ κόλπου τῆς 'Αλεξανδρέttας. **Καδὴ - Κιοῦ** (78.000 κ.) κεῖται δὲ λίγον νοτιώτερον τῆς Χρυσούπολεως καὶ εἶναι ἡ παλαιὰ Χαλκηδών, εἰς τὴν ὁποίαν ἔγινεν ἡ Δ' Οίκουμενικὴ Σύνοδος (415 μ.Χ.). Μικρότεραι πόλεις εἶναι εἰς τὰ νότια αἱ : **'Αλεξανδρέttα** καὶ ἡ **Αντιόχεια**, ἀμφότεραι ἀνατολικῶς τοῦ κόλπου τῆς 'Αλεξανδρέttας, ἡ **Αττάλεια** καὶ ἡ **Μερσίνα**, μικροὶ λιμένες εἰς τὰ νότια πρὸς τὴν Μεσόγειον παράλια. Μέχρι τῆς Μερσίνης φθάνει διακλάδωσις τῆς σιδηροδρομικῆς γραμμῆς, ΒΑ. δὲ ταύτης εὐρίσκεται ἡ πολίχνη **Ταρσός**, πατρὶς τοῦ Ἀποστόλου Παύλου. Εἰς τὴν **Προποντίδα** εὐρίσκονται ἡ **Νικομήδεια** ('Ισμίντ) καὶ τὰ **Μουδανιά**, νοτίως δὲ τῆς Νικομηδίας ἡ σήμερον μικρὰ πολίχνη **Ίσινικ** εἶναι αὐτὴ ἡ ὄνομαστὴ Βυζαντινὴ πόλις **Νίκαια**, εἰς τὴν ὁποίαν ἔγινεν ἡ Α' Οίκουμενικὴ Σύνοδος (325 μ.Χ.). Εἰς τὰ πρὸς τὸν **Εὔξεινον** παράλια σημαντικότεραι πόλεις εἶναι : ἡ **Σινώπη**, ἡ **Σαμψοῦς**, ἡ **Κερασοῦς** καὶ ἡ **Τραπεζοῦς**, ὅλαι πόλεις μὲ ἀκμάζοντας Ἑλληνικοὺς πληγθυσμούς (τοὺς Ποντίους) ἐκριζωθέντας ἔκειθεν παρὰ τῶν Τούρκων τὸ 1922. Εἰς τὸ **ἐσωτερικὸν**

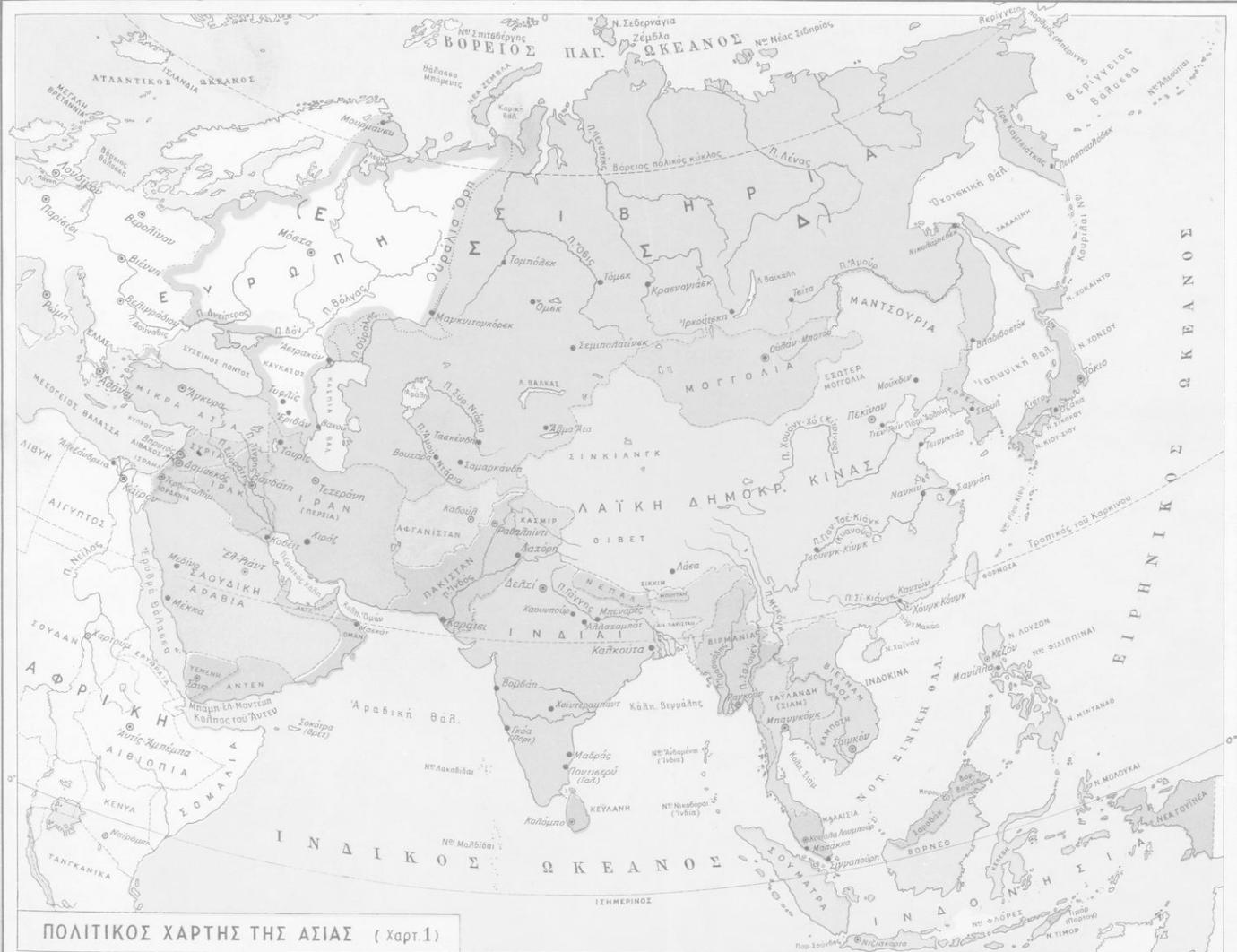

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

Χαρτ. 4. Αρχαϊκή Τουρκία : Πόλεις.

4α. Περιοχαι Μ. Ασίας κατά την άρχαιότητα.

ΠΟΛΙΤΙΚΟΣ ΧΑΡΤΗΣ ΤΗΣ ΑΣΙΑΣ (Χαρτ.1)

Χαρτ. 4β. Περιοχή Ἐλλησπόντου κατὰ τὴν Ἀρχαιότητα.

τῆς Ἀσιατικῆς Τουρκίας εὑρίσκονται αἱ πόλεις : Ἀϊδίνιον, Ὁδεμήσιον, Ούσάκ, Δορύλαιον (Ἔσκη - Σεχίρ), Ἀφιὸν - Καρὰ - Χισάρ, Ἰκόνιον (Κόνια), Καισάρεια (ἡ πατρὶς τοῦ Μεγαλού Βασιλείου), Σεβάστεια, Ἐρζερούμ, Διαρβεκίρ καὶ Μαλάτια.

~~Ιστορία τῆς Μ. Ἀσίας.~~ Ἀπὸ τῆς ἀρχαιοτάτης ἐποχῆς διάφοροι λαοὶ κατώκησαν τὴν Μ. Ἀσίαν, διότι αὕτη ἀποτελεῖ τὴν γέφυραν μεταξὺ τῶν δύο ἡπείρων, Εὐρώπης καὶ Ἀσίας, ἀφοῦ διὰ τῶν στενῶν τοῦ Βοσπόρου ἤτο εὔκολος ἡ διάβασις ἀπὸ τῆς μιᾶς εἰς τὴν ἄλλην ἡπειρον. Κατὰ τὴν ἀρχαιότητα, ὡς εἶναι γνωστὸν ἐκ τῆς ιστορίας, ἡ Μ. Ἀσία διεκρίνετο εἰς μικροτέρας περιοχάς. Πρὸς τὰ παράλια ἦσαν ἡ Λυδία, ἡ Καρία καὶ ἡ Μυσία. Πρὸς τὰ νότια ἡ Λυκία. Ἡ Παμφυλία καὶ ἡ Κιλικία. Εἰς τὸ ἐσωτερικὸν ἡ Λυκαονία, ἡ Καπαδοκία, ἡ Πισιδία καὶ ἡ Φρυγία. Ἐνωρίτατα δὲ, ἀπὸ τοῦ 14ου π.Χ. αἰῶνος, οἱ Ἀρχαῖοι Ἑλλήνες ἐπεδίωξαν νὰ ἐγκαταστήσουν, εἰς τὰ παράλια κυρίως, ἀποικίας. Οἱ Τρωϊκὸς πόλεμος εἶναι ἀπῆχθος τῆς πολεμικῆς προσπαθείας τῶν Ἑλλήνων νὰ ἐγκατασταθοῦν ἐκεῖ.

Αἱ Ἑλληνικαὶ ἀποικίαι, ἵδρυθεῖσαι καθ' ὅλην τὴν παραλίαν τῆς Μ.
 Ἀσίας (Αἰολεῖς — Ἰωνεῖς — Δωριεῖς), ἀνεπτύχθησαν οἰκονομικῶς, πο-
 λιτικῶς καὶ πνευματικῶς καὶ ἀπέβησαν πόλεις ἰσχυραὶ καὶ εὐημεροῦσαι,
 ἀναπτύξασαι λαμπρὸν πολιτισμόν. Εἶναι γνωσταὶ ἐκ τῆς ἱστορίας αἱ

σπουδαιότεραι ἔξ αὐτῶν, ὡς αἱ : Φώκαια (Χάρτης 4a), Σμύρνη, "Εφεσος, Κολοφών, Ἀλικαρνασός καὶ ἡ μεγίστη πασῶν Μίλητος, ἡ ὅποια ἔδρυσε πλῆθος ἀποικιῶν, ἰδίως εἰς τὰ πρὸς τὸν Εὔξεινον παράλια τῆς Μ. 'Ασίας.

"Ο "Ομηρος, ὁ μέγιστος τῶν ποιητῶν, ὁ 'Ηρόδοτος, πατὴρ τῆς ἱστορίας, ὁ Θαλῆς, ὁ μέγας σοφός, ὁ 'Ηράκλειτος, μέγας φιλόσοφος, ὁ 'Ἀναξίμανδρος καὶ πολλοὶ ὄλλοι, εἶναι τὰ ἐκλεκτὰ τέκνα τοῦ Μικρασιατικοῦ 'Αρχ. 'Ελληνισμοῦ.

'Η Μ. 'Ασία ὑπετάχθη ἀργότερον εἰς τοὺς Πέρσας, ἐλευθερωθεῖσα ἀπὸ τὸν Μέγαν 'Αλέξανδρον. Περιῆλθεν ὅμως ὑπὸ τὴν κυριαρχίαν τῶν Ρωμαίων ἀργότερον καί, μετὰ τὸν χωρισμὸν τοῦ Ρωμαϊκοῦ Κράτους εἰς 'Ανατολικὸν καὶ Δυτικόν, ἀπετέλεσε τὸν κορμὸν τῆς Βυζαντινῆς Αὐτοκρατορίας, ἐξελληνισθεῖσα πλήρως. 'Ἐν συνεχείᾳ περιῆλθεν ὑπὸ τοὺς 'Οθωμανοὺς Τούρκους, παρὰ ὅμως τὴν ὑπὸ αὐτοὺς μακράν καὶ φοβερὰν δουλείαν, ὁ 'Ελληνισμὸς διετηρήθη ἀκμαῖος εἰς τὰς κυριωτέρας πόλεις, στοιχεῖον ἐτοιτισμοῦ καὶ ἀνθρωπισμοῦ τῆς 'Οθωμανικῆς Αὐτοκρατορίας.

'Ο 'Ελληνισμὸς τῆς Μ. 'Ασίας μετὰ τρισχιλιετῆ ἔνδοξον ἱστορικὴν ζωὴν ἔξερριζώθη ἐκεῖθεν κατὰ τὴν καταστροφὴν τοῦ 1922 (Μικρασιατικὴ Καταστροφὴ) καὶ ἡ 'Ελλάς ἐδέχθη, περιέθαλψε καὶ ἐγκατέστησε περὶ τὸ ἐν καὶ ἥμισυ ἐκατομμύριον προσφύγων.

▼ Κύπρος

'Η 'Ελληνικὴ Μεγαλόνησος Κύπρος εἶναι ἡ μεγαλυτέρα νῆσος τῆς Α. Μεσογείου καὶ ἡ τρίτη ὡς πρὸς τὴν ἔκτασιν (μετὰ τὴν Σικελίαν καὶ τὴν Σαρδηνίαν) ὅλης τῆς Μεσογείου. "Εχει σχῆμα ἐπίμηκες μὲ μεγαλύτερον μῆκος 212 χιλιόμ. (ἀπὸ τοῦ ἀκρωτηρίου Δρέπανον μέχρι τοῦ ἀκρωτηρίου "Αγ. Ανδρέας) καὶ μεγαλύτερον πλάτος 96 χιλιόμ. (ἀπὸ τοῦ ἀκρ. Γάτα μέχρι τοῦ ἀκρ. Κορμακίτη, (Χαρτ. 5).

"Εκτασις. Πληθυσμός. Μορφολογία ἐδάφους. 'Η Κύπρος ἔχει ἔκτασιν 9251 τετρ. χιλ. καὶ πληθ. 639.000 κ., ἐκ τῶν ὅποιων μόνον 80.000 εἶναι Τούρκοι, οἱ δὲ ὑπόλοιποι "Ελληνες (ὑπερπενταπλάσιοι τῶν Τούρκων).

Μέγα μέρας τῆς νήσου καλύπτεται ἀπὸ δύο δροσειράς, ἐκ τῶν ὅποιων ὑψηλοτέρα εἶναι ἡ πρὸς τὰ νότια λέγεται "Ολυμπος καὶ ἡ ὑψηλοτέρα τῆς

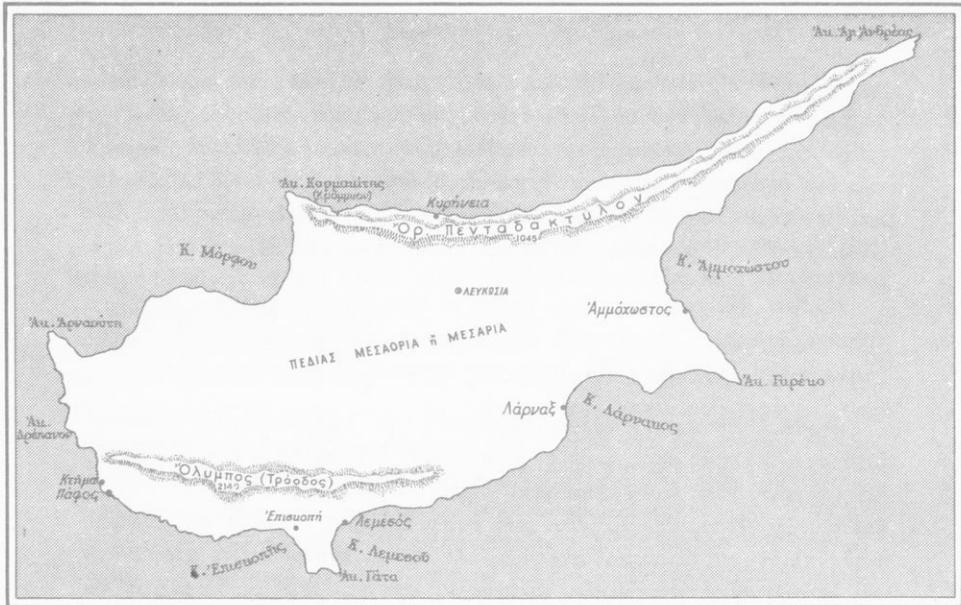
κορυφὴ εἶναι εἰς τὸ ὄρος **Τρόοδος** (2140 μ.). Ὁ Ολυμπος εἶναι κατάφυτος ἀπὸ πεῦκα, ἔχει δὲ ὡραῖα ξενοδοχεῖα πρὸς παραθερισμόν. Ἡ πρὸς τὰ Β. τῆς νήσου ὄροσειρὰ λέγεται **Πενταδάκτυλον** (1045 μ.). Μεταξὺ τῶν δύο ὄροσειρῶν ἔκτείνεται ἡ πεδιάς **Μεσαορία** ἢ Μεσαριὰ μήκους 96 καὶ πλάτους 16 - 32 χιλιόμ. Σημαντικώτεροι κόλποι εἶναι οἱ : τῆς Ἀμμοχώστου, Λάρνακος, Λεμεσοῦ, Ἐπισκοπῆς καὶ Μόρφου.

Κλίμα. Οἱ χειμῶνες εἶναι ἥπιοι, τὰ θέρη ὅμως θερμὰ καὶ συνήθως τελείωσις ἀνομβρα. Αἱ βροχαὶ γενικῶς εἶναι ὀλίγαι, πίπτουν κατὰ τὸν χειμῶνα καὶ διὰ τοῦτο δὲν ὑπάρχουν ποταμοί, ἀλλὰ μόνον χείμαρροι.

Φυτά. Εὔδοκιμοῦν τὰ ἀντέχοντα εἰς τὴν ἔγραψίαν, ὅπως ἡ πεύκη, ὁ κέδρος, ἡ κυπάρισσος, ἡ δρῦς, ἡ χαρουπιά, ἡ ἄμπελος, ἡ ἐλαῖα, ἡ συκῆ, ἡ ἀμυγδαλῆ, κλπ. Καλλιεργοῦνται δημητριακά, ἰδίως σῖτος, εἰς τὴν πεδιάδα τῆς Μεσαρᾶς, ἄμπελοι καὶ σταφιδάμπελοι παράγουσαι ἔξαιρετικῆς ποιότητος οἶνον καὶ σταφίδα, ἐλαῖαι καὶ ἐσπεριδοειδῆ. Παράγονται ἐπίσης ἀρκετὰ γεώμηλα, ἀμύγδαλα, καπνός, βάμβαξ, λίνον, μὲ τὸ δποῖον κατασκευάζονται ὡραῖα ἐγχώρια λινὰ ὑφάσματα, ὅσπρια, λαχανικὰ καὶ ἀρκετὰ χαρούπια, ἐκ τῶν δποίων γίνεται ἔξαγωγή. Ἡ ἀνομβρία ὅμως καὶ ἡ ἔλλειψις ἀρδευτικῶν ἔργων δὲν ἐπιτρέπει οὔτε τὴν καλλιέργειαν μεγάλων ἐκτάσεων, οὔτε τὴν ἐπίτευξιν μεγάλων ἀποδόσεων ἀπὸ τὰς καλλιεργουμένας τοιαύτας.

Ἡ **Κτηνοτροφία** εὑρίσκεται εἰς καλυτέραν κατάστασιν. Διατρέφονται ἵπποι, ὅνοι μεγαλόσωμοι ἔξαιρετικῆς ἀντοχῆς, ἡμίονοι καὶ χοῖροι. Ἡ πτηνοτροφία καὶ ἡ μελισσοκομία ἔχουν ἐπίσης ἀρκετὴν ἀνάπτυξιν. Γενικῶς τὰ κτηνοτροφικὰ προϊόντα ὅχι μόνον ἐπαρκοῦν διὰ τὴν ἐπιτόπιον κατανάλωσιν, ἀλλὰ γίνεται καὶ ἔξαγωγή των. Ἐκ τῶν ὄρυκτῶν ὑπάρχει χαλκὸς (σήμερον ὀλίγος, ἐνῷ παλαιὰ ἐφημίζετο ἡ Κύπρος διὰ τὸν χαλκὸν τῆς), σίδηρος, γύψος καὶ ἀμίαντος.

Ἡ **συγκοινωνία** εἶναι καλή. Ὑπάρχουν ἀρκετοὶ δρόμοι, πολλοὶ τῶν δποίων εἶναι ἀσφαλτοστρωμένοι. Λιμὴν ἀξιόλογος εἶναι μόνον ὁ λιμὴν τῆς Ἀμμοχώστου. Κυριώτερα ἔξαγόμενα εἰδὴ εἶναι μεταλλεύματα, ἀμίαντος, οἶνοι, ξυλοκέρατα (χαρούπια) καὶ γεώμηλα. Εἰσάγονται κυρίως ζλευρα, ὑφάσματα, μηχαναὶ καὶ μηχανήματα διάφορα καὶ ξυλεία.

Χαρτ. 5. Κύπρος.

Οι κάτοικοι της Κύπρου, πατρίδος τοῦ 'Αποστόλου Βαρνάβα, ἐδέχθησαν ἐκ τῶν πρώτων τὸν Χριστιανισμὸν (45 μ.Χ.) καὶ ἡ ἔκκλησία τῆς Κύπρου εἶναι αὐτοκέφαλος. 'Ο ήγέτης αὐτῆς Ἀρχιεπίσκοπος ἀνεγνωρίσθη κατὰ τὴν μακρὰν τῆς νήσου δουλείαν ὡς 'Ἐθνάρχης. 'Η ἔκκλησία τῆς Κύπρου ἡργάσθη πάντοτε ὑπὲρ τοῦ ἔθνους καὶ ἐπρωτοστάτησεν εἰς πατριωτικὰς ἐκδηλώσεις. Μυηθέντες ἐκ τῶν πρώτων εἰς τὴν «Φιλικὴν Ἐταιρίαν» οἱ ἡγέται τῆς Κυπριακῆς ἔκκλησίας καὶ ἄλλοι ἔξεχοντες Κύπριοι, ἐπρωτοστάτησαν κατὰ τὸν ὑπὲρ ἀνεξαρτησίας ἀγῶνα τῆς 'Ελλάδος (1821). 'Ο ἀρχιεπίσκοπος τῆς Κύπρου, τρεῖς Μητροπολῖται (ὁ Πάρου, Κιτίου καὶ Κυρηνείας) καὶ πλεῖστοι ιερεῖς καὶ μοναχοὶ ἀπεκφαλίσθησαν ἢ ἀπτηγγονίσθησαν ὑπὸ τῶν Τούρκων. Καὶ οὐχὶ μόνον κατὰ τοὺς σκληροὺς χρόνους τῆς Τουρκικῆς δουλείας, ἀλλὰ καὶ κατὰ τοὺς ἐπίσης σκληροὺς χρόνους τῆς Βρεταννικῆς κυριαρχίας τῆς νήσου, κατὰ τοὺς ὅποιους μεθοδικῶς ἐπεδιώχθη ὁ ἀφελληνισμὸς τῆς Παιδείας καὶ συνεπῶς καὶ τῶν κατοίκων τῆς νήσου, ἡ 'Ελληνικὴ 'Ορθόδοξος ἔκκλησία ἀνέλαβε τὴν ἀρχηγίαν τοῦ ἀγῶνος κατὰ τοῦ κυριάρχου. Εἶναι γνωστὸν ὅτι οἱ Κύπριοι ιεράρχαι μὲ ἐπὶ κεφαλῆς τὸν Ἀρχιεπίσκοπον καὶ 'Ἐθνάρχην τῆς Κύπρου Μακάριον ἐπρωτοστάτησαν εἰς τὸν 4ετῆ (1955-

1959) σκληρὸν ἀγῶνα, εἰς τὸν ὅποῖον ἀπεδύθησαν οἱ ἀδελφοί μας κάτιοι τῆς Μεγαλονήσου, ὑπὸ τὴν καθοδήγησιν τῆς Ε.Ο.Κ.Α. καὶ τοῦ ἀρχηγοῦ τῆς Διγενῆ. Πλεῖστοι Κύπριοι ἔξωρίσθησαν, ἄλλοι ἐνεκλείσθησαν εἰς τὰς φυλακὰς ἢ εἰς στρατόπεδα συγκεντρώσεως. Εἰς ἐκατοντάδας ἀνῆλθον, κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ 4ετοῦ ἀπελευθερωτικοῦ ἀγῶνος τῶν Κυπρίων ἀδελφῶν μας, οἱ φονευθέντες εἰς συμπλοκὰς μὲ τὰ Ἀγγλικὰ στρατεύματα καὶ οἱ ἀποσταλέντες εἰς τὰς ἀγχόνας ἀπὸ τὰ Ἀγγλικὰ δικαστήρια τῆς Μεγαλονήσου, μεταξὺ δὲ τούτων καὶ ἔφηβοι 18ετεῖς. Οἱ 4ετὴς ἀνισος καὶ σκληρὸς ἀγώνος καὶ τὸ ἀκατάβλητον ψυχικὸν σθένος τῶν Ἑλλήνων Κυπρίων, ὡδήγησαν τὴν Κύπρον εἰς τὴν ἀνεξαρτησίαν. Διὰ συμφωνίας ὑπογραφείσης ἐν Λονδίνῳ κατὰ Μάρτιον τοῦ 1959 ὑπὸ τῆς Ἐλλάδος, τοῦ Ἡν. Βασιλέου, τῆς Τουρκίας, τοῦ Ἀρχιεπισκόπου καὶ Ἐθνάρχου Μακαρίου, ἐκπροσωποῦντος τοὺς Ἑλληνας τῆς Κύπρου καὶ τοῦ Κιουτσούκ, ἐκπροσωποῦντος τὴν μειονότητα τῶν Τουρκοκυπρίων, ἡ Μεγαλόνησος Κύπρος ἀνεγνωρίσθη ὡς ἀνεξάρτητος Δημοκρατία. Πρῶτος πρόεδρος τῆς Κυπριακῆς Δημοκρατίας ἐξελέγη ὁ Ἐθνάρχης Κύπρου Ἀρχιεπίσκοπος Μακάριος.

Ἐρείπια τῆς ἀρχαίας Σαλαμίνος.

Πόλεις. Ό η πληθυσμός τής Κύπρου είναι κατά τὸ πλεῖστον ἀγροτικός, κατοικῶν εἰς μικρὰ χωρία. Πόλεις ὑπάρχουν αἱ : **Λευκωσία**, πρωτεύουσα τῆς νήσου καὶ τῆς ὁμωνύμου ἐπαρχίας (86.000 κ.). Αἱ ἄλλαι πόλεις, αἱ ὅποιαι είναι πρωτεύουσαι τῶν ὁμωνύμων των ἐπαρχῶν, είναι αἱ : **Κυρήνεια**, **Ἀμμόχωστος**, **Λάρναξ** καὶ **Λεμεσός**. Πρωτεύουσα τῆς ἐπαρχίας Πάφου είναι ἡ πόλις **Κτῆμα**. "Ολαι ὅμως αἱ πόλεις αὗται δὲν συγκεντρώνουν ὁμοῦ πλέον τῶν 190.000 κ., μεγαλύτεραι δὲ ἔξ αὐτῶν είναι ἡ Λεμεσός, καὶ ἡ Λάρναξ. +

↓ Συρία

Ἡ Συρία, τελοῦσα ὑπὸ Γαλλικὴν Ἐντολήν, ἐγένετο ἀνεξάρτητος Δημοκρατία κατὰ τὸ 1947. Τὸ 1958 ἦνώθη μὲ τὴν Αἴγυπτον εἰς ἐν Κράτος, τὸ ὅποιον ὀνομάσθη «**Ἡνωμένη Ἀραβικὴ Δημοκρατία**» καὶ τοῦ Κράτους τούτου ἀπετέλει ἐπαρχίαν μέχρι τοῦ ὀκτωβρίου 1961, ὅτε, κατόπιν ἐπαναστάσεως, ἀπεσχίσθη, ἀποτελέσασα ἀνεξάρτητον Δημοκρατίαν.

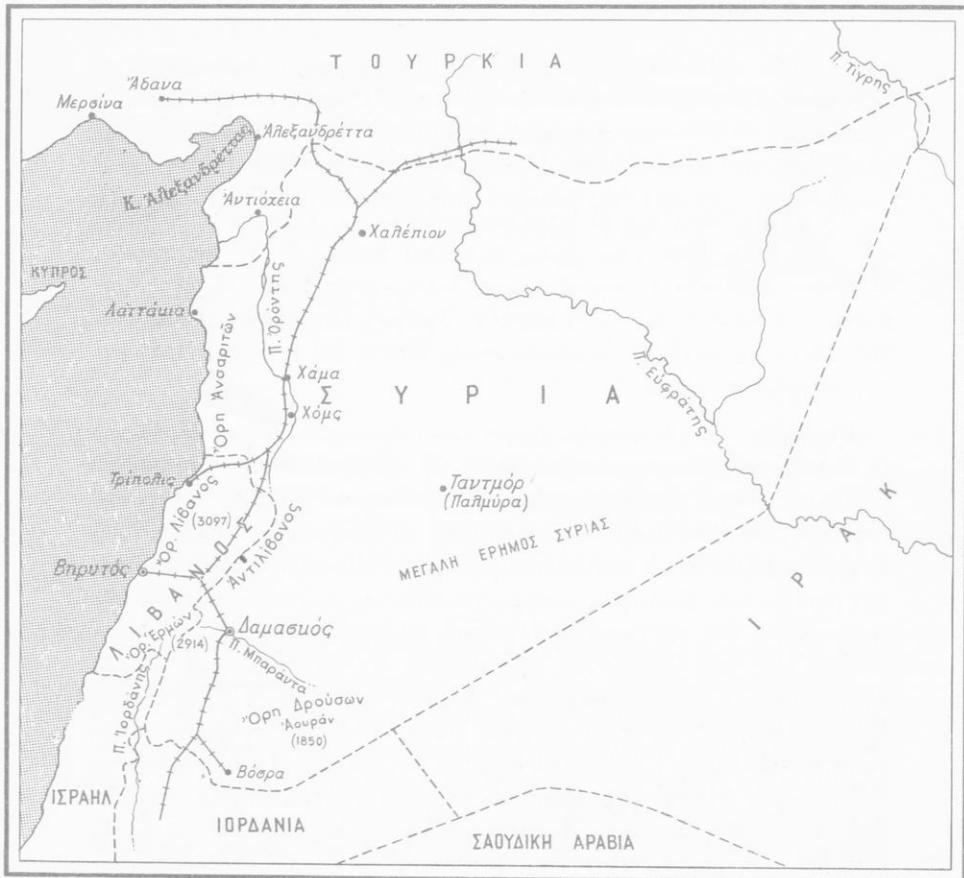
Ορια. Ἔκτασις. Πληθυσμός. Ἡ Συρία συνορεύει πρὸς Ν.Α. μὲ τὸ Ἰράκ (*Μεσοποταμίαν*), πρὸς Β. καὶ τὰ ΒΔ. μὲ τὴν Ἀσιατικὴν Τουρκίαν, πρὸς τὴν ὅποιαν τὸ μεγαλύτερον μέρος τῶν συνόρων τῆς καθορίζεται ἀπὸ τὴν σιδηροδρομικὴν γραμμὴν Κων/λεως — Βαγδάτης (Βλ. καὶ ἀνωτέρω). Πρὸς Δ. ἔχει τὸ Κράτος τοῦ Ἰσραήλ, τὸν Λίβανον καὶ τὴν Μεσόγειον καὶ πρὸς τὰ Ν. τὴν Ἰορδανίαν (*Χαρτ. 6 καὶ 7*). Μετὰ τοῦ Ἰσραήλ, τῆς Ἰορδανίας, τοῦ Ἰράκ καὶ τῆς Ἀραβίας ἀποτελεῖ τὴν λεγομένην Μέσην Ἀνατολήν. Ἐχει ἕκτασιν 185.000 τετρ. χιλ. καὶ πληθ. 6.451.000 κ.

Μορφολογία ἐδάφους. Ό η πρὸς τὴν Μεσόγειον θάλασσαν διαμελισμὸς είναι ἀσήμαντος, εὐθὺς δὲ σχεδὸν ἀπὸ τῆς παραλίας ἀρχίζουν τὰ λεγόμενα ὅρη τῶν **Ἀνσαριτῶν** (1500 μ.). Ταῦτα συνεχίζονται πρὸς νότον διὰ τοῦ Λιβάνου (3097 μ.). Ἀνατολικώτερον τῶν ὧς ἀνω ὅρέων ἐκτείνεται ὁ **Ἀντιλίβανος** (ὑψηλοτέρα κορυφὴ 2814 μ. εἰς τὸ ὅρος *Ἐρμών*). Μεταξὺ τοῦ **Ἀντιλίβανου**, τοῦ Λιβάνου καὶ τῶν ὅρέων τῶν **Ἀνσαριτῶν** ἐκτείνεται μία ταφροειδῆς ἐδαφικὴ ἐγκατακρήμνισις, ἡ λεγομένη **Συριακὴ Τάφρος** ἢ **Κοίλη Συρία**. Είναι αὕτη μία εὔφορος κοιλάς, ἡ ὅποια διαρρέεται ἀπὸ τὸν ποταμὸν **Ορόντην**. Ἡ Συριακὴ τάφρος συνεχίζεται

καὶ πρὸς Ν. (Βλ. Ἰσραὴλ καὶ Ἰορδανίκην, μὲ τὴν κοιλάδα Γώρ, τὸ βαθύτερον μέρος τῆς ὁποίας κατέχει ἡ νεκρὰ θάλασσα. Εἰς τὸ Ν. ἄκρον τῆς Συρίας ἔκτεινονται τὰ ἡφαιστειογενῆ ὅρη τῶν Δρούσων (ὑψηλοτέρα καὶ κορυφὴ τῶν ὅποιων εἶναι ἡ τοῦ ὅρους Ἀουράν 1850 μ.)

Τὸ κλῖμα εἶναι εἰς τὰ παράλια μεσογειακόν, ἀλλὰ μὲ πολὺ θερμὰ καὶ ξηρὰ θέρη. Καθ' ὅσον ὅμως προχωρεῖ κανεὶς εἰς τὸ ἐσωτερικόν, αἱ βροχαὶ ἐλαττοῦνται καὶ τὸ κλῖμα γίνεται στεπτῶδες καὶ τέλος ἐρημικόν. Μία μεγάλη ἔρημος, ἡ μεγάλη Ἐρημος τῆς Συρίας, ἔκτεινεται πρὸς τὰ Α. καὶ τὰ Ν.Α. τῆς χώρας, συνεχιζομένη καὶ ἐντὸς τοῦ Ἰράκ καὶ τῆς Σαουδικῆς Ἀραβίας.

Γεωργία. Κτηνοτροφία. Λόγῳ τῶν ὀλίγων βροχῶν, τὸ δυνάμενον νὰ καλλιεργηθῇ ἔδαφος μόλις φθάνει τὸ $\frac{1}{5}$ τοῦ ὅλου ἔδαφους τῆς χώρας. Εὔρισκεται τοῦτο εἰς τὰς παραλιακὰς πεδιάδας καὶ κοιλάδας καὶ εἰς τὴν περιοχὴν τῶν ὄρέων τῶν Δρούσων (ὅπου αἱ βροχαὶ εἶναι ὀρκεταί), ἡ ὁποία θεωρεῖται ὡς ὁ σιτοβολὼν τῆς Συρίας. Ἰδίως ὅμως εὐρίσκεται εἰς τὴν μεταξὺ τῶν ὄροσειρῶν εὔφορον κοιλάδα τῆς Συριακῆς τάφρου, τὴν διαρρεομένην ὑπὸ τοῦ ποταμοῦ Ὁρόντου. Οὗτος πηγάζων ἀπὸ τὸν Ἀντιλίβανον ρέει πρὸς βορρᾶν καὶ εἰσερχόμενος εἰς τὸ Τουρκικὸν ἔδαφος ἀλλάσσει ἐντὸς αὐτοῦ πορείαν πρὸς Δ. καὶ γύνεται εἰς τὴν Μεσόγειον. Μὲ τὰς ἀρδεύσεις, αἱ ὁποῖαι γίνονται διὰ τῶν ὑδάτων του, γίνεται εὐφοριατάτη ὀλόκληρος ἡ ὑπ' αὐτοῦ διαρρεομένη κοιλάς. Τὰ ὕδατα ἐπίσης τοῦ ποταμοῦ Μπαράντα, παραποτάμου τοῦ Ἰορδάνου, ὁ ὁποῖος πηγάζει ἀπὸ τὰ ὅρη τῶν Δρούσων, δημιουργοῦν δάσεις εἰς τὰς ἐρήμους ἔκτάσεις, διὰ τῶν ὅποιων διέρχονται· ἡ μεγαλυτέρα ἐκ τῶν δάσεων τούτων εἶναι ἡ τῆς Δαμασκοῦ. Καλλιεργήσιμα ἔδαφη ὑπάρχουν καὶ εἰς τὴν ΒΑ. Συρίαν, ὅπου εἶναι δυνατὰ ἀρδεύσεις μὲ τὰ ὕδατα τοῦ ποταμοῦ Εὐφράτου καὶ Τίγρητος, οἱ ὁποῖοι τὴν διαρρέουν. "Ολη ἡ ἄλλη Συρία εἶναι στέπη ἡ ἔρημος. "Αν ὅμως κατασκευασθοῦν τεχνηταὶ λίμναι καὶ ἀρδευτικὰ ἔργα, μεγάλαι στεππώδεις σήμερον ἔκτάσεις δύνανται νὰ μεταβληθοῦν εἰς ἀποδοτικούς ἀγρούς. Καλλιεργοῦνται δημητριακά, μεταξὺ τῶν ὅποιων καὶ ὅρυζα εἰς τὰ ἀρδεύσμενα ἔδαφη, σησάμι, βάμβαξ, καπνός, μορέαι διὰ τὴν ἔκτροφήν μεταξοσκωλήκων, ἄμπελοι, ἐλαῖαι, ἐσπεριδοειδῆ καὶ διάφορα ὄπωραφόρα δένδρα, μεταξὺ τῶν ὅποιων τὴν πρώτην θέσιν κατέχει ἡ δαμασκηνέα (Ἰδίως εἰς τὴν περιοχὴν τῆς Δαμασκοῦ, ἐξ οὗ καὶ τὸ δνομα τῆς πόλεως). "Η κτηνοτροφία ἔχει, λόγῳ τῆς ὑπάρξεως

Χαρτ. 6. Συρία.

έκτεταμένων στεππωδῶν έκτάσεων, ἀνάπτυξιν μεγαλυτέραν τῆς γεωργίας. Ἐκτρέφονται κυρίως πρόβατα καὶ αἴγες ἀπὸ κτηνοτρόφους νομάδας, τοὺς λεγομένους Βεδουΐνους, οἱ ὅποιοι μετακινοῦνται διαρκῶς διὰ τὴν ἀνεύρεσιν χλόης. Κατὰ δεύτερον λόγον ἐκτρέφονται βοοειδῆ, ἵπποι, ἄλμίονοι, ὄνοι καὶ κάμηλοι. Τὰ γεωργικὰ καὶ κτηνοτροφικὰ προϊόντα δῆλον μόνον ἐπαρκοῦν διὰ τὴν διατροφὴν τῶν κατοίκων, ἀλλὰ γίνεται καὶ ἔξαγωγή των.

‘Η ἀλιεία ἔχει ἀρκετὴν ἀνάπτυξιν, διότι ὑπάρχουν εἰς τὰ παράλια ἀρκετοὶ ἰχθύες καὶ ἀρίστης ποιότητος σπόγγοι.

‘Ο δρυκτὸς πλοῦτος εἶναι ἀσήμαντος, περιοριζόμενος εἰς ὅλιγους δινθρακας καὶ ὅλιγον πετρέλαιον.’ Ή βιομηχανία ἔχει ἀνάπτυξιν μικράν, περιοριζομένη κυρίως εἰς τὴν κατασκευὴν τῶν ὄνομαστῶν μεταξωτῶν τῆς Συρίας, ταπήτων, ἐγχώριων ὑφασμάτων, ἐπεξεργασίαν δερμάτων, ἐλαιουργίαν καὶ οἰνοποιίαν.

‘Η συγκοινωνία δὲν ἔχει μεγάλην ἀνάπτυξιν. Μία σιδηροδρομικὴ γραμμὴ (βλ. καὶ Ἀσιατικὴν Τουρκίαν) προερχομένη ἐκ τοῦ Χαλεπίου φθάνει εἰς Δαμασκὸν καὶ ἔκειθεν, διακλαδουμένη νοτιώτερον, προγωρεῖ ἀφ’ ἐνὸς μὲν πρὸς τὴν Ἰορδανίαν καὶ ἀφ’ ἑτέρου πρὸς τὸ Ἰσραήλ.

‘Εξάγει ἡ Συρία κυρίως ἐγχώρια ὑφάσματα καὶ μεταξωτά, καπνόν, ἔλαιον, ἐλαίας, πορτοκάλια, ξηροὺς καρποὺς καὶ σπόγγους. Εἰσάγει κυρίως ὑφάσματα, μηχανάς καὶ μηχανήματα διάφορα, χημικὰ καὶ φαρμακευτικὰ προϊόντα.

Οἱ κάτοικοι εἶναι Σημιτικῆς καταγωγῆς, δύμιλοῦν τὴν Ἀραβικὴν καὶ εἶναι κατὰ τὸ πλεῖστον Μουσουλμάνοι τὸ θρήσκευμα. Οἱ εἰς τὰ N. τῆς χώρας κατοικοῦντες Δρῦσοι ἀνήκουν εἰς μίαν θρησκευτικὴν αἵρεσιν, ήτις εἶναι κρᾶμα Χριστιανισμοῦ, Μουσουλμανισμοῦ καὶ Ἰουδαϊσμοῦ. Οἱ Χριστιανοί, κυρίως Ὀρθόδοξοι, ἀποτελοῦν τὸ 15% τοῦ πληθυσμοῦ, ἔχουν δὲ θρησκευτικὸν ἀρχηγὸν τὸν πατριάρχην Ἀντιοχείας, ὁ διποῖος ἐδρεύει εἰς Δαμασκὸν. ‘Η Δαμασκὸς (450.000 κ.) εἶναι ἡ πρωτεύουσα τῆς Συρίας. Εἶναι ἔκτισμένη εἰς τοὺς πρόποδας τοῦ Ἀντιλιβάνου καὶ εἰς δύφος 700 μ. εἰς τὸ μέσον μιᾶς θαυμασίας δάσεως, ἀρδευομένης ἀπὸ τὸν ποταμὸν Μπαράντα. Εἶναι παλαιοτάτη πόλις καὶ ἔχει λαμπρὰ μνημεῖα Ἀραβικῆς τεχνοτροπίας. Ἐφημίζετο ἄλλοτε διὰ τὰ δαμασκηνὰ λεγόμενα ξίφη, τὰ διοῖα κατεσκευάζοντο παλαιότερον ἔκει καὶ διὰ τὰ δαμασκηνὰ τῆς ὑφάσματα, τὰ διοῖα κατασκευάζονται καὶ σήμερον. Χαλέπιον (450.000 κ.) κόμβος συγκοινωνιῶν, ἐμπορικὸν κέντρον καὶ ἡ μεγαλυτέρα καὶ παλαιοτέρα πόλις τῆς Συρίας. Χάμα (104.000 κ.) καὶ Χόμης (146.000 κ.) ἀμφότεραι ἐπὶ τῆς σιδηροδρομικῆς γραμμῆς καὶ εἰς γεωργικὴν περιοχὴν εἰς τὰς ὅχθας τοῦ ποταμοῦ Ὁρόντου. Λαττάκια (ἡ Λαοδίκεια, 60.000 κ.), δι κυριώτερος λιμὴν τῆς Συρίας. Ἀναφέρομεν καὶ τὴν πολίχνην Ταντμόρ (Χαρτ. 6) κειμένην παρὰ τὰ ἐρείπια τῆς ἀρχαίας πόλεως Παλμύρας.

Λίβανος

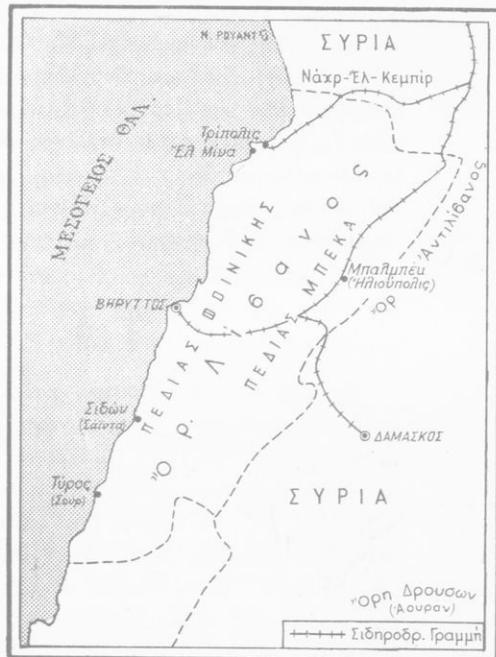
Ο Λίβανος άνεκηρύχθη εἰς ἀνεξάρτητον Δημοκρατίαν τὸ 1947. "Οπως καὶ ἡ Συρία, ἵτο τμῆμα τῆς Ὀθωμανικῆς Αὐτοκρατορίας μέχρι τοῦ 1920 καὶ κατόπιν ἐτέλει ὑπὸ Γαλλικήν ἐντολήν. Εύρισκεται μεταξὺ τῆς Μεσογείου πρὸς Δ., τοῦ Ἰσραὴλ πρὸς Ν. καὶ τῆς Συρίας πρὸς Β. καὶ πρὸς Α. "Εχει ἔκτασιν 10.400 τετρ. χιλιομ. καὶ πληθ. 2.873.000 κ. (πυκνότης πληθ. 137). Εἰς τὰ παράλια ἔκτείνεται ἡ πεδιὰς τῆς Φοινίκης (Χαρτ. 8) καὶ ἀνατολικῶς ταύτης ἡ ὁροσειρὰ τοῦ Λιβάνου, πρὸς τὸ ἐσωτερικὸν δὲ ὁ Ἀντιλίβανος, χωριζόμενος τοῦ Λιβάνου διὰ τῆς εὐφορωτάτης πεδιάδος Μπέκα (ἡ Μπουκάα). Εὐφορώτατα ἐπίσης εἶναι καὶ τὰ ἐπὶ τοῦ Λιβάνου ὄροπέδια καὶ οἱ κλιτύες του, κατάφυτοι σήμερον ἀπὸ ὄπωροφόρα δένδρα, τὰ διόπια ἀντικατέστησαν τοὺς ἄλλοτε ἔκει ὑπάρχοντας κέδρους (κέδροι τοῦ Λιβάνου), ἀπὸ τοὺς διόπιούς σήμερον δὲν ἀπομένουν παρὰ ἔκατοντάδες τινές. "Ολαι αἱ κλιτύες τοῦ ὄρους τούτου ἔχουν μεταβληθῆ εἰς ἀγρούς, διατεταγμένους κατ' ἀναβαθμίδας, αἱ διόπιαι φθάνουν εἰς ὅψος ἄνω τῶν 1000 μ. Ὅψη λότερον ὑπάρχουν δάση καὶ θερινὰ λειβάδια. Ὅπαρχουν ἐπίσης ὀλόκληροι περιοχαὶ μὲ φυτείας μορεῶν. Καλλιεργοῦνται κυρίως δημητριακά, ἀμπελοί (οἱ γλυκεῖς οίνοι τοῦ Λιβάνου ἐφημίζοντο κατὰ τὴν ἀρχαιότητα) ἐλαῖαι, ἐσπεριδοειδῆ (παράγονται πολλὰ πορτοκάλια) καπνός, βάμβαξ καὶ ὄπωροφόρα διάφορα, μεταξὺ τῶν διόπιων καὶ βανανέα.

Χαρτ. 7. Κράτη Μέσης Ἀνατολῆς.

Η Κτηνοτροφία έχει μικρότεραν ή ή γεωργία άνάπτυξιν, είναι δημοσιας άνεπτυγμένη ή σηροτροφία.

Η Βιομηχανία περιορίζεται κυρίως είς τήν κατασκευήν μεταξώτων καὶ τήν ἐπεξεργασίαν δερμάτων, ύπάρχει δὲ είς Τρίπολιν καὶ ἐν μέγα διυλιστήριον πετρελαίου, διότι ἔκει πλησίον καταλήγει ὁ πετρελαιοχωρός ὁ μεταφέρων τὰ πετρέλαια τοῦ Κιρκούκ, τὸ δόποιν εύρισκεται παρὰ τὴν Μοσούλην τοῦ Ἰράκ. Ο Λίβανος ἔχαγει ξηρούς καὶ νωπούς καρπούς, ύφασματα καὶ δέρματα, εἰσάγει δὲ κυρίως βιομηχανικὰ εἰδῆ καὶ ἄλευρα, διότι ὁ παραχόμενος σῖτος δὲν ἐπαρκεῖ διὰ τὴν διατροφὴν τῶν κατοίκων, ἐπειδὴ ὁ Λίβανος εἶναι πυκνῶς κατωκημένος.

Χαρτ. 8. Λίβανος.

Η συγκοινωνία εἶναι ἀρκετὰ καλή, τὰ δροσερὰ δὲ θέρετρα τοῦ Λιβάνου προσελκύουν πολλοὺς παραθεριστὰς ἀπὸ τὰς γειτονικὰς του χώρας καὶ ιδίως τὴν Αἴγυπτον.

Γλῶσσα τῶν κατοίκων εἶναι ἡ Ἀραβική, ὁ δὲ Λίβανος συγκαταλέγεται μεταξὺ τῶν Ἀραβικῶν κρατῶν, μολονότι ἀρκετοὶ τῶν κατοίκων του εἶναι Χριστιανοί (Μαρωνῖται), ἀποτελοῦντες τὰ 61% τοῦ πληθυσμοῦ. Οἱ ὑπόλοιποι εἶναι Μουσουλμάνοι.

Αἱ σπουδαιότεραι πόλεις εἶναι αἱ : Βηρυτός (500.000 κ.) ἀσφαλῆς λιμήν, διὰ τοῦ ὅποιου διεξάγεται τὸ πλεῖστον τοῦ ἐμπορίου ὃχι μόνον τοῦ Λιβάνου, ἀλλὰ καὶ τῆς Συρίας. Τρίπολις (120.000 κ.) λιμήν, ἡ δευτέρα είς πληθυσμὸν πόλις τοῦ Λιβάνου. Εἰς τὴν Βηρυτὸν καὶ τὴν Τρίπολιν φθάνουν διακλαδώσεις τῆς σιδηροδρομικῆς γραμμῆς Χαλεπίου-

Δαμασκοῦ. Τύρος (Σούρ) και Σιδών (Σάΐντα), ἄλλοτε μεγάλαι και ἵσχυραι πόλεις· σήμερον ἔχει 15.000 κ. ἡ πρώτη και 45.000 ἡ δευτέρα. Πλησίον τῆς Σιδώνος καταλήγει μέγας πετρελαιοαγωγὸς μεταφέρων πετρέλαια απὸ τὸν Περσικὸν κόλπον (Χαρτ. 9). Ἡ Ηλιούπολις (Μπααλ-πμέκ), ἡ ὁποία, μικρὰ πολίχνη σήμερον, ὑπῆρξε κατὰ τὴν ἀρχαίαν ἐποχὴν πόλις μεγάλη και πλουσία. Δώζονται μέχρι σήμερον ἐρείπια ναῶν της, δπως τοῦ ναοῦ τοῦ Ἡλίου, τοῦ ὁποίου περισώζονται μαρμάρινοι κίονες ὅψους 18 μέτρων.

Ι σ ρ α ḥ λ

Τὸ κράτος τοῦ Ἰσραήλ, καλούμενον και ἀπλῶς Ἰσραήλ, ἰδρύθη κατόπιν ἀποφάσεως τοῦ Ὀργανισμοῦ Ἡνωμένων (O.H.E.) τὸν Νοέμβριον τοῦ 1947 (μέχρι τότε ἐτέλει ὑπὸ Βρεταννικὴν ἐντολὴν). Διὰ τῆς ἀποφάσεως αὐτῆς ἔχωρίσθη ἡ Παλαιστίνη εἰς δύο : ἐν κράτος Ἐβραϊκόν, δηλ. τὸ κράτος τοῦ Ἰσραήλ και ἄλλο Ἀραβικόν, τὴν Ιορδανίαν. Ἐδιχοτομήθη δὲ ἡ πόλις Ἱερουσαλήμ· ἡ παλαιὰ πόλις ἐδόθη εἰς τὴν Ιορδανίαν και ἡ Νέα εἰς τὸ Κράτος τοῦ Ἰσραήλ. Ἐβραῖοι ἔξ δλων τῶν χωρῶν τοῦ κόσμου ἤρχισαν ἀπὸ τοῦ 1948 μεταβαίνοντες και ἐγκαθιστάμενοι εἰς τὸ Κράτος τοῦ Ἰσραήλ και ἀπετέλεσαν τοὺς κατοίκους του, οἱ ὁποῖοι λέγονται Ἰσραηλινοί, πρὸς διάκρισιν ἀπὸ τοὺς Ἐβραίους τοὺς ζῶντας εἰς ἄλλα κράτη, οἱ ὁποῖοι λέγονται Ἰσραηλῖται.

Ορια. Ἐκτασις. Πληθυσμός. Τὸ Ἰσραὴλ ἔχει πρὸς Δ. τὴν Μεσόγειον, πρὸς Α. τὴν Συρίαν και τὴν Ιορδανίαν και πρὸς Ν. και τὰ ΝΔ. τὸν κόλπον Ἀκαμπα και τὴν Χερσόνησον τοῦ Σινᾶ (Αἴγυπτον). Μικρὸν τμῆμα εἰς τὰ ΝΔ. λεγόμενον διάδρομος τῆς Γάζης μετὰ τῆς πόλεως Γάζης, διεκδικούμενον και ἀπὸ τὸ Ἰσραὴλ και ἀπὸ τὴν Αἴγυπτον, ἀποτελεῖ αἰτίαν διαρκῶν ἐρίδων μεταξύ των (Χαρτ. 9 και 10) . Ἡ Ἐκτασις τοῦ Ἰσραὴλ εἶναι 20.678 τετρ. χιλ. και ὁ πληθυσμὸς ὑπερβαίνει τὰ 3.000.000 κ., ἐνῷ τὸ 1922 οἱ κατοικοῦντες εἰς τὸ κράτος τοῦ Ἰσραὴλ Ἐβραῖοι ἦσαν 84.000 και τὸ 1948 700.000. Διαρκῶς ὁ πληθυσμὸς αὔξανεται, διότι μεταβαίνουν και ἐγκαθίστανται ἐκεῖ Ἰσραηλῖται ἀπὸ δλα τὰ μέρη τῆς Γῆς.

Μορφολογία ἐδάφους. Ο θαλάσσιος διαμελισμὸς εἶναι ἐλάχιστος.

Καθ' ὅλον τὸ μῆκος τῆς ἡ παραλία εἶναι πεδινὴ καὶ εὐθεῖα (χωρὶς δηλ. κόλπους κλπ.). Σχηματίζεται μόνον εἰς μικρὸς κολπίσκος καὶ ἐν μικρὸν ἀκρωτήριον, εἰς τὸ ὅποῖον καταλήγει τὸ δρος **Κάρμηλον**. Τὸ δρος Κάρμηλον κλείει ἀπὸ βορρᾶ τὴν παραλιακὴν πεδινὴν ἔκτασιν· αὕτη πρὸς τὰ νότια τῆς γίνεται δὲ ὀλοέν πλατυτέρα, πρὸς τὰ ἀνατολικὰ δὲ φθάνει μέχρι τῶν δρέων τῆς Σαμαρείας, τῆς Ἰουδαίας καὶ νοτιώτερον μέχρι τῶν δρέων Νεγκέμπ, τὰ ὅποῖα εἶναι τὰ ὑψηλότερα τοῦ Ἰσραήλ (1260 μ.) ‘Η εἰς τὰ βόρεια τοῦ Ἰσραήλ ἔκτεινομένη Γαλιλαία εἶναι πεδινὴ μὲν καὶ μόνον χαμηλὸν δρος, τὸ δρος **Θαβὼρ** (562 μ.), ἐπὶ τοῦ ὅποιου ἐγένετο ἡ μεταμόρφωσις τοῦ Σωτῆρος. Τὰ δρη τῆς Σαμαρείας τερματίζονται πρὸς Β. εἰς τὴν πεδιάδα **Ἐσδρηλῶν**, ἡ δόποια εἶναι εὐφορωτάτη καὶ ἀποτελεῖ τὸν σιτοβολῶνα τοῦ Ἰσραήλ.

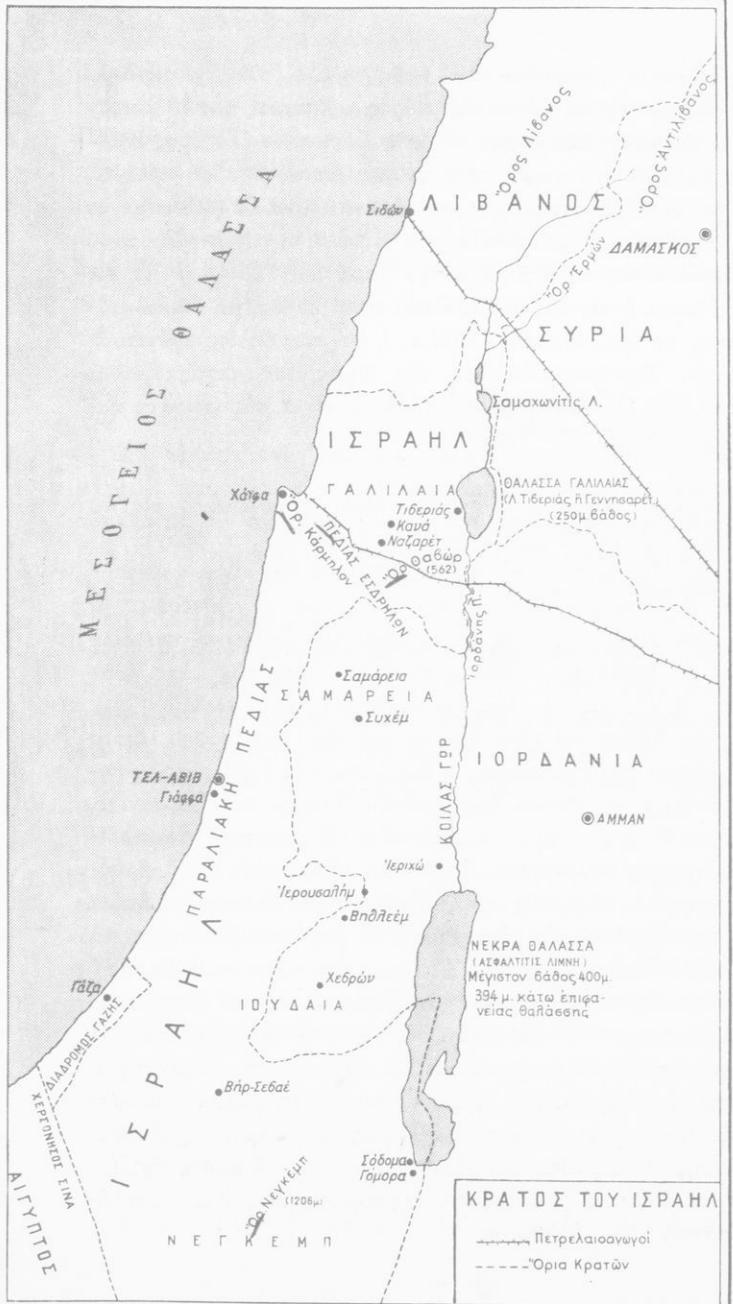
Κλῖμα. Ποταμοί. Λίμναι. Τὸ κλῖμα εἶναι μεσογειακὸν εἰς τὰ παραλία· καθ' ὅσον προχωρεῖ κανεὶς πρὸς τὰ ἀνατολικά, αἱ βροχαὶ γίνονται διαρκῶς καὶ διλιγώτεραι, τὸ κλῖμα ἔρημικὸν καὶ εἶναι ἀδύνατον νὰ καλλιεργηθῇ τὸ ἔδαφος ἐκεῖ δπου δὲν εἶναι δυναταὶ ἀρδεύσεις. ‘Ο μόνος ἀξιόλογος ποταμός, ὁ ὅποῖος μὲ τὸ ὄνδωρ του ζωογονεῖ τὴν Παλαιστίνην, εἶναι ὁ **Ιορδάνης**. Οὗτος, πηγάζων ἀπὸ τὸν Ἀντιλίβανον, ἀνήκει κατ' ἀρχὰς εἰς τὸ Ἰσραήλ, διαρρέων τὴν Γαλιλαίαν ἀφ' οὗ διέλθῃ διὰ τῆς Σαμαχωνίτιδος λίμνης καὶ τῆς ἰχθυοτρόφου λίμνης **Τιβεριάδος** (ἡ λίμνη τῆς Γεννησαρὲτ ἡ θαλάσσης τῆς Γαλιλαίας) ἀποτελεῖ ἐπὶ τι διάστημα τὰ φυσικὰ δρια μεταξὺ Ἰσραήλ καὶ **Ιορδανίας**, εἰς τῆς δόποιας τὸ ἔδαφος εἰσέρχεται διὰ νὰ χυθῇ εἰς τὴν **Ασφαλτίτιδα λίμνην** ἡ **Νεκρὰν Θάλασσαν**. ‘Η λίμνη αὕτη κατέχει τὸ βαθύτερον μέρος τῆς μεγάλης ἔδαφικῆς καταβυθίσεως (βλ. Συρίαν), ἡ δόποια σχηματίζει τὴν κοιλάδα **Γώρ** καὶ εἶναι ἐν ἀπὸ τὰ βαθύτερα βυθίσματα τὰ ὑπάρχοντα ἐπὶ τῆς ἐπιφανείας τῆς Γῆς. Τὸ δνομά της « **Νεκρὰ Θάλασσα** » ἡ λίμνη τὸ δφείλει εἰς τὸ δτι οὐδεμίᾳ ζωὴν ὑπάρχει εἰς τὰ ὄντατά της, λόγω τῆς μεγάλης περιεκτικότητος αὐτῶν εἰς ἀσφαλτον καὶ ἀλατα. ‘Η μεγάλη εἰς ἀλατα περιεκτικότης κάμνει νὰ ἔχουν τόσην πυκνοτητα, ὥστε αὐγὸν ριπτόμενον εἰς αὐτὰ νὰ μὴ βυθίζεται. ‘Η ἐπιφάνεια τῶν ὑδάτων τῆς Νεκρᾶς Θαλάσσης, εύρισκεται 394 μ. χαμηλότερον τῆς ἐπιφανείας τῆς θαλάσσης τὸ δὲ βάθος της φθάνει τὰ 400 μ. Τὸ βάθος τῆς Τιβεριάδος φθάνει τὰ 250 μ. ἡ δὲ ἐπιφάνεια τῆς εύρισκεται 212 μ. χαμηλότερον τῆς ἐπιφανείας τῆς θαλάσσης.

Γεωργία —

Κτηνοτροφία.

Τὰ μακρά καὶ ἔηρὰ θέρη κάμνουν ἀδύνατον τὴν καλιέργειαν χωρὶς ἀρδεύσεις. Κατὰ τὴν ἀρχαιότητα τὰ ἐκεῖ ὑπάρχοντα ἀρδευτικὰ ἔργα ἐπέτρεπον παντὸς εἴδους καλλιεργείας μὲ πλουσίας ἀποδόσεις. Οἱ ἀρχαῖοι συγγραφεῖς περιγράφουν τὴν Παλαιστίνην ὡς γῆν, εἰς τὴν διποίαν ἔρρεε «Γάλα καὶ Μέλι» δηλ. ὡς πλουσιωτάτην χώραν. Οἱ «Αραβεῖς, μὲ τὰς ἐπιδρομὰς των, τὰς λεηλασίας καὶ τὴν καταστροφὴν τῶν ἀρδευτικῶν ἔργων, ἔκαμαν, ὥστε οἱ εὔφοροι ἄγροι νὰ μεταβληθοῦν εἰς ἀκαλλιεργήτους ἔκτασεις, σκεπασμένας κατὰ τὸ πλεῖστον μὲ ἄμμον. Οἱ νέοι κάτοικοι τοῦ 'Ισραήλ, οἱ 'Ισρα-

Χαρτ. 9. Τὸ 'Ισραήλ.

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

ηλινοί δηλαδή, τὸ πρῶτον τὸ ὄποιον ἐπεδίωξαν ἥτο ἡ ἀνεύρεσις ὑδατος. Κατεσκεύασαν φρέατα, διὰ τῶν ὄποιων ἀντλοῦν τὸ ἀφθόνως ὑπάρχον ὄπογείως ὕδωρ, καὶ ἀρδευτικὰ ἔργα διὰ τὴν χρησιμοποίησιν τοῦ ὕδατος τοῦ Ἰορδάνου καὶ μετέβαλον τὰς πρὶν κατοξήρους ἔκτασεις εἰς εὐφόρους ἀγρούς. Καλλιεργοῦνται εἰς δῆλην τὴν παραλιακὴν ἔκτασιν ἀφθόνως ἐσπεριδοειδῆ (γίνεται ἔξαγωγὴ πορτοκαλιῶν καὶ λεμονιῶν, εἶναι δὲ ὄνομαστὰ τὰ πορτοκάλια τῆς Γιάφας καὶ τῆς Χάϊφας), δημητριακά, ἀρκετοὶ βανανέαι, ἐλαῖαι, ἀμυγδαλαῖ, ἀμπελοί, συκαῖ, βάμβαξ, γεώμηλα, λαχανικά, καπνός, σησάμιον κλπ.

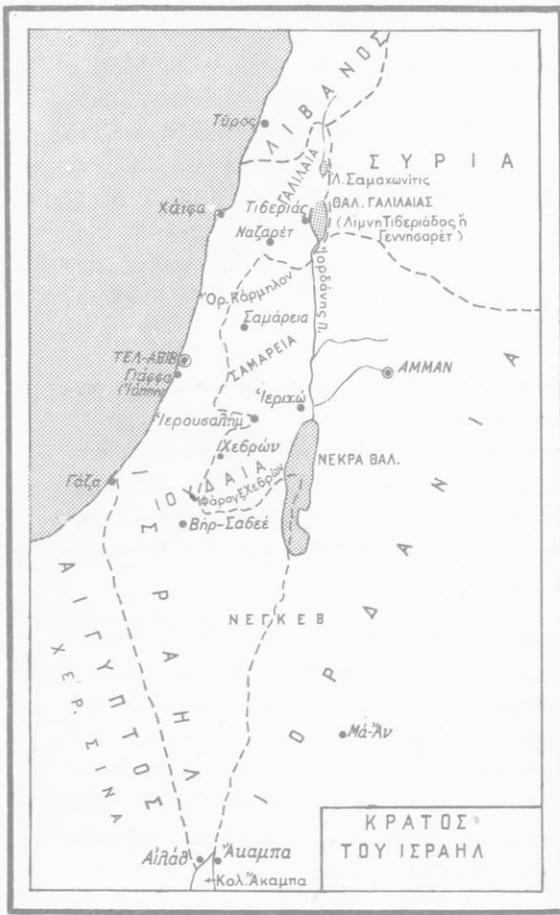
Ἡ **κτηνοτροφία**, ἡ ὄποια πρότερον ἥτο νομαδική, ἀνεπτύχθη καὶ γίνεται κατὰ τὸ πλεῖστον ἐπιστημονικῶς εἰς σταύλους καὶ εἰς τεχνητὰ λειψάδια, τὰ ὄποια ἐδημιουργήθησαν ἐκεῖ ὅπου εἶναι δυναταὶ ἀρδεύσεις. Ἐκτρέφονται κυρίως γαλακτοπαραγωγικαὶ ἀγελάδες, ἀλλὰ καὶ πρόβατα, αἴγες, κάμηλοι καὶ ὄνοι, οἱ ὄποιοι ἀπὸ παλαιοτάτων ἐποχῶν ἔχοντες τοιούτους εἰς Παλαιστίνην. Μεγάλην ἀνάπτυξιν ἔχει καὶ ἡ πτηνοτροφία, γίνεται δὲ ἔξαγωγὴ αύγῶν.

Ἐκ τῶν **δρυκτῶν** ὑπάρχει χαλκὸς εἰς τὰ παλαιὰ δρυχεῖα τῆς ἐποχῆς τοῦ Σολομῶντος, τὰ ὄποια εἶχον καταχωσθῆ καὶ τὰ ἀνεκάλυψαν πάλιν οἱ Ἰσραηλινοὶ ὁδηγούμενοι ἀπὸ τὴν Γραφήν, εἰς τὴν ὄποιαν ταῦτα ἀναφέρονται. Κατὰ τὰ τελευταῖα ἔτη ἥρχισαν ἴδρυσμεναι καὶ διάφοροι βιομηχανίαι οὕτω ὑπάρχουν ἔργοστάσια παραγωγῆς ποτάσσης καὶ ἄλλων ἀλάτων ἀπὸ τὰ ὕδατα τῆς Νεκρᾶς θαλάσσης, κονσερβῶν, ἐπεξεργασίας καπνοῦ, ὑποδημάτων, ὑφασμάτων, βερνικίων, σοκολάτας, χημικῶν προϊόντων, τεχνητῶν ὁδόντων, τσιμέντων κλπ.

Ἡ **συγκοινωνία** εἶναι ἀρκετὰ καλή. Μία σιδηροδρομικὴ γραμμή, κατὰ μῆκος τῆς παραλίας, συνδέει τὴν Χάϊφαν ἀφ' ἐνὸς μὲ τὴν Συρίαν καὶ ἀφ' ἐτέρου μὲ τὴν Αἴγυπτον, διακλάδωσίς της δὲ φθάνει εἰς τὴν Νέαν Ἰερουσαλήμ (χωρὶς νὰ προχωρῇ εἰς τὴν Παλαιάν, τὴν κατεχομένην ἀπὸ τοὺς Ἀραβας).

Ἐξάγει τὸ Ἰσραὴλ κυρίως πορτοκάλια καὶ λεμόνια, τεχνητούς ὁδόντας, ὑφασμάτα καὶ κατειργασμένους ἀδάμαντας. **Εἰσάγει** κυρίως δημητριακά, σάκχαριν, καύσιμα καὶ βιομηχανικὰ εἰδη.

Σπουδαιότεραι πόλεις εἶναι : ἡ Νέα Ἰερουσαλήμ, δηλ. ἡ ἔξω τῶν

Χάρτης 10. Ισραήλ.

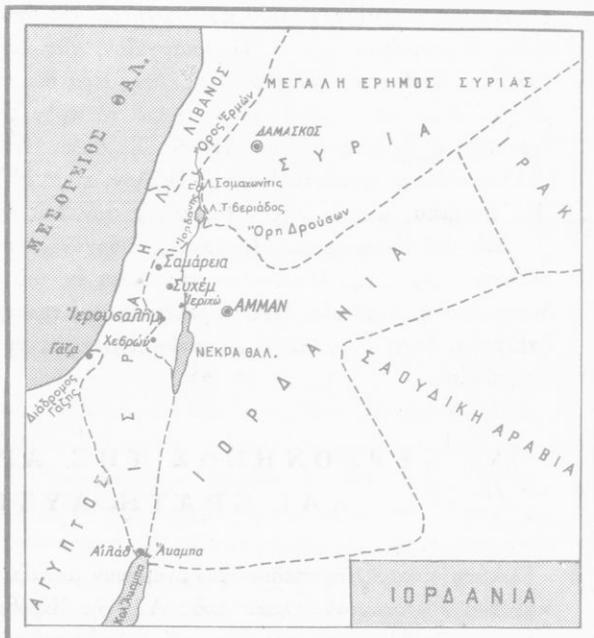
του διοικητικού διαμερίσματος της Ιερουσαλήμ, ονόματα οποίον παραχωρήθηκε στην Ιερουσαλήμ από την Ιορδανία. Την Ιερουσαλήμ κατέλαβε η Ισραηλιτική Δημοκρατία στις 28 Απριλίου 1948. Η Ιερουσαλήμ ήταν η πρωτεύουσα της Ισραηλιτικής Δημοκρατίας από την ίδρυσή της μέχρι την ένταξή της στην Παλαιστινιακή Δημοκρατία τον Οκτώβριο του 1948. Η Ιερουσαλήμ ήταν η πρωτεύουσα της Ισραηλιτικής Δημοκρατίας από την ίδρυσή της μέχρι την ένταξή της στην Παλαιστινιακή Δημοκρατία τον Οκτώβριο του 1948.

τειχών εύρισκομένη νέα πόλις, (ή έντος των τειχών παλαιά πόλις άνήκει εἰς τὴν Ἰορδανίαν, δηλ. εἰς τοὺς Ἀραβας). Είναι αύτη ἀπὸ τοῦ 1950 ἡ πρωτεύουσα τοῦ Ἰσραὴλ (μέχρι τότε ἦτο τὸ Τέλ - Ἀβίβ) καὶ ἔχει 150.000 κ. Ἡ Γιάφα - Τέλ Ἀβίβ (400.000 κ.) είναι μία διπλῆ πόλις : ἡ παλαιὰ πόλις Γιάφα ἡ Ἰόπη καὶ ἡ συνενωθεῖσα μὲ αὐτὴν νέα πόλις Τέλ Ἀβίβ. Χάιφα, δι μόνος καλὸς λιμήν, πλησίον τοῦ ὅποιου καταλήγει καὶ πετρελαιοαγωγὸς μεταφέρων μέχρις ἐκεῖ πετρέλαια ἀπὸ τὸν Περσικὸν κόλπον. Αἱ ἄλλαι πόλεις είναι μικραί, κάτω τῶν 25.000 κ. ἔκαστη. Ἀναφέρομεν ἐξ αὐτῶν τὴν Ναζαρὲτ (24.000 κ.), εἰς τὴν ὅποιαν διῆλθε τὸ μεγαλύτερον μέρος τῆς ζωῆς Τιβεριάδα, εἰς τὰς δυτικὰς όχθας διαμονήμου λίμνης, τὴν Κανά, διπού ἔγινε τὸ θαῦμα τῆς μετατροπῆς τοῦ ὅδατος εἰς οἶνον καὶ τὴν Βήρ - Σεβαέ, πρωτεύουσαν τοῦ Νεγκέμπ. Εἰς τὸ νοτιώτερον ὅρον τοῦ Ἰσραὴλ καὶ εἰς τὸν μυχὸν τοῦ κόλπου Ακαμπα εὑρίσκεται δι λιμήν Αἰλάθ, μόνη διέξοδος τοῦ Ἰσραὴλ πρὸς τὴν Ἐρυθρὰν θάλασσαν.

Ἰορδανία

Έχει έκτασιν 97.740 τετρ. χιλιομ. και πληθυσμὸν 2.383.000 κ. Μέχρι τοῦ 1920 ἀνῆκεν εἰς τὴν Τουρκίαν, ἀπὸ δὲ τοῦ 1920 μέχρι τοῦ 1946 ἦτο ὑπὸ Βρετανικὴν ἐντολήν. Συνορεύει μετὰ τῆς Συρίας (πρὸς Β.), τῆς Ἀραβίας (πρὸς Α. καὶ Ν.), τοῦ Ἰράκ (πρὸς Α.) καὶ τοῦ Ἰσραὴλ (πρὸς Δ.). Πρὸς Ν. φθάνει μέχρι τοῦ κόλπου Ἀκαμπα. Ἐπειδὴ τὸ μεγαλύτερον μέρος τῆς εὐρίσκεται πέραν τοῦ Ἰορδάνου ποταμοῦ, ἐλέγετο μέχρι τοῦ 1949 Ὑπεριορδανία μετονομασθεῖσα ἀπὸ τοῦ 1949 εἰς Ἰορδανίαν. Τὸ κλῖμα κατὰ τὸ μέγιστον μέρος τῆς χώρας εἶναι στεππῶδες ἢ ἔρημικὸν λόγω τῆς σπανιότητος βροχῶν. Μόνον εἰς τὴν δυτικῶν τοῦ Ἰορδάνου ὁρεινὴν Ἰουδαίαν καὶ Σαμάρειαν (ὅπου εὑρίσκονται τὰ γνωστὰ ἐκ τῆς Ἀγίας Γραφῆς ὄρος τῶν Ἐλαῖων καὶ ὄρος τοῦ Πειρασμοῦ) καθὼς καὶ εἰς τὰ ἐδάφη τῆς κοιλάδος Γώρῳ (Χάρτ. 9), τὰ ἀρδευόμενα διὰ τῶν ὑδάτων τοῦ Ἰορδάνου, εἶναι δύναται αἱ καλλιέργειαι.

Γενικῶς ἡ Ἰορδανία εἶναι σήμερον ἡ πτωχοτέρα χώρα τῆς Μέσης Ἀνατολῆς. Τὸ $\frac{1}{3}$ τῶν κατοίκων τῆς χώρας εἶναι πρόσφυγες καὶ κατὰ τὸ πλεῖστον ἀστεγοί. Προϊῆλθον ἀπὸ τὸ Ἰσραὴλ, ἔνθα κατώκουν πρὸ τῆς δημιουργίας του ὡς κράτους. Εἶναι, σχεδὸν εἰς τὸ σύνολόν των, Ἀραβεῖς ὁμι-

Χάρτ. 11. Ἰορδανία.

λοῦντες τὴν Ἀραβικὴν καὶ εἶναι Μουσουλμάνοι κατὰ τὸ θρήσκευμα καὶ κατὰ τὸ πλεῖστον ἀναλφάβητοι καὶ ἀπολίτιστοι.

Ἐπιδίδονται κυρίως εἰς τὴν κτηνοτροφίαν καὶ εἶναι νομάδες κτηνοτρόφοι (Βεδουΐνοι) μὲν μεγάλα ποίμνια προβάτων καὶ αἰγῶν· διατρέφονται ἐπίσης βοοειδῆ καὶ κάμηλοι. Εἰς τὰ δυνάμενα νὰ καλλιεργηθοῦν ἐδάφη καλλιεργοῦνται σῖτος, κριθή, κέχρος, δσπρια, ἄμπελοι, ἔλαια, φόνικες, λαχανικά καὶ εἰς μεγάλας ποσότητας ἀγγούρια καὶ πεπόνια.

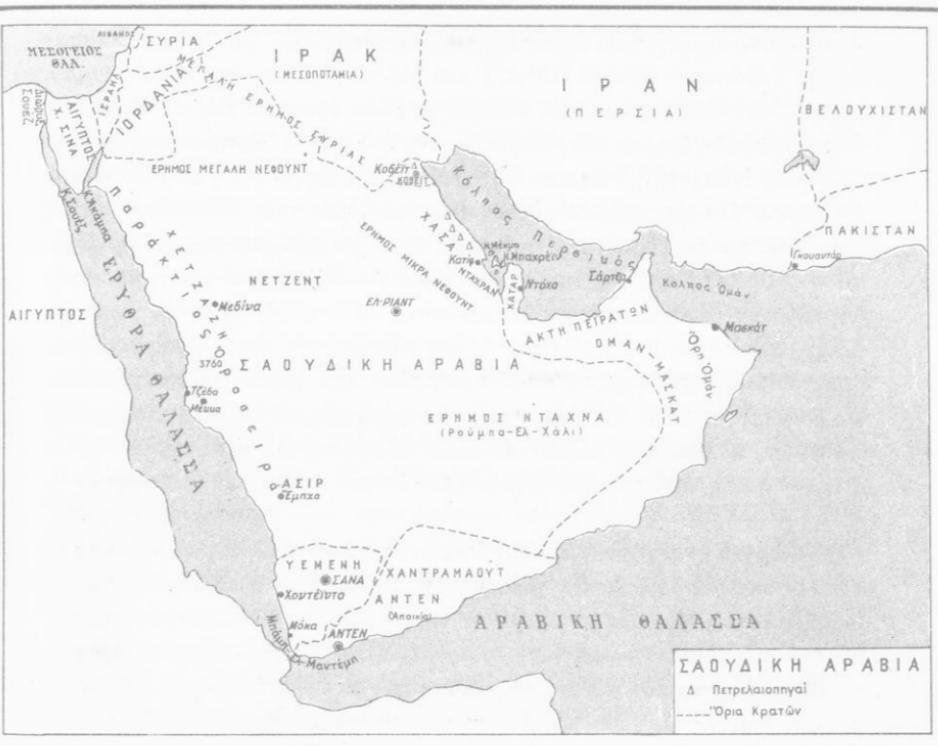
Ἡ βιομηχανία εἶναι ἀνύπαρκτος καὶ ἡ συγκοινωνία ὑποτυπώδης, γινομένη κυρίως διὰ καμήλων. Ὑπάρχει σιδηροδρομικὴ γραμμὴ διερχομένη διὰ τῆς πρωτεύουσης Ἀμμάν καὶ συνδέουσα τὴν Ἰορδανίαν μετὰ τῆς Συρίας. Πρωτεύουσα εἶναι τὸ Ἀμμάν (200.000 κ.), πόλις παλαιοτάτη μὲ ἐρείπια Ρωμαϊκῶν μνημείων, ἡ ὁποίᾳ ἀναφέρεται καὶ εἰς τὴν Γραφήν. "Αλλαι πόλεις εἶναι : Ἡ Παλαιὰ Ἱερουσαλήμ (δῆλ. ἡ ἐντὸς τῶν μὲ 8 πύλας τειχῶν παλαιὰ πόλις), ἡ ὁποίᾳ εἶναι ἱερὰ διὰ τοὺς Χριστιανούς. Εἰς αὐτὴν εὑρίσκεται ὁ ναὸς τῆς Ἀναστάσεως, δυνάμενος νὰ περιλάβῃ 10.000 προσκυνητῶν καὶ διπλασιεῖ τούτου τὸ Ἐλληνικὸν Μόναστήριον μὲ τὸ Πατριαρχεῖον, τὰς Σχολάς, τὰ Νοσοκομεῖα του κλπ. Βηθλεέμ (20.000 κ.) ἐπίσης ἱερὰ διὰ τοὺς Χριστιανούς πόλις μὲ τὴν Ἐκκλησίαν τῆς Γεννήσεως καὶ τὸ ἱερὸν Σπήλαιον, εἰς τὸ διποῖον ἐγεννήθη ὁ Κύριος Ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστός. Ἡ Χεβρὼν (35.000 κ.). "Αλλαι πόλεις, γνωσταὶ ἀπὸ τὴν Βίβλον, εἶναι αἱ Ἱερικῷ καὶ Σαμάρεια. Ἡ Ἀκαμπα, μικρὸς λιμὴν εἰς τὸν μυχὸν τοῦ ὁμωνύμου κόλπου.

Διὰ τοῦ ἐδάφους τῆς Ἰορδανίας, διέρχονται πετρελαιοαγωγοὶ μεταφέροντες μέχρι τῆς Μεσογείου πετρέλαια ἐκ τοῦ Περσικοῦ Κόλπου καὶ διὰ τοῦτο ἡ Ἰορδανία ἔχει μεγάλην ἀπὸ στρατηγικῆς ἀπόψεως σπουδαιότητα, διότι δύναται νὰ διακόψῃ τὴν πρὸς τὴν Μεσόγειον ροήν τοῦ πετρελαίου.

ΧΕΡΣΟΝΗΣΟΣ ΤΗΣ ΑΡΑΒΙΑΣ ΚΑΙ ΚΡΑΤΗ ΑΥΤΗΣ

Αὕτη εἶναι ἐν δροπέδιον ἐκτεινόμενον μεταξὺ τοῦ Περσικοῦ κόλπου καὶ τοῦ κόλπου τοῦ Ὄμαδον πρὸς Α., τῆς Ἐρυθρᾶς θαλάσσης καὶ τοῦ κόλπου τῆς Ἀκαμπα πρὸς Δ. καὶ τῆς Ἀραβικῆς θαλάσσης πρὸς Ν. (Χαρτ. 12). Πρὸς Β. ἔχει τὴν Ἰορδανίαν, τὸ Ἰράκ καὶ τὸ Κουβέιτ.

Χαρτ. 12. Κράτη τῆς Ἀραβικῆς Χερσονήσου.

Ἡ συνολικὴ τῆς ἔκτασις εἶναι 2.586.000 τετρ. χιλιομ. καὶ ὁ πληθυσμὸς 13.000.000 κ. οἱ κάτοικοι δὲ εἶναι "Ἀραβεῖς".

Μορφολογία ἐδάφους. Κλῖμα. Ὁ θαλάσσιος διαμελισμὸς δὲν εἶναι σημαντικός. Εἰς τὴν Ἐρυθρὰν θάλασσαν, ἡ ὅποια συγκοινωνεῖ μετὰ τῆς Ἀραβικῆς θαλάσσης διὰ τοῦ πορθμοῦ Μπάμπ-Ἐλ-Μαντέμπ (πύλη τῶν Δακρύων), σχηματίζεται ὁ ἐπιμήκης, ἀλλὰ στενὸς κόλπος "Ἀκαμπα" (ἢ "Ἀκάμπα") καὶ ἡ Χερσόνησος τοῦ Σινᾶ, ἀνήκουσα εἰς τὴν Αἴγυπτον. Πρὸς Α. σχηματίζεται ὁ κόλπος τοῦ Ὄμαν καὶ βορειότερον ὁ Περσικὸς κόλπος, εἰς τὸν ὃποῖον εὑρίσκονται αἱ νησῖδες Μπαχρέῖν μὲ τὰς πλουσίας πετρελαιοπηγάς των. Τὸ μεγαλύτερον μέρος τῆς Χερσονήσου καλύπτεται ἀπὸ ἐρήμους, διότι αἱ βροχαὶ εἶναι ἐλάχισται. Μόνον εἰς τὴν Παράκτιον

δροσειράν, την ύψουμένην κατά μῆκος τῆς πρὸς τὴν Ἐρυθρὰν Θάλασσαν ἀκτῆς (ἀνώτερον ύψος 3.760 μ.) καὶ εἰς τὸν δρεινὸν ὄγκον τοῦ Ὁμάν, εἰς τὰ ΝΑ. τῆς χερσονήσου, αἱ βροχαὶ εἶναι ἀρκεταί. Εἰς τὰ Β. ἐκτείνεται ἡ μεγάλη ἔρημος **Μεγάλη Νεφούντ** ἡ Ἐρυθρὰ "Ἐρημος" νοτιώτερον ἡ ἔρημος Ντάχνα ἡ **Ρούμπα - ἑλ - Χάλι** καὶ πρὸς τὰ Α. ἡ ἔρημος **Μικρὰ Νεφούντ**. Ἡ θερμοκρασία φθάνει κατὰ τὸ θέρος τοὺς 47° K ύπο σκιάν, κατὰ τὰς νύκτας ὅμως τοῦ χειμῶνος εἶναι χαμηλή, κατερχομένη μέχρι τῶν —10K°. Τὸ ἐπὶ τῆς ἐπιφανείας ὄνδωρ σπανίζει εἰς τὸ ἐσωτερικὸν τῆς Ἀραβίας, αἱ βροχαὶ πίπτουν σπανιώτατα καὶ παρέρχονται ἔτη χωρὶς νὰ βρέξῃ, ἀλλὰ ὅταν βρέξῃ αἱ βροχαὶ εἶναι καταρρακτώδεις. Ὑπάρχει ὅμως ἀρκετὸν ὑπόγειον ὄνδωρ, τὸ ὄποῖον ἀντλεῖται ἀπὸ φρέατα φθάνοντα ἐνίστε εἰς βάθος τὰ 100 μ. Ἀντὶ ποταμῶν ὑπάρχουν ξηραὶ καὶ πλατεῖαι κοῖται ποταμῶν, αἱ ὅποιαι γεμίζουν μὲν ὄνδωρ καὶ μεταβάλλονται εἰς ποταμούς (μόνον ψετὰ ἀπὸ τὴν βροχήν). Οἱ ποταμοὶ οὗτοι λέγονται **Οὐάντι**.

Γεωργία—Κτηνοτροφία. Ὁρυκτὸς πλοῦτος. Ἐκ τῶν ἀνωτέρω γίνεται φανερὸν ὅτι εἰς τὴν χερσόνησον τῆς Ἀραβίας δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ ὑπάρχουν καλλιέργειαι παρὰ μόνον εἰς τὰς πρὸς τὴν Ἐρυθρὰν καὶ τὸ κόλπον τοῦ Ὁμάν παρακτίους περιοχάς, ὅπου πίπτουν ἀρκεταὶ βροχαί, εἰς δὲ τὸ ἐσωτερικὸν μόνον ἐκεῖ, ὅπου ὑπάρχει ὄνδωρ ἐπιτρέπον ἀρδεύσεις καὶ τὴν δημιουργίαν δάσεων. Τὴν πρώτην θέσιν μεταξὺ τῶν καλλιέργειῶν κατέχει ὁ καφές, καλλιεργούμενος κυρίως εἰς **Τεμένην** καὶ τὸ **Ἄστρον** τῆς Σαουδικῆς Ἀραβίας (**Χαρτ. 12**)· εἶναι δονομαστὸς ὁ καφές τῆς Μόκας τῆς **Τεμένης**. Καλλιεργοῦνται ἐπίσης δημητριακά, σησάμι, βάζμα, ἄμπελοι καὶ διάφορα ὄπωροφόρα, μεταξὺ τῶν ὅποιων καὶ φοίνικες (χουρμαδίες). Ἀπὸ τὰς Ἀραβικὰς ἀκακίας ἔξαγεται ἀρκετὸν ἀραβικὸν κόμμι καὶ ἀπὸ διάφορα ἄλλα φυτὰ ἀρωματικὰ ρητίναι (ὅπως σμύρνα, λιβάνι κλπ.). Πολὺ μεγαλύτερα ἀνάπτυξιν ἔχει ἡ κτηνοτροφία, ἡ ὅποια διεξάγεται ἀπὸ νομάδας κτηνοτρόφους, τοὺς **Βεδούΐνους**, οἱ ὅποιοι μὲ τὰ ποιμνια τῶν προβάτων καὶ αἴγαν των καὶ τὰς καμήλους των εὑρίσκονται εἰς διαρκῆ μετακίνησιν πρὸς ἀναζήτησιν χόρτου. Ἐκτρέφονται ἐπίσης ἀρκεταὶ κάμηλοι (τὸ κατ' ἔξοχὴν τοῦτο ζῶν τῆς ἔρημου) καὶ μικρόσωμα βοοειδῆ. **Μεταλλεύματα** δὲν ὑπάρχουν πολλὰ εἰς τὴν Ἀραβίαν· ὑπάρχουν ὅμως ἀρθρόνως πετρέλαια, τὰ ὅποια ἀποτελοῦν τὸν κυριώτερον πλοῦτον τῆς. Εἰς τὴν χερσόνησον τῆς Ἀραβίας εὑρίσκονται τὰ κάτωθι κράτη:

* οχι

1. Σαουδική Ἀραβία

Είναι τὸ μεγαλύτερον καὶ πολυπληθέστερον τῶν κρατῶν τῆς Ἀραβικῆς χερσονήσου. Ἐχει ἔκτασιν 2.150.000 τετρ. χιλιομ. καὶ πληθ. 7.965.000 κ. (πυκνότης 4). Οἱ κάτοικοι εἰναι Ἀραβες, Μουσουλμάνοι κατὰ τὸ θρήσκευμα: οἱ περισσότεροι εἰναι νομάδες κτηνοτρόφοι (Βεδουΐνοι), περιφερόμενοι μὲ τὰ ποίμνια τῶν εἰς τὰς ἀχανεῖς στεπποερήμους τῆς χερσονήσου. Ἡ Σαουδικὴ Ἀραβία χωρίζεται εἰς 4 διαιμερίσματα: Τὸ Νετζέντ εἰς τὸ κέντρον, τὴν Χετζάζην καὶ τὸ Ἀσίρ πρὸς τὴν Ἐρυθρὰν θάλασσαν καὶ τὴν Χάσα πρὸς τὸν Περσικὸν κόλπον (Χάρτ. 12). Πρωτεύουσα εἰναι ἡ Ἐλ - Ριάντ (200.000 κ.) περὶ τὸ κέντρον τῆς χερσονήσου, εἰς δασιν περιβαλλομένην πανταχόθεν ὑπὸ τῆς ἐρήμου. Ἡ Μέκκα, ίερὰ πόλις διὰ τοὺς Μουσουλμάνους, διότι εἰς αὐτὴν ἐγεννήθη ὁ Μωάμεθ (τὸ 570 μ.Χ.). Ἐχει 150.000 κ., οἱ δποῖοι φθάνουν τὴν ἐποχὴν μεταβάσεως ἐκεῖ προσκυνητῶν τοὺς 300.000. Ἡ Τζέδα (100.000 κ.), λιμὴν τῆς Ἐρυθρᾶς θαλάσσης, εἰναι ἐπίνειον τῆς Μέκκας. Ἡ Μεδίνα (50.000 κ.) εἰναι δευτέρα ίερὰ πόλις τῶν Μουσουλμάνων, διότι εἰς αὐτὴν ἀπέθανε καὶ ἐτάφη ὁ Μωάμεθ. Ἡ Σαουδικὴ Ἀραβία ὀφείλει τὴν μεγάλην σπουδαιότητά της εἰς τὰς πλουσίας πετρελαιοπηγάς της, ἐκ τῶν ὅποιων παράγει περὶ τὰ 47.000.000 τόν. πετρελαίου ἐτησίως. Αὕται εύρισκονται εἰς τὸ πρὸς Α. διαμέρισμά της, δηλ. τὴν Χάσα.

2. Υεμένη

Εύρισκεται εἰς τὰ ΝΔ. τῆς χερσονήσου, ἔχει ἔκτασιν 195.000 τετρ. χιλιόμ. καὶ πληθ. 5.900.000 κατ. (πυκνότης 23), οἱ δποῖοι ἐν τῷ συνόλῳ τῶν εἰναι Ἀραβες καὶ Μουσουλμάνοι κατὰ τὸ θρήσκευμα. Ἡ Υεμένη δέχεται ἀρκετὰς βροχὰς καὶ ἔχει εύφορα ἐδάφη καὶ ἀρκετὰ γεωργικὰ προϊόντα, ιδίως δὲ καφέν ἔξαιρετικῆς ποιότητος. Καλλιεργοῦνται δημητριακά, σησάμιον, ἄμπελοι, καπνός, ἵνδικδ (λουλάκι), συκαὶ καὶ διάφορα δύωροφόρα δένδρα. Ἡ Σάνα κειμένη ἐπὶ τῆς δροσειρᾶς καὶ εἰς ὕψος 2.200 μ. εἰναι ἡ πρωτεύουσα (80.000 κ.). Ἡ Μόκα εἰναι λιμὴν εἰς τὴν Ἐρυθρὰν καὶ δι' αὐτῆς γίνεται ἔξαγωγὴ καφὲ ἔξαιρετικῆς ποιότητος, ὁ δποῖος φέρει τὸ ὄνομά της (καφὲς Μόκας).

3. Τὰ Σουλτανᾶτα Ὁμάν καὶ Μασκᾶτ

Τὰ Σουλτανᾶτα Ὁμάν καὶ Μασκᾶτ εύρισκονται εἰς τὸν κόλπον τοῦ Ὁμάν. Συνολικῶς ἔχουν ἔκτασιν 295 τετρ. χιλ. καὶ πληθ. 630.000 κ. Εἶναι κρατίδια ἡμιανεξάρτητα, ὑπὸ Σουλτάνους, τελοῦντα ὑπὸ τὴν ἐπιφροήν τῆς Μεγάλης Βρεταννίας. Οἱ κάτοικοι ἐπιδίδονται εἰς τὴν γεωργίαν, τὴν κτηνοτροφίαν καὶ τὴν ἀλιείαν, ίδιως τὴν ἀλιείαν μαργαριτῶν.

4. Τὰ Ἐμιράτα ἢ Σεΐχάτα

Τὰ Ἐμιράτα ἢ Σεΐχάτα τῆς Ἀραβικῆς χερσονήσου εἶναι : Τοῦ Κατάρ (ἔκτασις 22.000 τετρ. χιλιομ. καὶ πληθ. 81.000 κ.), τῶν νήσων Μπαχρέτν, αἱ δόποῖαι εἶναι 8 μικραὶ νησίδες εἰς τὸν Περσικὸν κόλπον (ἔκτασις 598 τετρ. χιλ. καὶ πληθ. 120.000 κ.), καὶ τοῦ Κουβέϊτ (ἢ Κοβέϊτ), τὸ ὅποῖον εύρισκεται εἰς τὰ ΒΑ. τῆς Σαουδικῆς Ἀραβίας καὶ μεταξὺ ταύτης καὶ τοῦ Ἰράκ (17.818 τετρ. χιλ. καὶ πληθ. 831.000 κ.). Εἶναι δλα τὰ ὡς ἄνω κρατίδια, δηλ. τὸ Κατάρ, τὸ Μπαχρέϊν καὶ τὸ Κουβέϊτ ὑπὸ τὴν Ἀγγλικὴν προστασίαν καὶ ἡ μεγάλη τῶν σπουδαιότης ἔγκειται εἰς τὰς πλουσίας πετρελαιοπηγάς των, ἀπὸ τὰς δόποιας παράγονται περὶ τὰ 56.000.000 τόν. πετρελαίου ἐτησίως (Ο.Η.Ε. τοῦ 1936). Κατέχουν τὴν τετάρτην σειρὰν εἰς τὸν κόσμον ὡς πρὸς τὴν παραγωγὴν πετρελαίου (μετὰ τὰς Ἡνωμένας Πολιτείας τῆς Ἀμερικῆς, τὴν Βενεζούελαν καὶ τὴν Σοβιετικὴν "Ἐνωσιν").

5. Ἀποικία καὶ Προτεκτορᾶτον τοῦ "Ἀντεν"

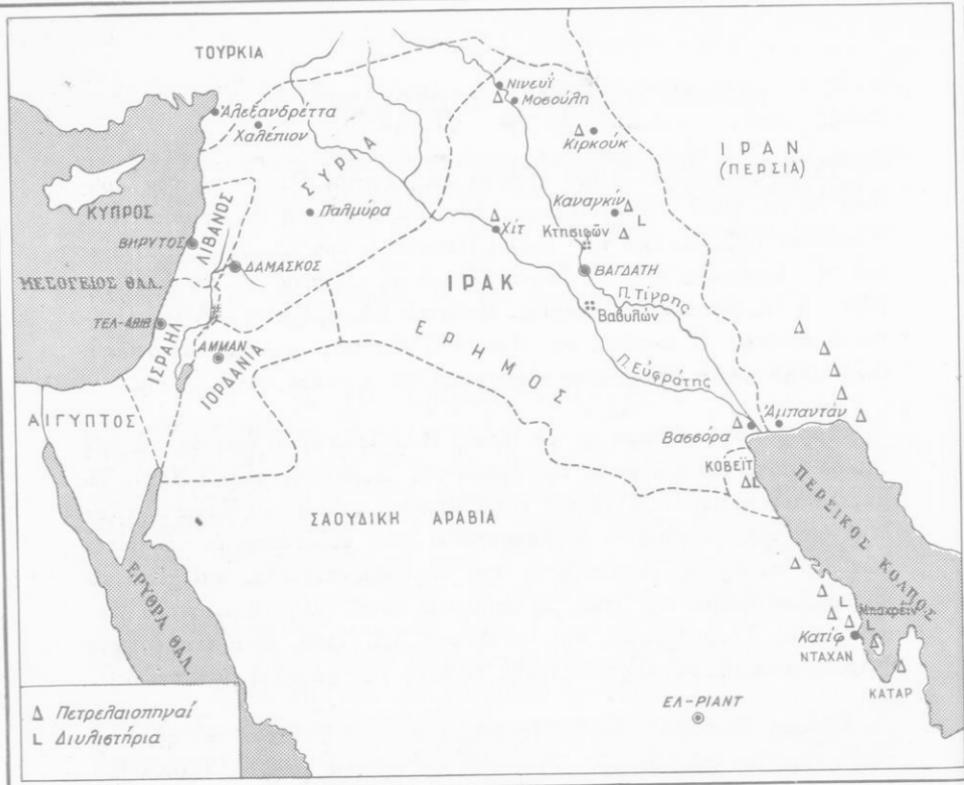
"Ανήκουν ἀμφότερα εἰς τὸ Ἡνωμένον Βασίλειον τῆς Μεγάλης Βρεταννίας καὶ Βορείου Ἰρλανδίας. "Η ἀποικία "Ἀντεν" εἶναι μία μικρὰ ἀπόκρημνος καὶ καλῶς ὡχυρωμένη χερσόνησος, εύρισκομένη πλησίον τῆς εἰσόδου τοῦ πορθμοῦ Μπάμπ-ἐλ-Μαντέμπ. "Ἔχει ἔκτασιν 207 τετρ. χιλιομ. καὶ πληθ. 140.000 κ., οἱ δόποιοι κατοικοῦν τὴν πόλιν—λιμένα "Ἀντεν, σημαντικώτατον λιμένα ἐπὶ τῆς θαλασσίας ὁδοῦ πρὸς τὰς Ἰνδίας καὶ τὴν "Απω" Ἀνατολήν. Τὸ Προτεκτορᾶτον "Ἀντεν" ἔχει ἔκτασιν 290.000 τετρ. χιλιομ. καὶ πληθ. μόλις 650.000., διότι κατὰ τὸ πλεῖστον ἀποτελεῖται ἀπὸ ἐρήμους ἔκτασεις (λέγεται καὶ Χαντραμάουντ).

I p à k

Τὸ Ἰράκ ἀπὸ τοῦ 1930 ἐγένετο ἀνεξάρτητον Βασίλειον, τὸν Ἰούλιον δὲ τοῦ 1958 κατόπιν ἐπαναστάσεως ἀνεκηρύχθη εἰς Δημοκρατίαν. Ὁρίζεται πρὸς Α. ὑπὸ τοῦ Ἰράκ (Περσίας), πρὸς Δ. ὑπὸ τῆς Συρίας καὶ τῆς Ἰορδανίας, πρὸς Β. ὑπὸ τῆς Τουρκίας καὶ πρὸς Ν. ὑπὸ τοῦ Κούβεϊτ καὶ τῆς Σαουδικῆς Ἀραβίας. Πρὸς τὰ ΝΑ. βρέχεται ὑπὸ τοῦ Περσικοῦ κόλπου. Ἡ ἔκτασίς του εἶναι 435.000 τετρ. χιλιομ. καὶ ὁ πληθ. 9.750.000 κ. μὲ πυκνότητα πληθυσμοῦ 14 κ. κατὰ τετρ. χιλιομ.

Μορφολογία ἐδάφους. Τὸ Β. καὶ ΒΑ. Ἰράκ εἶναι ὁρεινόν, τὰ ὕψη του δὲ ἀποτελοῦν συνέχειαν τῶν ὁρέων τῆς Ἀρμενίας καὶ τοῦ Ἰράν. Τὸ μεταξὺ τῶν ποταμῶν Τίγρητος καὶ Εὐφράτου τμῆμα τοῦ Ἰράκ εἶναι ἐν λεκανοπέδιον, καλούμενον **Μεσοποταμία**, διότι εὑρίσκεται ἐν τῷ μέσῳ τῶν δύο ποταμῶν. Ἀποτελεῖται ἀπὸ εὐφόρους πεδιάδας καὶ εἶναι τὸ κυριώτερον τμῆμα τοῦ Ἰράκ, τὸ ὅποιον ἐξ αὐτοῦ ἐλέγετο πρότερον Μεσοποταμία. Τὸ ὑπόλοιπον, δηλ. τὸ Δ. καὶ ΝΔ. Ἰράκ, εἶναι εἴτε ἔρημος (προέκτασις τῆς μεγάλης Συριακῆς Ἐρήμου) εἴτε ἐκτάσεις στεππώδεις.

Κλῖμα. Ποταμοί. Τὸ Β. Ἰράκ ἔχει, λόγω τοῦ ὁρεινοῦ τοῦ ἐδάφους του, κλῖμα δχι πολὺ θερμόν, δέχεται δὲ καὶ ἀρκετάς βροχάς. Ολόκληρον δμας τὸ ὑπόλοιπον Ἰράκ ἔχει κλῖμα θερμὸν καὶ πολὺ ξηρόν. Αἱ πλησίον τοῦ Περσικοῦ κόλπου περιοχαὶ του θεωροῦνται ἀπὸ τὰς θερμοτέρας τῆς Γῆς, ἡ δὲ θερμοκρασία τῶν 50°K. κατὰ τὸ θέρος εἶναι τι τὸ σύνηθες. Οἱ κάτοικοι τῆς πόλεως Βαγδάτης καὶ Βασράς καταφεύγουν κατὰ τὸ θέρος εἰς βαθέα ὑπόγεια, διὰ νὰ προφυλαχθοῦν ἀπὸ τὸν ἀνυπόφορον καύσωνα καὶ ἡ περιοχὴ τῆς Βαγδάτης, ἀν καὶ εὑρίσκεται εἰς τὸ αὐτὸν βόρειον γεωγραφικὸν πλάτος μὲ τὴν Κρήτην, εἶναι ἐν ἀπὸ τὰ θερμότερα μέρη τῆς Γῆς. Αἱ βροχαὶ εἶναι ὀλίγαι, πίπτουν δμας ἀποτόμως καὶ εἶναι ραγδαῖαι, δίδουσαι εἰς μικρὸν χρονικὸν διάστημα μεγάλας ποσότητας ὕδατος, διὰ τοῦτο οἱ δύο ποταμοὶ τοῦ Ἰράκ, ὁ Τίγρης (ὁ μεγαλύτερος) καὶ ὁ Εὐφράτης, συχνὰ πλημμυρίζουν, προξενοῦντες καταστροφάς. Πηγάζοντες οἱ ποταμοὶ οὗτοι ἀπὸ τὸν Ἀρμενικὸν Ταῦρον καὶ Ἀντίταυρον εἰσέρχονται, διαρρέοντες τὸ ΒΑ. μέρος τῆς Συρίας, εἰς τὸ Ἰράκ, διὰ τὸ ὅποιον εἶναι πολύτιμοι, διότι παρέχουν τὸ ὕδωρ των δι' ἀρδεύσεις. Εἰς αὐτοὺς ἀλλωστε καὶ εἰς τὰ ἀρδευτικὰ ἔργα, τὰ ὅποια εἶχον γίνει

Χαρτ. 13. Ιράκ: Πετρελαιοπηγαί, Διυλιστήρια.

έκει εἰς παλαιότερας ἐποχάς, ὥφειλε παλαιότερον ἡ ἐν τῷ μέσῳ τῶν δύο τούτων ποταμῶν χώρα τὴν εὐημερίαν καὶ τὸ πολυάνθρωπόν της. Ἐπιδρομαὶ ὅμως διαφόρων ξένων λαῶν καὶ ιδίως τῶν Μογγόλων καὶ τῶν Τούρκων κατέστρεψαν τὰ ὑπάρχοντα ἀρδευτικὰ ἔργα, (Ίσως νὰ ἤλλαξαν μὲ τὴν πάροδον τοῦ χρόνου κοίτην καὶ οἱ ποταμοί, ὥστε νὰ μὴ δύνανται πλέον νὰ ἀρδεύουν ἐδάφη, τὰ ὅποια πρότερον ἤρδευον), μὲ συνέπειαν νὰ μεταβληθοῦν μεγάλαι καλλιεργούμεναι παλαιότερον εὔφοροι καὶ πυκνῶς κατοικούμεναι ἐκτάσεις εἰς ἔρήμους. Ἀνευρίσκονται σήμερον ἐν μέσῳ ἔρήμων ἐρείπια πολυανθρώπων ὅλοτε πόλεων, αἱ ὅποιαι ἤκμασαν ἔκει παλαιότερον, ὅπως τῆς Νινευῆ (τῶν Ἀσσυρίων), τῆς Βαβυλῶνος (τῶν Βαβυλωνίων), τῆς Κτησιφῶντος κλπ. Οἱ δύο ποταμοὶ πλησιάζουν ἀλλήλους παρὰ τὴν Βαγδάτην καὶ ἐν συνεχείᾳ ἀπομακρυνόμενοι πάλιν ὁ εἰς τοῦ ὅλου πλησιάζουν ἐκ νέου συνενούμενοι εἰς ἀπόστασιν 190 χιλιοῖς

ἀπὸ τὸν Περσικὸν κόλπον. Σχηματίζουν οὕτω ἔνα μόνον ποταμόν, τὸν Σάτ - ἔλ - Ἀράμπ, δ ὅποῖς χύνεται εἰς τὸν Περσικὸν κόλπον, δποι σχηματίζει μέγα Δέλτα, ἀπὸ ἐδάφη, τὰ ὅποια ὑπολογίζονται μεταξὺ τῶν εὐφοριωτέρων τῆς Γῆς, ἀποδίδοντα τὸ ἔκατονταπλοῦν.

Γεωργία. Κτηνοτροφία. Τὸ Ἰράκ εἶναι μία χώρα κατ' ἔξοχὴν γεωργοκτηνοτροφική καὶ τὰ 78% τῶν κατοίκων τῆς ζοῦν εἰς τὴν ὑπαίθρον χώραν. Οἱ καλλιεργήσιμοι ἄγροι εὑρίσκονται ἐκεῖ δπου καθίστανται δυναταὶ αἱ ἀρδεύσεις, δηλ. κατὰ μῆκος τῶν δύο ποταμῶν καὶ τῶν διωρύγων, αἱ ὅποιαι συνδέονται μὲ αὐτούς, καθὼς καὶ δπου ὑπάρχουν φρέατα. Μόνον εἰς τὸ Β. Ἰράκ, δπου πίπτουν ἀρκεταὶ βροχαί, ὑπάρχουν ἄγροι καὶ εἰς μέρη μῇ ἀρδεύσμενα. Καλλιεργοῦνται κυρίως δημητριακά, λαχανικά, βάμβαξ, δρυζαὶ καὶ διάφορα δπωροφόρα δένδρα, μεταξὺ τῶν ὅποιων καὶ φοίνικες (χουρμαδιές). Τὸ Ἰράκ εἶναι ἡ μεγαλυτέρα παραγωγὴς χουρμάδων χώρα τοῦ κόσμου. Ἡ κτηνοτροφία ἔχει ἀρκετὴν ἀνάπτυξιν· διατρέφονται κυρίως πρόβατα καὶ αἴγες καὶ κατὰ δεύτερον λόγον βοοειδῆ, ἵπποι, κάμηλοι καὶ ὄνοι. Τὰ γεωργικὰ καὶ κτηνοτροφικὰ προϊόντα δχι μόνον ἐπαρκοῦν διὰ τὴν διατροφὴν τῶν κατοίκων, ἀλλὰ γίνεται καὶ ἔξαγωγὴ των· εἶναι δμως πολὺ δλιγώτερα δσων θὰ ξτο δυνατὸν νὰ παραχθοῦν, καὶ τοῦτο διότι ἐλλείπουν δχι μόνον ἀρδευτικὰ ἀλλὰ καὶ ἀντιπλημμυρικὰ ἔργα διὰ νὰ ἀποφεύγωνται αἱ ἐκ τῶν πλημμυρῶν καταστροφαί. Ἐσχάτως ξρχισεν ἡ κατασκευὴ ἀρδευτικῶν καὶ ἀντιπλημμυρικῶν ἔργων, διὰ τῶν ὅποιων θὰ ἀξιοποιηθοῦν καὶ θὰ δοθοῦν εἰς τὴν καλλιέργειαν μεγάλαι, στεππώδεις μέχρι σήμερον, ἔκτασεις.

Πετρέλαια. Τὸν πλοῦτον δμως τοῦ Ἰράκ ἀποτελοῦν τὰ πετρέλαια του καὶ αὐτὰ εἶναι ἔκεινα, τὰ ὅποια τοῦ δίδουν μεγάλην ἀξίαν καὶ σημασίαν ὡς κράτους. Ὑπάρχουν πλούσιαι πετρελαιοπηγαὶ εἰς Μοσούλην, Κιρκούκ, Καναγκίν, Χίτ καὶ πλησίον τῆς Βασόρας (Χαρτ. 13). Τὰ πετρέλαια αὐτὰ ἔξαγονται εἴτε διὰ τοῦ Περσικοῦ κόλπου, εἴτε διὰ τῆς Μεσογείου, μέχρι τῆς ὅποιας μεταφέρονται διὰ πετρελαιοαγωγῶν (βλ. Συρίαν, Λίβανον, Ἰσραήλ). Ἡ παραγωγὴ πετρελαίων ὑπολογίζεται εἰς 41 ἔκατομ. τῶν. ἔτησίως.

Ἡ συγκοινωνία δὲν εἶναι ἀνεπτυγμένη. Ὑπάρχει ἡ σιδηροδρομικὴ γραμμὴ Κων/πόλεως—Βαγδάτης, προεκτεινομένη μέχρι τῆς Βασόρας καὶ ἔχουσα διακλαδώσεις τινὰς (πρὸς Κιρκούκ, Καναγκίν κ.λ.π.). Οἱ

Ἐν Τέμενος (Τζαμί) εἰς τὴν Βαγδάτην

αὐτοκινητόδρομοι εἶναι διάγοι καὶ οἱ περισσότεροι τούτων δὲν δύνανται νὰ χρησιμοποιηθοῦν μετά ἀπὸ βροχήν.

Ἐξάγει τὸ Ἰράκ πλὴν τοῦ πετρελαίου, σῖτον, κριθήν, δρυζαν, βάμβακα, χουρμάδες, δέρματα καὶ ζῶντα ζῶα. **Εἰσάγει** κυρίως ὑφάσματα, μηχανάς καὶ μηχανήματα διάφορα, αὐτοκίνητα καὶ διάφορα ἄλλα βιομηχανικά εἴδη.

Οἱ κάτοικοι εἶναι κατὰ τὸ πλεῖστον (περὶ τὰ 6.500.000) Ἀραβεῖς, περὶ τὸ ἐν ἑκατομμύριον εἶναι Κούρδοι, ζῶντες κυρίως εἰς τὴν περιοχὴν τοῦ Κιρκούκ, οἱ δὲ ὑπόλοιποι εἶναι Τουρκομάνοι, Πέρσαι, Ἐθραῖοι κλπ. Κατὰ τὸ θρήσκευμα εἶναι Μουσουλμάνοι (πλὴν τῶν ἘΒραίων καὶ 200.000 Χριστιανῶν). Ζοῦν οὗτοι κατὰ μῆκος τῶν ποταμῶν καὶ τῶν διαρύγων (κατὰ τὰ 70%-80%).

Σπουδαιότεραι πόλεις εἶναι : **Η Βαγδάτη** (1.000.000 κ.) πρωτεύουσα τοῦ Ἰράκ, εἰς τὰς δύναμις τοῦ Τίγρητος καὶ πλησίον τῆς ἀρχαίας πόλεως Κτησιφῶντος. Εὑρίσκεται εἰς εύφορον, δυναμένην νὰ ἀρδευθῇ, περιοχήν, ἡ ὁποία εἶναι ἀπὸ τὰς πυκνότερον κατοικουμένας περιοχὰς τοῦ κόσμου (350 κ. κατὰ τετρ. χιλιομ.). Λόγῳ τῆς εὐφορίας τοῦ ἐδάφους ἥκμασαν εἰς τὴν περιοχὴν αὐτὴν κατὰ τὴν ἀρχαίαν ἐποχὴν μεγάλαι πόλεις, ὅπως ἡ Βασιλών, ἡ Σελεύκεια, ἡ Οδρ καὶ ἡ Κτησιφῶν, ἡ ὁποία ἔκτισθη ἀπὸ τοὺς διαδόχους τοῦ Μεγ. Ἀλεξανδρου. **Μοσούλη** (133.000 κ.), ἡ δευτέρα εἰς πληθυσμὸν πόλις τοῦ Ἰράκ, κειμένη παρὰ τὰ ἐρείπια τῆς ἀρχαίας Νινευῆ (μεταξὺ τῶν ὁποίων εὑρίσκονται καὶ τὰ ἐρείπια τοῦ ἀνακτόρου τοῦ Βασιλέως Σαρδαναπάλου) πρωτευούσης τοῦ παλαιοῦ Βασιλείου τῶν Ἀσσυρίων. **Βασόρα** (ἢ Μπάρα) (160.000 κ.), εἰς τὰς δύναμις τοῦ Εύφρατου, ἀπὸ τὰς πλημμύρας τοῦ ὁποίου ἔχει πολλάκις κινδυνεύσει. Λόγῳ τῶν πολλῶν διωρύγων της λέγεται καὶ «ἡ Βενετία τῆς Ανατολῆς». **Κιρκούκ** (85.000 κ.) εἰς περιοχὴν ἔχουσαν πλουσίας πετρελαιοπηγάς.

II. Ν Ο Τ Ι Ο Σ Α Σ Ι Α

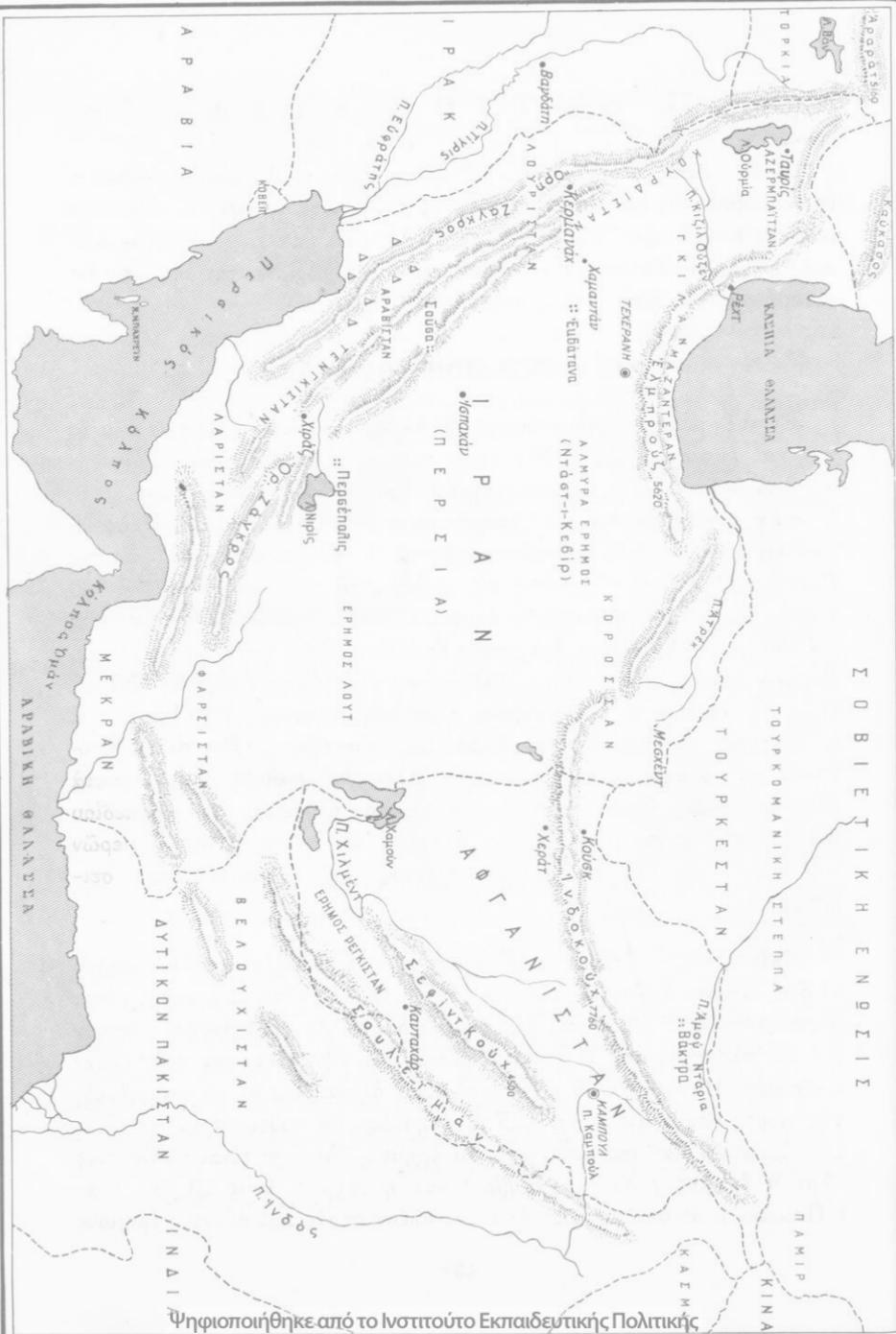
Η Ν. Ἀσία περιλαμβάνει τὰ κράτη Ἰράν (Περσίαν), Ἀφγανιστάν, Πακιστάν, τὴν Δημοκρατίαν τῆς Ἰνδίας, τὸ Νεπál, τὸ Μπουτάν καὶ τὴν Κεϋλάνην. Ἐξ αὐτῶν τὸ Ἰράν (Περσία), τὸ Ἀφγανιστάν καὶ τμῆμα τοῦ Πακιστάν (τὸ Βελουχιστάν), εὑρίσκονται ἐπὶ ἐνὸς ἔκτεταμένου ὁροπεδίου, τοῦ ὁροπεδίου τοῦ Ἰράν.

A. ΟΡΟΠΕΔΙΟΝ ΤΟΥ ΙΡΑΝ

Εἶναι ἐν μέγα ὁροπέδιον ὕψους φθάνοντος τὰ 2.000 μ. εἰς τινα σημεῖα του καὶ ἐκτάσεως 2.500.000 τετρ. χιλιομ. περιβαλλόμενον πανταχόθεν ὑπὸ δρέων. Πρὸς Δ. εύρισκεται ἡ ὁροσειρά Ζάγκρος (Χαρτ. 14), ἡ ὅποια ἀρχίζουσα ἀπὸ τὸ Ἀραράτ κατευθύνεται κατ' ἀρχὰς πρὸς Ν. κατόπιν πρὸς τὰ ΝΑ. καὶ τέλος πρὸς τὰ Α. Τὸ μεγαλύτερον ὕψος τῆς εἶναι 5.150 μ. καὶ τὸ πλάτος εἰς πολλὰ μέρη τῆς ὑπερβαίνει τὰ 300 χιλιομ. Πρὸς Α. ὑψώνονται αἱ ὁροσειραὶ Σουλεϊμάν καὶ Σεφίντ - Κούχ (4.500 μ.), ἀφίνουσαι ἐλαχίστας διαβάσεις δηλ. χαμηλοὺς αὐχένας, διὰ τῶν ὅποιων καὶ ὁ Μεγ. Ἀλέξανδρος εἰσεχώρησεν εἰς τὰς Ἰνδίας. Πρὸς Β. ἐκτείνεται ὁ Ἰνδοούχ (Ἰνδικὸς καύκασος 7.760 μ.), καὶ ἐν συνεχείᾳ εἰς τὰς νοτίους ἀκτὰς τῆς Κασπίας ὁ Περσικὸς Καύκασος μὲ τὸ ἐσβεσμένον ἡφαίστειον Ἐλμπούρζ (5620 μ.). Ἀρκετὰ ἀλλα ἐσβεσμένα ἡφαίστεια ὑπάρχουν εἰς τὰς ὁροσειρὰς τοῦ ὁροπεδίου τούτου, τὸ ὅποιον ὑπολογίζεται μεταξὺ τῶν πλέον ἀσταθῶν μερῶν τοῦ φλοιοῦ τῆς Γῆς ὑφιστάμενον συχνοὺς καὶ καταστρεπτικούς σεισμούς.

Κλῖμα. Εἰς τὰς πρὸς τὴν Κασπίαν πλευρὰς τοῦ Περσικοῦ Καυκάσου αἱ βροχαὶ εἶναι ἀφθονοι, τὸ κλῖμα ὑγρὸν καὶ διὰ τοῦτο αἱ πλευραὶ αὗται σκεπάζονται ἀπὸ πυκνὰ καὶ ἐκτεταμένα δάση. Ἀρκεταὶ βροχαὶ πίπτουν καὶ εἰς τὰς πρὸς τὸν Περσικὸν κόλπον καὶ τὴν θάλασσαν τοῦ Ὁμάν ὁροσειράς. Παντοῦ ἀλλοῦ αἱ βροχαὶ εἶναι ὀλίγαι, εἰς δὲ τὸ ἐσωτερικὸν τῆς χώρας δὲν φθάνουν τὰ 0,25 μ. ἐτησίως· διὰ τοῦτο τὸ κλῖμα εἶναι ἐκεῖ ἐρημικὸν καὶ ὑπάρχουν μεγάλαι ἐρήμοι. Τοιαῦται εἶναι ἡ Μεγάλη ἀλμυρὰ ἐρημος (Ντάστ-ι-Κεβίρ) καὶ ἡ ἐρημος Λούτ εἰς τὸ Ἰράν (Περσίαν), αἱ ὅποιαι εἶναι ἀπὸ τὰς πλέον ἔηράς καὶ ἀξένους ἐρήμους

Σ Ο Β Ι Ε Σ Ι Σ

Χαρτ. 14. Φυσικός Χάρτης 'Οροπεδίου Ιράν.

τῆς Γῆς καὶ ἡ ἔρημος Ρεγκιστάν εἰς τὸ Ἀφγανιστάν. Οἱ ἀνεμοὶ εἶναι συχνοὶ καὶ σφοδροί, πνέοντες πολλάκις συνεχῶς ἐπὶ τρίμηνον. Ἡ θερμοκρασία χαμηλὴ κατὰ τὸν χειμῶνα (φθάνει τοὺς -20°K. εἰς περιοχὰς τοῦ Ἰράν, αἱ ὅποιαι εὑρίσκονται εἰς μικρότερον B. Γεωγραφικὸν πλάτος ἀπὸ τὸ Κάιρο), φθάνει κατὰ τὸ θέρος δχι σπανίως τοὺς 50°K. Ἐχει δηλ. τὸ δροπέδιον τοῦ Ἰράν κλῖμα ἡπειρωτικόν. Αἱ ὑψηλαὶ ὅμως θερμοκρασίαι δὲν εἶναι καταθλιπτικαὶ εἰς τὴν Περσίαν, ἔξαιρουμένων τῶν ὑγρῶν παρὰ τὴν Κασπίαν περιοχῶν τῆς, λόγῳ τῆς μεγάλης ἔηρότητος τῆς ἀτμοσφαίρας (ἐνῶ εἰς ὑγρὰ κλίματα καὶ ἡ θερμοκρασία τῶν 30° K. γίνεται ἀνυπόφορος)· διὰ τὸν αὐτὸν λόγον ἡ ἀτμόσφαίρα (ἐπειδὴ δὲν ἔχει ὑδρατμούς) εἶναι διαυγής, ὥστε νὰ βλέπῃ κανεὶς πολὺ μακράν, τὰ δὲ σιδηρᾶ ἀντικείμενα δυσκόλως δέξειδοῦνται (σκουριάζουν) ἐκτιθέμενα εἰς τὸ ὄπαιθρον.

Ποταμοί. Λίμναι. Ποταμοὶ ὑπάρχουν εἰς τὰς πρὸς τὴν Κασπίαν δροσειρὰς καθὼς καὶ εἰς τὰ ὅρη Ζάγκρος, διότι ἔκει πίπτουν ἀρκεταὶ βροχαί. Γενικῶς οἱ ποταμοὶ αὐτοὶ εἶναι μικροὶ καὶ χύνονται εἰς τὴν Κασπίαν, ἢ εἶναι παραπόταμοι τοῦ Τίγρητος, ἢ χύνονται εἰς μικράς λίμνας, αἱ ὅποιαι ὑπάρχουν εἰς τὸ ἐσωτερικὸν τοῦ δροπεδίου. Αἱ μεγαλύτεραι τούτων, ἔχουσαι ἀλμυρὸν ὕδωρ, εἶναι : Ἡ **Οὐρμία**, εὐρισκομένη εἰς τὸ Ἀζερμπαϊτζάν τῆς Περσίας (εἰς ὑψός 1330 μ.), μὲ ὕδωρ ἀλμυρώτερον καὶ αὐτοῦ τοῦ ὕδατος τῆς Νεκρᾶς θαλάσσης. Ἡ **Νιρίς** εἰς τὰ N. τῆς Περσίας, ἡ ὅποια εἶναι καὶ αὐτὴ λίμνη μὲ ἀλμυρὸν ὕδωρ. Καὶ ἡ **Χαρούν** εἰς τὰ σύνορα Περσίας καὶ Ἀφγανιστάν.

Οἱ **κάτοικοι** τοῦ δροπεδίου, λεγόμενοι **Ιράνιοι**, ἀνήκουν κατὰ τὸ πλεῖστον εἰς τὴν λευκὴν φυλήν. Εἶναι οἱ Πέρσαι, οἱ Ἀφγάνες, οἱ Κούρδοι καὶ οἱ Βελούχοι. Εἰς τὰ B. τοῦ δροπεδίου κατοικοῦν κατὰ πλειοψηφίαν Τούρκοι, Τουρκομάνοι καὶ Τουρκαρμένιοι, ἀνήκοντες εἰς τὴν Κιτρίνην φυλήν.

Κυριαρχοῦσα γλῶσσα εἶναι ἡ Περσικὴ μὲ διαφόρους ὅμως διαλέκτους ὁμιλουμένας ἀπὸ τοὺς Κούρδους, Ἀφγάνας καὶ Βελούχους.

Θρησκεία εἶναι ὁ Μουσουλμανισμός, εἰς τὸν ὅποιον οἱ κάτοικοι προσηλυτίσθησαν ἀπὸ τοὺς "Αραβας, ὅταν οὗτοι κατέλαβον τὴν χώραν. Οἱ περισσότεροι ὅμως Μουσουλμάνοι τοῦ Ἰράν ἀνήκουν εἰς τὴν αἵρεσιν τῶν **Χιτῶν**, οἱ ὅποιοι ἔχουν ἴδιον Θρησκευτικὸν ἀρχηγόν.

X
I p à v

Θέσις. "Εκτασις. Πληθυσμός. Τὸ Βασίλειον τοῦ Ἰράν, τὸ ὅποῖον παλαιότερον ἐλέγετο Περσία, καταλαμβάνει τὸ κέντρον καὶ τὸ Δ. μέρος τοῦ δροπεδίου. Ἐκτείνεται μεταξὺ τοῦ Βελουχιστάν (τὸ ὅποῖον ἀνήκει εἰς τὸ Δ. Πακιστάν) καὶ τοῦ Ἀφγανιστάν πρὸς Α., τῆς Τουρκίας, τοῦ Ἰράκ καὶ τοῦ Περσικοῦ Κόλπου πρὸς Δ., τῆς Κασπίας καὶ τῆς Σοβιετικῆς Ἐνώσεως πρὸς Β. καὶ τῆς Ἀραβικῆς θαλάσσης, τοῦ κόλπου τοῦ Ὁμάν καὶ τοῦ Περσικοῦ κόλπου πρὸς Ν. (Χαρτ. 14). Ἐχει ἔκτασιν 1.648.000 τετρ. χιλιομ. καὶ πληθ. 29.783.000 κ. Εἶναι χώρα ἀραιῶς κατῳκημένη (πυκνότης πληθ. 13) λόγω τῶν μεγάλων στεππωδῶν ἐκτάσεων, τῶν ἐρήμων καὶ τῶν δρέων, τὰ δύο ταῦτα κατέχουν τὸ μεγαλύτερον μέρος τῆς χώρας. Μόνον αἱ ὀλίγαι περιοχαὶ, αἱ δεχόμεναι ἀρκετάς βροχὰς καὶ αἱ δύναμεναι νὰ ἀρδευθοῦν, εἶναι καλλιεργήσιμοι εἰς τὸ Ἰράν.

Γεωργία. Κτηνοτροφία. Αἱ εὐφορώτεραι περιοχαὶ τοῦ Ἰράν εἶναι : 1) Αἱ πρὸς τὴν Κασπίαν ἐπαρχίαι ὅπου αἱ βροχαὶ εἶναι πολλαί, τὰ δάση πυκνὰ καὶ μεγάλα καὶ ὑπάρχουν μεγάλαι ἐκτάσεις, καλλιεργούμεναι κυρίως μὲ δρυζαν, σακχαροκάλαμον καὶ διπλωροφόρα δένδρα. Πολλὰ ἐκ τῶν εἰς τὴν Εὐρώπην καλλιεργούμενων διπλωροφόρων προέρχονται ἀπὸ τὴν περιοχὴν αὐτὴν. Τὸ κλῖμα ὅμως τῆς περιοχῆς εἶναι ξηρὸν καὶ ἀνθυγιεινόν, ἡ θερμοκρασία δὲ κατὰ τὸ θέρος ἀνυπόφορος λόγω τῆς ἐπικρατούσης ὑγρασίας. 2) Αἱ μεταξὺ τῶν δρέων Ζάγκρος εὐφοροὶ κοιλάδες καὶ 3) Ἡ μεταξὺ τῶν δρέων Ζάγκρος πρὸς Δ. καὶ τῆς ἐρήμου πρὸς Α. ἔκτασις, ἡ δύοια συγκεντρώνει καὶ τὸ μεγαλύτερον μέρος τοῦ πληθυσμοῦ καὶ ἔχει τὰς μεγαλυτέρας πόλεις τοῦ Ἰράν. Εἰς αὐτὴν ἥκμασαν κατὰ τὴν ἀρχαιότητα μεγάλαι πόλεις, ὅπως τὰ Ἐκβάτανα, ἡ Περσέπολις κλπ.

Καλλιεργοῦνται εἰς τὸ Ἰράν κυρίως δημητριακά, σακχαροκάλαμον, μήκων ἡ ὑπνοφόρος, διὰ τὴν παραγωγὴν διπλού, ἄμπελοι, ἐλαῖαι, καπνός, βάζματα, μορέας, διὰ τὴν διατροφὴν μεταξοσκωλήκων καὶ πολλὰ διπλωροφόρα δένδρα. Αἱ διπλῶν εἶναι πάμφυλην εἰς τοὺς τόπους παραγωγῆς των, ἀκριβαὶ ὅμως καὶ εἰς τὰ γειτονικὰ ἀκόμη μέρη δταν ταῦτα δὲν ἔχουν παραγωγὴν, διότι στοιχίζει πολὺ ἡ μεταφορά των λόγω ἐλλείψεως συγκοινωνιῶν. Εἰς τὴν περιοχὴν τῆς πόλεως Χιράζ ὑπάρχουν ἐκτεταμένοι ροδῶνες καὶ παράγεται ἐξαίρετον ροδέλαιον, εἰς τὰ Ν. δὲ τοῦ Ἰράν καλλιεργοῦνται καὶ φοίνικες (χουρμαδιές). Ἡ Κτηνοτροφία ἐπικρατεῖ

είς τάς δρεινάς καὶ τάς στεππώδεις ἐκτάσεις· εἶναι νομαδική καὶ ἐκτρέφονται κυρίως πρόβατα (15.000.000) καὶ αἴγες (7.500.000) εἰς μικρότερον δὲ ἀριθμὸν βοοειδῆ, ἵπποι, ἡμίονοι, ὄνοι καὶ κάμηλοι. Τὰ γεωργικὰ καὶ κτηνοτροφικὰ προϊόντα πλεονάζουν, ὥστε νὰ γίνεται καὶ ἔξαγωγή των, θὰ ἥτο δὲ δυνατὸν νὰ εἶναι ταῦτα πολὺ περισσότερα ἢν ἔκαλιεργεῖτο ὅλον τὸ δυνάμενον νὰ καλλιεργηθῇ ἔδαφος καὶ οὐχὶ μόνον τὸ $\frac{1}{2}$ αὐτοῦ.

‘**Η συγκοινωνία** εἶναι ἀνεπαρκεστάτη καὶ εἰς τοῦτο συντείνει καὶ τὸ δρεινὸν τοῦ ἑδάφους καὶ αἱ ὑπάρχουσαι μεγάλαι ἔρημοι. Σιδηροδρομικὴ γραμμὴ δέξια λόγου ὑπάρχει μόνον μία, ἡτις ἀρχίζουσα ἀπὸ τὸν Περσικὸν κόλπον καταλήγει εἰς τὴν Κασπίαν, ἀφοῦ διέλθῃ ἐκ τῆς Τεχεράνης. Μία ἄλλη σιδηροδρομικὴ γραμμή, μικροῦ αὐτῆ μήκους, εἰσχωρεῖ εἰς τὸ Ἱράν, προερχομένη ἀπὸ τὸ Πακιστάν καὶ τέλος τρίτη, προερχομένη ἐκ τῆς Σοβιετικῆς Ἐνώσεως, φθάνει μέχρι τῆς Ταυρίδος.

‘**Ορυκτά. Βιομηχανία.** Τὸ Ἱράν ἔχει ἀφθονα πετρέλαια καὶ πλήν τούτων ἀνθρακας, σίδηρον, χαλκόν, πολυτίμους λίθους κλπ. Λόγῳ ὅμως ἐλλειψεως συγκοινωνίας, ὁ ὄρυκτὸς πλοιοῦτος τῆς χώρας μένει σχεδὸν τελείως ἀνεκμετάλλευτος. Γίνεται κυρίως ἐκμετάλλευσις μόνον τῶν πετρελαιοπηγῶν, ἀπὸ τάς δόποις παράγονται περὶ τὰ 18 ἑκατομ. τόν. ἐτησίως (1956). ‘**Η Βιομηχανία** ἐπίσης εἶναι σχεδὸν ἀνύπαρκτος, ἀν ἔξαιρέση κανεὶς τὴν βιομηχανίαν κατασκευῆς τῶν περιφήμων Περσικῶν ταπήτων, τοῦ ὅπιου καὶ τοῦ ροδελαίου. Εἶναι, ἀπὸ οἰκονομικῆς ἀπόψεως, τὸ Ἱράν μὲ τὰ πρωτόγονα μέσα, τὰ δόποια χρησιμοποιεῖ διὰ τὴν γεωργίαν καὶ τὴν κτηνοτροφίαν, μὲ τὴν ὑποτυπώδη του συγκοινωνίαν, τὸ ἀνεκμετάλλευτον τοῦ ὄρυκτοῦ του πλούτου καὶ τὴν ἐλλειψιν βιομηχανίας, μία ἐκ τῶν πλέον καθυστερημένων χωρῶν τῆς Γῆς· ἔχει ὅμως μεγίστας δυνατότητας διὰ νὰ γίνῃ χώρα πλοιούσια καὶ εὐημεροῦσσα. Τὸ μεγαλύτερον μέρος τοῦ πληθυσμοῦ τοῦ Ἱράν ζῇ εἰς χωρία καὶ εἰς πλινθοκτίστους οἰκίας μὲ στέγας ἐπιπέδους ἡ θολωτάς ἀπὸ ἀργιλλόχωμα, τὸ δόποιον συμπιεζόμενον γίνεται ἀδιαπέραστον ἀπὸ τὴν βροχήν.

Μεγάλαι πόλεις εἶναι: ‘**Η Τεχεράνη** (2.350.000 κ.), πρωτεύουσα τοῦ Ἱράν, ἐκτισμένη κατὰ τὸν εὐρωπαϊκὸν τρόπον. ’**Έχει** μεγαλοπρεπῆ τεμένη (τζαμιά). **Τὸ Ισπαχάν** (250.000 κ.), παρὰ τὰ ἀρχαῖα Σοῦσα, πρώην πρωτεύουσα τῆς Περσίας. **Η Μεσχέντ** (250.000 κ.), πρωτεύ-

ουσα τῆς ἐπαρχίας Κοροσσάν εἰς τὰ ΒΑ. τῆς χώρας. Εἶναι ιερὰ πόλις διὰ τοὺς Χίτας Μουσουλμάνους (ὅπως ἡ Μέκκα διὰ τοὺς ἄλλους Μουσουλμάνους). **Ρέχτ** (120.000 κ.), εἰς τὰς ὅχθας τῆς Κασπίας. **Ταυρίς** (300.000 κ.), πρωτεύουσα τῆς ἐπαρχίας τοῦ Ἀζερμπαϊτζάν, πλησίον τῆς Ούρμιας λίμνης· συνδέεται σιδηροδρομικῶς μετά τῆς Σοβιετικῆς Ἐνώσεως. **Κιρμανάχ** (100.000 κ.) εἰς πετρελαιοῦχον περιοχήν. **Ἀμπαντάν** (250.000 κ.), εἰς τὸν μυχὸν τοῦ Περσικοῦ κόλπου μὲν μεγάλα διύλιστήρια πετρελαίου (τὰ μεγαλύτερα τοῦ κόσμου). Μικρότεραι πόλεις εἶναι ἡ **Χαμαντάν** παρὰ τὰ ἀρχαῖα Ἐκβάτανα καὶ ἡ **Χιράζ** παρὰ τὴν ἀρχαίαν Περσέπολιν, φημιζομένη διὰ τοὺς ροδῶνας καὶ τὸ ροδέλαιόν της.

ΔΥΝΑΜΙΣΤÀΝ

Τὸ **Ἀφγανιστάν** εἶναι δημοκρατία ἀνεξάρτητος ἀπὸ τοῦ 1921, κατέχει δὲ μετὰ τοῦ Βελουχιστάν (τὸ ὅποῖον ἀνήκει εἰς τὸ Δ. Πακιστάν) τὸ Α. μέρος τοῦ δροπεδίου τοῦ Ἰράν. Εἶναι ὁρεύονται συνορεύουσα πρὸς Β. μετὰ τῆς Σοβιετικῆς Ἐνώσεως, τὰ μετὰ τῆς ὅποιας φυσικὰ σύνορα καθορίζονται, ἐπὶ τοῦ μεγαλυτέρου μήκους των, ἀπὸ τὸν ποταμὸν **Ἀμοῦ - Ντάρια** (τὸν Ὡξον τῶν ἀρχαίων). Πρὸς Ν. συνορεύει μὲ τὸ Δ. Πακιστάν, πρὸς Α. μὲ τὴν Κίναν, τὸ Κασμὶρ καὶ τὸ Δ. Πακιστάν καὶ πρὸς Δ. μὲ τὸ Ἰράν. Ἐχει ἔκτασιν 647.497 τετρ. χιλ. καὶ πληθ. 17.480.000 κ. (πυκνότης πληθ. 19). Τὰ ὑψηλὰ ὅρη **Ινδοκούχ** (Ινδικὸς Καύκασος), **Σεφίντ - Κούχ** καὶ **Σουλεϊμάν** διασχίζουν τὴν χώραν.

Ἐχει **κλίμα** ἡπειρωτικὸν μὲ δριμυτάτους χειμῶνας, θερμὰ θέρη καὶ ὀλόγιας βροχάς. **Η κτηνοτροφία** κατὰ τὸ πλεῖστον νομαδική, ἀποτελεῖ τὴν κυρίαν ἀπασχόλησιν τῶν κατοίκων· ἐκτρέφονται κυρίως πρόβατα καὶ αἴγες, ἀλλὰ καὶ κάμηλοι, ἵπποι καὶ ζῷα γιάκ (εἴδη βοοειδῶν), τὰ ὅποια χρησιμοποιοῦνται ὡς ὑποζύγια. Οἱ **Ἀφγάνες** ἀνήκουν εἰς τὴν Λευκὴν φυλήν, ἔχουν ὑποστῆ ὅμως μεγάλην ἐπιμιξίαν. Τὴν περιοχὴν τοῦ **Ἀφγανιστάν** κατέλαβεν ὁ Μ. Ἀλέξανδρος καὶ ἔδρυσεν εἰς αὐτὴν διάφορα βασίλεια, ὅπως π.χ. τὸ βασίλειον τῆς **Βακτριανῆς** μὲ πρωτεύουσαν τὰ **Βάκτρα** Μογγόλοι, Τούρκοι, Τουρκαρμένιοι καὶ Ἀραβες ἐγκατεστάθησαν ἐπίσης διαδοχικῶς εἰς τὴν χώραν αὐτὴν. **Θρησκεία** τῶν **Ἀφγάνων** εἶναι ὁ Μουσουλμανισμὸς καὶ πρωτεύουσα ἡ **Καμπούλ** (450.000 κ.) εἰς τὰς ὅχθας ὁμωνύμου ποταμοῦ καὶ εἰς κοιλάδα ἀρδευομένην καὶ εὔφορον.

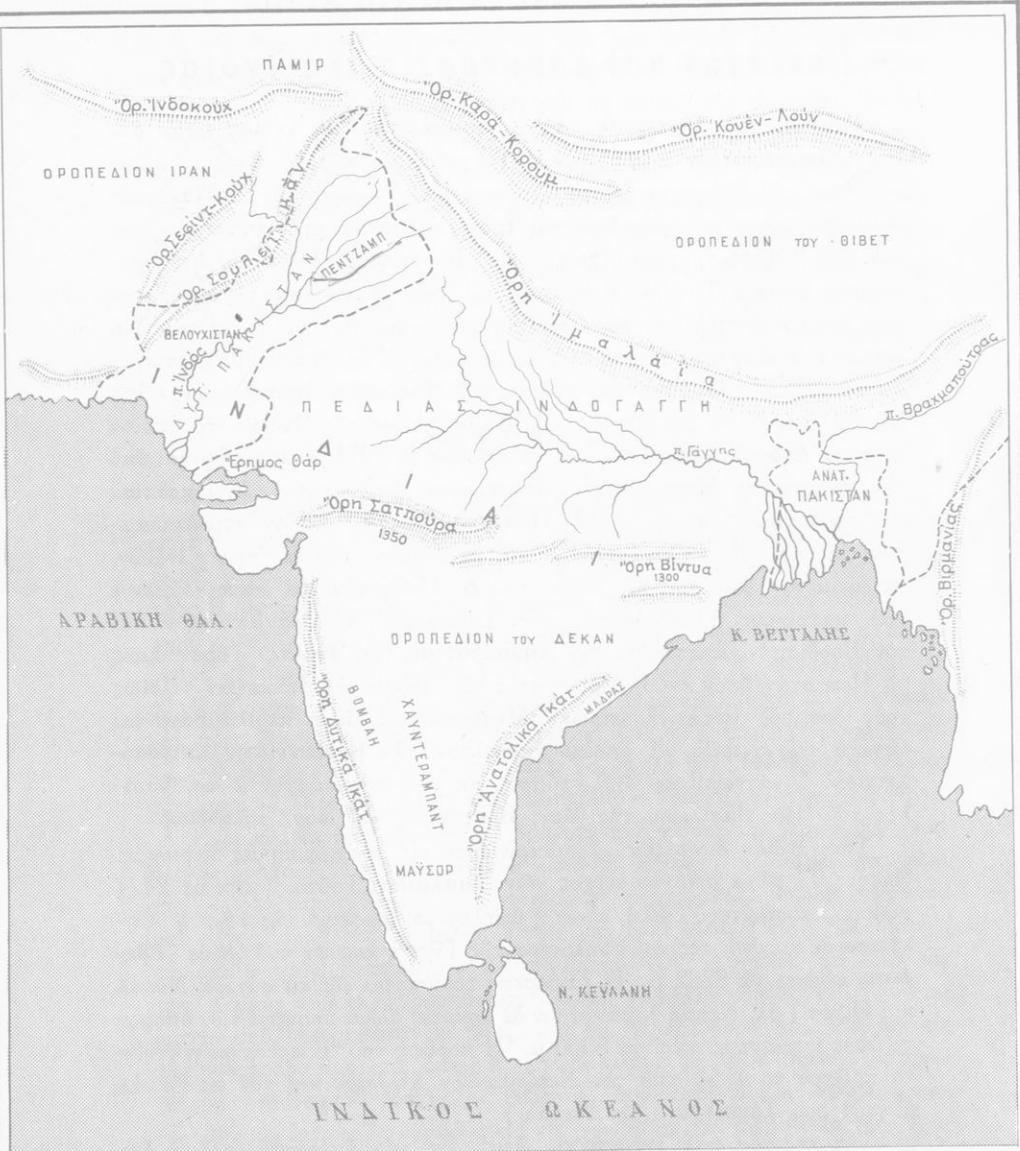
B. ΑΙ ΙΝΔΙΑΙ ΚΑΙ ΤΑ ΚΡΑΤΗ ΑΥΤΗΣ

Πακιστάν και Δημοκρατία τῆς Ἰνδίας

Τενικά. Τὸ Πακιστάν καὶ ἡ Δημοκρατία τῆς Ἰνδίας εἰναι δύο κράτη δημιουργηθέντα μετὰ τὸν B' Παγκόσμιον πόλεμον. Ταῦτα (ἐξαιρουμένου τοῦ Βελουχιστάν, τὸ ὄποιον ἀνήκει σήμερον εἰς τὸ Πακιστάν καὶ εἶναι τμῆμα τοῦ ὁροπεδίου τοῦ Ἰράν) ἀπετέλουν μίαν ἀπέραντον χώραν, τὰς Ἰνδίας, ἡ ὅποια εἶχε τὸ ὄνομα Βρεταννικαὶ Ἰνδίαι καὶ ἦτο Βρεταννικὴ ἀποικία. Τὸ 1947 αἱ Βρεταννικαὶ Ἰνδίαι ἀπέκτησαν τὴν ἀνεξάρτησίαν τῶν καὶ ἀπετέλεσαν, βάσει τοῦ θρησκεύματος τῶν κατοίκων των, δύο χωριστὰ ἀνεξάρτητα κράτη. Οἱ Μουσουλμάνοι τὸ θρήσκευμα κάτοικοι ἀπετέλεσαν τὸ Ὀμόσπονδον κράτος τοῦ Πακιστάν, ἀποτελούμενον ἀπὸ δύο τμήματα : τὸ ἀνατολικῶς τῆς Δημοκρατίας τῆς Ἰνδίας, τὸ ὄποιον λέγεται Ἀνατολ. Πακιστάν καὶ τὸ ὄποιον τὸ 1971 ἀπεσχίσθη καὶ ὑπὸ τὴν ὄνομασίαν Μπαγκλαντὲς ἀπετέλεσεν ἀνεξάρτητον Δημοκρατίαν καὶ τὸ δυτικῶς ταύτης, τὸ Δ. Πακιστάν (εἰς τὸ ὄποιον συμπεριλαμβάνεται καὶ τὸ Βελουχιστάν). Τὸ ὑπόλοιπον τμῆμα τῶν Ἰνδιῶν, ἔκτεινόμενον ἀπὸ τοῦ A. μέχρι τοῦ Δ. Πακιστάν καὶ κατοικούμενον ἀπὸ κατοίκους πρεσβεύοντας τὸν Ἰνδουϊσμὸν ἢ Βραχμανισμὸν καὶ τὸν Βουδισμόν, ἀπετέλεσε τὴν Δημοκρατίαν τῆς Ἰνδίας. Τόσον ὅμως τὸ Πακιστάν δσον καὶ ἡ Δημοκρατία τῆς Ἰνδίας δὲν ἀπέκοψαν τελείως τοὺς δεσμοὺς μετὰ τῆς πρώην Μητροπόλεως, διότι περιλαμβάνονται μεταξὺ τῶν χωρῶν, αἱ ὄποιαι ἀποτελοῦν τὴν Βρεταννικὴν Κοινοπολιτείαν. Ἀναγνωρίζουν δηλ., τύποις, ὡς ἀνώτατον ἄρχοντα τὸν βασιλέα τοῦ Ἡν. Βασιλείου τῆς Μεγ. Βρεταννίας καὶ Βορ. Ἰρλανδίας.

Τὰς Ἰνδίας δυνάμεθα νὰ διακρίνωμεν εἰς τρεῖς φυσικὰς περιοχάς. "Ητοι : Τὸ μέγα δρεινὸν τεῖχος τῶν Ἰμαλαΐων. Τοῦτο, (μήκους 2414 χιλιομ. καὶ πλάτους 240), εἴναι ἡ ὑψηλοτέρα ὁροσειρὰ τῆς Γῆς· ἡ ὑψηλοτέρα δὲ κορυφή τῆς καὶ ὑψηλοτέρα τῆς Γῆς, ἡ κορυφὴ τοῦ ὅρους "Εβερεστ, φθάνει τὰ 8882 μ. Τὸ "Εβερεστ εὑρίσκεται εἰς τὰ σύνορα Νεπάλ καὶ Θιβέτ (βλ. Νεπάλ), ὑπάρχουν δὲ ἀρκεταὶ ἄλλαι κορυφαὶ τῶν ὄποιων τὸ ὕψος κυμαίνεται περὶ τὰ 8500 μ. "Η κορυφὴ τοῦ "Εβερεστ κατεκτήθη τὸ πρῶτον τὸ 1953 ἀπὸ τὸν Νεοζηλανδὸν Χίλλαρυ καὶ τὸν ἐκ Νεπάλ ὀδηγόν του Τένσινγκ (βλ. Νεπάλ).

Τὴν πεδιάδα τοῦ Ἰνδογάγγη, ἥτις εἶναι μία ἀπέραντος πεδινὴ ἔκτασις διαρρεομένη ἀπὸ τοὺς ποταμοὺς Ἰνδόν, Γάγγην, Βραχμαπού-

Χαρτ. 15. Φυσικός Χάρτης Χερσονήσου Ινδιῶν.

τραν καὶ τοὺς παραποτάμους τῶν· τὸ ὑψός τῆς πεδιάδος οὐδαμοῦ ὑπερβαίνει τὰ 280 μ. καὶ ἡ ἐπιφάνεια τῶν δέλτα τῶν ποταμῶν (¹Ινδοῦ, Γάγγη) εἰς μεγάλην ἔκτασίν της εἶναι μόλις διάλυτα ἐκατοστά τοῦ μέτρου ὑψηλοτέρα τῆς ἐπιφανείας τῆς θαλάσσης.

Τὸ δροπέδιον τοῦ Δεκάν, τὸ ὅποῖον, ἔχον σχῆμα τριγώνου, ἐκτείνεται νοτίως τῆς πεδιάδος καὶ περιβάλλεται πανταχόθεν ἀπὸ χαμηλὰ δόρη. Ταῦτα εἶναι: πρὸς Β. τὰ δόρη Βίντυα καὶ Σατπούρα (1350 μ.), πρὸς Δ. τὰ δυτικὰ Γκάτ (2600 μ.)² καὶ πρὸς ἀνατολὰς τὰ Α. Γκάτ (1850 μ.).

Κλῖμα. Εἰς οὐδεμίαν χώραν ἀνευρίσκεται ἡ πουκιλία τοῦ κλίματος, ἡ ὅποια ὑπάρχει εἰς τὰς Ἰνδίας (Πακιστάν καὶ Δημ. τῆς Ἰνδίας). Υπάρχουν περιοχαί, ὅπως οἱ πρόποδες τῶν Ἰμαλαΐων καὶ τὸ δέλτα τοῦ Γάγγη, ὅπου πίπτουν περισσότεραι βροχαί παρὰ εἰς οἰονδήποτε ἄλλο μέρος τῆς Γῆς (ἡ βροχόπτωσις εἰς τὸ δέλτα τοῦ Γάγγη φθάνει τὰ 12 μ. ἐτησίως). Υπάρχουν δμως καὶ περιοχαί, ὅπως π.χ. εἰς τὰ ΒΔ. τῶν Ἰνδιῶν, ὅπου ἡ βροχόπτωσις εἶναι τόσον μικρὸς ὅστε νὰ δημιουργοῦνται ἐκεῖ ἔρημοι, ὅπως ἡ ἔρημος Θάρ (Χαρτ. 15 καὶ 16). Αἱ περισσότεραι βροχαί πίπτουν ἀπὸ τοῦ Ματίου μέχρι τοῦ Οκτωβρίου, ὅτε πνέουν οἱ ἀπὸ τὴν θάλασσαν πρὸς τὴν ξηράν ἀνεμοί (φορτωμένοι μὲν ὑδρατμούς), οἱ δόποιοι λέγονται «θερινοὶ Μουσσῶνες» (χαρτ. 17). Τούναντίον ἀπὸ τοῦ Οκτωβρίου μέχρι τοῦ Ματίου πνέουν ἀνεμοί ἀπὸ τὸ ἐσωτερικὸν τῆς ἡπείρου πρὸς τὴν θάλασσαν, οἱ δόποιοι λέγονται «χειμερινοὶ Μουσσῶνες». Εἶναι οὗτοι ψυχροὶ καὶ ξηροί (Χαρτ. 18), καθ' ὅλην δὲ τὴν διάρκειάν των ἐπικρατεῖ μεγάλη ἀνομβρία. Εἰς τὰς περιοχὰς ὅπου πίπτουν πολλαὶ βροχαί, δργιάζει ἡ βλάστησις καὶ τὰ δάση εἶναι μεγάλα καὶ πυκνά (πρόποδες Ἰμαλαΐων, δέλτα τοῦ Γάγγη). Ή βλάστησις εύνοεῖται καὶ ἀπὸ τὴν θερμοκρασίαν, ἥτις εἶναι ὑψηλὴ καθ' ὅλην τὴν ἔκτασιν τῶν Ἰνδιῶν, πλὴν τῶν ὑψηλῶν δροσειρῶν, φθάνουσα κατὰ τὸ θέρος τοὺς 46° K, ἐνῶ κατὰ τὸν χειμῶνα εἰς τὰ πεδινὰ τῆς χώρας οὐδέποτε κατέρχεται αὔτη μέχρι τοῦ 0° K. Ή περιοχὴ Πεντζάμπ (Πενταποταμία) θεωρεῖται ὡς μία ἀπὸ τὰς θερμοτέρας περιοχὰς τῆς Γῆς.

Ποταμοί. Διαφέρουν τὰς Ἰνδίας τρεῖς μεγάλοι ποταμοί, οἱ δόποιοι πηγάζουν ἀπὸ τὰ Ἰμαλαΐα καὶ τὸ δροπέδιον τοῦ Θιβέτ, εἰς ὑψός ἀνω τῶν 5.000μ.. Οὗτοι εἶναι: 'Ο Ἰνδός, ὁ ἐπιμηκέστερος ποταμὸς τῶν Ἰνδιῶν πηγάζει οὕτος ἀπὸ τὰ Ἰμαλαΐα καὶ δεχόμενος εἰς τὸ Πεντζάμπ,

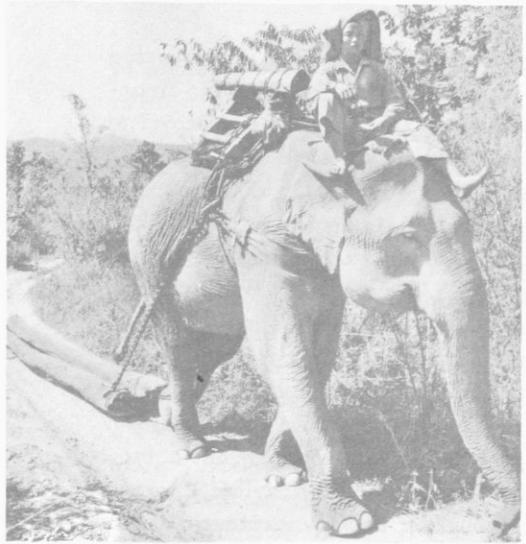
τὸ δόποῖον εὔρισκεται εἰς τὸ ΒΔ. τῶν Ἰνδιῶν, 5 παραποτάμους (διὰ τοῦτο ἡ περιοχὴ αὐτὴ λέγεται Πεντζάμπ, δηλ. Πενταποταμία) χύνεται εἰς τὴν Ἀραβικὴν θάλασσαν. Διασχίζει τὸ τμῆμα τῶν Ἰνδιῶν, τὸ δεχόμενον τὰς δলιγωτέρας βροχὰς καὶ εἶναι διὰ τοῦτο πολύτιμος, διότι μὲ τὰς ἀρδεύσεις του καθιστᾶς εὑφορα καὶ ἀποδοτικὰ τὰ ἐδάφη διὰ τῶν ὁποίων διέρχεται. Μέχρι τοῦ ποταμοῦ τούτου ἔφθασεν ὁ Μέγας Ἀλέξανδρος κατὰ τὴν εἰς Ἀσίαν ἐκστρατείαν του. Ο Γάγγης, ἵερδος ποταμὸς διὰ τοὺς Ἰνδουϊστάς καὶ διὰ μεγαλύτερος τῶν Ἰνδιῶν, εἶναι καὶ οὗτος πολύτιμος διὰ τὰς Ἰνδίας, διότι τὰ ὄρατά του, διοχετεύμενα διὰ διωρύγων, ἀρδεύουν μεγάλας ἐκτάσεις, ἀπὸ τὰς ὁποίας ἀποζοῦν πλέον τῶν 100.000.000 ἄνθρωποι. Εἰς ἀπόστασιν 480 χιλιομ. ἀπὸ τὴν θάλασσαν ὁ Γάγγης χωρίζεται εἰς πολλοὺς βραχίονας σχηματίζων μέγα δέλτα καὶ τέλος χύνεται εἰς τὸν κόλπον τῆς Βεγγάλης. Εἶναι πλωτὸς διὰ ποντοπόρα πλοῖα μέχρι τῆς Καλκούτας καὶ διὰ μικρότερα μέχρι τῆς Κουκούπούρ (Χαρτ. 19).

Τρίτος σημαντικὸς ποταμὸς τῶν Ἰνδιῶν εἶναι ὁ Βραχμαπούτρας, ὁ ὅποῖς πηγάζει ἀπὸ τὸ Θιβέτ. Συμβάλλει οὗτος πλησίον τῶν ἐκβολῶν του μὲ ἔνα ἐκ τῶν βραχιόνων, εἰς τοὺς ὁποίους χωρίζεται ὁ Γάγγης, σχηματίζων μέγα δέλτα κατὰ τὰς ἐκβολάς του.

Γεωργία. Κτηνοτροφία. Τὸ Πακιστάν καὶ ἡ Ἰνδία εἶναι χῶραι καθαρῶς γεωργικαὶ καὶ τὸ μέγιστον μέρος τοῦ πληθυσμοῦ των ζῆν εἰς τὴν ὑπαίθριον. Τὰ ἐδάφη των εἶναι εὑφορα καὶ εἰς τὰ δυνάμενα νὰ ἀρδευθοῦν ἐξ αὐτῶν ἐπιτυγχάνονται δύο καὶ τρεῖς ἐσοδεῖαι κατ' ἔτος, ἀν καὶ αἱ καλλιέργειαι γίνονται πολλάκις μὲ πρωτόγονα μέσα π.χ. μὲ ξύλινα ἄροτρα. Αἱ μὴ ἀρδεύμεναι ὅμως ἐκτάσεις οὔτε μίαν ἐσοδεῖαν δύνανται νὰ δώσουν, ἀν παραταθῇ ἡ ἀνομβρία τότε ἐπακολουθεῖ λιμός μὲ συνέπειαν νὰ ἀποθηκήσουν χιλιάδες ἀνθρώπων ἐκ πείνης. Ο κίνδυνος τοῦ λιμοῦ λόγῳ ἀνομβριῶν ἦτο συχνὸς ἀλλοτε, σήμερον ὅμως μὲ τὰς κατασκευασθείσας διώρυγας καὶ τὰ ἀλλα ἀρδευτικὰ ἔργα, τὰ ὁποῖα διαρκῶς πληθύνονται, ὁ κίνδυνος οὗτος ὀλοέν καὶ ἀπομακρύνεται. Τὰ τεράστια ἀρδευτικὰ ἔργα καὶ μία τῶν μεγαλυτέρων τεχνητῶν λιμνῶν τοῦ κόσμου μετέβαλον τὸ ἀλλοτε ἄγονον καὶ διαρκῶς ὑφιστάμενον τὸν κίνδυνον λιμῶν Πεντζάμπ, εἰς μίαν τῶν ἀποδοτικωτέρων εἰς γεωργικὰ προϊόντα περιοχῶν τῶν Ἰνδιῶν. Τὰ καλλιεργούμενα φυτὰ εἰς Ἰνδίας εἶναι κατὰ σειρὰν ἐκτάσεως καλλιεργειῶν τά : "Ορυζα, τῆς ὁποίας ἡ καλλιέργεια

καλύπτει τὸ 1/3 τῶν καλλιεργουμένων ἐδαφῶν καὶ εἶναι ἡ κυριωτέρα τροφὴ τοῦ μεγαλυτέρου μέρους τοῦ πληθυσμοῦ τῆς χώρας (τῆς Δημοκρατίας τῆς Ἰνδίας καὶ τοῦ Ἀνατολικοῦ Πακιστάν). Καλλιεργεῖται περισσότερον κατὰ μῆκος τῶν ποταμῶν καὶ εἰς τὰ δέλτα των, εἰς ἐδάφη δηλ. δυνάμενα νὰ πλημμυρισθοῦν μὲνδωρ. Ὁ κέχρος, καλλιεργούμενος κυρίως εἰς τὰ δυνάμενα νὰ ἀρδευθοῦν ἐδάφη τοῦ Δ. Πακιστάν, ὅπου ἀποτελεῖ τὴν βάσιν τῆς διατροφῆς τῶν κατοίκων. Ὁ σίτος, καλλιεργούμενος κυρίως, εἰς τὰ δυνάμενα νὰ ἀρδευθοῦν ἐδάφη τοῦ Δ. Πακιστάν, τὸ ὅποιον κάμνει ἔξαγωγήν σημαντικῆς ποσότητος σίτου ἐκ τοῦ λιμένος τοῦ **Καράτσι**. Ὁ βάμβαξ, καλλιεργούμενος εἰς μεγάλας ἑκτάσεις, διστάνει ἡ Ἰνδία νὰ εἶναι ἡ δευτέρα (μετὰ τὰς Ἡν. Πολιτείας) βαμβακοπαραγωγῆς χώρα τοῦ κόσμου. Καλλιεργοῦνται ἐπίσης τὸ σακχαροκάλαμον, τὸ τεϊόδενδρον (ἰδίως εἰς τὴν ἐπαρχίαν Ἀσσάμ τῆς Ἀνατολ. Ἰνδίας, ἡ ὅποια θεωρεῖται πατρὸς τοῦ τεϊόδενδρου), ἐλαιόσποροι (ἰδίως ἀραχίδες), καφές, γιούτα (εἰδος καννάβεως χρησιμοποιουμένης διὰ τὴν κατασκευὴν σάκκων κ.λ.π.), κιγκόνη (εἰς τὰς δρεινὰς περιοχὰς) διὰ τὴν παραγωγὴν κινίνης, καπνός, ἡ Ἰνδικοφόρος (ἀπὸ τὰ φύλλα τῆς ὅποιας παράγεται τὸ φυτικὸν λουλάκι), ἡ ἔβεα (καουτσούκόδενδρον), μήκων ἡ ὑπνοφόρος καὶ διάφορα ὄπωροφόρα δένδρα, μεταξὺ τῶν ὅποιών ἐσπειριδειδῇ, δαμασκηνάι, φοίνικες (χουρμαδίες) καὶ κοκκοφοίνικες (παράγοντες τὰς Ἰνδικὰς καρύδας).

Ἡ κτηνοτροφία δὲν ἔχει μεγάλην ἀνάπτυξιν, διότι λόγω τῆς πυκνότητος τοῦ πληθυσμοῦ τῆς χώρας καλλιεργεῖται ὅλον τὸ δυνάμενον νὰ καλλιεργηθῇ ἐδαφος. Ἡ θρησκεία ἄλλως τε τῆς πλειονότητος τῶν κατοίκων (Ἰνδονισμὸς καὶ Βουδισμὸς) ἀπαγορεύει τὴν σφαγὴν ζώων καὶ τὴν χρήσιν κρέατος, πρᾶγμα, τὸ ὅποιον φυσικά δὲν εύνοεῖ τὴν ἀνάπτυξιν τῆς κτηνοτροφίας. Εἰς τὴν πρώτην σειρὰν μεταξὺ τῶν διατρεφομένων ζώων ἔρχονται τὰ βοοειδῆ (200.000.000), ἔξι ὣν 30 ἑκατομ. εἰς τὸ Πακιστάν καὶ τὰ ὑπόλοιπα εἰς τὴν Δημοκρατίαν τῆς Ἰνδίας, ἥτις ἔρχεται πρώτη εἰς τὸν κόσμον ὡς πρὸς τὰ διατρεφόμενα βοοειδῆ. Εἰς ταύτην αἱ ἀγελάδες θεωροῦνται ἵερά ζῶα καὶ ἀρίστονται νὰ κυκλοφοροῦν ἐλεύθεραι εἰς τοὺς δρόμους, πολλάκις δὲ εἰσέρχονται καὶ ἐντὸς τῶν οἰκιῶν ἀναζητοῦσαι τροφήν. Εἰς τὸ Δ. Πακιστάν διατρέφονται καὶ ἀρκετὰ πρόβατα, παντοῦ δὲ οικόσιτοι αἴγες ὑπολογιζόμεναι εἰς 100 ἑκατομ. Διατρέφονται ἐπίσης ἵπποι, ὄνοι, ἡμίονοι, κάμηλοι καὶ ἔξημερωμένοι ἐλέφαντες, χρησι-

*Εξημερωμένος έλεφας μεταφέρων κορμούς δένδρων.

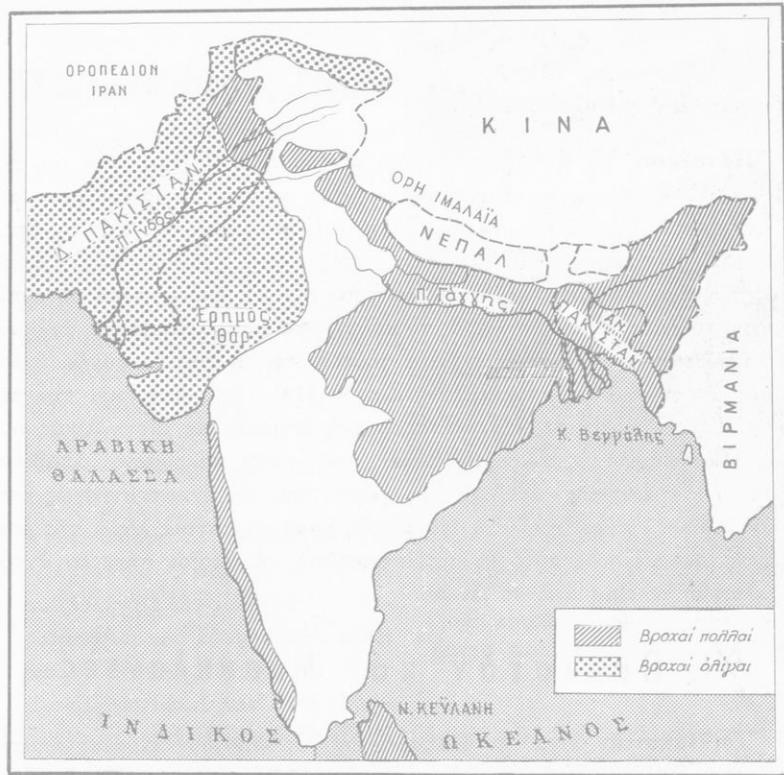
μοποιούμενοι κυρίως διὰ τὴν μεταφορὰν μεγάλων κορμῶν δένδρων ἀπὸ τὰ δάση. —

Τὰ δάση καταλαμβάνουν τὰ 15 % τοῦ ἐδάφους τῆς Δημ. τῆς Ἰνδίας καὶ μόλις τὸ 5 % τοῦ Πακιστάν. Τὰ πυκνότερα καὶ μεγαλύτερα εὑρίσκονται εἰς τοὺς πρόποδας τῶν Ἰμαλατῶν καὶ τὰ δέλτα τῶν ποταμῶν. Εἰς ταῦτα ζοῦν πολλὰ ἄγρια ζῶα, ὅπως τίγρεις, πάνθηρες, λεοπαρδάλεις, ἐλέφαντες, πλήθη πιθήκων, πτηνά διαφόρων εἰδῶν καὶ πλῆθος ἑρπετῶν, πολλὰ τῶν ὅποιων εἶναι δηλητηριώδη. Μεταξὺ τούτων

εἶναι καὶ ἡ Ναιᾶς (Κόμπρα), τὸ δῆγμα τῆς ὅποιας προξενεῖ τὸν θάνατον εἰς χιλιάδας Ἰνδῶν ἐτησίως.

***Ορυκτὰ** αἱ Ἰνδίαι ἔχουν: ἀνθρακας, γραφίτην, δρυκτὸν ἄλας, ὀλίγον πετρέλαιον εἰς τὸ Δ. Πακιστάν, ἄργυρον, χρυσὸν καὶ πολυτίμους λίθους. *

Βιομηχανία. Οἱ Ἰνδοὶ εἶναι πολὺ ἐπιτήδειοι εἰς τὴν κατασκευὴν χειροποιήτων εἰδῶν καὶ δὲν ὑπάρχει οἰκία χωρὶς ἀργαλείδὸν διὰ τὴν ὑφανσιν βαμβακερῶν ὑφασμάτων. *Έχουν μεγάλην ἐπιτηδειότητα εἰς τὴν ὑφανσιν μεταξωτῶν, εἰς τὴν κατασκευὴν σανδαλίων καὶ εἰς τὴν ἐπεξεργασίαν τοῦ ξύλου, τοῦ ἐλεφαντοστοῦ καὶ τῶν μετάλλων. Σήμερον ἀντικαθίστανται ὀλοὲν καὶ περισσότερον τὰ χειροποίητα εἴδη διὰ τῶν ὑπὸ τῆς βιομηχανίας κατασκευαζομένων, διότι τὰ δεύτερα κοστίζουν πολὺ ὀλιγώτερον. *Ύπάρχουν μεγάλα ἐργοστάσια κατασκευῆς βαμβακερῶν ὑφασμάτων, τὰ ὅποια χρησιμοποιοῦνται πολὺ δι' ἐνδυμασίας, διότι αἱ Ἰνδίαι εἶναι θερμῇ χώρα καὶ τὰ μάλλινα μόνον εἰς τὰ ὄρεινὰ διαμερίσματα χρησιμοποιοῦνται. *Ύπάρχουν ἐργοστάσια ἐπεξεργασίας τῆς γιούτης, μεταξουργεῖα, ἐργοστάσια κατασκευῆς μαλλίνων ὑφασμάτων, ταπήτων καὶ περιιωμάτων (σάλια) διὰ τὰ ὅποια φημίζεται τὸ Κασμίρ. *Ύπάρχουν ἐπίσης μεγάλα χαλυβουργεῖα, πριονιστήρια ξυλείας, δρυζόμυλοι, ἀλευρόμυλοι, κλπ.

Χαρτ. 16. Κατανομή βροχῶν εἰς Ἰνδίας.

Ἡ συγκοινωνία βασίζεται κυρίως εἰς τοὺς σιδηροδρόμους καὶ τὰς ποταμίας ὁδούς, διότι ὁδοὶ οὔτε πολλαὶ οὔτε καλαὶ ὑπάρχουν. Ὕπαρχει δημος πυκνὴ ἀεροπορικὴ ἐπικοινωνία, τόσον μεταξὺ τῶν πόλεων τοῦ ἐσωτερικοῦ, ὃσον καὶ τὸ ἐξωτερικόν.

Τὸ εἰσαγωγικὸν καὶ ἔξαγωγικὸν ἐμπόριον διεξάγεται κατὰ τὸ πλεῖστον διὰ θαλάσσης, κυρίως δὲ μὲ τὰς Ἡν. Πολ. τῆς Ἀμερικῆς, τὸ Ἡνωμένον Βασίλειον, τὴν Αὐστραλίαν, τὸν Καναδᾶν, τὴν Ἔνωσιν Σοβ. Σοσ. Δημοκρατιῶν καὶ τὴν Κίναν. Τὸ Πακιστάν ἔξαγει κυρίως πλεονάσματα τῶν τροφίμων, τὰ ὅποια παράγει καὶ ἴδιως σῖτον, ἀκατέργαστον βάμβακα καὶ γιούταν, δέρματα, τέινον καὶ ἐλαιοσπόρους. Ὁ κυριώτερος ἔξαγωγικὸς λιμὴν εἶναι τὸ Καράτσι. Ἡ Δημοκρατία τῆς Ἰνδίας ἔξαγει ἀκατέργαστον βάμβακα, γιούταν, τέινον, ἐλαιοσπόρους, μεταλ-

λεύματα, δέρματα, καπνόν. Οἱ κυριώτεροι λιμένες ἔξαγωγῆς εἶναι ἡ Βομβάνη καὶ ἡ Καλκούτα.

Κάτοικοι. Τὰ 464 ἑκατομ. τῶν κατοίκων τοῦ Πακιστᾶν καὶ τῆς Ἰνδίας εἶναι ἀνίσως κατανεμημένα εἰς τὴν χώραν. Τὰ πυκνότερον κατοικουμένα τμήματα εἶναι ἡ Βεγγάλη καὶ ἡ κοιλάς τοῦ Γάγγη, ὅπου ἡ πυκνότης εἶναι 158 - 376 κ. κατὰ τετρ. χιλιομ. (Χαρτ. 19). Εἰς τὸ Πεντζάμπ ἡ πυκνότης μόλις φθάνει τοὺς 80. Οἱ Ἰνδοί, παρὰ τὸ σιτόχρουν, τὸ ἐνίστε ἀποκλῖνον πρὸς τὸ μέλαν, χρῶμα τοῦ δέρματος, ἀνήκουν εἰς τὴν Δευκήν τὴν καλουμένην ἐκ τούτων καὶ Ἰνδοαρίων φυλήν, ἔχουν δομῶς ὑποστῆ μεγάλην ἐπιμιξίαν. Εἰς τὰ ΒΑ. τῆς χώρας καὶ τὴν περιοχὴν τῶν Ἰμαλαΐων εἶναι καταφανής ἡ ἐπιμιξία μὲ Μογγολικάς φυλάς. Εἰς τοὺς κατοίκους τοῦ Δεκάν (οἱ ὅποιοι καλούμενοι Δραβίδαι ἦσαν οἱ παλαιότεροι κατοικοι τῆς χώρας πρὸ τῆς ἐγκαταστάσεως ἐκεῖ τῶν Ἀρίων) παρατηροῦνται Νεγροειδῆ χαρακτηριστικὰ λόγω τῆς ἐπιμιξίας των μὲ τοὺς αὐτόχθονας Νεγροειδεῖς, οἱ ὅποιοι σήμερον ἔχουν ἔξαλειφθῆ τελείως ἀπὸ τὸ Δεκάν.

~~Ο~~1. Πακιστᾶν καὶ Μπαγκλαντές

Τὸ Πακιστᾶν εἶναι ἐν ἀνεξάρτητον Ὀμόσπονδον Κράτος ἀποτελούμενον ἀπὸ 4 αὐτοδιοικουμένας ἐπαρχίας. Αὗται εἶναι: Τὸ Δ. Πεντζάμπ, ἡ Βορειοδυτικὴ ἐπαρχία, τὸ Σιντ καὶ τὸ Βελουχιστᾶν (ἡ Δ. Βεγγάλη καὶ τὸ Ἀνατ. Πεντζάμπ ἀνήκουν εἰς τὴν Λημ. τῆς Ἰνδίας). Αἱ 4 αὐτοδιοικούμεναι αὔται ἐπαρχίαι ἔχουν μίαν δομόσπονδον Κυβέρνησιν. "Εχει τὸ Πακιστᾶν ἔκτασιν 803.000 τετρ. χλμ. καὶ πληθυσμὸν 60.000.000 κ. Τὸ Μπαγκλαντές ἔχει ἔκτασιν 142.796 τετρ. χλμ. καὶ πληθυσμὸν 72.000.000 κ.

Σπουδαιότεραι πόλεις εἶναι: Ἡ Ραβαλπίντι (240.000 κ.), τὸ Ισλαμαμπάντ (300.000 κ.) πρωτεύουσα τοῦ Πακιστᾶν, τὸ Καράτσι (1.300.000 κ.) τέως πρωτεύουσα εἶναι σημαντικὸς λιμήν. Λαχώρη (850.000 κ.). Πασαβάρ (152.000 κ.), πλησίον τῶν πρὸς τὸ Ἀφγανιστᾶν συνόρων. Ντάκκα (410.000 κ.), πρωτεύουσα τοῦ Μπαγκλαντές. Τὸ δρεινὸν καὶ ἀραιότατα κατοικούμενον Βελουχιστᾶν (2 κ. κατὰ τετρ. χιλιόμ.) ἔχει πρωτεύουσαν τὴν Κέττα.

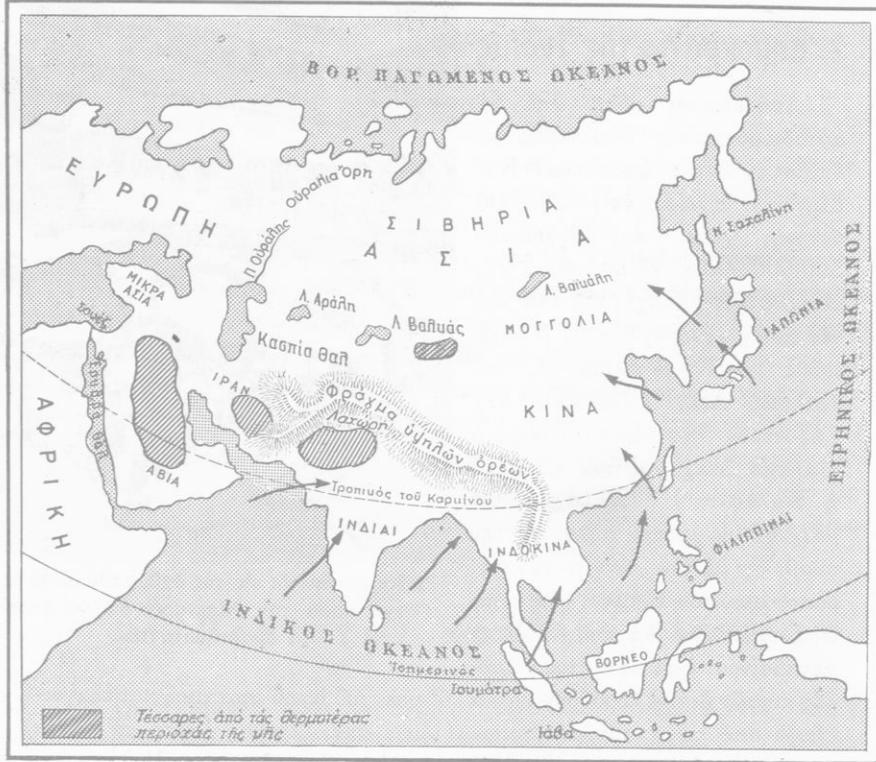
2. Δημοκρατία τῆς Ἰνδίας

Αποτελεῖται αὕτη ἀπὸ 14 αὐτοδιοικουμένας Πολιτείας, αἱ ὅποιαι ἔχουν μίαν ὁμόσπονδον Κυβέρνησιν. Ἐχει ἔκτασιν 3.280.000 τετραγ. χιλμ. καὶ πληθυσμὸν 550.000.000 κ. Πρωτεύουσά της εἶναι τὸ **Νέον Δελχί** (277.000 κ.), νέα πόλις κειμένη 8 χιλμ. Ν. τοῦ πόλις κειμένη 8 χιλιομ. Ν. τοῦ Παλαιοῦ Δελχί (1.600.000 κ.) (πρότερον ἦτο πρωτεύουσα τὸ Παλαιὸν Δελχί καὶ πρὸ τοῦ 1911 ἡ Καλκούτα). Ἀλλαχαμπάντ (312.000 κ.), ἵερα πόλις εἰς τὴν συμβολὴν μὲ τὸν Γάγγην τοῦ παραποτάμου του **Τζάμνα**, ἥτις εἶναι ἵερα τοποθεσία διὰ τοὺς Ἰνδούς· μεταβαίνουν ἐκεῖ κατ' ἔτος χιλιάδες πιστῶν διὰ νὰ λουσθοῦν εἰς τὰ ὄδατα τοῦ ἱεροῦ ποταμοῦ καὶ ἔξαγνισθοῦν ἀπὸ τὰ ἀμαρτήματά των (ἰδίως ἀνὰ 12ετίαν, δόποτε τὰ ὄδατα θεωροῦνται ἵερώτερα). Τὸ **Άλλαχαμπάντ** εἶναι διὰ τοὺς Ἰνδούς ὅ, τι ἡ Μέκωνα διὰ τοὺς Μουσουλμάνους καὶ ἡ **Ιερουσαλήμ** διὰ τοὺς Χριστιανούς. **Ιερὰ πόλις** διὰ τοὺς **Ἰνδούς** εἶναι ἡ **Μπεναρές** (360.000 κ.) καὶ μεταβαίνουν εἰς αὐτὴν **Ἰνδοὶ** διὰ νὰ λουσθοῦν εἰς τὰ ὄδατα τοῦ Γάγγη. **Καουνπούρ** (705.000 κ.). **Άγκρα** (334.000 κ.) παλαιὰ πόλις, ἀλλοτε πρωτεύουσα τῶν Μογγρόλων, μὲ ἀρχαῖα ἐξ ἐρυθροῦ μαρμάρου **Ἀνάκτορα** καὶ μεγαλοπρεπῆ παλαιὰ οἰκοδομήματα καὶ ναούς. "Ολαι αἱ ὡς ἄνω πόλεις ἀνήκουν εἰς τὴν Πολιτείαν **Ούναρ Πραντές** (**Χαρτ. 19**), τὴν πυκνότερον κατοικουμένην καὶ πολυανθρωποτέραν Πολιτείαν τῆς Δημοκρατίας.

Βομβάνη, χειμερινὴ πρωτεύουσα τῆς Πολιτείας Βομβάνης, ἡ δευτέρα εἰς πληθυσμὸν πόλις καὶ ὁ μεγαλύτερος λιμὴν τῆς Δημοκρατίας (2.840.000 κ.). Εἶναι μέγα κέντρον βαμβακουργίας. **Πούνα** (480.000 κ.) ἐπὶ τῶν ὁρέων Δ. Γκάτ, θερινὴ πρωτεύουσα τῆς Πολιτείας. **Ἄχμενταμπάντ**

Ίνδοι λουσμένοι εἰς τὰς ὄχθας τοῦ ἱεροῦ ποταμοῦ Γάγγη παρὰ τὴν Μπεναρές διὰ νὰ ἀποπλύνονται τὰ ἀμαρτήματά των.

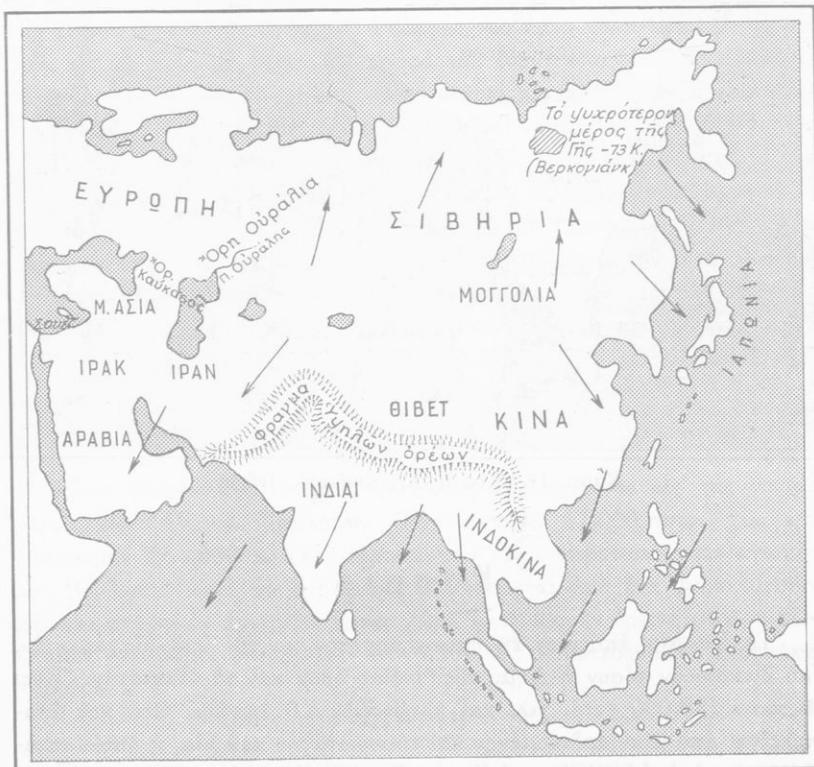
Χαρτ. 17. Θερινοί μουσσώνες.

(794.000 κ.) κέντρον συγκοινωνιῶν καὶ βιομηχνίας βαμβακερῶν ὑφα-
σμάτων.

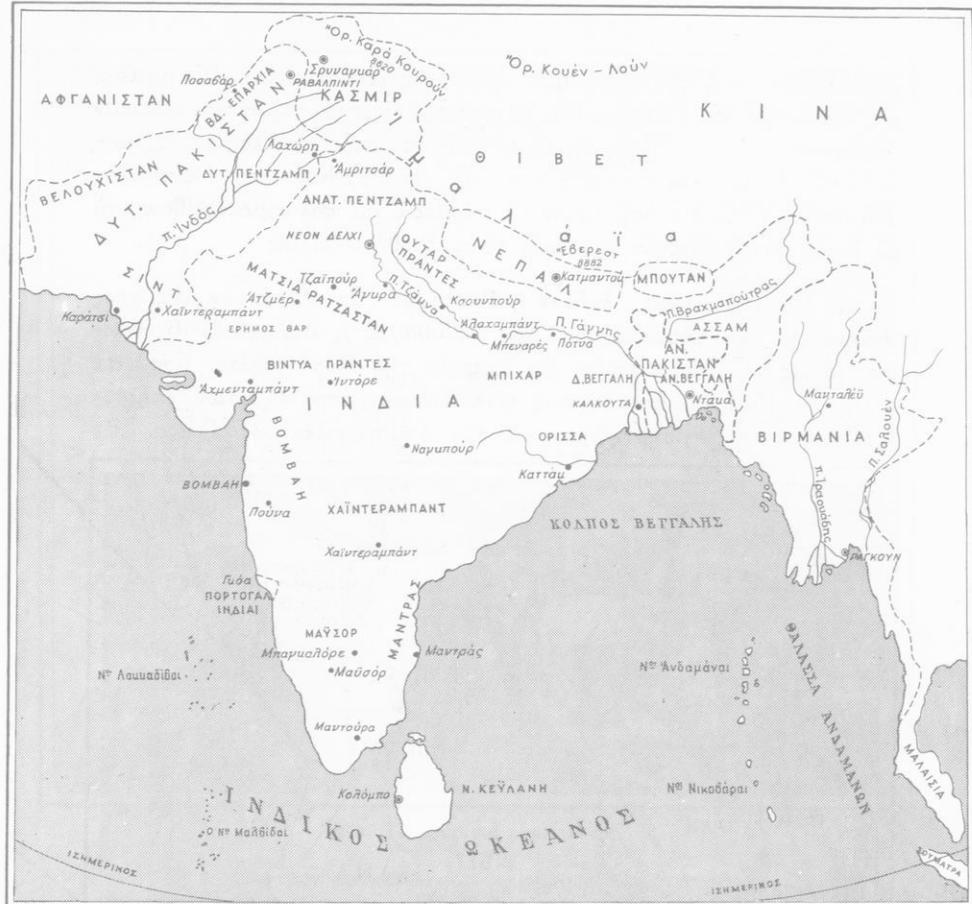
Εἰς τὴν Πολιτείαν Μαντράς αἱ : **Μαγτράς**, πρωτεύουσα τῆς Πο-
λιτείας (1.750.000 κ.), τρίτη κατὰ τὸν πληθυσμὸν πόλις τῆς Δημο-
κρατίας καὶ σημαντικὸς λιμήν. **Μαντούρα** (361.000 κ.) μὲ δραίους Ἰν-
δικῆς τέχνης ναούς. **Μαϋσδόρ** (245.000 κ.), πρωτεύουσα τῆς ὁμωνύμου
Πολιτείας, μεγαλύτερα πόλις τῆς ὁπίας εἶναι ἡ **Μπαγκαλόρε** (780.
000 κ.) **Χαϊντεραμπάντ** (2.100.000 κ.) πρωτεύουσα τῆς ὁμωνύμου
Πολιτείας καὶ ἡ τετάρτη ὡς πρὸς τὸν πληθυσμὸν πόλις τῆς Δημοκρατίας.
Ναγκπούρ (450.000 κ.) **Καλκούτα** (3.000.000 κ.) καὶ μὲ τὰ προσά-
στια (4.578.000 κ.), πρωτεύουσα τῆς Πολιτείας τῆς Δ. Βεγγάλης, ἡ

μεγαλυτέρα κατά τὸν πληθυσμὸν πόλις τῆς Δημοκρατίας. Ἐκτισμένη εἰς τὰς δύχας τοῦ Γάγγη, εἶναι μέγας λιμὴν μέχρι τοῦ ὅποιου φθάνουν ὀκεανοπόδρα πλοῖα. Ἐχει ὠραῖα κτίρια καὶ ναοὺς μεγαλοπρεπεῖς, μεταξὺ τῶν ὅποιών καὶ τὸν περίφημον ναὸν τῆς θεᾶς Κάλι, τὸ ἐσωτερικὸν τοῦ ὅποιου εἶναι διακοσμημένον μὲ μάρμαρα καὶ πολυτίμους λίθους, τὸ δὲ ἐντὸς αὐτοῦ ἀγαλμα τῆς θεᾶς εἶναι ἀμυθήτου ἀξίας.

Αἱ Πορτογαλικαὶ Ἰνδίαι ἡ Γκόα, εἰς τὴν Δ. ἀκτὴν τῆς χερσονήσου μὲ πρωτεύουσαν τὴν Γκόα (73.000 n.), ἀπὸ τοῦ 1946 ἔθεωροῦντο εἰς τὴν Πορτογαλίαν ὡς ἐπαρχία τῆς Πορτογαλίας. Κατὰ τὰ τέλη τοῦ 1961 δὲ ἐπεμβάσεως τῶν Ἰνδικῶν στρατευμάτων ἀπηλεύθερώθησαν καὶ προσηρτήθησαν εἰς τὴν Δημοκρατίαν τῆς Ἰνδίας.

Χαρτ. 18. Χειμερινοὶ μουσσῶνες.

Χαρτ. 19. Κράτη Χερσονήσου Ἰνδιῶν.

Κασμίρ

Τὸ Κασμὶρ ἀποτελεῖ ἐν ἡμιανεξάρτητον κράτος ὑπὸ Μαχαραγιᾶν. Τὸ διεκδικοῦν τόσον ἡ Δημ. τῆς Ἰνδίας δσον καὶ τὸ Πακιστάν. Ἐχει ἔκτασιν 138.000 τετρ. χιλ. καὶ πληθυσμὸν 4,6 ἑκατομ. κατ. καὶ ἀποτελεῖται ἀπὸ μίαν ἀρδευομένην καὶ εὐφορωτάτην κοιλάδα, ἡ ὅποια περιβάλλεται ἀπὸ ὑψηλὰ ὄρη (Καρὰ - Κορούν, Ἰμάλαϊα). Εἰς τὰ ὄρεινά

τῆς χώρας διατρέφεται ἐν εἰδος αἰγῶν (αἱ αἴγες τοῦ Κασμίρ), αἱ ὅποιαι ἔχουν μετάξιν τρίχωμα, ἐκ τοῦ ὅποιου κατασκευάζονται τὰ περιφήμα περιώματα (σάλια) τοῦ Κασμίρ. Διὰ τὸ Πακιστάν ἔχει τὸ Κασμίρ μεγάλην σημασίαν, διότι εἰς αὐτὸν εύρισκονται αἱ πηγαὶ τῶν ποταμῶν, οἱ ὅποιοι ἀρδεύουν καὶ δίδουν ζωὴν εἰς τὸ Πακιστάν.

Νεπάλ

Τὸ Νεπάλ εἶναι ἀνεξάρτητον κράτος, ἔχει πολίτευμα μοναρχικὸν (διοικεῖται δηλ. ἀπὸ ἕνα ἀνώτατον "Αρχοντα, τὸν Μονάρχην, ἔχοντα ἀπεριόριστα δικαιώματα"). Εύρισκεται Β. τῆς πεδιάδος τοῦ Γάγγη, ἔχον πρὸς Β. τὸ Θιβέτ (Λαϊκὴν Δημ. τῆς Κίνας) καὶ πρὸς Ν. καὶ τὰ Δ. τὴν Δημοκρατίαν τῆς Ἰνδίας. Τὸ ἔδαφός του κατὰ τὰ 9/10 εἶναι ὑψηλὰ ὅρη, εἰς τὰ πρὸς τὸ Θιβέτ δὲ σύνορά του εύρισκεται καὶ τὸ "Εβερεστ. Μεταξὺ τῶν ὁρέων ὑπάρχουν ἀρκεταὶ μικροὶ μὲν ἀλλ' εὔφοροι κοιλάδες. 'Η ἔκτασις τοῦ Νεπάλ ἀνέρχεται εἰς 140.750 τετρ. χιλ. καὶ ὁ πληθυσμὸς εἰς 11.290.000 κ. (55 κ. κατὰ τετρ. χιλ.). Εἰς τὸ ἀνατολικὸν τμῆμα τῆς χώρας κατοικεῖ ἡ φυλὴ τῶν Σέρπα, ἡ ὅποια δίδει ὄδηγούς θαυμασίους διὰ τὴν κατάκτησιν τῶν ὑψηλῶν κορυφῶν τῶν Ἰμαλατῶν. 'Οδηγὸς ἐκ τῆς φυλῆς τῶν Σέρπα δύομαζόμενος Τένσινγκ μετὰ τοῦ Νεοζηλανδοῦ Χίλλαριν εἶναι οἱ πρῶτοι, οἱ ὅποιοι ἀνῆλθον εἰς τὴν κορυφὴν "Εβερεστ (τὴν 29 Μαΐου τοῦ 1953). 'Η Κατμαντού εἶναι ἡ πρωτεύουσα καὶ ἡ μόνη ἀξιόλογος πόλις τοῦ Νεπάλ (200.000 κ.), διότι τὸ Νεπάλ ἔχει κατοικουμένας ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον εἰς χωρία.

Μπουτάν

Εἶναι μικρὸν ἀνεξάρτητον κρατίδιον, εύρισκόμενον εἰς τὰς νοτίας κλιτύς τῶν Ἀνατολ. Ἰμαλατῶν. 'Έχει ἔκτασιν 47.000 τετρ. χιλ. καὶ πληθυσμὸν 854.000 κ. Οἱ κατοικοὶ του εἶναι Θιβετιανῆς καταγωγῆς καὶ Βουδισταὶ κατὰ τὸ θρήσκευμα. Διοικοῦνται ἀπὸ ἕνα θρησκευτικὸν καὶ ἔνα πολιτικὸν ἀρχηγόν. Εἶναι χώρα κατ' ἔξοχὴν ὁρεινὴ μὲν ὅρη τῶν ὅποιων τὸ ὑψός ὑπερβαίνει τὰ 6.500 μ. Πρωτεύουσα ἡ Πουνάκα (20.000 κ.).

Σικκίμ

Προτεκτορᾶτον τῶν Ἰνδιῶν. "Έχει ἔκτασιν 7.107 τετρ. χιλ. καὶ πληθυσμὸν 194.000 κ. Πρωτεύουσα. τὸ Γκανγκτόγ (30.000 κ.).

Σρί Λάνκα (Κεϋλάνη)

Η Κεϋλάνη, πρότερον Βρεταννική άποικια, είναι από τοῦ 1957 ἀνεξάρτητος Δημοκρατία, ἀνήκουσα δύμας εἰς τὴν Βρεταννικὴν Κοινοπολιτείαν. Ἐχει ἔκτασιν 65.000 τετρ. χιλ. καὶ πληθυσμὸν 12.762.000 κ. (πυκνότης 145). Είναι μία νῆσος κειμένη ΝΑ. τοῦ ἄκρου τῆς χερσονήσου τοῦ Δεκάν καὶ ἔχει κλῖμα θερμὸν καὶ ὑγρόν, διότι είναι πλησίον τοῦ Ἰσημερινοῦ· λόγῳ τούτου ἔχει ἀφθονα δάση ἐκ τῶν ὁποίων παράγει ἀφθονον ξυλείαν, μεταξὺ τῆς ὁποίας καὶ πολύτιμον τοιαύτην, ὅπως ἔβενον καὶ τὸ δυσκόλως σηπόμενον ξύλον Τήκ, τὸ ὁποῖον χρησιμοποιεῖται πολὺ εἰς τὴν ναυπηγικήν. Εἰς τὰ δάση τῆς ἀφθονοῦν τὰ ἄγρια ζῶα παντὸς εἴδους (ἐλέφαντες, λεοπαρδάλεις, κροκόδειλοι, παντὸς εἴδους ὄφεις, μεταξὺ τῶν ὁποίων καὶ πολλοὶ δηλητηριώδεις κ.λ.π.).

Οἱ κάτοικοι ἐπιδίδονται κυρίως εἰς τὴν γεωργίαν. Καλλιεργοῦνται μεγάλαι φυτεῖαι δένδρων, τὰ ὁποῖα δίδουν τὰ λεγόμενα μπαχαριά, ὅπως τὸ κινάμωμον (κανέλλα), μοσχοκαρέαι (αἱ ὁποῖαι δίδουν τὰ μοσχοκάρυα), πέπερι, καθὼς καὶ βανίλιαι, ἀρτόδενδρα καὶ κοκκοφοίνικες, ἀπαντα ἰθαγενῆ φυτὰ τῆς Κεϋλάνης. Ἀπὸ τὰ ἔξωθεν εἰσαχθέντα φυτὰ ὑπάρχουν φυτεῖαι ἀπὸ κιγγάνας, τειόδενδρα, κακαόδενδρα καὶ ἔβέας (καυτσουκόδενδρα). Καλλιεργεῖται ἐπίσης πολὺ ἡ ὅρυζα, ἡ ὁποία μὲ τὰ ἴνδικα κάρυα, τὰ παραγόμενα ἀπὸ τοὺς κοκκοφοίνικας, ἀποτελεῖ τὴν βάσιν τῆς διατροφῆς τῶν κατοίκων.

Τὰ ὅρυκτὰ είναι ἀφθονα καὶ ποικίλα, ὅπως μεταλλεύματα χαλκοῦ, νικελίου, σιδήρου, γραφίτης κλπ. δὲν ἐλλείπει δὲ καὶ ὁ χρυσὸς καὶ ὁ λευκόχρυσος.

Ἐξάγει ἡ Κεϋλάνη κυρίως τέιον, ἴνδικα κάρυα καὶ «κόπρα», κακάο, ἐλαστικὸν κόμμι καὶ μπαχαριά, διὰ τὰ ὁποῖα φημίζεται. Εισάγει ὅρυζαν (ἡ παραγομένη δὲν ἐπαρκεῖ) καὶ βιομηχανικὰ προϊόντα. Οἱ κάτοικοι ἀνήκουν εἰς τὴν Λευκὴν φυλήν, ἔχουν δύμας χρῶμα βαθέως σιτόχρουν (μελαγόν) ὃχι δύμας μέλαν. Τὸ Κολόμπο (430.000 κ.) είναι ἡ πρωτεύουσα καὶ πολὺ καλὸς λιμήν. Εἰς τὴν Κεϋλάνην ἀνήκουν καὶ αἱ πρὸς τὰ δυτικά τῆς νῆσοι Μαλδίβαι καὶ Λακαδίβαι, αἱ ὁποῖαι ἔχουν περὶ τοὺς 100.000 κ. ἀνήκοντας εἰς τὴν Κιτρίνην φυλήν.

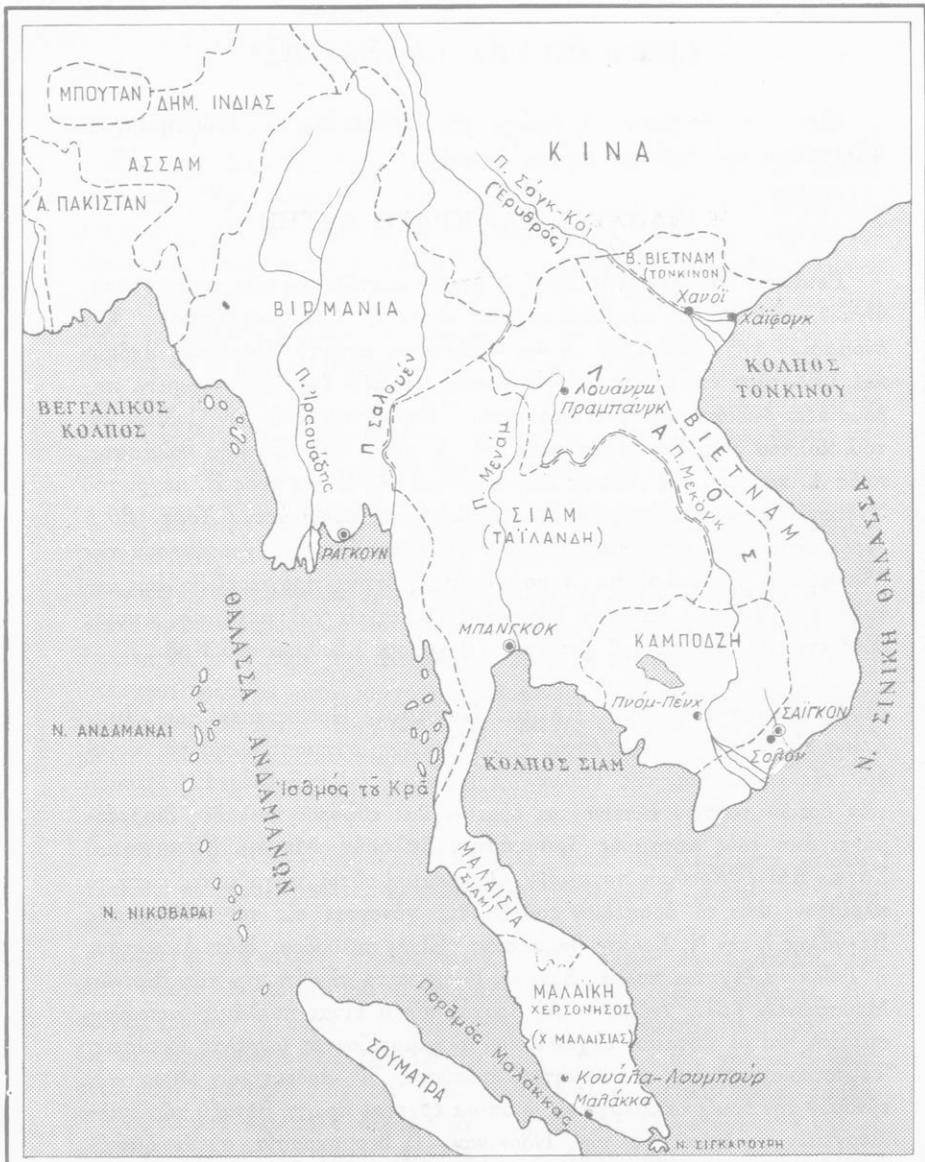
III. N. A. ΑΣΙΑ

Εἰς αὐτὴν ἀνήκουν τὰ Κράτη τῆς Ἰνδοκίνας, ἡ Ἰνδονησία, αἱ Φιλιππίναι καὶ διάφοροι μικραὶ ἀποικίαι.

INΔOKINA KAI KRATH AYTHEΣ

Γενικά. Η Ἰνδοκίνα εἶναι ἡ ἀνατολικωτέρα ἐξ τῶν τριῶν χερσονήσων, τὰς ὁποίας σχηματίζει πρὸς νότον ἡ Ἀσιατικὴ ἥπειρος. Τὴν δύνομασίαν τῆς δόφείλει εἰς τὸ δότι εύρισκεται μεταξὺ Κίνας καὶ Ἰνδιῶν καὶ, ὑποστάσα ἐπὶ μακρὸν τὴν ἐπιδρασιν καὶ τῶν δύο αὐτῶν χωρῶν, παρουσιάζει δύοισι τηταῖς πρὸς ἀμφοτέρας. Ἐκτείνεται ἀπὸ τῶν Ἰνδιῶν καὶ τοῦ κόλπου τῆς Βεγγάλης πρὸς τὰ Δ. μέχρι τῆς Σινικῆς θαλάσσης, πρὸς Α. καὶ ἀπὸ τῆς Λαϊκῆς Δημοκρατίας τῆς Κίνας πρὸς Β. μέχρι τοῦ Ἰνδικοῦ Ὡκεανοῦ καὶ τῆς Ν. Σινικῆς θαλάσσης πρὸς νότον (Χαρτ. 20). Πρὸς νότον προεκτείνεται μὲτα τὴν στενὴν καὶ ἐπιμήκη χερσόνησον τῆς Μαλαισίας ἡ Μαλαϊκὴν Χερσόνησον, ἡ ὁποία προχωρεῖ βαθέως μεταξὺ τοῦ Ἰνδικοῦ καὶ τοῦ Εἰρηνικοῦ Ὡκεανοῦ καὶ μετὰ τῆς ὁποίας συνδέεται διὰ τοῦ στενοῦ (πλάτος 70 χιλιομ.) ἵσθμοῦ τοῦ **Κρᾶ**.

Μορφολογία ἔδαφους. Κλῖμα. Ποταμοί. Προεκτάσεις τῶν Ἰμαλαΐων εἰσχωροῦν βαθέως ἐντὸς τῆς Ἰνδοκίνας, σχηματίζουσαι τὰ ὑψηλὰ δόρη τῆς Βιρμανίας, τῆς Ταϊλάνδης (*Σιάμ*) καὶ τοῦ Βιετνάμ. Μεταξὺ τῶν δρέων τούτων ἐκτείνονται εὔρειαι καὶ εύφοροι κοιλάδες, διαρρεόμεναι ἀπὸ τοὺς ποταμοὺς Ἱραουάδην, Σαλούνεν, Μενάμ, Μεκόγκ καὶ Σόγκ - Κόι (*Ἐρυθρὸν ποταμόν*). Οἱ ποταμοὶ οὗτοι, πηγάζοντες κατὰ τὸ πλεῖστον ἀπὸ τὸ δροπέδιον τοῦ Θιβέτ, χύνονται εἰς τὸν κόλπον τῆς Βεγγάλης ἢ τὴν Ν. Σινικὴν θάλασσαν. Εἶναι πολύνυδροι, διότι ὀλόκληρος ἡ Ἰνδοκίνα δέχεται πολλὰς βροχάς, ἴδιως κατὰ τὴν ἐποχὴν τῶν θερινῶν Μουσώνων (*βλ. Ἰνδίας*). Αἱ βροχαὶ αὗται εἶναι πολλάκις κατακλυσμαῖαι καὶ οἱ ποταμοὶ ἐκχειλίζουν, πλημμυρίζοντες μεγάλας ἐκτάσεις. Τοῦτο, καθὼς καὶ αἱ τεχνηταὶ ἀρδεύσεις δι' ἀρδευτικῶν διωρύγων εύνοοῦν τὴν δρυζοκαλλιέργειαν, ἡ ὁποία ἔρχεται πρώτη μεταξὺ τῶν καλλιεργειῶν εἰς ὀλόκληρον τὴν Ἰνδοκίναν. Η θερμοκρασία, σχεδὸν δύοισι μορφοῖς καθ' ὅλον τὸ ἔτος, διατηρεῖται καὶ κατὰ τὸν χειμῶνα ὑψηλή, διότι ἡ Ἰνδοκίνα εύρισκεται πλησίον τοῦ *Ισημερινοῦ*.

Χαρτ. 20. Ινδοκίνα και Κράτη αύτης.

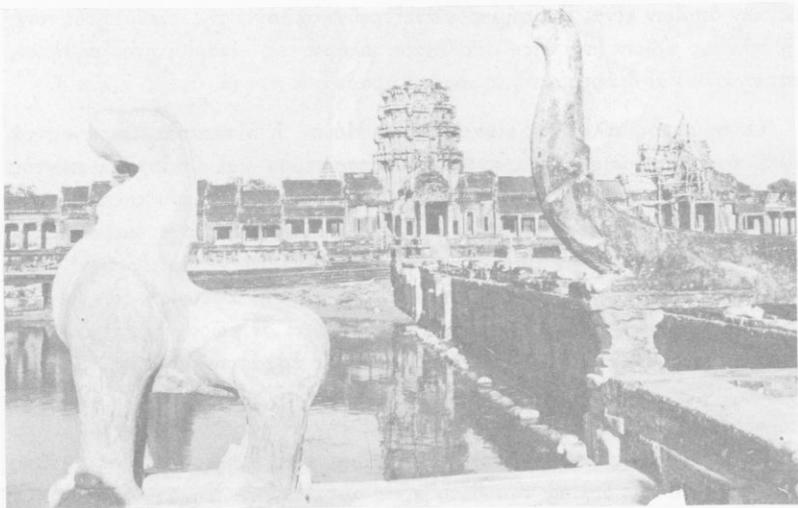
Γεωργία. Κτηνοτροφία. Αλιεία. Η Ινδοκίνα είναι μεγάλη παραγωγός και έξαγωγός δρύζης : (Βιρμανία 6 έκατομ. τόννοι έτησίως, Ταϊλάνδη 8 και αναλόγως αι λοιπαί χώραι της Ινδοκίνας). Καλλιεργοῦνται έπισης βάμβακ, όραχίδες, κέχρος, σησάμιον και υπάρχουν μεγάλαι φυτεῖαι έβέας (καυτσουκόδενδρον) ίδιως εἰς τὴν Μαλαισίαν, μορεῶν διὰ τὴν ἐκτροφήν μεταξοκαλήκων, σαχαροκαλάμου, κοκκοφοινίκων, καφεοδένδρων, καπνοῦ καθώς και δένδρων, ἀπὸ τὰ ὄποια παράγονται μπαχαρικά (ὅπως και εἰς τὴν Κεϋλάνην). Η κτηνοτροφία δὲν ἔχει μεγάλην ἀνάπτυξιν ἐκτρέφονται παντοῦ βόες, βούβαλοι χρησιμοποιούμενοι ὡς ζῶα ἕλξεως και δι' ἀρόσεις εἰς τοὺς ἀγρούς τῆς δρύζης (διότι είναι κατ' ἔξοχὴν ζῶα τῶν ἐλαδῶν μερῶν, ἀντέχοντα εἰς τὴν ὑγρασίαν) και ἔξημερωμένοι ἐλέφαντες διὰ τὴν μεταφορὰν ἀπὸ τὰ δάση κορμῶν δένδρων. Η ἔλλειψις κτηνοτροφικῶν προϊόντων και ίδιως κρέατος ἀναπληροῦται ἀπὸ τοὺς ἵθυς, οἱ ὄποιοι ἀφθονοῦν εἰς τοὺς ποταμούς και τὰ παράλια. Οὗτοι μετά τῆς δρύζης ἀποτελοῦν τὴν βάσιν τῆς διατροφῆς τῶν κατοίκων εἰς διάλογον τὴν Ινδοκίναν.

Δασικός και δρυκτός πλούτος. Βιομηχανία. Η μεγάλη θερμοκρασία και αἱ ἀφθονοὶ βροχαὶ κάμνουν, ὥστε νὰ υπάρχουν εἰς τὴν Ινδοκίναν μεγάλα, πυκνὰ και ἀδιαπέραστα δάση (ζοῦγκλαι). Εἰς ταῦτα, ἀρκετὰ ἐκ τῶν ὄποιων είναι και σήμερον ἀνεξερεύνητα λόγω τῆς πυκνότητος των, ζῆ πλῆθος ζώων (τίγρεις, πάνθηρες, ἐλέφαντες, ἀναρίθμητοι πίθηκοι, παπαγάλοι και διάφορα πολύχρωμα παραδείσια πτηνά, ὅφεις κ.λ.π.).

Ο δρυκτός πλοῦτος είναι μέγας. Μόνον ἡ Μαλαισία παράγει τὰ 30% τοῦ παγκοσμίως παραγομένου κασσιτέρου και υπάρχουν παντὸς εἴδους μεταλλεύματα, ἀπὸ τοῦ σιδήρου μέχρι τοῦ ἀργύρου και τοῦ χρυσοῦ, καθώς και πολύτιμοι λίθοι. Εἰς τὴν Βιρμανίαν υπάρχει και ἀρκετὸν πετρέλαιον. Η Βιομηχανία ὅμως, παρὰ τὴν ἀφθονίαν τῶν πρώτων ὑλῶν, τῶν προερχομένων ἀπὸ τὴν γεωργίαν και παρὰ τὴν ἀφθονίαν τῶν μεταλλευμάτων, δὲν είναι ἀνεπτυγμένη. Τοῦτο, διότι αἱ χώραι τῆς Ινδοκίνας ήσαν, (ἔξαιρουμένης τῆς Ταϊλάνδης), μέχρις ἐσχάτων ἀποικίαι. Αἱ μητροπόλεις, ἐνδιαφερόμεναι διὰ τὴν ἀνάπτυξιν τῶν ίδικῶν των βιομηχανιῶν, δὲν ἐφρόντιζον διὰ τὴν ὕδρυσιν και τὴν ἀνάπτυξιν βιομηχανιῶν εἰς τὰς ἀποικίας των. Ταύτας ἦθελον μόνον διὰ νὰ προμηθεύωνται ἀπὸ κύτας πρώτας ὕλας και διὰ νὰ τοποθετοῦν εἰς αὐτὰς τὰ βιομηχανικὰ προϊόντα των. Είναι ὅμως, αἱ χώραι τῆς Ινδοκίνας, χώραι πλούσιαι και ἀν ἔξασφα-

Mία παγόδα εἰς τὴν Ραγκούν.

Τὰ ἐρείπια τοῦ μεγαλοπρεποῦς ναοῦ τοῦ Ἀνγκ - Κὸρ εἰς τὴν Καμπόδην.

λίσουν μίαν ἐσωτερικήν ἀσφάλειαν καὶ πολιτικὴν σταθερότητα, θὰ γίνουν συντόμως χῶραι εὐημεροῦσαι καὶ θὰ δύνανται νὰ διαθέψουν πολὺ μεγαλύτερον πληθυσμὸν ἐκείνου, τὸν ὅποιον ἔχουν σήμερον. Μεγάλαι εὔφοροι ἔκτασεις μένουν εἰς αὐτὰς ἀκαλλιέργητοι (εἰς τὴν Βιρμανίαν π.χ. ἐπὶ 20 ἑκατομ. ἔκταρίων καλλιεργησίμου γῆς καλλιεργοῦνται μόνον τὰ 7) καὶ πλούσια ὄρυχεῖα μένουν τελείως ἀνεκμετάλλευτα.

Οἱ κάτοικοι τῆς Ἰνδοκίνας ἀνήκουν εἰς τὴν Κιτρίνην φυλήν. Θρησκείαν ἔχουν τὸν Βουδισμὸν πλὴν τῶν Μαλαιών τῆς Μαλαισίας, οἱ ὄποιοι εἶναι Μουσουλμάνοι. Ἐχουν μεγαλοπρεπεῖς ναοὺς Βουδικούς, καλουμένους παγόδας οἱ ὄποιοι εἶναι συγχρόνως καὶ μοναστήρια καὶ σχολεῖα. Ὁ ἀρχιτεκτονικὸς ρυθμὸς τῶν ναῶν φέρει κατάδηλα τὰ ἔχη τῆς ἐπιδράσεως τῶν Ἰνδιῶν.

Εἰς τὴν Ἰνδοκίναν ἀνήκουν τὰ ἀνεξάρτητα κράτη **Βιρμανία** ἢ **Μπούρμα**, **Ταϊλάνδη** (Σιάμ), τὰ σήμερον ἀνεξάρτητα κράτη τῆς τέως Γαλλικῆς Ἰνδοκίνας, δηλ. ἡ **Καμπόδη**, τὸ **Λάος**, τὸ **Βόρ.** καὶ **Νότ.** **Βιετνάμ**, ἡ **Μαλαισία** καὶ ἡ **Σιγκαπούρη**.

1. Βιρμανία ἢ Μπούρμα

Ἡ **Βιρμανία** ἢ **Μπούρμα** ἔγινεν ἀνεξάρτητον κράτος μετὰ τὸν Β' παγκόσμιον πόλεμον (μέχρι τότε ἦτο Βρεταννικὴ ἀποικία). Ἐκτείνεται μεταξὺ τοῦ Ἀνατολικοῦ Πακιστάν καὶ τῆς Δημ. τῆς Ἰνδίας, τῆς Λαϊκῆς Δημ. τῆς Κίνας, τοῦ Λάος, τῆς Ταϊλάνδης καὶ τοῦ κόλπου τῆς Βεγγάλης. Ἐχει ἔκτασιν 678.000 τετρ. χιλ. καὶ πληθυσμὸν 23.735.000 κ. (πυκνότης πληθ. 29 κ. κατὰ τετρ. χιλ.). Ἡ **Ραγκούν** (719.000 κ.), κειμένη πλησίον τοῦ δέλτα τοῦ ποταμοῦ Ἰραουάδη μὲν ὥραίους Βουδικούς ναούς (παρόδες), εἶναι ἡ πρωτεύουσα. Δευτέρα εἰς πληθυσμὸν πόλις εἶναι ἡ **Μανταλάϋ** (182.000 κ.).

2. Ταϊλάνδη (Σιάμ)

Ἡ **Ταϊλάνδη**, πρότερον ὀνομαζούμενη Σιάμ, εἶναι ἡ μόνη χώρα τῆς Ἰνδοκίνας, ἡ ὄποια παρέμεινεν ἀνέκαθεν ὡς ἀνεξάρτητον Βασίλειον. Τοῦτο, διότι εὑρέθη μεταξὺ δύο ἴσχυρῶν ἀποικιακῶν κρατῶν (Γαλλίας καὶ Μεγ. Βρεταννίας) καὶ οὐδὲν ἐκ τούτων ἤθελε νὰ καταληφθῇ ἡ Ταϊ-

Η Μπανγκόκ μὲ τὰς μεγαλοπρεπεῖς παγόδας της.

σα. "Εχει μεγάλα έργοστάσια καθαρισμοῦ καὶ στιλβώσεως δρύζης, διασχίζεται ἀπὸ πολλὰς διώρυγας καὶ κοσμεῖται ἀπὸ μεγαλοπρεπεῖς Βουδικοὺς ναούς.

3. Καμπόδζη

Συνορεύει πρὸς Β. μὲ τὴν Ταϊλάνδην καὶ τὸ Λάος, πρὸς Ν. μὲ τὸ Ν. Βιετνάμ καὶ τὸν κόλπον τοῦ Σιάμ, πρὸς τὰ Δ. μὲ τὸ Βασίλειον καὶ τὸν κόλπον τοῦ Σιάμ καὶ πρὸς Α. μὲ τὸ Ν. Βιετνάμ (*Χαρτ. 20*). "Εχει ἔκτασιν 181.035 τετρ. χιλιομ. καὶ πληθυσμὸν 5.800.000 (πυκνότης πληθ. 25). Τὸ κλῖμα του εἶναι ὑγρὸν καὶ θερμὸν (μέση ἐτησία θερμοκρασία 26° K.). Ο ποταμὸς Μεκόγκ τὴν διασχίζει ἀπὸ Β. πρὸς Ν. "Εχει πολλὰ πυκνὰ δάση, ἐντὸς τῶν ὁποίων ἀνευρίσκονται ἐρείπια πόλεων, αἱ ὁποῖαι ἥκμασαν παλαιότερον, ἀλλὰ παρήκμασαν κατόπιν καὶ ἐγκαταλειφθεῖσαι ἐκαλύφθησαν ἀπὸ τὸ δάσος. Μεταξὺ τῶν ἐρείπων τούτων ὑπάρχουν καὶ τὰ ἐρείπια μεγαλοπρεπῶν ναῶν π.χ. τοῦ περιφήμου ναοῦ "Ανγκ - Κόρ. Τὸ Πνόμ - Πένχ (500.000 κ.) ἐπὶ τοῦ ποταμοῦ Μεκόγκ εἶναι ἡ πρωτεύουσα. "Εχει μεγαλοπρεπεῖς 'Ανάκτορον καὶ μεγαλοπρεπεῖς παγόδας.

λάνδη ἀπὸ τὸ ἄλλο. 'Ωνομάσθη Ταϊλάνδη ἀπὸ τὴν φυλὴν τῶν Τάϊ, ἡ ὁποίᾳ ἀποτελεῖ τὸ μεγαλύτερον μέρος τοῦ πληθυσμοῦ τῆς χώρας. Εύρισκεται μεταξὺ τῆς Βιρμανίας, τοῦ Λάος, τῆς Καμπόδζης, τῆς Μαλαισίας, τῆς Ν. Σινικῆς θαλάσσης καὶ τοῦ κόλπου τῆς Βεγγάλης. 'Η ἔκτασίς της εἶναι 514.000 τετρ. χιλιομ. καὶ ὁ πληθυσμός της 35.000.000 κ. (πυκνότης 40 κ. κατὰ τετρ. χιλ.). 'Η Μπανγκόκ 1.300.000 κ.) εἰς τὰς δύθας τοῦ ποταμοῦ Μενάμ εἶναι ἡ πρωτεύουσα. "Εχει μεγάλα έργοστάσια καθαρισμοῦ καὶ στιλβώσεως δρύζης, διασχίζεται ἀπὸ πολλὰς διώρυγας καὶ κοσμεῖται ἀπὸ μεγαλοπρεπεῖς Βουδικοὺς ναούς.

Α 4. Λάος

Εύρισκεται μεταξύ των Βιετνάμ, τῆς Κίνας, τῆς Βιρμανίας, τῆς Ταϊλάνδης και τῆς Καμπόδζης. Ή έκτασίς του είναι 237.000 τετρ. χιλ. και ο πληθυσμός του 3.000.000 κ. (πυκνότης πληθ. 8 κ. κατά τετρ. χιλ.). Κατοικεῖται άραιώς, διότι εύρισκομενον εἰς τὰ Β. τῆς Ινδοκίνης, εἰς τὰς προεκτάσεις τῶν Ίμαλατῶν, είναι δρεινόν έκτος τούτου μεγάλαι έκτάσεις του καλύπτονται από πυκνά παρθένα δάση. Πρωτεύουσα είναι ή **Βιεντιάν** (60.000 κ.). "Αλλη σπουδαία πόλις είναι ή **Λουάνγκ - Πραμπάνγκ** (18.000 κ.) και μένη εἰς τὰς ὅχθας τοῦ ποταμοῦ Μεκόγκ.

5. Βορ. Βιετνάμ και Νότ. Βιετνάμ

Τὸ Βιετνάμ κατέχει τὸ Α. μέρος τῆς Χερσονήσου και ἀποτελεῖται απὸ τὸ Βόρ. και ἀπὸ τὸ Νότ. Βιετνάμ. Τὸ **Βορ. Βιετνάμ** είναι Λαϊκὴ Δημοκρατία, δηλ. κράτος κομμουνιστικόν. "Εχει έκτασιν 158.000 τετρ. χιλιόμ. και πληθυσμὸν 21.600.000 κατ. Πρωτεύουσά του είναι ή **Χανόϊ** (600.000 κ.). Τὸ **Νότ. Βιετνάμ** είναι Δημοκρατία. "Εχει έκτασιν 170.000 τετρ. χιλιόμ. και πληθυσμὸν 18.000.000 κατ. Πρωτεύουσα είναι ή **Σαϊγκόν - Σολόν** (1.800.000 κ.).

6. Μαλαισία

Κατέχει τὸ μεγαλύτερον μέρος τῆς Μαλαιϊκῆς Χερσονήσου, ἔχουσα έκτασιν 131.300 τετρ. χιλιόμ. Βρετανικὸν προτεκτορᾶτον πρότερον, ἀπέκτησε τὴν ἀνεξαρτησίαν τῆς ἀπὸ τοῦ 1957, ἀνήκει δῆμως εἰς τὴν Βρετανικὴν Κοινοπολιτείαν. "Εχει μεγάλα και πυκνά δάση, (λόγω τοῦ θερμοῦ κλίματος και τῶν πολλῶν βροχῶν, ἐπειδὴ εύρισκεται πλησίον τοῦ Ισημερινοῦ), τὰ δόποια και σήμερον μένουν κατὰ μεγάλα μέρη των ἀνεξερεύνητα. Είναι γνωστὴ ή **Μαλαισία** διὰ τὰς μεγάλας φυτείας τῆς ἑβέας (καουτσουκοδέρδου) και διὰ τὰ πλούσια δρυχεῖα τῆς κασσιτέρου. 'Ο πληθυσμὸς είναι 6.600.000 κ. (πυκνότης πληθ. 44 κ. κατὰ τετρ. χιλιόμ.) ἐκ τούτων, οἱ ήμίσεις είναι Κινέζοι, οἱ δὲ ὑπόλοιποι Μαλαιῖοι, οἱ δόποιοι ἀνήκουν μὲν και αὐτοὶ εἰς τὴν Κιτρίνην φυλήν, ἀλλ' είναι Μουσουλμάνοι τὸ Θρήσκευμα. Εἰς τὰ δάση τῆς Μαλαισίας

ζοῦν καὶ μερικοὶ Νεγροειδεῖς Πυγμαῖοι. Ἡ Κούαλα - Λουμπούρ εἶναι ἡ πρωτεύουσα τῆς Μαλαισίας καὶ λιμὴν σημαντικὸς (320.000 κ.).

7. Σιγκαπούρη

Αποτελεῖται ἀπὸ τὴν πλησίον τῆς ἀκτῆς νῆσον Σιγκαπούρην καὶ δύο ὅλλας μικροτέρας νησίδας (Κόκκος καὶ νῆσος τῶν Χριστογέννων). Εἶχει ἔκτασιν 581 τετρ. χιλ. καὶ πληθυσμὸν 2.075.000 κ., οἱ περισσότεροι τῶν ὄποιων κατοικοῦν εἰς τὴν πόλιν Σιγκαπούρην (1.000.000 κ.). Αὕτη εἶναι εἰς τῶν μεγαλυτέρων λιμένων τοῦ κόσμου, ἔχει δὲ καὶ στρατηγικὴν σημασίαν, διότι δεσπόζει τῆς θαλασσίας ὁδοῦ πρὸς τὴν "Απω Ανατολήν. Διὰ τοῦτο οἱ Βρετανοὶ τὴν ἔχουν ίσχυρῶς διχυρώσει. Συνδέεται μετὰ τῆς πλησίον ἀκτῆς τῆς χερσονήσου διὰ γεφύρας, διὰ τῆς ὄποιας διέρχεται ὁδὸς καὶ σιδηροδρομικὴ γραμμή. Ἡ Σιγκαπούρη, Βρετανικὴ ἀποικία πρίν, εἶναι ἀπὸ τοῦ 1959 ἀνεξάρτητος Δημοκρατία, ἀνήκει ὅμως εἰς τὴν Βρετανικὴν Κοινοπολιτείαν.

Ινδονησία

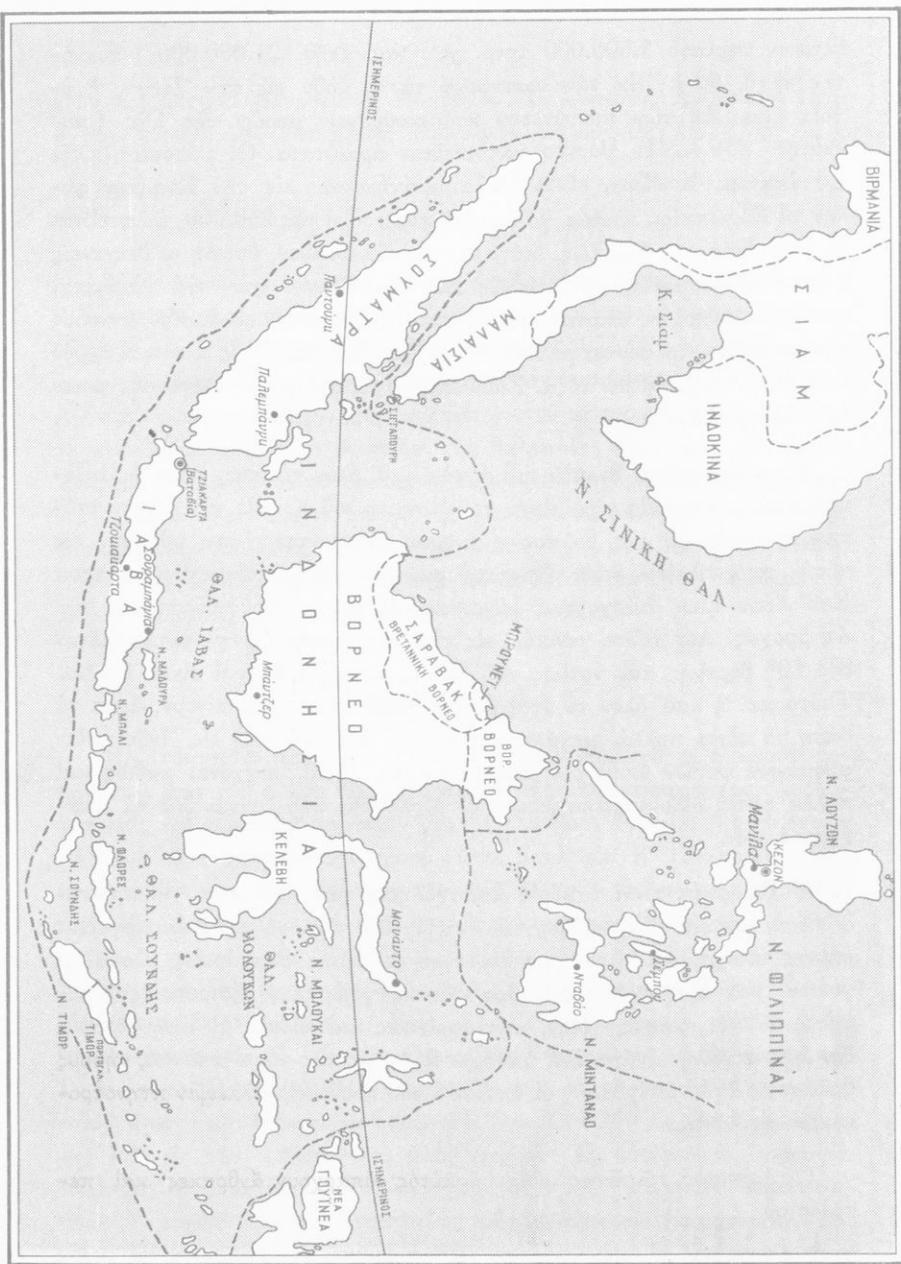
Ἡ Ινδονησία ἀποτελεῖται ἀπὸ τὸ πλῆθος τῶν νήσων, αἱ ὄποιαι ἐκτείνονται ἀπὸ τοῦ ἀκρου τῆς χερσονήσου τῆς Μαλαισίας μέχρι τῆς Αὐστραλίας καὶ αἱ ὄποιαι πρότερον ἦσαν "Ολλανδικὴ ἀποικία, ὑπὸ τὸ ὄνομα «Ολλανδικὴ Ινδίαι». Αἱ νῆσοι αὗται μετὰ τὸν Β' Παγκόσμιον πόλεμον ἀπέκτησαν τὴν ἀνεξαρτησίαν των, ἀνακηρυχθεῖσαι εἰς Δημοκρατίαν. Μεγαλύτεραι εἶναι ἡ Βόρεο (ἔξαπλασία τῆς Ἐλλάδος), ἡ Σουμάτρα (τριπλασία τῆς Ἐλλάδος), ἡ Ιάβα καὶ ἡ Κελέβη (ἐκάστη τῶν ὄποιων εἶναι ἵση πρὸς τὴν Ἐλλάδα) καὶ αἱ μικρότεραι νῆσοι Τιμόρ, Μολοῦκαι, Σούνδης, κλπ. (Χαρτ. 21). Ἐκ τῶν νήσων τούτων ἡ Β. Βόρεο ἀνήκει εἰς τὸ Ἡν. Βασίλειον, ὡς ἀποικία του, ἡ δὲ ἀνατολικὴ Τιμόρ εἶναι Πορτογαλικὴ ἀποικία. Ἐχουν αἱ νῆσοι τῆς Ινδονησίας πολλὰ ἐνεργὰ καὶ ἐσβεσμένα ἥφαιστεια (περὶ τὰ 100 εἰς τὴν Σουμάτραν καὶ 120 εἰς τὴν Ιάβαν) τὸ ὑψός μερικῶν ἐξ αὐτῶν ὑπερβαίνει τὰ 3.000 μ. Ἡ κατὰ τὸ 1883 γενομένη ἐκρηξίς τοῦ ἥφαιστείου Κρακατάο εἶναι ἡ μεγαλυτέρα παρατηρηθεῖσα μέχρι σήμερον ἥφαιστειακὴ ἐκρηξίς. Οἱ σεισμοὶ εἶναι συχνοὶ καὶ καταστρεπτικοί. Ἡ Ινδονησία ἔχει

έκτασιν περίπου 1.500.000 τετρ. χιλ. και πληθ. 121.000.000 (πυκνότης πληθ. 60). Έκ τῶν κατοίκων τὰ $\frac{2}{3}$ ζοῦν εἰς τὴν Ἰάβαν, ἡ ὅποια εἶναι ἐκ τῶν πυκνότερον κατοικουμένων μερῶν τῆς Γῆς (πυκνότης 400). Ἡ Βόρεο κατοικεῖται ἀραιότατα. Οἱ κατοικοί, πλὴν 1,5 ἑκατομ. Κινέζων, εἶναι Μαλαϊοί, ἀνήκοντες εἰς τὴν Κιτρίνην φυλήν· οἱ Εύρωπαιοί, κυρίως Ὀλλανδοί, εἶναι περὶ τὰς 250.000, ἔλατοῦται δὲ ὁ ἀριθμός των διαρκῶς, διότι ἀναχωροῦν ἐκεῖθεν, ἐπειδὴ οἱ θιαγενεῖς διάκεινται δυσμενῶς πρὸς αὐτούς. Εἰς τὴν Βόρεο ζοῦν καὶ ἡμιάγριαι φυλαὶ Ἰνδονησίων, ἀποτελούμεναι ἀπὸ ἀνθρώπους, οἱ ὅποιοι ἀγνοοῦν τὴν γεωργίαν, τρέφονται μὲν καρπούς, ρίζας, ἔντομα, ὄφεις κλπ. καὶ ἔχουν ὡς ὅπλο των βέλη καὶ τόξα. Ζοῦν ἐπίσης εἰς αὐτὴν καὶ ὀλίγοι Νεγροειδεῖς Πυγμαῖοι.

Τὸ κλῆμα εἶναι θερμὸν καὶ ὑγρὸν καθ' ὅλον τὸ ἔτος, διότι ἡ Ἰνδονησία εὑρίσκεται εἰς τὴν ζώνην τοῦ Ἰσημερινοῦ. Οἱ εἰς τὴν ζώνην ταύτην πνέοντες ἐκ τῆς θαλάσσης ἀνεμοὶ ἀνέρχονται, διότι φθάσουν εἰς αὐτὴν, πρὸς τὰ ἄνω, διότι γίνονται θερμότεροι καὶ ἐπομένως ἔλαφρότεροι. Καθ' ὅσον ὅμως ἀνέρχονται, ψύχονται καὶ ἀφίνουν τοὺς ὑδρατμούς των ὡς βροχάς. Διὰ τοῦτο γενικῶς εἰς τὴν Ἰσημερινὴν ζώνην, ἐκτεινομένην $8^{\circ} - 10^{\circ}$ βορείως καὶ νοτίως τοῦ Ἰσημερινοῦ, αἱ βροχαὶ εἶναι πολλαί. Τοῦτο καὶ ἡ καθ' ὅλον τὸ ἔτος ὑψηλὴ θερμοκρασία συντείνουν, ὥστε τὰ δάση νὰ εἶναι πολλά, μεγάλα καὶ πυκνά. Μεταξὺ τῶν εἰς Ἰνδονησίαν φυομένων φυτῶν ὑπάρχουν κοκκοφοίνικες, ἑβέαι, κιγχόναι καθώς καὶ πολλὰ φυτά, δίδοντα μπαχαρικά· οἱ Μολοῦκαι φημίζονται διὰ τὰ μπαχαρικά των.

Ἡ Γεωργία εἶναι ἡ κυρία ἀπασχόλησις τῶν κατοίκων, τὴν πρώτην δὲ θέσιν μεταξὺ τῶν καλλιεργειῶν κατέχει ἡ τῆς ὄρύζης. Καλλιεργεῖται ἐπίσης σακχαροκάλαμον (μὲν παραγωγὴ τόσης σακχάρεως, ὥστε νὰ γίνεται καὶ ἔξαγωγὴ τῆς), ἀραβόσιτος, γεώμηλα, ἑξαιρετικῆς ποιότητος καπνός, καφές, τέιον, κοκκοφοίνικες καὶ ἑβέαι. Ἡ Κτηνοτροφία δὲν ἔχει μεγάλην ἀνάπτυξιν, ὑπάρχει ὅμως εἰς τὰς γύρω ἀπὸ τὰς νήσους θαλάσσας ἀφθονία ἰχθύων, οἱ ὅποιοι ἀναπληροῦν τὴν ἐλλειψιν κτηνοτροφικῶν προϊόντων.

Οἱ ὀρυκτὸς πλοῦτος εἶναι ἀρκετός· ὑπάρχουν ἀνθρακες καὶ πετρέλαιον.

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

‘Η Βιομηχανία όμως δὲν είναι άνεπτυγμένη, διότι ή ‘Ινδονησία ήτο μέχρι του τέλους του Β’ Παγκοσμίου πολέμου ‘Ολλανδική άποικία.

‘Εξάγει ή χώρα αύτη κυρίως πετρέλαιον, μεταλλεύματα, καπνόν, σάκχαριν, τέιον, καφέν, καουτσούκ καὶ κόπρα (ἀπὸ τὰ ἴνδοκάρυα).

Εἰσάγει κυρίως σρυζαν καὶ ἄλλα εἴδη διατροφῆς, καθὼς καὶ βιομηχανικὰ προϊόντα.

‘Επικρατοῦσα θρησκεία είναι ὁ Μουσουλμανισμός: εἰς τὰς ἡμιαγρίας φυλάς, αἱ ὄποιαι ζοῦν εἰς τὰ δάση, διατηρεῖται ἡ εἰδωλολατρεία. ‘Υπάρχουν καὶ μερικοὶ Βουδισταὶ καθὼς καὶ Χριστιανοὶ (προσηλυτισθέντες ἀπὸ τοὺς ‘Ολλανδούς).

Σπουδαιότεραι πόλεις εἰναι: ‘Η Τζιακάρτα, (πρώην Βαταβία) εύρισκομένη εἰς τὴν νῆσον Ἰάβαν, πρωτεύουσα (3.000.000 κ.). ‘Η Μπαντούγκ (950.000 κ.) καὶ ἡ Σουραμπάγια (1.100.000 κ.) (Χαρτ. 21) ‘Ολαι αἱ μεγάλαι πόλεις εύρισκονται εἰς τὴν Ἰάβαν.

↙/ **Βρεταννικὴ Βόρνεο** ↘

Βρεταννικὴ Βόρνεο είναι τὸ Β. καὶ τὸ ΒΔ. μέρος τῆς Βόρνεο. ‘Αποτελεῖται ἀπὸ τὴν Βρεταννικὴν ἀποικίαν Β. Βόρνεο καὶ Σαραβάκ καὶ τὸ Προτεκτοράτον Μπρουνέη. Συνολικὴ ἔκτασις 203.800 τετρ. χιλιομ. καὶ πληθ. 970.000 κ.

↙/ **Πορτογαλικὴ Τιμόρ** ↘

Είναι τὸ ἀνατολικὸν ἥμισυ τῆς νήσου Τιμόρ, τὸ ὄποιον είναι Πορτογαλικὴ ἀποικία καὶ ἔχει 469.000 κ.

↙/ **Φιλιππίναι** ↘

Αἱ Φιλιππῖναι, ἀνήκουσαι εἰς τὰς ‘Ην. Πολιτείας, ἀπέκτησαν τὴν ἀνεξαρτησίαν τῶν μετὰ τὸν Β’ Παγκόσμιον πόλεμον. ‘Αποτελοῦνται ἀπὸ πλῆθος νήσων (περὶ τὰς 7.000), ἐκ τῶν ὄποιων αἱ δύο μεγαλύτεραι είναι ἡ Μιντανάο καὶ ἡ Λουζόν. ‘Η συνολικὴ ἔκτασις είναι 300.000 τετρ. χιλιόμ. καὶ ὁ πληθυσμὸς 36.850.000 (πυκνότης πληθ. 73). Οἱ

κάτοικοι άνήκουν εἰς τὴν Κιτρίνην φυλήν, μεταξύ δὲ αὐτῶν εἶναι καὶ δλίγοι (περὶ τὰς 40.000) πυγμαῖοι Νεγροειδεῖς, προσόμοιοι πρὸς τοὺς τῆς Μαλαισίας καὶ τοὺς τῆς Βόρεο. Ἡ θάλασσα, ἀβαθῆς εἰς τὰ παράλια, βαθύνεται ἀποτόμως ἀνατολικώτερον καὶ συναντᾶται ἐκεῖ τὸ μεγαλύτερον βάθος τῆς θαλάσσης (10.838 μ.) δλίγον ἀνατολικῶς τῆς νήσου Μιντανάο. Τοῦτο, διότι ἐκεῖ ὑπάρχει μία βαθυτάτη ὑποθαλασσία τάφρος, ἡ ὅποια προεκτείνεται καὶ πρὸς βορρᾶν μέχρι τοῦ τέλους τῶν Ἰαπωνικῶν νήσων. Διὰ τοῦτο, καθ' ὅλην αὐτὴν τὴν ἔκτασιν, ὁ φλοιὸς τῆς Γῆς δὲν εἶναι παγιωμένος καὶ συνεπείᾳ τούτου ὑπάρχουν πολλὰ ἡφαίστεια ἐνεργὰ καὶ ἐσβεσμένα καὶ οἱ σεισμοὶ εἶναι συχνοί.

Τὸ κλῖμα εἶναι θερμὸν καὶ ὑγρὸν καὶ τὰ δάση, λόγω τούτου, καλύπτουν σχεδὸν τὸ $\frac{1}{2}$ τῶν νήσων, σπανίζουν δόμως εἰς αὐτὰ τὰ ἄγρια ζῷα. Πολλάκις πνέουν σφοδροὶ ἄνεμοι, τυφῶνες, ἀναρπάζοντες ἀκόμη καὶ στέγας οἰκιῶν καὶ συνοδευόμενοι ἀπὸ ραγδαιοτάτας βροχάς.

Ἡ Γεωργία εἶναι ἡ κυριωτέρα ἀπασχόλησις τῶν κατοίκων μὲν μεγάλην παραγωγὴν ἴνδοκαρύών, καπνοῦ καὶ τῆς λεγομένης καννάβεως τῆς Μανίλλας, ἡ ὅποια εἶναι φυσικαὶ ἵνες, ἔξαγόμεναι ἀπὸ ἐν εἰδος βανανέας.

Ορυκτὰ ὑπάρχουν ἀρκετά καὶ μεταξύ τούτων ἀνθρακες καὶ πετρέλαιον, ἡ βιομηχανία δόμως δὲν εἶναι ἀνεπτυγμένη, διότι μέχρις ἐσχάτως αἱ Φιλιππίναι ησαν ἀποικία.

Ἐπικρατοῦσα θρησκεία εἶναι ὁ Χριστιανισμός, εἰς τὸν ὃποῖον προσηλυτίσθησαν οἱ κάτοικοι ἀπὸ Ἱεραποστόλους, ὑπάρχουν δὲ καὶ περὶ τὸ $1/2$ ἑκατομ. Μουσουλμάνοι, δλίγοι. Βουδισταὶ καὶ τινες Εἰδωλολάτραι. Τούλαχιστον τὰ 30% τῶν κατοίκων δόμιλοιν τὴν Ἀγγλικήν.

Σπουδαιότεραι πόλεις εἶναι: Ἡ Κεζόν (400.000 κ.) πρωτεύουσα τῆς Δημοκρατίας. Εὑρίσκεται εἰς τὴν νῆσον Λουζόν, πλησίον τῆς δὲ εἶναι ἡ Μανίλλα (1.200.000 κ.) ἡ μεγαλυτέρα πόλις καὶ λιμὴν τῶν Φιλιππίνων.

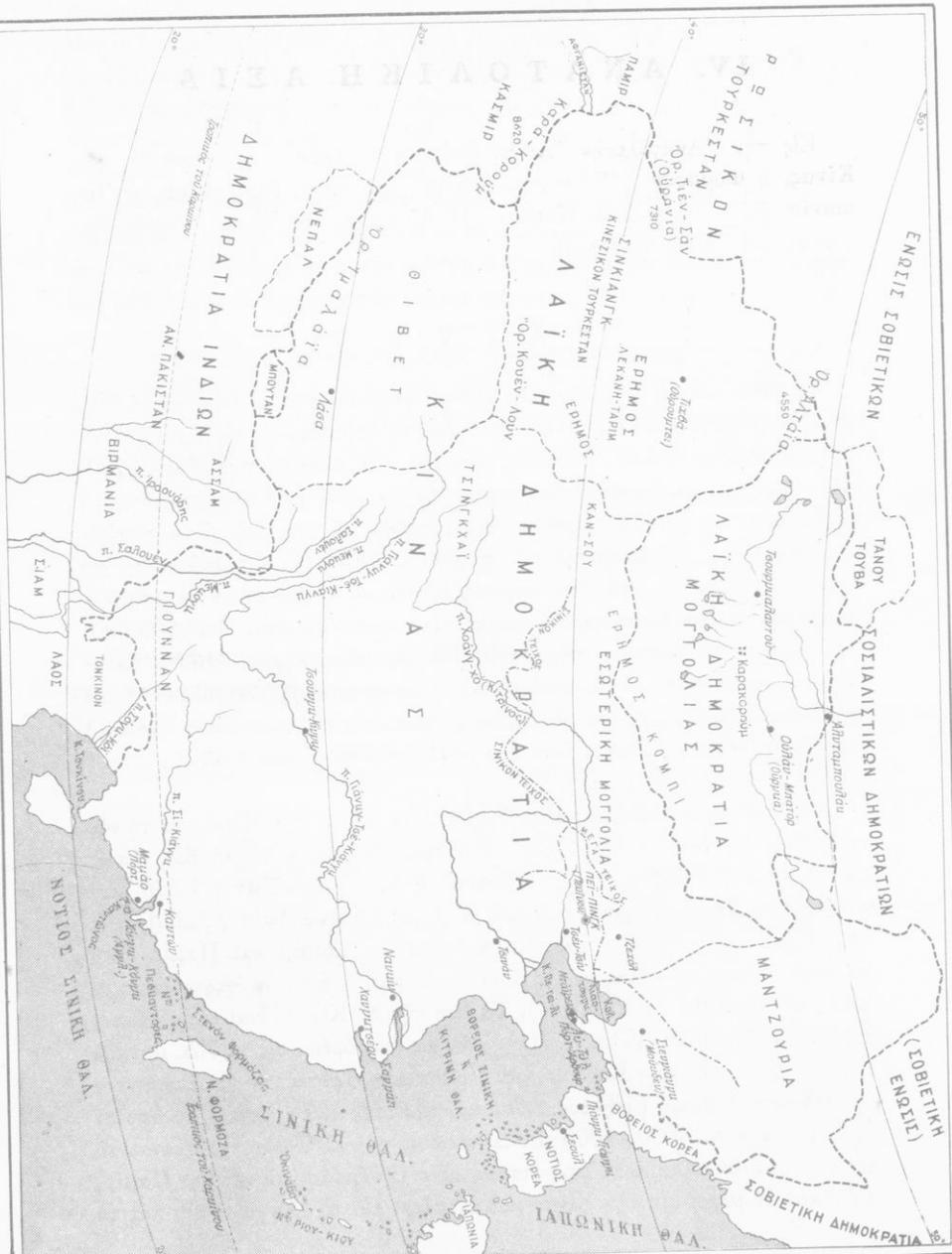
IV. ΑΝΑΤΟΛΙΚΗ ΑΣΙΑ

Εἰς τὴν Ἀνατολικὴν Ἀσίαν ἀνήκουν ἡ Λαϊκὴ Δημοκρατία τῆς Κίνας, ἡ Φορμόζα ('Εθνικιστικὴ Κίνα), αἱ νῆσοι Ρίου-Κίου, ἡ Ιαπωνία καὶ ἡ Ν. καὶ Β. Κορέα. Ἡ Α. μετὰ τῆς Ν. Α. Ἀσίας λέγονται καὶ Ἀπωτανατολή.

V Κίνα

Ἡ Κίνα, Λαϊκὴ Δημοκρατία (κράτος κομμουνιστικὸν) ἀπὸ τοῦ 1949, εἶναι τὸ μεγαλύτερον εἰς πληθυσμὸν καὶ τὸ δεύτερον εἰς ἔκτασιν (μετὰ τὴν Σοβιετικὴν Ἔνωσιν) κράτος τῆς Γῆς. Ἡ ἔκτασίς της εἶναι 9.700.000 τετρ. χιλιομ., σχεδὸν ἵση πρὸς τὴν ἔκτασιν τῆς Εὐρώπης, καὶ ὁ πληθυσμὸς τῆς 760.000.000 κ. δηλ. σχεδὸν τὸ 1/4 τοῦ ὅλου πληθυσμοῦ τῆς Γῆς. Ἡ πυκνότης τοῦ πληθυσμοῦ εἶναι 66 κ. κατὰ τετρ. χιλιομ. Ἀποτελεῖται ἀπὸ τὴν κυρίως Κίναν, ἡ ὅποια εἶναι τὸ μεγαλύτερον καὶ πολυανθρωπότερον τμῆμα τῆς, κατοικούμενον ἀπὸ 500.000.000 κ. καὶ τὰ δυτικῶς τῆς κυρίως Κίνας εὐρισκόμενα Θιβέτ, Κινεζικὸν Τουρκεστάν ἡ Σινκιάνγκ καὶ Ἐσωτερικὴν Μογγολίαν (καὶ τὰ τέσσαρα αὐτὰ τμῆματα τῆς Κίνας ἀνήκουν εἰς τὴν Κεντρικὴν Ἀσίαν) καὶ τέλος, πρὸς τὰ ΒΑ., ἀπὸ τὴν Μαντζουρίαν (Χαρτ. 22).

Μορφολογία τοῦ ἐδάφους. Τὸ δυτικὸν μέρος τῆς Κίνας καὶ τὸ νότιον εἶναι ἐκτάσεις ὁρειναί. Εἰς τὰ δυτικὰ ὑπάρχουν ὑψηλὰ ὄρη, δύος τὰ Ἀλταΐα (4.550 μ.), τὰ Οὐράνια ἡ ὄρη Τιὲν - Σὰν (7.310 μ.) καὶ τὰ ὄρη Καρὰ - Κορούμ (8.620 μ.) καὶ Κουὲν - Λούν (7.860 μ.), τὰ ὅποια προεκτείνονται καὶ εἰς τὰ ὁροπέδια Κασμίρ καὶ Παμίρ, ἀπὸ τὸ ὅποιον ἀρχίζουν ὅλαι αἱ ὡς ἀνω ὁροσειραί, πλὴν τῶν Ἀλταΐων, καὶ τέλος τὰ Ἰμαλάϊα (βλ. Ἰνδίαι). Τὸ ὄρη τῆς Ν. Κίνας εἶναι προεκτάσεις τῶν Ἰμαλαΐων (βλ. Ἰνδίαι). Πλὴν τῶν ὡς ἀνω ὁρέων εἰς τὰ ΝΔ. μεταξὺ Κουὲν - Λούν, Καρὰ - Κορούμ καὶ Ἰμαλαΐων εὑρίσκεται τὸ ἀπέραντον ὁροπέδιον τοῦ Θιβέτ (μήκους 2.600 καὶ πλάτους 800 χιλιομ.), τὸ ὅποιον ἔχει μέσον ὅψος 4000—5000 μ.. Δυτικότερον τοῦ Θιβέτ εὑρίσκεται τὸ ἔξ ἴσου ὑψηλὸν ἀλλὰ πολὺ μικρότερον κατὰ τὴν ἔκτασιν ὁροπέδιον Παμίρ, (ἀνηκον ἐν μέρει εἰς τὴν Κίναν καὶ ἐν μέρει εἰς τὸ Ἀφγανιστάν καὶ τὸ

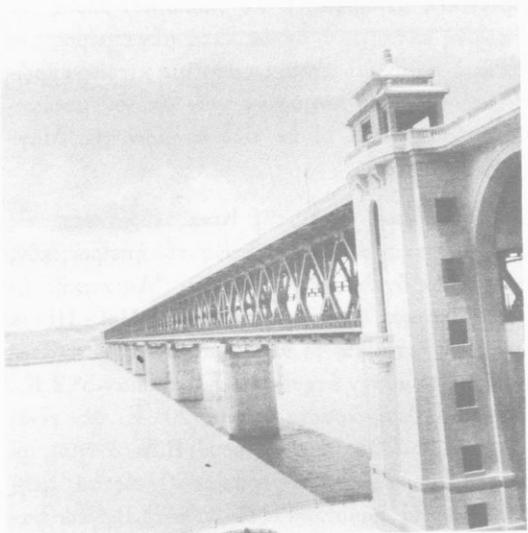

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

Ασιατικὸν τμῆμα τῆς Σοβιετικῆς Ἐνώσεως). Τὸ ὑπόλοιπον μέρος τῆς Κίνας εἶναι μία τεραστία πεδινὴ ἔκτασις, ἡ ὅποια κατὰ μέγα μέρος τῆς (Βόρ. τμῆμα) καλύπτεται ἀπὸ παχὺ καὶ μαλακὸν στρῶμα κιτρίνου χρώματος. Τοῦτο προέρχεται ἀπὸ κίτρινον κονιορτόν, τὸν ὅποιον μετέφερον μέχρι τῆς Κίνας καὶ ἀπέθεσαν ἐκεῖ οἱ ἐκ τῶν ἐρήμων τῆς Μογγολίας πνέοντες χειμερινοὶ μουσσῶνες.

Κλῖμα. Μολονότι τὸ μεγαλύτερον μέρος τῆς Κίνας εὐρίσκεται εἰς τὴν εὔκρατον ζώνην, τὸ κλῖμα τῆς ἀποκλίνει πρὸς τὸ ἡπειρωτικόν, λόγῳ τῆς γειτνιάσεως τῆς μὲ τὸν ὄγκον τῆς ἔηρας τῆς Ἀσιατικῆς ἡπείρου· οἱ χειμῶνες εἶναι δριμεῖς καὶ τὰ θέρη θερμά. Τὸ Πέι - Πίνγκ (Πεκίνον) π.χ., τὸ ὄποιον εὐρίσκεται εἰς τὸ αὐτὸν γεωγραφικὸν πλάτος μὲ τὴν Νεάπολιν τῆς Ἰταλίας, ἔχει μέσην ἑτησίαν θερμοκρασίαν 50° ,2 K., ἐνῷ ἡ Νεάπολις ἔχει 8° ,2 K. Ἡ θερμοκρασία τῶν -20° K. δὲν εἶναι ἀσυνήθης κατὰ τὸν χειμῶνα (καὶ ἴδιας ὅταν πνέουν Β.Δ. ἄνεμοι, οἱ χειμερινοὶ μουσσῶνες, ἀπὸ τὸ ἐσωτερικὸν τῆς ἡπείρου) εἰς τὰ τμήματα τῆς μεγάλης πεδιάδος, τὰ ὄποια εὐρίσκονται εἰς τὸ αὐτὸν Β. γεωγραφικὸν πλάτος μὲ τὴν Πελοπόννησον. Εἰς τὰ ἀνατολικὰ τῆς χώρας πί πτουν ἀρκεταὶ βροχαὶ κατὰ τὴν ἐποχὴν τῶν θεριῶν μουσσῶνων (βλ. 'Ινδιαι), ἀλλὰ κατὰ τὴν διάρκειαν τῶν ἔηρων χειμερινῶν μουσσῶνων αἱ βροχαὶ εἶναι ἐλάχισται. "Οσον προχωρεῖ κανεὶς πρὸς τὸ ἐσωτερικὸν τῆς χώρας, αἱ βροχαὶ γίνονται ὀλιγώτεραι καὶ τὸ κλῖμα στεππῶδες καὶ τέλος ἐρημικόν. Τοιοῦτον εἶναι τὸ κλῖμα τοῦ Κινεζικοῦ Τουρκεστάν καὶ τῆς Μογγολίας (Κεντρικὴ Ἀσία), ὃπου συναντῶμεν τὰς μεγάλας ἔκτασεις τῶν ἐρήμων Γκόμπι εἰς τὴν Μογγολίαν καὶ Ταρίμ εἰς τὸ κεντρικὸν Τουρκεστάν. (Χάρτ. 22).

Ποταμοί. Οἱ μεγαλύτεροι ποταμοὶ τῆς Κίνας εἶναι: ὁ **Χοάνγκ-Χὸ** ἡ **Κίτρινος** ποταμός, ὁφείλων τὸ ὄνομά του εἰς τὸ κίτρινον χρῶμα τῶν ὑδάτων του, λόγῳ τοῦ κιτρίνου χρώματος, τὸ ὄποιον ὁ ποταμὸς παρασύρει. Χρωματίζεται κιτρίνη καὶ ἡ θάλασσα, εἰς τὴν ὄποιαν ἐκβάλλει ὁ ποταμὸς καὶ ἡ ὅποια λέγεται διὰ τοῦτο **Κιτρίνη Θάλασσα**. Τὸ χῶμα τοῦτο, ἐπειδὴ εἶναι μαλακόν, ἀνασκάπτεται εὐκόλως ἀπὸ τὸν ποταμὸν καὶ διὰ τοῦτο οὗτος ἀλλάσσει συχνὰ κοίτην, προξενῶν μεγάλας πλημμύρας καὶ καταστροφάς. "Οταν ὅμως τὰ ὕδατα ἀποσύρωνται μετὰ τὰς πλημμύρας, ἀπομένει παχὺ στρῶμα κιτρίνης ἰλύος, εἰς τὴν ὄποιαν ὀφείλεται ἡ εὐφορία τῶν ἀγρῶν, ἀν καὶ οὗτοι καλλιεργοῦνται ἀπὸ χιλι-

Γέφυρα εις τὸν ποταμὸν Γιάνγκ-Τσὲ-Κιάνγκ, ἡ με-
γαλυτέρα εἰς τὸν κόσμον.

Ολοι οι ποταμοὶ οὗτοι εἶναι πλωτοὶ καὶ διευκολύνουν πολὺ τὴν συγ-
κοινωνίαν εἰς τὴν ἀπέραντον Κίναν. †

Τεωργία. Κτηνοτροφία. Αλιεία. Ἡ Κίνα εἶναι ἀπὸ παλαιοτάτων χρόνων καθαρῶς γεωργικὸν κράτος, τὴν πρώτην δὲ θέσιν μεταξὺ τῶν καλ-
λιεργειῶν κατέχει εἰς αὐτήν, ὅπως καὶ εἰς ὅλην τὴν Ἀπωλεῖαν, ἡ
ὅρυζα. Κατόπιν ἔρχεται ὁ κέχρος καὶ εἰς τὰ βόρεια ἐπικρατεῖ ὁ σῖτος.
Ἡ παραγωγὴ δρύζης ὑπερβαίνει τὰ 50 ἑκατ. τὸν. ἐτησίως καὶ ὡς πρὸς
τοῦτο ἡ Κίνα ἔρχεται πρώτη εἰς τὸν κόσμον. Καλλιεργοῦνται ἐπίσης
τέινον, τὸ ὄποιον εἶναι ἔθνικὸν ποτὸν διὰ τοὺς Κινέζους, (ἀφθονοῦν τὰ
τεϊοποτεῖα παντοῦ τῆς Κίνας), βσπρια, βάμβακ, γεώμηλα, σακχαρ-
κάλαμον, φυτὰ μὲ ἐλαιοῦχα σπέρματα, ἡ μήκων ἡ ὑπνοφόρος διὰ τὴν
παραγωγὴν ὅπιου, μορεόδενδρα διὰ τὴν ἔκτροφὴν μεταξοσκωλήκων,
(ἡ Κίνα ἔρχεται πρώτη εἰς τὴν παραγωγὴν μετάξης), δπωροφόρα δέν-
δρα κλπ. Ἡ Κίνα εἶναι αὐτάρκης εἰς γεωργικὰ προϊόντα, ἡ κτηνοτροφία
ἀντιθέτως ὑστερεῖ. Οἱ Κινέζοι δὲν ἀρέσκονται εἰς τὸ βόειον κρέας καὶ
γενικῶς τὰ γαλακτοκομικὰ προϊόντα καὶ διὰ τοῦτο διατρέφονται βόεις

καὶ βούβαλοι μόνον διὰ τὰς ἀγροτικὰς ἐργασίας. Χρησιμοποιοῦν ὅμως πολὺ οἱ Κινέζοι τὸ χοίριον κρέας καὶ ἔκτρεφονται διὰ τοῦτο πολλοὶ χοῖροι. Ἡ ἔλλειψις κτηνοτροφικῶν προϊόντων ἀναπληροῦται ἀπὸ τοὺς ἵχθυς, οἱ ὅποιοι ἀφθονοῦν εἰς τοὺς ποταμοὺς καὶ τὰ παράλια, ἀντικαθιστῶντες τὸ κρέας (ὅπως γίνεται καὶ εἰς τὴν Ἰνδοκίναν). Ἀνεπτυγμένη ἀρκετὰ εἶναι καὶ ἡ πτηνοτροφία.

Τὰ δρυκτὰ ἀφθονοῦν εἰς τὴν Κίναν ὑπάρχουν σχεδὸν ὅλων τῶν εἰδῶν τὰ μεταλλεύματα, ἀφθονος ἄνθραξ καὶ δλίγον πετρέλαιον. Ἡ ἐκμετάλλευσις ὅμως τοῦ δρυκτοῦ πλούτου τῆς χώρας δὲν εἶναι εἰσέτι σημαντική, λόγῳ τῆς ἐλλείψεως συγκοινωνιῶν, κεφαλαίων καὶ εἰδικῶν ἐπιστημόνων.

Ἡ **Βιομηχανία** ἀσήμαντος πρὸ τοῦ Β' Παγκοσμίου πολέμου, ἥρχισεν ἐσχάτως νὰ ἀναπτύσσεται μὲ γοργὸν ρυθμὸν καὶ παρουσιάζει μεγάλας δυνατότητας περαιτέρω ἀναπτύξεώς της, διότι ἔχει ἀφθονα μεταλλεύματα, ἄνθρακας, καθὼς καὶ ἀφθόνους καὶ εὐθηνά προσφερομένας ἐργατικὰς χεῖρας.

Οἱ κάτοικοι τῆς Κίνας ἀνήκουν εἰς τὴν Κιτρίνην φυλήν, ὁ δὲ πολιτισμός των εἶναι παλαιότατος· δὲν ἔκαμον ὅμως, παρὰ τοῦτο, οἱ Κινέζοι τὰς προόδους, ὡς πρὸς τὰς ἐπιστήμας καὶ τὰς τέχνας, τὰς ὁποίας ἐπέτυχον οἱ Εὐρωπαῖοι καὶ οἱ κάτοικοι τῆς Β. Ἀμερικῆς. Ἐγνώριζον πολὺ πρὸ τῶν Εὐρωπαίων τὴν ναυτικὴν πυξίδα, τὴν πορσελάνην καὶ τὴν σηροτροφίαν καὶ εἶχον κατασκευάσει ἀπὸ παλαιότάτων ἐποχῶν ἔργα τὰ ὅποια καὶ σήμερον ἀκόμη, παρὰ τὰς συντελεσθείσας τεχνικὰς προόδους, νὰ θεωροῦνται

Θερινά ἀνάκτορα τῶν αὐτοκρατόρων τῆς Κίνας εἰς τὸ Πεκίνον.

ἀπὸ τὰ μεγαλύτερα, τὰ ὅποια κατεσκεύασεν ὁ ἄνθρωπος. Τοιοῦτον εἶναι π.χ. τὸ λεγόμενον «Μέγα Σινικὸν Τεῖχος», τοῦ ὅποίου ἡ κατεσκευὴ ἥρχισε τὸν 3ον π.Χ. καὶ ἐτελέσθη τὸν 16όν μ.Χ. αἰῶνα. Κατεσκεύασαν τὸ τεῖχος τοῦτο οἱ Κινέζοι διὰ νὰ προφύλασσονται ἀπὸ τὰς ἐκ βορρᾶ ἐπιδρομὰς τῶν Μογγόλων· ἔχει μῆκος 2.200 χιλιομ. (ἄν υπολογισθοῦν καὶ τὰ τμήματά του, εἰς τὰ ὅποια τὸ τεῖχος εἶναι διπλοῦν, τότε τὸ μῆκος του φθάνει τὰς 4.000 χιλομ.), πλάτος 7 μέτρα εἰς τὴν κορυφήν του, 10 εἰς τὴν βάσin του καὶ μέσον ὕψος 11 μ.

Θρησκεία τῶν Κινέζων εἶναι ὁ Κομφουκισμὸς καὶ ὁ Βουδισμός.

Πόλεις μὲ πληθυσμὸν ἀνω τοῦ 1.000.000 εἰς τὴν Κίναν εἶναι αἱ: **Πε̄ι - Πίνγκ** (*Πεκίνον* 2.768.000) πρωτεύουσα τῆς Κίνας. "Εγει πρὸς τὰ Β. καὶ Δ. του τὸ Μέγα Τεῖχος (*Χαρτ. 22*) τὸ στολίζουν δὲ κῆποι, ναοί, τὰ μεγαλοπρεπῆ ἀνάκτορα τῶν ἄλλοτε Αὐτοκρατόρων τῆς Κίνας, τὸ Πανεπιστήμιον κλπ. 'Η **Σαγκάη**, ἡ μεγαλυτέρα πόλις καὶ ὁ μεγαλύτερος λιμὴν τῆς Κίνας (*7.100.000 κ.*) καὶ μία ἀπὸ τὰς μεγαλυτέρας πόλεις τοῦ κόσμου· εὑρίσκεται εἰς τὸ Δέλτα τοῦ ποταμοῦ Γιάνγκ - Τσέ - Κιάνγκ. 'Επὶ τοῦ αὐτοῦ ποταμοῦ εἶναι καὶ τὸ **Νανκίν**, λιμὴν ποτάμιος (*1.020.000 κ.*). 'Η **Καντών** (*2.000.000 κ.*), λιμὴν εἰς τὴν Ν. Κίναν. **Τιέν - Τσίν**, ποτάμιος λιμὴν ἐπὶ τοῦ μικροῦ ἄλλα πλωτοῦ ποταμοῦ Πέι - Χό (*2.694.000 κ.*). **Τσούνγκ - Κίνγκ** (*1.038.000 κ.*) εἰς τὸ ἐσωτερικὸν ἐπὶ τοῦ ποταμοῦ Γιάνγκ - Τσέ - Κιάνγκ. **Σιένγιάνγκ** (*Μοῦδκεν*) εἰς τὴν Μαντζουρίαν (*1.550.000 κ.*), λιμὴν ποτάμιος. **Αὐ - Τύ**, λιμὴν ἀποτελούμενος ἀπὸ τὰς σήμερον συνηνωμένας δύο πόλεις, αἱ ὅποιαι παλαιότερον δύνομάζοντο **Ντάρεν** καὶ **Πόρτ - Αρθούρ**. "Ολαι αἱ ὡς ἀνω μεγάλαι πόλεις εὑρίσκονται πρὸς τὰ παράλια τῆς χώρας. 'Απὸ τὰς ἄλλας πόλεις τῆς Κίνας ἀναφέρομεν: τὴν **Τιχβά** (*47.000 κ.*) πρωτεύουσαν καὶ μεγαλυτέραν πόλιν τοῦ Κινεζικοῦ Τουρκεστάν, τὸ ὄποῖον εἶναι κατὰ μέγιστον μέρος του κοίλωμα, ἡ λεγομένη λεκάνη **Ταρίμ**. Τὸ κοίλωμα τοῦτο κατὰ τὸ πλεῖστον του εἶναι ἔρημος. 'Οάσεις καὶ καλλιεργούμενα ἐδάφη ὑπάρχουν μόνον ἐκεῖ ὅπου ὑπάρχει θάδωρ. Τὴν **Λάσα** (*20.000 κ.*), πρωτεύουσαν τοῦ Θιβέτος οἱ κάτοικοι τοῦ ὄποίου, ἀνήκοντες εἰς τὴν Κιτρίνην φυλήν, ἐπιδίδονται εἰς τὴν γεωργίαν καὶ τὴν κτηνοτροφίαν ίδιας προβάτων, ἵππων καὶ γιάκ

(ζῶον βοοειδές χρησιμοποιούμενον διὰ φόρτου καὶ μεταφοράς). Ἡ Λάσα εἶναι ἡ ἔδρα τοῦ θρησκευτικοῦ ἀρχηγοῦ, τοῦ λεγομένου Δαλάι-Λάμα τῶν Θιβετιανῶν, οἱ δόποιοι εἶναι Βουδισταί· εἶναι Ἱερὰ πόλις διὰ τοὺς Βουδιστάς.

Χὸνγκ - Κὸνγκ

Τὸ Χὸνγκ - Κὸνγκ περιλαμβάνει τὴν ὁμώνυμον μικρὰν νῆσον, εὐρισκομένην εἰς τὸ στόμιον τοῦ κόλπου τῆς Καντῶνος καὶ μικρὸν τμῆμα τῆς ἀπέναντι ἀκτῆς. Ἐχει ἔκτασιν 1.034 τετρ. χιλιομ. καὶ πληθυσμὸν 3.950.000 κ., τῶν ὅποιων ἡ ὀλότης σχεδὸν κατοικεῖ εἰς τὴν πόλιν - λιμένα Χὸνγκ - Κὸνγκ, ἡ δόποια μετὰ τῆς Σαγκάης εἶναι ὁ μεγαλύτερος λιμὴν τῆς "Απω Ανατολῆς. Τὸ Χὸνγκ - Κὸνγκ εἶναι Βρεταννικὴ ἀποικία, ἀλλὰ οἱ κάτοικοι, πλὴν ὄλιγων Εὐρωπαίων, εἶναι Κινέζοι. Πρωτεύουσα ἡ Βικτωρία (800.000 κ.).

Μακάο

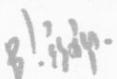
Τὸ Μακάο εὑρισκόμενον ἐπὶ τῆς ἑτέρας ὅχθης τοῦ στομίου τοῦ κόλπου τῆς Καντῶνος (Χαρτ. 22) εἶναι Πορτογαλικὴ ἀποικία. Ἐχει ἔκτασιν 16 τετρ. χιλιομ. καὶ πληθυσμὸν 314.000 κ., ἐκ τῶν ὅποιων οἱ 9.000 εἶναι Πορτογάλοι καὶ οἱ ὑπόλοιποι Κινέζοι.

Φορμόζα ἢ Ταϊθάν

Ἡ Φορμόζα, λεγομένη καὶ Ταϊθάν, εἶναι μετά τινων μικρῶν νήσων, δύος αἱ νῆσοι Κεμόύ κλπ., εὐρισκομένων πλησίον τῆς ἡπειρωτικῆς Κίνας, διτι ἀπομένει ἀπὸ τὴν Ἐθνικιστικὴν Κίναν, μετὰ ἐπικράτησιν εἰς αὐτὴν τῆς κομμουνιστικῆς ἐπαναστάσεως καὶ τὴν ἀνακήρυξιν τῆς εἰς Λαϊκὴν Δημοκρατίαν (1949). Ἡ Φορμόζα εἶναι μία νῆσος ἔχουσα ἔκτασιν 36.000 τετρ. χιλιομ. καὶ πληθυσμὸν 14.000.000 κ. (πυκνότης πληθυσμοῦ 250 κ. κατὰ τετρ. χιλιομ.). Εἶναι ὀρεινὴ (ὅρη ὕψους μέχρι 4.145 μ. καὶ μόνον εἰς τὰ παράλια συναντῶνται πεδιάδες. Οἱ κάτοικοι ἐπιδίδονται εἰς τὴν γεωργίαν καὶ τὴν ἀλιείαν (Χαρτ. 22) Πρωτεύουσα ἡ Ταϊπέχ (800.000 κ.).

Νήσοι Ρίου - Κίου

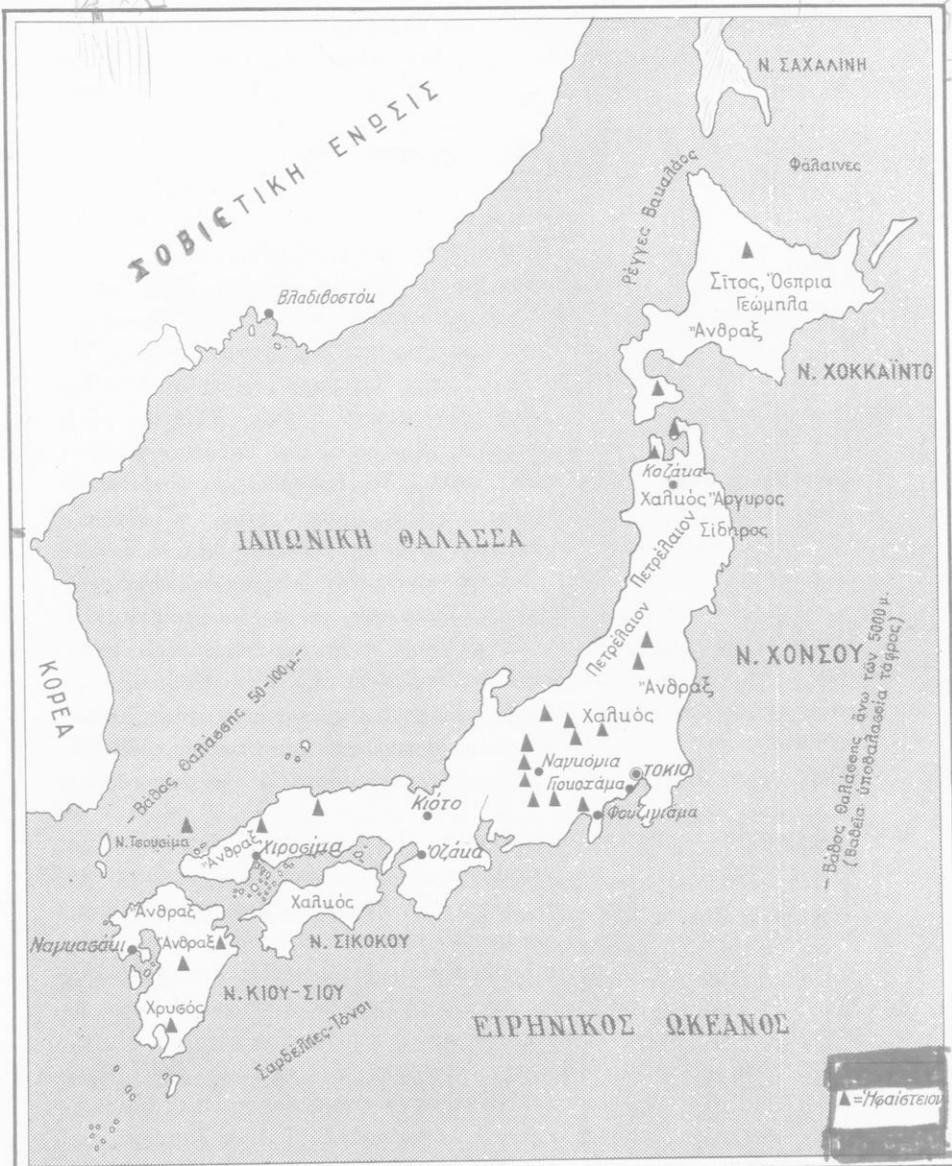
Από τὴν Φορμόζαν μέχρι τῶν Ἰαπωνικῶν νήσων ὑπάρχουν κατὰ σειράν, ὡς ἐν εἰδος γεφύρας, μικραὶ νησῖδες, αἱ ὅποιαι κατεχόμεναι πρὸ τοῦ Β' Παγκοσμίου πολέμου ἀπὸ τοὺς Ἰάπωνας, ἀνήκουν σῆμερον εἰς τὰς Ἡνωμ. Πολιτείας. Ἐχουν αὗται συνολικὴν ἔκτασιν (Χαρτ. 22) 2.200 τετρ. χιλιομ. καὶ πληθ. 800.000 κ., τὸ ἥμισυ τῶν ὅποιων εἶναι Ἰαπωνες καὶ τὸ ἄλλο ἥμισυ Κινέζοι. Οἱ κάτοικοι ἀπασχολοῦνται κυρίως μὲ τὴν γεωργίαν. Μεταξὺ τῶν νήσων τούτων εἶναι καὶ ἡ Ὀκιχάβα, γνωστὴ διὰ τὴν ἐκεῖ ητταν τῶν Ἰαπώνων ἀπὸ τοὺς Ἀμερικανοὺς κατὰ τὸ τέλος τοῦ Β' Παγκοσμίου πολέμου. Πρωτεύουσα ἡ Νάχα ἐπὶ τῆς Ὁκινάβας. Τελευταίως ἡ Ὁκινάβα ἀπεδόθη πάλιν εἰς τοὺς Ἰάπωνας.

Ἡ Ἰαπωνία εἶναι κράτος καθαρῶς νησιωτικὸν, ἀποτελούμενον ἀπὸ 4 μεγάλας νήσους (Κίου - Σιοῦ, Σικοοῦ, Χονσοῦ καὶ Χοκκαΐτο) καὶ τινας ἄλλας μικροτέρας. Ἐκτείνονται αὗται ἀπὸ τῶν νήσων Ρίου-Κίου μέχρι τῆς νήσου Σαχαλίνης (Χαρτ. 23).

Ἐκτασις. Πληθυσμός. Μορφολογία ἐδάφους. Ἡ σημερινὴ ἔκτασις τῆς Ἰαπωνίας (διότι ἀπώλεσεν αὐτὴ ἀρκετὰ ἐδάφη μετὰ τὸν Παγκόσμιον πόλεμον, ὅπως τὴν Μαντζουρίαν, τὴν Φορμόζαν, τὴν Χερσόνησον τῆς Κορέας κ.λ.π.) εἶναι 370.000 τετρ. χιλιομ. καὶ ὁ πληθυσμὸς 103.386.000 κ. (πυκνότης πληθ. 242). Εἶναι μία χώρα πυκνῶς κατοικουμένη, ὁ πληθυσμός τῆς δὲ αὐξάνεται κατὰ ἐν ἐκατομβύριον ἐτησίως. Εἶναι τὸ ἴσχυρότερον καὶ τὸ πλέον πολιτισμένον κράτος τῆς Ασίας. Οἱ Ἰαπωνικὸς λαὸς εἶναι λαὸς καρτερικός, δραστήριος, πειθαρχικός, θαρραλέος, ἀγαπᾷ δὲ πολὺ τὴν καθαριότητα.

Τὰ παράλια τῶν Ἰαπωνικῶν νήσων, βαθύτατα διαμελισμένα, σχηματίζουν πολλοὺς κόλπους καὶ χερσονήσους. Πρὸς τὰ Δ. ἡ θάλασσα εἶναι ἀβαθής, πρὸς τὰ Α. δύμως εἶναι βαθυτάτη, διότι συνεχίζεται μέχρις ἐδῶ ἡ ὑποθαλασσία τάφρος, τὴν ὅποιαν εἴδομεν εἰς τὰς Φιλιππίνας. Διὰ τὸν λόγον αὐτὸν δὲν εἶναι καὶ ἐδῶ ὁ φλοιὸς τῆς Γῆς παγιωμένος· τὰ ἡφαστεια ἐνεργὰ καὶ ἐσβεσμένα πλέον τῶν 100 καὶ οἱ σεισμοὶ συχνοὶ καὶ δχι σπανίως καταστρεπτικοί· (ἀπὸ ἐνα τοιοῦτον σεισμὸν ὑπέστη, τὸ 1923,

Χάρτ. 23. Οικονομικός Χάρτης Ιαπωνίας.

τὸ Τόκιο μεγάλας καταστροφάς). Τὸ ὑψηλότερον καὶ γνωστότερον ἡπότερα τὰ Ἰαπωνικὰ ἥφαιστεια εἶναι τὸ **Φουζιγιάμα**, εύρισκόμενον πλησίον τοῦ Τόκιο.

Τὸ κλῖμα εἰς τὴν βορειοτέραν τῶν νήσων, δηλ. τὴν Χοκκαΐντο, εἶναι ~~νήσος~~. Ψυχρὸν λόγῳ τοῦ ἐκεῖθεν διερχομένου ψυχροῦ ρεύματος **Ογια - Σίβο**. Εἰς τὴν ὑπόλοιπον Ἰαπωνίαν τὸ κλῖμα εἶναι θερμόν, ἀλλὰ ὅχι τόσον δσον θὰ ἔπειπε νὰ ἔσται, λόγῳ ἀφ' ἑνὸς τοῦ γεωγραφικοῦ πλάτους καὶ ἀφ' ἔτερου τοῦ διὰ τῶν ἀκτῶν διερχομένου θερμοῦ ρεύματος **Κοῦρο - Σίβο**. Τοῦτο συμβαίνει, ἐπειδὴ ἐπιδρᾷ ἐπὶ τοῦ κλίματος ἡ παρακειμένη Ἀσιατικὴ ἥπειρος καὶ οἱ ἐκεῖθεν πνέοντες κατὰ τὸν χειμῶνα ψυχροὶ ἀνεμοί. Εἰς τὸ Τόκιο π.χ. ἡ μέση θερμοκρασία τοῦ Ἰανουαρίου εἶναι 3° K., ἐνῶ εἰς τὸ εύρισκόμενον εἰς τὸ αὐτὸν γεωγραφικὸν πλάτος Ἀλγέριον αὗτη εἶναι 12° K. Αἱ βροχαὶ εἶναι πολλαὶ, ἴδιας κατὰ τὴν διάρκειαν τῶν θερινῶν μουσσώνων (βλ. Ἰνδίας), πολλοὶ δὲ εἶναι ἐδῶ καὶ οἱ ποταμοί, ἔχοντας ὅμως οὗτοι μικρὸν μῆκος λόγῳ τῆς στενότητος τοῦ ἐδάφους τῶν νήσων. Κατερχόμενοι οἱ ποταμοί οὗτοι ἀπὸ τὰ ὄρη (διότι ἡ Ἰαπωνία εἶναι χώρα ὀρεινή), παρέχουν ἀφθονον λευκὸν ἀνθρακαὶ διὰ τὴν παραγωγὴν ὑδροηλεκτρικῆς ἐνέργειας. Ὑπάρχουν καὶ πολλαὶ μικραὶ ἀλλὰ γραφικαὶ λίμναι, συγκατασθεῖσαι εἰς τοὺς κρατῆρας ἐσβεσμένων ἥφαιστειών. Τὰ ὄρη τῆς Ἰαπωνίας εἶναι κατάφυτα ἀπὸ δάση, τὰ ὅποια γενικῶς καταλαμβάνουν τὰ 59% τοῦ ἐδάφους της, παρὰ τὸ δτὶ ἡ Ἰαπωνία κατοικεῖται πυκνῶς. Οἱ Ἰαπωνες ἀγαποῦν τὰ δάση καὶ εἰς οὐδεμίαν ἄλλην χώραν δίδεται τόση προσοχὴ δι' αὐτά, ὅση εἰς τὴν Ἰαπωνίαν.

Γεωργία. Κτηνοτροφία. Αλιεία. Παρὰ τὴν διαρκῆ ἀνάπτυξιν τῆς βιομηχανίας, τὰ 44% τῶν κατοίκων τῆς Ἰαπωνίας ἀπασχολοῦνται μὲ τὴν γεωργίαν, τὸ ἐδαφος δέ, λόγῳ τῆς ἥφαιστειογενοῦς προελεύσεώς του, εἶναι εὐφορώτατον. Τὴν πρώτην θέσιν μεταξὺ τῶν καλλιεργειῶν κατέχει ἡ ὄρυζα, τῆς ὅποιας λαμβάνονται δύο ἑσσοδεῖαι κατ' ἔτος ἀπὸ τὸν αὐτὸν ἀγρόν, ἡ μία ὄρυζης καὶ ἡλη βάμβακος ἡ σίτου. Ἡ παραγομένη ὄρυζα εἶναι ἀριστης ποιότητος καὶ ἡ περισσοτέρα ἔξαγεται εἰς τὸ ἑξωτερικόν, εἰσάγεται δὲ διὰ τὴν διατροφὴν τῶν κατοίκων ὄρυζα δευτέρας ποιότητος ὡς εὐθηνοτέρα. Καλλιεργοῦνται ἐπίσης σῖτος, βάμβακ, τέιον, σακχαροκάλαμον, λαχανικά, διπωροφόρα (ἴδιας δαμασκηνέας καὶ κερασέας) καὶ μορέας διὰ τὴν ἐκτροφὴν μεταξοσκωλήκων (παρά-

γονται μεγάλαι ποσόσητες ζωικής μετάξης). Καλλιεργοῦνται έπισης πολλά άνθη καθ' όλον τὸ ἔτος. Οἱ Ἰάπωνες εἶναι ἐπιδέξιοι κηπουροὶ καὶ ἀνθοκόμοι καὶ εἰς ὅλας τὰς μεγάλας Ἰαπωνικὰς πόλεις ὑπάρχουν δημόσιοι βοτανικοὶ κῆποι, θεωρούμενοι ἀπὸ τοὺς καλλιτέρους τοῦ κόσμου, σπανίως δὲ ἀνευρίσκεται εἰς Ἰαπωνίαν οἰκία χωρὶς ἀνθόκηπον ἢ τουλάχιστον χωρὶς ἄνθη εἰς γλάστρες. Τὸ πράσινον τῶν δασῶν καὶ τὸ πλήθιος τῶν ἀνθέων κάμνουν ὥστε νὰ ὑπάρχουν εἰς τὴν Ἰαπωνίαν ὡραιότατα τοπία. Τὸν Φεβρουάριον τὰ λευκὰ ἄνθη τῶν δαμασκηνῶν, τὸν Ἀπρίλιον τὰ ρόδινα τῶν κερασεῶν, τὸ φινόπωρον τὰ χρυσάνθεμα, τὰ ὄποια καλλιεργοῦνται σχεδὸν παντοῦ καὶ εἰς ποικίλους χρωματισμοὺς τόσον, ὥστε ἡ Ἰαπωνία νὰ λέγεται καὶ «ἡ χώρα τῶν Χρυσανθέμων» καὶ πλήθιος ἄλλο ἀνθέων καθ' όλας σχεδὸν τὰς ἐποχὰς τοῦ ἔτους, κάμνουν τὰ Ἰαπωνικὰ το- πία ὡραιότατα. Ἡ κτηνοτροφία ἀντιθέτως δὲν εἶναι ἀνεπτυγμένη. Οἱ Ἰάπωνες δὲν πίνουν σχεδὸν ποτὲ γάλα καὶ ἀντὶ κρέατος καταναλίσκουν ἰχθύς, οἱ ὄποιοι ἀφθονοῦν εἰς τὰς θαλάσσιας των. **Ἀλιεύοντας** μεγάλαι ποσότητες ἰχθύων ἀπὸ σκαρδίνιας μέχρι φαλακιῶν καὶ ὁ ἀλιευτικὸς Ἰαπωνικὸς στόλος ὑπολογίζεται μεταξύ τῶν μεγαλυτέρων τοῦ κόσμου, φθάνων τὰ 4,5 ἑκατ. τόν. Καταναλίσκει δὲ Ἰάπων ἐτησίως μεγάλας ποσότητας ἰχθύων καθόδις καὶ στρειδῶν, μαδιῶν, καβουριῶν καὶ γενικῶς μαλακοστράκων καὶ βρωσίμων θαλασσίων φυκῶν, τὰ ὄποια καὶ καλλιεργοῦνται εἰς τὰ ἀβαθῆ παράλια. Εἰς οὐδεμίαν ἄλλην χώραν τοῦ κόσμου ἡ θάλασσα παῖζει τόσον σημαντικὸν ρόλον, ὡς πρὸς τὴν διατροφὴν τῶν κατοίκων της, ὃσον εἰς τὴν Ἰαπωνίαν. Παρὰ τὴν μεγάλην ὅμως κατανάλωσιν περισσεύουν καὶ μεγάλαι ποσότητες ἰχθύων, ὥστε νὰ γίνεται ἔξαγωγὴ αὐτῶν εἰς κονσέρβας. Ἔξαγονται ἐπίσης εἰς

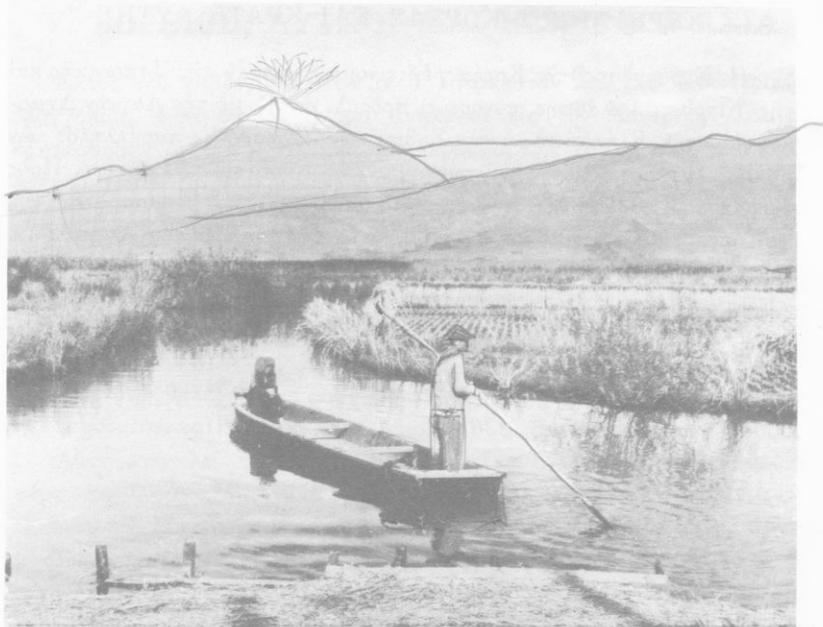
Τυπικὸν νεαρὸν ζεῦγος μὲν Εύρωπαϊκὴν ἐνδυμασίαν εἰς τὸ Τόκιο.

κονσέρβας στρείδια, μύδια, καβούρια, κ.λ.π. δὲν εἶναι σπάνιαι δὲ περιπτώσεις κατὰ τὰς ἄρτιας οἱ ἀλιευόμενοι ἵχθες εἶναι τόσον πολλοί, ώστε νὰ ρίπτωνται τὰ πλεονάσματα εἰς τοὺς ἀγρούς ὡς λίπασμα.

Συγκοινωνία. Βιομηχανία. 'Η συγκοινωνία εἶναι ἀρίστη καὶ ὑπάρχει πλῆθος σιδηροδρομικῶν γραμμῶν καὶ καλῶν αὐτοκινητοδρόμων. Τὰ δρυκτὰ εἶναι ἀρκετὰ καὶ μεταξὺ τούτων ἄνθρακες καὶ πετρέλαιον καθὼς καὶ λευκὸς ἄνθραξ· τὰ ἡμερομίσθια ἐπίσης εἶναι εὐθηνά. "Ολα αὐτὰ συντελοῦν ὥστε ἡ Ἰαπωνία νὰ ἔχῃ ἀνεπτυγμένην βιομηχανίαν καὶ μάλιστα νὰ προσφέρῃ τὰ βιομηχανικά της προϊόντα πολὺ εὐθηνότερα ἀπὸ ἄλλας χώρας, λόγω κυρίως τῶν χαμηλῶν ἡμερομίσθιων. 'Η ύφαντουργία, ἰδίως βαμβακερῶν ὑφασμάτων, ἔχει μεγάλην ἀνάπτυξιν· ἡ Ὀζάκα εἶναι μεγάλον ύφαντουργικὸν κέντρον (ὅτι εἶναι τὸ Μάντσεστερ διὰ τὸ 'Hn. Βασίλειον). Κατασκευάζονται ἐπίσης ἔξαιρετικά μεταξωτὰ ύφασματα. 'Η οἰκοτεχνία ἔχει ἐπίσης μεγάλην ἀνάπτυξιν, καθὼς καὶ ἡ βιομηχανία κατασκευῆς παιδικῶν παιγνιδίων καὶ χαρτίων καὶ πλεκτῶν ἀντικειμένων. Κατασκευάζονται παντὸς εἴδους μηχαναλ, ὅπλα, αὐτοκίνητα, ἀεροπλάνα, πλοῖα κ.λ.π. Εἰς τὴν ναυπηγικήν ἡ Ἰαπωνία ἔχει δυνατότητας μεγαλυτέρας καὶ αὐτοῦ τοῦ 'Ηνωμένου Βασιλείου. Τὰ βιομηχανικὰ προϊόντα θὰ κατέκλυζον τὰς διεθνεῖς ἀγοράς, λόγω τῆς χαμηλῆς τιμῆς των, ἀν δὲν εἶχον ἐπιβληθῆ δι' αὐτὰ εἰς πλείστας χώρας μεγάλου εἰσαγωγικού δασμού, οἱ ὅποιοι νὰ τὰ κάμνουν ἀκριβώτερα καὶ νὰ παρεμποδίζουν τὴν εἰσαγωγήν των.

Ἐξάγει ἡ Ἰαπωνία κυρίως ύφασματα, μηχανάς καὶ μηχανήματα, χημικὰ προϊόντα, χάρτην, πυρεῖα, μέταξαν ἀκατέργαστον, ὅρυζαν, τέιον, εἴδη πορσελάνης, παιδικά παιγνίδια, κονσέρβας διαφόρους κ.λ.π. **Εισάγει** ὅρυζαν δευτέρας ποιότητος, ζέρια, λίνον, κάνναβιν καὶ γενικῶς πρώτας όλας διὰ τὴν βιομηχανίαν της.

'Η ἐπικρατοῦσα **Θρησκεία** εἶναι ὁ Σιντουϊσμὸς, ἡ λατρεία δῆλη. τῶν προγόνων καὶ μερικῶν θεοτήτων, μεταξὺ τῶν ὅποιων καὶ ὁ Θεὸς "Ηλιος, ἀπὸ τὸν ὅποιον, κατὰ τοὺς Ἰάπωνας, ἔλκει ἀπ' εὐθείας τὴν καταγωγήν της ἡ Αὐτοκρατορικὴ οἰκογένεια. Οἱ Ἰθαγενεῖς κάτοικοι τῶν Ἰαπωνικῶν νήσων εἶναι οἱ Ἀΐνω, οἱ ὅποιοι ἀνήκουν εἰς τὴν Λευκὴν φυλήν· ἐκ τούτων ὅμως ἀπομένουν σήμερον μόνον μερικαὶ χιλιάδες. Οἱ Ἰάπωνες διεπεραιώθησαν εἰς τὰς Ἰαπωνικὰς νήσους ἐκ τῆς Ἀσίας καὶ ἀνήκουν εἰς τὴν Κιτρένην φυλήν.

Άγροι δρύζης εις τὴν Ἰαπωνίαν. Εἰς τὸ βάθος τὸ ήφαίστειον Φούνι - Γιάμα.

Σπουδαιότεραι πόλεις: Τὸ Τόκιο. Εἶναι ἡ πρωτεύουσα, μίχ ἐκ τῶν μεγαλυτέρων πόλεων τοῦ κόσμου ($10.500.000$ κ.), λιμήν καὶ πόλις ἐμπορικὴ καὶ βιομηχανική. Ὑποφέρει πολὺ ἀπὸ τοὺς συχνούς σεισμούς. **Γιοκοχάμα** ($1.600.000$ κ.), μέγας εἰσαγωγικὸς καὶ ἔξαγωγικὸς λιμήν, εὐρισκομένη πλησίον τοῦ Τόκιο, μὲ τὸ ὅποῖον συνδέεται διὰ διώρυγος εἰς τρόπον, ὥστε νὰ δύνανται νὰ φθάνουν, μέσω τῆς Γιοκοχάμα, μέχρι τοῦ Τόκιο καὶ τὰ μεγαλύτερα πλοῖα. **Κιότο** ($1.200.000$ κ.) καὶ **Οζάκα** ($2.500.000$ κ.) πόλεις βιομηχανικαί, αἱ ὅποῖαι παλαιότερον καὶ ἀλληλοδιαδόχως ὑπῆρχαν πρωτεύουσαι τῆς Ἰαπωνίας καὶ ἔχουν μεγαλοπρεπῆ ἀνάκτορα καὶ ναούς. **Ναγκόνια** ($1.900.000$ κ.). **Χιροσίμα** (400.000 κ.) καὶ **Ναγκασάκι** (280.000 κ.) δύο πόλεις, αἱ ὅποῖαι κατεστράφησαν τελείως μὲ μίαν ἀτομικὴν βόμβαν ἐκάστη, κατὰ τὸν Β' Παγκόσμιον πόλεμον, ριφθεῖσαν ὑπὸ τῶν Ἀμερικανῶν. Αἱ βόμβαι αὗται ἐδημιούργησαν ἐκατοντάδας χιλιάδας θυμάτων εἰς τὰς καταστραφείσας ταύτας πόλεις καὶ ἔξηνάγκασαν τοὺς Ἰάπωνας νὰ συνθηκολογήσουν δὲν δρῶν.

ΧΕΡΣΟΝΗΣΟΣ ΚΟΡΕΑΣ ΚΑΙ ΚΡΑΤΗ ΑΥΤΗΣ

‘Η Χερσόνησος τῆς Κορέας, ἐκτεινομένη μεταξὺ τῆς Ἰαπωνικῆς καὶ τῆς Κιτρίνης θαλάσσης, συνορεύει πρὸς Δ. καὶ Β. μὲ τὴν Λαϊκὴν Δημοκρατίαν τῆς Κίνας καὶ μὲ τὴν Σοβιετικὴν Ἐνωσιν. Ο παράλληλος τῶν 38 B. πλάτους χωρίζει τὴν χερσόνησον τῆς Κορέας εἰς δύο κράτη. Πρὸς βορρᾶν τοῦ παραλλήλου τούτου εύρισκεται ἡ Λαϊκὴ Δημοκρατία τῆς B. Κορέας καὶ πρὸς νότον ἡ Δημοκρατία τῆς N. Κορέας (Xαρτ. 22).

1. Δημοκρατία Νοτ. Κορέας

“Εχει αὗτη ἔκτασιν 98.477 τετρ. χιλιομ. καὶ πληθυσμὸν 31.793. 000 κ. (πυκνότης πληθ. 230 κ. κατὰ τετρ. χιλ.). Πρωτεύευσσαν ἔχει τὴν Σεούλ (1.750.000 κ.).

2. Λαϊκὴ Δημοκρατία Βορ. Κορέας

“Εχει ἔκτασιν 120.538 τετρ. χιλιομ. καὶ πληθυσμὸν 14.000.000 κ. (πυκνότης πληθ. 80 κ. κατὰ τετρ. χιλιόμ.). Πρωτεύουσσαν ἔχει τὸ Πιόνγκ—Γιάγκ (650.000 κ.).

Οι Κορεῖται ἀνήκουν εἰς τὴν Κιτρίνην φυλήν, χωρὶς ὅμως νὰ ἔχουν ἔντονα τὰ μογγολικὰ χαρακτηριστικὰ (ίδιας τὴν Μογγολικὴν πτυχὴν τῶν ὁφθαλμῶν, ἡ ὁποία σπανίως συναντᾶται εἰς αὐτούς). Ἐπίσημον θρησκείαν ἔχουν τὸν Βουδισμὸν καὶ εἶναι λαδὸς καθαρῶς γεωργικός, (τὰ 85% τούτων ἀσχολοῦνται μὲ τὴν γεωργίαν). Ὑπάρχει ἀρκετὸς ὄρυκτος πλούτος, ἀλλ’ ἡ βιομηχανία εἶναι σχεδὸν ἀνύπαρκος. Τὰ ἐδάφη εἶναι εὐφορια, αἱ ἀποδόσεις καλαὶ καὶ αἱ δύο αὗται χῶραι ἔπρεπε νὰ εὐημεροῦν. Μακρὰ ὅμως ἔνοπλος ρῆξις μεταξὺ τῆς Βορ. καὶ τῆς Νοτ. Κορέας, προκλήθεῖσα ἐξ ἀπροκλήτου ἐπιθέσεως τῆς πρώτης κατὰ τῆς δευτέρας τὸ 1950, ἡρήμωσε τὴν χώραν· (εἰς τὸν πόλεμον αὐτὸν ἀπέστειλαν στρατεύματα πρὸς βοήθειαν τῆς N. Κορέας τὰ ‘Ηνωμένα’ Εθνη καὶ μεταξὺ αὐτῶν καὶ ἡ ‘Ελλάς, ἀρκετοὶ δὲ ‘Ελληνες στρατιῶται ἐφονεύθησαν ἐκεῖ).

V. ΒΟΡΕΙΟΣ, ΔΥΤΙΚΗ ΚΑΙ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΑΣΙΑ

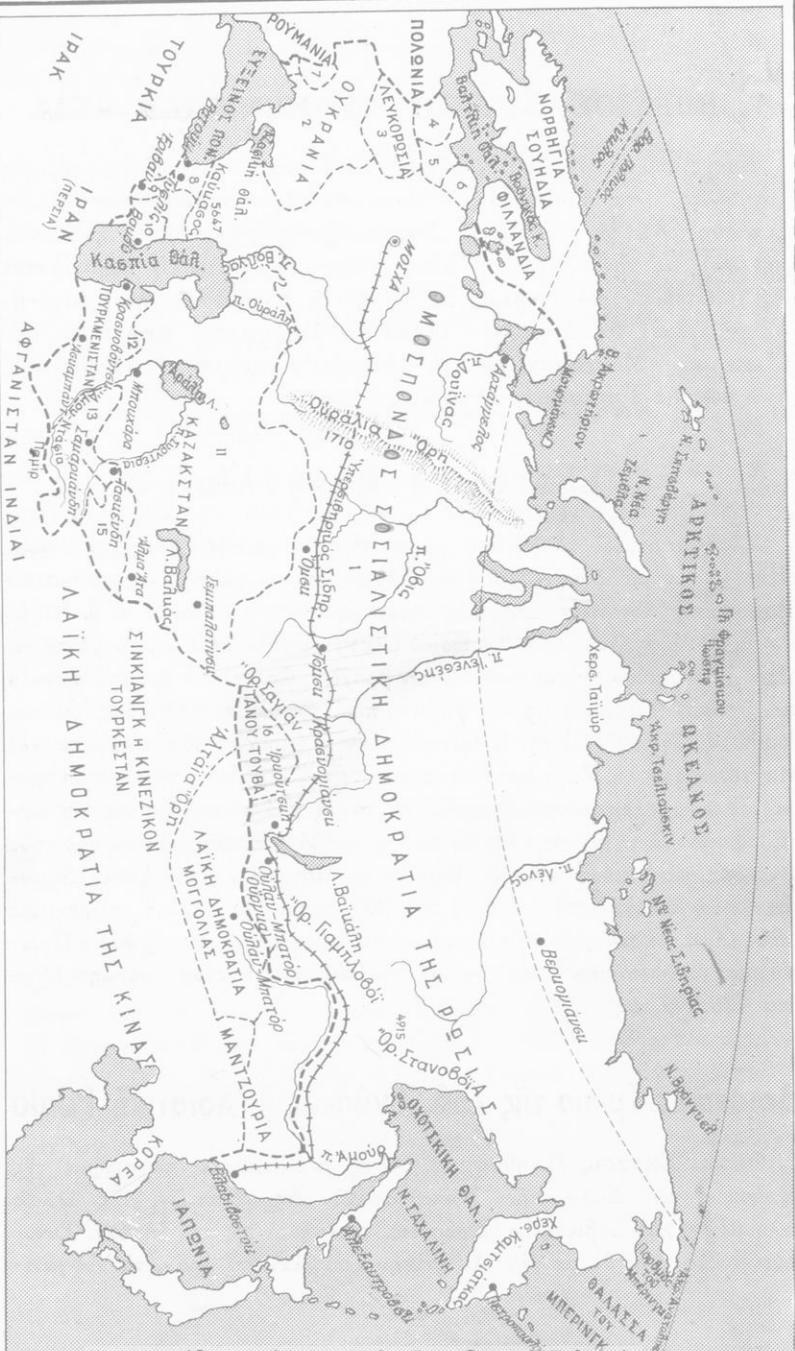
Έκτὸς τοῦ Θιβέτ, τοῦ Κινεζικοῦ Τουρκεστάν καὶ τῆς Ἐσωτερικῆς Μογγολίας, (τὰ δόποια ἀν καὶ ἀνήκοντα εἰς τὴν Κεντρικὴν Ἀσίαν ἔξητάσθησαν μετὰ τῆς Λαϊκῆς Δημοκρατίας τῆς Κίνας, εἰς τὴν δόποιαν ἀνήκουν), εἰς τὴν Κεντρικὴν Ἀσίαν ἀνήκει καὶ ἡ Λαϊκὴ Δημοκρατία τῆς Ἐσωτερικῆς Μογγολίας, εἰς δὲ τὴν Β., τὴν Δ. καὶ τὴν Κεντρικὴν Ἀσίαν ἀνήκει τὸ Ἀσιατικὸν τμῆμα τῆς Σοβιετικῆς Ἐνώσεως. Τὴν Ἐσωτερικὴν Μογγολίαν καὶ τὸ Ἀσιατικὸν τμῆμα τῆς Σοβιετικῆς Ἐνώσεως θὰ ἔξετάσωμεν κατωτέρω.

Ἐξωτερικὴ Μογγολία

Αὕτη ἀποτελεῖ τὸ βόρειον μέρος τῆς Κεντρικῆς Ἀσίας, ἡ δόποια φέρει τὸ ὄνομα Μογγολία (τὸ Νότιον μέρος ταύτης ὄνομαζόμενον Ἐσωτερικὴ Μογγολία ἔξητάσθη μετὰ τῆς Κίνας) (Χαρτ. 22). Ὁλόκληρος ἡ Μογγολία εἶναι ὁροπέδιον μέσου ὕψους 1.000 μ., τὸ μέγιστον μέρος τοῦ δόποιου, λόγῳ τῶν ὀλίγων βροχῶν, ἀποτελοῦν ἔρημοι, μεταξὺ τῶν δόποιων ἡ μεγάλη ἔρημος Γκόμπι περὶ τὸ μέσον τῆς χώρας. Οἱ κάτοικοι τῆς ἀνήκουν εἰς τὴν Κιτρίνην φυλήν, ἡ δόποια ἐξ αὐτῶν λέγεται καὶ Μογγολικὴ φυλή. Ζοῦν κατὰ τὸ πλεῖστον ὡς νομάδες κτηνοτρόφοι ὑπὸ σκηνάς καὶ μετακινοῦνται διαρκῶς εἰς τὰς ἀπεράντους στέππας τῆς πατρίδος των μὲ τὰ μεγάλα ἐξ αἰγῶν καὶ προβάτων ποίμνιά των καὶ τοὺς μικροσώμους ἵππους των. Ἡ Ἐξωτερικὴ Μογγολία εἶναι Λαϊκὴ Δημοκρατία· ἡ ἔκτασίς της εἶναι 1.565.000 τετρ. χιλ. καὶ ὁ πληθυσμὸς 1.248.000 (ἀναλογεῖ δηλαδὴ εἰς κάτοικος κατὰ τερ. χιλ.). Πρωτεύουσα καὶ μοναδικὴ πόλις εἶναι τὸ Οδλάν - Μπατόρ (πρώην Οδργκα 120.000 κ.).

Ἀσιατικὸν Τμῆμα τῆς Σοθ. Ἐνώσεως ἢ Ἀσιατικὴ Ρωσία

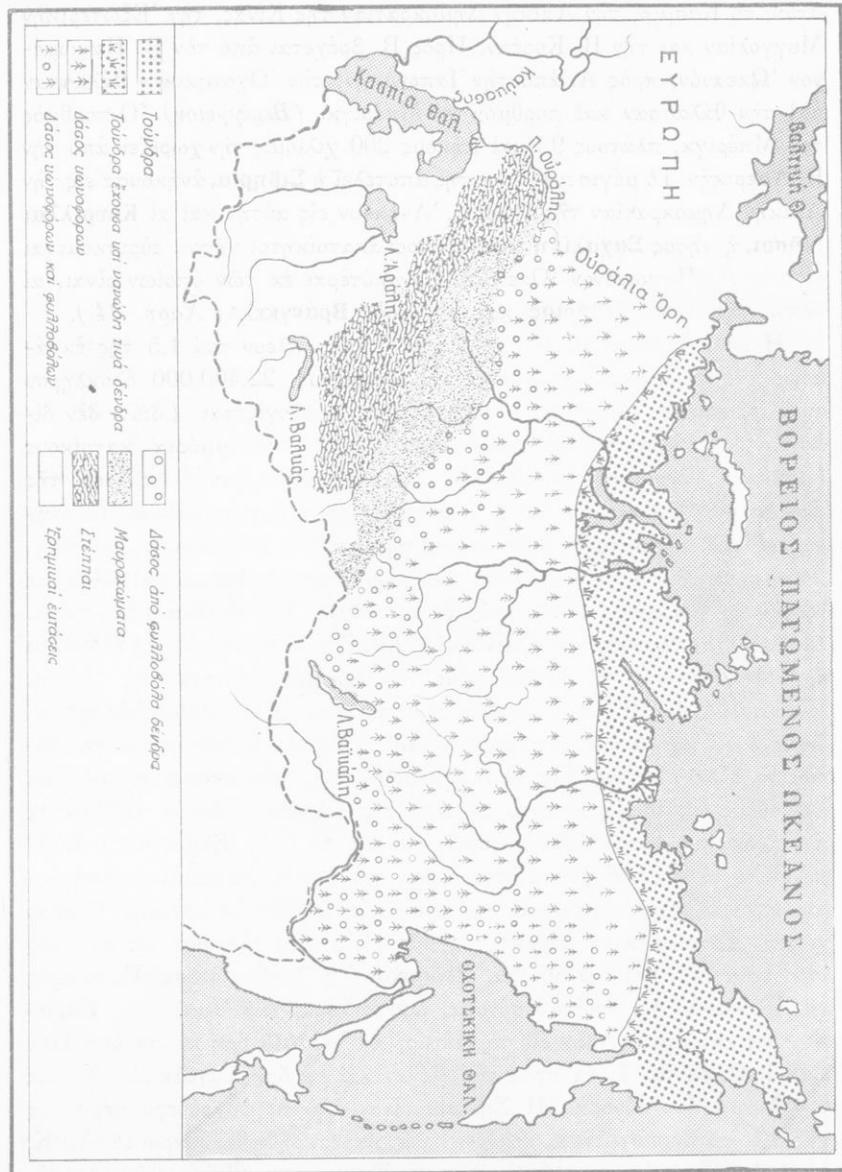
Θέσις. Ἐκτασις. Πληθυσμός. Αὕτη περιλαμβάνει τὸ τμῆμα τῆς Ενώσεως τῶν Σοβιετικῶν Σοσιαλιστικῶν Δημοκρατιῶν, τῆς ἀλλως καλουμένης καὶ Σοβιετικῆς Ἐνώσεως, τὸ ἀνηκόν εἰς τὴν Ἀσίαν. Συνορεύει τοῦτο πρὸς Ν. μὲ τὴν Ἀσιατικὴν Τουρκίαν, τὸ Ιράν, τὸ Ἀφγανι-

Χαρτ. 24. Ἀσιατικὴ Ρωσία.

στάν, τὸ Κασμίρ, τὴν Λαϊκὴν Δημοκρατίαν τῆς Κίνας, τὴν Ἐξωτερικὴν Μογγολίαν καὶ τὴν Β. Κορέαν. Πρὸς Β. βρέχεται ἀπὸ τὸν Β. Παγωμένον Ὀκεανόν, πρὸς Α. ἀπὸ τὴν Ἰαπωνικήν, τὴν Ὀχοτσκικήν θάλασσαν καὶ τὴν θάλασσαν καὶ πορθμὸν τοῦ Μπέριγκ. (*Βεργίγγειον*). Ὁ πορθμὸς τοῦ Μπέριγκ, πλάτους 92 καὶ μήκους 200 χιλιομ., τὴν χωρίζει ἀπὸ τὴν Β. Ἀμερικήν. Τὸ μέγιστον μέρος τῆς ἀποτελεῖ ἡ Σιβηρία, ἀνήκουσα εἰς τὴν Λαϊκὴν Δημοκρατίαν τῆς Ρωσίας. Ἀνήκουν εἰς αὐτὴν καὶ αἱ Κουρίλλαι Νῆσοι, ἡ νῆσος Σαχαλίνη καὶ διάφοροι ἀκατοίκητοι νῆσοι, εὑρισκόμεναι εἰς τὸν Β. Παγωμένον Ὀκεανόν, μεγαλύτεραι ἐκ τῶν ὅποιων εἶναι, αἱ νῆσοι τῆς Νέας Σιβηρίας καὶ αἱ νῆσοι Βράγκελ (Χαρτ. 24).

Ἡ ἔκτασις εἶναι 17 ἑκ. τετρ. χιλ. (δηλ. πλέον τοῦ 1,5 τῆς ἔκτασεως τῆς Εὐρώπης) ἐπὶ συνολικῆς ἔκτασεως 22.400.000 ὁλοκλήρου τῆς Σοβιετικῆς Ἐνώσεως. Ὁ πληθυσμὸς ὑπολογίζεται (διύτι δὲν δίδονται ἀκριβεῖς στατιστικαὶ) περὶ τὰ 60 ἑκατομμύρια κατοίκους (ἀπέναντι συνολικοῦ πληθυσμοῦ 243 ἑκατομμυρίων ὁλοκλήρου τῆς Σοβιετικῆς Ἐνώσεως). Ὁλη ἡ τεραστία αὐτὴ ἔκτασις εἶναι μία ἀπέραντος πεδιάς, ἐρχομένη ὡς συνέχεια τῆς μεγάλης Εὐρωπαϊκῆς πεδιάδος. Ὁρη συναντῶνται μόνον εἰς τὰ ἀνατολικά, εἰς τὰ δυτικά καὶ ἰδίως τὰ νότια τῆς ἀπεράντου αὐτῆς πεδινῆς ἔκτασεως. Ταῦτα εἶναι : Εἰς τὰ Α. τὰ ὄρη Γιαμπλονόβι καὶ Στανοβόΐ (4.915 μ.). Εἰς τὰ Δ. τὰ Οὐδράλια ὄρη, ἀποτελοῦντα τὰ δυτικὰ πρὸς τὴν Εὐρώπην σύνορα τῆς Ἀσίας. Ἐχουν ὑψὸς 1.710 μ. καὶ πολλοὺς αὐχένας ὕψους μόλις 400 μ., εἰς τρόπον ὡστε ἡ δὲ' αὐτῶν διάβασις ἐκ τῆς Ἀσίας εἰς τὴν Εὐρώπην καὶ ἀντιθέτως νὰ εἶναι εὔκολος. Εἰς τὰ Ν.Δ. εὑρίσκεται ὁ Καύκασος, σχηματίζων καὶ οὕτος εἰς τὸ μέρος αὐτὸν τὰ μετὰ τῆς Εὐρώπης σύνορα τῆς Ἀσίας καὶ ἔχων τὴν ὑψηλοτέραν κορυφὴν του εἰς τὸ ὄρος Ἐλμπρούς (5.647 μ.). Εἰς τὰ Ν. ὑπάρχει πλῆθος ὄρέων, τὰ ὄποια ἀνεφέραμεν προηγουμένως, ὅτε ἔξητάσαμεν τὰς γειτονικὰς πρὸς τὴν Ἀσιατικὴν Ρωσίαν χώρας. Τοιαῦτα ἀναφερθέντα ἡδη ὄρη εἶναι τὰ : Ἀραράτ εἰς τὰ πρὸς τὴν Ἀσιατικὴν Ρωσίαν σύνορα, Ἰνδοουκούνχ ἢ Ἰνδοκαύκασος εἰς τὰ πρὸς τὸ Ἰράν καὶ Ἀφγανιστάν σύνορα, προεκτάσεις τῶν Ἰμαλαΐων, Καρά-Κορούμ καὶ Κουέν Λούν εἰς τὸ Παμίρ, τὰ Ἀλτάϊα ὄρη καὶ τὰ ὄρη Τιέν Σᾶν ἢ Οὐδράνια εἰς τὰ πρὸς τὴν Κίναν καὶ τὰ ὄρη Σαγιάν εἰς τὰ πρὸς τὴν Μογγολίαν σύνορα. Ἡ Σιβηρία εἶναι ἀπὸ τὰ ψυχρότερα μέρη τῆς γῆς. Εἰς τὸ Βερκογιάνσκ, πολίχνην τῆς, παρετηρήθη θερμοκρασία -73°K , ἡ ὄποια εἶναι ἡ μικροτέρα μέχρι τοῦδε παρατηρηθεῖσα θερμοκρασία

Χαρτ. 25. Βλάστησης εἰς τὸ Ἀσιατικὸν τμῆμα Σοβ. Ἐνόσεος

έπι τῆς Γῆς (έξαιρουμένης τῆς Ἀνταρκτικῆς ὅπου παρετηρήθη τὴν 30 Σεπτεμβρίου 1957 ἡ θερμοκρασία τῶν -102,1ο K.). Γενικῶς τὸ κλῖμα εἶναι ἡπειρωτικὸν καὶ αἱ βροχαὶ ὀλίγαι, γινόμεναι ἐλάχισται εἰς τὸ τμῆμα τῆς, τὸ ἀνήκον εἰς τὴν Κεντρικὴν Ἀσίαν, εἰς τὸ ἑποῖον διὰ τοῦτο ἐπικρατοῦν αἱ στέππαι καὶ αἱ ἔρημοι.

Ποταμοί. Λίμναι. Παρὰ τὰς ὀλίγας βροχὰς εἶναι τόσον μεγάλαι αἱ ἐκτάσεις, τὰ ὄδατα τῶν ὁπίων πρέπει νὰ ἀποστραγγισθοῦν, ὥστε νὰ ὑπάρχουν ἀρκετοὶ μεγάλοι ποταμοί. Τοιούτοι χυνόμενοι εἰς τὸν Β. Παγαμένον Ὁμεανὸν εἶναι οἱ : "Οφίς, Ἰενεέης καὶ Λένας, τὸ ὄδωρ τῶν ὁπίων κατὰ τὸ μεγαλύτερον μέρος τοῦ ἔτους εἶναι παγωμένον. Εἰς τὸν Εἰρηνικὸν (ἀπέναντι τῆς νήσου Σαχαλίνης) χύνεται ὁ Ἄμονρ. Εἰς τὰ νότια ὑπάρχουν δύο ποταμοί χυνόμενοι εἰς τὴν Ἀράλην, ὁ Ἄμονρ - Ντάρια (ὁ Ὑξός τῶν ἀρχαίων) καὶ ὁ Σύρ - Ντάρια (ὁ Ἱαξάρτης τῶν ἀρχαίων). Τέλος ὁ Οὐράλης, ὁ ὄποιος χύνεται εἰς τὴν Κασπίαν θάλασσαν. Λίμναι ὑπάρχουν πολλαὶ καὶ μεγάλαι. Ἡ μεγαλυτέρα, ὅχι μόνον τῆς Ἀσίας ἀλλὰ καὶ ὀλοκλήρου τῆς Γῆς, εἶναι ἡ **Κασπία**, λεγομένη διὰ τοῦτο καὶ θάλασσα. Εἶναι ὑπερτριπλασία τῆς Ἐλλάδος (439.000 τετρ. χιλ.) ἔχει ἀλμυρὸν ὄδωρ, μέγιστον βάθος 980 μ. καὶ ἡ ἐπιφάνεια τοῦ ὄδατος τῆς εἶναι κατὰ 26 μ. χαμηλοτέρα τῆς ἐπιφανείας τῆς θαλάσσης. Ἡ Ἀράλη, ἀλμυρὰ καὶ αὐτὴ λίμνη καὶ ἡ δευτέρα εἰς μέγεθος λίμνη τῆς Ἀσίας (τετάρτη ὅλης τῆς Γῆς), εἶναι μεγαλυτέρα ἀπὸ τὴν Πελοπόννησον, τὴν Στερεάν καὶ τὴν Θεσσαλίαν ὁμοῦ λαμβανομένας. Ἡ **Βαλκάς**, μὲ γλυκὺ αὔτη ὄδωρ, ἔχουσα τὴν ἔκτασιν περίπου τῆς Πελοποννήσου. Ἡ **Βαϊκάλη** καὶ αὐτὴ μὲ γλυκὺ ὄδωρ. Ἔχει τὴν ἔκτασιν τῆς Μακεδονίας καὶ εἶναι ἡ βαθυτέρα λίμνη τοῦ κόσμου (βάθος 1.313 μ.).

Βλάστησις. Ὡς πρὸς τὴν βλάστησιν διακρίνομεν : Τὴν Ζώνην τῆς Τούνδρας (Χαρτ. 25) εἰς τὰ βόρεια τῆς χώρας, ὅπου τὸ δριμὺ πολικὸν ψῦχος ἐπιτρέπει τὴν βλάστησιν μόνον εἰς βρύα καὶ λειχήνας. Τὴν Ζώνην τῶν δασῶν. Νοτιώς τῆς Τούνδρας ἐκτείνεται μία ἀπέραντος ζώνη, καλυπτομένη ἀπὸ δάση, ἡ καλουμένη **Τάϊγκα** (ἢ Τάϊγα). Τὰ δένδρα τῶν δασῶν τούτων εἶναι τὰ ἀντέχοντα εἰς τὸ ψῦχος κωνοφόρα, εἰς δὲ τὰ νότια τῆς καὶ φυλλοβόλα δένδρα. Τὴν Ζώνην μὲ τὰ μαυροχώματα. (τὸ μαῦρον χρῶμα τοῦ χώματός των ὀφείλεται εἰς τὴν κατ' ἔτος καὶ ἐπὶ μακρὰν σειράν ἐτῶν σηπομένην ἐκεῖ χλόην). Ἡ

ζώνη αὕτη είναι κατ' ἔξοχὴν κατάλληλος διὰ τὴν καλλιέργειαν σιτηρῶν καὶ τὴν Ζώνην τῶν στεππῶν καὶ τῶν ἐρήμων, ἡ ὅποια ἔκτείνεται εἰς τὸ νοτιώτερον μέρος τῆς χώρας.

Γεωργία. Κτηνοτροφία. Εἰς τὴν περιοχὴν τῆς Τούνδρας καὶ εἰς τὴν Ζώνην τῶν δασῶν ἡ δριμύτης τοῦ κλίματος δὲν ἐπιτρέπει τὴν ὑπαρξίαν ἀξίας νὰ ἀναφερθῇ γεωργίας. Ὑπάρχουν ὅμως εἰς τὴν Ζώνην τῶν δασῶν ἀρκετὰ ἄγρια ζῶα μὲ παχὺ καὶ μακρὸν τρίχωμα, τὸ δέρμα τῶν ὅποιων χρησιμοποιεῖται διὰ τὴν κατασκευὴν γουναρικῶν. Ἀπὸ τὰ κατοικίδια ζῶα ὑπάρχουν μόνον οἱ Τάρανδοι, διατρεφόμενοι διὰ τὸ γάλα καὶ τὸ κρέας των, καθὼς καὶ ὡς ζῷα ἐλέξεως καὶ οἱ πολικοὶ κύνες, χρησιμοποιούμενοι διὰ νὰ σύρουν ἐπὶ τῶν πάγων ἐλκυθρα. Εἰς τὴν Ζώνην μὲ τὰ μαυροχώματα καὶ τὰς στεππώδεις ἐκτάσεις, τὰς εὐρισκομένας ἀνατολικῶς τῆς Κασπίας, ίδιως ἐκεῖ, ὅπου εἴτε φυσικῶς εἴτε διὰ τεχνητῶν ἔργων είναι δυναταὶ ἀρδεύσεις, ἡ γεωργία καὶ ἡ κτηνοτροφία ἀκμάζουν. Τὴν πρώτην θέσιν μεταξὺ τῶν καλλιεργειῶν κατέχει ὁ βάμβαξ μὲ παραγωγὴν τόσην, ὥστε νὰ ἐπαρκῇ αὕτη διὰ τὰς ἀνάγκας τῆς Ρωσικῆς βαμβακουργίας. Καλλιεργοῦνται ἐπίσης ὁ σῦτος, ίδιως εἰς τὴν Ζώνην μὲ τὰ μαυροχώματα, τὸ λίνον, ἡ κάνναβις, τὰ σακχαρότευτλα, φυτὰ μὲ ἐλαιοϊκὴ σπέρματα, κλπ. Ἐκτρέφονται ἐπίσης εἰς τὰς περιοχὰς αὕτας μεγάλα ποίμνια αἰγῶν καὶ προβάτων.

Οἱ ἰχθύες ἀφθονοῦν εἰς τοὺς ποταμούς, τὰς λίμνας καὶ τὰ πρὸς τὸν Ειρηνικὸν παράλια. Εἰς τὸ Πετροπαυλόσκ, λιμένα ἐπὶ τῆς χερσονήσου τῆς Καμτσιάτκας, ὑπάρχει καὶ βιομηχανία κατασκευῆς κονσερβῶν ἰχθύων.

Οἱ ὀρυκτὸς πλοῦτος είναι ἀφθονος· ὑπάρχουν ὅλων τῶν εἰδῶν τὰ μεταλλεύματα, ἀρκετὸς χρυσὸς καὶ λευκόχρυσος. Τὰ πετρέλαια είναι ἀφθονα εἰς τὴν περιοχὴν τῆς Κασπίας, ὑπάρχουν δὲ τοιαῦτα καὶ εἰς Καζακστάν, Τουρκμενιστάν καὶ τὴν νῆσον Σαχαλίνην.

Η **Βιομηχανία** ἔχει λάβει μεγάλην ἀνάπτυξιν κατὰ τὴν τελευταῖαν εἰκοσαετίαν. Ὁλη ἡ Ρωσικὴ πολεμικὴ βιομηχανία καὶ πολλαὶ ἄλλαι βιομηχανίαι ἔχουν μεταφερθῆ εἰς τὰ Οὐράλια καὶ τὴν Σιβηρίαν, διὰ νὰ εὐρίσκωνται μακρὰν τῆς δράσεως τῶν ἀεροπλάνων.

‘Η συγκοινωνία, λόγω τῆς ἀχανοῦς ἐκτάσεως καὶ τοῦ ἐπικρατοῦντος ψύχους, δὲν εἶναι καλή, παρὰ μόνον εἰς τὰ νότια, περὶ τὴν Κασπίαν, μέρη. Εἰς τὰ βόρεια διενεργεῖται κατὰ τὸν χειμῶνα δι' ἐλκύθρων, συρομένων ἀπὸ κύνας, διότι ὅλα εἶναι παγωμένα· καὶ αὐτὸς ἀκόμη, ὃ εἰς τὰ Ν.Α. τῆς χώρας εύρισκόμενος λιμὴν τοῦ **Βλαδίβοστόκ**, δὲν εἶναι προσιτὸς καθ' ὅλον τὸ ἔτος εἰς τὰ πλοῖα, διότι ἡ θάλασσα παγώνει. Μία σιδηροδρομικὴ γραμμὴ, ἡ ἐπιμηκεστέρα τοῦ κόσμου (ἐντὸς τοῦ αὐτοῦ Κράτους) ἔνωνται τὴν Μόσχαν μὲ τὸ **Βλαδίβοστόκ** (διακλαδουμένη καὶ πρὸς τὴν Κίναν). Τὸ μῆκος τῆς εἶναι 7.600 χιλιομ. καὶ λέγεται ‘Υπερσιβηρικὸς σιδηρόδρομος. Δύο ἄλλαι γραμμαὶ ἔνωνται τὴν Μόσχαν, εἴτε διὰ τῆς Κασπίας (‘Υπερκασπιακὸς σιδηρόδρομος) εἴτε ἀπ' εὐθείας, μὲ τὴν Τασκένδην, προεκτεινόμεναι καὶ διέλγον πέραν τῶν συνόρων ἐντὸς τοῦ ’Αφγανιστάν.

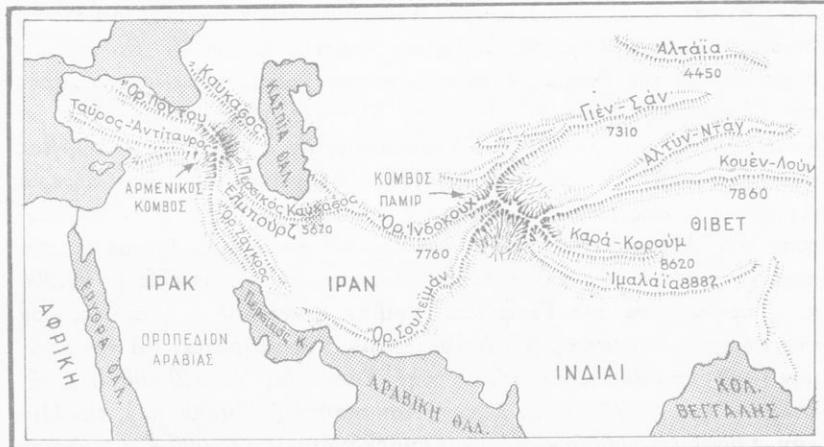
Κάτοικοι. Λαϊκαὶ Δημοκρατίαι. Σπουδαιότεραι πόλεις. Οἱ κάτοικοι τῆς Σιβηρίας ἀνήκουν κατὰ τὸ πλεῖστον εἰς τὴν Λευκὴν φυλήν, ὑπάρχουν δῆμοις καὶ ἀρκετοὶ τῆς Κιτρίνης φυλῆς (ὅπως οἱ *Tooukoumavoi*, οἱ *Tooukoumenoi*, οἱ *Tatavori*, οἱ *Bouqarai Mooygoloi*, οἱ *Kiogizoi*, οἱ *Kalmoukoi*, οἱ *Samouétais*, οἱ *Tsioïskois* κ.λ.π.). ‘Η ’Ασιατικὴ Ρωσία ὑποδιαιρεῖται εἰς διαφόρους Λαϊκὰς Δημοκρατίας, καὶ ὅποιαι μετὰ τῶν Λαϊκῶν Δημοκρατιῶν τῆς Εὐρωπαϊκῆς Ρωσίας ἀποτελοῦν τὴν « ‘Ενωσιν τῶν Σοβιετικῶν Σοσιαλιστικῶν Δημοκρατιῶν » ἡ «Σοβιετικὴν ‘Ενωσιν ». Αἱ σπουδαιότεραι Λαϊκαὶ Δημοκρατίαι τῆς ’Ασιατικῆς Ρωσίας (ἔξαιρουμένης τῆς Σιβηρίας, ἡ ὅποια ἀνήκει εἰς τὴν Λαϊκὴν Δημοκρατίαν τῆς Ρωσίας καταλαμβάνουσαν καὶ τὸ μεγαλύτερον μέρος τῆς Εὐρωπαϊκῆς Ρωσίας) εἶναι : α) Αἱ τρεῖς Λαϊκαὶ Δημοκρατίαι αἱ ἀποτελοῦσαι τὴν λεγομένην ‘Υπερκάυκασίαν, δηλ. τῆς Γεωργίας τοῦ ’Αζερμπαϊτζάν καὶ τῆς Ρωσικῆς ’Αρμενίας. Αἱ σπουδαιότεραι εἰς αὐτὰς πόλεις εἶναι : Τὸ **Βακού** (1.000.000 κ. Χαρτ. 24) πρωτεύουσα τοῦ ’Αζερμπαϊτζάν. Εἶναι ἡ πόλις τοῦ πετρελαίου, ἔχουσα εἰς τὴν περιοχήν της πολλὰς καὶ πλουσίας πετρελαιοπηγάς. **Τυφλις** (700.000 κ.), πρωτεύουσα τῆς Γεωργίας. **Ἐριβάν** (400.000 κ.), πρωτεύουσα τῆς Ρωσικῆς ’Αρμενίας. β) Διάφοροι ἄλλαι Δημοκρατίαι (5 τὸν ἀριθμὸν) μὲ σπουδαιοτέρας πόλεις τὴν Τασκένδην (1.030.000 κ.), τὴν **Άλμα - Άτα** (400.000 κ.), τὴν **Άσκαρπάντ** (170.000 κ.), τὴν **Ούλαν - Ούντε** (130.000 κ.), τὴν **Σαμαρκάνδην** (135.000 κ.) παλαιὰν πρωτεύουσαν τοῦ Ταμερλάνου, ἡ **Ουσκ** (800.000 κ.) καὶ **Νοβοσιμπίρσκ** (1.000.000 κ.).

VI. ΕΞΕΡΕΥΝΗΣΙΣ ΤΗΣ ΑΣΙΑΣ

Ἡ Ἀσία θεωρουμένη κοιτίς τοῦ ἀνθρωπίνου γένους, ἢτο γνωστὴ εἰς τοὺς Εύρωπαίους ἀπὸ τῶν ἀρχαιοτάτων χρόνων καὶ εἶχον εἰς τινὰς χώρας αὐτῆς ἀναπτυχθῆ κατὰ τὴν ἀρχαιότητα ἀξιόλογοι πολιτισμοὶ (Σουμερίων, Χαλδαίων, Ἀσσυρίων, Βαβυλωνίων, Κινέζων). Παρὰ τοῦτο ὅμως ἐν τῷ συνόλῳ τῆς ἐγένετο πολὺ ἀργὰ γνωστὴ εἰς τοὺς Εύρωπαίους, διότι, καθὼς εἰδόμεν, λόγῳ τῶν παρεμβαλλομένων ὑψηλῶν ὁροσειρῶν καὶ ἔκτεταμένων ἐρήμων, ἢτο δύσκολος ἡ εἰς τὸ ἐσωτερικόν της διείσδυσις.

Πρῶτος, ὡς εἶναι γνωστὸν ἐκ τῆς Ἰστορίας, ὁ Μέγας Ἀλέξανδρος ἐκστρατεύσας κατὰ τοῦ μεγάλου Περσικοῦ κράτους (335-323 π.Χ.) κατώρθωσε νὰ προχωρήσῃ πέρα τοῦ μέχρι τότε γνωστοῦ εἰς τὴν Εὐρώπην τμήματος τῆς Ἀσίας, πέρα δηλ. τῆς Περσίας, καὶ νὰ φθάσῃ μέχρι τοῦ Ἰνδοῦ ποταμοῦ. Δὲν ἐπροχώρησεν ὅμως περισσότερον, μολονότι ἐπληροφορήθη ἀπὸ τοὺς κατοίκους ὅτι ἀνατολικώτερον ὑπῆρχε μία χώρα πεδινή, εὔφορος καὶ πυκνῶς κατῳκημένη, ἡ ὥποια διερρέετο ἀπὸ ἔνα μεγάλον ποταμοῦ (δηλ. ἡ πεδιάς τοῦ Γάγγη).

Διὰ τὰς χώρας τῶν μπαχαρικῶν καὶ τῆς μετάξης, δηλαδὴ διὰ τὴν Ἰαπωνίαν, τὴν Κίναν, τὴν Ἰνδοκίναν καὶ τὴν Ἰνδονησίαν, διὰ τὴν "Ἀπω" Ἀνατολὴν δηλαδὴ, ἐλάχιστα ἡσαν γνωστὰ εἰς τοὺς Εύρωπαίους μέχρι τοῦ 1298.

Χαρτ. 26. Ὁροσειραι τῆς Ἀσίας.

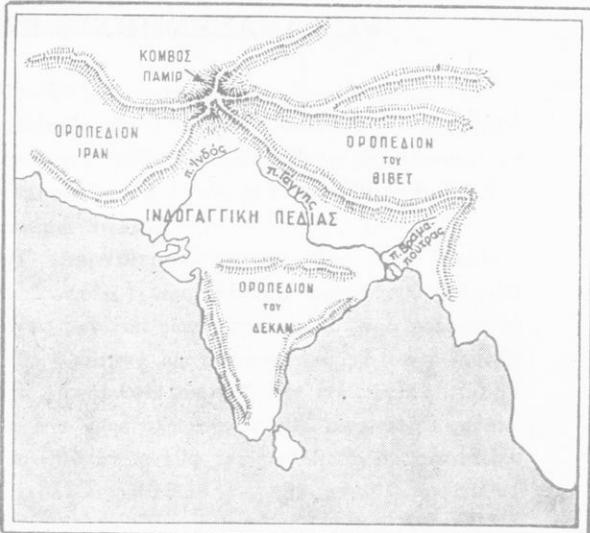
Τότε ὁ Μάρκος Πόλος, ὅστις ἐπὶ μακρὸν εἶχε ζήσει εἰς τὴν Ἀπωλεῖαν, ἐδημοσίευσε βιβλίον, εἰς τὸ ὄποιον διηγεῖτο μὲν ζωηρὰ χρώματα ὅλα τὰ θαυμαστὰ πράγματα, ποὺ εἶχε παρατηρήσει ἐκεῖ. Αἱ διηγήσεις τοῦ Μάρκου Πόλος ἐκίνησαν τὸ ἐνδιαφέρον τῶν Εὐρωπαίων διὰ τὰς χώρας αὐτὰς καὶ τοὺς παρώτρυναν νὰ μεταβοῦν ἐκεῖ διὰ θαλάσσης.

Πρῶτος ὁ μέγας Πορτογάλος θαλασσοπόρος Βάσκο - δὲ - Γάμα (1498) κατώρθωσε, περιπλέων τὴν Ἀφρικήν, νὰ φύσῃ μέχρι τῶν πρὸς τὸν κόλπον τοῦ Ὁμάν παραλίων τῶν Ἰνδιῶν. Ἐν συνεχείᾳ ἀλλοι θαλασσοπόροι ἔφθασαν εἰς τὴν Χερσόνησον τῆς Μαλαισίας, ἀργότερον εἰς τὰς ἀκτὰς τῆς Κίνας καὶ κατὰ τὸ 1543 εἰς τὰς Ἰαπωνικὰς νήσους.

Οἱ Ρῶσοι διαβάντες τὰ Οὐράλια ἀπὸ τοῦ 1580 ἤρχισαν νὰ ἔξερευνοῦν καὶ νὰ κατακτοῦν ὅλην τὴν Σιβηρίαν.

‘Αλλ’ ἀκόμη μέχρις ἐσχάτων ἡ Κεντρικὴ Ἀσία καὶ ίδια τὰ ὄροπέδια τοῦ Θιβέτ, τοῦ Κασμίρ, τοῦ Παμίρ καὶ αἱ ἔρημοι τῆς Μογγολίας, ἦσαν σχεδὸν τελείως ἀγνωστα διὰ τοὺς Εὐρωπαίους.

Τὰ ὑπὸ τῶν Πορτογάλων, ‘Ολλανδῶν, ‘Ἀγγλῶν καὶ Γάλλων θαλασσοπόρων καὶ ἔξερευνητῶν ἀνακαλυπτόμενα ἐδάφη, μετεβάλλοντο εἰς ἀποικίας τῶν κρατῶν τούτων καὶ ἡ Ἀσία, κατὰ μέγα μέρος τῆς, ἦτο ἀποικία Εὐρωπαϊκῶν κρατῶν. Σήμερον, πλὴν μικρῶν τμημάτων τῆς, τὰ ὄποια ἔξακολουθοῦν νὰ εἶναι ἀποικίαι, ἡ Ἀσία ἀποτελεῖται ἀπὸ ἀνεξάρτητα Κράτη.

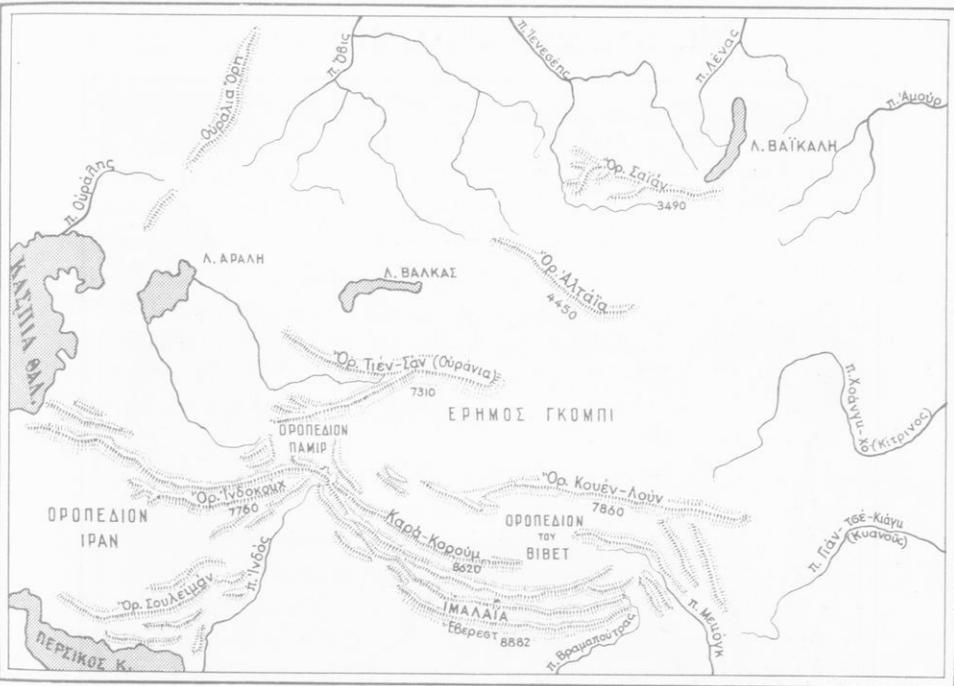
Χάρτ. 27. Ἡ διαμόρφωσις τοῦ ἐδάφους τῶν Ἰνδιῶν.

VII. ΑΝΑΣΚΟΠΗΣΙΣ ΤΗΣ ΑΣΙΑΣ

Η Ἀσία είναι ἡ μεγαλυτέρα (44.000.000 τετρ. χιλ.) καὶ πολυπληθεστέρα (2.056.000.000 κ.) τῶν ἡπείρων, ἔχουσα πλέον τοῦ 1/2 τοῦ συνολικοῦ πληθυσμοῦ τῆς Γῆς (συνολικὸς πληθυσμὸς τῆς Γῆς = 2.900.000.000 κ.). Εἰς αὐτὴν ἀνευρίσκομεν τὰ δύο πολυανθρωπότερα Κράτη τοῦ κόσμου, δηλ. τὴν Λαϊκὴν Δημοκρατίαν τῆς Κίνας (670.000.000 κ.) καὶ τὴν Δημοκρατίαν τῆς Ἰνδίας (440.000.000 κ.). Είναι ἡ ὑψηλοτέρα τῶν ἡπείρων (μέσον ὕψος 1.010 μ.) καὶ ἔχει τὰ ὑψηλότερα ὅρη, ἀλλὰ συγχρόνως καὶ τὰς μεγαλυτέρας ἀπὸ τὰς ἐπὶ τοῦ φλοιοῦ τῆς Γῆς ὑπαρχούσας κοιλότητας (πλήρεις ὄδατος ὡς λίμνας). Τοιαῦτα είναι: 'Η τῆς Νεκρᾶς Θαλάσσης, ἡ ἐπιφάνεια τοῦ ὄδατος τῆς ὁποίας εὑρίσκεται 394 μ. χαμηλότερον τῆς ἐπιφανείας τοῦ ὄδατος τῆς θαλάσσης καὶ τὸ βάθος τῆς φθάνει τὰ 400 μ. καὶ ἡ τῆς Βαϊκάλης τῆς βαθυτέρας λίμνης τῆς Γῆς (βάθος 1.313 μ.).

Τὸ B. μέρος τῆς Ἀσίας (Σιβηρία) είναι μία ἀπέραντος πεδινὴ ἔκτασις. Εἰς τὴν Ἀσίαν ὑπάρχουν πολλὰ ὑψηλὰ ὅρη (χαρτ. 28), τὰ ὄποια είναι τὰ ὑψηλότερα τῆς Γῆς (μετὰ τῶν Κορδillerών τῶν Ἀνδεων τῆς N. Ἀμερικῆς). (Βλέπε κατωτέρω πίνακα ὀρέων). Χαρακτηριστικώτερον ὅμως καὶ τῶν ὀρέων είναι τὰ ὀροπέδια τῆς. Εἰς οὐδεμίαν ἀλλην ἡπειρον συναντῶνται τόσα ἔκτεταμένα καὶ τόσον ὑψηλὰ ὀροπέδια. Τοιαῦτα είναι τὰ ὑψηλὰ ὀροπέδια τοῦ Παμίρ (7.000 μ.), τὸ ὄποιον λέγεται λόγῳ τοῦ ὕψους του «στέγη τοῦ Κόσμου» καὶ τοῦ Θιβέτ (4.000 - 5.000 μ.). Ἀλλὰ χαμηλότερα ὀροπέδια καλύπτουν μεγάλας ἔκτασεις τῆς Ἀσίας. Δέχονται ταῦτα ὀλίγας βροχὰς καὶ δὲ τοῦτο καλύπτονται ἀπὸ ἔκτάσεις στεππώδεις ἢ ἐρήμους. Τοιαῦτα είναι τὰ ὀροπέδια τῆς M. Ἀσίας μὲ τὴν ἀλμυρὰν ἔρημον, τὸ ὀροπέδιον τῆς Ἀραβίας μὲ τὰς ἐρήμους Μεγάλην καὶ Μικρὰν Νεφούντ καὶ τὴν ἔρημον Ντάχνα, τὸ ὀροπέδιον τοῦ Ἰράν, μὲ τὴν μεγάλην ἀλμυρὰν ἔρημον Λούτ καὶ τὴν ἔρημον Ρεγκιστάν, τὸ ὀροπέδιον τῆς Μογγολίας μὲ τὴν ἔρημον Γκόμπι καὶ τέλος τὸ ὀροπέδιον τοῦ Δεκάν μὲ τὴν ἔρημον Θάρ (Χαρτ. 27).

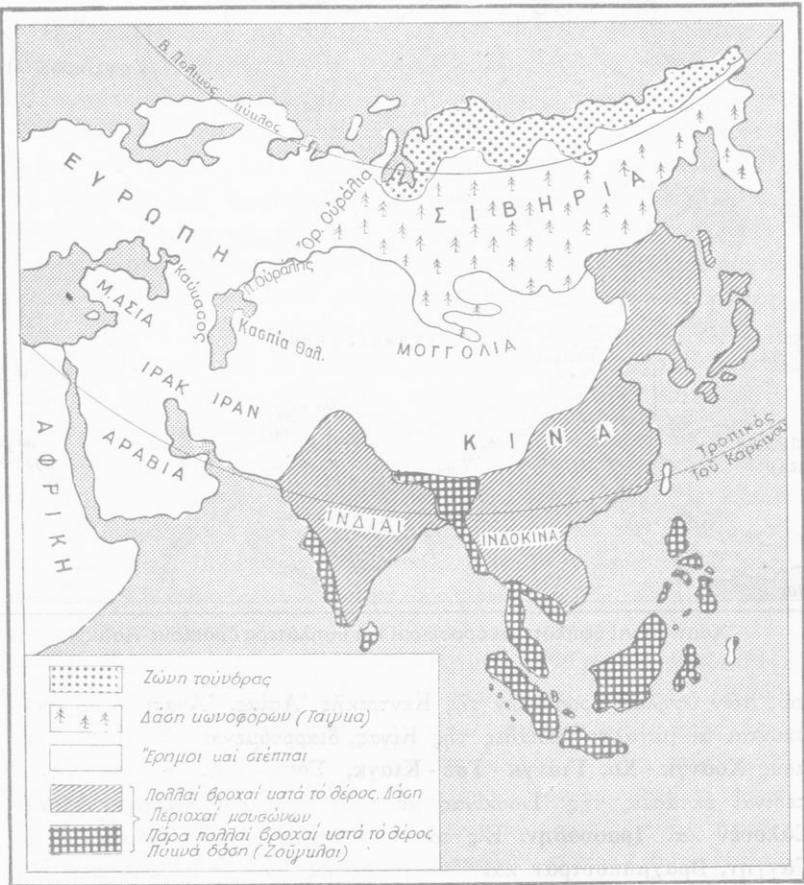
Πεδιάδες — Ποταμοί (Βλέπε κατωτέρω πίνακας). "Αν ἔξαιρέσωμεν τὴν μεγάλην πεδινὴν ἔκτασιν τῆς Σιβηρίας, ὅλαι αἱ ἀλλαι μεγάλαι πεδιάδες τῆς Ἀσίας εὑρίσκονται ἀνατολικῶς, νοτίως καὶ νοτιοανατολι-

Χαρτ. 28. Αἱ ὑψηλότεραι δροσειραι καὶ ὑψηλότερα δροπέδια Ἀσίας.

κώς τῶν ὑψηλῶν ὄροσειρῶν τῆς Κεντρικῆς Ασίας. Ἀνατολικῶς εύρεσκονται αἱ μεγάλαι πεδιάδες τῆς Κίνας, διαρρέουμεναι ἀπὸ τοὺς ποταμούς **Χοάνγκ - Χό**, **Γιάνγκ - Τσε - Κιάγκ**, **Σόγκ - Κότι**. Εἰς τὰ NA αἱ πεδιναὶ ἔκτασεις τῆς Ἰνδοκίνας μὲ τοὺς ποταμούς **Μεκόγκ**, **Μενάν** Σαλούνεν καὶ **Ιραουάδην**. Εἰς τὰ N. αἱ πεδιάδες τῶν Ἰνδῶν μὲ τὸν Γάγγην, **Βραχμαπούτραν** καὶ **Ίνδον**. Αἱ ὡς ἄνω πεδιάδες, μετὰ τῆς Μεσοποταμίας, εἶναι ἀπὸ τὰ πυκνότερον κατοικούμενα μέρη τῆς Γῆς καὶ συγκεντρώνουν σχεδὸν τὸ $\frac{1}{2}$ τοῦ πληθυσμοῦ της (1.300.000.000 κ.).

Θαλάσσιος διαμελισμός. 'Η' Ασία εἶναι μία ἥπειρος συμπαγής. 'Η θάλασσα δηλ. δὲν εἰσχωρεῖ βαθέως ἐντὸς αὐτῆς (ώς τοῦτο συμβαίνει εἰς τὴν Εύρωπην). Πρὸς Α. σχηματίζεται ἡ χερσόνησος τῶν Τσούκτων, καταλήγουσα εἰς τὸ Ἀνατολικὸν ὄκρωτήριον, μεταξὺ τοῦ ὅποιον καὶ τῆς Ἀλάσκας σχηματίζεται ὁ πορθμὸς τοῦ Μπέριγκ, ὁ ὅποιος συνδέει τὸν Βορ. Παγωμένον μὲ τὸν Εἰρηνικὸν Ὦκεανόν. Νοτιώτερον

Χαρτ. 29. Βλάστησις Ἀσίας και βροχαί.

σχηματίζεται ή Θάλασσα του Μπέριγκ, ή χερσόνησος τῆς Καμτσάτκας, ή Ὁχοτσική καὶ ή Ἰαπωνικὴ Θάλασσα, ή χερσόνησος τῆς Κορέας καὶ ή Σινικὴ Θάλασσα, ή ὅποια εἰς τὰ νότιά της σχηματίζει τὸν Κόλπον τοῦ Τογκίνου καὶ τὸν Κόλπον τοῦ Σιάμ. Τέλος πρὸς τὰ N.A. ἐκτείνεται ή χερσόνησος τῆς Ἰνδοκίνας, προέκτασις τῆς ὅποιας εἶναι ή στενὴ καὶ ἐπιμήκης χερσόνησος τῆς Μαλαισίας η Μαλαϊκὴ χερσόνησος. Εἰς τὰ A καὶ NA τῆς Ἀσίας ἐκτείνεται σειρὰ πολυαρίθμων νήσων, αἱ ὅποιαι,

ἀρχιζουσαι ἀπὸ τῆς χερσονήσου τῆς Μαλαισίας, καταλήγουν εἰς τὴν χερσόνησον τῆς Καμτσιάκας. Εἶναι αὗται αἱ νῆσοι τῆς Δημοκρατίας τῆς Ἰνδονησίας, αἱ δόποια εἰναι τὰ ὑπολείμματα ἔηρᾶς, ἥτις συνέδεεν εἰς παλαιοτάτας ἐποχὰς τὴν Ἀσίαν μὲ τὴν Αὐστραλίαν. Βορειότερον εύρισκονται αἱ Φιλιππῖναι νῆσοι καὶ ἐν συνεχείᾳ πρὸς Β. ἡ Φορμόζα, αἱ νῆσοι Πίου-Κίου, αἱ Ἰαπωνικαὶ νῆσοι καὶ αἱ ἀνήκουσαι εἰς τὴν Σοβιετικὴν "Ενωσιν Σαχαλίνη καὶ Κουρίλαι νῆσοι. Πρὸς τὰ νότια τῆς Ἀσίας σχηματίζεται ἡ χερσόνησος τῶν Ἰνδῶν καὶ μεταξὺ ταύτης καὶ τῆς χερσονήσου τῆς Ἰνδοκίνας ὁ κόλπος τῆς Βεγγάλης. Δυτικώτερον εύρισκεται ἡ Ἀραβικὴ Θάλασσα, μὲ τὸν κόλπον τοῦ Ὁμάν καὶ τὸν Περσικὸν κόλπον καὶ ἡ χερσόνησος τῆς Ἀραβίας. Τέλος εἰς τὴν Πρόσω τῆς Ἀσίαν σχηματίζεται ἡ χερσόνησος τῆς Μ. Ἀσίας.

Κλῖμα. Τυμήματα τῆς Ἀσίας ἀνήκουν εἰς τὴν Διακεκαυμένην, ἄλλα εἰς τὴν Εὔκρατον καὶ ἄλλα εἰς τὴν Κατεψυγμένην ζώνην. Εἶναι ἐξ ἄλλου ἥπειρος συμπαγής, μὴ ὑφισταμένη τὴν εὐεργετικὴν ἐπίδρασιν τῆς θαλάσσης. Διὰ τοῦτο παρουσιάζει ἀκρότητας ὡς πρὸς τὸ κλῖμα τῆς. Εἰς ταύτην ἀνευρίσκομεν τὰ ψυχρότερα ἀπὸ τὰ κατοικούμενα μέρη (εἰς τὴν Σιβηρίαν) ἀλλὰ καὶ περιοχὰς ἀπὸ τὰς θερμοτέρας τῆς Γῆς. "Η Βαγδάτη (Ἰράκ) καὶ ἡ Λαζάρη (Ἰνδίαι) εἶναι ἀπὸ τὰ θερμότερα μέρη τῆς Γῆς, ἀν καὶ εὑρίσκονται εἰς τὸ αὐτὸν γεωγραφικὸν πλάτος μὲ τὴν Κρήτην. Αἱ αὐταὶ ἀκρότητες παρατηροῦνται καὶ ὡς πρὸς τὴν βροχὴν. "Υπάρχουν εἰς τὴν Ἀσίαν μέρη, εἰς τὰ δόποια ἡ ἐτησίως πίπτουσα βροχὴ εἶναι κάτω τῶν 0,25μ. ἡ εἰς τὰ δόποια παρέρχονται πολλάκις ἔτη πολλά, χωρὶς νὰ πέσῃ οὐδὲ σταγῶν βροχῆς ("Ερημος Ἀραβίας). "Υπάρχουν ὅμως καὶ περιοχαὶ, ὅπου παρατηρεῖται ἡ μεγαλυτέρα βροχόπτωσις παρὰ εἰς οἰονδήποτε ἄλλο μέρος τῆς Γῆς, τοῦ ἐτησίου ὄψους τῆς βροχῆς ὑπερβαίνοντος τὰ 12 μ. (Δέλτα τοῦ Γάγγη). Αἱ περιοχαὶ αὐταὶ καλύπτονται ἀπὸ πυκνὰ δάση.

Βλάστησις. Ἀνάλογος πρὸς τὴν θερμοκρασίαν καὶ τὰς βροχὰς εἶναι καὶ ἡ βλάστησις. Οὕτω ἔχομεν: 1) Τὴν ζώνην τῆς Τούνδρας εἰς τὰ βόρεια τῆς Ἀσίας. 2) Τὴν ζώνην τῶν δασῶν νοτιώτερον. 3) Τὰς στεππώδεις ἡ ἐρημικὰς ἐκτάσεις νοτιώτερον τῆς ζώνης τῶν δασῶν (Χαρτ. 29) καὶ τέλος 4) Τὸ νοτίως καὶ ἀνατολικῶς τῶν ὑψηλῶν δροσειρῶν τμῆμα τῆς Ἀσίας, ὅπου αἱ βροχαὶ εἶναι πολλαῖ, ιδίως κατὰ

Χαρτ. 30. Πυκνότης πληθυσμού περιοχῶν Ἀσίας.

τὴν ἐποχὴν τῶν θερινῶν μουσσώνων καὶ ἡ βλάστησις ἀρκετή. Ἐκεῖ ὅπου αἱ βροχαὶ εἰναι πάρα πολλαί, ἡ βλάστησις ὀργιάζει, σχηματίζομένων μεγάλων καὶ ἀδιαπεράστων δασῶν ('Ινδοκίνα, 'Ινδονησία, Φορμόρα, κοιλάδες Γάγγη, πρόποδες 'Ιμαλατῶν κλπ.).

Κάτοικοι. Εἰς τὴν Ἀσίαν, ἡ ὁποία θεωρεῖται καὶ ὡς κοιτὲς τοῦ ἀνθρωπίνου γένους, συναντῶμεν καὶ τὰς τρεῖς φυλάς, δηλ. τὴν Κιτρίνην, τὴν Λευκὴν καὶ τὴν Μαύρην. Ἡ πλειονότης τῶν κατοίκων τῆς ἀνήκει εἰς τὴν Κιτρίνην φυλὴν ('Ινδοκίνα, 'Ινδονησία, Φιλιππίναι, 'Ιαπωνία,

Κορέα, Κίνα, Μογγολία, Τουρκία καὶ μερικοὶ ἐκ τῶν κατοίκων τῆς Ἀσιατικῆς Ρωσίας). Λευκοὶ εἶναι: Οἱ Ἰσραηλινοί, οἱ Κοῦρδοι, οἱ Ἀρμένιοι καὶ γενικῶς οἱ Καυκάσιοι, οἱ Πέρσαι, οἱ Βελούχοι, οἱ κάτοικοι τοῦ Πακιστάν καὶ τῆς Ἰνδίας, ἡ πλειονότης τῶν κατοίκων τῆς Ἀσιατικῆς Ρωσίας καὶ τέλος οἱ Ἀραβεῖς τῶν Ἀραβικῶν Κρατῶν (Συρίας — Λιβάνου — Ἰράκ — Ἰορδανίας καὶ τῆς Χερσονήσου τῆς Ἀραβίας). Οἱ ἀνήκοντες εἰς τὴν μαύρην φυλὴν εἶναι οἱ ἐλάχιστοι πυγμαῖοι Νεγροειδεῖς, τοὺς ὁποίους συνηντήσαμεν εἰς τὴν Μαλαισίαν, τὴν Βόρεο καὶ τὰς Φιλιππίνας.

Οἱ κάτοικοι τῆς Ἀσίας ἐπιδίδονται κυρίως εἰς τὴν γεωργίαν καὶ τὴν κτηνοτροφίαν (ἡ ὁποία κατὰ τὸ πλεῖστον εἶναι νομαδική), οἱ δὲ κάτοικοι οὗντες τὰ παράλια καὶ περὶ τοὺς ποταμοὺς ἐπιδίδονται καὶ εἰς τὴν ἀλιεύσαν, διότι οἱ ἰχθύες ἀφθονοῦν. Μεταξὺ τῶν γεωργικῶν προϊόντων τὴν πρώτην θέσιν κατέχει, ἵδιας εἰς τὴν πολυανθρωποτέραν Ἀπωλεῖαν (Α. καὶ ΝΑ. Ἀσία), ἡ ὅρυζα, ἡ ὁποία εἶναι ἔκει δ, τι δι' ἡμᾶς ὁ σῖτος καὶ ἀποτελεῖ μετὰ τῶν ἰχθύων τὴν βάσιν τῆς διατροφῆς τῶν κατοίκων. Ὁ δρυκτὸς πλοῦτος εἶναι ἀρκετός, ἀλλὰ παραμένει κατὰ τὸ πλεῖστον ἀνεκμετάλλευτος λόγῳ ἐλλείψεως συγκοινωνιῶν, εἰδικῶν ἐπιστημόνων καὶ κεφαλαίων. Ἡ Βιομηχανία δὲν εἶναι ἀνεπτυγμένη. Ἐξαιρεσιν ὡς πρὸς τοῦτο ἀποτελεῖ ἀπό δόλα τὰ Ἀσιατικὰ κράτη ἡ Ἰαπωνία καὶ τὸ Ἀσιατικὸν τμῆμα τῆς Σοβιετικῆς Ἐνώσεως.

Θρησκεῖαι. Αἱ πλέον διαδεδομέναι θρησκεῖαι εἰς τὴν Ἀσίαν εἶναι ὁ Βουδισμός, ὁ Βραχμανισμός, ὁ Ἰνδουϊσμός καὶ ὁ Ἰσλαμισμός. Ὁ Χριστιανισμὸς ἔχει εἰς τὴν Ἀσίαν, ἀν καὶ ἐγεννήθη εἰς αὐτήν, τοὺς ὀλιγωτέρους διαδούσοις.

Παρατήρησις. Ἀκολουθοῦν πίνακες ἐμφαίνοντες τὰ Κράτη τῆς Ἀσίας μὲ τὴν ἔκτασιν, πληθυσμὸν καὶ πρωτευούσας αὐτῶν, πίνακες τῶν σπουδαιοτέρων δρέων, ποταμῶν, λιμνῶν κλπ.

Π Ι Ν Α Ξ Α ος

Ἐμφαίνων κατ' ἀλφαριθμητικήν σειράν τὰ διάφορα ἀνεξάρτητα καὶ μὴ κράτη τῆς
Ἀσίας μὲ τὴν ἔκτασιν καὶ τὸν πληθυσμὸν.

	Κ ρ ἄ τ η	Ἐκτασις εἰς τετρ. χιλ.	Πληθυσμὸς 1970 - 1971
*Ἀνεξάρτητα Κράτη			
1	*Ἀφγανιστάν	650.000	17.480.000
2	Βιρμανία ἢ Μπούρμα	678.000	27.580.000
3	Βιέτ - Νάμ Βόρειον	158.000	21.600.000
	Βιέτ - Νάμ Νότιον	170.000	18.330.000
	Βιέτ - Νάμ (Βόρειον καὶ Νότιον)	(328.000)	39.930.000
4	*Ιαπωνία	370.000	104.660.000
5	*Ινδία	3.288.000	550.370.000
6	*Ινδονησία	1.500.000	124.890.000
7	*Ιορδανία (τέως Ὑπεριορδανία)	96.610	2.380.000
8	*Ιράκ (τέως Μεσοποταμία)	444.500	975.000
9	*Ιράν (τέως Περσία)	1.630.000	29.780.000
10	*Ισραήλ	20.678	3.010.000
11	Καμπόδζη	175.000	6.700.000
12	Κατάρ	22.000	80.000
13	Κεϋλάνη	65.000	12.670.000
14	Κίνα (*Ηπειρωτική, Λαϊκή Δημ.)	9.700.000	759.000.000
15	Κουβέΐτ	15.540	830.000
16	Κορέα Νοτ.	99.600	31.920.000
17	Κορέα Βορ.	121.250	14.280.000
18	Κύπρος	9.251	640.000
19	Λάσος	237.000	3.030.000
20	Λιβανός	10.400	2.870.000
21	Μαλάνι στα	134.300	10.650.000
22	Μαλδίβαι Νῆστα	298	110.000

	Κ ρ α τ η	Έκτασις εἰς τετρ. χιλ.	Πληθυσμός
23	Μασκάτ	212	550.000
24	Μογγολία 'Εξωτερική	1.531.000	1.280.000
25	Μπαχρέΐν Νῆσοι	598	220.000
26	Μπουτάν	50.000	836.000
27	Νεπάλ	140.750	11.290.000
28	Όμαν	83	680.000
29	Πακιστάν	803.943	60.000.000
30	Σαουδική Αραβία	1.600.000	7.740.000
31	Σιγκαπούρη	581	2.110.000
32	Σοβιετική "Ενωσις ('Ασιατική)	17.000.000	59.865.000
33	Σύρια	185.000	6.450.000
34	Ταϊλάνδη (τέως Σιάμ)	514.000	35.340.000
35	Τουρκία ('Ασιατική)	767.980	32.251.000
36	Ταϊβάν (τέως Φορμόζα, 'Εθν. Κίνα)	36.000	14.350.000
37	Υεμένη	195.000	5.900.000
38	Φιλιππίναι	300.000	37.960.000
39	Μπαγκλαντές	142.796	72.000.000

Κράτη έξηρτημένα

1	"Αντεν 'Αποικία (Βρετ.)	207	140.000
2	"Αντεν Προτεκτοράτον (Βρετ.)	290.080	650.000
3	Βόρεο Βορ. (Βρετ.)	76.412	370.000
4	Μπρουνέντ (Βρετ.)	5.765	56.000
5	Νέα Γουινέα Δυτ. ('Ολλανδία)	412.781	700.000
6	Πίου - Κίου Νῆσοι (Στρ. Διοίκησις 'Ηνωμ. Πολιτειών 'Αμερικῆς)	2.200	800.000
7	Σαραβάκ (Βρετ.)	121.914	614.000
8	Τιμόρ (Πορτογαλ.)	14.925	469.000
9	Χόνγκ - Κόνγκ (Βρετ.)	1.012	2.800.000
10	Σικκίμ ('Ινδίας)	7.107	200.000

Π Ι Ν Α Ξ Βος

Ἐμφαίνων τὰ διάφορα Ἀσιατικὰ Κράτη καὶ τὰ πολιτεύματά των, τὰς πρωτευούσας των μὲ τὸν πληθυσμὸν των καὶ τὰς κυριωτέρας μεγάλας πόλεις τῆς Ἀσίας μὲ τὸν πληθυσμόν.

Κράτη	Πολίτευμα	Πρωτεύουσαι	Πληθυ- σμὸς πρωτεύ- ουσῶν	Αἱ σπουδαιότεραι πόλεις τῆς Ἀσίας πλὴν τῶν πρωτευουσῶν
Τουρκία	Δημοκρατία	"Αγκυρα	450.000	Σμύρνη (227.000 x.)
Κύπρος	Δημοκρατία	Λευκωσία	86.000	"Άδανα (117.000 x.)
Σύρια	Δημοκρατία	Δαμασκός	450.000	Προῦσσα (103.000 x.)
Άιβανος	Δημοκρατία	Βηρυτός	500.000	Χαλέπιον (450.0000 x.)
Ισραήλ	Δημοκρατία	Νέα Ιερου- σαλήμ	150.000	Χάμα (140.000 x.)
Ιορδανία	Βασίλειον	Αμμάν "Έλ-Ριάντ καὶ Μέκκα	200.000	Λαττάκια (100.000 x.)
Σαουδικὴ Α- ραβία	"	(έκαστη)	150.000	Τρίπολις (72.000 x.)
"	"	Σάνα	80.000	Γιάφφα (101.000 x.)
Τζεμένη	Δημοκρατία	Βαγδάτη	730.000	Τέλ - Αβίβ (270.000 x.)
Ίράκ (Μεσο- ποταμία)	Βασίλειον	Τεχεράνη	1.150.000	Χάιφα (170.000 x.)
Ίράκ (Περ- σία)	"	Καμπούλ Καράτσι (τ. πρωτ.)	250.000	Μεδίνα (30.000 x.)
Αφγανιστάν	Ομοσπ. Κρά- τος	(έσχι. ή Ρα- βαλπίντι)	1.300.000	Μοσούλη (133.000 x.)
Πακιστάν	"	Δελχί	240.000	Βασσόρα (160.000 x.)
Ινδία	Δημοκρατία	Μοναρχία	1.600.000	Κίρκούν (85.000 x.)
Νεπάλ	"	Κατμαντού	175.000	Ισπαχάν (250.000 x.)
Μπουτάν	"	Πουνάκα	15.000	Μεσχέντ (250.000 x.)
Κεϋλάνη	Δημοκρατία	Κολόμπο	430.000	Ταυρίς (300.000 x.)
Βιρμανία (Μπούρμα)	"	Ραγκούν	719.000	Ρέχτ (120.000 x.)
Ταϊλάνδη (Σιάμ)	Βασίλειον	Μπανγκόν	1.300.000	Λαχώρη (850.000 x.)
Βιετνάμ Βό- ρειον	Δακί. Δημο- κρατ.	Χανόν Σαΐγκρόν-Σο- λόν	600.000	Ντάκσα (410.000 x.)
Βιετνάμ Νό- τιον	Δημοκρατία	Πνόδιμ - Πένχ	1.800.000	Άλλαχαμπάντ (312.000 x.)
Λάος	Βασίλειον	Βιεντιάν	60.000	Καουνπού (705.000 x.)
Καμπόδη	"	Πνόδιμ - Πένχ	500.000	"Αγκρα (334.000 x.)
Σιγκαπούρη	Δημοκρατία	Σιγκαπούρη	1.000.000	Βομβάη (2.840.000 x.)
Μαλαισία	Δημοκρατία	Κούαλα - Λουμπούρ	320.000	Πούνα (480.000 x.)
"	"	Τζιακάρτα (Βαταβία)	2.800.000	Άχμεταμπάντ (794.000 x.)
Φιλιππīναι	"	Κεζόν	108.000	Μαντράς (1.416.000 x.)
Φορμόζα	"	Ταϊτέχ	800.000	Χαϊντερμπάντ (1.085.000 x.)
"	"			Καλκούτα (4.578.000 x.) μὲ προάστια
Ινδονησία	"			Τζιογκιακάρτα (800.000 x.)
Τσούνγκ-	"			Σουραμπάγια (1.100.000 x.)
Κίνης				Μανλίλα (1.200.000 x.)
Σινγκαπούρη				Σαγγάη (6.204.000 x.)
Μαλαισία				Νανγκίν (1.020.000 x.)
				Καντών (1.600.000 x.)
				Τίεν - Τσίν (2.694.000 x.)
				Τσούνγκ - Κίνης (1.038.000 x.)
				Σιενγκιάνκ (Μούκδεν 1.550.000 x.)
				Τζεχόλ (510.000 x.)
				Οζάκα (2.500.000 x.)

Κράτη	Πολίτευμα	Πρωτεύουσα	πληθυ- σμός πρωτεύ- ουσών	ΑΙ σπουδαιότεραι πόλεις τής 'Ασίας πλήν τῶν πρωτευουσῶν
Κίνα	(Λαϊκ. Δη- μοκρ.	Πέτ-Πίνγκ (Πεκίνον)	2.768.000	
'Ιαπωνία	Αύτοκρατο- ρία	Τόκιο	9.000.000	Κιότο (2.000.000 κ.) Νογκόρια (1.300.000 κ.) Γιουκοχάμα (2.000.000 κ.)
Βορ. Κορέα	Λαϊκ. Δη- μοκρ.	Πιόνγκ - Γιάγκ	450.000	
Νοτ. Κορέα	Δημοκρατία	Σεούλ	750.000	
'Εξωτ. Μογ- γολία	Λαϊκ. Δη- μοκρ.	Ούλαν - Μπα- τόρ (Ούργκα)	120.000	
Δημοκρατία 'Ασιατικοῦ τμήματος Σοβιετικῆς Ένώσεως				
1) Δημοκρα- τία	Άζερμπαζ- τζάν	Βακού	1.000.000	
2) "	Γεωργίας	Τυφλίς	700.000	
3) "	Ρωσ. Αρμε- νίας	'Εριβάν	400.000	
4) "	Ούζμπεκι- στάν	Τασκένδη	900.000	
5) "	Καζακστάν	"Αλμα - "Ατα	235.000	
6) "	Τουρκμεν- ιστάν	'Ασκαμπάντ	170.000	
7) "	Βουριατῶν Μογγόλων	Ούλαν-Ούντε	130.000	

Π Ι Ν Α Ε Γ σ

Έμφαίνων τὰ σπουδαιότερα δῆμη τῆς 'Ασίας μὲ τὰ ὄψη των, ἀρχῆς γινομένης ἐκ τῶν
ὑψηλοτέρων, τὰ δροπέδια, τοὺς ποταμοὺς καὶ λίμνας.

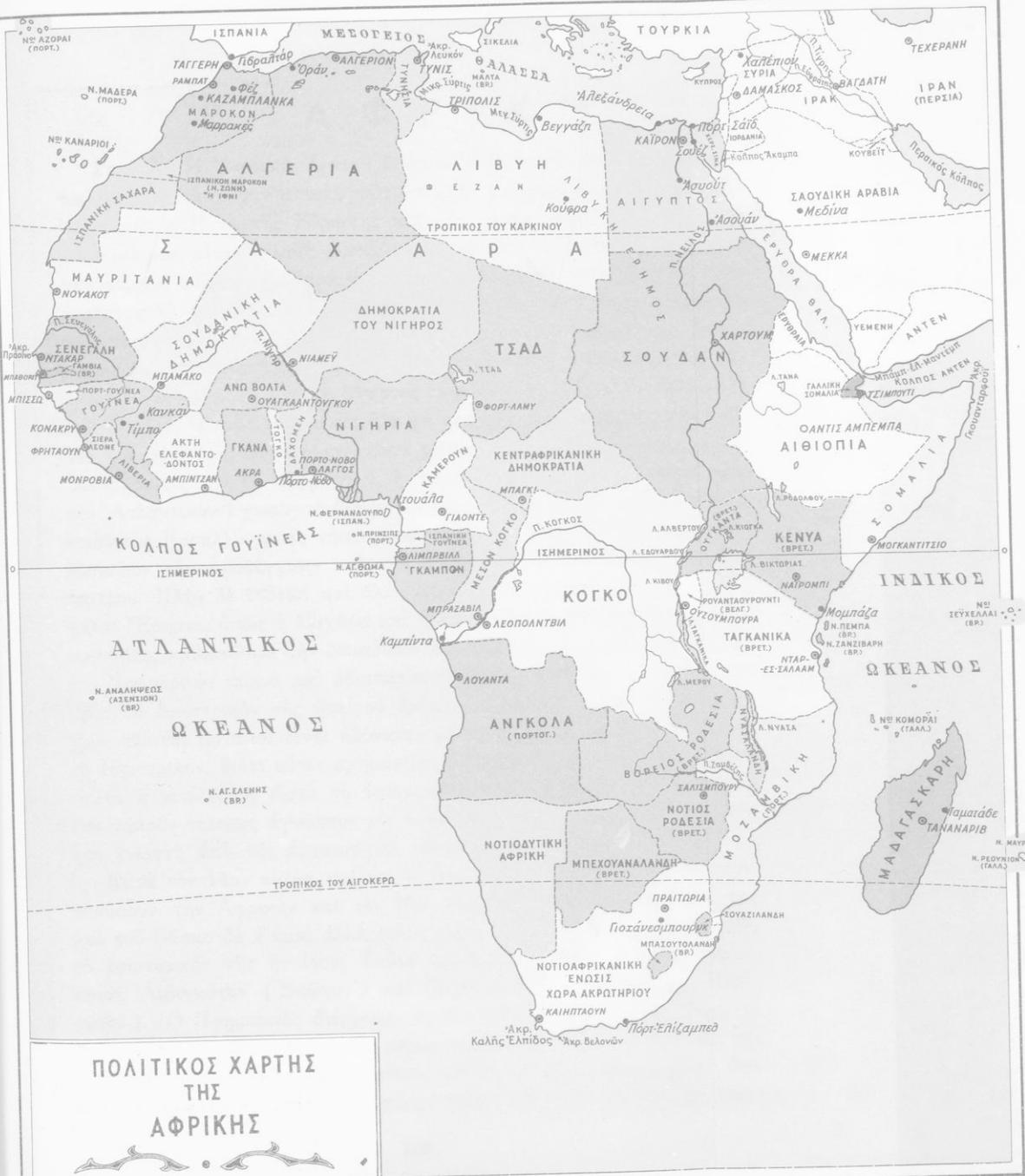
· Όρη	· Ύψος εἰς μ.	· Οροπέδια	Ποταμοὶ	Λίμναι
'Ιμαλάία ("Εβερεστ)	8.882 μ.	M. 'Ασίας	"Αλυς	"Αλμυρὰ λίμνη
Καρά - Κορούμ	8.620 μ.	'Αραβίας	Σαγγάριος	"Ακ - Σεχήρ
Κούνεν Λόνην	7.860 μ.	'Ιράν	Γρανιδός	Ασκανία
'Ινδοκούνχ ('Ινδ. Καύκασος)	7.760 μ.	Κασμίρ	"Ερμος	Βάν
Τιέν Σάν (Ούρ. δῆμη)	7.310 μ.	Δεκάν	Πακτωλός	Νειρά Θάλασσα
Καύκασος ('Ελμπρούς)	5.647 μ.	Θιβέτ	Μαίανδρος	Λίμνη Τιβεριάδος
Περσικός Καύκασος ('Ελμπούρζ)	5.620 μ.	Πάμιρ	Κύδνος	Σαμαγχονίτ. λίμν.
'Αραράτ	5.198 μ.	Μογγολίας	Καλύκανδρος	Ούρμια
"Όρη Ζάγκρος	5.150 μ.		Τίγρης	Κασπία θάλασσα
Στανοβόύ	4.915 μ.		Εύφρατης	, Αράλη
'Αλτάία δῆμη	4.550 μ.		'Ορόντης	Βαϊκάλη
Σεφίντ Κούχ	4.500 μ.		Μπαράντα	Βαλκάς
Σουλεΐμαν	4.400 μ.		'Ιορδάνης	
'Αργαίον (ήφαίστειον)	3.916 μ.		Καμπούλ	

"Ορη	"Υψος εις μ.	"Οροπέδια	Ποταμοί	Λίμναι
Μικρὸν Ἀραράτ	3.911 μ.		'Ινδός	
Παράκτιος δροσερὰ Ἀραβίας	3.670 μ.		Γάγγης	
Ταῦρος καὶ Ἀντίταυρος	3.500 μ.		Βραχαπούτρας	
"Ορη Σαγιάν	3.490 μ.		'Ιραουάδης	
Δίβανος	3.097 μ.		Σάλουεν	
"Ορη Ὁμών	3.020 μ.		Μενάμ	
"Ορη Τονγκίνου	3.000 μ.		Μεχόγκ	
"Ορη Πόντου	3.000 μ.		Σόγκ-Κόι ('Ε-ρυθρὸς)	
"Αντιλίβανος ('Ερμόν)	2.814 μ.		Χοάνγκ-Χό (Κίτρινος)	
"Ορη Γκάτ	2.600 μ.		Πιάν-τσε-Κιάνγκ (Κυανοῦς)	
"Ολυμπος Βιθυνίας	2.501 μ.		'Ιενεσένης	
"Ολυμπος Κύπρου (Τρόοδος)	2.140 μ.		Σι-Κιάνγκ	
Τυμῶλος	2.120 μ.		'Αμούρ	
"Ορη Ἄνναμ	2.000 μ.		Λένας	
"Ορη Δρούσων	1.850 μ.		"Οβις	
Οὐράλια	1.700 μ.		'Αμοῦ - Ντάρια ("Ωξος)	
"Ιδη	1.700 μ.		Σύρ - Ντάρια ('Ιαξάρτης)	
"Ορη Ἀνασαριῶν	1.500 μ.			
Πενταδάκτυλον	1.045 μ.			
Θαβώρ	562 μ.			

Π Ι Ν Α Ξ Δος

*Εμφαίνων τὰς σπουδαιοτέρας χερσονήσους, νήσους, θαλάσσας, κόλπους καὶ ἐρήμους τῆς Ἀσίας.

Χερσόνησοι	Νήσοι	Θάλασσαι	Κόλποι	Πορθμοί	Ἐρημοί
Μ. Ἀσίας Σινάπης Ἐρυθραῖας Μυκαλῆς Ἀλικαρνα- σσοῦ Σινᾶ Ἀραβίας Δεκάν Ἰνδοκίνας Μαλαισίας ἡ Μαλαιάνη Κορέας Καμτσιάτ- κας Τσούκσων Ταιμύρ	Πριγκη- πόνησοι Ἴμβρος Τένεδος Κύπρος N. Μπα- χρέν Ἀνδαμά- ναι Νικοβά- ραι	Θάλασσα τοῦ Μαρ- μαρᾶ 'Αραβ. Θά- λασσα Σινικὴ Θά- λασσα 'Οχοτσκιὴ Θάλασσα	'Άδραμμυτίου Σμύρνης Κεραμεικοῦ 'Αταλείας 'Αλεξανδρέπ- τας 'Αμμοχώστου Λάρνακος 'Επισκοπῆς Μόρφου 'Ακαμπα 'Ομάν Περσικὸς Βεγγάλης Σιάμ Τογκίνου	Βόσπορος Δαρδανέλια Μπάμπη-ελ- λαντέμπ Μπέρινγκ (Βερίγγιος)	*Αλμυρὰ "Ἐρημος M. 'Αστας Μεγ. Συριακὴ "Ἐρημος "Ἐρημος μεγ. Νερούντ "Ἐρημος μικρὰ Νερούντ "Ἐρημος Ντάχνα Μεγάλη ἀλμυρὰ "Ἐρη- μος Περσίας "Ἐρημος Λούτ "Ἐρημος Ρεγκιστάν 'Ινδ. "Ἐρημος ἡ "Ἐρημος Θάρ "Ἐρημος Ταρίμ "Ἐρημος Γκόρμπι

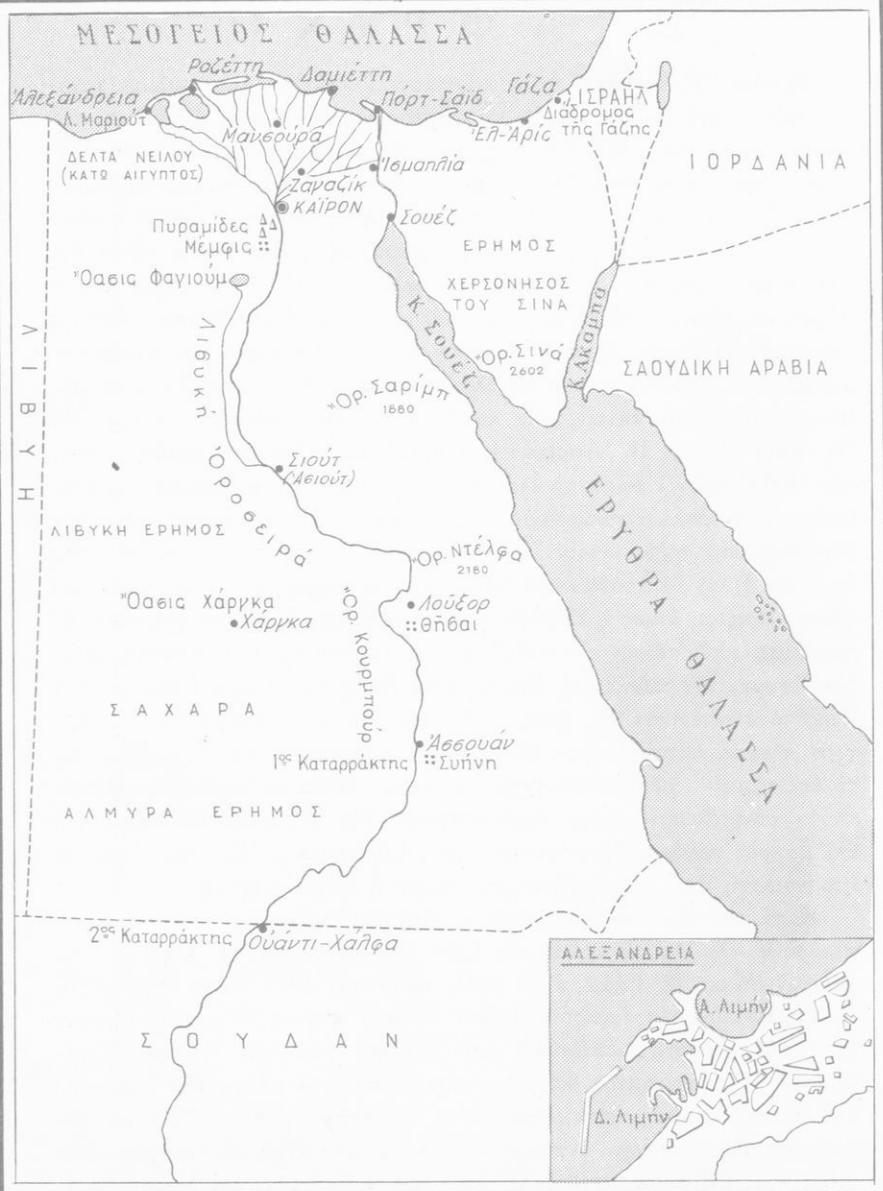
Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

↙ B. ΑΦΡΙΚΗ

Γενικά. Η Ἀφρική, ἔχουσα ἔκτασιν 30.000.000 τετρ. χιλιομ. ἔρχεται τρίτη κατά σειρὰν μεταξὺ τῶν ἡπείρων (μετὰ τὴν Ἀσίαν καὶ τὴν Ἀμερικήν). Μετὰ τῆς Εὐρώπης καὶ τῆς Ἀσίας ἀνήκει εἰς τὸν Παλαιὸν κόσμον, εἶναι δηλαδὴ μεταξὺ τῶν ἡπείρων, τὰς ὁποίας παλαιόθεν ἐγνώριζεν ὁ ἀνθρώπος. Παρὰ τοῦτο ὅμως καὶ μολονότι ἡ Ἀφρική εὐρίσκεται πολὺ πλησίον τῆς Εὐρώπης, χωρὶς ομένη ἀπ' αὐτῆς μόνον διὰ τοῦ στενοῦ πορθμοῦ (πλάτους 16 χιλιομ.) τοῦ Γιβραλτάρ, ἔμεινε μέχρις ἐσχάτων, κατὰ τὸ μέγιστον μέρος της, τελείως ἀγνωστος εἰς τοὺς Εὐρωπαίους. Τοῦτο, διότι ἡ Ἀφρική παρουσιάζει ἐλάχιστον θαλάσσιον διαμελισμόν. Ἐκτὸς τούτου εἰς δύτια τὰ παράλια τῆς Ἀφρικῆς συναντῶμεν ἡ ὑψηλὰ ὅρη, ἐκτεινόμενα κατὰ μῆκος τῶν ἀκτῶν (ὅπως π.χ. τὸν Ἀτλαντικὸν) χωρὶς τὸ ἐλάχιστον ὄρμητήριον, ἡ φραγμούς ἀπὸ ἐπικινδύνους Κοραλλιογενεῖς νήσους καὶ ὑφάλους. Πάντα ταῦτα καθιστοῦν δύσκολον τὴν προσέγγισιν καὶ τὴν διείσδυσιν εἰς τὸ ἐσωτερικὸν τῆς ἡπείρου. Πλὴν δὲ τούτων καὶ ἀλλὰ ἐμπόδια παρεμβάλλονται, διότι μεγάλαι Ἔρημοι, ὅπως ἡ Σαχάρα καὶ ἡ Καλαχάρι, ἀρχίζουν ἥδη ἀπὸ τῆς παραλίας, καθιστῶσαι τὴν διείσδυσιν εἰς τὸ ἐσωτερικὸν ἀδύνατον. Περὶ τὸν Ἰσημερινὸν πυκνὰ καὶ ἀδιαπέραστα δάση (ζοῦγκλαι) κλείουν τὸν πρὸς τὸ ἐσωτερικὸν τῆς ἡπείρου δρόμον. Καὶ ἐκεῖ ἀκόμη ὅπου ὑπάρχουν πλωτοὶ ποταμοὶ εἶναι ἀδύνατον νὰ προχωρήσῃ κανεὶς βαθέως εἰς τὸ ἐσωτερικόν, διότι οὗτοι σχηματίζουν μεγάλους καταρράκτας. Πάντα ταῦτα συνετέλεσαν, ὥστε τὸ ἐσωτερικὸν τῆς Ἀφρικῆς νὰ παραμείνῃ ἐπὶ μακρὸν τελείως ἀγνωστον εἰς τοὺς Εὐρωπαίους. Ἐκ τῆς Ἀφρικῆς ἦτο γνωστὴ ἀπὸ τῆς ἀρχαιότητος μόνον ἡ Βόρ. Ἀφρική.

Κατὰ τὸν 14ον αἰῶνα, πρῶτοι οἱ Πορτογάλοι κατώρθωσαν νὰ περιπλεύσουν τὴν Ἀφρικήν καὶ τὸν 15ον ἔξηρευνήθησαν τὰ παράλιά της ὑπὸ τοῦ Βάσκο δὲ Γάμα, ἀλλὰ μόλις κατὰ τὸν 19ον αἰῶνα ἔξηρευνήθη τὸ ἐσωτερικόν τῆς ἡπείρου. Τοῦτο ἐγένετο κυρίως ἀπὸ τοὺς ἔξερευνητὰς Λίβιγκοτον (Σκῶτον) καὶ Στάνλεϋ (ἐκ τῶν Ἡνωμ. Πολιτειῶν). Οἱ Ἰσημερινὸς διέρχεται σχεδὸν ἀπὸ τὸ μέσον τῆς Ἀφρικῆς καὶ διὰ τοῦτο αὕτη κατὰ μέγα μέρος της ἀνήκει (Χαρτ. 32) εἰς τὴν Διακεκαυμένην ζώνην. Κατοικεῖται, κατὰ μεγίστην πλειοψηφίαν, ἀπὸ ἀνθρώπους ἀνήκοντας εἰς τὴν Μαύρην φυλὴν (λέγεται καὶ Μαύρη ἡπει-

ΜΕΣΟΓΕΙΟΣ ΘΑΛΑΣΣΑ

Χαρτ. 33. Αἴγυπτος: Πόλεις.

ρος), οι όποιοι συγκαταλέγονται μεταξύ των πλέον άπολιτίστων ἀνθρώπων. 'Η 'Αφρική μέχρι του 1960 άπετελεῖτο, κατά μέγιστον μέρος της, άπό άποικιάς. Δυνάμεθα νὰ τὴν χωρίσωμεν εἰς 5 φυσικάς περιοχάς Αὗται εἶναι : 'Η B. 'Αφρική. 'Η Δ. 'Αφρική. 'Η Κεντρική 'Αφρική. 'Η A. 'Αφρική καὶ N. καὶ N.A. 'Αφρική μετὰ τῆς μεγάλης νήσου Μαδαγασκάρης καὶ τῶν ὑπολοίπων νήσων τοῦ 'Ινδικοῦ 'Ωκεανοῦ, καθὼς καὶ τῶν νήσων τοῦ 'Ατλαντικοῦ. Πολιτικῶς χωρίζεται εἰς 60 ἀνεξάρτητα κράτη, άποικιάς καὶ κτήσεις.

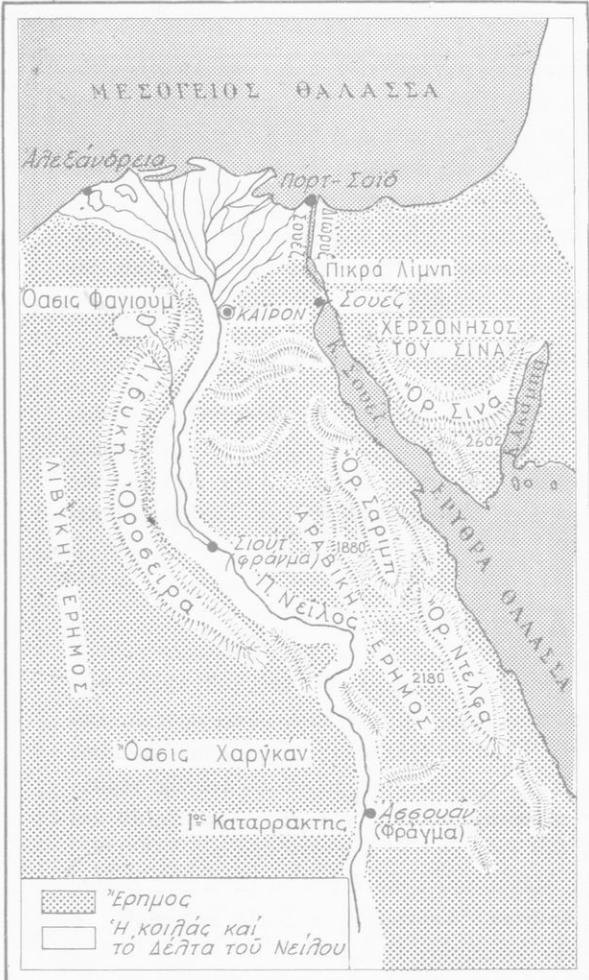
I. ΒΟΡΕΙΟΣ ΑΦΡΙΚΗ

'Η Βόρειος 'Αφρική περιλαμβάνει τὰς ὑπὸ τῆς Μεσογείου Θαλάσσης βρεχομένας χώρας καὶ τὸ μεγαλύτερον μέρος τῆς μεγάλης 'Ερήμου Σαχάρας. Περιλαμβάνει δηλαδὴ αὔτη τὴν Αἴγυπτον, τὴν Λιβύην, τὰς χώρας τοῦ "Ατλαντος (Τυνησίαν, 'Αλγερίαν, Μαρόκον, Ταγγέρην) καὶ τὴν 'Ερημον Σαχάραν.

✓ ΑΙΓΥΠΤΟΣ

"Ορια. "Εκτασις. 'Η Αίγυπτος, Δημοκρατία ἀπὸ τοῦ 1953, ὁρίζεται πρὸς B. ἀπὸ τὴν Μεσόγειον, πρὸς N. ἀπὸ τὸ Σουδάν, πρὸς Δ. ἀπὸ τὴν Λιβύην, πρὸς A. ἀπὸ τὴν 'Ερυθρὰν Θάλασσαν, τὸν κόλπον "Ακαμπα καὶ τὸ κράτος τοῦ 'Ισραήλ, προεκτεινομένη μέχρις αὐτοῦ διὰ τῆς χερσονήσου τοῦ Σινᾶ, ἡτις διὰ τοῦτο ἔξετάζεται μετὰ τῆς 'Αφρικῆς ἀν καὶ ἀνήκει εἰς τὴν 'Ασίαν. 'Η ὅλη ἔκτασίς της ὑπολογίζεται εἰς 1.000.000 τετρ. χιλιόμ. (Χαρτ. 33). Μέχρι τοῦ 1961 ἀπετέλει μετὰ τῆς Συρίας τὴν 'Ην. 'Αραβικὴν Δημοκρατίαν. 'Ακολούθως ἡ Συρία ἀπεσχίσθη, ἡ Αἴγυπτος δύμας διατηρεῖ τὴν δύναμιν H.A.D.

Φυσικαὶ περιοχαί. Μορφολογία ἐδάφους. Τὴν Αἴγυπτον δυνάμεθα νὰ διακρίνωμεν εἰς δύο φυσικάς περιοχάς, ἥτοι 1) Tὴν δυναμένην νὰ ἀρδευθῇ ἀπὸ τὸν Νεῖλον Αἴγυπτον. Αὕτη εἶναι : α) 'Η καθαυτὸ κοιλάς τοῦ Νείλου, ἡ ὄποια, ἀρχομένη ἐκ N. ἀπὸ τοῦ 'Ασσουάν, φθάνει μέχρι τοῦ Καΐρου καὶ λέγεται "Ανω Αίγυπτος, καὶ β) Τὸ ἀπὸ τοῦ Καΐρου μέχρι τῆς Μεσογείου Δέλτα τοῦ Νείλου, τὸ ὄποιον λέγεται Κάτω Αἴγυπτος (Χαρτ. 33 καὶ 34). 'Η κοιλάς τοῦ Νείλου καὶ τὸ Δέλτα του, ἔχοντα ἔκτασιν περὶ τὰ 35.000 τετρ. χιλιόμ. καὶ ἐδάφος εὐφο-

Χαρτ. 34. Αίγυπτος : Φυσικαὶ περιοχαὶ.

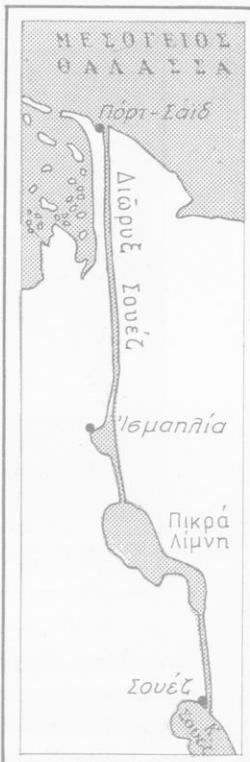
10 ἐντολάς. Ἐπὶ τοῦ ὄρους τούτου καὶ εἰς ὅψος 1530 μ. εὐρίσκεται ἡ περίφημος Μονὴ Σινᾶ, ἡ δοπία ἐκτίσθη ἐπὶ τοῦ Αὐτοκράτορος Ἰουστινιανοῦ καὶ εἶναι ἀφιερωμένη εἰς τὴν Ἀγ. Αἰκατερίνην.

Διώρυξ τοῦ Σουέζ. Εἰς τὸ σημεῖον τῆς συνδέσεως τῆς χερσονήσου τοῦ Σινᾶ μετὰ τῆς Αφρικῆς, δηλ. εἰς τὴν χθαμαλὴν (ὅψος ἀνώτερον

ρώτατον καὶ καλλιεργήσιμον, διότι ἀρδεύεται ἀπὸ τὸν Νεῖλον, εἶναι ἡ κατοικουμένη Αἴγυπτος. 2) Τὴν Δ. καὶ Α. τῆς κοιλάδος καὶ τοῦ Δέλτα τοῦ Νείλου ἔκτασιν, ἡ δοπία εἶναι μία ἀπέραντος καὶ κατάξηρος Ἔρημος, πλὴν δάσεών τινων π.χ. τῶν δάσεων Χάργκα καὶ Φαγιούμ. Πρὸς τὰ Δ. ἐκτείνεται ἡ κατάξηρος Λιβυκή Ἔρημος ἡ Ανατολική Σαχάρα. Πρὸς τὰ Α. τῆς κοιλάδος τοῦ Νείλου ὑπάρχει πάλιν Ἔρημος, ἡ δοπία ἔχει ὑψηλὰ καὶ ἀπότομα ὄρη, φθάνοντα μέχρι τῆς Ἐρυθρᾶς Θαλάσσης. Ταῦτα εἶναι τὰ ὄρη Ντέλφα (2180 μ.) καὶ Σαρίμπ (1880 μ.). Πρὸς τὰ ΒΑ. ἐκτείνεται ἡ Χερσόνησος τοῦ Σινᾶ μὲ τὸ ὄρος Σινᾶ (2602 μ.) ἐπὶ τῆς κορυφῆς τοῦ δοπίου δὲ Μωϋσῆς ἐδέχθη παρὰ τοῦ Θεοῦ τὰς

χρήσεις τοῦ Σουέζ.

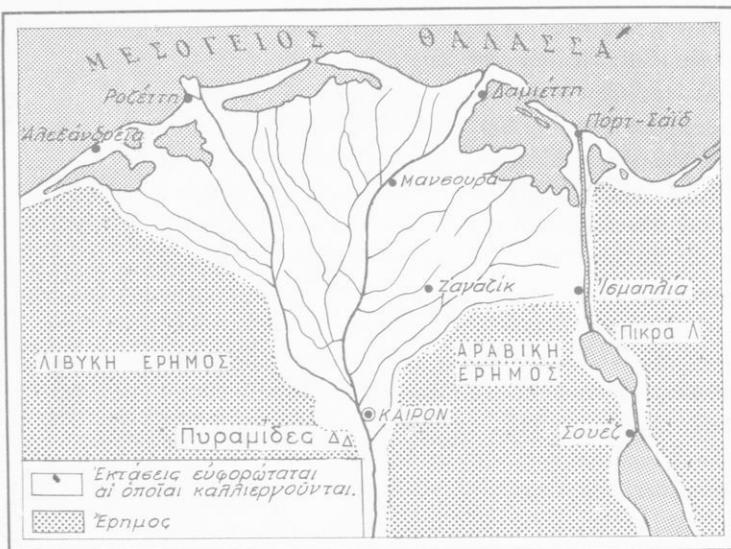
τῶν 16 μ.) καὶ ἀμμώδη λωρίδα γῆς, μήκους 112 χιλ., τὴν λεγομένην 'Ισθμὸν τοῦ Σουέζ, διηνοίχθη διώρυξ, ἡ λεγομένη διώρυξ τοῦ Σουέζ. (Χαρτ. 35 καὶ 36). Αὕτη ἀρχίζει ἀπὸ τὸ Πόρτ - Σάιδ εἰς τὴν Μεσόγειον καὶ φθάνει μέχρι τοῦ Σουέζ εἰς τὴν Ἐρυθρὰν θάλασσαν. "Εἶχε μῆκος 168 χιλιομ., πλάτος εἰς τὴν ἐπιφάνειαν τοῦ ὄντας, ποικίλον ἀπὸ 80 - 135 μ. καὶ εἰς τὸν πυθμένα ἀπὸ 45 - 100 μ. Τὸ βάθος τῆς εἶναι 11 - 12 μ., ἀλλὰ ἡ διαρκῶς συσσωρευομένη εἰς τὴν διώρυγα ἀμμος τείνει νὰ τὴν ἐπιχώσῃ καὶ πρέπει ἡ διώρυξ, διὰ νὰ διατηρῇ τὸ βάθος τῆς, νὰ καθαρίζεται τακτικά. 'Η οἰκονομικὴ σημασία τῆς διώρυγος τοῦ Σουέζ εἶναι μεγίστη. Διότι δὲ ἀυτῆς συντομεύεται κατὰ πολὺ ἡ ἀπόστασις καὶ κατὰ συνέπειαν καὶ τὸ κόστος μεταφορᾶς μεταξὺ Εὐρώπης, N. Ἀσίας καὶ Ἀπω Ανατολῆς. Αἱ ἔργασίαι διὰ τὴν κατασκευὴν τῆς διώρυγος ἤρχισαν τὸ 1859 ἀπὸ τὸν Γάλλον μηχανικὸν Λεσέψ καὶ ἐτελείωσαν τὸ 1869.

Χαρτ. 35. Διώρυξ Σουέζ.

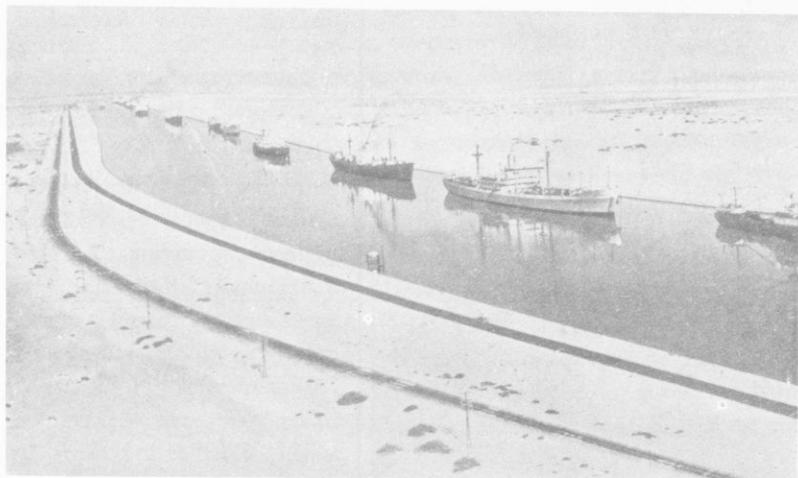
Τὸ κλῖμα τῆς Αἴγυπτου εἶναι κατάξηρον, ἔξαιρουμένης μᾶς στενῆς παραλιακῆς λωρίδος ἐπὶ τῆς ὁποίας ἀπλοῦται ἡ εὐεργετικὴ ἐπίδρασις τῆς Μεσογείου. Αἱ βροχαὶ εἶναι σπάνιαι. Εἰς τὴν 'Ανω μάλιστα Αἴγυπτον βρέχει τόσον σπανίως, ὥστε θὰ ἡδύνατο κανεὶς νὰ εἴπῃ ὅτι δὲν βρέχει ποτέ. "Οταν πνέουν βρόειοι ἀνεμοι, δηλαδὴ ἀπὸ τὴν Μεσόγειον, ἡ θερμοκρασία εἶναι ἀνεκτή. "Οταν ὅμως ἀρχίσῃ, κατὰ τὴν ἀνοιξιν, νὰ πνέῃ ὁ ἐκ τῆς Ἐρήμου νότιος ἀνεμος, ὁ λεγόμενος Χαμσὶν ἢ Σιμοὸν (τὸ ὄποιον σημαίνει δηλητήριον), ἡ θερμοκρασία ὑπερβαίνει ἐνίστε τοὺς 50 K. ὑπὸ σκιάν. Τότε, καθὼς ὁ ἀνεμος παρασύρει καὶ νέφη λεπτοτάτης ἀμμού, ἡ ὄποια εἰσχωρεῖ παντοῦ, ἀκόμη καὶ ἐντὸς τῶν μὲ κλειστὰ παράθυρα οἰκιῶν, δυσχεραίνεται καὶ αὐτὴ ἀκόμη ἡ ἀναπνοή. 'Η μεγάλη ξηρασία καὶ ἡ σπάνια βροχῶν κάμνουν τὸ κλῖμα ὑγιεινόν, τὸν οὐρανὸν ἀνέφελον καὶ τὴν διαφάνειαν τῆς ἀτμοσφαίρας μεγάλην.

Ο Νεῖλος. Οὗτος, διαρκῶς ἀγωνιζόμενος πρὸς τὴν ἀμμον τῶν Ερήμων, τὰς ὄποιας διασχίζει καὶ αἱ ὄποιαι ἀπειλοῦν νὰ τὸν καταπίουν,

Χαρτ. 36. Τὸ Δέλτα τοῦ Νείλου.

κατορθώνει νὰ φέρῃ μέχρι τῆς Μεσογείου, χωρὶς νὰ ἔχῃ παραποτάμους εἰς μέγα μῆκος του, τὰ ৩δατα τῆς Ἀν. Ἀφρικῆς, ὅπου αἱ βροχαὶ εἶναι ἄφθονοι. Ὁ Νεῖλος εἶναι ἡ ζωὴ τῆς Αἴγυπτου. Ἐχει κατ’ ἀρχὰς δύο βραχίονας. Ἐκ τούτων ὁ εἰς, πηγάζων ἀπὸ τὴν λίμνην Τάνα τῆς Αἴθιοπίας, λέγεται Κυανοῦς Νεῖλος (Χαρτ. 37). Ὁ ἄλλος, πηγάζων ἀπὸ τὴν λίμνην Βικτωρίαν, τῆς περιοχῆς τῶν Μεγάλων λιμνῶν τῆς Α. Ἀφρικῆς, λέγεται Λευκὸς Νεῖλος. Μὲ τὸ μῆκος του τῶν 6.500 χιλιομ. (ἐκ τῶν ὃποιών μόνον τὰ 1.600 ἀνήκουν εἰς τὴν Αἴγυπτον) ὁ Νεῖλος εἶναι ὁ ἐπιμηκέστερος ποταμὸς τοῦ κόσμου. (μόνον ὁ Μισσισιπῆς, ἀλλὰ ὅμοιος μὲ τὸν παραπόταμὸν του Μισσούρι, λαμβανόμενος, εἶναι μεγαλύτερος εἰς μῆκος). Πλωτὸς μέχρι τοῦ Ἀσσουάν (διότι νοτιώτερον σχηματίζει καταρράκτας), διευκολύνει πολὺ τὴν συγκοινωνίαν εἰς τὴν Αἴγυπτον. Ἀπὸ τοῦ Κατέρου ὁ Νεῖλος ἀρχίζει νὰ διαχωρίζεται εἰς πολλοὺς βραχίονας καὶ δημιουργεῖται οὕτω τὸ εύφορωτατον Δέλτα τοῦ Νείλου, τὸ ὃποιον συγκαταλέγεται μεταξὺ τῶν εύφορωτέρων μερῶν τοῦ κόσμου (Χαρτ. 36). Ἀπὸ τοῦ Ὁκτωβρίου μέχρι τοῦ Ιουλίου τὰ ৩δατα τοῦ Νείλου εἶναι δλίγα, ἀπὸ τοῦ Ιουλίου δυμως μέχρι τοῦ Ὁκτωβρίου ὁ ποταμὸς ἔχει πολὺ ৩δωρ καὶ πολλάκις πλημμυρίζει τὰς γύρω του ἐκτάσεις. Διὰ τὴν

*Η διάθρυξ τοῦ Σουέζ, ἡ ὁποία συνδέει τὴν Μεσόγειον μὲ τὴν Ἐρυθρὰν Θάλασσαν.

ἀποφυγὴν πλημμυρῶν καὶ ἀκόμη διὰ νὰ ὑπάρχῃ ἀρκετὸν ὕδωρ, ὥστε νὰ εἶναι δυνατὰι αἱ ἀρδεύσεις ὅταν ὁ Νεῖλος ἔχει ὀλίγον ὕδωρ, θέλουν οἱ Αἰγύπτιοι νὰ δημιουργήσουν ἀρκετὰ φράγματα καὶ τεχνητὰς λίμνας. Αὗται θὰ δέχωνται τὸ πλεόνασμα τοῦ ὕδατος, ὅταν ὁ Νεῖλος ἔχῃ πολὺ ὕδωρ, καὶ θὰ ἀποφεύγωνται αἱ πλημμύραι, θὰ διατηροῦν δὲ τὸ ὕδωρ τοῦτο, ὥστε νὰ γίνωνται δὲ' αὐτοῦ ἀρδεύσεις, ὅταν ὁ Νεῖλος δὲν θὰ ἔχῃ ἀρκετὸν ὕδωρ. Ὑπάρχουν ἡδη ἐν φράγμα παρὰ τὴν πόλιν Σιούντ καὶ ἄλλο παρὰ τὴν πόλιν Ἀσσουάν. Τὸ φράγμα τοῦ Ἀσσουάν εἶναι τὸ μεγαλύτερον (ἔχει μῆκος 1950 μ., ὕψος 45 μ. καὶ πάχος 12 μ.).

Γεωργία. Κτηνοτροφία. *Η Αἴγυπτος εἶναι χώρα καθαρῶς γεωργική καὶ πλέον τῶν 65% τοῦ πληθυσμοῦ τῆς εἶναι γεωργοί, οἱ λεγόμενοι Φελλάχοι. Τὸ κυριώτερον προϊὸν εἶναι ὁ βάμβακ, ὁ ὄποιος εἶναι ἀρίστης ποιότητος· ἡ ἀξία τοῦ ἐξαγοραμένου βάμβακος ἀνέρχεται εἰς τὰ 80% τῆς συνολικῆς ἀξίας ὅλων τῶν ἐξαγοραμένων ἐξ Αἰγύπτου προϊόντων. Καλλιεργεῖται ἐπίσης ἀραβόσιτος, ὁ ὄποιος μὲ τὰ παραγόμενα ὅσπρια καὶ λαχανικά ἀποτελεῖ τὴν βάσιν τῆς διατροφῆς τῶν κατοίκων. Σίτος δχι ἐπαρκής διὰ τὰς ἀνάγκας τῆς χώρας. Σωκαροκάλαμον καὶ φοίνικες (χονδραμαδίες), οἱ ὄποιοι παρέχουν εἰς τοὺς κατοίκους τοὺς θρεπτικούς σακχαρούχους καρπούς των, τὰς ἵνας των

Χαρτ. 37. Διαδρομή τοῦ ποταμοῦ Νείλου.

τρέφονται βροσιδῆ, βούβαλοι, πρόβατα, αίγες, κάμηλοι, ἵπποι, ἡμίονοι καὶ ὄνοι. Περισσότερον εἶναι ἀνεπτυγμένη ἡ πτηνοτροφία, ἰδίως ἡ τοι-αύτη ὄρνιθων καὶ περιστερῶν. Οἱ ἰχθύες ἀφθονοῦν καὶ ἡ ἀλιεία ἔχει ἀρκετὴν ἀνάπτυξιν.

*Ορυκτὸν πλοῦτον ἡ Αἴγυπτος δὲν ἔχει.

μὲ τὰς ὁποίας κατασκευάζονται πῦλοι, ὑποδήματα, κάνιστρα, κλπ. καὶ τὸ ξύλον των. Ἡ καλλιέργεια τῆς ἀμπέλου, ἡ ὁποίᾳ κατὰ τὴν ἀρχαιότητα ἔδιδεν ἔξαιρετικοὺς οἴνους, ἔχει ἐγκαταλειφθῆ σήμερον ἐξ αἰτίας τῆς Μουσουλμανικῆς θρησκείας τῶν κατοίκων, ἡ ὁποίᾳ ἀπαγορεύει τὴν πόσιν τοῦ οἴνου. Ἀνευρίσκονται ἀμπελῶνες μόνον εἰς τὴν δασιν Φαγιούμ, ἀλλὰ καὶ ἔκει ἡ ἀμπελος καλλιεργεῖται μόνον διὰ τὴν παραγωγὴν ἐπιτραπεζίων σταφυλῶν. Καλλιεργοῦνται ἐπίσης τὰ γεώμηλα καὶ ἡ ὅρυζα εἰς τὰς παρακτίους ἑλώδεις περιοχάς, εἰς ποσότητας ὥστε νὰ γίνεται καὶ ἔξαγωγὴ της. Προσπάθεια είναι ἐγκλιματισμοῦ τοῦ καπνοῦ ἀπέτυχον καὶ τὰ καπνὰ τῆς ὑπαρχούσης σημαντικῆς καπνοβιομηχανίας τῆς Αἰγύπτου εἰσάγονται ἐξ Ἐλλάδος καὶ Τουρκίας.

*Η κτηνοτροφία κατέχει δευτερεύουσαν θέσιν. Ἐκ-

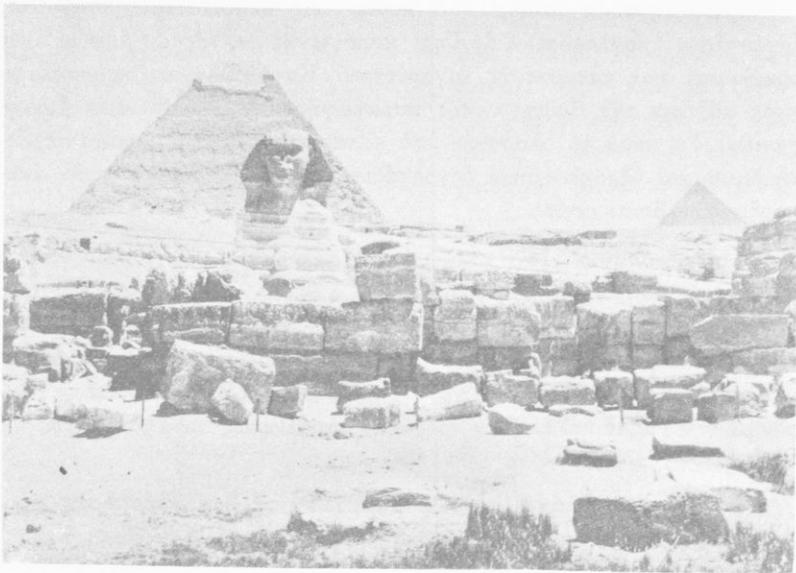
‘Η Βιομηχανία περιορίζεται κυρίως εἰς ἐκκοκιστήρια βάμβακος, ἔργοστάσια ἀποφλοιώσεως δρύζης, παραγωγῆς σακχάρεως ἀπὸ σακχαροκάλαμον καὶ κατασκευῆς σιγαρέττων. Καταβάλλονται προσπάθειαι πρὸς αὔξησιν τῆς βιομηχανικῆς παραγωγῆς καὶ ἔδρυσιν νέων βιομηχανιῶν. Τὰ παρὰ τὸ Ἀσσουάν ὑπὸ κατασκευὴν ἔργα (μεγάλη τεχνητὴ λίμνη καὶ ὑδρογελεκτρικὰ ἔργοστάσια) θὰ συντελέσουν εἰς τὴν ἀνάπτυξιν τῆς βιομηχανίας.

‘Η συγκοινωνία εἶναι καλὴ μόνον εἰς τὸ Δέλτα τοῦ Νείλου· γίνεται μὲν ἀρκετὰς σιδηροδρομικάς γραμμάς καὶ διὰ τοῦ ποταμοῦ. Μία γραμμή, ἀρχομένη ἀπὸ τοῦ Καΐρου, φθάνει εἰς τὴν “Ανω Αἴγυπτον καὶ ἐκεῖθεν προχωρεῖ εἰς τὸ Σουδάν, ἀφοῦ ἀφίσει διακλαδώσεις πρὸς τὰς ὄασεις Φαγιούμ καὶ Χάργικα. ” Άλλη γραμμή, χωροῦσα πρὸς Α., συνδέει τὸ Κάιρον μὲν τὴν Γάζαν καὶ ἐκεῖθεν προχωρεῖ παραλιακῶς πρὸς τὸ Κράτος τοῦ Ισραήλ.

‘Η Αἴγυπτος ἔξαγει κυρίως βάμβακα καὶ βαμβακόσπορον, δρυζανή, πρώτα λαχανικά, γεώμηλα, σησάμι, χουρμάδες, δέρματα καὶ σιγαρέττα.

Εἰσάγει κυρίως ἀνθρακας, πετρέλαιον καὶ βιομηχανικὰ προϊόντα. Τὸ μετά τῆς Ἐλλάδος ἐμπόριον εἶναι ἀρκετὰ σημαντικόν. ‘Εξάγει εἰς τὴν Ἐλλάδα βαμβακόσπορον, γεώμηλα, χουρμάδες, σησάμι καὶ πρώτα λαχανικά καὶ εἰσάγει ἐξ Ἐλλάδος σταφυλάς, ξηρούς καρπούς, σάπωνα καὶ χημικὰ λιπάσματα.

Πληθυσμός. Κάτοικοι. ‘Ο πληθυσμὸς τῆς Αἰγύπτου ἀνέρχεται εἰς 33.329.000 (πυκνότης 25 κ. κατὰ τετρ. χιλιομ.). “Αν δμως ληφθῇ ὅπ’ ὅψιν ὅτι ἐκ τῆς ὅλης Αἰγύπτου κατοικεῖται μόνον ἡ κοιλάς καὶ τὸ Δέλτα τοῦ Νείλου, ἡ πυκνότης τοῦ πληθυσμοῦ φθάνει τοὺς 500 κ. κατὰ τετρ. χιλιομ. καὶ διὰ τοῦτο πρέπει νὰ θεωρῆται ἡ Αἴγυπτος ὡς μία ἐκ τῶν πυκνότερον κατοικουμένων χωρῶν τοῦ κόσμου. ‘Η μεγίστη πλειονότης τῶν κατοίκων τῆς εἶναι Φελλάχοι (γεωργοί), Μουσουλμάνοι κατὰ τὸ θρήσκευμα· ὑπάρχουν δμως καὶ περὶ τὸ 1.500.000 Χριστιανοὶ (Μοροφυσῖται), οἱ ὁποῖοι λέγονται **Κόπται**. Εἰς τὰς παρυφὰς τῆς Ἐρήμου ζοῦν καὶ μερικοὶ Βεδουΐνοι, Ἀραβικῆς καταγωγῆς, οἱ ὁποῖοι εἶναι κτηνοτρόφοι καὶ διάγουν νομαδικὴν ζωήν. Γλῶσσα εἶναι ἡ Ἀραβική. Εἰς τὴν Αἴγυπτον ζοῦν καὶ ἀρκετοὶ Εὐρωπαῖοι, μεταξὺ δὲ

Τὸ δγκῶδες ἐρυθρωπὸν ἄγαλμα τῆς Σφιγγὸς καὶ δπισθέν της μία ἐκ τῶν πυραμίδων εἰς τὴν Αἴγυπτον.

τούτων περὶ τοὺς 100.000 "Ελληνες, οἱ ὁποῖοι ἔχουν δημιουργήσει ἐκεῖ ἀκμαζούσας παροικίας, μὲ ἴδια των Νοσοκομεῖα, Σχολεῖα, Ἐκκλησίας, κλπ. Ἰδίως εἰς Ἀλεξάνδρειαν καὶ Κάιρον. Γενικῶς οἱ κάτοικοι τῆς Αἰγύπτου, οἱ ὁποῖοι ἐδημιούργησαν ἀξιόλογον πολιτισμόν 3.500 ἥδη ἔτη π.Χ., ἔχουν ύποστη μεγάλην ἐπιμιξίαν μὲ τοὺς "Αραβατας, τόσον ὡστε θεωροῦνται ὡς Ἀραβικὸς λαός. Ἀνήκουν εἰς τὴν Λευκὴν φυλήν, ὑπάρχει δῆμος εἰς αὐτοὺς καὶ ἀρκετὸν Νεγρικὸν αἷμα καὶ Νεγρικὰ χαρακτηριστικά, Ἰδίως εἰς τοὺς γειτονεύοντας μὲ τὸ Σουδάν, λόγῳ τῆς ἐκεῖ μεγάλης ἐπιμιξίας των μὲ Νέγρους.

Σπουδαιότεραι πόλεις τῆς Αἰγύπτου. Εἰς τὴν Κάτω Αἴγυπτον : Τὸ Κάιρον, πρωτεύουσα τῆς Δημοκρατίας (3.050.000 κ.), εύρισκόμενον ὅλιγον βορείως τῶν ἐρειπίων τῆς ἀρχαίας Μέμφιδος. Μὲ τὰ τεμένη (τζαμὰ) καὶ τὰ Ἀραβικῆς τεχνοτροπίας μνημεῖα του, εἶναι ἀπὸ τὰς ὠραιοτέρας Μουσουλμανικὰς πόλεις. Εἰς τὰ Δ. τῆς πόλεως καὶ εἰς τὰς παρυφὰς τῆς Ἐρήμου εὑρίσκεται τὸ δγκῶδες ἐρυθρωπὸν ἄγαλμα τῆς

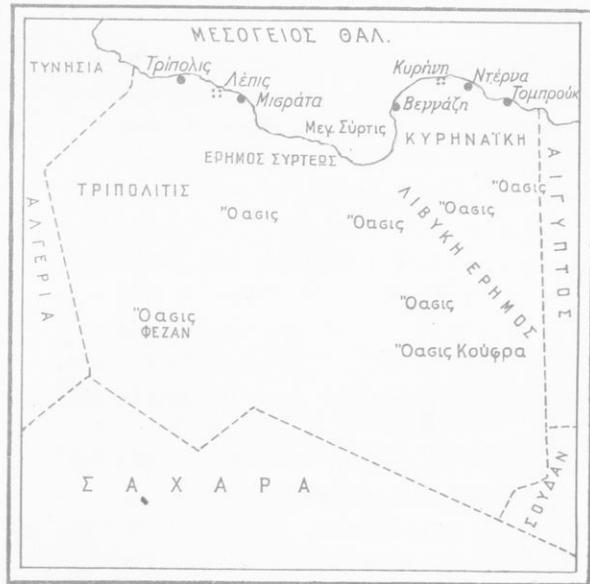
Σφριγγός καὶ αἱ Πυραμίδες. Ἀλεξάνδρεια, ἡ δευτέρα εἰς πληθυσμὸν πόλις τῆς Αἰγύπτου (1.400.000 κ.) καὶ ὁ μεγαλύτερος λιμήν της, διὰ τοῦ ὅποιου διεξάγονται τὰ 80% τοῦ ἐμπορίου της. Ἐκτίσθη ἀπὸ τὸν Μέγαν Ἀλέξανδρον ἐπὶ στενῆς λωρίδος γῆς, ἡ ὅποια χωρίζει τὴν λεμνηνή Μαριούτ (Μαρεώτιδα) ἀπὸ τὴν Μεσόγειον (Χαρτ. 33). Ἐχει, ὅπως καὶ τὸ Κάιρον, ἀκμάζουσαν Ἑλληνικὴν παροικίαν καὶ εἶναι ἔδρα τοῦ Πατριάρχου Ἀλεξανδρείας. Πόρτ-Σάιδ (230.000) καὶ Σουέ (160.000 κ.) λιμένες, ὁ πρῶτος εἰς τὴν ἔξοδον τῆς διώρυγος πρὸς τὴν Μεσόγειον καὶ ὁ δεύτερος εἰς τὴν ἔξοδον πρὸς τὴν Ἐρυθρὰν Θάλασσαν. Ἰσμαηλία (120.000), σιδηροδρομικὸς κόμβος εἰς τὸ μέσον τῆς διώρυγος. Μανσούρα (150.000 κ.) καὶ Ζαγαζίκ (120.000 κ.) κέντρα ἐμπορίου βάμβακος.

Εἰς τὴν Ἀνω Αἴγυπτον : Σιούτ (ἡ Ἀσσιούτ, 120.000 κ.) Φαγιούμ (100.000 κ.) εἰς τὴν ὁμώνυμὸν της ὥστιν. Ἀσσουάν (27.000 κ.) παρὰ τὴν ἀρχαίαν Συήνην καὶ πλησίον τοῦ ὁμωνύμου της μεγάλου φράγματος. Λούξορ (25.000 κ.) πλησίον τῶν ἀρχαίων Θηβῶν, μὲ μεγαλοπρεπῆ ἐρείπια ἀρχαίων ναῶν.

Εἰς τὴν Χερσόνησον τοῦ Σινᾶ : Ἡ χερσόνησος τοῦ Σινᾶ κατοικεῖται ἀπὸ νομάδας Βεδουΐνους καὶ μόνον εἰς τὰ πρὸς τὴν Μεσόγειον παράλιά της ὑπάρχουν δύο ἀξιόλογοι πόλεις. Αὗται εἶναι τὸ Ἐλ - Ἀρίς καὶ ἡ Γάζα εἰς τὸν ὁμώνυμον διάδρομον, ὁ ὅποῖς εἶναι ἡ ἀφορμὴ διαρκῶν προστριβῶν καὶ ἐρίδων μεταξὺ Αἰγύπτου καὶ Ἰσραήλ.

ΛΙΒΥΗ

Ἡ Λιβύη, πρώην Ἰταλικὴ ἀποικία, ἐγένετο ἀνεξάρτητον κράτος ἀπὸ τῶν ἀρχῶν τοῦ 1952. Ἐχουσα ἕκτασιν 1.760.000 τετρ. χιλ. μ. συνορεύει πρὸς Α. μὲ τὴν Αἴγυπτον καὶ τὸ Σουδάν, πρὸς Δ. μὲ τὴν Τυνησίαν, Ἀλγερίαν, πρὸς Ν. μὲ τὴν Δημοκρατίαν Νίγηρος καὶ Τσαδ καὶ πρὸς Β. βρέχεται ὑπὸ τῆς Μεσογείου θαλάσσης. Πρὸς τὴν Μεσόγειον δὲν παρουσιάζει μεγάλον θαλάσσιον διαμελισμόν· σχηματίζεται ἐκεῖ μόνον εἰς σημαντικὸς κόλπος, ἡ Μεγάλη Σύρτις (Χαρτ. 38). Ἀποτελεῖται ἀπὸ δύο τμήματα, τὴν Τριπολίτιδα πρὸς τὰ δυτικὰ καὶ τὴν Κυρηναϊκὴν πρὸς τὰ Ἀνατολικά. Οἱ ἄμμοι τῆς Ἐρήμου προεκτείνονται εἰς τὴν Λιβύην εἰς πολλὰ μέρη, ὅπως π.χ. εἰς τὸν κόλπον τῆς Σύρτεως, μέχρι τῆς θαλάσσης καὶ διὰ τοῦτο δύναται νὰ θεωρηθῇ ως προέκτασις τῆς Ἐρήμου Σαχάρας.

Χαρτ. 38. Λιβύη.

Γεωργία. Κτηνοτροφία. Άλιεία. Τὸ δυνάμενον νὰ καλλιεργηθῇ ἔδαφος εἶναι μία στενὴ λωρὶς γῆς, ἐκτεινομένη κατὰ μῆκος τῆς παραλίας. Νοτίως τῆς ζώνης ταύτης ἐκτείνεται μία ζώνη στεππώδης καὶ ἐν συνεχείᾳ ἡ μεγάλη **Λιβυκὴ Ερήμος** μέτινας δάσεις ἐδῶ καὶ ἐκεῖ. Εἰς τὴν παραλιακὴν καλλιεργήσιμον ζώνην καλλιεργοῦνται ἐλαῖαι, ἄμπελοι, συκαὶ, ἀμυγδαλαῖ, ἐσπεριδοειδῆ, μορέαι, φοίνικες, καπνὸς

καὶ δημητριακά. Εἰς τὴν στεππώδη ζώνην καλλιεργοῦνται ὀλίγα δημητριακά, διότι αὕτη χρησιμοποιεῖται κυρίως διὰ τὴν κτηνοτροφίαν, ἡ δῆμοια κατέχει πρωτεύουσαν θέσιν εἰς τὴν Λιβύην. Διατρέφονται κυρίως πρόβατα καὶ αἴγες καὶ κατὰ δεύτερον λόγον κάμηλοι καὶ ὄνοι· οἱ ποιμένες εἶναι γενικῶς νομάδες. **Η ἀλιεία** εἶναι ἀρκετὰ ἀνεπτυγμένη, διότι τὰ παράλια ἔχουν ἀρκετοὺς ἰχθῦς, καὶ σπόργγους· μέχρις ἐκεῖ μεταβαίνουν δι' ἀλιείαν σπόργγων καὶ **"Ελληνες σποιγαλιεῖς** (ἰδίως Καλύμνιοι). **Τυρόκουν** ἔνδειξεις δτὶ ἡ Λιβύη ἔχει πλουσίας πετρελαιοπηγάς, ἔχουν δὲ ἀνακαλυφθῆ μέχρι τοῦδε τοιαῦται, αἱ δάσεις **Φεζᾶν** καὶ **Κούφρα**.

Ἐξάγει ἡ Λιβύη κρέατα, ζῶα, δέρματα, ἔριον, ἰχθῦς σπόργγους, καπνὸν καὶ χουρμάδες.

Εἰσάγει σίτον καὶ βιομηχανικὰ προϊόντα. Εἰς τὴν Ἑλλάδα ἐξάγει κυρίως σφάγια καὶ δέρματα.

Πληθυσμός καὶ Κάτοικοι. Πόλεις. Ὁ πληθυσμὸς ἀνερχόμενος εἰς 1.938.000 κ. (πυκνότης πληθυσμοῦ μικροτέρᾳ τοῦ 1 κ. κατὰ τετρ. χιλ.) συγκεντροῦται σχεδόν διόξληρος εἰς τὴν παραλιακὴν ζώνην. Οἱ κάτοικοι εἰναι **Βέρβεροι** (αὐτόχθονες), Μουσουλμάνοι κατὰ τὸ θρήσκευμα, δύμιλοῦν δὲ τὴν Ἀραβικήν.

Εἰς τὴν Κυρηναϊκὴν καὶ τὴν Τριπολίτιδα εἶχον ίδρυσει, κατὰ τὴν ἀρχαιότητα, οἱ "Ἐλληνες πόλεις εὐημερούσας. Εἶναι γνωστὴ ἡ μεγάλη καὶ εὐδαίμων Κυρήνη καὶ ἐπὶ Πτολεμαίων ἡ Κυρηναϊκὴ Πεντάπολις (5 πόλεις) ἀναπτύξασαι ἵσχυρὸν ἐμπόριον καὶ σημαντικὸν Ἐλληνικὸν πολιτισμόν. Πόλεις ἴδρυσαν ἔκεῖ βραδύτερον καὶ οἱ Ρωμαῖοι. Αἱ πόλεις ὅμως αὗται κατεστράφησαν ἀργότερον μὲταὶ τὰς ἐπιδρομάς τῶν Ἀράβων. Σήμερον αἱ σπουδαιότεραι πόλεις εἰναι : Ἡ Τρίπολις (140.000 κ.) τέως πρωτεύουσα τοῦ Βασιλείου· ἔχει ὡραῖα κτίρια (κατασκευασθέντα ἀπὸ τοὺς Ἰταλούς), καθὼς καὶ λιμένα. Διαμένουν εἰς αὐτὴν καὶ διάγοι "Ἐλληνες. **Μισράτα** (40.000 κ.), **Βεγγάζη** (80.000 κ.) καὶ **Ντέρνα** (16.000 κ.) λιμένες εἰς τὴν Κυρηναϊκήν. Κατὰ τοὺς πρώτους μῆνας τοῦ 1961 ὡρίσθη ὡς πρωτεύουσα τῆς Λιβύης ἡ Ἐλ - Μπέϊδα. χ

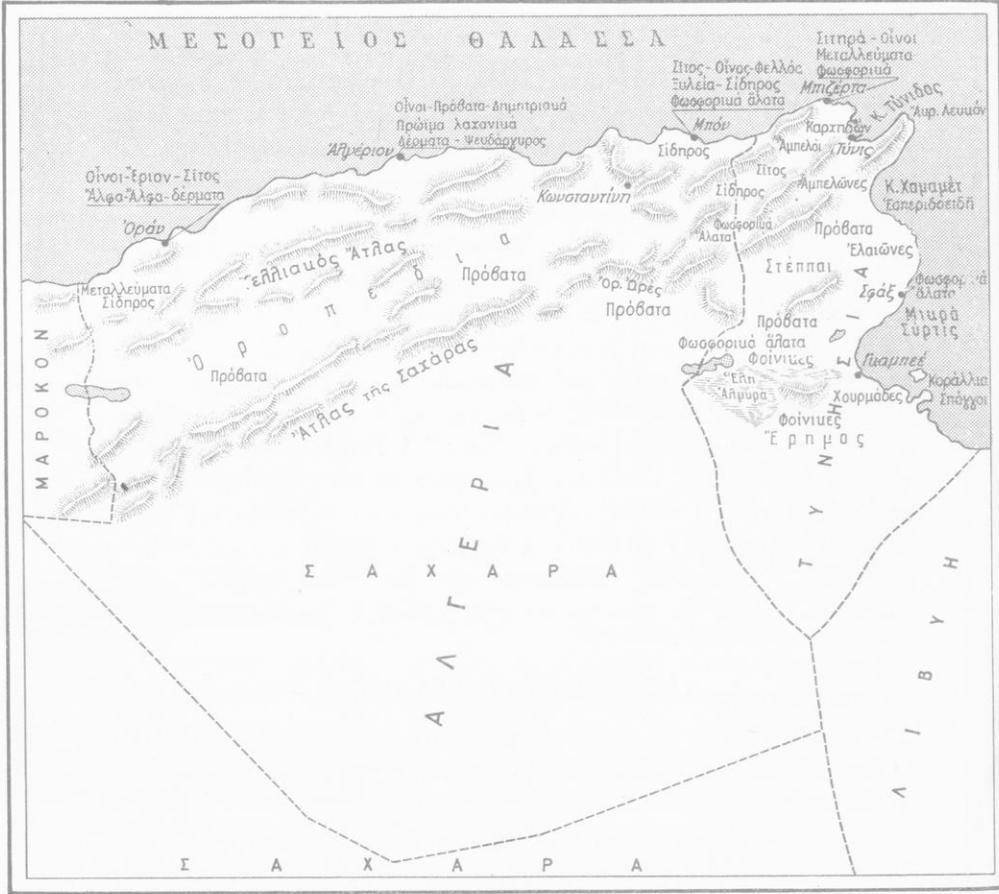
ΑΙ ΧΩΡΑΙ ΤΟΥ ΑΤΛΑΝΤΟΣ

Οὕτω καλοῦνται αἱ χῶραι, αἱ διασχιζόμεναι ὑπὸ τῶν ὁροσειρῶν τοῦ "Ατλαντος. Αἱ χῶραι αὗται εἰναι αἱ : Τυνησία, Ἀλγερία, Μαρόκον καὶ ἡ Ταγγέρη.

Αἱ ὁροσειραι τοῦ "Ατλαντος, δημιουργηθεῖσαι συγχρόνως μὲταὶ τὰς "Ἀλπεις, κατὰ τὴν λεγομένην Ἀλπικὴν πτύχωσιν, ἀποτελοῦν συνέχειαν τῶν Ἰταλικῶν Ἀπεννίνων καὶ συνεχίζονται καὶ ἐντὸς τῆς Ἰσπανίας μὲταὶ τὴν ὁροσειρὸν τῆς Σιέρρα - Νεβάδα. Υψηλοτέρα ἐκ τῶν ὁροσειρῶν τοῦ "Ατλαντος εἰναι ὁ "Υψηλὸς ἢ Μέγας Ατλας (4250 μ.), ὁ διποῖος εὑρίσκεται εἰς τὸ Μαρόκον.

Τυνησία

Θέσις. Πληθυσμός. Ἡ Τυνησία, Γαλλικὴ ἀποικία πρότερον, ἀπέκτησε τὴν ἀνεξαρτησίαν τῆς ἀπὸ τοῦ 1957 καὶ εἶναι μία ἀνεξάρτητος Δημοκρατία. Εύρισκομένη μεταξὺ τῆς Λιβύης, τῆς Ἀλγερίας καὶ τῆς Μεσογείου ἔχει ἔκτασιν 156.000 τετρ. χιλιομ. καὶ πληθυ-

Χαρτ. 39. Τυνησία και Ἀλγερία.

συμὸν 5.137.000 κ. (πυκνότης πληθυσμοῦ 25). Ο Ἀτλας φθάνει μέχρι τῶν βορείων παραλίων τῆς Τυνησίας, ἐκτεινόμενος παραλλήλως πρὸς αὐτά, ὡστε νὰ καθίσταται δύσκολος ἡ διείσδυσις εἰς τὴν χώραν ἀπὸ τὴν πλευρὰν αὐτῆν. Πρὸς τὰ ἀνατολικά της ὅμως, τὰ δρῦ θὲν ἐκτείνονται παραλλήλως πρὸς τὴν ἀκτὴν καὶ ἀπὸ τὸ μέρος αὐτὸῦ εἰναι εὔκολος ἡ διείσδυσις. Πρῶτοι εἰσέδυσαν εἰς τὴν Τυνησίαν οἱ Φοίνικες (12 π. Χ. αἰών) καὶ κατὰ τὸν 8ον π. Χ. αἰῶνα ἔκτισαν εἰς τὰ βόρεια παράλια τῆς τὴν Καρχηδόνα (μεταξὺ Μπιζέρτας καὶ Τύνιδος). Οἱ Ρωμαῖοι ἐν συνεχείᾳ νικήσαντες τοὺς Καρχηδόνιους καὶ καταστρέψαντες τὴν Καρχη-

δόνα ἐγκατεστάθησαν αὐτοὶ εἰς Τύνιδα, ίδρυσαντες ἐκεῖ Ρωμαϊκὴν ἐπαρχίαν, τὴν ὁποίαν ἔλεγον 'Αφρικανικὴν 'Ἐπαρχίαν. Παντοῦ τῆς χώρας σώζονται ἑρείπια Ρωμαϊκῆς ἐποχῆς, ἑρείπια πόλεων, δεξαμενῶν, ἀρδευτικῶν ἔργων κλπ. 'Ἐπέδραμον δύμας ἐν συνεχείᾳ εἰς τὴν χώραν οἱ Βάνδαλοι, οἱ 'Αραβες καὶ οἱ Τοῦρκοι καὶ ὅλοι οἱ ἐπιδρομεῖς αὐτοὶ κατέστρεψαν τὰ διάφορα ἔργα, τὰ ὁποῖα εἶχον κατασκευάσει οἱ Ρωμαῖοι καὶ ἡρήμωσαν τὴν χώραν, ἡ ὁποία μετεβλήθη τελικῶς (ὅτε εὑρίσκετο ὑπὸ τοὺς Τούρκους καὶ πρὸ τῆς καταλήψεως τῆς ἀπὸ τοὺς Γάλλους) εἰς ὄρμητήριον τῶν τρομερῶν Τυνησίων ἢ Βερβερίνων πειρατῶν.

Μορφολογία ἐδάφους. Γεωργία. Κτηνοτροφία. Αἱ ὁροσειραὶ τοῦ 'Ατλαντος, ἀρχόμεναι ἀπὸ τὸ ἀκρωτήριον Λευκόν, τὸ βορειότερον τῆς 'Αφρικῆς, συνεχίζονται πρὸς τὰ Α. εἰσχωροῦσαι εἰς τὴν 'Αλγερίαν καὶ Τυνησίαν. Μεταξὺ τῶν ὁροσειρῶν ὑπάρχουν κοιλάδες εὔφοροι καὶ δροπέδια καὶ πρὸς τὰ ἀνατολικὰ τῆς χώρας πεδιναὶ ἐκτάσεις, ὅπου τὸ μεσογειακὸν κλῖμα εὐνοεῖ καλλιεργείας φυτῶν μεσογειακῶν. Καλλιεργοῦνται δημητριακά, ἄμπελοι, ἐλαῖαι, δηπωροφόρα δένδρα καὶ εἰς τὸ ἐσωτερικὸν φοίνικες. Εἰς τὰ ὅρη, αἱ πίπτουσαι βροχαί, αἱ ὁποῖαι εἶναι ἀρκεταί, εὐνοοῦν τὴν ὑπαρξίαν δασῶν, μεταξὺ τῶν ὁποίων καὶ τοιούτων ἐκ φελλοδρυῶν. Εἰς τὸ ἐσωτερικὸν τῆς χώρας τὸ κλῖμα γίνεται στεππώδες, διὰ νὰ καταλήξῃ εἰς ἐρημικόν. Εἰς τὰς στεππώδεις ἐκτάσεις ἀκμάζει η κτηνοτροφία, κυρίως αἴγῶν καὶ προβάτων καὶ κατὰ δεύτερον λόγον ὄνων, ἵμιόνων καὶ εἰς τὰ νότια καὶ καμήλων.

'Η ἀλιεία καὶ ἡ σπογγαλιεία ἔχουν μεγάλην ἀνάπτυξιν, διότι ὑπάρχουν εἰς τὰ παράλια ἀφθόνως ἰχθύες καὶ

Ἐρείπια τῆς Καρχηδόνος.

σπόγγοι εξαιρετικής ποιότητος, διὰ τὴν ἀλιείαν τῶν ὁποίων μεταβαίνουν μέχρις ἐκεῖ καὶ "Ελληνες σπογγαλιεῖς". Υπάρχουν ἀρκετά μεταλλεύματα σιδήρου καὶ φωσφορικῶν ἀλάτων, τὰ ὅποια χρησιμοποιοῦνται ὡς λιπάσματα, ἢ βιομηχανία ὅμως δὲν εἶναι ἀνεπτυγμένη.

Ἐξάγει ἡ Τυνησία σιτηρά, οἶνον, ἐλαιόλαδον, χουρμάδες, ζῶντα ζῷα, δέρματα, ἔριον, ἵχθυς, σπόγγους, φωσφορικὰ ἄλατα καὶ μεταλλεύματα.

Εἰσάγει βιομηχανικὰ προϊόντα, καφέν, τέιον, σάκχαριν.

Κάτοικοι καὶ πόλεις. Οἱ κάτοικοι προέρχονται ἐξ ἐπιμεζίας τῶν αὐτοχθόνων Βερβέρων μὲ τοὺς Ἀραβας, οἱ ὅποιοι τοὺς κατέκτησαν καὶ τοὺς ἐπέβαλον τὴν γλῶσσαν των καὶ τὴν θρησκείαν των.

Γλῶσσα εἶναι ἡ Ἀραβικὴ καὶ **Θρησκεία** ὁ Μωαμεθανισμός. Εἰς τὴν χώραν ζοῦν καὶ ἀρκετοὶ Ἰταλοί, Μαλτέζοι καὶ Γάλλοι.

Σπουδαιότεραι πόλεις εἶναι : Ἡ Τύνις (680.000 κ.) πρωτεύουσα καὶ ἀσφαλέστατος λιμήν. Ἀσφαλεῖς λιμένες εἶναι ἡ Μπι-ζέρτα (45.000 κ.) καὶ τὸ Σφάξ (65.000 κ.). Ἡ Γκαμπές (25.000 κ.) εύρισκομένη εἰς τὸ βάθος τοῦ ακόλπου τῆς Μικρᾶς Σύρτεως, εἰς τὸ κέντρον δάσεως.

Α λ γ ε ρ i a

Ἐκτασις. Πληθυσμός. Ἡ Ἀλγερία ἔχει ἔκτασιν 208.000 τετρ. χιλιομ. μετὰ τοῦ τμήματος δὲ τῆς Σαχάρας, τὸ ὅποιον ἀνήκει εἰς αὐτήν, ἡ ἔκτασίς της φθάνει τὰ 2.381.000 τετρ. χιλιομ. Ο πληθυσμὸς εἶναι 14.330.000 κ., κατὰ πλειονότητα Ἀραβες. Οἱ ὑπόλοιποι κάτοικοι εἶναι Βέρβεροι, αὐτόχθονες (οἱ Ἀραβες μετέβησαν καὶ ἐγκατεστάθησαν ἐκεῖ ὡς κατακτηταὶ) καὶ Εὐρωπαῖοι, Ιδίως Γάλλοι, ὑπολογιζόμενοι εἰς πλέον τοῦ 1.000.000. Ἡ Ἀλγερία ἐθεωρεῖτο ὡς Γαλλικὸν μητροπολιτικὸν ἔδαφος καὶ οἱ κάτοικοι τῆς ἦσαν Γάλλοι ὑπήκοοι. Διηρεῖτο εἰς 3 Νομοὺς ἃτοι τοὺς Νομοὺς Ἀλγερίου, Όραν καὶ Κωνσταντίνης καὶ τὴν λεγομένην Ἀλγερίαν τοῦ Νότου, ἡ ὁποία περιλαμβάνει τὸ εἰς τὴν Ἀλγερίαν ἀνήκον μέρος τῆς Σαχάρας. Οἱ κάτοικοι τῆς Ἀλγερίας μετὰ σκληρούς ἀγῶνας κατά τῶν Γάλλων κατακτητῶν ἀπέκτησαν τὴν ἐλευθερίαν των καὶ ἀποτελοῦν σήμερον Ἀνεξάρτητον Κράτος.

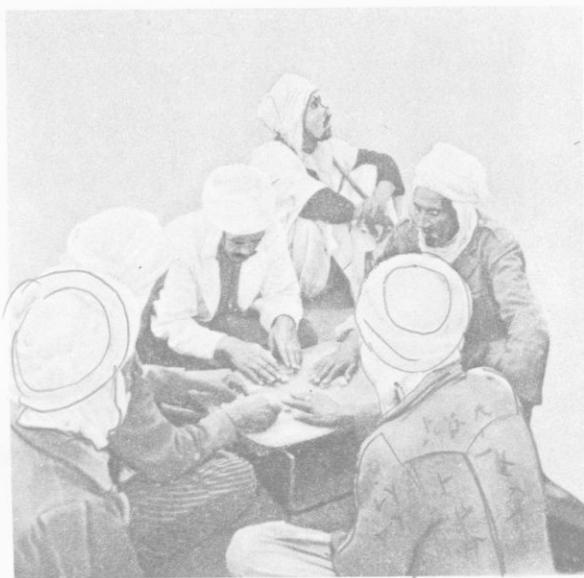
Μορφολογία ἔδαφους. Κλίμα. Ὁ Ἀτλας ἐκ τῆς Τυνησίας προχωρεῖ καὶ εἰς τὴν Ἀλγερίαν, ὅπου χωρίζεται εἰς τὸν λεγόμενον Τελλιακὸν Ἀτλαντα, ὅστις φθάνει μέχρι τῆς θαλάσσης, καὶ εἰς τὸν Ἀτλαντα τῆς Σαχάρας. Μεταξὺ τῶν δύο δροσερῶν ὑπάρχει μία περιοχὴ δροπεδίων (Χαρτ. 39).

Ο Τελλιακὸς Ἀτλας δέχεται ἀρκετὰς βροχάς, λόγῳ τῆς γειτνιάσεως του μὲ τὴν Μεσόγειον καὶ ἔχει ἀρκετὰ δάση, μεταξὺ δὲ τούτων καὶ δάση φελλοδρυῶν. Ο Ἀτλας τῆς Σαχάρας δέχεται ἐλαχίστας βροχάς, νοτίως δὲ τούτου αἱ βροχαὶ δὲν φθάνουν τὰ 0,25 μ. ἐτησίως καὶ ἀρχίζει πλέον ἡ Ἐρημὸς τῆς Σαχάρας. Γενικῶς τὸ κλίμα μεσογειακὸν εἰς τὰ παράλια, μεταβάλλεται, καθ' ὅσον προχωροῦμεν πρὸς τὸ ἐσωτερικὸν τῆς χώρας, εἰς στεππῶδες καὶ ἐν συνεχείᾳ εἰς ἐρημικόν.

Η Γεωργία κατέχει τὴν πρώτην θέσιν καὶ καλλιεργοῦνται κυρίως φυτά εύδοκιμοῦντα εἰς τὸ μεσογειακὸν κλίμα. Καλλιεργοῦνται ὅμως μὲ πρωτόγονα κατὰ τὸ πλεῖστον μέσα, πλὴν τῶν μεγάλων ἀγροκτημάτων, τὰ ὅποια ἐκμεταλλεύονται Γάλλοι. Καλλιεργοῦνται δημητριακά, ἄμπελοι, ἐλαῖαι, συκαὶ, ἐσπεριδοειδῆ, καπνός, βάκματα, λαχανικὰ καὶ ὄπωροφόρα δένδρα.

Η Κτηνοτροφία εἶναι κυρίως νομαδικὴ τοιαύτη προβάτων. Εἰς τὴν N. Ἀλγερίαν, ὅπου αἱ βροχαὶ σπανίζουν, γίνονται καλλιέργειαι μόνον εἰς τὰς δάσεις μὲ ἐπικρατοῦν φυτὸν τὸν φοίνικα (χουρμαδιά).

Ο δρυκτὸς πλοῦτος εἶναι ἀξιόλογος καὶ ὑπάρχουν εἰς τὴν Ἀλγε-

"Αραβες νομάδες τῆς Ἀλγερίας.

"Αποψίς τοῦ Ἀλγερίου πρωτευούσης τῆς Ἀλγερίας.

ρίαν ἀρκετὰ μεταλλεύματα καὶ ἄφθονα φωσφορικά ὄλατα, χρησιμοποιούμενα κυρίως ὡς λιπάσματα.

Ἡ **Βιομηχανία** ἔχει ἐλαχίστην ἀνάπτυξιν, περιοριζομένη κυρίως εἰς τὴν κατασκευὴν ταπήτων, δερματίνων εἰδῶν, τοιούτων ἀπὸ φυσικὰς ἵνας, προερχομένας ἀπὸ τοὺς φοίνικας, καθὼς καὶ φελλοῦ ἀπὸ τὰς φελλοδρῦς.

Ἐξάγονται μεταλλεύματα, οἴνοι, ἔλαιον, σιτηρά, διπώραι, λαχανικά, φελλός, ζῷα, ἔρια καὶ δέρματα καὶ **εἰσάγονται** εἰδὴ βιομηχανικὰ καὶ ἀποικιακά.

Γλῶσσα εἶναι ἡ Ἀραβικὴ καὶ **Θρησκεία** ὁ Μωαμεθανισμός.

Σπουδαιότεραι πόλεις : Ἀλγέριον (800.000 κ.) πρωτεύουσα τοῦ ὁμωνύμου Νομοῦ καὶ ὅλης τῆς Ἀλγερίας. Κέντρον πειρατῶν παλαιότερον (τῶν πειριφήμων Ἀλγερίνων πειρατῶν), εἶναι σήμερον θαυμάσιος λιμὴν καὶ ὡραία πόλις, δύνομαζομένη Λευκὴ πόλις ἐξ αἰτίας τῶν καταλεύκων οἰκιῶν τῆς. Τὸ ὄραν (390.000 κ.) πρωτεύουσα τοῦ ὁμωνύμου Νομοῦ, εἶναι ἀξιόλογος λιμὴν. **Μπόν** (150.000 κ.) σημαντικὸς λιμὴν, ἐκ τοῦ ὅποιου ἐξάγονται σιτηρά καὶ μεταλλεύματα.

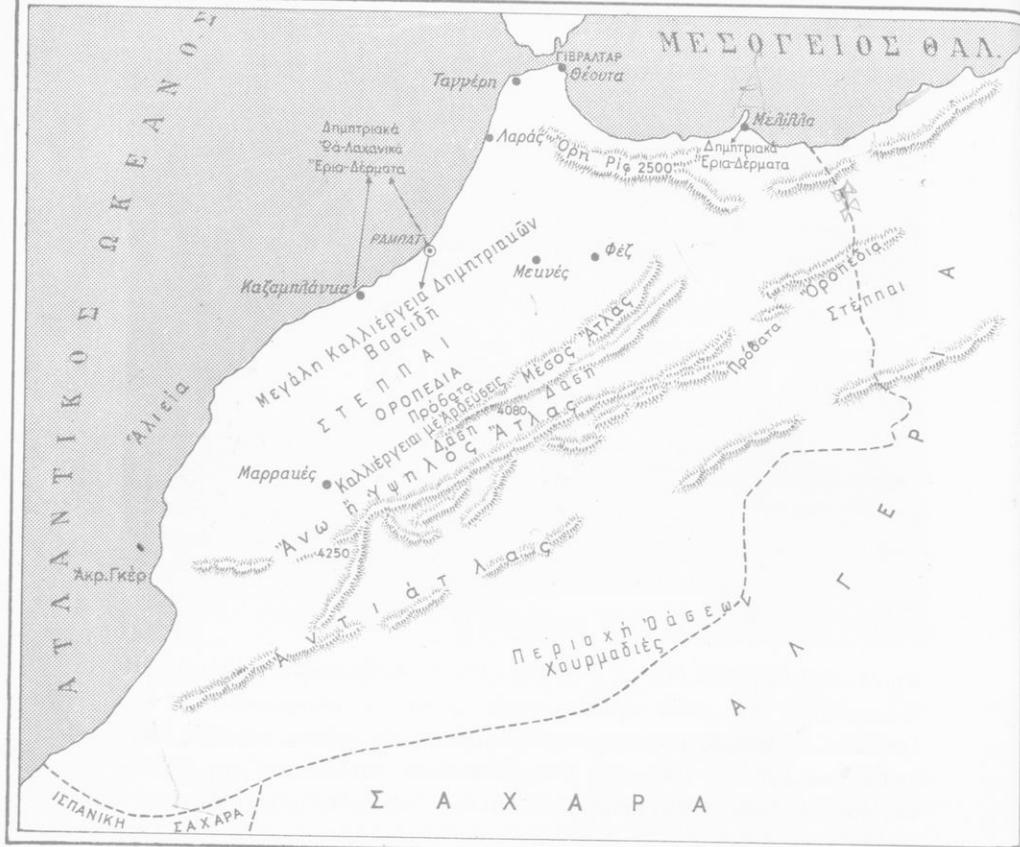
Αγροτικόν χωρίον εἰς τὸ Μαρόκον.

Κωνσταντίνη (220.000 κ.) πρωτεύουσα τοῦ ὁμωνύμου Νομοῦ. Η Κωνσταντίνη ἥτο κατὰ τὴν Ρωμαϊκὴν ἐποχὴν ἡ πρωτεύουσα τῆς ἀλλοτε ἔκει Ρωμαϊκῆς ἀποικίας, τῆς καλουμένης Νουμιδίας, ὅλη δὲ ἡ Ἀλγερία ἥτο ἀνθοῦσα Ρωμαϊκὴ ἀποικία καὶ εἰς πολλὰ μέρη τῆς σώζονται ἑρείπια Ρωμαϊκῶν πόλεων, μνημείων, ὑδραγωγείων, ἀρδευτικῶν ἔργων κλπ.

Μαρόκον

Τὸ Μαρόκον ἥτο Γαλλικὸν προτεκτορᾶτον κατὰ τὸ μέγιστον μέρος του καὶ ὑπὸ Ἰσπανικὴν ἔξαρτησιν τὸ ὑπόλοιπον, ἐγένετο δὲ ἀνεξάρτητον Σουλτανᾶτον ἀπὸ τοῦ 1956. Ἐκ τοῦ Μαρόκου παραμένου σήμερον ὑπὸ Ἰσπανικὴν κατοχὴν ἡ λεγομένη *Νοτία ζώνη τοῦ Μαρόκου* ἢ "Ιφνι καὶ ἐκ τῆς πρότερον λεγομένης Ἰσπανικῆς βορείας ζώνης τοῦ Μαρόκου αἱ πόλεις Θέουτα, Μελίλλα καὶ τινες πολίχναι.

"Ορια. "Εκτασις. Πληθυσμός. Περιλαμβάνεται τὸ Μαρόκον μεταξὺ τῆς Μεσογείου πρὸς Β., τῆς Σαχάρας πρὸς Ν., τοῦ Ἀτλαντικοῦ πρὸς Δ. καὶ τῆς Ἀλγερίας πρὸς Α. Ἐχει ἔκτασιν 450.000 τετρ. χιλιομ.

Χαρτ. 40. Μαρόκον.

καὶ πληθυσμὸν 15.525.000 κ. (πυκνότης πληθυσμοῦ 24 κ. κατὰ τετρ. χιλιομ.). Διασχίζεται ἀπὸ Α. πρὸς Δ. ὑπὸ τοῦ Ἀτλαντος, ὁ ὄποιος προεκτεινόμενος ἐξ τῆς Ἀλγερίας, χωρίζεται εἰς τὸ Μαρόκον εἰς 4 δροσειράς. Αὗται εἶναι ἀπὸ Β. πρὸς Ν.: Τὰ ὅρη Ριφ (2500 μ.), ὁ Μέσος Ἀτλας (4080 μ.), ὁ ὑψηλὸς Ἀτλας (4250 μ.) καὶ τέλος ὁ Ἀντιάτλας (Χαρτ. 40), ἀπὸ τὰς νοτίους κλιτᾶς τοῦ ὄποιού ἀρχίζει ἡ ἔρημος Σαχάρα (156.000 κ.). Μεταξὺ τῶν ὡς ἀνω ὁροσειρῶν ἔκτείνονται ὁροπέδια καὶ ἔκτασεις στεππώδεις, πρὸς δὲ τὸν Ἀτλαντικὸν πεδιάδες ἀρκετὰ μεγάλαι καὶ εὔφοροι.

Τὸ κλῖμα εἶναι εἰς τὰ βόρειά του μεσογειακόν, εἰς δὲ τὰ πρὸς τὸν

Ατλαντικὸν παράλια ώκεάνιον μὲ ἀρκετὰς βροχάς, αἱ δόποῖαι τροφοδοτοῦν ποταμοὺς μικροὺς μὲν, ὅλλα πολυτίμους, διότι δὶ αὐτῶν ἀρδεύονται ἀρκεταὶ ἔκτασεις, αἱ δόποῖαι γίνονται οὕτω ἀποδοτικώτεραι. Καθ' ὅσον δμως προχωροῦμεν πρὸς τὸ ἐσωτερικὸν τῆς χώρας, τὸ κλῖμα μεταβάλλεται εἰς στεπωδές καὶ τέλος εἰς ἐρημικόν, μὲ παντελῇ σχεδὸν ἔλλειψιν βροχῶν ("Ερημος Σαχάρα").

Τεωργία. Κτηνοτροφία. **Άλιεια.** Τὸ Μαρόκον εἶναι καθαρῶς γεωργοκτηνοτροφικὸν κράτος καὶ τὰ $\frac{4}{5}$ τῶν κατοίκων του ἀποζοῦν ἐκ τῆς γεωργίας καὶ τῆς κτηνοτροφίας. Πρωτεύουσαν μεταξὺ τῶν καλλιεργειῶν θέσιν κατέχουν τὰ δημητριακά. Παράγονται ἐπίσης δσπρια, λίνον καὶ λινόσπορος καὶ καλλιεργοῦνται ἐλαῖαι, ἄμπελοι, κυρίως διὰ τὰς σταφυλάς των (διότι ἡ Μουσουλμανικὴ Θρησκεία ἀπαγορεύει τὸν οἶνον). ἑσπεριδοειδῆ καὶ διάφορα δπωροφόρα δένδρα, καθὼς καὶ φοίνικες. Ἡ κτηνοτροφία διενεργεῖται περισσότερον ἀπὸ νομάδες κτηνοτρόφους καὶ κυρίως μὲ πρόβατα καὶ αἴγας. Ἐκτρέφονται δμως καὶ ἀρκετοὶ ὄνοι καὶ ἡμίονοι εἰς τὰ δρεινά, κάμηλοι εἰς τὰ νότια τῆς χώρας καὶ ἵπποι καὶ βοοειδῆ εἰς τὰ πεδινά. Τὰ δάση εἶναι ἀρκετὰ ἐπὶ τοῦ "Ατλαντος, μεταξὺ δὲ τούτων καὶ τοιαῦτα φελλοδρῦῶν, ἐκ τῶν φλοιῶν τῶν ὁποίων παραγεται ἀρκετὸς φελλός. Ὑπάρχουν εἰς τὸ Μαρόκον ἀρκετὰ μεταλλεύματα καθὼς καὶ φωσφορικὰ ἄλατα, μένουν δμως ἀνεκμετάλλευτα λόγω ἔλλειψεως συγκοινωνιῶν. Οἱ ἰχθύες ἀφθονοῦν εἰς τὰ παράλια καὶ ἡ ἄλιεια εἶναι ἀρκετὰ ἀνεπτυγμένη.

Η βιομηχανία εἶναι σχεδὸν ἀνύπαρκτος, ἀν ἔξαιρέσῃ κανεὶς τὴν τοιαύτην τῆς κατεργασίας δερμάτων.

Κάτοικοι. Πόλεις. Εἰς τὸ Μαρόκον ὑπερτεροῦν οἱ ιθαγενεῖς Βέρβεροι (65% Βέρβεροι καὶ 20% "Αραβες"). Ζοῦν ἐπίσης περὶ τὰς 350.000 "Εβραϊοι, 400.000 Εύρωπαῖοι (κατὰ τὸ πλεῖστον Γάλλοι) καὶ ἀρκετοὶ Μαυριτανοί. **Γλῶσσα** εἶναι ἡ "Αραβικὴ καὶ θρησκεία ὁ Μωαμεθανισμός.

Σπουδαιότεραι πόλεις εἶναι : Τὸ **Ραμπάτ** (180.000 κ.), πρωτεύουσα. Τὸ **Φέζ** (215.000 κ. ἔξ δων 16.000 Εύρωπαῖοι). Ἡ **Καζαμπλάνκα** (700.000 κ. ἔξ δων 135.000 Εύρωπαῖοι) ἡ μεγαλυτέρα πόλις καὶ ὁ μεγαλύτερος λιμὴν τοῦ Μαρόκου. **Μαρρακές** (230.000 κ.) ἔξ δων 12.500 Εύρωπαῖοι. **Μεκνὲς** (150.000 κ. ἔξ δων 22.000 Εύρωπαῖοι).

Ισπανικὸν Μαρόκον

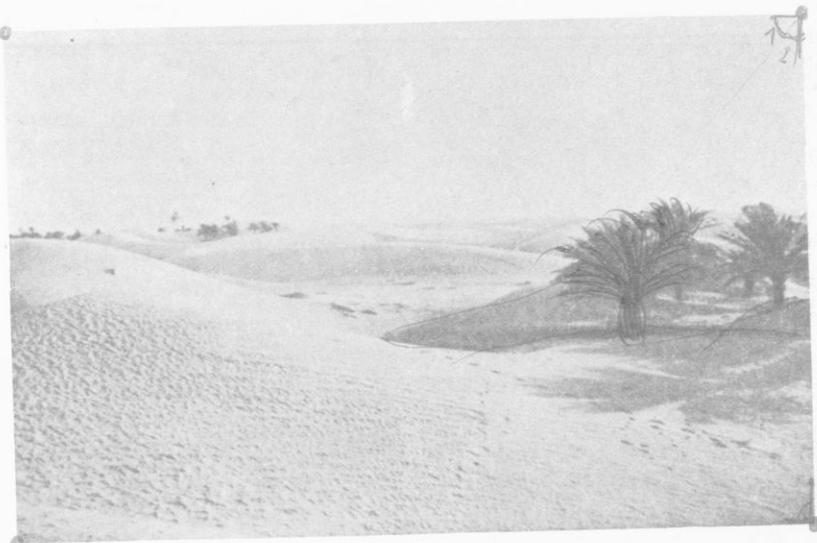
Απὸ τὴν πρὶν Ἰσπανικὴν Ἀφρικὴν εἰς τὸ Β. Μαρόκον δὲν ἀπομένουν σήμερον παρὰ αἱ πόλεις Θέουτα, Μελίλλα καὶ τινες ἄλλαι πολίχναι, συνοικῆς ἔκτασεως, μετὰ τῆς περιοχῆς τῶν, 213 τετρ. χιλιομ. καὶ πληθ. 143.000 κ. (ἐπὶ συνοικῆς πρὸ τοῦ 1956 ἔκτασεως 20.000 τετρ. χιλιομ. καὶ πληθ. 1.045.000 κ.). Τὸ ὑπόλοιπον συνεσωματώθη μετὰ τοῦ ἀλλοτε Γαλλικοῦ Μαρόκου καὶ ἀπετέλεσαν ἀμφότερα τὸ Σουλτανᾶτον τοῦ Μαρόκου.

Τα γγέρη

Ἡ πόλις — λιμὴν τῆς Ταγγέρης μετὰ μικρᾶς γύρω τῆς περιοχῆς ἀποτελεῖ διειθῆ καὶ ἀποστρατικοποιημένην ζώνην, διότι εὑρίσκεται πλησίον τῆς ἀπὸ τὸν Ἀτλαντικὸν εἰσόδου τῶν στενῶν τοῦ Γιβραλτάρ, δεσπόζουσα τούτων. Ἐχει ἔκτασιν 349 τετρ. χιλιομ. καὶ πληθυσμὸν 349.000 κ. μεταξὺ τῶν ὁποίων πολλοὶ Εὐρωπαῖοι, ἵδιως Ἰσπανοί.

ΜΕΓΑΛΗ ΕΡΗΜΟΣ ΣΑΧΑΡΑ

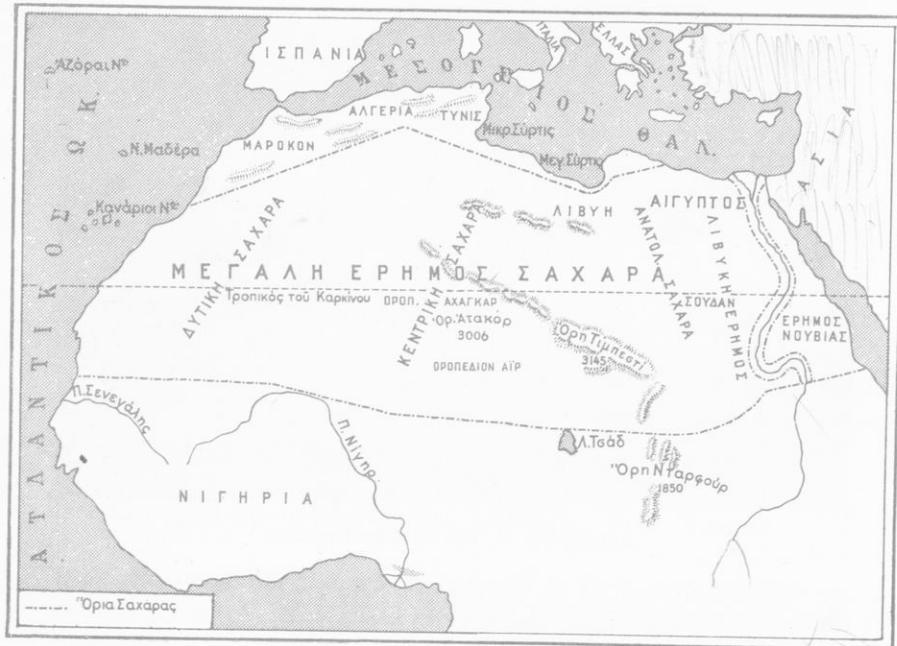
Θὰ εἴπωμεν δλίγα τινὰ χωριστὰ διὰ τὴν μεγάλην "Ερημον Σαχάραν, τὴν μεγαλυτέραν" Ἑρημον τῆς Γῆς, παρὰ τὸ διτὶ αὕτη ἀνήκει κατὰ τὸ ἐν μέρος τῆς εἰς τὸ μέχρι τοῦδε ἔξετασθέντα κράτη τῆς Β. Ἀφρικῆς καὶ κατὰ τὸ ὑπόλοιπον εἰς τὴν Δ. Ἀφρικὴν καὶ τὸ Σουδάν, τὰ ὅποια θὰ ἔξετασμεν κατωτέρω. Τὸ μῆκος ὅλης τῆς Ἑρήμου ὑπολογίζεται ἀπὸ Α. πρὸς Δ. εἰς 5.000 χιλιομ. καὶ τὸ πλάτος τῆς ἀπὸ Β. πρὸς Ν. εἰς 1.500 χιλιομ. Ὡς δρια τῆς Σαχάρας λαμβάνονται : Πρὸς Δ. ὁ Ἀτλαντικός. Πρὸς Β. ἡ ὁροσειρὰ τοῦ Ἀτλαντος, ἡ Θάλασσα τῆς Μικρᾶς καὶ τῆς Μεγάλης Σύρτεως καὶ ἐν συνεχείᾳ ἡ Μεσόγειος (ἔξαιρουμένου τοῦ Δέλτα τοῦ ποταμοῦ Νείλου. Πρὸς Ν. μία γραμμή, ἡ ὅποια, ἀρχίζουσα δλίγον βορείως τοῦ ποταμοῦ Σενεγάλη, ἐφάπτεται τοῦ τόξου, τὸ ὅποιον σχηματίζει στρεφόμενος πρὸς Ν. ὁ ποταμὸς Νίγηρ καὶ διὰ τῆς λίμνης Τσᾶδ φθάνει εἰς τὴν Ἐρυθρὰν Θάλασσαν. Παλαιότερον ἡ Σαχάρα ἐθεωρεῖτο ως μία ἀπέραντος κατάξηρος ἔκτασις, σκεπασμένη μὲ ἄμμους καὶ ἐπίπεδος. Τοῦτα γνωρίζομεν σήμερον διτὶ δὲν εἶναι ἀληθές. Ὅπαρχουν βεβαίως εἰς τὴν Σαχάραν καὶ μεγάλαι ἐπίπεδοι καὶ σκεπασμέναι μὲ ἄμ-

Αμμόλοφος εἰς τὴν ἑρημὸν Σαχάραν.

μον ἐκτάσεις ἡ τοιαῦται μὲ ἀμμολόφους, διαρκῶς μετακινούμενους ἀπὸ τὸν ἄνεμον. Ἀλλ' ὑπάρχουν καὶ τοιαῦται καλυπτόμεναι ὅχι μόνον ἀπὸ ἀμμον, ἀλλὰ ἀπὸ κροκάλας καὶ χάλικας καὶ ἔχουσαι ἀκόμη καὶ βραχώδη ὑψώματα. Καὶ τὰ καλυπτόμενα μὲ κροκάλας καὶ χάλικας τμήματα αὐτὰ τῆς Σαχάρας εἶναι τὰ χειρότερα, διότι οὐδὲ σταγῶν ὕδατος, οὐδὲ ἡ παραμικρὰ δασίς συναντῶνται ἐκεῖ καὶ ἡ ζωὴ ἐλλείπει τελείως ἀπὸ αὐτά. Οὐδὲν καρυβάνιον τολμᾶ νὰ διασχίσῃ τὰς τελείως ἀνύδρους ἐρημικὰς αὐτὰς ἐκτάσεις. Μόνον τὰ αὐτοκίνητα, προκειμένου νὰ διασχίσουν τὴν Ἑρημὸν, προτιμοῦν αὐτάς, διότι ἔχουν σταθερὸν ἔδαφος, ἐπὶ τοῦ δποίου δύνανται νὰ κινηθοῦν οἱ τροχοί των, ἐνῷ εἰς τὴν ἄμμον βυθίζονται. Εἰς τὴν Σαχάραν ὑπάρχουν ἀκόμη καὶ δροπέδια καὶ ὑψηλὰ δρη, δπως π.χ. τὰ δροπέδια Ἀχαγκάρ καὶ Ἀΐρ καὶ τὰ δρη Ἀτακόρ (3000 μ. ὕψος) καὶ Τιμπεστί (3145 μ.).

Ἡ θερμοκρασία φθάνει εἰς τὴν Σαχάραν κατὰ τὸ θέρος συχνάκις τοὺς 50° Κ. ὑπὸ σκιάν· (παρατηρήθη καὶ θερμοκρασία 58° Κ., ἡ ὁποία εἶναι ἡ μεγαλυτέρα παρατηρηθεῖσα ἐπὶ τῆς Γῆς θερμοκρασία ὑπὸ σκιάν). Κατὰ τὸν χειμῶνα δμως ἡ θερμοκρασία κατέρχεται καὶ κάτω τοῦ 0° (ἔχει παρατηρηθῇ θερμοκρασία —15°Κ.). Κατὰ τὴν ἡμέραν ἡ ὑπερ-

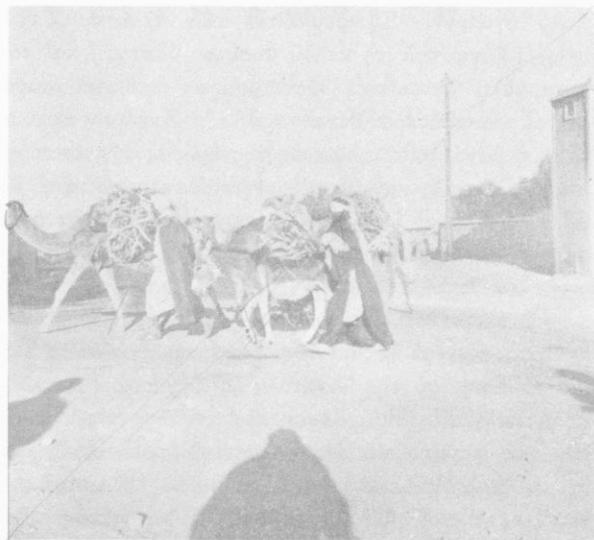

Χαρτ. 41. Σαχάρα.

Θερμαίνομένη ἀπὸ τὰς ἀκτῖνας τοῦ ἡλίου "Ερημος κάμνει τὴν θερμοκρασίαν ὑψηλὴν καὶ ἔξαναγκάζει τοὺς κατοίκους νὰ ἐνδύωνται μὲ ἐλαφρὰ ἐνδύματα." Αντιθέτως κατὰ τὴν νύκτα, ἡ ἔηρότης τοῦ ἀέρος καὶ τὸ διαρκῶς ἀνέφελον τοῦ οὐρανοῦ δὲν παρεμποδίζουν τὴν ἀκτινοβολίαν θερμότητος ἀπὸ τὴν Γῆν πρὸς τὸ ἄχανές. Δι' αὐτὸ ἀκτινοβολεῖται πολὺ ποσὸν θερμότητος, τὸ ἔδαφος ψύχεται καὶ ἡ θερμοκρασία κατέρχεται χαμηλά, παρουσιάζομένης οὕτω μεγάλης διαφορᾶς θερμοκρασίας μεταξὺ ἡμέρας καὶ νυκτός.

Αἱ βροχαὶ εἰναι σπάνιαι, ἀλλὰ ραγδαῖόταται, ἀφίνουσαι εἰς ἐλάχιστον χρονικὸν διάστημα τεραστίας ποσότητας ὅδατος. Τότε αἱ ἀπὸ μακρὸν κατέξηροι κοῦται τῶν ποταμῶν πλημμυρίζουν καὶ δὲν εἰναι ἄγνωστοι εἰς τὴν Σαχάραν οἱ πνιγμοὶ ἀπὸ πλημμύρας. Τὸ ὅδωρ ὅμως τῶν οὕτω πως ἀναζωογονούμενων, προσκαίρως καὶ διὰ μικρὰ χρονικὰ διαστήματα, ποταμῶν δὲν προφθάνει νὰ διανύσῃ μακρὸν διάστημα, διότι

καταπίνεται συν-
τόμως ἀπὸ τὴν
ἀρμόν. Μόνον ὁ
Νεῖλος, ἀπὸ τοὺς
ποταμοὺς τοὺς δι-
ασχίζοντας τὴν Ἑ-
ρημον, κατορθώνει
νὰ φθάσῃ μέχρι
τῆς Μεσογείου καὶ
ὁ Νίγηρ, ὁ ὄποιος
φέρει τὴν εὐεργε-
τικήν του ἐπίδρα-
σιν μέχρι τῶν πα-
ρυφῶν τῆς Ἑρή-
μου, ἀλλ' οὗτος,
στρεφόμενος πρὸς
νότον, ἀπομακρύ-
νεται ταχέως ταύ-

Φορτωμέναι κάμηλοι, τὸ κατ' ἔξοχὴν ζῶον τῆς ἑρήμου.

της. Εἰς τὴν Σαχάραν, μολονότι σπανιώτατα βρέχει, ὑπάρχουν ἐν τού-
τοις ἀρκετὰ ὑπόγεια ὄδατα καὶ ἔχουν δημιουργηθῆ εἰς πολλὰ μέρη
ἀρτεσιανὰ φρέατα, διὸ τῶν ὅποιων τὸ ὄδωρο ἀναβλύζει ἐνίστεται ἀπὸ βά-
θους 400 μ. Εἰς τὰ μέρη τῆς Ἑρήμου, δῆπου ὑπάρχει ὄδωρο, ὑπάρχουν
δάσεις μὲν κατοίκους ἀσχολούμενους εἰς καλλιεργείας κυρίως φοινίκων
καὶ εἰς κτηνοτροφίαν μὲν πρόβατα, αἴγας, ὄνους καὶ μὲ τὸ χαρακτηριστι-
κώτερον ζῶον τῆς Σαχάρας, δηλ. τὴν ἔχουσαν ἔνα ὄβον κάμηλον, ἡ
ὅποια λέγεται δρομάς. Εἰς τὰ ὄροπέδια καὶ τὰ ὄρη τῆς Σαχάρας, καθὼς
καὶ τὰς κοίτας τῶν ποταμῶν, αἱ ὅποιαι διατηροῦν ποιάν τινα ὑγρασίαν,
δὲν ἀπολείπει τελείως ἡ βλάστησις. Χόρτα ἀπὸ ἀγρωστώδη ἀντέχοντα
εἰς τὴν ξηρασίαν, ἄγριαι ἐλαῖαι, πιστακίαι, ἀψυνθιές κλπ. συναντῶνται
εἰς πολλὰ μέρη. Ἐκ τῶν ζώων συναντῶνται εἰς πολλὰς περιοχὰς τῆς
Σαχάρας ἀντιλόπαι, γαζέλαι, λαγωοί, θωες, ἄγριαι αἰγες κλπ. Ὁ λέων
φθάνει μέχρι τῶν ὄροπεδίων τοῦ Ἀτρ (Χαρτ. 41).

Εἰς τὰς δάσεις τὸ κλῖμα εἶναι θερμὸν καὶ ὑγρὸν καὶ μαστίζονται
οἱ κάτοικοι ἀπὸ τὴν ἐλονοσίαν. Ἀντιθέτως εἰς τὴν Ἑρημον ὁ ἀὴρ εἶναι
ξηρός, ὁ ἥλιος (ὁ ὄποιος φονεύει τὰ μικρόβια) ἀφθονος καὶ τὸ κλῖμα

πολὺς ὑγιεινόν. Ἐξαιρουμένων τῶν ἡλιάσεων, τῶν ἐντερικῶν παθήσεων (λόγῳ τοῦ μὴ καλοῦ ποσίμου ὅδατος) καὶ τῶν ψύξεων, αἱ ἀσθένειαι εἰναι ἄγνωστοι. "Οσον καὶ ἀν φαίνεται παράδοξον, εἶναι ἀληθὲς ὅτι οἱ περισσότεροι θάνατοι εἰς τὴν Σαχάραν δρεῖλονται εἰς πνευμονίας, διότι ἡ μεγάλη θερμοκρασία τῆς ἡμέρας κάμνει τοὺς κατοίκους νὰ ἐνδύωνται ἔλαφρῶς καὶ νὰ μένουν ἀπροφύλακτοι ἀπὸ τὸ νυκτερινὸν ψῦχος. Οἱ ρευματισμοὶ ἐπίσης εἶναι συχνοί, λόγῳ τῆς μεγάλης καὶ ἀποτόμου πτώσεως τῆς θερμοκρασίας κατὰ τὰς νύκτας.

Οἱ κάτοικοι εἶναι κυρίως οἱ Τουαρέγκ καὶ οἱ Μαυριτανοὶ εἰς τὰ κεντρικὰ καὶ τὰ δυτικὰ τῆς Σαχάρας, ἀνήκοντες εἰς τὴν Λευκὴν φυλὴν καὶ οἱ Τουμπού τῆς Ἀνατολικῆς Σαχάρας (Λευκοὶ καὶ αὐτοί, ἀλλὰ μὲ πολὺ Νεγρικὸν αἷμα, λόγῳ τῆς μεγάλης ἐπιμεξίας των μὲ Νέγρους). Εἰς τὰς δάσεις ζοῦν καὶ ἀρκετὸν Νέγρον, διότι αὐτοὶ ἀντέχουν εἰς τὸ θερμὸν καὶ ὑγρὸν κλῖμα τῶν δάσεων. Οἱ κάτοικοι τῆς Σαχάρας ὑπολογίζονται περὶ τὸ 1.500.000. Εἶναι κτηνοτρόφοι, οἱ δὲ ζῶντες εἰς τὰς δάσεις εἶναι καὶ γεωργοί, καλλιεργοῦντες κυρίως φοίνικας (χουρμαδίες) καὶ εἰς τὴν σκιάν τούτων σόργον, δλίγον σῖτον, λαχανικά, καπνὸν καὶ ὑπωροφόρα δένδρα. Οἱ κάτοικοι τῶν δάσεων ἔχουν μονίμους κατοικίας· οἱ ἄλλοι εἶναι νομάδες.

Ἡ συγκοινωνία, διεξαγομένη ἀλλοτε ἀποκλειστικῶς μὲ καραβίνια καμῆλων, γίνεται σήμερον ὀλοέν καὶ περισσότερον μὲ τὰ αὐτοκίνητα καὶ τὰ ἀεροπλάνα. Τὰ αὐτοκίνητα χρειάζονται 3—4 ἡμέρας διὰ νὰ μεταβοῦν ἀπὸ τὸν ποταμὸν Νίγηρα εἰς τὴν πόλιν Ἀλγέριον, προτιμοῦν δέ, καθὼς καὶ ἀνωτέρω εἴπομεν, τὰ χαλικώδη καὶ κατάξηρα τυμήματα τῆς Ἐρήμου.

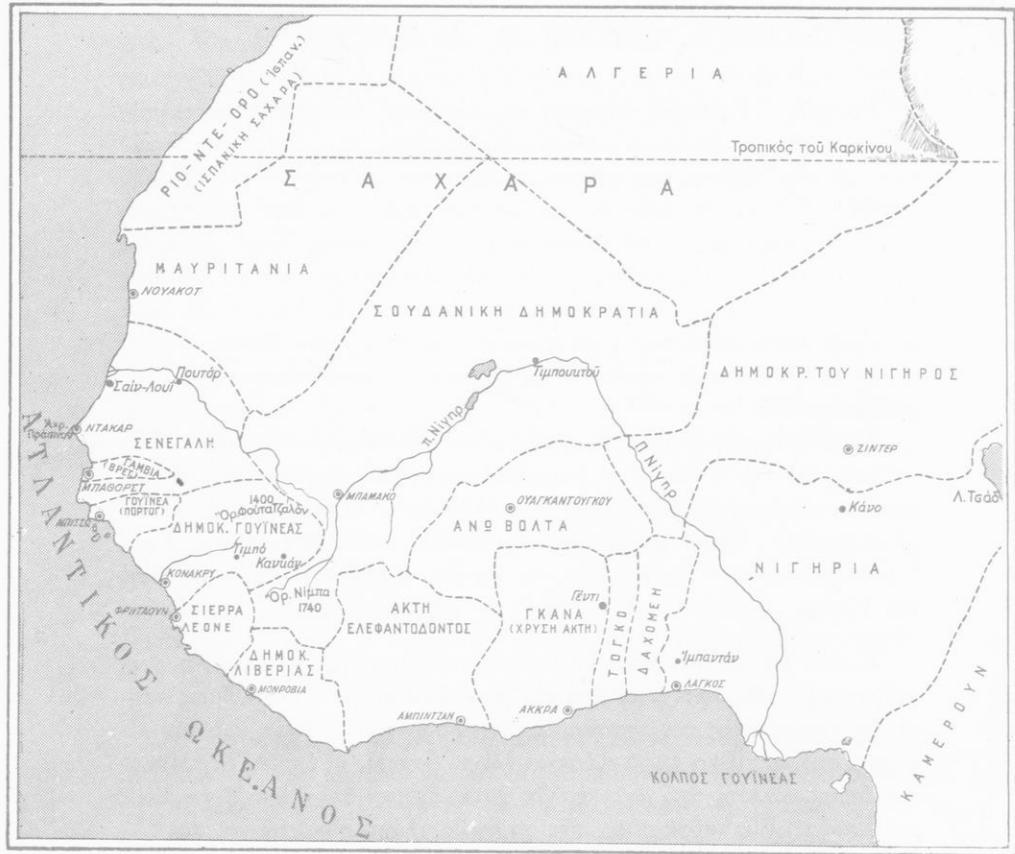
Σήμερον γίνονται εἰς τὴν Σαχάραν ἐντατικαὶ ἔρευναι διὰ τὴν ἀνεύρεσιν πετρελαίου, διότι ὑπάρχουν ἐνδείξεις περὶ τοῦ ὅτι τοῦτο ὑπάρχει ἐκεῖ ἀφθόνως καὶ ἔχουν ἀνευρεθῆ μέχρι σήμερον ἀρκετὰ πλούσιαι πετρελαιοπηγαί. Καταστρώνονται ἐπίσης διάφορα σχέδια διὰ τὴν ἀξιοποίησιν μὲ τεχνητὰς ἀρδεύσεις μεγάλων τμημάτων τῆς Σαχάρας, διότι τὸ ἔδαφός της δὲν εἶναι ἄγονον. ἔχει ὅλα τὰ ἀναγκαῖα συστατικὰ διὰ τὴν ἀνάπτυξιν τῶν φυτῶν καὶ μόνον ἡ μεγάλη ἔλλειψις ὅδατος τὸ καθιστᾶ ἐρημικόν.

II. ΔΥΤΙΚΗ ΑΦΡΙΚΗ

Γενικά. Η Δυτική Αφρική περιλαμβάνει τὸ δυτικὸν μέρος τῆς ἡπείρου, τὸ εὐρισκόμενον νοτίως τοῦ Μαρόκου, τῆς Γαλλικῆς Σαχάρας καὶ τῆς Λιβύης καὶ φθάνει, πρὸς νότον, μέχρι τοῦ κόλπου τῆς Γουινέας (Χαρτ. 42), ἐκ δυσμῶν δὲ πρὸς ἀνατολάς, ἀπὸ τοῦ Ἀτλαντικοῦ Ὡκεανοῦ μέχρι τοῦ Καμερούν καὶ τῆς λίμνης Τσάδ. "Εως τὸ 1957 ἡ Δυτ. Αφρική ἀπετέλει, κατὰ τὸ μέγιστον μέρος τῆς, ἀποικίας Γαλλικάς, φερομένας ὑπὸ τὸ ὄνομα Γαλλικὴ Δυτικὴ Αφρική καὶ κατὰ δεύτερον λόγον τοιαύτας Βρετανικάς, Ἰσπανικάς καὶ Πορτογαλικάς. Μετὰ τὸ 1957 ὅμως, σχεδὸν ὅλαι αἱ ἀποικίαι αὗται ἐγένοντο Κράτη ἀνεξάρτητα.

Τὸ ἔδαφος τῆς Δυτικῆς Αφρικῆς εἶναι γενικῶς ἐπίπεδον, διότι εἶναι παλαιὸν καὶ ἔχει ὑποστῆ μεγάλας διαβρώσεις. Μόνον ποῦ καὶ ποῦ παραμένουν ἀκόμη, ἀνθέζαντα εἰς τὴν διάβρωσιν, μερικὰ ὅρη, ἀλλὰ καὶ αὐτὰ χαμηλά. Τοιαῦτα εἶναι τὰ ὅρη Φουτά - Ντζαλόν (1400 μ.) καὶ Νίμπα (1740 μ.) ὅπου ἔχουν τὰς πηγάς των οἱ ποταμοὶ Σενεγάλης καὶ Νίγηρ.

Κλῖμα καὶ βλάστησις. Τὸ βορειότερον μέρος τῆς Δ. Αφρικῆς, στερούμενον βροχῶν, κατέχεται ἀπὸ τὴν Ἐρημὸν Σαχάραν. "Οσον δόμως πλησιάζει κανεὶς πρὸς τοὺς ποταμοὺς Σενεγάλην καὶ Νίγηρα καὶ τὴν λίμνην Τσάδ, ἀρχίζουν ἐμφανιζόμεναι ὀλίγαι βροχαί, αἱ ὅποιαι ἐπιτρέπουν τὴν ὑπαρξίην χλόης ἀπὸ ἀγρωστώδη φυτά· ἔχομεν δηλαδὴ ἐκεῖ ἐκτάσεις στεππώδεις. Εἰς ταῦτα, πλὴν τῆς χαμηλῆς χλόης, συναντῶνται καὶ Αραβικαὶ ἀκακίαι, (αἱ ὅποιαι δίδουν τὸ Ἀραβικὸν κόμμι), μιμόζαι, νανώδεις φοίνικες κλπ. Η θερμοκρασία εἶναι μεγάλη, φθάνουσα τοὺς 40° K. ὑπὸ σκιάν καὶ αἱ καλλιέργειαι εἶναι δυναταὶ μόνον πλησίον τῶν ποταμῶν Σενεγάλη καὶ Νίγηρος, ὅπου εἶναι δυνατὸν νὰ γίνουν ἀρδεύσεις. "Ολη ἡ ζώνη τῶν στεππῶν λέγεται Σαὲλ (Χαρτ. 43). "Οσον προχωροῦμεν νοτίως τῆς ζώνης ταύτης, αἱ βροχαὶ γίνονται ὀλοέν καὶ περισσότεραι, ἡ φυομένη χλόη εἶναι ὑψηλὴ καὶ ἀνευρίσκονται ἔδῶ καὶ ἐκεῖ, ἰδίως κατὰ μῆκος τῶν ποταμῶν, συστάδες δένδρων. Αἱ περιοχαὶ μὲ τὴν βλάστησιν αὐτὴν λέγονται σαβάνα. Σχηματίζεται δηλαδὴ νοτίως τῆς Σαὲλ ἡ ζώνη τῆς Σαβάνας. Η θερμοκρασία εἰς τὴν ζώνην αὐτὴν κυμαίνεται μεταξὺ τῶν 30°K. (μέση θερμοκρασία τοῦ θερμοτέρου μηνὸς)

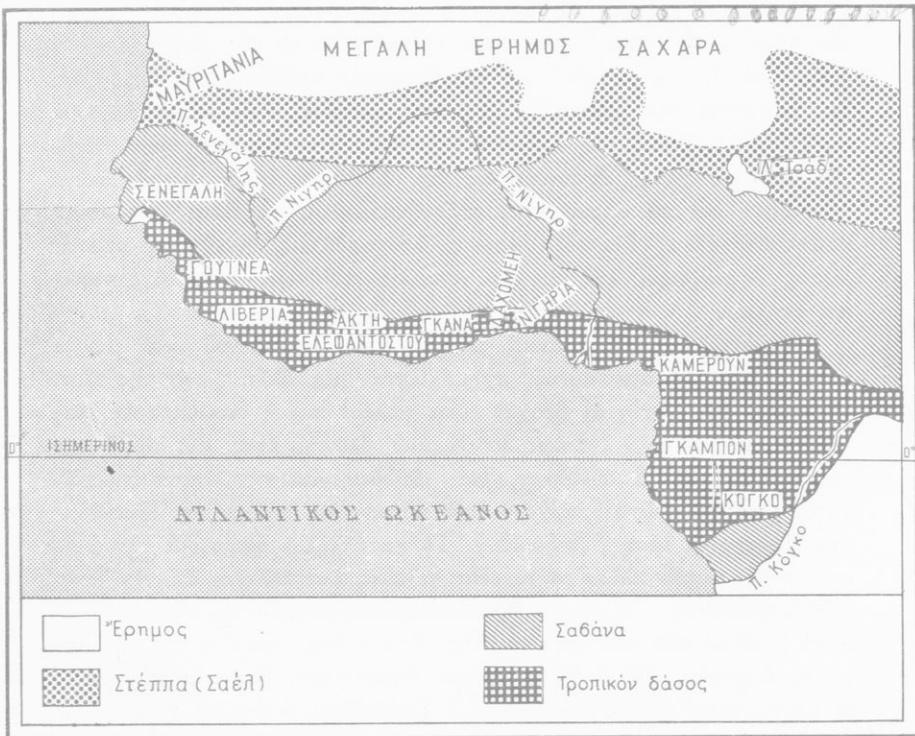
Χαρτ. 42. Δυτική Αφρική.

και 23°K . (μέση θερμοκρασία τῶν ψυχροτέρου μηνός). Εἶναι μία ἀπέραντος ἐπίπεδος και τελείως μονότονος ἔκτασις. Ἡ νψηλὴ χλόη, ἡ ὅποια φύεται εἰς αὐτὴν και ἡ ὅποια γίνεται πολλάκις τόσον νψηλή, ὥστε νὰ σκεπάζῃ ἄνδρα ἔφιππον, ἔηραινομένη κατὰ τὴν ἐποχὴν τῶν ἀνομβριῶν καθιστᾶ ἐύκολωτάτας τὰς πυρκαϊάς. Ἡ Σαβάνα εἶναι ἡ κατ' ἔξοχὴν κατάλληλος διὰ καλλιεργείας ἔκτασις και εἰς αὐτὴν συγκεντροῦνται οἱ περισσότεροι κάτοικοι. Καλλιεργοῦνται ἐκεῖ κέχρος, ἀραβόσιτος, ὄρυζα, ἀραχίδες, γλυκοπατάτες, μανιόκα, βάμβαξ, καπνός, σησάμι κλπ.

Εύδοκιμεῖ ἐπίσης εἰς αὐτὴν ἡ κτηνοτροφία, λόγω τοῦ ἀφθόνου χόρτου. Εἴς τινας δύμας περιοχὰς τῆς ζώνης τῆς Σαβάνας ζῆ ἡ μυῖα Τσέ-Τσέ, ἡ μεταδίδουσα τὴν τρομερὰν ἀσθένειαν τοῦ ὑπονού καὶ δὲν ἐπιτρέπει τὴν ἀνάπτυξιν τῆς κτηνοτροφίας, διότι προσβάλλουσα τὰ ζῷα, δῆπας καὶ τὸν ἄνθρωπον, ἐπιφέρει τὸν θάνατόν των. Λόγω τῆς ἀφθόνου χλόης ἀφθονοῦν εἰς τὴν Σαβάναν, τόσον τὰ φυτοφάγα ζῷα ὅσον καὶ τὰ σαρκοφάγα, στρουθοκάμηλοι, γαζέλαι, ἀντιλόπαι, καμηλοπαρδάλεις, ὄναγροι, λέοντες, λεοπαρδάλεις, πάνθηρες, ρινοκέρωτες, ἄγριοχοιροι καὶ μεγάλη ποικιλία πιθήκων, πτηνῶν, ἔρπετῶν καὶ ἐντόμων.

Νοτιώτερον τῆς Σαβάνας, μεταξὺ τοῦ Ἰσημερινοῦ καὶ μέχρις ἀποστάσεως 10° ἀπὸ αὐτοῦ, σχηματίζεται μία διλη ζώνη τῆς Δυτ. Αφρικῆς. Εἰς αὐτὴν αἱ βροχαὶ εἶναι πολλαὶ καὶ ἡ θερμοκρασία διατηρεῖται μεταξύ τῶν 24° ἔως 28° Κ. καθ' ὅλον τὸ ἔτος. Εἰς τὴν ζώνην κύτην ἐπομένως αἱ συνθῆκαι εἶναι ἴδεωδεις διὰ τὴν ἀνάπτυξιν τῶν φυτῶν καὶ διὰ τοῦτο ὑπάρχουν ἐκεῖ τὰ μεγάλα, πυκνὰ καὶ ἀδιαπέραστα Ἰσημερινὰ δάση (ζοῦγκλαι). Τὸ κατάλληλον δύμας διὰ τὴν ἀνάπτυξιν τῶν φυτῶν κλίμα τοῦτο, εἶναι τελείως ἀκατάλληλον διὰ τὴν ζωὴν τῶν Εὔρωπαίων, (οἱ ὅποιοι ἔχουν συνηθίσει νὰ ζοῦν εἰς εὔκρατα κλίματα), λόγω τῆς καθ' ὅλον τὸ ἔτος ὑψηλῆς θερμοκρασίας καὶ τῆς μεγάλης ὑγρασίας. Αἱ ἀφθονοὶ βροχαὶ δημιουργοῦν πολλούς ποταμούς, οἱ μεγαλύτεροι τῶν ὅποιων εἶναι ὁ Σενεγάλης, ὁ ὅποῖος χύνεται εἰς τὰς δυτικὰς πρόδης τὸν Ἀτλαντικὸν ἀκτάς, καὶ ὁ Νίγηρ, (ὁ λεγόμενος καὶ ποταμὸς τῶν Νέγρων), ὁ ὅποῖος χύνεται εἰς τὸν κόλπον τῆς Γουΐνέας.

Κάτοικοι. Εἰς τὸ μεγαλύτερον τμῆμα τοῦ Σαέλ καὶ εἰς τὴν Μαυριτανίαν κατοικοῦν κυρίως Λευκοὶ δηλ. Ἀραβεῖς, Βέρβεροι, Μαυριτανοί, Τουαρέγκ καὶ διάφοροι μιγάδες, προερχόμενοι ἐξ ἐπιμιξίας τῶν ἀνωτέρω μετὰ Νέγρων. Νοτίως τοῦ Σαέλ κατοικοῦν σχεδόν ἐξ ὀλοκλήρου Νέγροι. Οὗτοι εἶναι γενεικῶς ὑψηλοῦ ἀναστήματος, εὐκίνητοι καὶ δυνατοί, μὲ χρῶμα τοῦ δέρματος ἀπὸ τὸ τελείως μέλαν μέχρι τὸ σοκολατί, προγναθισμόν, πλατεῖαν καὶ μὲ πολὺ ἀνοικτούς ρώθωνας ρῖνα, κόμην βραχεῖαν καὶ σπειροειδῆ (κατσαρὴν πολὺ) καὶ χελήν παχέα. Πολλοὶ ἐξ αὐτῶν, ἰδίως οἱ κατοικοῦντες τὴν περιοχὴν τῶν δασῶν, ζοῦν ζωὴν πρωτόγονον καὶ στεροῦνται μονίμου κατοικίας. Ἄλλα καὶ οἱ πλέον πολιτι-

Χαρτ. 43. Βλάστησις εἰς τὴν Δυτικήν Ἀφρικήν.

σμένοι ἐκ τούτων διαφέρουν κατὰ πολὺ τῶν Λευκῶν. Εἶναι γενικῶς τερατολόγοι, ὑπερβάλλοντες τὴν πραγματικότητα, προσελκύονται ἀπὸ ὅ, τι λάμπει ἢ κάμνει θόρυβον, ἐλάχιστα νευρικοὶ ἀλλὰ καὶ ἐλάχιστα εὐαίσθητοι, διαρκῶς χαρούμενοι καὶ ἐπιρρεπεῖς εἰς τὴν μουσικήν, τὸν χορὸν καὶ τὰς διασκεδάσεις. Χρησιμοποιοῦν πρὸς στολισμόν των διάφορα λάμποντα πράγματα, στολίσματα εἰς τὰ ὄτα καὶ τὴν ρῦνα των καθώς καὶ τὴν στίξιν τοῦ δέρματος (τατουάζ). Τὰ ἀνωτέρω ἴσχύουν δι' ὅλους τοὺς Νέγρους τῆς Ἀφρικῆς.

(ΟΧΙ)

ΚΡΑΤΗ ΤΗΣ ΔΥΤΙΚΗΣ ΑΦΡΙΚΗΣ

~~Ισπανική~~ Δ. Αφρική

Έχει αύτη έκτασιν περί τάς 266.000 τετρ. χιλιόμ., πληθυσμὸν μόλις 61.300 κατ. καὶ εἶναι Ισπανικὸν προτεκτορᾶτον.

Αποτελεῖται ἀπὸ τὸ ἐντὸς τοῦ ἑδάφους τοῦ Μαρόκου εὐρισκόμενον Ίφνι καὶ ἀπὸ τὴν λεγομένην Ισπανικὴν Σαχάραν. Αὕτη ἀποτελεῖται ἀπὸ τὰ λεγόμενα Ρίο - ντε - Όρο καὶ Σάγκνια - Έλ - Χάμρα καὶ εἶναι τμῆμα τῆς μεγάλης Ἐρήμου Σαχάρας. Μεταξὺ τῶν κατοίκων εἶναι περὶ τοὺς 2.300 Εύρωπαῖοι.

Πρωτεύουσα εἶναι ἡ Σίντι - Ίφνι (8.000 κ.) ἡ μεγαλυτέρα πόλις. Άλλη ἐκ τῶν σπουδαιοτέρων πόλεων ἡ πολίχνη Βίλλα - Κισνέρος (1.100 κ.).

Εἰς τὴν Ισπαν. Δ. Αφρικὴν ὑπάρχουν δρυχεῖα ἄλατος καὶ φωσφορικῶν λιπασμάτων. Οἱ κάτοικοι ἀπασχολοῦνται μὲ τὴν ἀλιείαν καὶ τὴν κτηνοτροφίαν.

~~Μαυριτανία~~

Η Μαυριτανία, τέως Γαλλικὴ ἀποικία, εἶναι ἀνεξάρτητος Δημοκρατία ἀπὸ τὸ 1960. Πρὸς τὰ Δ. καὶ τὰ βόρειά της εὐρίσκονται ὁ Ἀτλαντικὸς Ὁκεανός, ἡ Ισπανικὴ Δυτ. Αφρικὴ καὶ ἡ Γαλλικὴ Σαχάρα (Αλγερία). Πρὸς τὰ νότιά της εὐρίσκεται ἡ Σενεγάλη, ὁ ποταμὸς δὲ Σενεγάλης ἀνήκει ἐν μέρει καὶ εἰς τὴν Μαυριτανίαν. Πρὸς τὰ Α. καὶ τὰ ΒΑ. εὐρίσκονται ἡ Σουηδικὴ Δημοκρατία καὶ ἡ Γαλλικὴ Σαχάρα.

Η ἔκτασίς της εἶναι 1.085.000 τετρ. χιλιόμ., ἀλλὰ ὁ πληθυσμὸς εἶναι μόλις 1.171.000 κ., διότι τὸ μέγιστον μέρος της εἶναι ἡ Ἐρήμος Σαχάρα. Οἱ κάτοικοι, σχεδὸν ἐν τῇ ὁλότητὶ των Μαυριτανοί, ἀνήκουν εἰς τὴν Λευκὴν φυλὴν καὶ ἐπιδίδονται εἰς τὴν γεωργίαν καὶ τὴν κτηνοτροφίαν. Τρέφουν πρόβατα ἴδιας καὶ κατὰ δεύτερον λόγον βόας καὶ καμήλους, συλλέγουν τὸ ἀραβικὸν κόμμι ἀπὸ τὰς Ἀραβικὰς ἀκακίας καὶ καλλιεργοῦν εἰς τὰς παρὰ τὸν ποταμὸν Σενεγάλην ἀρδευομένας ἐκτάσεις σόργον, κριθήν, ἀραβόσιτον καὶ δρυζαν. Εἰς τὰ παράλια ἀπασχολοῦνται καὶ μὲ τὴν ἀλιείαν. Έχει μεταλλεύματα σιδήρου, χαλκοῦ καὶ δρυκτὸν ἄλας.

Χαρτ. 43a. Μαυριτανία.

Ἐπίσημος γλῶσσα είναι ἡ Γαλλική, οἱ κάτοικοι δύμως ὅμιλοῦν Ἀραβικὰ καὶ Βερβερικά.

Θρησκεία είναι ὁ Ἰσλαμισμὸς καὶ διὰ τοῦτο ἡ Μαυριτανία λέγεται Ἰσλαμικὴ Δημοκρατία.

Πρωτεύουσα είναι ἡ Nouakchott (4.800 κ.), παράλιος πόλις καὶ λιμήν, εύρισκομένη εἰσέτι ὑπὸ ἀνέγερσιν.

Σενεγάλη

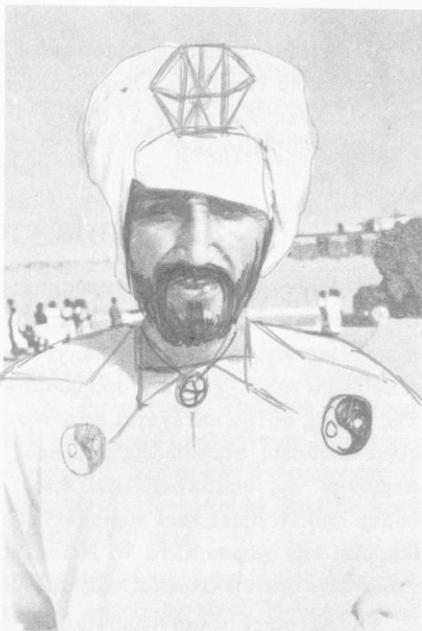
Τέως Γαλλική ἀποικία μετὰ του Ντακάρ, ἀποτελεῖ σήμερον μετ' αὐτοῦ ἀνεξάρτητον Δημοκρατίαν ἀπὸ τοῦ 1960. Ἐχει ἔκτασιν 198.000 τετρ. χιλιόμ. καὶ πληθυσμὸν 3.925.000 κατ. Οἱ κάτοικοι είναι Νέγροι, λεγόμενοι Σενεγαλέζοι, ζοῦν δὲ εἰς τὴν χώραν καὶ περὶ τὰς 50.000 Εύρωπαῖς, ίδιως Γάλλοι.

Οἱ κάτοικοι ἀσχολοῦνται μὲ τὴν γεωργίαν, τὴν κτηνοτροφίαν καὶ τὴν ἀλιείαν. Τὰ δυνάμενα νὰ καλλιεργηθῶν ἐδάφη εύρισκονται πλησίον τοῦ ποταμοῦ Σενεγάλη, δύποι είναι δυναταὶ αἱ ἀρδεύσεις, διότι αἱ βροχαὶ είναι ἐλάχισται. Ἡ Σενεγάλη ἔχει μεγάλην παραγωγὴν καὶ ἐξαγωγὴν ἀραχίδων. Πλὴν τούτων καλλιεργεῖται ἡ ὅρυζα, δὲ ἀραβόσιτος, δὲ βάμβαξ, δὲ καπνός, οἱ φασίοις κατέπι. Παράγεται ἐπίσης ἀρκετὸν φοινικέλαιον ἀπὸ τὰ σπέρματα τοῦ ἐλαιοφοίνικος, μέλι καὶ κηρὸς μελισσῶν καὶ ἀραβικὸν κόμμι.

Γλῶσσα ἐπίσημος είναι ἡ Γαλλική, δύμιλοῦνται δύμως ἀπὸ τοὺς κατοίκους διάφοροι τοπικαὶ διάλεκτοι.

Τὸ 90% τῶν κατοίκων εἰναι Μουσουλμάνοι κατὰ τὸ Θρήσκευμα καὶ οἱ ὑπόλοιποι εἰναι Χριστιανοὶ (Καθολικοὶ) καὶ Εἰδωλολάτραι. 95% ἀναλφάβητοι.

Τὸ Ντακάρ (320.000 κ.) εἰναι ἡ πρωτεύουσα καὶ ὁ σημαντικώτερος λιμὴν τῆς Δυτ. Ἀφρικῆς (ἐπὶ τοῦ Ἀτλαντικοῦ). Σαιν - Λουΐ (60.000 κ.), εἰς τὰς ἔκβολας τοῦ ποταμοῦ Σενεγάλη, εἰναι ἡ δευτέρα εἰς πληθυσμὸν πόλις.

Δημοκρατία τοῦ Μαλί

Εύρισκεται ἀνατολικῶς τῆς Σενεγάλης καὶ τῆς Μαυριτανίας. Τέως Γαλλικὴ ἀποικία, εἰναι σήμερον ἀνεξάρτητος Δημοκρατία.

Τύπος κατοίκου τῆς Μαυριτανίας.

Ἐχει ἔκτασιν 1.200.000 τετρ. χιλιομ. καὶ πληθυσμὸν 5.000.000 κατ. μεταξὺ τῶν δύοιων 6.300 Εὐρωπαῖοι. Τὸ μεγαλύτερον μέρος τῆς πρὸς τὰ βόρειά της, κατέχεται ἀπὸ τὴν Ἔρημον Σαχάραν. Νοτιώτερον ὑπάρχονταν στεππώδεις ἔκτασεις καὶ πρὸς τὰ νότια ἔκτείνεται ἡ σαβάνα, ἐκεῖ δὲ εύρισκονται καὶ αἱ καλλιεργήσιμοι ἔκτασεις. Καλλιεργήσιμοι ἔκτασεις εύρισκονται καὶ πλησίον τῶν ποταμῶν Σενεγάλη καὶ Νίγηρος, ὅπου εἰναι δυναταὶ αἱ ἀρδεύσεις· (οἱ δύο αὐτοὶ ποταμοὶ εἰς ἀρκετὸν μῆκος τῶν ἀνήκουν εἰς τὴν Σουδανικὴν Δημοκρατίαν).

Οἱ κάτοικοι ἀπασχολοῦνται μὲ τὴν κτηνοτροφίαν, ἴδιας προβάτων καὶ βοοειδῶν καὶ τὴν γεωργίαν. Παράγονται ἀρχιλίδες, ἀραβικὸν κόμμι, βάμβαξ, δρυζα, ἀραβόσιτος, φυτικὸν βούτυρον, τὸ λεγόμενον βούτυρον καριτέ.

Γλῶσσα ἐπίσημος εἰναι ἡ Γαλλική, ὁμιλοῦνται ὅμως διάφοροι τοπικαὶ διάλεκτοι. Τὰ 10% κατοίκων εἰναι Χριστιανοὶ καὶ οἱ ὑπόλοιποι Μουσουλμάνοι 62% καὶ Εἰδωλολάτραι.

Πρωτεύουσα είναι ή **Μπαμακό** (150.000 κ.) έκτισμένη είς τάς δύθας τοῦ ποταμοῦ Νίγηρος. Όμοιως ἐπὶ τῶν δύθῶν τοῦ Νίγηρος εὑρίσκονται καὶ αἱ πόλεις **Σεγκού** (21.000 κ.) καὶ **Τομπουκτοῦ**, ή δευτέρα είς τὴν καμπὴν τοῦ Νίγηρος.

Δημοκρατία τοῦ Νίγηρος

Η Δημοκρατία τοῦ Νίγηρος, τέως καὶ αὐτῆ Γαλλική ἀποικία, είναι ἀνεξάρτητος Δημοκρατία. Εύρισκεται ἀνατολικῶς τῆς Σουδανικῆς Δημοκρατίας καὶ νοτίως τῆς Ἀλγερίας καὶ τῆς Λιβύης, ἔχει δὲ ἔκτασιν 1.250.000 τετρ. χιλ. καὶ πληθυσμὸν 4.000.000 κατ. Μέγα μέρος καὶ τῆς χώρας αὐτῆς κατέχεται ἀπὸ τὴν "Ἐρημὸν Σαχάραν, τὸ ὑπόλοιπον δὲ είναι ἔκτασεις στεππώδεις καὶ πρὸς τὰ νότια είναι «σαβάνα». Εἰς τὴν περιοχὴν τῆς «σαβάνας» καὶ δόπου είναι δύναται αἱ ἀρδεύσεις μὲ τὰ ὄδατα τοῦ Νίγηρος ἐκεῖ εὑρίσκονται τὰ καλλιεργήσιμα ἐδάφη. Ο Νίγηρ διαρρέει τὴν χώραν κατὰ τὸ ΝΔ τμῆμά της καὶ είναι πολύτιμος διὰ τὴν γεωργίαν, διότι ἐπιτέρπει τάς ἀρδεύσεις.

Οἱ κάτοικοι ἀπασχολοῦνται μὲ τὴν γεωργίαν καὶ κυρίως μὲ τὴν κτηνοτροφίαν. Παράγονται τὰ αὐτὰ γεωργικὰ προϊόντα, τὰ ὄποια ἀνεύρομεν εἰς τὰς προηγουμένως ἔξετασθείσας Δημοκρατίας καὶ ἔκτρεφονται κυρίως πρόβατα^θ καὶ βοοειδῆ.

Ἐπίσημος γλῶσσα είναι ή Γαλλική. Ής πρὸς τὸ θρήσκευμα οἱ περισσότεροι κάτοικοι είναι Μουσουλμάνοι ή Είδωλολάτραι, οἱ ὑπόλοιποι δὲ Χριστιανοί.

Τὸ **Νιαμέϋ** (42.000 κ.), εὐρισκόμενον εἰς τὰς δύθας τοῦ ποταμοῦ Νίγηρος, είναι ή πρωτεύουσα. Η **Ζίντερ** (10.000 κ.) ή δευτέρα είς πληθυσμὸν πόλις. Καὶ αἱ δύο αὐταὶ πόλεις ἔχουν ἀεροδρόμια.

Γαμβία

Η Γαμβία, ἀνεξάρτητος δημοκρατία ἀπὸ τοῦ 1965, εύρισκεται εἰς τὰ πρὸς τὸν Ἀτλαντικὸν Ὡκεανὸν παράλια, περιβαλλομένη ἀπὸ τὰ ἄλλα της μέρη ἀπὸ τὴν Δημοκρατίαν τῆς Σενεγάλης. Εἰς αὐτὴν ἀνήκει καὶ η πολὺ πλησίον τῆς ἀκτῆς εὑρισκομένη νῆσος **Σαιντ - Μαίρυ** ("Ay. Mařia").

Η έκτασίς της είναι 11.295 τετρ. χιλιόμ. και ό πληθυσμός 364.000 κατ. Ούτοι απασχολούνται μὲ τὴν γεωργίαν καὶ τὴν κτηνοτροφίαν, αἱ κυριώτεραι δὲ καλλιέργειαι είναι αἱ τῆς ἀραχίδος, τοῦ ἀραβοσίτου, τῆς δρύζης, τοῦ σόργου καὶ τῆς μανιόκας.

Η Μπάθορστ (8.000 κ.) είναι ἡ πρωτεύουσα, κειμένη ἐπὶ τῆς νήσου Σαΐντ - Μαΐρου.

Πορτογαλική Γουϊνέα

Ἐχει αὕτη ὅρια πρὸς Β. τὴν Σενεγάλην, πρὸς Ν. καὶ Α. τὴν Δημοκρατίαν τῆς Γουϊνέας καὶ πρὸς Δ. τὸν Ἀτλαντικὸν Ὡκεανόν. Ἀνήκει εἰς τὴν Πορτογαλίαν, θεωρουμένη ὑπὸ ταύτης ὡς ὑπερπόντιον Πορτογαλικὸν ἔδαφος (δηλ. Πορτογαλικὴ ἐπαρχία). Εἰς αὐτὴν ἀνήκουν καὶ αἱ πλησίον τῆς ἀκτῆς νῆσοι Μπισάγκος, μετὰ τῶν ὁποίων ἔχει ἔκτασιν 36.300 τετρ. χιλιόμ. καὶ πληθυσμὸν 556.000 κατ.

Ἐπίσημος γλῶσσα είναι ἡ Πορτογαλική, ὁμιλοῦνται ὅμως διάφοροι τοπικαὶ διάλεκτοι. Οἱ περισσότεροι τῶν κατοίκων είναι Μουσουλμάνοι ἢ Εἰδωλολάτραι καὶ οἱ ὑπόλοιποι Χριστιανοί (Καθολικοί). Οἱ κάτοικοι ἀπασχολούνται κυρίως μὲ τὴν γεωργίαν καὶ τὴν κτηνοτροφίαν καὶ παράγονται ἀραχίδες, βάμβαξ, δρύζα, μανιόκα, σόργον καὶ κοκκοκάρυα (Ἰνδικὲς καρύδες) ἀπὸ τοὺς κοκκοφοίνικας.

Πρωτεύουσα είναι ἡ Μπισσώ (6.000 κ.).

Δημοκρατία τῆς Γουϊνέας

Η Δημοκρατία τῆς Γουϊνέας, σήμερον ἀνεξάρτητος, ἦτο πρότερον ἀποικία Γαλλική. Βρέχεται πρὸς τὰ δυτικά τῆς ἀπὸ τὸν Ἀτλαντικὸν Ὡκεανὸν καὶ συνορεύει πρὸς Β. μὲ τὴν Πορτογαλικὴν Γουϊνέαν καὶ τὴν Σενεγάλην, πρὸς Ν. μὲ τὴν Σιέρρα - Λεόνε καὶ τὴν Λιβερίαν καὶ πρὸς Α. μὲ τὴν Ἀκτὴν τοῦ Ἐλεφαντόδοντος καὶ τὴν Σουδανικὴν Δημοκρατίαν.

Ἐχει ἔκτασιν 246.000 τετρ. χιλιόμ. καὶ πληθυσμὸν 3.921.000 κ.

Πρὸς τὰ ἀνατολικά τῆς είναι ὅρεινή, μὲ χαμηλὰ ὅμως δρη. Τοιαῦτα είναι τὰ δρη Φουτά - Ντζαλὸν (1400 μ. καὶ Νίμπα (1740) μ. Ἀπὸ αὐτὰ πηγάζουν οἱ ποταμοὶ Σενεγάλης καὶ Νίγηρ, οἱ ὁποῖοι ἀνήκουν κατὰ τὸν ἄνω ροῦν τῶν εἰς τὴν Γουϊνέαν.

"Εχει πολλάς βροχάς, αλι όποιαι είς τινας περιοχάς της φθάνουν τὰ 4 μ. έτησίως καὶ διὰ τοῦτο μεγάλα δάση καὶ ἐκτεταμένας σαβάνας.

Οι κάτοικοι ἀπασχολοῦνται κυρίως μὲ τὴν γεωργίαν καὶ διηγώτερον μὲ τὴν κτηνοτροφίαν. Καλλιεργοῦνται κυρίως ἀραχίδες, μανιόκα, σόργον, ἀραβίσιτος, δρυζα, καφές, γλυκοπατάτες, βανανέαι, κοκκοφοίνικες, ἔλαιοφοίνικες, κίνα (διὰ τὴν παραγωγὴν κινήντης οὐλπ.). Ἐκτρέφονται κυρίως βοοειδῆ καὶ πρόβατα.

"Τύπαρχουν διάφορα δρυκτά, μεταξὺ τῶν ὅποιων χρυσὸς καὶ ἀδάμαντες.

"Ἐπίσημος γλῶσσα εἶναι ἡ Γαλλική, κατὰ δὲ τὸ θρήσκευμα οἱ κάτοικοι εἶναι ἄλλοι μὲν Μωαμεθανοί, ἄλλοι Εἰδωλολάτραι καὶ ἄλλοι Χριστιανοί.

"Η **Κόνακρο** (115.000 κ.) εἶναι ἡ πρωτεύουσα καὶ ἡ **Κανκάν** (25.000 κ.) ἡ δευτέρα είς τὴν πληθυσμὸν πόλις συνδεομένη σιδηροδρομικῶς μὲ τὴν Κόνακρο.

Σιέρρα - Λεόνε

Αὔτη, τέως Βρεταννικὴ ἀποικία, ἔγινεν ἀνεξάρτητος Δημοκρατία ἀπὸ τοῦ Ἀπριλίου τοῦ 1961, ἀνήκει ὅμως εἰς τὴν Βρεταννικὴν Κοινοπολιτείαν. Εὑρίσκεται εἰς τὴν πρὸς τὸν Ἀτλαντικὸν ἀκτήν, ἀπὸ τὰ ἄλλα δὲ μέρη τῆς περιβάλλεται ἀπὸ τὴν Γουϊνέαν καὶ τὴν Λιβερίαν.

"Η ἑκτασίς της εἶναι 72.600 τετρ. χιλιόμ. καὶ ὁ πληθυσμὸς της 2.000.000 κ. "Εχει κλῖμα ὑγρὸν καὶ θερμόν, διότι εὑρίσκεται εἰς ἀπόστασιν μικροτέραν τῶν 10° ἀπὸ τὸν Ἰσημερινόν. Αἱ βροχαὶ εἶναι πολλαὶ φθάνουσαι τὰ 4 μ. έτησίως καὶ ἡ μέση έτησία θερμοκρασία εἶναι 24° ἔως 28° K.

Οι κάτοικοι ἀπασχολοῦνται μὲ τὴν γεωργίαν καὶ τὴν κτηνοτροφίαν καὶ καλλιεργοῦνται τὰ αὐτὰ φυτά, τὰ διόπια καλλιεργοῦνται καὶ εἰς τὴν Γουϊνέαν. "Εχει διάφορα δρυκτά καὶ μεταξὺ τούτων χρυσὸν καὶ ἀδάμαντας.

"Ἐπίσημος γλῶσσα εἶναι ἡ Ἀγγλικὴ καὶ θρησκεῖαι ὁ Ἰσλαμισμός, ὁ Χριστιανισμός καὶ ἡ Εἰδωλολατρεία.

Τὸ **Φρητάουν** (125.000 κ.) εἶναι ἡ πρωτεύουσα καὶ ἔχει καλὸν λιμένα καὶ ἀεροδρόμιον.

Λιθερία

Η Λιθερία, εύρισκομένη εἰς τὰς πρὸς τὸν Ἀτλαντικὸν ἀκτὰς τῆς Ἀφρικῆς μεταξὺ τῆς Σιέρρα-Λεόνε καὶ τῆς Ἀκτῆς τοῦ Ἐλεφαντόδοντος, ἔχει ἕκτασιν 111.400 τετρ. χιλιομ., πληθυσμὸν 1.171.000 κατ. καὶ πυκνότητα 12 κατ. κατὰ τετρ. χιλιόμ. Εἶναι μία ἀνεξάρτητος Δημοκρατία ἀπὸ τοῦ 1847, κατοικουμένη ἀποκλειστικῶς ἀπὸ Νέγρους, (Εὐρωπαῖοι ζοῦν εἰς αὐτὴν μόλις περὶ τοὺς 1.000), μεταξὺ τῶν ὅποιων περὶ τὰς 20.000 εἶναι Νέγροι, προερχόμενοι ἀπὸ τὰς Ἡν. Πολιτείας τῆς Ἀμερικῆς, εἰς χεῖρας δὲ αὐτῶν, ώς πλέον πολιτισμένων, εὑρίσκεται ἡ διακυβέρνησις τῆς χώρας.

Τὸ κλῆμα εἶναι ὑγρὸν καὶ θερμὸν καὶ διὰ τοῦτο ὑπάρχουν πυκνὰ καὶ μεγάλα δάση καὶ μεταξὺ τῶν δένδρων τῶν δασῶν τούτων ὑπάρχουν κοκκοφοίνικες, ἐλαιοφοίνικες, καουτσουκόδενδρα, δένδρα δίδοντα τὸ ξύλον τὸ λεγόμενον μαόνι, χρησιμοποιούμενον εἰς τὴν ἐπιπλοποίην, ἀρτόδενδρα, κλπ. Καλλιεργοῦνται κυρίως καφές, βάμβαξ, ἀραβίσιος, σόργον, μανιόκα, κλπ. καὶ ὑπάρχει καὶ ὀλίγη κτηνοτροφία. Τὰ δάση κατέχουν τὰ 35% καὶ τὸ καλλιεργούμενον ἔδαφος τὰ 16% τῆς ἐπιφανείας τῆς χώρας.

Ορυκτά. Ἐκ τῶν ὁρυκτῶν ὑπάρχουν σιδηρομεταλλεύματα, χαλκός, χρυσός καὶ ἀδάμαντες.

Γλῶσσα ἐπίσημος εἶναι ἡ Ἀγγλική, ὁμιλοῦνται ὅμως κατὰ περιοχᾶς διάφοροι τοπικαὶ διάλεκτοι.

Θρησκείαι εἶναι ὁ Ἀνιμισμός, ὁ Χριστιανισμός καὶ ὁ Ἰσλαμισμός.

Η Μονροβία (60.000 κ.) εἶναι ἡ πρωτεύουσα καὶ ἡ μεγαλύτερα πόλις καὶ λιμὴν τῆς Δημοκρατίας. Οἱ ὑπὸ τὴν σημαίαν αὐτῆς στόλος εἶναι ὁ μεγαλύτερος τοῦ κόσμου λόγῳ τῆς μικρᾶς φορολογίας.

Ακτὴ Ἐλεφαντόδοντος

Αὕτη, Γαλλικὴ ἀποικία πρότερον, εἶναι σήμερον ἀνεξάρτητος Δημοκρατία. Εὑρίσκεται εἰς τὰ πρὸς τὸν κόλπον τῆς Γουϊνέας παράλια καὶ ἔχει δρια πρὸς Δ. τὴν Λιθερίαν καὶ τὴν Γουϊνέαν, πρὸς ἀνατολὰς τὴν Γκάνα καὶ πρὸς Β. τὴν Σουδανικήν Δημοκρατίαν καὶ τὴν Δημοκρατίαν

"Ανω Βόλτα. Η έκτασίς της είναι 322.000 τετρ. χιλ. και ο πληθυσμός 4.310.000 κ.

Τὸ κλῆμα της είναι θερμὸν καὶ ὑγρὸν καὶ αἱ βροχαὶ πολλαῖ. Διὰ τοῦτο μέγισται ἐκτάσεις, καταλαμβάνουσαι τὰ 33% τῆς ἐπιφανείας τῆς χώρας, καλύπτονται ἀπὸ δάση.

"Η κτηνοτροφία είναι ἀσήμαντος. Οἱ κάτοικοι ἀπασχολοῦνται κυρίως μὲ τὴν γεωργίαν. Καλλιεργοῦνται ἀραχίδες, ὅρυζα, ἀραβόσιτος, μανιόκα, καφεόδενδρα, κακαόδενδρα, τρίτη εἰς τὸν κόσμον εἰς τὴν παραγωγὴν κακάο, βανανέαι, ἀνανάδες, κοκκοφοίνικες, δένδρα καριτέ, καουτσουκόδενδρα κλπ. Ἀπὸ δὲ τὰ δάση της παράγεται πολύτιμος ξυλεία (μαόνι, ἔβενος κλπ.). "Εχει ἡ Ἀκτὴ τοῦ Ἐλεφαντόδοντος καὶ ἀδαμαντωρυχεῖ.

"Ἐπίσημος γλῶσσα είναι ἡ Γαλλικὴ καὶ θρησκεῖαι ὁ Ἰσλαμισμὸς (15%), ὁ Χριστιανισμὸς (8%) καὶ ἡ Εἰδωλολατρεία (77%).

Τὸ Ἀμπιτζάν (180.000 κ. ἐκ τῶν ὁποίων 8.000 Εὐρωπαῖοι) είναι ἡ πρωτεύουσα καὶ ἔχει καλὸν λιμένα καὶ ἀεροδρόμιον.

Γ κ á v a

Είναι καὶ αὕτη (ἀπὸ τοῦ 1960) ἀνεξάρτητος Δημοκρατία. Ἀνῆκε πρότερον εἰς τὴν Μεγάλην Βρεταννίαν. Καὶ σήμερον δύμως ἔξαχολουθεῖ νὰ ἀνήκῃ εἰς τὴν Βρεταννικὴν Κοινοπολιτείαν. Ἀποτελεῖται ἀπὸ τὴν τέως Βρεταννικὴν ἀποικίαν τῆς Χρυσῆς Ἀκτῆς καὶ τὸ τέως ὑπὸ Βρεταννικὴν κηδεμονίαν Βρεταννικὸν Τόγκο. Εὐρίσκεται ἀνατολικῶς τῆς Ἀκτῆς τοῦ Ἐλεφαντόδοντος εἰς τὰ πρὸς τὸν κόλπον τῆς Γουϊνέας παράλια καὶ ἔχει ἔκτασιν 237.850 τετρ. χιλιομ. Ὁ πληθυσμός της είναι 9.000.000 κ.

Τὸ κλῆμα είναι θερμὸν καὶ ὑγρόν, ἴδιως εἰς τὰ νότια τῆς χώρας, ὅπου ὑπάρχουν καὶ μεγάλα δάση, καταλαμβάνοντα τὰ 36% τῆς ὅλης ἐπιφανείας τῆς χώρας. Πρὸς τὰ βόρειά της ἐπικρατεῖ ἡ «σαβάνα», καλύπτουσα τὰ 40% τῆς ἐπιφανείας. Τὰ προϊόντα είναι τὰ αὐτὰ μὲ τὰ τῆς Ἀκτῆς τοῦ Ἐλεφαντόδοντος, μόνον διὰ ἡ Γκάνα παράγει πολὺ κακάο (τὰ 30% τῆς παγκοσμίου παραγωγῆς). "Εχει διάφορα ὄρυκτά μεταξὺ τῶν ὁποίων καὶ ἀδάμαντας.

"Ἐπίσημος γλῶσσα είναι ἡ Ἀγγλικὴ καὶ ἐκ τῶν κατοίκων τὰ

30% είναι Χριστιανοί, τὰ 25% Μωαμεθανοί καὶ οἱ ὑπόλοιποι Εἰδωλολάτραι.

*Η *Ακκρα (400.000 κ.) είναι ἡ πρωτεύουσα καὶ λιμὴν εἰς τὸν κόλπον τῆς Γουϊνέας.

οχ) Τόγκο

Τὸ Τόγκο ὑπὸ Γαλλικὴν κηδεμονίαν πρότερον, είναι σήμερον ἀνεξάρτητος Δημοκρατία.

Εὑρίσκεται εἰς τὰς ἀκτὰς τοῦ κόλπου τῆς Γουϊνέας καὶ ἀνατολικὰ τῆς Γκάνα, μὲ τὴν δόποιαν ἔχει τὸ αὐτὸν κλῖμα καὶ τὰ αὐτὰ προϊόντα δῆλ. φωσφορικὰ γεωγράμματα. Η ἔκτασίς του είναι 57.000 τετρ. χιλιομ. καὶ ὁ πληθυσμὸς 1.862.000 κατ.

*Ἐπίσημος γλῶσσα είναι ἡ Γαλλική, θρησκείαι δὲ ὁ Χριστιανισμός, ὁ Ἰσλαμισμὸς καὶ ἡ Εἰδωλολατρεία καὶ πρωτεύουσα τὸ Λορέ (60.000 κ.).

οχ) Δαχομέη

Εὑρίσκεται ἀνατολικῶς τοῦ Τόγκο καὶ φθάνει μέχρι τῶν πρὸς τὸν κόλπον τῆς Γουϊνέας ἀκτῶν. Ἀποικία Γαλλικὴ πρότερον, είναι σήμερον ἀνεξάρτητος Δημοκρατία ἀπὸ τὸ 1960, μὲ ἐπίσημον γλῶσσαν τὴν Γαλλικήν καὶ θρησκείας τὸν Χριστιανισμόν, Ἰσλαμισμὸν καὶ τὴν Εἰδωλολατρείαν.

*Ἔχει ἔκτασιν 112.622 τετρ. χιλιομ. καὶ πληθυσμὸν 2.686.000 κατ.

Τὸ κλῖμα καὶ τὰ προϊόντα είναι προσόμοια μὲ τὰ τῆς Γκάνα.

Πρωτεύουσα είναι τὸ Πόρτο - Νόβο (32.000 κ.) συνδεομένη σιδηροδρομικῶς μὲ τὸν λιμένα Κοτονού (57.000 κ.).

οχ)"Ανω Βόλτα

*Η Δημοκρατία τοῦ "Ανω Βόλτα" ἡτο καὶ αὕτη Γαλλικὴ ἀποικία, ἀνεξάρτητος ἀπὸ τὸ 1960. Ὁνομάζεται οὕτω διότι τὴν διαρρέει, κατὰ τὸν ἄνω ροῦν του, ὁ ποταμὸς Βόλτα. Ἐκτείνεται βορείως τῆς Ἀκτῆς τοῦ Ἐλεφαντόδοντος, τῆς Γκάνα, τοῦ Τόγκο καὶ τῆς Δαχομέῆς καὶ ἔχει πρὸς τὰ Β., τὰ Δ. καὶ τὰ ἀνατολικά τῆς τὴν Σουδανικὴν Δημοκρατίαν καὶ τὴν Δημοκρατίαν τῆς Νιγηρίας.

Η έκτασίς της είναι 275.000 τετρ. χιλιομ. και δ πληθυσμός 5.384.000 κ. Εύρισκεται εἰς μεγαλυτέραν τῶν 10° ἀπόστασιν ἀπὸ τὸν Ἰσημερινὸν καὶ συνεπῶς αἱ βροχαὶ είναι δλιγώτεραι. Διὰ τοῦτο τὸ μεγαλύτερον μέρος τῆς ἐπιφανείας της καλύπτεται ἀπὸ τὴν «σαβάναν». Η μέση ἑτησία θερμοκρασία κυμαίνεται μεταξὺ τῶν 27° ἔως 29°K., ἔχει δηλαδὴ κλῖμα θερμόν.

Οἱ κάτοικοι ἀπασχολοῦνται μὲ τὴν γεωργίαν καὶ τὴν κτηνοτροφίαν. Καλλιεργοῦνται ἀραχίδες, μανιόκα, ἀραβόσιτος, σόργον, φόνιο (ἀγρωστῶδες φυτόν, τὰ σπέρματα τοῦ ὅποιου χρησιμοποιοῦνται διὰ τὴν παραγωγὴν ἄρτου). Ἐπίσης βάμβαξ, γλυκοπατάτες, καριτὲ καὶ τὸ λεγόμενον Ἰγκνάμ (φυτὸν μὲ μεγάλους ὑπογείους κονδύλους (πατάτες), τοὺς ὅποιους οἱ θιαγενεῖς χρησιμοποιοῦν πρὸς διατροφὴν τῶν). Ἐκτρέφονται κυρίως βοοειδῆ, πρόβατα καὶ αἴγες.

Ἐπίσημος γλώσσα είναι ἡ Γαλλικὴ καὶ θρησκεῖα ὁ Χριστιανισμός, ὁ Ἰσλαμισμός καὶ ἡ Εἰδωλολατρεία.

Η Οὐαγκαντούγκου (50.000 κ.) είναι ἡ πρωτεύουσα καὶ ἡ Μπόμπο - Ντιουλάστο (45.000 κ.) ἡ δευτέρα πόλις.

N i γ η r i a

Η Δημοκρατία τῆς Νιγηρίας είναι τὸ μεγαλύτερον, ὡς πρὸς τὸν πληθυσμόν, κράτος τῆς Ἀφρικῆς. Εύρισκεται πρὸς τὰς ἀκτὰς τοῦ κόλπου τῆς Γουϊνέας, ἀνατολικῶς τῆς Δαχομένης καὶ νοτίως τῆς Δημοκρατίας τοῦ Νίγηρος. Ἀπετελέσθη ἀπὸ τὴν πρώην Βρεταννικὴν ἀποικίαν τῆς Νιγηρίας καὶ τὸ πρώην, ὑπὸ Βρεταννικὴν κηδεμονίαν, τμῆμα τοῦ Καμερούν. Τὸ δονομά της τὸ ὀφείλει εἰς τὸν ποταμὸν Νίγηρα, ὁ ὅποιος διασχίζει τὴν χώραν ἀπὸ βορρᾶ πρὸς νότον, χυνόμενος εἰς τὸν κόλπον τῆς Γουϊνέας. Η Νιγηρία ἀνήκει εἰς τὴν Βρεταννικὴν Κοινοπολιτείαν. Ἐχει ἔκτασιν 923.768 τετρ. χιλιομ. καὶ πληθυσμὸν 55 ἑκατομ. κατοίκων. Τὸ ὑψηλότερον σημεῖον της είναι ἡ κορυφὴ τοῦ ἥφαιστεού Καμερούν (4070 μ.).

Ἐχει γενικῶς κλῖμα θερμὸν καὶ ὑγρόν. Αἱ βροχαὶ είναι πολλαί, φθάνουσαι πρὸς τὰ παράλια τὰ 10 μ. ἑτησίως, λόγῳ τῶν πνεόντων ἀπὸ τὸν κόλπον τῆς Γουϊνέας ἀνέμων, οἱ ὅποιοι είναι φορτωμένοι μὲ ὄδρατμούς. Καθ' ὅσον δμως προχωρεῖ κανεὶς πρὸς τὰ βόρεια τῆς χώρας αἱ

βροχαί ἐλαττοῦνται καὶ τὰ δάση διαδέχεται ἡ «σαβάνα». Πρὸς τὰ βορειότερα αἱ βροχαὶ εἰναι ὀλίγαι καὶ ἐπικρατεῖ ἡ στέππη.

Τὰ δάση εἰναι πυκνὰ (ζοῦγκλαι) καὶ καλύπτουν συνολικῶς τὰ 34% τῆς ἐπιφανείας τῆς χώρας, ἡ δὲ καλλιεργουμένη ἔκτασις τὰ 24%.

Οἱ κατοικοὶ ἀπασχολοῦνται μὲ τὴν γεωργίαν καὶ τὴν κτηνοτροφίαν. Καλλιεργοῦνται κυρίως κακάδο,

ἀραχίδες καὶ ἐλαιοφούνικες καὶ ἔρχεται ἡ Νιγηρία, πρώτη εἰς τὸν κόσμον ὡς πρὸς τὴν παραγωγὴν φουνικελάιου, δευτέρᾳ ὡς πρὸς τὴν παραγωγὴν ἀραχίδων καὶ δευτέρᾳ ὡς πρὸς τὴν παραγωγὴν κακάδο. Καλλιεργοῦνται ἐπίσης βάμβαξ, δρυζά, μανιόκα, σόργον, γλυκοπατάτες, ἀραβόσιτος καὶ καπνός. Ἀπὸ τὰ καουτσουκόδενδρα τῶν δασῶν τῆς καὶ ἀπὸ τὰ εἰς φυτείας καλλιεργούμενα, παράγεται ἀρκετὸν καουτσού. Ἐκτρέφονται κυρίως βοοειδῆ, πρόβατα καὶ αἶγες. Ἀπὸ δρυκτὰ ἔχει ἀνθρακας, διάφορα μεταλλεύματα καὶ χρυσόν.

Ἐπίσημος γλῶσσα εἰναι ἡ Ἀγγλική, διμιλεῖται ὅμως κατὰ περιυχᾶς πλῆθος διαλέκτων τοπικῶν. Τὰ 40% τῶν κατοίκων εἰναι Μουσουλμάνοι, τὰ 20% Χριστιανοὶ καὶ οἱ ὑπόλοιποι εἰναι Ειδωλολάτραι.

Τὸ Λάγγος (365.000 κ.) εἰναι ἡ πρωτεύουσα καὶ λιμὴν εἰς τὸν κόλπον τῆς Γουϊνέας. Ἀλλος λιμὴν εἰναι τὸ Πόρτ-Χαρκού (500.000 κ.). Ὁλίγον βορειότερον τοῦ Λάγγος εὑρίσκεται τὸ Ἰμπαντάν (600.000 κ.), ἡ μεγαλυτέρα πόλις τῆς Νιγηρίας καὶ πρὸς τὰ βόρεια τὸ Κάνο (130.000 κ.) συνδεόμενον σιδηροδρομικῶς μὲ τὸ Ἰμπαντάν καὶ τὸ Λάγγος.^{ορ}

Χαρτ. 44. Νιγηρία.

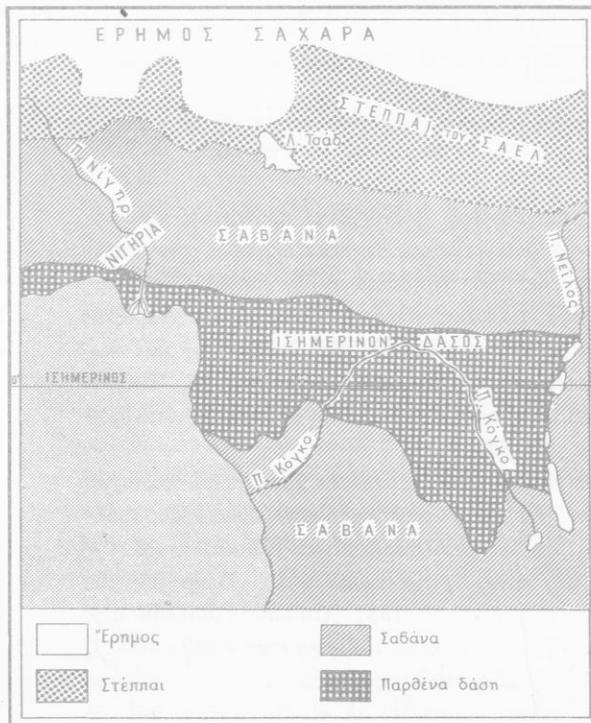
III. ΚΕΝΤΡΙΚΗ ή ΙΣΗΜΕΡΙΝΗ ΑΦΡΙΚΗ

Γενικά. Η Κεντρική ή 'Ισημερινή' Αφρική ἔκτείνεται ἀπὸ τοῦ κόλπου τῆς Γουϊνέας ἐκ Δ. μέχρι τῆς περιοχῆς τῶν Μεγάλων Λιμνῶν (Ταγκανίκας, 'Αλβέρτου, 'Εδουάρδου κλπ.) πρὸς Α. καὶ ἀπὸ τοῦ Σαέλ ἐκ Β. μέχρι τοῦ ποταμοῦ Ζαμβέζη πρὸς Ν. Χαρακτηριστικὰ γνωρίσματα τῆς Κεντρικῆς Αφρικῆς εἰναι ἡ λεκάνη τῆς λίμνης Τσάδ καὶ τὸ λεκανοπέδιον τοῦ ποταμοῦ Κόγκο.

'Ως πρὸς τὸ κλῖμα, τὴν βλάστησιν, τὰ καλλιεργούμενα καὶ ἄγρια φυτά, τὰ ζῷα, τὰ διατρεφόμενα ἀπὸ τὸν ἄνθρωπον καὶ τὰ ἄγρια ζῷα, ἀνευρίσκομεν καὶ ἐδῶ τὰ αὐτά, τὰ ὅποια ἀνεύρομεν καὶ εἰς τὴν Δ. Αφρικήν. Εἰς τὰ Β. τῆς Κεντρικῆς Αφρικῆς ἔκτείνεται ἡ ἔρημος, ἀκολουθοῦν

νοτιώτερον αἱ στέππαι τοῦ Σαέλ, ἐν συνεχείᾳ αἱ σαβάναι καὶ τέλος τὸ παρθένον δάσος, τὸ ὅποιον ἐδῶ εἰναι πλέον ἔκτεταμένον, καταλαμβάνον μεγάλας ἔκτασεις καὶ προεκτεινόμενον καὶ νοτίως τοῦ 'Ισημερινοῦ (Χαρτ. 45) μέχρι τοῦ νοτίου γεωγραφικοῦ πλάτους τῶν 10° . Νοτίως τοῦ δάσους ἔχομεν πάλιν διαδοχικῶς σαβάνας, στέππαν καὶ ἔρημον.

Πλὴν ὀλίγων Του-αρέγκ, οἱ ὅποιοι ζοῦν εἰς τὴν ζώνην τοῦ Σαέλ καὶ ὀλίγων Εύρωπαίων, ὅλοι οἱ ἄλλοι κάτοικοι τῆς 'Ισημερινῆς Αφρικῆς εἰναι

Χαρτ. 45. Βλάστησις εἰς Κεντρικήν Αφρικήν.

Νέγροι, ἀνήκοντες εἰς διαφόρους Νεγρικάς φυλάς, (οἱ περισσότεροι εἰς τὴν φυλὴν Μπαντοῦ). Εἰς τὰ δάση τῆς Ἰσημερινῆς Ἀφρικῆς συναντῶνται καὶ οἱ Νεγρίλοι, οἱ ὅποῖοι λόγω τοῦ ἀναστήματός των καλοῦνται καὶ **Πυγμαῖοι**. Ἐχουν ἀνάστημα κάτω τοῦ 1.50 μ., κόμην ἀρκετὰ μακρὰν καὶ χρῶμα τοῦ δέρματος δχι τελείως μέλαν (ἀποκλίνον πρὸς τὸ σοκολατί). Εἶναι οἱ πλέον ἀπολίτιστοι ἐκ τῶν κατοίκων τῆς Ἀφρικῆς.

Ἡ Ἰσημερινὴ Ἀφρικὴ περιλαμβάνει τὰς Δημοκρατίας : **Τσάδ**, **Κεντραφρικανικήν**, **Κογκό**, **Γκαμπόν**, **Καμερούν**, τὸ τέως **Βελγικὸν Κογκό**, τὴν ὑπὸ τὴν κηδεμονίαν τοῦ Βελγίου, ἀλλοτε (πρὸ τοῦ Α' Παγκοσμίου πολέμου) **Γερμανικὴν ἀποικίαν Ρουάντα - Οὐρούντι**, τὴν **Πορτογαλικὴν Καμπίντα** καὶ **Αγκόλα** καὶ τὴν **Ισπανικὴν Γουΐνεαν** (Χαρτ. 46). //

ΟΥ) Ἡ Δημοκρατία Τσάδ

Εὑρίσκεται αὗτη ἀνατολικῶς τῆς Δημοκρατίας τῆς Νιγηρίας καὶ τοῦ Νίγηρος καὶ ἔχει πρὸς βορρᾶν τὴν Λιβύην, πρὸς Α. τὸ Σουδάν καὶ πρὸς Ν. τὴν Κεντροαφρικανικὴν Δημοκρατίαν. Εἶναι ἡ τέως Γαλλικὴ ἀποικία Τσάδ καὶ διείλει τὸ ὄνομά της εἰς τὴν μεγάλην, ἀλλ' ἀβαθῆ λίμνην Τσάδ, ἡ ὅποια εὑρίσκεται εἰς τὰ σύνορά της πρὸς τὰς Δημοκρατίας τῆς Νιγηρίας καὶ τοῦ Νίγηρος.

Ἐχει ἔκτασιν 1.284.000 τετρ. χιλιόμ. καὶ πληθυσμὸν 3.706.000 κ. Τὸ βόρειον μέρος της, κατεχόμενον ἀπὸ τὴν Ἔφημον Σαχάραν, εἶναι σχεδὸν τελείως ἀκατοίκητον. Ἀλλι καὶ κατὰ τὸ ὑπόλοιπον μέρος της καλύπτεται σχεδὸν ἐξ ὀλοκλήρου ἀπὸ στέππας, λόγω τῶν ὀλίγων βροχῶν. Καλλιεργήσιμα ἐδάφη ὑπάρχουν μόνον εἰς τὸ λεκανοπέδιον τῆς λίμνης Τσάδ καὶ μάλιστα ἔκει δποι εἶναι δυναταὶ αἱ ἀρδεύσεις. Οἱ κάτοικοι ἀπασχολοῦνται μὲ τὴν γεωργίαν καὶ τὴν **κτηνοτροφίαν**. Καλλιεργοῦνται κυρίως ἀραχίδες, σόργον, βάμβαξ, δρυζα, ἀραβόσιτος, σησάμιον καὶ ἐλαιοφόινικες. Ἐκτρέφονται βοοειδῆ, πρόβατα καὶ αἴγες, καθὼς καὶ ἀρκετοὶ κάμηλοι.

Ἐπίσημος γλῶσσα εἶναι ἡ Γαλλικὴ καὶ θρησκεῖαι ὁ Χριστιανισμός, ὁ **Ισλαμισμός** καὶ ἡ **Εἰδωλολατρεία**.

Ἡ πόλις **Φόρτ - Λαμù** (100.000 κ.) εἶναι ἡ πρωτεύουσα.

Κεντραφρικανική Δημοκρατία

Είναι ή πρώην Γαλλική άποικιά Ούμπανγκι - Σιάρι, ή όποια έγένετο μία άνεξάρτητος Δημοκρατία από το 1960. Εύρισκεται νοτίως τῆς Τσάδ και ἔχει έκτασιν 617.000 τετρ. χιλιόμ. Ο πληθυσμός της είναι 1.600.000 κατ. Πρὸς τὰ νότια τῆς χώρας, τὰ όποια εύρισκονται εἰς τὴν ζώνην τοῦ Ισημερινοῦ, αἱ βροχαὶ είναι πολλαὶ καὶ καλύπτονται ταῦτα ἀπὸ μεγάλα δάση. Βορειότερον είναι ἡ σαβάνα καὶ εἰς τὰ βόρεια τῆς χώρας, ὅπου αἱ βροχαὶ είναι διλγαῖ, ἐπικρατεῖ ἡ στέπη.

Οἱ κάτοικοι ἀπασχολοῦνται μὲ τὴν γεωργίαν κυρίως. Καλλιεργοῦνται ἀράχιδες, καφές, βάμβαξ, διάφοροι φοίνικες, σιζάλ (εἶδος ἀγαύης, μὲ τὰς ἵνας τῆς όποιας κατασκευάζονται σχοινία). Ἡ Κεντραφρικανική Δημοκρατία ἔχει καὶ μεγάλα ἀδαμαντωρυχεῖα.

Ἐπίσημος γλῶσσα είναι ἡ Γαλλική καὶ θρησκεῖαι ὁ Χριστιανισμός, ὁ Ἰσλαμισμός καὶ ἡ Εἰδωλολατρεία.

Ἡ Μπάνγκι (80.000 x.) είναι ἡ πρωτεύουσα.

Λαϊκή Δημοκρατία τοῦ Κογκό

Γαλλική καὶ αὕτη ἀποικία πρότερον ὑπὸ τὴν ὄνομασίαν Μέσον Κογκό, είναι σήμερον ἀνεξάρτητος Δημοκρατία. Εύρισκεται νοτίως τῆς Κεντραφρικανικῆς Δημοκρατίας καὶ δυτικῶς τοῦ τέως Βελγικοῦ Κογκό, ἀπὸ τὸ όποιον χωρίζεται διὰ τοῦ ποταμοῦ Κόγκο καὶ τοῦ πα-

Χαρτ. 46. Κεντρική ή Ισημερινή Αφρική.

ραποτάμου του Ουμπάνγκι. Ἐκτεινομένη ἀπὸ τὸ ἐν καὶ τὸ ἄλλο μέρος τοῦ Ἰσημερινοῦ ἔχει κλῖμα θερμὸν καὶ ὑγρόν, μὲ ἀφθόνους βροχάς. Διὰ τοῦτο καὶ τὰ δάση εἶναι πολλὰ καὶ πυκνά, δίδοντα ἀφθονον ξυλείαν.

Ἐχει ἔκτασιν 324.000 τετρ. χιλιομ. καὶ πληθυσμὸν 936.000 κατ., οἱ ὅποιοι ἀπασχολοῦνται κυρίως μὲ τὴν γεωργίαν. Παράγεται φοινικέλαιον, (τρίτη εἰς τὸν κόσμον), καπνός, βανάναι, κακάο, καουτσούκ καὶ ξυλεία. Ἐχει ἀρκετὰ μεταλλεύματα, μεταξὺ τῶν ὅποιων καὶ χρυσόν.

Ἡ ἐπίσημος γλῶσσα καὶ θρησκεία εἶναι ὡς καὶ εἰς τὰς προηγουμένας Δημοκρατίας.

Ἡ Μπραζαβίλ (107.000 κ.) ἐπὶ τοῦ ποταμοῦ Κόγκο καὶ εἰς τὰ σύνορα μὲ τὸ τέως Βελγικὸν Κογκό, εἶναι ἡ πρωτεύουσα. Συνδέεται αὕτη σιδηροδρομικῶς μὲ τὸ Πουάντ - Νουάρ (57.000 κ.), λιμένα εἰς τὰς ἀκτὰς τοῦ Ἀτλαντικοῦ.

Ἐπιχειρεῖται ἡ ἔνωσις τῶν τριῶν ὡς ἄνω Δημοκρατιῶν εἰς μίαν Ὁμοσπονδίαν, ὑπὸ τὸν τίτλον «Ἐνωσις κεντρικοαφρικανικῶν Δημοκρατιῶν». ^{6X}

Γκαμπόν

ΘΑ

Τέως Γαλλικὴ ἀποικία, εἶναι σήμερον ἀνεξάρτητος Δημοκρατία. Εύρισκεται μεταξὺ τοῦ μυχοῦ τοῦ κόλπου τῆς Γουϊνέας καὶ τῆς Δημοκρατίας τοῦ Κογκό, εἰς τὴν ζώνην τοῦ Ἰσημερινοῦ. Διὰ τοῦτο ἔχει κλῖμα θερμὸν καὶ ὑγρόν, ἀφθόνους βροχάς, πολλὰ μεγάλα καὶ πυκνὰ δάση καὶ ἀφθονον ξυλείαν.

Ἡ ἔκτασις τῆς Δημοκρατίας τῆς Γκαμπόν εἶναι 267.000 τετρ. χιλ. καὶ ὁ πληθυσμός της 500.000 κατ., οἱ ὅποιοι ἀπασχολοῦνται μὲ τὴν γεωργίαν. Παράγονται κυρίως ἀραχίδες, φοινικέλαιον, καπνός, κακάο καὶ καουτσούκ. Ὑπάρχουν ἀρκετὰ μεταλλεύματα, μεταξὺ τῶν ὅποιων καὶ χρυσός. Ὑπάρχει ἐπίσης καὶ πετρέλαιον.

Γλῶσσα καὶ θρησκεία εἶναι ὡς καὶ εἰς τὰς προηγουμένας Δημοκρατίας.

Ἡ Λιμπρβίλ (22.000 κ.), εἰς τὰ παράλια τοῦ κόλπου τῆς Γουϊνέας, εἶναι ἡ πρωτεύουσα.

Καμερούν

Τὸ τέως ὑπὸ Γαλλικὴν κηδεμονίαν **Καμεροὺν** εἶναι σήμερον ἀνεξάρτητος Δημοκρατία. Εὑρίσκεται εἰς τὸν μυχὸν τοῦ κόλπου τῆς Γουϊνέας, βορείως τῆς Γκαμπòν καὶ τὸ νότιόν του μέρος εἶναι εἰς τὴν ζώνην τοῦ 'Ισημερινοῦ' διὰ τοῦτο ἔχει πολλὰς βροχὰς καὶ δάση. Τὸ βορειότερον μέρος του καλύπτεται ἀπὸ σαβάναν. Ἐχει ἔκτασιν 475.000 καὶ πληθυσμὸν 5.836.000 κατ. Οἱ κάτοικοι ἀπασχολοῦνται μὲ τὴν γεωργίαν καὶ τὴν κτηνοτροφίαν. Παράγονται κυρίως καφές, κακάο, βανάναι, ἀραχίδες, φοινικέλαιον, βάμβαξ, καουτσούκ καὶ ξυλεία. Ἐκτρέφονται βοοειδῆ, πρόβατα καὶ αἴγες.

'Επίσημος γλῶσσα καὶ θρησκεῖαι εἶναι ὡς καὶ εἰς τὰς προηγουμένας Δημοκρατίας.

***Η Γιαουντὲ** (55.000 κ.) εἶναι πρωτεύουσα. **Η Ντουάλα** (127.000 κ.) εἶναι λιμὴν εἰς τὸν κόλπον τῆς Γουϊνέας. ~~οὐχ~~

✓ Zaïp

Εἶναι τὸ τέως Βελγικὸν Κογκὸ ἀνεξάρτητος Δημοκρατία (ἀπὸ τῆς 30 Ιουνίου τοῦ 1960). Εὑρίσκεται νοτίως τῆς Κεντραφρικανικῆς Δημοκρατίας καὶ ἀνατολικῶς τῆς Δημοκρατίας τοῦ Μέσου Κογκὸ (τέως Γαλλικῆς ἀποικίας) καὶ διασχίζεται ἀπὸ τὸν 'Ισημερινόν, σχεδὸν περὶ τὸ μέσον του. Διὰ τοῦτο ἔχει κλῖμα θερμὸν καὶ ὑγρόν, πολλὰς βροχὰς καὶ μεγάλα καὶ πυκνὰ δάση. Ἡ μέση ἐτησία θερμοκρασία κυμαίνεται, κατὰ περιοχάς, μεταξὺ τῶν 21° καὶ 26° K.

'Η ἔκτασίς του εἶναι 2.345.000 τετρ. χιλιομ. Εἶναι ἐπομένως τὸ μεγαλύτερον ὡς πρὸς τὴν ἔκτασιν κράτος τῆς 'Αφρικῆς.

'Ο πληθυσμός του εἶναι 21.568.000 κ. Μεταξὺ τῶν κατοίκων του εἶναι περὶ τὰς 82.000 Εὐρωπαῖοι, μεταξὺ τῶν δόπιον καὶ 2.500 'Ελληνες. Μετὰ τὴν ἀνεξάρτησίαν δόμως τοῦ Κογκὸ καὶ τὰς ἐσωτερικὰς ἔκει διαταραχάς, πολλοὶ τῶν Εὐρωπαίων ἀνεχώρησαν ἔκειθεν. Οἱ ὑπόλοιποι κάτοικοι εἶναι **Νέγροι**, ἀνήκοντες εἰς διαφόρους φυλάς. Εἰς τὰ δάση ζοῦν οἱ **Πυγμαῖοι**, ἔχοντες ἀνάστημα κάτω τοῦ 1,50 μ. καὶ τελείως ἀπολίτιστοι.

Πρὸς τὰ νότιά του αἱ βροχαὶ εἶναι ὀλιγώτεραι καὶ ἐπικρατεῖ ἔκει

Σχεδία διὰ τὴν διαπεραιώσιν ἐνὸς βραχίονος τοῦ ποταμοῦ Κόγκο εἰς τὴν Δημοκρατίαν τοῦ Κογκό.

ἡ σαβάνα. Γενικῶς τὰ 50% τῆς ἐπιφανείας του καλύπτονται ἀπὸ πυκνὰ δάση, τὰ 21% εἶναι ἔκτασεις καλλιεργήσιμοι καὶ τὰ 29% λειβάδια διὰ τὴν κτηνοτροφίαν καὶ σαβάνα. Εἰς μικρὰν ἔκτασιν, μήκους μόλις 35 χιλιομ., τὸ Κογκό ἔχει παράλια πρὸς τὸν Ἀτλαντικὸν Ὡκεανόν. Ἡ μεγαλυτέρᾳ του πεδιάς εἶναι τὸ λεκανοπέδιον τοῦ ποταμοῦ Κόγκο, τὸ ὅποῖον διαρρέεται ἀπὸ τὸν ποταμὸν Κόγκο καὶ τοὺς παραποτάμους του καὶ τὸ ὑψηλότερον σημεῖον του ἡ κορυφὴ τοῦ ὄρους Ρουβενζόρι. (5119 μ.). Τοῦτο εὐρίσκεται πρὸς τὰ ἀνατολικὰ τῆς χώρας πλησίον τῆς λίμνης τοῦ Ἐδουάρδουν.

Ποταμοί. Λόγω τῶν πολλῶν βροχῶν εἰς τὸ Κογκό ὑπάρχει ὁ μεγάλος ποταμὸς Κόγκο μὲ τοὺς παραποτάμους του. Ἔχει τὰς πηγάς του εἰς τὰ ὄροπέδια, τὰ εύρισκόμενα πρὸς τὰ σύνορα τοῦ Κογκό μὲ τὴν Βορ. Ροδεσίαν καὶ χύνεται εἰς τὸν Ἀτλαντικὸν Ὡκεανὸν παρὰ τὰ σύνορα τοῦ Κογκό, εἰς τὴν Πορτογαλικὴν Ἀγκόλα. Ὁ ποταμὸς Κόγκο, ἀν καὶ εἶναι ἀπὸ τοὺς μεγαλυτέρους ποταμοὺς τοῦ κόσμου, δὲν διευκολύνει τὴν συγκινωνίαν, διότι εἶναι πλωτὸς μόνον κατὰ τμήματά του, ἐπειδὴ ἔχει καταρράκτας. Κατὰ τὸ μῆκος εἶναι ὁ δεύτερος, μετὰ τὸν Νεῖλον, ποταμὸς τῆς Ἀφρικῆς.

Λίμναι. Πρὸς τὰ ἀνατολικὰ τοῦ Κογκό ὑπάρχουν πολλαὶ καὶ με-

γάλαι λίμναι. Σημαντικώτεραι ἐκ τούτων εἰναι αἱ : **Τανγκανίκα**. Αὕτη εὑρίσκεται εἰς ὕψος 840 μ. καὶ εἶναι ἀπὸ τὰς μεγαλυτέρας μὲ γλυκὺ υδωρ λίμνας τῆς Γῆς (35.130 τετρ. χιλ.), **Άλβέρτου** (5.335 τετρ. χιλ.), **Έδουάρδου** (2.150 τετρ. χιλ.), **Κιβού** (2.650 τετρ. χιλ.) καὶ **Μέρουν**, νοτιώτερον, εἰς τὰ σύνορα μὲ τὴν Βόρ. Ροδεσίαν (4.853 τετρ. χιλ.). Ἡ περιοχή, εἰς τὴν ὁποίαν εὑρίσκονται αἱ ὡς ἄνω λίμναι, εἶναι ἐν ὁροπέδιον καὶ λέγεται «περιοχὴ τῶν Μεγάλων Λιμνῶν». Εἰς τὴν περιοχὴν αὐτὴν εὑρίσκονται καὶ ἄλλαι λίμναι, μὴ ἀνήκουσαι εἰς τὸ Κογκό (θὰ τὰς ἀνεύρωμεν κατωτέρω).

Οἱ κάτοικοι ἀπασχολοῦνται κυρίως μὲ τὴν γεωργίαν, διότι ἡ ὑπάρχουσα εἰς πολλὰς περιοχὰς τοῦ Κογκό μυῖα **Τσέ - Τσέ** ἐμποδίζει τὴν ἀνάπτυξιν τῆς κτηνοτροφίας. Καλλιεργοῦνται κυρίως βάμβαξ, καφεόδενδρα, καουτσουκόδενδρα, τῶν ὁποίων ὑπάρχουν μεγάλαι φυτεῖαι, ἀραβίστιτος, καπνός, μανιόκα, γεώμηλα, δσπρια, δρυζα κλπ.

Τὰ ἄγρια ζῶα ἀφθονοῦν. Συναντᾶ κανεὶς ἐκεῖ λέοντας, λεοπαρδάλεις, ἐλέφαντας, ρινοκέρωτας, ἵπποποτάμους, βουβάλους, καμηλοπαρδάλεις κλπ. Ἐπίσης ὑπάρχουν πολλὰ ἔρπετά, μεταξὺ τῶν ὁποίων καὶ πύθωνες καὶ διάφοροι δηλητηριώδεις ὄφεις. Ὑπάρχει καὶ ἀκόμη πλῆθος πτηνῶν καὶ ἐντόμων.

Ἐχει πλεῖστα δρυκτά, ἰδίως εἰς τὴν ἐπαρχίαν τῆς **Κατάνυκα**, εὑρισκομένης εἰς τὰ νότια τῆς χώρας, πρὸς τὴν Β. Ροδεσίαν. Οὕτω ἔχει ἄνθρακας, πλεῖστα μεταλλεύματα, χρυσόν, ἀδάμαντας καὶ πλούσια δρυχεῖα τοῦ πολυτίμου σήμερον οὐρανίου. Τὰ ἀδάμαντωρυχεῖα του ὑπολογίζονται μεταξὺ τῶν πλουσιωτέρων τοῦ κόσμου.

Ἐπίσημος γλῶσσα εἶναι ἡ Γαλλική, ὁμιλοῦνται δμως κατὰ περιοχὰς πλεῖσται τοπικαὶ διάλεκτοι. Οἱ κάτοικοι, ἰδίως οἱ ζῶντες μακρὰν τῶν πόλεων, εἶναι ἀπολίτιστοι καὶ εὑρίσκονται εἰς πρωτόγονον κατάστασιν, δὲν εἶναι δὲ σπάνιον φαινόμενον μεταξὺ αὐτῶν καὶ ἡ ἀνθρωποφαγία. Ἡ πλειονότης των εἶναι Εἰδωλολάτραι καὶ μόνον περὶ τὰ 4,5 ἑκατομ. εἶναι Χριστιανοὶ καὶ περὶ τὰς 100.000 Μουσουλμάνοι.

Ἡ **Κινσάσα** (1.000.000 κ.) εἶναι ἡ πρωτεύουσα. Εὑρίσκεται ἀπέναντι τῆς Μπραζαβίλλ, ἐπὶ τοῦ ποταμοῦ Κόγκο. Ἡ **Έλιζάμπετβιλλ** (169.000 κ.). Στάνλεϋβιλλ (71.000 κ.) ἐπὶ τοῦ ποταμοῦ Κόγκο. Ἡ **Λουλουαμπούργκ** (61.000 κ.) πλησίον τῶν συνόρων τῆς μὲ τὴν **Άγκολα**. √

Γουϊνέα τοῦ Ἰσημερινοῦ

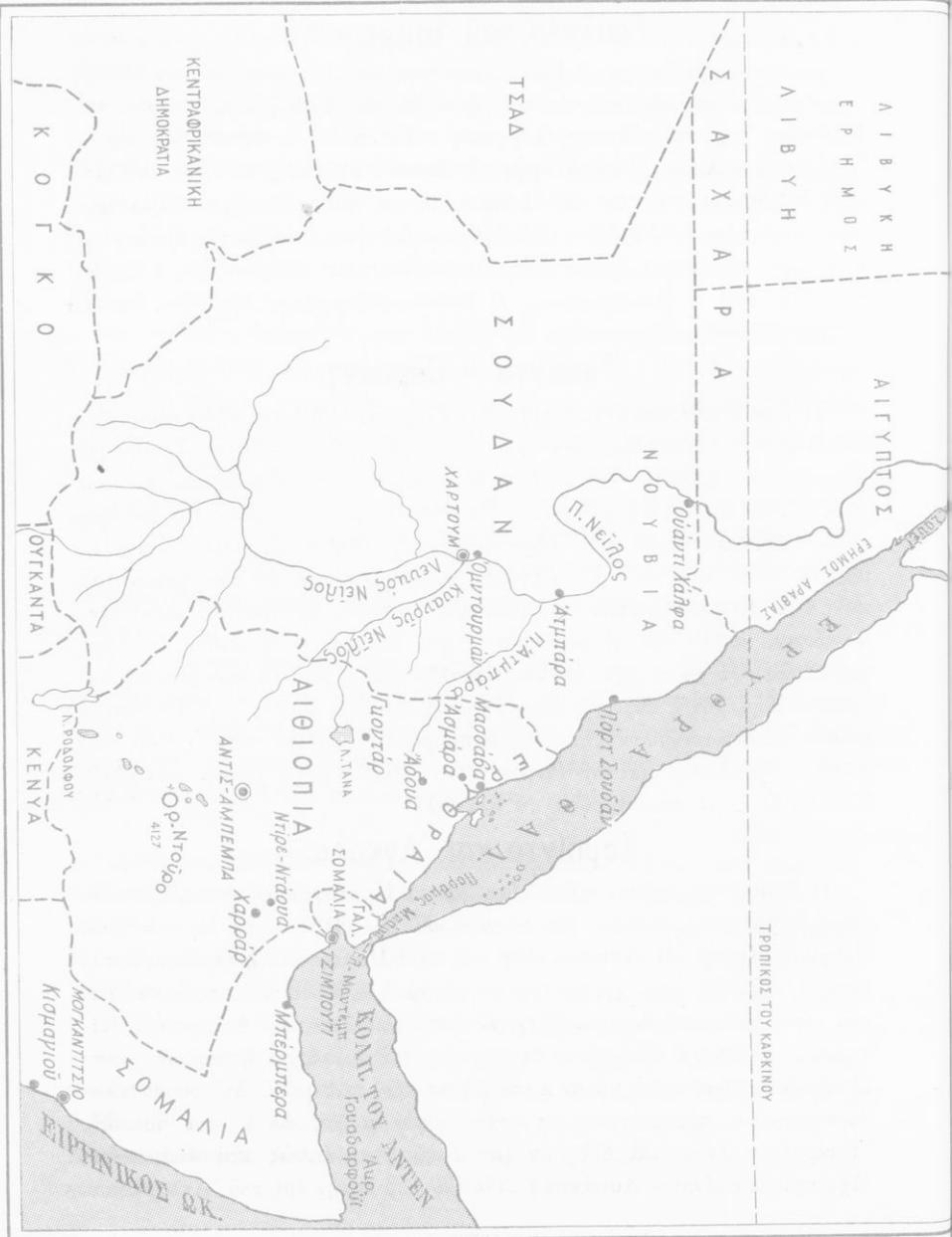
Είναι πρώην Ἰσπανικὴ ἀποικία καὶ περιλαμβάνει μίαν ἔκτασιν 26.000 τετρ. χιλιομ. ἐπὶ τῆς Ἀφρικανικῆς ἥπερον, εἰς τὸν μυχὸν τοῦ κόλπου τῆς Γουϊνέας, καὶ τὰς νήσους Φερνάντο - Πό καὶ Ἀννομπόν, ἔκτάσεως 2051 τετρ. χιλιομ. Ὁ πληθυσμὸς τῆς ἀποικίας ὀλοκλήρου εἶναι 290.000 κατ. Εύρισκεται πλησίον τοῦ Ἰσημερινοῦ καὶ διὰ τοῦτο ἔχει κλῖμα θερμὸν καὶ ὑγρόν, πολλὰ δάση καὶ ἄφθονον ξυλείαν, μεταξὺ τῆς ὁποίας καὶ πολύτιμον τοιαύτην (ἔβενον). Καλλιεργοῦνται εἰς αὐτὴν κυρίως ὁ καφές, τὸ κακάο καὶ οἱ ἐλαιοφοίνικες. Ἡ Σάντα - Ἰζαμπέλ (11.000 κ.) εἶναι ἡ πρωτεύουσα.

Ρουάντα - Ούρούντι

Ἡ Ρουάντα-Ούρούντι εύρισκετο μέχρι τοῦ 1962 ὑπὸ τὴν κηδεμονίαν τοῦ Βελγίου. Εύρισκεται ἀνατολικῶς τοῦ Κογκό καὶ εἰς τὴν ζώνην τοῦ Ἰσημερινοῦ. Ἐχει διὰ τοῦτο κλῖμα θερμὸν καὶ ὑγρόν, ἡ θερμοκρασία ὅμως μετριάζεται ἀπὸ τὸ ὑψός, διότι ἡ Ρουάντα-Ούρούντι εύρισκεται ἐπὶ ὁροπεδίου καὶ ἔχει ὑψηλὰ ὅρη. Ἐχει ἔκτασιν 54.000 τετρ. χιλιομ. καὶ πληθυσμὸν 4.700.000 κατ. Οἱ κάτοικοι ἀπασχολοῦνται μὲ τὴν γεωργίαν καὶ τὴν κτηνοτροφίαν. Καλλιεργοῦν κυρίως ἀραβίσιτον, ἀραχίδας, μανιόκαν, καφὲν καὶ γλυκοπατάτας καὶ ἔκτρεφον βοοειδῆ, πρόβατα καὶ αἴγας. Ἡ χώρα ἔχει ἀρκετὰ μεταλλεύματα, μεταξὺ τῶν ὁποίων καὶ χρυσόν. Σήμερον ἡ περιοχὴ αὐτὴ ἀποτελεῖται ἀπὸ δύο κράτη: Τὸ Μπουρούντι μὲ πρωτεύουσα τὴν Ούζουμπούρα ἔκτ. 27834 τετρ. χιλιομ. καὶ πληθ. 3.500.000 κ. καὶ τὴν Ρουάντα ἔκτ. 26.338 τετρ. χιλιομ. καὶ πληθ. 3.700.000 κ. μὲ πρωτεύουσα τὸ Κιγκαλί.

Καμπίντα καὶ Ἀγκόλα

Ἡ Καμπίντα (Χαρτ. 46) εἶναι μικρὰ Πορτογαλικὴ ἀποικία, ἔκτάσεως 8.000 τετρ. χιλιομ. καὶ πληθυσμοῦ 12.000 κ. πρὸς Β. τοῦ τέως Βελγικοῦ Κογκό. Ἡ Ἀγκόλα εἶναι καὶ αὐτὴ Πορτογαλικὴ ἀποικία, ἔκτάσεως 1.247.000 τετρ. χιλιομ. καὶ πληθυσμοῦ 4.000.000 κ. πρὸς τὰ ΝΔ. τοῦ τέως Βελγικοῦ Κογκό, βρεχομένη πρὸς Δ ὑπὸ τοῦ Ἀτλαντικοῦ Ὡκεανοῦ. Αἱ βροχαὶ ἐδῶ εἶναι ὀλιγώτεραι καὶ κυριαρχεῖ ἡ σαβάνα, δάση δὲ δὲν ὑπάρχουν παρὰ μόνον κατὰ μῆκος τῶν ποταμῶν. Διὰ τοῦτο εἶναι ἀνεπτυγμένη περισσότερον ἡ κτηνοτροφία μὲ πρόβατα καὶ βοοειδῆ. Ὑπάρχει χαλκὸς καὶ διάφορα μεταλλεύματα, καθὼς καὶ ἀδάμαντες. Πρωτεύουσα εἶναι ἡ Λουάντα (200.000 κ.) λιμὴν ἐπὶ τοῦ Ἀτλαντικοῦ. ΟΧΙ

Χαρτ. 47. Σουδάν και Αιθιοπία.

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

IV. ΑΝΑΤΟΛΙΚΗ ΑΦΡΙΚΗ

Αὕτη είναι τὸ τμῆμα τῆς Ἀφρικῆς, τὸ εύρισκόμενον Ν. τῆς Αἰγύπτου μέχρι τῆς Ροδεσίας καὶ τοῦ Ἰνδικοῦ Ὡκεανοῦ καὶ ἀνατολικῶς τῆς Κεντρικῆς Ἀφρικῆς (Ἔγχρ. Χαρτ. II) Περιλαμβάνει : Τὴν Ὁμοσπονδίαν τῆς Αἰθιοπίας καὶ Ἐρυθραίας. Τὸ Σουδάν. Τὴν Σομαλίαν. Τὴν Βρεταννικὴν Ἀνατολικὴν Ἀφρικήν. Τὴν Μοζαμβίκην.

Ὀμοσπονδία Αἰθιοπίας - Ἐρυθραίας

Ἡ Ὁμοσπονδία τῆς Αἰθιοπίας - Ἐρυθραίας (Χαρτ. 47). είναι ἀπόλυτος Μοναρχία μὲ ἀνώτατον ἀρχοντα τὸν Αὐτοκράτορα, λεγόμενον Νεγκούς. Ἡ συνολικὴ ἔκτασις είναι 1.221.000 τετρ. χιλιομ., ἐκ τῶν ὁποίων τὰ 124.000 τετ. χιλιομ. ἀνήκουν εἰς τὴν Ἐρυθραίαν. Ὁ πληθυσμὸς ἀνέρχεται εἰς 24.000.000 κατ. ἐκ τῶν ὁποίων τὸ 1.000.000 ἀνήκει εἰς τὴν Ἐρυθραίαν. Ἡ Αἰθιοπία είναι γενικῶς ὅρεινή χώρα, μέσου ὕψους περὶ τὰ 2.000 μ., ἔχουσα ὄψηλὰ δρῦ καὶ ὅροπέδια. Πολλὰ τῶν ὅρέων ὑπερβαίνουν εἰς ὕψος τὰς 4.000 μ., ἡ ὄψηλοτέρα δὲ κορυφὴ είναι ἡ κορυφὴ Ρᾶς - Ντασκιάν (4628 μ.)

Τὸ κλῖμα ποιεῖται κατὰ περιοχάς, ἀναλόγως τοῦ ὕψους εἰς τὸ ὅποιον εὑρίσκονται αὗται. Εἰς τὴν ζώνην, τὴν ἔχουσαν ὕψος μέχρι 1200 μ. ἡ θερμοκρασία κυριαίνεται μεταξὺ 20° καὶ 40° K. Εἰς τὴν ἔχουσαν ὕψος 1200 — 2750 κυμαίνεται μεταξὺ 15° καὶ 30° K., ἐνῶ αἱ ὄψηλαι κορυφαὶ τῶν ὅρέων καλύπτονται ὑπὸ χιόνων. Τὰ παρόλα τῆς Ἐρυθραίας είναι ἀπὸ τὰ θερμότερα μέρη τῆς Γῆς καὶ εἰς ταῦτα ἡ θερμοκρασία τῶν 50° K. ὑπὸ σκιάν είναι κατὰ τὸ θέρος συνήθης. Αἱ βροχαὶ είναι γενικῶς ἀφθονοὶ καὶ κυρίως ἀπὸ τοῦ Ἀπριλίου μέχρι τοῦ Σεπτεμβρίου, ὅποτε είναι ἡ ἐποχὴ τῶν μεγάλων βροχῶν. Τότε τὰ ὄδατα τοῦ Κυανοῦ Νείλου (ὁ ὅποιος πηγάζει ἀπὸ τὴν Αἰθιοπίαν) καὶ τῶν παραποτάμων του ὀγκοῦνται καὶ πλημμυρίζουν μεγάλας ἔκτάσεις. Αἱ πλήμμυραι αὗται γίνονται αἰσθηταὶ εἰς Αἴγυπτον ἀπὸ τοῦ Ἰουλίου (βλ. Αἴγυπτον), ὅποτε φθάνουν ἐκεῖ διωγκωμένα τὰ ὄδατα τοῦ Νείλου. Ὑπάρχουν πολλοὶ ποταμοί, μικρότεροι τοῦ Κυανοῦ Νείλου, καὶ ἀρκεταὶ λίμναι. Μεγαλύτερα δὲ τούτων είναι ἡ λίμνη Τάνα, ἐξ ἣς πηγάζει ὁ Κυανοῦς Νείλος. Εἰς τὴν Αἰθιοπίαν ἀνήκει καὶ μέρος τῆς λίμνης τοῦ Ροδόλφου.

Τὰ δάση, αἱ χλοεραι ἐκτάσεις καὶ τὰ ἄγρια ζῶα ἀφθανοῦν εἰς τὴν Αἰθιοπίαν. Λέοντες (ὁ λέων εἶναι τὸ ἔμβλημα τῆς Αἰθιοπίας), πάνθηρες, λεοπαρδάλεις, ursines, θῶες, ἐλέφαντες, ἵπποπόταμοι, ἀντιλόπαι, ἀγριόχοιροι, κροκόδειλοι, στρουθοκάμηλοι κλπ. Τὸ ἕδαφος εἶναι εὐφορώτατον καὶ ἡ χώρα αὐτάρκης εἰς γεωργικὰ καὶ κτηνοτροφικὰ προϊόντα, ἀν καὶ καλλιεργοῦνται μόνον τὰ 10% τοῦ καλλιεργησίμου ἐδάφους. Καλλιεργοῦνται βάμβαξ, σωκχαροκάλαμον, καφεδενδρα, καουτσουκόδενδρα, ἑσπεριδοειδῆ, ἐλαῖαι, συκαῖ καὶ διάφορα ὄπωροφόρα δένδρα, λαχανικά, δημητριακά, πέπερι κλπ. Ὑπάρχουν καὶ ἀρκετὰ ἀρτόδενδρα, ἀπὸ τοὺς καρπούς τῶν ὅποιων ἔξαγεται ἀλευρον, χρησιμοποιούμενον ὑπὸ τῶν ιθαγενῶν διὰ τὴν παρασκευὴν ἀρτου. Ἡ κτηνοτροφία εἶναι πολὺ ἀνεπτυγμένη. Διατρέφονται πρόβατα, αἴγες, βοοειδῆ, ἵπποι, ὄνοι καὶ κάμηλοι.

Κάτοικοι. Οἱ Αἰθιοπες ἀνήκουν εἰς τὴν Λευκὴν φυλὴν καὶ εἶναι Χαμιτικῆς καταγωγῆς, ἔχουν δμως ὑποστῇ μεγάλην ἐπιμιξίαν μὲ τοὺς Νέγρους, ὥστε εἰς πολλοὺς ἔξ αὐτῶν, νὰ ὑπερισχύουν τὰ Νεγρικὰ χαρακτηριστικά. Εἰς τὰ νότια τῆς χώρας δι πληθυσμὸς εἶναι κατὰ πλειοψηφίαν Νέγροι, οἱ λεγόμενοι Νειλοτικοὶ Νέγροι. Κατ' ἄλλους οἱ Αἰθιοπες ἀποτελοῦν ἰδιον κλάδον, δστις διατηρεῖται ὡς ἀρχικῶς ἦτο, μὴ ἔξελιχθεὶς οὔτε εἰς Λευκὴν οὔτε εἰς Μαύρην φυλήν. Εἰς τὴν Αἰθιοπίαν ζοῦν καὶ περὶ τοὺς 1.500 "Ελληνες, ίδιως εἰς τὴν πρωτεύουσαν. Αὕτη εἶναι ἡ "Αντὶς - Ἀμπέμπα, ἡ ὅποια σημαίνει «νέον ἄνθος». Εὑρίσκεται εἰς ὑψος 2.500 μέτρων (400.000 κ.) καὶ εἶναι ἡ πλέον συγχρονισμένη πόλις τῆς Αἰθιοπίας, μὲ ὡραίους δρόμους καὶ Εὐρωπαϊκὰ κτίρια. Ντίρε - Ντάουα (30.000 κ.) ἐπὶ τῆς σιδηροδρομικῆς γραμμῆς 'Αντὶς 'Αμπέμπα-Τσιμπουτὶ (λιμένος τῆς Γαλικῆς Σομαλίας). Χαρράρ (40.000 κ.) κέντρον ἐμπορίου καφέ. Γκοντάρ (22.000 κ.) παλαιὰ πρωτεύουσα τῆς Αἰθιοπίας. Εἰς τὴν Ἐρυθραίαν κυριώτεραι πόλεις εἶναι ἡ Ἀσμάρα (130.000 κ.) εἰς ὑψος 2370 μ. πλησίον χρυσωρυχείων καὶ ἡ Μασάβα (17.000 κ.) σημαντικὸς λιμήν.

¶Σουδάν

"Εχει ἕκτασιν 2.506.000 τετρ. χιλιομ. ἀλλὰ πληθυσμὸν μόλις 15.695.000, μὲ πυκνότητα πληθ. 4 κάτ. κατὰ τετρ. χιλιομ. Μεταξὺ τῶν κα-

τοίκων ύπαρχουν καὶ περὶ τοὺς 1.000 "Ελληνες, κυρίως εἰς τὴν πρωτεύουσαν. Τὸ πλεῖστον τῆς χώρας εἶναι ἔρημος. Ὁ πληθυσμὸς συγκεντροῦται κατὰ μῆκος τοῦ Νείλου καὶ τῶν παραποτάμων του, εἰς ἐκτάσεις δηλαδὴ αἱ ὅποιαι ἀρδευόμεναι δύνανται νὰ καλλιεργηθοῦν. Τὸ Β. μέρος τοῦ Σουδάν, δηλ. ἡ *Noubia* (*Xαρτ. 47*), ἔξαιρουμένης τῆς στενῆς κοιλάδος τοῦ Νείλου, εἶναι ἀμμώδης καὶ ἀνυδρὸς ἔρημος μὲ σχεδὸν τελείων σπάνιν βροχῶν. Νοτιώτερον αἱ βροχαὶ γίνονται περισσότεραι, ἐπιτρέπουσαι τὴν ὑπαρξίαν στεππῶν, εἰς τὰ νότια δὲ τῆς χώρας κυριαρχεῖ ἡ σαβάνα. Ἡ θερμοκρασία εἶναι καθ' ὅλον τὸ ἔτος ὑψηλὴ (21⁰ K μέση θερμοκρασία Ἰανουαρίου καὶ 33⁰ K ἡ μέση θερμοκρασία Ἰουλίου εἰς τὸ Χαρτούμ) φθάνει πολλάκις κατὰ τὴν ἡμέραν τοὺς 50⁰ K. ὑπὸ σκιάν, ἐνῷ κατὰ τὴν νύκτα εἶναι χαμηλή, πίπτουσα κατὰ τὸν χειμῶνα καὶ κάτω τοῦ 0⁰ K. εἰς τὸ Β. Σουδάν. Εἰς τὰς στέππας καὶ τὰς σαβάνας τοῦ Σουδάν συναντῶνται ἄφθονα καὶ παντὸς εἴδους ἄγρια ζῶα, δομοιαὶ μὲ τὰ προηγουμένως ἀναφερθέντα καὶ πολλαὶ στρουθοκάμηλοι καὶ τερμῆται (καλούμενοι λευκοὶ μύρμηκες).

"Ο Νεῖλος διασχίζει ἀπὸ N. πρὸς B. τὸ Σουδάν, σχηματίζων ἀπὸ τοῦ Χαρτούμ μέχρι τοῦ Ἀσσουάν 6 καταρράκτας, οἱ ὅποιοι τὸν ἐμποδίζουν νὰ εἶναι πλωτὸς καθ' ὅλον του τὸ μῆκος.

Οἱ κάτοικοι ἐπιδίδονται κυρίως εἰς τὴν γεωργίαν καὶ τὴν **κτηνοτροφίαν**. Τὴν πρώτην θέσιν μεταξὺ τῶν καλλιεργειῶν κατέχει ὁ βάμβακ. Κατόπιν ἔρχεται ὁ κέχρος, ἀποτελῶν τὴν βάσιν τῆς διατροφῆς τῶν κατοίκων, ὁ ἀραβόσιτος, ἀραχίδες, σησάμι, βανανέαι, φοίνικες (χουρμαδίες) κατὶ. Ἡ κτηνοτροφία εἰς τὰς στέππας καὶ τὴν σαβάναν ἔχει μεγάλην ἀνάπτυξιν καὶ ἐκτρέφονται πρόβατα, αἴγες, βοοειδῆ, στρουθοκάμηλοι καὶ κάμηλοι. Ἡ πλειονότης τῶν κατοίκων εἶναι **Νέγροι**, εἰς τὸ Β. δύμας Σουδάν, δηλ. τὴν *Noubia*, συναντῶνται καὶ μιγάδες προερχόμενοι ἐκ τῆς ἐπιμιξίας Νέγρων μετά Αἰγυπτίων, Βερβέρων, Αιθιόπων καὶ Ἀράβων.

Γλῶσσα εἶναι ἡ Ἀραβικὴ καὶ ὡς πρὸς τὸ **Θρήσκευμα**, ἄλλοι ἐκ τῶν κατοίκων εἶναι Μουσουλμάνοι, ἄλλοι Χριστιανοὶ καὶ ἄλλοι Ελδωλολάτραι. Εἰς τὸ Σουδάν ἐδρεύει καὶ "Ελλην μητροπολίτης, ὁ *Noubia*.

Σπουδαιότεραι πόλεις: Τὸ **Χαρτούμ** (100.000 κ.) εἰς τὴν συμβολὴν τοῦ Λευκοῦ καὶ τοῦ Κυανοῦ Νείλου (*Xαρτ. 47*), πρωτεύουσα,

συνδεομένη σιδηροδρομικῶς μὲ τὸ Κάιρον. Ἐπὶ τοῦ Νείλου καὶ ὀλίγον
βορειότερον τοῦ Χαρτούμ εύρισκεται ἡ Ὀμντουρμάν (150.000 κ.) μεγα-
λυτέρα πόλις τοῦ Σουδάν, τῆς ὁποίας δῆμως αἱ οἰκίαι εἶναι κατὰ τὸ
πλεῖστον καλύβαι. Πόρτ - Σουδάν (60.000 κ.) λιμὴν εἰς τὴν Ἐρυθράν,
συνδεόμενος σιδηροδρομικῶς μὲ τὸ Χαρτούμ.

Σομαλία

Σομαλία λέγεται ὅλη ἡ ΝΑ. τῆς Αἰθιοπίας καὶ Α. τῆς Κένυα παρά-
κτιος περιοχή. Γποδιαιρεῖται εἰς :

Τὴν Γαλλικὴν Σομαλίαν μὲ ἔκτασιν 22.000 τετρ. χιλιομ., πλη-
θυσμὸν 63.000 (πυκνότης 3) καὶ πρωτεύουσαν τὸν λιμένα Τσιμπούτι
(30.000 κ.).

Τὴν Δημοκρατίαν τῆς Σομαλίας. Ἐγένετο αὕτη ἀνεξάρτητος
Δημοκρατία ἀπὸ τοῦ Ἰουλίου τοῦ 1960 καὶ ἀπετελέσθη ἀπὸ τὸ πρώην
Βρεταννικὸν προτεκτορᾶτον τῆς Σομαλίας καὶ τὴν Ἰταλικὴν Σομαλίαν.
Εύρισκεται μεταξὺ τῆς Αἰθιοπίας καὶ τῆς Κένυα ἀφ' ἐνδές καὶ ἀφ' ἑτέρου
τοῦ κόλπου τοῦ "Αντεν" καὶ τοῦ "Ινδικοῦ" Ωκεανοῦ. Ἐχει ἔκτασιν 640.000
τετρ. χιλιομ. καὶ πληθυσμὸν 1.950.000 κατ.

"Ἐχει κλῖμα θερμὸν καὶ ξηρόν. Αἱ μέσαι ἐτήσιαι θερμοκρασίαι κυμαί-
νονται μεταξὺ 20° Κ. καὶ 28° Κ. Αἱ βροχαὶ εἶναι ὀλίγαι καὶ εἰς τὸ ἐσω-
τερικὸν τῆς χώρας κάτω τῶν 0,200 μ. ὥστε νὰ ὑπάρχουν ἐκεῖ μεγάλαι
ἔρημοι.

Οἱ κάτοικοι ὄνομαζόμενοι Σομαλί, εἶναι Χαμιτικῆς καταγωγῆς συγ-
γενεύοντες φυλετικῶς μὲ τοὺς Αἰθίοπας. Ὁμιλοῦν Ἰδίαν διάλεκτον
καὶ εἶναι Μουσουλμάνοι ἡ Εἰδωλολάτραι, ὑπάρχουν δὲ καὶ ὀλίγοι Χρι-
στιανοί.

Ἀπασχολοῦνται κυρίως μὲ τὴν κτηνοτροφίαν καὶ κατὰ δεύτερον
λόγον μὲ τὴν γεωργίαν. Καλλιεργοῦν κυρίως ἀραβόσιτον, ὁ ὁποῖος ἀπο-
τελεῖ τὴν βάσιν τῆς διατροφῆς τῶν κατοίκων, βανανέας καὶ βάμβακα
καὶ ἔκτρέφουν πολλὰ πρόβατα (1,5 ἑκατομ.), αἴγας (4,5 ἑκατομ.),
καμήλους (2,5 ἑκατομ.) καὶ βοοειδῆ (1.150.000).

Πρωτεύουσα εἶναι τὸ Μογκαντίτσιο (68.000 κ.) πρωτεύουσα τῆς
τέως Ἰταλικῆς Σομαλίας. Ἡ Μπερμπέρα (30.000 κ.) πρωτεύουσα τῆς
τέως Βρεταννικῆς Σομαλίας.

Τέως Βρεταννική Ἀνατολική Ἀφρική

Καταλαμβάνει τὸ Ὀροπέδιον τῶν Μεγάλων λιμνῶν, ἐκτεινομένη πρὸς Α. μέχρι τοῦ Ἰνδικοῦ Ὡκεανοῦ (Ἐγχρ. Χαρτ. II). Οὕτω ἔχει δρια πρὸς Β. τὸ Σουδάν καὶ τὴν Αἴθιοπίαν, Β.Α. τὴν Δημοκρατίαν τῆς Σομαλίας, πρὸς Δ. τὸ τέως Βελγικὸν Κογκό καὶ πρὸς Ν. τὴν Ροδεσίαν καὶ Μοζαμβίκην. Πλὴν τῶν λιμνῶν, τὰς ὁποίας εἰδομεν ἀνωτέρω εἰς τὰ πρὸς τὸ Βελγικὸν Κογκό σύνορα τῆς χώρας (Ἀλβέρτου, Ἐδουάρδου, Κιβού, Τανγκανίκας), εὐρίσκονται ἀκόμη ἐδῶ αἱ λίμναι τῆς Βικτωρίας (83.310 τετρ. χιλιομ.) ἡ δευτέρα εἰς ἔκτασιν μὲν γλυκὺν ὄδωρ λίμνη τῆς Γῆς (μετὰ τὴν λίμνην Ἀνωτέραν τῶν Ἡν. Πολιτειῶν τῆς Ἀμερικῆς) (Χαρτ. 48). Αἱ λίμναι Κιόγκα, Ροδόλφου (μέρος τῆς ὁποίας ἀνήκει καὶ εἰς τὴν Αἴθιοπίαν) καὶ μέρος τῆς λίμνης Νυάσσα (Χαρτ. 48).

Ἀνευρίσκονται ἐδῶ τὰ ὑψηλότερα δρη τῆς Ἀφρικῆς, δῆλο τὰ ἐνεργά ἥφαίστεια Κιλιμάντζαρο (5890 μ.), Κένυα (5640 μ.) καὶ Ἐλγκόν (4300 μ.) καθὼς καὶ τὸ δρος Ρουβενζόρι (5110 μ.) (Χαρτ. 49).

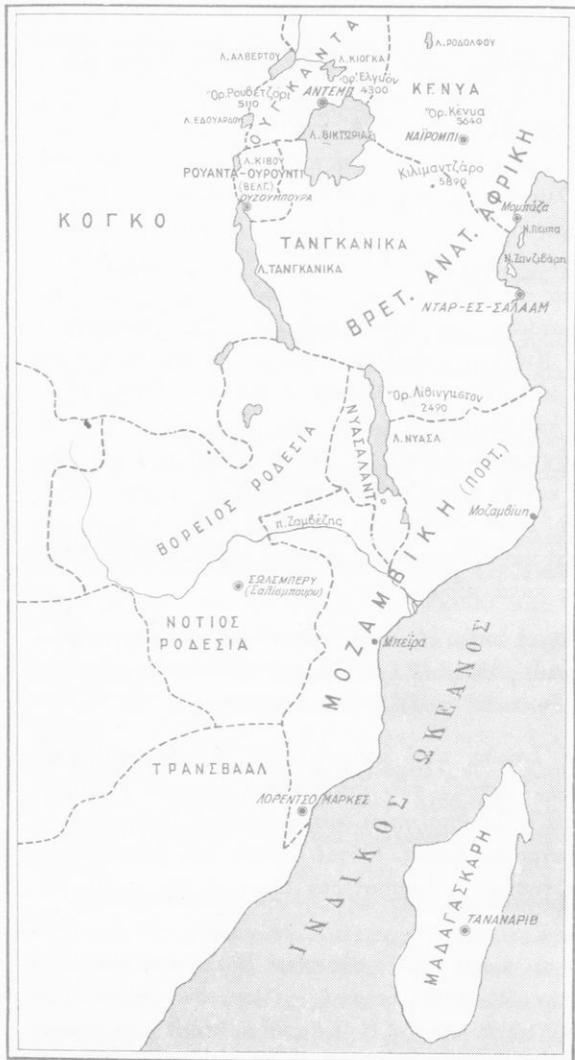
Μολονότι ἡ περιοχὴ αὐτὴ εὐρίσκεται πλησίον τοῦ Ἰσημερινοῦ, αἱ βροχαὶ δὲν εἶναι πολλαὶ καὶ ἐπικρατοῦν ἡ στέπη καὶ ἡ σαβάνα, δάση δὲ ἀνευρίσκονται κυρίως κατὰ μῆκος τῶν ποταμῶν.

Οἱ κάτοικοι ἀσχολοῦνται εἰς τὴν γεωργίαν καὶ τὴν κτηνοτροφίαν. Ἡ Βρετ. Ἀνατολικὴ Ἀφρικὴ ἔχει ἀρκετὰ δρυκτά μεταξύ τῶν ὁποίων καὶ κασπίτερον, χαλκόν, χρυσὸν καὶ ἀδάμαντας.

Ἐκτὸς ἀπὸ 250.000 Ἰνδούς, περὶ τοὺς 70.000 Ἀραβεῖς καὶ περὶ τοὺς 60.000 Εύρωπαίους (μεταξὺ τῶν ὁποίων καὶ ἀρκετοὶ Ἑλληνες, ζῶντες κυρίως εἰς Κένυα), οἱ ὑπόλοιποι κάτοικοι εἶναι Νέγροι, ἀνήκοντες εἰς διαφόρους Νεγρικάς φυλάς. Οὗτοι ζητοῦν καὶ ἀγωνίζονται διὰ νὰ ἐπιτύχουν ἀνεξαρτησίαν (περισσότερον ὅλων οἱ τῆς φυλῆς Κικουγιοῦ).

Ἡ Ἀνατολικὴ Ἀφρικὴ περιλαμβάνει τὰς τέως Βρετ. ἀποικίας:

Οὐγκάντα μὲν ἔκτασιν 243.500 τετραγ. χιλιομ. καὶ πληθυσμὸν 6.500.000 κ. (πυκνότης πληθ. 25). Ἡ Καμπάλα, παρὰ τὴν λίμνην Βικτωρίαν εἶναι ἡ πρωτεύουσα καὶ ἡ μεγαλυτέρα πόλις τῆς (40.000 κ.). Συνδέεται σιδηροδρομικῶς μετὰ τοῦ εἰς τὸν Ἰνδικὸν Ὡκεανὸν λιμένος Μορπάζα (ἡ Μορπάσα).

Χαρτ. 48. Βρετ. Ἀνατ. Ἀφρική καὶ Μοζαμβίκη.

δικόν Ὡκεανόν. Ἡ Ταγκανίκα καὶ ἡ Ζανζιβάρη ἀπονδίαιν τῆς Τανζανίας ἀπὸ τὸ 1964.

164 *χολ*

Κένυα ἐκτάσεως

582.650 τετραγ. χιλιομ. καὶ πληθυσμῷ 6.048.000 κ. ἐκ τῶν ὁποίων περὶ τὰς 11.000 Εύρωπαῖς (πυκνότης 10), μὲ πρωτεύουσαν τὴν Ναϊρόποτι (215.000 κ.). Ἡ Μορπάζα (80.000 κ.) εἶναι ὁ μοναδικὸς λιμὴν τῆς Κένυας.

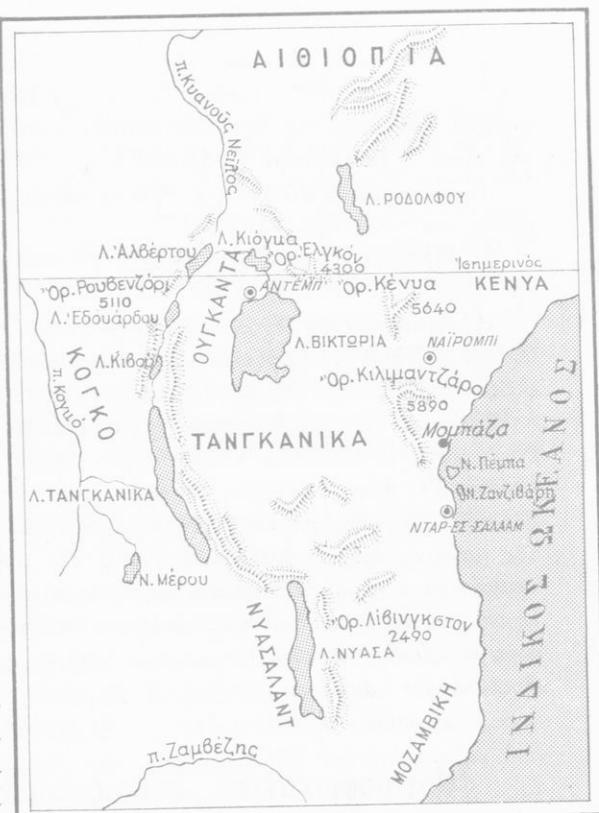
Ταγκανίκα. Ἐχει αὕτη ἔκτασιν 935.500 τετρ. χιλιομ. καὶ πληθυσμὸν 8.325.000 κ. (πυκνότης πληθ. 9). Πρωτεύουσά της εἶναι ἡ Ντάρ - ες - Σαλάμ (130.000 κ. ἐξ ὧν 4.000 Εύρωπαῖς).

Πλὴν τῶν ἡνωτέρω, εἰς τὴν Ἀνατολικὴν Ἀφρικὴν ἀνήκουν ἡ νῆσος Ζανζιβάρη, μὲ πρωτεύουσαν τὴν διμώνυμον πόλιν καὶ λιμένα Ζανζιβάρη (58.000 κ.) καὶ ἡ νῆσος Πέμπια. Ἀμφότεραι αἱ νῆσοι αῦται εὑρίσκονται εἰς τὸν Ἰν-

Μοζαμβίκη

Έκτείνεται νοτίως τῆς Ταγκανίκας καὶ Α. τῆς Ροδεσίας κατὰ μῆκος τοῦ Ἰνδικοῦ καὶ εἶναι ἡ πολυπληθεστέρα ἐκ τῶν ἀποικιῶν τῆς Πορτογαλίας. Ἐχει ἔκτασιν 771.000 τετρ. χιλιομ. καὶ πληθυσμὸν 6.000.000 κ. (πυκνότης πληθ. 8). Οἱ κάτοικοι, πλὴν ὅληγων Ἀσιατῶν καὶ Εὐρωπαίων εἶναι Νέγροι τῶν φυλῶν Μπαντού καὶ Ζουλού. Διαρρέεται ἀπὸ τὸν Ζαμβέζην ποταμόν, ὁ ὅποῖος χύνεται εἰς τὸν Ἰνδικὸν ὥπου σχηματίζει μέγα Δέλτα. Κατὰ τὸν ροῦν του σχηματίζει πολλοὺς καὶ μεγάλους καταρράκτας, ὃς πως τοὺς καταρράκτας τῆς Βικτωρίας, ὥπου τὸ ὄδωρ του πίπτει ἀπὸ ὕψους 140 μ.

Εἰς τὴν Μοζαμβίκην ἐπικρατοῦν αἱ σαβάναι καὶ κατὰ μῆκος τῶν ποταμῶν τὰ δάση, ἡ δὲ γεωργία καὶ ἡ κτηνοτροφία εἶναι αἱ κύριαι ἀπασχολήσεις τῶν κατοίκων. Καλλιεργοῦνται γενικῶς τὰ φυτὰ τὰ καλλιεργούμενα καὶ εἰς τὰς ἄλλας χώρας τῆς Ἀφρικῆς, τὰς ὅποιας ἔξητάσαμεν. Τὰ εὐφορώτερα ἐδάφη εὑρίσκονται εἰς τὴν πεδιάδα τοῦ Ζαμβέζη, ἡ ὅποια εἶναι ἡ μεγαλυτέρα πεδιάς τῆς Ἀφρικῆς. Ἡ Λουρέντσο - Μάρκες (93.000 κ.) εἶναι ἡ πρωτεύουσα.

Χαρτ. 49. Βρεταννικὴ Ἀνατολικὴ Ἀφρική.

V. ΝΟΤΙΟΣ ΑΦΡΙΚΗ

Είναι τὸ νοτιώτερον τμῆμα τῆς Ἀφρικῆς καὶ περιλαμβάνει τὴν Βρεταννικὴν N. Ἀφρικὴν καὶ τὴν Νοτιοαφρικανικὴν Ἐνωσιν μετὰ τῆς Ν.Δ. Ἀφρικῆς (Χαρτ. 50).

Τέως Βρεταννικὴ N. Ἀφρικὴ

Εἰς ταύτην ἀνήκουν :

Ἡ Ἐνωσις Ροδεσίας καὶ Νυασσαλάνδης ἢ Κεντροαφρικανικὴ Ἐνωσις. Περιλαμβάνει αὐτὴ τὴν Βορ. καὶ τὴν Νοτ. Ροδεσίαν καὶ τὴν Νυασσαλάνδην σήμερον ἡ Βόρ. Ροδεσία ὄνομάζεται Ζαμπία καὶ ἡ Νυασσαλάνδη Μαλάουΐ καὶ ἔχει ἔκτασιν 1.263.115 τετρ. χιλ. καὶ πληθυσμὸν 8.000.000 κ. (πυκνότης πληθ. 7). Είναι μία αὐτόνομος Ὁμοσπονδία ἀνήκουσα εἰς τὴν Βρεταννικὴν Κοινοπολιτείαν. Πρωτεύουσά της είναι ἡ Σάλσμπερυ (262.000 κ.).

Ἡ Μπετσιουαναλάνδη ἢ Μποτσουάνα μὲ ἔκτασιν 712.000 τετρ. χιλιομ. καὶ πληθυσμὸν 296.000.

Ἡ Μπασσουτολάνδη ἢ Λεζόθο μὲ ἔκτασιν 30.350 τετρ. χιλιομ. καὶ πληθυσμὸν 626.000 κ. καὶ

Ἡ Ζουαζιλάνδη ἔχουσα ἔκτασιν 17.364 τετρ. χιλιομ. καὶ πληθυσμὸν 237.000 κ. Ἀμφότεραι αἱ τελευταῖαι εὐρίσκονται ἐντὸς τοῦ ἐδάφους τῆς Νοτιοαφρικανικῆς Ἐνώσεως (Χαρτ. 50).

Είναι καὶ αἱ τρεῖς ἀνωτέρω χῶραι ἀποικίαι τῆς Μεγ. Βρεταννίας, ἔχουν κατὰ τὸ πλεῖστον κλῖμα θερμόν, ὑγρὸν καὶ ἀνθυγειενόν, καλύπτονται ἀπὸ δάση ἢ σαβάνας καὶ μαστίζονται ἀπὸ τὴν μυῖαν Τσὲ - Τσέ. Εἰς τὰ N. τῆς Μπετσιουαναλάνδης προεκτείνεται καὶ τὸ ἀνατολικὸν μέρος τῆς μεγάλης ἐρήμου Καλαχάρι. Λόγῳ τῆς μυίας Τσὲ-Τσέ ἡ κτηνοτροφία είναι ἀσήμαντος. Καλλιεργοῦνται κυρίως ὀρειβόσιτος, βάμβαξ, καπνός, τέιον, ἐσπεριδοειδῆ καὶ διάφορα ὄπωροφόρα. Ὑπάρχουν σημαντικὰ μεταλλεύματα μολύβδου, χαλκοῦ, ἀργύρου, χρυσοῦ κλπ. Οἱ κάτοικοι είναι Νέγροι (ἀνήκοντες κυρίως εἰς τὴν φυλὴν τῶν Μπαντού) πλὴν δλίγων Εὐρωπαίων, οἱ ὅποιοι ἔχουν ἐκεῖ μεγάλα ἀγροκτήματα. ☺

Νοτιοαφρικανικὴ Ἐνωσις καὶ ΝΔ. Ἀφρικὴ

Ἡ Νοτιοαφρικανικὴ Ἐνωσις, Ἀγγλικὴ ἀποικία μέχρι τοῦ 1910, είναι ἀπὸ τότε ἀνεξάρτητος Δημοκρατία. Ἀνήκουσα μέχρι τοῦ 1961

εις τὴν Βρετ. Κοινοπολιτείαν ἀπεσχίσθη ἔκτοτε ταύτης. Ὑπὸ τὴν κηδεμονίαν τῆς εὐρίσκεται ἀπὸ τοῦ τέλους τοῦ Α' Παγκοσμίου πολέμου καὶ ἡ Ν.Δ. Ἀφρική, ἣτις ἔχει ἔκτασιν 834.000 τετρ. χιλιομ. καὶ πληθυσμὸν μόλις 460.000 κ., διότι κατέχεται κατὰ μέγα μέρος τῆς ἀπὸ τὴν μεγάλην Ἐρημον Καλαχάρι. Ἡ Νοτιοαφρικανικὴ Ἔνωσις ἀπετελέσθη ἀπὸ τὴν συνένωσιν τῆς χώρας τοῦ Ἀκρωτηρίου, τοῦ Νατάλ, τοῦ Τράνσβααλ καὶ τοῦ ἐλευθέρου κράτους τῆς Ὀράνγκης. Ἐχει ἔκτασιν 1.223.000 τετρ. χιλιομ. καὶ πληθυσμὸν 20.113·000 κ. (πυκνότης πληθ. 11). Ὁλη ἡ χώρα εἶναι ἐν μέγα δροπέδιον καὶ μόνον εἰς τὰ παράλια συναντῶνται πεδιάδες.

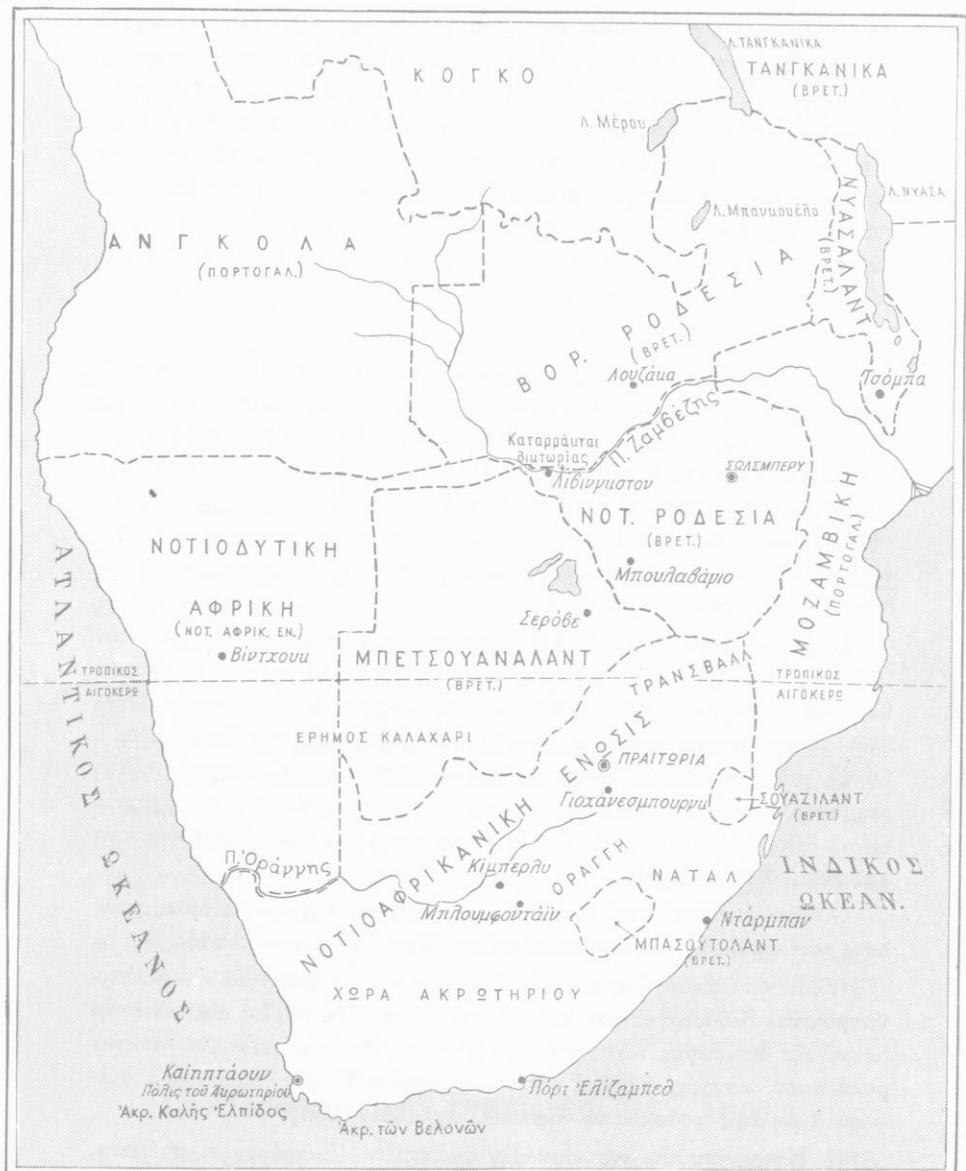
Τὰ νότια τῆς χώρας, δηλ. ἡ χώρα τοῦ Ἀκρωτηρίου, ἔχει κλῖμα καὶ βλάστησιν παρόμοια πρὸς τὰ τῶν χωρῶν τῆς Μεσογείου, λόγῳ τῆς θέσεώς της ἐν τῇ νοτιώ Εὐκράτω ζώνῃ. Ἡ ὑπόλοιπος χώρα καλύπτεται ἀπὸ στέππας ἢ σαβάνας (ἀναλόγως τῶν βροχῶν) πλὴν τοῦ βορειοτέρου μέρους της, τὸ ὅποῖον εἶναι ἐρημικὸν, ἀποτελοῦν προέκτασιν τῆς Ἐρήμου Καλαχάρι. Τὸ ἡπειρωτικὸν μέχρις ἐρημικοῦ κλίματος τοῦ ἐσωτερικοῦ τῆς χώρας καὶ ἴδιως τοῦ βορείου τμήματος τῆς διείλεται εἰς τὴν διάταξιν τῶν δρέων, τὰ ὅποια περιβάλλουν τὸ ἐσωτερικὸν τοῦ δροπεδίου.

Ἡ δυτικὴ ἀκτὴ ἔχει κλῖμα ξηρότερον τῆς ἀνατολικῆς, διότι εἰς τὸν Ἰνδικὸν Ὡκεανὸν καὶ πλησίον τῆς ἀνατολικῆς ἀκτῆς ὑπάρχει ἐν Θερμὸν θαλάσσιον ρεῦμα. Ἀντιθέτως πλησίον τῆς πρὸς τὸν Ν. Ἀτλαντικὸν Ὡκεανὸν ἀκτῆς ὑπάρχει ρεῦμα ψυχρὸν (τὸ ψυχρὸν ρεῦμα τῆς Βεγγουέλας). Οἱ ἐκ τοῦ Ἀτλαντικοῦ ἀνεμοί, φθάνοντες ὑπεράνω τοῦ ψυχροῦ τούτου ρεύματος, ψύχονται καὶ ἀφήνουν ἔκει τοὺς ὑδρατμούς των εἰς βροχήν. Οὔτω δταν φθάσουν εἰς τὴν ξηρὰν ἔχουν ἀποβάλει τοὺς ὑδρατμούς των καὶ εἶναι ἀνεμοί ξηροί.

Οἱ Ὀράνγκης εἶναι ὁ μεγαλύτερος ποταμός της. Ἐχει ὅμως πολλοὺς καταρράκτας, οἱ ὅποιοι τὸν ἐμποδίζουν νὰ εἶναι πλωτός.

Κυριωτέρα ἀπασχόλησις τῶν κατοίκων εἶναι ἡ γεωργία καὶ ἡ κτηνοτροφία. Καλλιεργοῦνται κυρίως ἀραβόσιτος, (ὁ ὅποῖος ἀποτελεῖ τὴν βάσιν τῆς διατροφῆς τῶν κατοίκων), σῖτος, σόργον, γεώμηλα, σωκχαροκάλαμον, καπνός, βάμβαξ, τέιον, ἐσπεριδοειδῆ καὶ ὄπωροφόρα διάφορα (μηλέα, ροδακινέα, ἄμπελοι, ἀχλαδέαι κλπ.).

Ἡ Κτηνοτροφία ἔχει ἀρκετὴν ἀνάπτυξιν. Ἐκτρέφονται πρόβατα, αἴγες, βοοειδῆ, ἵπποι, ήμίονοι, δνοι, χοῖροι. Διατρέφονται ἐπίσης ἀρκε-

Χαρτ. 50 Νοτιος Ἀφρικης.

τὰ πουλερικά καὶ στρουθοκάμηλοι διὰ τὸ πολύτιμον πτέρωμά των. Οἱ ἰχθῦς εἶναι ἀφθονοι εἰς τὰ παράλια καὶ ἡ ἀλιεία ἀρκετὰ ἀποδοτική.

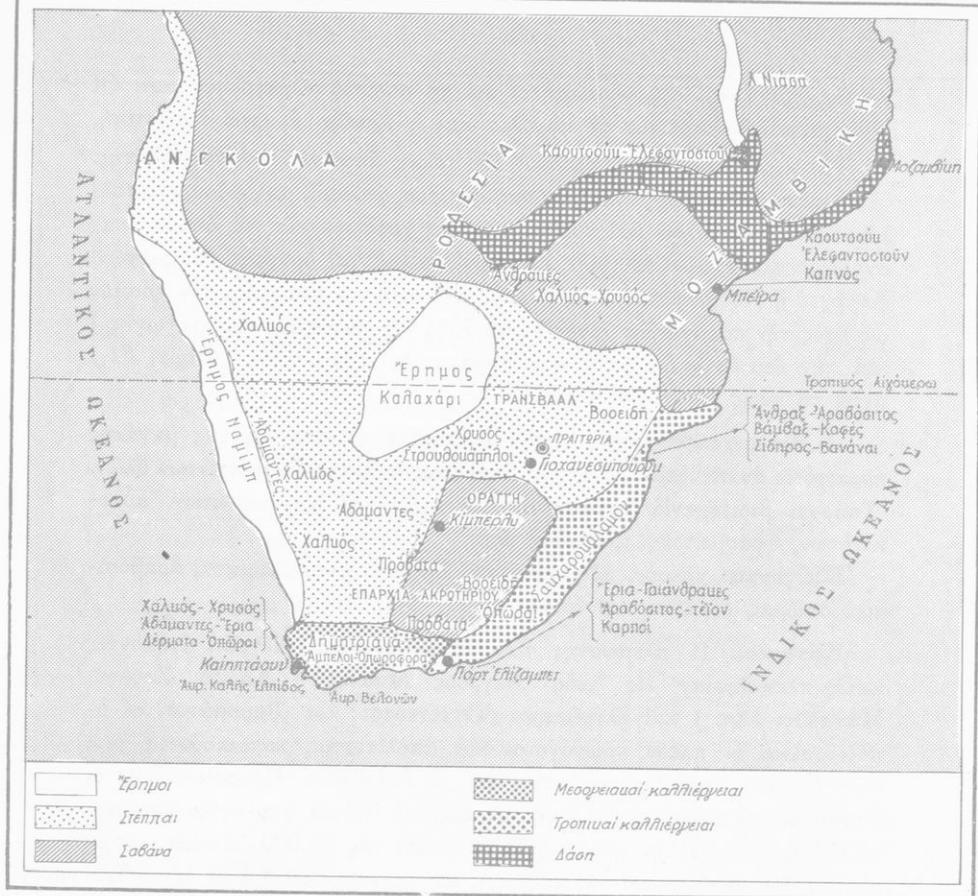
Τὸν κυριώτερον δῆμας πλοῦτον τῆς χώρας ἀποτελοῦν τὰ **ὅρυκτά της**. Ὑπάρχουν ἀνθρακες, μεταλλεύματα ἀργύρου, χαλκοῦ, μολύβδου καὶ πολλῶν ὄλλων μετάλλων καὶ κυρίως πλούσια χρυσωρυχεῖα, τὰ ὅποια ἀπασχολοῦν πλέον τῶν 300.000 ἐργατῶν, καθὼς καὶ ὁρυχεῖα ἀδαμάντων. Κατέχει ἡ Νοτιοαφρικανικὴ "Ἐνωσις τὴν πρώτην θέσιν εἰς τὸν κόσμον ὡς πρὸς τὴν παραγωγὴν χρυσοῦ (τὰ 50% τῆς παγκοσμίου παραγωγῆς) καὶ τὴν δευτέραν ὡς πρὸς τὴν παραγωγὴν ἀδαμάντων (Χαρτ. 51) μετὰ τὸ τέως Βελγικὸν Κογκό.

"**Η Βιομηχανία** ἔχει ἀρκετὴν ἀνάπτυξιν καὶ δυνατότητας μεγάλης περαιτέρω ἀναπτύξεως λόγω τῆς ὑπάρχεως ἀνθράκων καὶ πρώτων ὄλλων. Ὑπάρχει βιομηχανία κατασκευῆς μηχανῶν καὶ μηχανημάτων, αὐτοκινήτων, ὑφασμάτων, τροφίμων κλπ.

"**Εξάγονται** χρυσός, ἀδάμαντες καὶ διάφορα μεταλλεύματα, ἀραβόσιτος, δύπωραι, δέρματα καὶ ἔριον.

Κάτοικοι. "Η πλειονότης τῶν κατοίκων εἶναι **Νέγροι**, ἀνήκοντες κατὰ πλειοψηφίαν εἰς τοὺς Νέγρους Μπαντού (Κάφροι, Ζουλού, Μπασοῦτι κλπ.) καὶ ὀλιγώτεροι **Οττεντότοι** καὶ **Βουσμάνοι**, οἱ δοποῖοι εἶναι οἱ πλέον πρωτόγονοι καὶ ἀπολίτιστοι, κατοικοῦντες περὶ τὴν "Ερημὸν Καλαχάρι καὶ τείνοντες νὰ ἔκλειψουν. Προσομοιάζουν οἱ Βουσμάνοι μὲ τοὺς Νεγρίτας τῆς Ἀσίας. Οἱ Νέγροι ὑπολογίζονται περὶ τὰ 8,5 ἑκατομ. Πλὴν αὐτῶν ζοῦν καὶ περὶ τὰς 50.000 Ἀσιᾶται (κυρίως Ἰνδοί, Κινέζοι καὶ Μαλαΐσοι), μεταβάντες ἐκεῖ διὰ νὰ ἐργασθοῦν ὡς ἐργάται καὶ παραμείναντες μονίμως. Οἱ Λευκοὶ ὑπολογίζονται εἰς 2.650.000 καὶ οἱ περισσότεροι παραμένουν εἰς τὴν χώραν τοῦ Ἀκρωτηρίου λόγω τοῦ καλοῦ, παρομοίου πρὸς τὸ μεσογειακόν, κλίματός της. Περὶ τὸ 1.000.000 ὑπολογίζονται οἱ μιγάδες. Διαρκεῖς ἔριδες ὑφίστανται μεταξὺ τῶν Λευκῶν καὶ τῶν ἐγχρώμων, τοὺς δοποίους οἱ Λευκοὶ θεωροῦν ὡς κατωτέρους των καὶ τοὺς περιφρονοῦν. Οἱ πρῶτοι ἀποικοὶ ἦσαν Ὀλλανδοί (τὸ 1652 μ.Χ.) οἱ λεγόμενοι **Μπόερς**.

Σπουδαιότεραι πόλεις εἶναι: **Πραιτωρία** (350.000 κ.) καὶ **Καιηπτάουν** (ἡ πόλις τοῦ Ἀκρωτηρίου 730.000 κ. ἐξ ὧν αἱ 250.000 Λευκοί). "Η πρώτη εἶναι ἔδρα τῆς Κυβερνήσεως, ἡ δὲ δευτέρα τοῦ Κοινοβουλίου. Διὰ τοῦτο θεωροῦνται ἀμφότεραι ὡς πρω-

Χαρτ. 51. Οικονομικός Νοτίου Αφρικής.

τεύουσαι τῆς Νοτιοαφρικανικῆς 'Ενώσεως. Τὸ Καιηπτάουν εἶναι καλὸς λιμὴν καὶ πρωτεύουσα τῆς χώρας τοῦ 'Ακρωτηρίου. Γιοχάνεσμπουργκ (1.000.000 κ. ἐξ ὄν 350.000 Λευκοί) εἶναι ἡ μεγαλυτέρα πόλις τῆς 'Ενώσεως. Τὸ Ντάρμπαν (ἢ Ντονρυπτὰν 640.000 κ. ἐξ ὄν τὸ 1/3 Λευκοί, τὸ 1/3 Νέγροι καὶ τὸ 1/3 'Ασιτᾶται) εἶναι λιμὴν καὶ πρωτεύουσα τοῦ Νατάλ. Μπλουμφοντάϊν, πρωτεύουσα τοῦ ἔλευθέρου κράτους τῆς 'Οράνγκης (110.000 κ.). Πόρτ -'Ελίζαμπεθ (133.000 κ.) σημαντικὸς λιμὴν καὶ Κιμπερλέϋ (56.000 κ. ἐξ ὄν 20.000 Λευκοί) δοφείλουν τὴν δημιουργίαν τῶν εἰς τὰ ἔκει ἀνακαλυφθέντα ἀδαμαντωρυχεῖα.

Τῆς ΝΔ. 'Αφρικῆς πρωτεύουσα εἶναι ἡ Ούντοκ (36.000 κ.).

VI. ΝΗΣΟΙ ΤΗΣ ΑΦΡΙΚΗΣ

ΝΗΣΟΙ ΤΟΥ ΙΝΔΙΚΟΥ ΩΚΕΑΝΟΥ

Εις τὸν Ἰνδικὸν Ὡκεανὸν πλὴν τῶν νήσων Ζανζιβάρης καὶ Πέμπας, τὰς ὅποιας ἀνεφέραμεν ἀνωτέρω, ὑπάρχουν καὶ αἱ :

Μαδαγασκάρη (Χαρτ. 48). Τὸ μέγεθος ταύτης εἶναι ὑπερτετραπλάσιον τῆς Ἐλλάδος. (590.000 τετρ. χιλιομ. ἐνῷ δὲ πληθυσμὸς μόλις φθάνει τὰ 6.750.000 κ.). Οἱ περισσότεροι κάτοικοι εἰναι Νέγροι. Υπάρχουν καὶ ἀρκετοὶ Ἀσιᾶται (τῆς Κιτρίνης φυλῆς) κατοικοῦντες τὴν νῆσον ἀπὸ παλαιοτάτων ἐποχῶν καὶ περὶ τοὺς 60.000 Λευκοὶ ίδίως Γάλλοι καὶ τινες Ἀραβεῖς καὶ μιγάδες. Ἡ Μαδαγασκάρη, πρότερον Γαλλικὴ ἀποικία, εἶναι σήμερον μία ἀνεξάρτητος Δημοκρατία, δύνομαζαμένη « Δημοκρατία Μαλγκάς ».

Τὸ κλῖμα εἶναι θερμὸν καθ' ὅλον τὸ ἔτος, ἡ διαφορὰ δὲ θερμοκρασίας μεταξὺ θέρους καὶ χειμῶνος μικρά.

Εἰς τὴν Ταναναρίβ, πρωτεύουσαν τῆς χώρας, ἡ μέση θερμοκρασία τοῦ Ιανουαρίου (θέρος) εἶναι 20° K. καὶ τοῦ Ιουλίου (χειμῶν) 14° K. Οἱ πνέοντες ἐκ τοῦ Ἰνδικοῦ Ὡκεανοῦ NA ἀνεμοὶ ἀφίνουν ἀρκετὰς βροχὰς εἰς τὰ ἀνατολικὰ παράλια καὶ τὰ δρη, τὸ ἐσωτερικὸν δυμας τῆς νήσου δέχεται δλίγας βροχὰς καὶ εἶναι στεππῶδες. Διὰ τοῦτο καὶ τὰ δάση εὑρίσκονται πρὸς τὴν ἀνατολικὴν πλευρὰν τῆς νήσου καὶ εἰς τὰ δρη, καλύπτονται δὲ τὰ 20% τῆς ἐπιφανείας της. Παράγεται ἀρκετὴ δρυζα, μανιόκα, γλυκοπατάται, καρφές καὶ ἀραχίδες, καθὼς καὶ ἀρκετὰ μπαχαρικά καὶ κινίνον ἔλαιον (ρετσινόλαδο).

Ἐχει ἡ νῆσος καὶ ἀρκετὰ δρυκτά, μεταξὺ τῶν ὅποιων πολυτίμους λίθους, χρυσὸν καὶ οὐράνιον. Ἡ Ταναναρίβ (193.000 κ.) ἔξ δη 7.500 Εὔρωπαιοι, εἶναι ἡ πρωτεύουσα.

Ἡ νῆσος Ρεουνιόν ἔκτασεως 2511 τετρ. χιλιομ. καὶ πληθ. 278.000 κατοίκων.

Αἱ νῆσοι Κομόραι, αἱ ὅποιαι εἶναι διάφοροι μικραὶ νησοῦδες ἔχουσαι συνολικῶς ἔκτασιν 2.171 τετρ. χιλιομ. καὶ πληθυσμὸν 170.000 κ.

Νῆσοι ἀνήκουσαι εἰς τὸ Ἡνωμ. Βασίλειον ὡς ἀποικίαι Βρεταννικαὶ αἱ : Μαυρίκιος, κειμένη πλησίον τῆς Μαδαγασκάρης (550.000

κ.) καὶ αἱ νῆσοι Σεῦχέλαι (39.000 κ.) εἰς μίαν τῶν ὁποίων ὀνομαζόμενην Μαχὲ ἐκρατήθη ὑπὸ τῶν Ἀγγλῶν ἔξοριστος ὁ Ἐθνάρχης τῆς Κύπρου Μακάριος.

ΝΗΣΟΙ ΤΟΥ ΑΤΛΑΝΤΙΚΟΥ

Αἱ εἰς τὸν Ἀτλαντικὸν νῆσοι τῆς Ἀφρικῆς ἀνήκουν εἰς τὴν Πορτογαλίαν, τὴν Ἰσπανίαν καὶ εἰς τὸ Ἡνωμένον Βασίλειον.

Εἰς τὴν Πορτογαλίαν ἀνήκουν αἱ νῆσοι :

Ἄζορα (285.000 κ.) καὶ ἡ νῆσος Μαδέρα (246.000 κ.). Εὔρισκονται αὗται δυτικῶς τοῦ Μαρόκου καὶ θεωροῦνται ὡς μητροπολιτικὸν Πορτογαλικὸν ἔδαφος, ἐπαρχία δηλαδὴ τῆς Πορτογαλίας. Παράγουν ἑσπεριδοειδῆ, βανάνας, διπώρας διαφόρους καὶ ἔχουν ἀμπελῶνας, οἱ διόποι δίδουν ὀνομαστούς οἶνους (οἵνοι Μαδέρας).

Αἱ νῆσοι τοῦ Πρασίνου Ἀκρωτηρίου (182.000 κ.), λεγόμεναι οὕτω διότι εὑρίσκονται πλησίον τοῦ Πρασίνου Ἀκρωτηρίου, τὸ ὅποιον εἶναι τὸ δυτικώτερον ἄκρον τῆς Ἀφρικῆς καὶ

Ἡ νῆσος τοῦ Ἀγ. Θωμᾶ (54.000 κ.) καὶ ἡ νῆσος Πρίνσιπε (7.000 κ.) εὑρίσκομεναι εἰς τὸν κόλπον τῆς Γουϊνέας.

Εἰς τὴν Ἰσπανίαν ἀνήκουν : Αἱ Κανάριοι νῆσοι (700.000 κ.) αἱ διοῖαι θεωροῦνται ὡς μητροπολιτικὸν Ἰσπανικὸν ἔδαφος (Ἰσπανικὴ ἐπαρχία). Ἐχουν ὀραῖον κλῖμα καὶ εὔφορον ἔδαφος. Καλλιεργοῦνται εἰς αὐτὰς βανάναι, ἀμπελοί, καφές, λαχανικά καὶ διάφορα ὀπωροφόρα δένδρα. Ἡ νῆσος Φερνάνδο - Πό, Ἰσπανικὴ ἀποικία εἰς τὸν κόλπον τῆς Γουϊνέας.

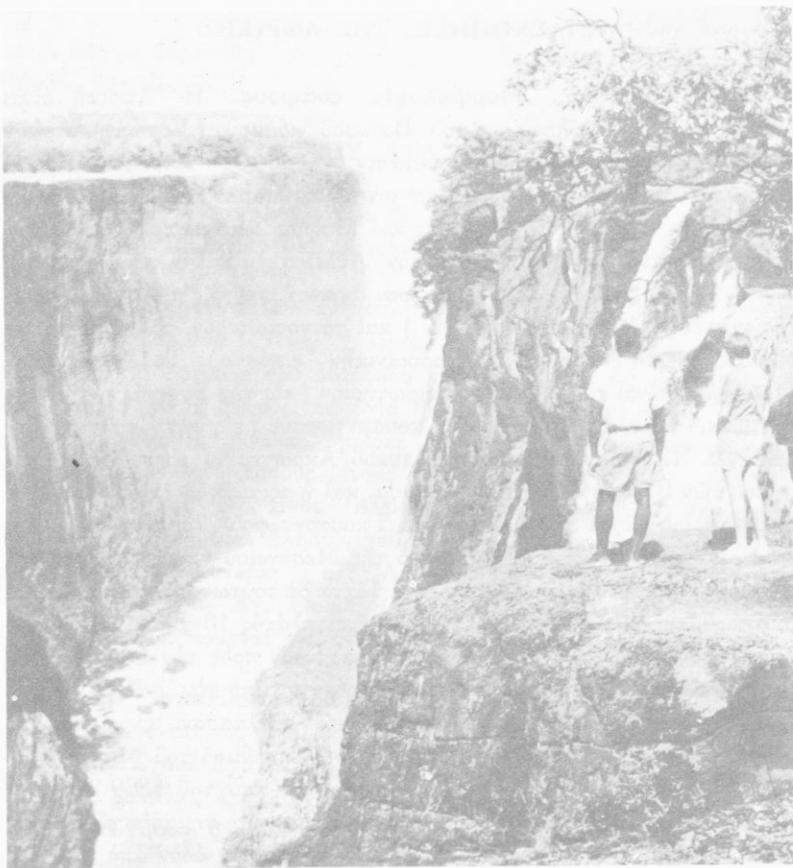
Εἰς τὴν Μεγάλην Βρεταννίαν ἀνήκουν Ἀγ. Ἐλένη (4.900 κ.) εἰς τὴν ὁποίαν ἐκρατήθη ἔξοριστος καὶ ἀπέθανεν ὁ Μέγας Ναπολέων καὶ ἡ Νῆσος τῆς Ἀναλήψεως ΒΔ. τῆς προηγουμένης (168 κατ.). Εἶναι αὗται Βρετανικαὶ ἀποικίαι.

α!
ΑΝΑΣΚΟΠΗΣΙΣ ΤΗΣ ΑΦΡΙΚΗΣ

Θέσις, **Μορφολογία** έδάφους. Η Αφρική είναι μία έκ τῶν τριῶν ήπειρων τοῦ Παλαιοῦ κόσμου (Εύρωπη - Ασία - Αφρική), ή τρίτη, ώς πρὸς τὴν ἔκτασιν (30.000.000 τετρ. χιλιομ.) καὶ ή ἔχουσα τὸν μικρότερον θαλάσσιον διαμελισμόν. Οἱ μόνοι ἀξιόλογοι κόλποι είναι δὲ τῆς Μεγάλης καὶ Μικρᾶς Σύρτεως εἰς τὴν Μεσόγειον, δὲ κόλπος τῆς Γουΐνέας εἰς τὸν Ἀτλαντικὸν καὶ δὲ τοῦ "Αντεν εἰς τὸν Ἰνδικὸν Ωκεανόν. Τὸ βορειότερον ἀκρωτήριόν της είναι τὸ Ἀκρωτήριον Λευκὸν (εἰς τὴν Τυνησίαν) καὶ τὸ νοτιώτερον, τὸ Ἀκρωτήριον τῶν Βελονῶν (εἰς τὴν Νοτιοαφρικανικὴν "Ενωσιν). Τὸ δυτικότερον ἀκρωτήριον είναι τὸ Πράσινον Ἀκρωτήριον (εἰς τὴν Σενεγάλην) καὶ τὸ ἀνατολικότερον, τὸ ἀκρωτήριον Γκουαρνταφού (εἰς τὴν Ἰταλικὴν Σομαλίαν). Η ἀπόστασις ἀπὸ τοῦ Λευκοῦ Ἀκρωτηρίου μέχρι τοῦ Ἀκρωτηρίου τῶν Βελονῶν είναι 8.000 χιλιομ. καὶ ή τοιαύτη ἀπὸ τοῦ Πρασίνου Ἀκρωτηρίου μέχρι τοῦ ἀκρωτηρίου Γκουαρνταφού 7.500 χιλιομ.

Βρέχεται ή Ἀφρική ἀπὸ Β. ὑπὸ τῆς Μεσογείου Θαλάσσης καὶ ἀπὸ Δ. ὑπὸ τοῦ Ἀτλαντικοῦ Ωκεανοῦ, τὰ ὅρματα δὲ τούτων συγκοινωνοῦν διὰ τοῦ πορθμοῦ τοῦ Γιβραλτάρ, δὲ ὅποιος ἔχει πλάτος 16 χιλιομ. καὶ μέγιστον βάθος 450 μ. Ἐκεῖ είναι τὸ πλησιέστερον πρὸς τὴν Εύρωπην μέρος τῆς Ἀφρικῆς. Πρὸς τὰ ἀνατολικὰ βρέχεται ἀπὸ τὸν Ἰνδικὸν Ωκεανόν, τὸν κόλπον τοῦ "Αντεν καὶ τὴν Ἐρυθρὰν Θάλασσαν. Οἱ κόλποι τοῦ "Αντεν συγκοινωνεῖ μὲ τὴν Ἐρυθρὰν διὰ τοῦ πορθμοῦ τοῦ Μπάμπ-έλ-Μαντέμπ. Η Ἐρυθρὰ Θάλασσα συγκοινωνεῖ (ἀπὸ τοῦ 1869) μὲ τὴν Μεσόγειον διὰ τῆς διώρυγος τοῦ Σουέζ, η οἰκονομικὴ σημασία τῆς δοποίας είναι μεγίστη, διότι συντομεύει πολὺ τὴν θαλάσσιαν δόδον ἀπὸ τῆς Εὐρώπης πρὸς τὰ παράλια τοῦ Περσικοῦ κόλπου καὶ τῆς Ἀπωνίας. Η διώρυξ διηνοίχθη ἐπὶ τῆς στενῆς χθαμαλῆς καὶ ἀμμώδους λωρίδος γῆς, η ὁποία λέγεται Ἰσθμὸς τοῦ Σουέζ καὶ ἀποτελεῖ τὰ δρια μεταξὺ Ἀσίας καὶ Ἀφρικῆς. Αἱ ἐργασίαι τῆς διανοίξεως τοῦ Ἰσθμοῦ ἤρχισαν τὸ 1859 καὶ ή διώρυξ ἤνοιξε τὸ 1869 διὰ τοὺς ναυτιλομένους.

Χαρακτηριστικὰ τῆς Ἀφρικῆς, ώς πρὸς τὴν μορφὴν τοῦ ἐδάφους τῆς, είναι τὰ ὑψηλὰ δρη τῆς Β. καὶ τῆς Α. Ἀφρικῆς, τὰ λεκανοπέδια τῶν ποταμῶν Σενεγάλη, Νίγηρος, Νείλου, Κόγκο καὶ Ζαμβέζη, τὸ λεκανοπέδιον τῆς λίμνης Τσάδ καὶ τὰ ἐκτεταμένα ὄροπέδια τῆς Αιθιοπίας, τῆς περιοχῆς τῶν Μεγάλων Λιμνῶν καὶ τῆς Ν. Ἀφρικῆς.

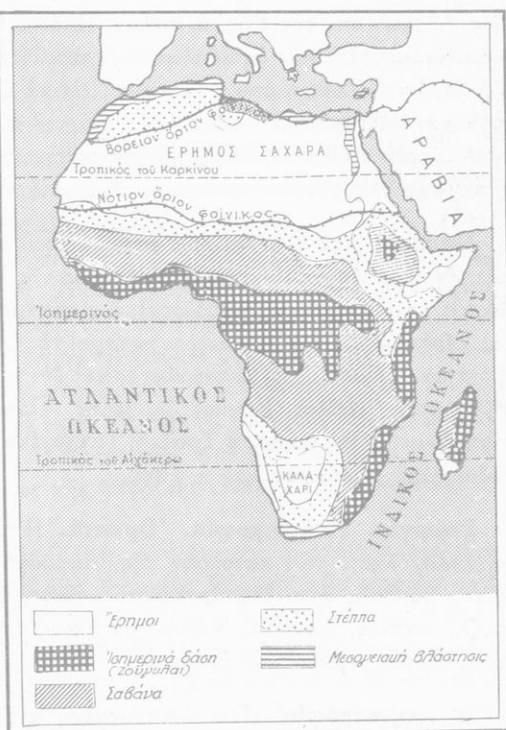
Οι μεγάλοι καταρράκται της Βικτωρίας είς τὸν ποταμὸν Ζαμβέζην.

Κλῖμα καὶ βλάστησις. Ἐπειδὴ δὲ ἡ Ἀφρικὴ διασχίζεται ὑπὸ τοῦ Ἰσημερινοῦ σχεδὸν εἰς τὸ μέσον τῆς, ἀνήκει, πλὴν τοῦ νοτιωτέρου καὶ βορειοτέρου μέρους τῆς, εἰς τὴν Διακεκαυμένην ζώνην καὶ ἔχει διὰ τοῦτο κατὰ τὸ μέγιστον μέρος τῆς κλῖμα θερμόν. Εἰς τὰς παρὰ τὸν Ἰσημερινὸν χώρας τῆς δὲ θερμοκρασία εἶναι ὁμοιόμορφος καθ' ὅλον τὸ ἔτος, κυμαινομένη μεταξὺ τῶν 24° ἔως 27° K. "Οσον ἀπομακρυνόμεθα τοῦ Ἰσημερινοῦ, δὲ θερμοκρασία γίνεται μεγαλυτέρα κατὰ τὸ θέρος, ἐνῷ κατὰ τὰς νύκτας τοῦ χειμῶνος πίπτει καὶ κάτω τοῦ 0° K. Εἰς τὰ πρὸς τὴν Μεσό-

γειον παράλια, καθώς και τὰ τοιαῦτα τοῦ νοτιωτέρου μέρους της (Χώραν τοῦ Ἀτλαντικοῦ), τὸ κλῖμα εἶναι μεσογειακόν. Αἱ βροχαὶ εἰς τὰ παράλια ταῦτα εἶναι ἀρκεταὶ καὶ πίπτουν συνήθως κατὰ τὸ φθινόπωρον καὶ τὸν χειμῶνα. "Οσον δμως προχωροῦμεν πρὸς τὸ ἐσωτερικόν, αἱ βροχαὶ γίνονται δὲ λιγώτεραι, τὸ κλῖμα στεππώδες καὶ ἐν συνεχείᾳ αἱ βροχαὶ γίνονται ἐλάχισται (κάτω τῶν 0,25 μ. ἐτησίως), μὲν ἀποτέλεσμα νὰ δημιουργηθοῦν ἔκει δύο μεγάλαι "Ερημοί, ή "Ερημος Σαχάρα καὶ ή "Ερημος Καλαχάρι (Χαρτ. 52). Νοτίως τῆς Σαχάρας καὶ βορείως τῆς Καλαχάρι αἱ βροχαὶ γίνονται πάλιν περισσότεραι, ἐπανεμφανίζεται η στέπη καὶ ἐν συνεχείᾳ η σαβάνα, (διότι αἱ βροχαὶ γίνονται περισσότεραι καθ' ὅσον πλησιάζει κανεὶς πρὸς τὸν Ἰσημερινόν).

Εἰς ἀπόστασιν 8° — 10° ἀπὸ τοῦ Ἰσημερινοῦ αἱ βροχαὶ εἶναι ἄφθονοι καθ' ὅλον τὸ ἔτος. Διὰ τοῦτο, βοσθούσης καὶ τῆς θερμοκρασίας, η δημοία διατηρεῖται καθ' ὅλον τὸ ἔτος γύρω ἀπὸ τοὺς 25°K . η βλάστησις εἰς τὴν περιοχὴν αὐτὴν δργιάζει καὶ ὑπάρχουν μεγάλα πυκνὰ καὶ ἀδιαπέραστα δάση (ζοῦγκλαι).

Εἰς τὰς στεππώδεις ἐκτάσεις ἐπικρατεῖ η κτηνοτροφία, ιδίως η τοιαύτη προβάτων. Αἱ σαβάναι εἶναι αἱ κατ' ἔξοχὴν ἐκτάσεις διὰ καλλιεργείας καὶ ἐπικρατεῖ εἰς αὐτὰς η γεωργία, δηπου δὲ δὲν ὑπάρχει η μυῖα Τσε — Τσέ, εἶναι

Διακεκαυμένη Ζώνη

Χαρτ. 52. Διακεκαυμένη Ζώνη.

άνεπτυγμένη καὶ ἡ κτηνοτροφία. Τὰ μεγάλα δάση δίδουν ἀφθονον ἔυλεισαν, μεταξὺ τῆς ὁποίας καὶ πολύτιμον τοιαύτην (μαόνι, ἔβενον κλπ.) καὶ ἀφθονα ἄλλα δασικά προϊόντα ἀπὸ τοὺς φοίνικας, τοὺς κοκκοφοίνικας, τοὺς ἐλαιοφοίνικας, τὰ καριτέ, τὰ ἀρτόδενδρα, τὰς Ἀραβικὰς ἀκακίας, τὰ καουτσουκόδενδρα, κλπ.

Τὰ ἄγρια ζῶα εἶναι ἀφθονα καὶ εἰς μεγάλην ποικιλίαν.

Οὐδεμία ἄλλη ἡπειρος ἔχει τόσον πλῆθος καὶ τοσαύτην ποικιλίαν ἀγρίων ζώων (τόσον σαρκοφάγων, ὅσον καὶ φυτοφάγων) θηλαστικῶν, ἔρπετῶν, πτηνῶν καὶ ἐντόμων. Λέοντες, λεοπαρδάλεις, πάνθηρες, θῶες, ρινοκέρωτες, ἵπποπόταμοι, ἐλέφαντες, ἀγριόχιροι, γαζέλαι, πλήθος πιθήκων. Ἐπίσης κροκόδειλοι καὶ διάφορα ἄλλα ἔρπετά, μεταξὺ τῶν ὅποιων καὶ δηλητηριώδεις ὄφεις καὶ δι μεγαλύτερος τῶν σήμερον συναντώμένων ὄφεων ἐπὶ τῆς Γῆς, δι πύθων. Πλήθος παντὸς εἴδους πτηνῶν καὶ ἐντόμων, μεταξὺ τῶν ὅποιων καὶ οἱ τερμῖται (λευκοὶ μύρμηκες) καὶ ἡ μυῖα Τσέ - Τσέ, ἡ ὅποια μεταδίδει εἰς τὰ ζῶα καὶ τὸν ἄνθρωπον τὴν τρομερὰν ὀσθένειαν τοῦ ὑπνου. Μεταξὺ τοῦ πλήθους τῶν πιθήκων εἶναι καὶ τὰ τρία εἶδη τῶν ἀνθρωποειδῶν πιθήκων (Χιμπαντζῆς, Γορίλλας, Ὁραγγουτάγκος), συναντώμενα μόνον εἰς τὴν Ἀφρικήν.

Ποταμοί καὶ Λίμναι. Οἱ μεγαλύτεροι ποταμοὶ τῆς Ἀφρικῆς εἶναι : Νεῖλος (ὁ ἐπιμηκέστερος ποταμὸς τῆς Γῆς), Σενεγάλης, Νίγηρ, Κόγκο (εἰς ἀπὸ τοὺς πολυυδροτέρους ποταμοὺς τῆς Γῆς), Ζαμβέζης, καὶ Ὁράνγκης. Οἱ περισσότεροι ποταμοὶ τῆς Ἀφρικῆς κατερχόμενοι ἀπὸ δροπέδια σχηματίζουν καταρράκτας καὶ δὲν εἶναι πλωτοὶ καθ' ὅλον τὸ μῆκος των (Νεῖλος, Κόγκο, Ζαμβέζης, Ὁράνγκης). Μεγαλύτεραι λίμναι εἶναι : ἡ Βικτωρία, ἡ Τσάδ, ἡ Ταγκανίκα, ἡ Νυάσσα, ἡ τοῦ Ἐδουάρδου, τοῦ Ροδόλφου καὶ ἡ Τάνα.

Γεωργία. Κτηνοτροφία. Ὁρυκτά. Ἡ γεωργία εἶναι ἡ κυριωτέρα ἀπασχόλησις τῶν κατοίκων τῆς Ἀφρικῆς. Τὰ κυριώτερα προϊόντα εἶναι : βάμβαξ, ἀραχίδες, ἀραβόσιτος, σῦτος, ὄσπρια, σαχχαροκάλαμον, ὅρυζα, καπνός, μανιόκα, κάρυα φοινίκων, κοκκοφοινίκων καὶ κάρυα κόλα, καφές, κακάο καὶ διπώραι.

Ἡ κτηνοτροφία εἶναι ἀνεπτυγμένη εἰς τὰς στεππώδεις ἐκτάσεις καὶ εἰς τὰς σαβάνας, ἐκεῖ ὅπου δὲν ὑπάρχει ἡ μυῖα Τσέ - Τσέ. Ἐκτρέφονται κατὰ πρῶτον λόγον πρόβατα καὶ αἴγες καὶ κατὰ δεύ-

τερον βοοειδῆ, κάμηλοι, ἵπποι, ὄνοι καὶ ἡμίονοι. Ἐκτρέφονται ἐπίσης πουλερικὰ καὶ στρουθοκάμηλοι (ἔξημερωμέναι) διὰ τὸ πτέρωμά των.

‘Ο δρυκτὸς πλοῦτος εἶναι ἀρκετός· φωσφορικὰ ἄλατα, τὸ πολύτιμον οὐράνιον, μεταλλεύματα διάφορα μέχρι καὶ χρυσοῦ καὶ πολύτιμοι λίθοι. Υπάρχει ἡ γνώμη ὅτι εἰς τὴν Σαχάραν ὑπάρχει καὶ ἄφθονον πετρέλαιον.

‘Η βιομηχανία εἶναι σχεδὸν ἀνύπαρκτος εἰς ὁλόκληρον τὴν ἦπειρον. Καὶ τοῦτο, διότι ἡ Ἀφρική κατὰ μέγιστον μέρος τῆς ἀπετελεῖτο ἀπὸ ἀποικίας, τὰς ὁποίας αἱ μητροπόλεις θέλουν κυρίως διὰ νὰ προμηθεύωνται ἀπὸ αὐτὰς πρώτας υλας καὶ νὰ διαθέτουν εἰς αὐτὰς τὰ βιομηχανικὰ προϊόντα των.

Πληθυσμός. Κάτοικοι. ‘Ο πληθυσμὸς τῆς Ἀφρικῆς ὀλέρχεται εἰς 344.000.000 κ. (πυκνότης πληθ. 8 κ. κατὰ τετρ. χιλιομ.). Οὕτω ἡ ἦπειρος αὐτή, ἔξαιρουμένης τῆς Αὐστρολίας, εἶναι ἡ ἀραιότερον κατοικουμένη ἦπειρος τῆς Γῆς. Εἶναι ἡ ἦπειρος τῶν Νέγρων, τῶν ἀνθρώπων δῆλος. τῆς Μαύρης φυλῆς καὶ διὰ τοῦτο λέγεται καὶ Μαύρη ἦπειρος. Μόνον οἱ κάτοικοι τῆς Β. καὶ τῆς ΒΑ. Ἀφρικῆς εἶναι Λευκοί. Ἄλλα καὶ ἐκ τούτων, οἱ ζῶντες εἰς τὰ νοτιώτερα τῆς Β. καὶ τῆς ΒΑ. Ἀφρικῆς (δῆλοι οἱ Μαυριτανοί, οἱ Τουαρέγκ, Τουμπού, Αλγύπτιοι, Αἴθιοπες) ἔχουν ὑποστῆ μεγάλην μὲ τοὺς Νέγρους ἐπιμιξίαν καὶ εἶναι ἔκδηλα ἐπ’ αὐτῶν τὰ Νεγρικὰ χαρακτηριστικά. Ἀρκετοί Λευκοί ζοῦν καὶ εἰς τὴν Νοτιοαφρικανικὴν “Ενωσιν, ἀπόγονοι κυρίως τῶν ‘Ολλανδῶν καὶ “Αγγλῶν ἀποίκων, τῶν ἐγκατασταθέντων ἐκεῖ. Εἰς τὴν Ν. Ἀφρικήν καὶ τὴν Μαδαγασκάρην ζοῦν καὶ ἀρκετοί ‘Ασιάται τῆς Κιτρίνης φυλῆς. Οἱ πλέον ἀπολίτιστοι ἀπὸ τοὺς Μαύρους τῆς Ἀφρικῆς εἶναι οἱ Βουσμάνοι καὶ οἱ Πηνυμαῖοι.

‘Η Ἀφρικὴ ἡτο μέχρι τοῦ 1959 ἡ μόνη ἦπειρος, ἡ ὁποία ἀπετελεῖτο κατὰ τὸ μέγιστον μέρος τῆς ἀπὸ ἀποικίας Εὐρωπαϊκῶν κρατῶν. Τὰ κράτη, τὰ ὄποια εἶχον ἀποικίας εἰς τὴν Ἀφρικὴν ἥσαν κυρίως ἡ Γαλλία, τὸ ‘Ην. Βασίλειον, τὸ Βέλγιον καὶ ἡ Πορτογαλία. Διατηροῦν εἰσέτι ἀρκετὰ μεγάλας ἀποικίας τὸ ‘Ηνωμένον Βασίλειον καὶ ἡ Πορτογαλία καὶ μικροτέρας ἡ ‘Ισπανία. οχ.)

Π Ι Ν Α Ξ Αος

Έμφασινων τὰ διάφορα κράτη τῆς Αφρικῆς μὲ τὴν ἔκτασιν καὶ τὸν πληθυσμὸν.

Κ ρ α τ η	Ἐκτασις (εἰς τετρ. χιλιού)	Πληθυσμὸς 1970 - 1971
ΒΟΡΕΙΟΣ ΑΦΡΙΚΗ		
Αλγυπτος (Δημοκρατία)	1.000.000	26.035.326
Λιβύη (βασίλειον)	1.760.000	1.759.540
Τυνησία (Δημοκρατία)	156.000	5.137.000
Αλγερία (Ανεξάρτητον Κράτος)	2.200.000	14.330.000
Ταγγέρη (Διεθνής ζώνη)	349	349.000
Μαρόκον (Σουλτανᾶτον)	450.000	15.525.000
ΔΥΤΙΚΗ ΑΦΡΙΚΗ		
Ίσπανικὴ Δυτ. Αφρικὴ (ἀπ. Ίσπ.)	300.375	61.300
Μαυριτανία (Δημοκρατία)	1.085.000	1.171.000
Σενεγάλη (Δημοκρατία)	198.000	3.925.000
Σουδανικὴ Δημοκρατία ἢ Μαλί	1.200.000	5.022.000
Δημοκρατία τοῦ Νίγηρος	1.250.000	4.016.000
Γαμβία (Βρετ. ἀποικία)	10.400	304.000
Πορτογαλικὴ Γουινέα (ὑπερπόντιον Πορτογαλ. ἔδαφος)	36.300	556.000
Δημοκρατία τῆς Γουινέας	246.000	3.921.000
Σιέρρα - Λεόνε (Δημοκρατία)	72.600	2.490.000
Λιβερία (Δημοκρατία)	111.400	1.171.000
Άκτη Ἐλεφαντόδοντος (Δημοκρ.)	322.000	4.310.000
Γκάνα (Δημοκρατία)	237.850	9.726.000
Τόγκο (Δημοκρατία)	57.000	1.862.000
Δασχομένη (Δημοκρατία)	116.000	2.686.000
Άνω Βόλτα (Δημοκρατία)	275.000	5.380.000
Νιγηρία (Δημοκρατία)	878.450	55.074.000
ΚΕΝΤΡΙΚΗ ἢ ΙΣΗΜΕΡΙΝΗ ΑΦΡΙΚΗ		
Δημοκρατία τῆς Τσάδ	1.284.000	3.706.000
Κεντραφρικανικὴ Δημοκρατία	617.000	1.612.000
Δημοκρατία τοῦ Κογκό (Μπρατζαβίλ)	324.000	936.000
Γκαμπόν (Δημοκρατία)	267.000	500.000
Καμερούν (Δημοκρατία)	432.000	5.836.000
Ίσημερινὴ Γουινέα (Ίσπαν. ἀποικ.)	26.000	290.000

Κράτη	Έκτασις (είς τετρ. χιλιομ.)	Πληθυσμός
Κογκό (Δημοκρατία) ή Ζαΐρ	2.345.000	21.568.000
Ρουάντα	26.338	3.587.000
Μπουρούντι	27.834	3.544.000
Καμπίνα }	8.000	12.000
Αγκόλα } Πορτογαλικαί ἀποικίαι	1.247.000	5.015.000
ΑΝΑΤΟΛΙΚΗ ΑΦΡΙΚΗ		
Όμοσπονδιαί Αιθιοπίας - Ερυθραίας (Αύτοχρατορία)	1.185.000	25.500.000
Σουδάν (Δημοκρατία)	2.506.000	15.695.000
Γαλλ. Σομαλία (Γαλλ. ἀποικία)	22.000	95.000
Σομαλία (Δημοκρατία)	640.000	2.789.000
Ούγκαντα (Βρετ. προτεκτ.) } Βρετανική	243.000	9.538.031
Κένυα (Βρετ. ἀποικ.) } Ανατολική	582.600	11.247.000
Τανγκανίκα } Αφρική	939.500	13.273.000
Μοζαμβίκη ή Πορτογαλ. Α. Αφρική Πορτογαλ. ἀποικία)	771.000	6.842.000
Κεντροαφρικανική "Ενωσις	1.263.115	14.000.000
Μποντσουάνα	712.000	648.000
Λεζόθο	30.350	1.043.000
Ζουαζιλάνδη (Βρετ. Προτ.) } Νέτρος Αφρική	17.364	408.000
Νοτιαφρικανική "Ενωσις (Δημ.)	1.223.000	20.113.000
ΝΔ. Αφρική (ὑπὸ τὴν κηδεμονίαν τῆς Νοτιοαφρικανικῆς 'Ενώσεως)	834.000	632.000
ΝΗΣΟΙ ΤΗΣ ΑΦΡΙΚΗΣ		
Μαδαγασκάρη (Δημοκρατία)	590.000	6.750.000
Μαυρικίου, Ροδίγου κλπ. (Βρετ.)	2.100	836.000
Σεϋχέλλαι (Βρετ.)	404	39.000
Κομόραι (Γαλλ.)	2.171	271.000
Ρεουνίδων (Γαλλ.)	2.511	446.000
'Αγ. Ελένης καὶ 'Αναλήψεως (Βρετ.)		
Κανάριοι καὶ Φερνάντο Πόλ καὶ		
'Αννομπόν (Ισπαν.)		
'Αζόραι. Μαδέρα. Νοι τοῦ Πρασίνου		
'Ακρωτηρίου, ἡ νῆσος τοῦ 'Αγ. Θωμᾶ καὶ ἡ νῆσος Πρένσιπε (Πορτογαλ.).		

Π Ι Ν Α Ε Βος

Έμφαίνων τὰς πρωτευούσας τῶν διαφόρων κρατῶν τῆς Ἀφρικης μὲ τὸν πληθυσμὸν των.

Κ ρ α τ η	Πρωτεύουσαι	Πληθυσμὸς
Αἴγυπτος (Ἡν. Ἀραβ. Δημ.)	Κάΐρον	3.050.000
Λιβύη	(Τρίπολις) — Ἐλ-Μπέιδα	(140.000)
Τυνησία	Τύνις	680.000
Ἄλγερία (ὑπερπόντ. Γαλ. ἔδαφος)	Ἄλγεριν	800.000
Ταγγέρη (Διεθνής)	Ταγγέρη	349.000
Μαρόκον	Ραμπάτ	180.000
Ισπανικὴ Δ. Ἀφρικὴ (ἀποικ.)	Σίντι - Ἰφνι	8.000
Μάυριτανία	Νουακότ	4.800
Σενεγάλη	Ντακάρ	320.000
Σαουδικὴ Δημοκρατία	Μπαμακό	85.000
Δημοκρατία τοῦ Νίγηρος	Νιαμέϋ	18.000
Γαμβία (Βρετ. ἀποικ.)	Μπάθιορστ	8.000
Πορτογαλικὴ Γουινέα (ὑπερπόντ.)	Μπισσώ	6.000
Δημοκρατία τῆς Γουινέας	Κόνακρυ	115.000
Σιέρρα Λεόνε	Φρητάουν	125.000
Λιβερία	Μονροβίο	60.000
Ἀκτὴ Ἐλεφαντόδοντος	Ἀμπιτζάν	180.000
Γκάνα	Ἄκκρα	320.000
Τόγκο	Λομέ	60.000
Δαχομέṇη	Πόρτο - Νόβο	32.000
Άνω Βόλτα	Ούαγκαντούγκου	50.000
Νιγηρία	Λάγγος	360.000
Τσάδ	Φόρτ - Λαμύ	45.000

Κράτη	Πρωτεύουσαι	Πληθυσμός
Κεντραφρικανική Δημοκρατία	Μπάνγκι	80.000
Δημοκρατία του Κογκό	Μπραζαβίλ	107.000
Γκαμπόν	Λιμπρέβιλ	22.000
Καμερούν	Γιαουντέ	55.000
Ισπανική Γουινέα (ἀποικία)	Σάντα - Ιζαμπέλ	11.000
Κογκό (τέως Βελγ.)	Λεοπόλντβιλ	367.000
Ρουάντα - Ούρούντι (ὑπὸ Βελγικὴν κηδεμονίαν)	Ούζουμπούρα	48.000
Καμπίντα καὶ Ἀγκόλα (Πορτογ. ἀποικία)	Λουάντα	200.000
Όμοσπονδία Αλθιοπίας - Ἐρυθραῖας Σουδάν	Ἀντίζ-Αμπέμπα	400.000
Γαλλ. Σομαλία (ἀποικ.)	Χαρτούμ	100.000
Σομαλία	Τσιμπούτι	30.000
Ούγκαντα (Βρετ. προτεκτ.)	Μογκαντίτσιο	68.000
Κένυα (Βρετ. ἀποικ.)	Καμπάλα	40.000
Τανγκανίκα (ὑπὸ Βρετ. κηδεμ.)	Ναϊρόμπι	215.000
Μοζαμβίκη (Πορτογ. ἀποικ.)	Ντάρ - ἐλ - Σαλαάμ	130.000
Κεντροαφρικανική "Ενωσις	Λουρέντσο - Μάρκες	93.000
Μπετσιουαναλάνδη	Σώλσμπερυ	262.000
Μπασουτολάνδη	Μάφεκινγκ	7.000
Ζουαζιλάνδη	Μασερού	5.000
	Μπαμπάν	10.000
	Πραιτωρία (ἔδρα Κοινοβουλίου)	350.000
Ν. Αφρική (ὑπὸ τὴν κηδεμονίαν τῆς Νοτιαφρικανικῆς "Ενώσεως")	καὶ Καιηπτάουν (ἔδρα Κυβερνήσεως)	730.000
Μαδαγασκάρη	Ούντοκ	36.000
	Ταναναρίβ	193.000

ΠΙΝΑΞ Γος

Έμφανων τὰ μεγαλύτερα ὅρη κατὰ σειρὰν ὑψους, ἀρχῆς γινομένης ἐκ τῶν ὑψηλοτέρων, ποταμοὺς καὶ λίμνας τῆς Ἀφρικῆς.

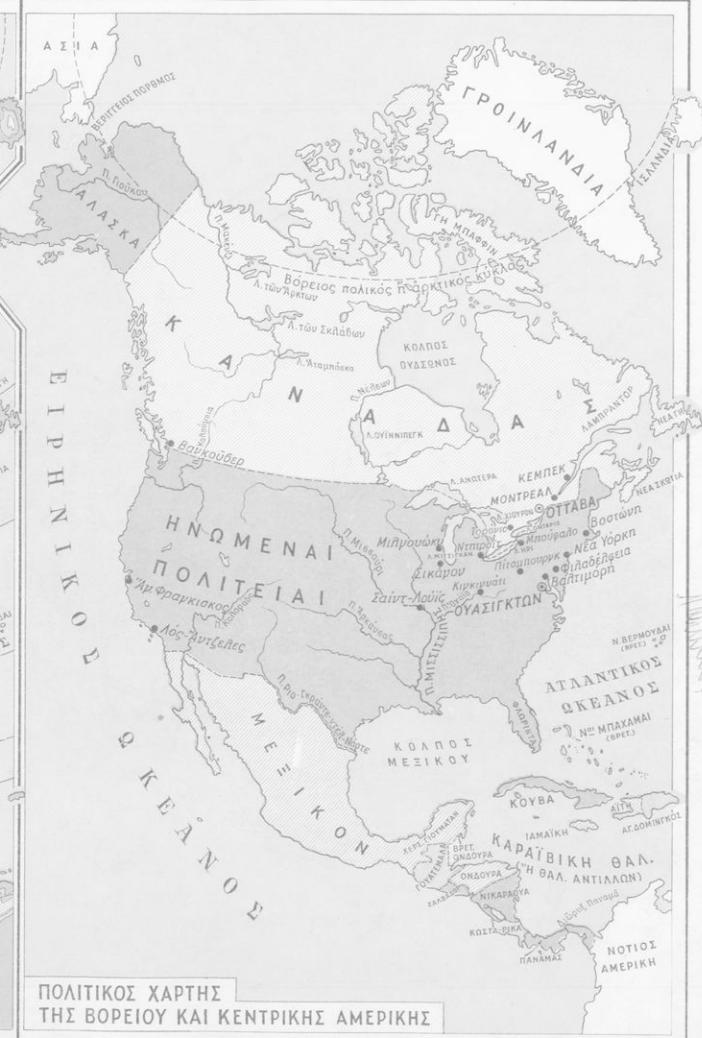
Όρη	Ποταμοί	Λίμναι
Κιλιμάντζαρο (ἐνεργ. ὡφ. 5890 μ.)	Νεῦλος	Τσάδ
Κένυα (ἐνεργ. ὡφ. 5640 μ.)	Σενεγάλης	Τάνα
Ρουβενζόρι (5110 μ.)	Νίγηρ	Τανγκανίκα
Καμερούν (ἐνεργ. ὡφ. 4500 μ.)	Ζαμβέζης	Ἀλβέρτου
Ἐλγκόν (ἐνεργ. ὡφ. 4300 μ.)	Οράνγκης	Ἐδουάρδου
Τύψηλός "Ατλας (4250 μ.)		Κιβού
Ντοῦρο (4127 μ.)		Μέρου
Μέσος "Ατλας (4080 μ.)		Βικτωρίας
Τιμπεστή (3145 μ.)		Κιόγκα
Ατακόρ (3006 μ.)		Νυάσσα
ὅρ. Σινά (2602 μ.)		
Πίρ (2500 μ.)		
Ντέλφα (2180 μ.)		
Σαρλιπ (1880 μ.)		
Νίμπα (1740 μ.)		
Φουτά — Ντζαλόν (1400 μ.)		

ΓΕΩΦΥΣΙΚΟΣ ΧΑΡΤΗΣ
ΤΗΣ ΒΟΡΕΙΟΥ ΚΑΙ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΑΜΕΡΙΚΗΣ

100° Μεσομβοίνος

ΠΟΛΙΤΙΚΟΣ ΧΑΡΤΗΣ
ΤΗΣ ΒΟΡΕΙΟΥ ΚΑΙ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΑΜΕΡΙΚΗΣ

Γ. ΑΜΕΡΙΚΗ

Γενικά. Η Αμερική είναι ή μόνη ήπειρος, ή όποια εύρισκεται εἰς τὸ Δυτικὸν Ἡμισφαῖριον. Ἐκτείνεται ἀπὸ Β. πρὸς Ν. μεταξὺ τοῦ Ἀτλαντικοῦ καὶ τοῦ Εἰρηνικοῦ Ὡκεανοῦ, βρεχομένη πρὸς τὰ βόρεια τῆς ὑπὸ τοῦ Β. Παγωμένου Ὡκεανοῦ. Ἀποτελεῖται ἀπὸ δύο μεγάλα τμήματα, τὴν Β. καὶ τὴν Ν. Αμερικήν, τὰ όποια συνδέονται μεταξὺ των διὰ μιᾶς στενῆς, σχετικῶς πρὸς ταῦτα, λωρίδος ἔηρας. Αὕτη ἀρχίζουσα ἀπὸ τῆς Ν. Αμερικῆς περιλαμβάνει καὶ ὀλόκληρον σχεδὸν τὸ Μεξικὸν καὶ λέγεται **Κεντρική Αμερική** (*"Eγχρ. Χαρτ. III"*).

Η Αμερικὴ ἀνεκαλύφθη τὸ 1492 ἀπὸ τὸν Ἰταλὸν (Γενουήσιον) ναυτικὸν Χριστόφορον Κολόμβον, διαμένοντα εἰς Ἰσπανίαν. Οὗτος ἀπεστάλη ἀπὸ τοὺς Ἰσπανοὺς βασιλεῖς μὲ τρία πλοῖα, διὰ νὰ φθάσῃ εἰς τὰς Ἰνδίας προχωρῶν πρὸς δυσμάς, ἀκολουθῶν δηλαδὴ δρόμου ἀντίθετον ἔκεινου, ὁ ὄποιος μέχρι τότε ἤκολουθεῖτο. Ἀναχωρήσας τὴν 3ην Αὐγούστου τοῦ 1492 ἀπὸ τὸν μικρὸν Ἰσπανικὸν λιμένα **Πάλος** (πολίχνην σήμερον, εὑρισκομένην μακρὰν τῆς θαλάσσης λόγῳ τῶν προσχώσεων, πλησίον τῆς ἐκβάλλοντος ποταμοῦ), ἔφθασε κατὰ τὴν νύκτα τῆς 11ης πρὸς τὴν 12ην Ὁκτωβρίου τοῦ αὐτοῦ ἔτους (δηλ. μετὰ δύο μῆνας καὶ 8 ἡμέρας) εἰς μίαν ἀπὸ τὰς Μπαχάμας νήσους (τὴν Σὰν - Σαλβαδὼρ) ἀνακαλύψας οὕτω ἐδάφος ἀνῆκον εἰς τὴν Αμερικήν, χωρὶς νὰ γνωρίζῃ ὁ Ἰδιος τοῦτο. Διότι ὁ Κολόμβος ἐνόμιζεν ὅτι πλέων πρὸς δυσμάς εἶχε φθάσει εἰς τὰς Δ. Ἰνδίας. Διὰ τοῦτο, τὰ ἐδάφη τὰ ὄποια ἀνεκαλύψεν, ὡνομάσθησαν Δυτικαὶ Ἰνδίαι. Δὲν ἐδόθη δῆμος τὸ δῆμονα τοῦ Κολόμβου εἰς τὴν Αμερικήν, ἀλλὰ τὸ δῆμονα ἐνὸς συντρόφου του, τοῦ Αμέρικο Βεσπούκι. Τοῦτο ἐγένετο ἀπὸ τὸν συντάξαντα τὸν χάρτην τῆς Αμερικῆς, τὸν Ἀλσατὸν Βαλνζεμύλλερ, εἰς τὸν ὄποιον εἶχον εἴπει ὅτι τὴν Αμερικήν ἀνεκάλυψεν ὁ Αμέρικο Βεσπούκι. Φαίνεται δῆμος τῆς Αμερικής εἶχον ἀνακαλύψει, πολὺ πρὸ τοῦ Κολόμβου (ἀπὸ τοῦ 1.000 μ.Χ.) καὶ εἶχον μεταβῆ ἐις αὐτὴν πολλάκις, οἱ περίφημοι Νορβηγοὶ θαλασσοπόροι Βίκινγκς. Ἡ ἀνακάλυψις δῆμος αὕτη δὲν ἐγνώσθη ἀπὸ τοὺς ἄλλους Εὐρωπαίους. Οἱ Βίκινγκς, ἀγνωστον διατί, ἐσταμάτησαν τὰ μέχρις ἐκεῖ ταξίδια των καὶ τὸ πρᾶγμα ἐλησμονήθη μὲ τὴν πάροδον τοῦ χρόνου.

Τὸ μεγαλύτερον μέρος τῆς Νοτίου καὶ ὅλη σχεδὸν ἡ Κεντρικὴ Α-

μερική εύρισκονται εἰς τὴν Διακεκαυμένην ζώνην (Χαρτ. 53), ἡ ὅποια ἐλάχιστα προσφέρεται διὰ τὴν ζωὴν τῶν Λευκῶν καὶ διὰ τὴν ἀνάπτυξιν τοῦ πολιτισμοῦ.

Τὸ δυτικὸν μέρος τῆς Ἀμερικανικῆς ἡπείρου εἶναι δρεινὸν μὲν ψηλὰ δρη, διήκοντα, σχεδὸν ἐν συνεχείᾳ, ἀπὸ τοῦ βορειοτέρου μέρους της, δηλαδὴ τοῦ ἀκρωτηρίου **Μπάρρου**, μέχρι τοῦ νοτιωτέρου, τοῦ ἀκρωτηρίου **Χόρν**. (Χαρτ. 53). Τὸ ἀνατολικὸν μέρος τῆς ἡπείρου ἔχει καὶ αὐτὸ δρη, ταῦτα ὅμως δὲν εἶναι ψηλὰ οὕτε καὶ συνεχῆ. Διακόπτονται εἰς πολλὰ μέρη των ἀπὸ πεδιάδας. Μεταξὺ τῶν δύο δρεινῶν τούτων τμημάτων ἔκτείνεται μία ἀπέραντος πεδινὴ ἔκτασις, διήκονσα ἀπὸ τοῦ κόλπου τοῦ **Οῦδσωνος** μέχρι καὶ τῆς **Παταγονίας** (διακοπτομένη μόνον ὑπὸ τοῦ κόλπου τοῦ **Μεξικοῦ**).

Ἡ Ἀμερική, ἣν καὶ ἀνεκαλύφθη πολὺ ἀργότερον τῆς Ἀφρικῆς, ἐν τούτοις ἔξηρευνήθη ταχέως καὶ ἐγένετο γνωστὴ καθ' ὅλην τῆς τὴν ἔκτασιν. Τοῦτο, διότι οἱ εἰς τὸν Ἀτλαντικὸν ἐκβάλλοντες ποταμοὶ τῆς Ἀμερικῆς, οἱ ὅποιοι εἶναι πλωτοί, καὶ ἡ Ἑλλειψις ἐκεῖ ψηλῶν ὁροσειρῶν ἐπέτρεψαν τὴν ἐκ τοῦ Ἀτλαντικοῦ εὔκολον διείσδυσιν εἰς τὸ ἐσωτερικὸν τῆς ἡπείρου, πρᾶγμα τὸ ὅποιον δὲν συνέβαινε διὰ τὴν Ἀφρικήν. Εἰς τὴν B. Ἀμερικὴν μετέβησαν, ὡς ἀποικοι κατ' ἀρχὰς καὶ ὡς μετανάσται κατόπιν, πολλοὶ Εὐρωπαῖοι λόγω τοῦ πλούτου τῆς καὶ τοῦ εὐκράτου κλίματός της. Οὗτοι σὺν τῷ χρόνῳ ἀπώθησαν πρὸς τὸ ἐσωτερικὸν τῆς ἡπείρου τοὺς ιθαγενεῖς Ἰνδιάνους (κληθέντας οὕτω, διότι ἐνομίσθη κατ' ἀρχὰς ὅτι δὲν ἐπρόκειτο περὶ νέας ἡπείρου, ἀλλὰ περὶ τῶν Ἰνδῶν), τοὺς ὅποιους κατεδίωξαν καὶ σὺν τῷ χρόνῳ τούς ἔξουθένωσαν τελείως. Σήμερον ἐλάχιστοι ἔξι αὐτῶν (μόλις περὶ τὰς 350.000) ἀπομένουν εἰς τὴν B. Ἀμερικὴν (ἐνῷ ύπολογίζεται ὅτι εἰς δύο δισκοληρον τὴν Ἀμερικὴν διῆρχον, διτε μετέβησαν ἐκεῖ οἱ Εὐρωπαῖοι, περὶ τὰ 10.000.000 - 20.000.000 ιθαγενῶν).

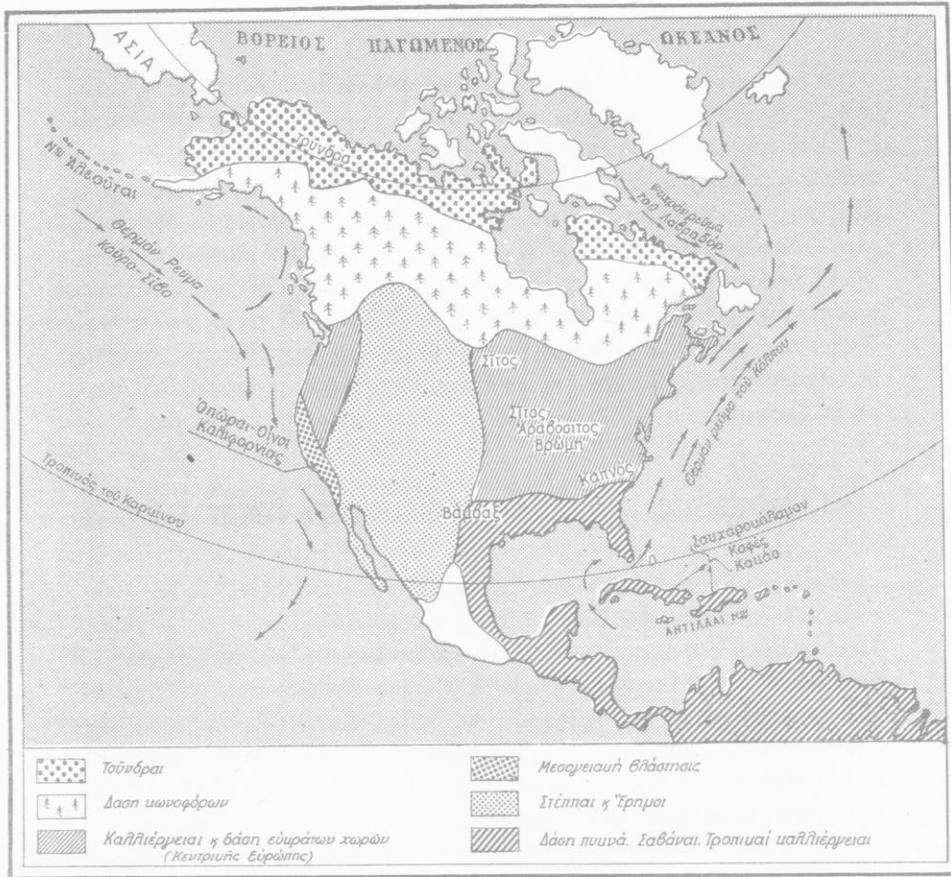
Οἱ εἰς τὴν Κεντρικὴν καὶ τὴν Νότιον Ἀμερικὴν ἐγκατασταθέντες Εὐρωπαῖοι ἦσαν κατὰ πολὺ διηγώτεροι τῶν ἐγκατασταθέντων εἰς τὴν Βόρειον τοιαύτην, λόγω τοῦ ἐπικρατοῦντος εἰς Κεντρ. καὶ N. Ἀμερικὴν θερμοῦ καὶ υγροῦ κλίματος. Εἰς τὴν Βόρειον Ἀμερικὴν μετέβησαν κατὰ πλειοψηφίαν Ἀγγλοσάξωνες, εἰς τὴν Νότιον δὲ καὶ Κεντρικὴν τοιαύτην κυρίως Ἰσπανοί καὶ Πορτογάλοι, λαοὶ δηλαδὴ Νεολατινικοί. Εἰς τὴν B. Ἀμερικὴν ἡ πλειονότης τῶν κατοίκων εἶναι Λευκοί, διότι ἐξωλοθρεύθησαν οἱ Ἰνδιάνοι. Εἰς τὴν Νότιον οἱ Ἰνδιάνοι δὲν ἐδιώχθησαν καὶ εἰς

μέγιστον μέρος οὗτοι, καθώς καὶ μιγάδες Ἰνδιάνων καὶ Λευκῶν, ἀποτελοῦν τὴν πλειονότητα τῶν κατοίκων.

Απὸ τὴν Ἀμερικανικὴν ἥπειρον μετεφέρθησαν εἰς τὴν Εὐρώπην πολλὰ ἐκ τῶν σήμερον εἰς αὐτὴν καλλιεργουμένων φυτῶν, ὅπως π.χ. ὁ ἀραβόσιτος, τὰ γεώμηλα, ἡ τομάτα, ἡ πιπεριά, ὁ καπνός, ἡ ἀραχίς, ὁ φασίολος κλπ. Ὁλόκληρος ἡ Ἀμερικὴ μετεβλήθη κατ' ἀρχὰς εἰς ἀποικίας Εὐρωπαϊκῶν κρατῶν. Οἱ κάτοικοι τῆς δύμας ἐζήτησαν συντόμως καὶ ἐπέτυχον, ἔπειτα ἀπὸ σκληρούς ἀγῶνας πρὸς τὰς μητροπόλεις, τὴν ἀνεξαρτησίαν των, ἰδρύσαντες ἀνεξαρτήτους Δημοκρατίας. Τὰς Δημοκρατίας αὐτὰς θὰ ἔξετάσωμεν κατωτέρω, ἀρχίζοντες ἀπὸ τὴν B. Ἀμερικήν.

I. ΒΟΡΕΙΟΣ Ἡ ΑΓΓΛΟΣΑΞΩΝΙΚΗ ΑΜΕΡΙΚΗ

Γενικά. Αὕτη εἶναι τὸ πρὸς B. τοῦ κόλπου τοῦ Μεξικοῦ καὶ τοῦ ποταμοῦ Ρίο-Γκράντε-ντελ-Νόρτε ("Εγχρ. Χαρτ. IV) μέρος τῆς Ἀμερικῆς. Περιλαμβάνει τὸν Καναδᾶν, τὰς Ἡν. Πολιτείας τῆς Ἀμερικῆς μετὰ τῆς χερσονήσου τῆς Ἀλάσκας, τὴν μεγάλην νῆσον Γροιλανδίαν (τὴν μεγαλύτεραν νῆσον τῆς Γῆς) καὶ διαφόρους ἄλλας νήσους. Εἰς τὰ βόρειά της ὑπάρχουν πολλαὶ μικραὶ καὶ μεγάλαι νῆσοι καὶ πλῆθος λιμνῶν, αἱ ὅποιαι ἐσχηματίσθησαν ἀπὸ τοὺς παγετῶνας (ὅπως αἱ λίμναι τῆς B. Εὐρώπης). Τὸ Δ. τμῆμα τῆς B. Ἀμερικῆς εἶναι δρεινόν, διασχιζόμενον ἀπὸ τὴν δροσειράν τῶν Βραχωδῶν δρέων, τὰ ὅποια ἀρχίζουν ἀπὸ τὴν χερσόνησον τῆς Ἀλάσκας φθάνοντα μέχρι τοῦ Μεξικοῦ. Δυτικῶτερον τούτων ὑψοῦνται τὰ Καταρρακτώδῃ (ἡ Κασκέντη) ὅρη, ή Σιέρρα Νεβάδα καὶ ἡ Παράκτιος δροσειρά. Ὅψουμένη πλησίον τῆς πρὸς τὸν Ειρηνικὸν ἀκτῆς καὶ παραλλήλως πρὸς τὴν θάλασσαν ("Εγχρ. Χαρτ. IV) . Τὰ ὡς ὅνω ὅρη σχηματισθέντα κατὰ τὸν αὐτὸν χρόνον μὲ τὰς Ἀλπεις, σχετικῶς δηλαδὴ προσφάτως, δὲν ἔχουν ὑποστῆ μεγάλας διαβρώσεις καὶ εἶναι ἀρκετά ὑψηλά, μὲ πολλὰς κορυφὰς ὑπερβαίνοντας εἰς ὄψος τὰ 4.000 μ. Ἡ ὑψηλοτέρα κορυφὴ τῶν εὑρίσκεται εἰς τὸ δρος τῆς Ἀλάσκας Μάκ - Κίνλεϋ (6337 μ.). Πρὸς τὰ ἀνατολικά τὰ ὅρη εἶναι χαμηλά, (διότι ἔχουν σχηματισθῆ παλαιότερον καὶ ἔχουν ὑποστῆ μεγάλην διάβρωσιν). Τοιαῦτα εἶναι τὰ Ἀππαλάχια (ἡ Ἀλεγάνεια ὅρη), κορυφαὶ τινες τῶν ὅποιων μόλις ὑπερβαίνονται τὰς 2.000 μ. Προεκτείνονται

Χαρτ. 53. Βλάστησις εις Βόρειον και Κεντρικήν Αμερικήν.

ταῦτα πρὸς Β. μέχρι τῆς χερσονήσου Λαβραδὸρ καὶ τῆς Νέας Γῆς, σχηματίζοντα τὰ Λαυρεντιανὰ δρόπεδια. Μεταξὺ τῶν Βραχωδῶν καὶ τῶν Καταρρακτωδῶν δρέων πρὸς Δ. καὶ τῶν Ἀπαλαχίων πρὸς Α. ἔκτείνονται μεγάλαι πεδιναὶ ἐκτάσεις, διαρρεόμεναι ἀπὸ τὸν Μισισι-
πῆν καὶ τοὺς παραποτάμους του.

Τὸ κλῖμα ποικίλλει ἀναλόγως τῆς θέσεως ἐκάστου τμήματος καὶ τοῦ ὄψους του. Γενικῶς τὰ Δ. παράλια, λόγω τοῦ ἔκειθεν διερχομένου θερμοῦ θαλασσίου ρεύματος (τοῦ λεγομένου *Κοῦρο - Σίβο*), εἶναι θερμότερα τῶν μέχρι τῆς Νέας Τόρκης ἀνατολικῶν παραλίων, διότι δὲ ἡ αὐτῶν

διέρχεται τὸ ψυχρὸν ρεῦμα τοῦ Λαβραδόρ (*Χαρτ. 53*). Οὕτω εἰς τὸ Βανκούβερ ἡ μέση θερμοκρασία τοῦ Ἰανουαρίου εἶναι 2° K., ἐνῷ εἰς τὸ Κεμπέκ, τὸ ὅποῖον εύρισκεται εἰς τὸ αὐτὸν γεωγραφικὸν πλάτος εἶναι -12° K. Αἱ μέχρι τῆς Νέας Σύρκης A. ἀκταὶ τῆς B. Ἀμερικῆς ἔχουν ἐπίσης πολὺ μικροτέρας θερμοκρασίας, ἀπὸ τὰς θερμοκρασίας τῶν εἰς τὸ αὐτὸν γεωγραφικὸν πλάτος εύρισκομένων ἀκτῶν τῆς Εὐρώπης (διὰ τῶν ὅποίων διέρχεται τὸ θερμὸν *Ρεῦμα τοῦ Κόλπου*). Νοτίως δύμως τῆς N. Σύρκης, ἐπειδὴ διέρχεται ἐκεῖθεν τὸ θερμὸν Ρεῦμα τοῦ Κόλπου, ἡ ἴσορροπία μεταξὺ τῆς θερμοκρασίας τῶν δυτικῶν καὶ τῶν ἀνατολικῶν ἀκτῶν τῆς Ἀμερικῆς, ἀποκαθίσταται. Αἱ βροχαὶ βαίνουν ἐλαττούμεναι, καθ' ὃσον προχωροῦμεν ἐξ A. πρὸς Δ., πέραν δὲ τοῦ Μεσημβρινοῦ τῶν 100° αὗται γίνονται πολὺ δλίγαι. Γενικῶς δὲ Μεσημβρινὸς τῶν 100° ἀποτελεῖ εἰς τὴν B. Ἀμερικὴν τὸ διαχωριστικὸν δριον μεταξὺ τῆς δεχομένης ἀρκετὰς βροχάς (εύρισκομένης πρὸς ἀνατολὰς) καὶ τῆς δεχομένης ὀλίγας (εύρισκομένης πρὸς δυσμὰς τοῦ μεσημβρινοῦ τῶν 100°) B. Ἀμερικῆς (*Χαρτ. 57*). Εξαιροῦνται τὰ πρὸς τὸν Εἰρηνικὸν δυτικὰ παράλια, τὰ ὅποῖα δέχονται πολλὰς βροχάς. X.

Καναδᾶς

Θέσις. Ἐκτασις. Ὁ **Καναδᾶς** καταλαμβάνει τὸ βόρειον μέρος τῆς Ἀμερικανικῆς ἥπερου, ἐκτεινόμενος βορείως τοῦ νοτίου ἀκρου τῆς νήσου Βανκούβερ καὶ τῆς πόλεως Βανκούβερ (εἰς τὸν Εἰρηνικὸν), τῶν Μεγάλων Λιμνῶν καὶ τῆς χερσονήσου τῆς Νέας Σκωτίας (εἰς τὸν Ἀτλαντικὸν). Εξαιροῦνται αἱ εἰς τὰς ἀκτὰς τῆς νήσου τῆς Νέας Γῆς δύο μικραὶ νῆσοι Ἄγ. Πέτρου (Σαὶν - Πιέρ) καὶ Μικελόν, αἱ ὅποιαι ἀνήκουν εἰς τὴν Γαλλίαν, ἡ μεγάλη νῆσος Γροιλανδία, ἡ ὅποια ἀνήκει εἰς τὴν Δανίαν, καὶ ἡ χερσόνησος τῆς Ἀλάσκας, ἡ ὅποια ἀνήκει εἰς τὰς Ἡν. Πολιτείας τῆς Ἀμερικῆς. Ἡ ἔκτασίς του ἀνερχομένη εἰς $9.976.000$ τετρ. χιλιομ. (σχεδὸν ἵση πρὸς τὴν Εὐρώπην), κάμνει τὸν Καναδᾶν τὸ δεύτερον εἰς ἔκτασιν Κράτος τῆς Γῆς (μετὰ τὴν Σοβιετικὴν "Ενωσιν"). Ἀπὸ δληγὴ δύμως τὴν τεραστίαν αὐτὴν ἔκτασιν κατοικεῖται κυρίως μία λωρὶς ἐδάφους, ἡ ὅποια εύρισκεται εἰς τὰ νότια τῆς χώρας, διήκουσα ἀπὸ τοῦ Εἰρηνικοῦ μέχρι τοῦ Ἀτλαντικοῦ καὶ μὴ ὑπερβαίνουσα εἰς πλάτος τὰ 560 χιλιομ. "Ολη ἡ ὑπόλοιπος χώρα εἶναι ἡ ἀραιότατα καταφκημένη ἢ τελείως ἀκατοίκητος. Καλύπτεται αὕτη

Xapt. 54. K a v a ð ã g.

ἀπὸ ἐν μέγα δάσος κωνοφόρων. Βορειότερον τούτου εἶναι ἡ «τούνδρα» καὶ τέλος αἱ πολικαὶ ἔκτασεις (*Xαρτ. 53*) καλυπτόμεναι καθ' ὅλον τὸ ἔτος ἀπὸ πάγους.

Φυσικαὶ περιοχαὶ. Μορφολογία τοῦ ἔδαφους. Δυτικὸς Καναδᾶς. Πρὸς τὰ δυτικὰ (εἰς τὸ Γιοῦκον δηλ. καὶ τὴν Βρετ. Κολομβίαν) ἡ χώρα εἶναι δρεινή, διασχιζομένη ἀπὸ τὰ Καναδικὰ Βραχώδη ὄρη, μὲ κορυφάς, αἱ δύοια ὑπερβαίνουν εἰς ὕψος τὰς 5.000 μ. (ὑψηλοτέρα κορυφὴ 5860 μ.) (*Xαρτ. 58*). Δυτικῶς τῶν βραχωδῶν δρέων εύρισκεται ἡ Παράκτιος δροσειρά. Πρὸς τὰ ἀνατολικὰ ἡ δροσειρά τῶν Βραχωδῶν δρέων καταπίπτει ἀποτόμως καὶ δρχίζει μία ἀπέραντος πεδινὴ ἔκτασις, ἔχουσα μικρὰν κλίσιν πρὸς τὸν Β. Παγωμένον Ὁκεανὸν καὶ τὸν κόλπον τοῦ Οὐδσωνος. Διὰ τοῦτο πρὸς τὰ ἐκεῖ ἀποστραγγίζονται τὰ ὄδατα καὶ ρέουν οἱ ποταμοί. Τὸ ἔδαφος καλύπτεται ἀπὸ πολαιότατα πετρώματα, τὰ δύοια ἔχουν διαβρωθῆ ἀπὸ τοὺς παγετῶνας, οἵτινες ἔχουν σχηματίσει καὶ πλῆθος λιμνῶν. Φθάνει ἡ ἔκτασις αὔτη, ἡ δύοις καλεῖται **Κεντρικὸς Καναδᾶς**, μέχρι τῆς περιοχῆς τῶν Μεγάλων Λιμνῶν (*'Ανωτέρας ἡ Σουπήριος, Μίτσιγκαν, Χιούνιον, "Ηρι καὶ Ὀντάριο*). Βορείως καὶ ΒΑ τούτων ἔκτείνεται ὁ **Ανατολικὸς Καναδᾶς**. Οὗτος γίνεται πρὸς τὸν **Ατλαντικὸν** δρεινός, ἀλλὰ μὲ καμηλὰ ὄρη (προεκτάσεις τῶν **Αππαλαχίων**) πρὸς νότον καὶ δροπέδια εἰς τὴν χερσόνησον τοῦ Λαβραδόρου.

Οἱ θαλάσσιοι διαμελισμὸς εἶναι ἀρκετὰ μέγας. Σχηματίζονται ἀρκετοὶ κόλποι καὶ νῆσοι εἰς τὰ πρὸς τὸν Ειρηνικὸν παράλια, μεγαλύτερά τῶν ὅποιων εἶναι ἡ νῆσος **Βανκούβερ**. Πρὸς βορρᾶν σχηματίζεται ὁ κόλπος τοῦ Οὐδσωνος καὶ πλῆθος νήσων, μεγαλύτεραι τῶν ὅποιων εἶναι ἡ Γῆ τῆς **Βικτωρίας** καὶ ἡ Γῆ **Μπάφφιν**. Μεταξὺ τοῦ κόλπου τοῦ Οὐδσωνος καὶ τοῦ **Ατλαντικοῦ** σχηματίζεται ἡ χερσόνησος **Λαβραδόρ** καὶ εἰς τὰ ἀνατολικὰ αὐτῆς ὁ ποταμόκολπος τοῦ **Αγ. Λαυρεντίου**, ἡ χερσόνησος τῆς **Νέας Σκωτίας** καὶ αἱ νῆσοι **Νέα Γῆ, Πρίγκηπος Εδουάρδου** καὶ **Αντικόστι.**

Κλῖμα. Βλάστησις. Ποταμοί. Λίμναι. Τὸ δυτικὸν τμῆμα τῆς χώρας δ. Δ. δηλ. Καναδᾶς, δὲν ἔχει πολὺ ψυχρὸν κλίμα, λόγῳ τοῦ διὰ τῶν παραλίων του διερχομένου θερμοῦ ρεύματος Κούρο - Σίβο. Τὰ μεγάλα ψύχη εἰς τὴν περιοχὴν αὐτὴν εἶναι ἀγνωστα παρὰ τὸ μέγα Β. γεωγραφικὸν πλάτος.

Αι βροχαὶ εἰς τὴν Παράκτιον δροσειρὰν καὶ τὰς δυτικὰς κλιτῦς τῶν Βραχωδῶν δρέων εἶναι ἀφθονοι. Διὰ τοῦτο ὑπάρχουν ἐκεῖ μεγάλα δάση, κυρίως ἀπὸ πεύκα καὶ ἔλατα, τὰ δόποῖα συναντῶνται μέχρις ὕψους 2.000 μ. εἰς τὰ νότια καὶ μέχρι 800-900 μ. εἰς τὰ βόρεια τῆς χώρας, δίδοντα ἀφθονον ἔυλειαν. Τύψηλότερον τῆς ζώνης τῶν δασῶν συναντᾶται κατ' ἀρχὰς χλόη (δρεινὰ λειβάδια) καὶ ὑψηλότερον βρύα καὶ λειχήνες μέχρι τοῦ ὅρίου τῶν αἰωνίων χιόνων.

"Οσον δύμας ἀπομακρύνεται κανεὶς ἀπὸ τὸν Ειρηνικὸν καὶ προγωρεῖ πρὸς τὸ ἐσωτερικὸν τῆς χώρας, δηλ. πρὸς τὸν Κεντρικὸν Καναδᾶν, τόσον τὸ ψῦχος γίνεται δριμύτερον καὶ οἱ βροχαὶ ὀλιγώτεραι. Πίπτουν δύμας αἱ βροχαὶ ἀπὸ τοῦ Ματέου μέχρι τοῦ Αὐγούστου καὶ οὕτω εὔνοεῖται ἡ ἀνάπτυξις τῶν σιτηρῶν. Ο Κεντρικὸς Καναδᾶς εἶναι, μετὰ τῆς Σιβηρίας, ἀπὸ τὰ ψυχρότερα μέρη τοῦ κόσμου (ἀν καὶ δὲν φθάνει εἰς τὸ ψῦχος τὸ Βερκογιάνσκ τῆς Σιβηρίας, βλ. 'Ασιατικὴν Ρωσίαν). Εἰς τὴν πόλιν Οὐδιννιπεγκ, ἡ δόποια εὑρίσκεται εἰς τὸ νοτιώτερον μέρος τοῦ Κεντρικοῦ Καναδᾶ καὶ εἰς τὸ αὐτὸ δρόμοιν γεωγραφικὸν πλάτος μὲ τοὺς Παρισίους, ἡ μέση θερμοκρασία τοῦ 'Ιανουαρίου εἶναι -20° K καὶ τὸ ὄδωρο παγώνει κατὰ τὴν νύκτα εἰς τὸ ὄπαιθρον ἀπὸ τοῦ 'Οκτωβρίου μέχρι τοῦ 'Ιουνίου. Βορειότερον τὸ ψῦχος γίνεται δριμύτερον. Αἱ λίμναι Οὐδιννιπεγκ καὶ 'Αταμπάσκα ἐλευθεροῦνται ἀπὸ τοὺς πάγους μόνον ἀπὸ τοῦ 'Ιουλίου μέχρι τοῦ 'Οκτωβρίου καὶ ἀκόμη ὀλιγώτερον αἱ βορειότερον κείμεναι λίμναι τῶν Σκλάβων καὶ τῶν "Αρκτων.

Δριμύτατοι εἶναι οἱ χειμῶνες καὶ εἰς τὸν 'Ανατολικὸν Καναδᾶν, (μολονότι οὗτος εὑρίσκεται εἰς τὸ αὐτὸ γεωγραφικὸν πλάτος μὲ τὴν Κεντρικὴν 'Ιταλίαν) λόγῳ τοῦ διερχομένου διὰ τῶν παραλίων του ψυχροῦ ρεύματος τοῦ Λαβραδόρ. Αἱ ἀκταὶ τῆς χερσονήσου τοῦ Λαβραδόρ ἀποκλείονται, κατὰ μέγα μέρος τοῦ ἔτους, ἀπὸ τοὺς πάγους. Εἰς τὰ νοτιώτερα τῆς χερσονήσου τῆς Νέας Σκωτίας π.χ. τὸ Χάλιφαξ, τὸ δόποιον εὑρίσκεται εἰς τὸ νοτιώτερον μέρος τοῦ Καναδᾶ καὶ εἰς τὸ αὐτὸ σχεδὸν γεωγραφικὸν πλάτος μὲ τὴν 'Αλεξανδρούπολιν, ἡ μέση θερμοκρασία τοῦ 'Ιανουαρίου εἶναι -6° K. Εἰς τὰ ἐσωτερικὰ τῆς πολιτείας Κεμπτὲκ αὐτῇ εἶναι -11,2^o K. δηλ. ἡ αὐτὴ μὲ τὴν Μόσχας, ἀν καὶ ἡ Μόσχα εὑρίσκεται βορειότερον κατὰ 10°. "Οπως εἶναι δριμεῖς οἱ χειμῶνες εἰς τὸν Κεντρικὸν καὶ τὸν 'Ανατολικὸν Καναδᾶν, οὕτω εἶναι καὶ τὰ θέρη θερμά. 'Η θερμοκρασία κατὰ τὸ θέρος εἰς τὸ Μόντρεαλ π.χ. δὲν κατέρχεται κάτω τῶν 21° K. ἀπὸ τοῦ 'Ιουνίου μέχρι τέλους

Αύγούστου, ούτε καὶ κατὰ τὴν νύκτα. Μόνον εἰς τὴν περιοχὴν τῶν Μεγάλων Λιμνῶν ἡ θερμοκρασία εἶναι ἡπιωτέρα λόγῳ τῆς εὐεργετικῆς ἐπιδράσεως τοῦ ὄδατος τῶν Μεγάλων Λιμνῶν, αἱ ὅποιαι κάμνουν ἡπιωτέρους τοὺς χειμῶνας καὶ δροσερώτερα τὰ θέρη.

Λόγῳ τοῦ ψύχους ἐπικρατοῦν εἰς τὸν Καναδᾶν τὰ ἀντέχοντα εἰς τὸ ψῦχος κωνοφόρα, ὑπάρχουν ὅμως καὶ ἀρκετὰ φυλλοβόλα δένδρα, μεταξὺ τῶν ὅποιων καὶ ἔν εἶδος σφενδάμου, ὃ χυμὸς τοῦ ὅποιου εἶναι σακχαροῦχος καὶ παράγεται ἀπὸ αὐτὸν εἶδος σακχάρεως ἐκτιμωμένης πολὺ ἀπὸ τοὺς Καναδούς. Νοτιώτερον τοῦ δάσους ἐκτείνεται μεγάλη περιοχὴ σκεπασμένη μὲν χλόην, ἡ λεγομένη περιοχὴ τῶν λειμάνων κατάληλος διὰ τὴν καλλιέργειαν σίτου.

Εἰς τὸν Καναδᾶν ὑπάρχουν πολλαὶ λίμναι. Ἐδημιουργήθησαν ἀπὸ τοὺς παγετῶνας, οἵτινες ἐκάλυπτον τὴν περιοχὴν κατὰ τὴν παγετώδη περίοδον τῆς ἡλικίας τῆς Γῆς. Αἱ μεγαλύτεραι ἐκ τούτων εἶναι ἀπὸ βορρᾶ πρὸς νότον, ἡ λίμνη τῶν Ἀρκτῶν, τῶν Σκλάβων, ἡ Ἀταμπάσκα καὶ ἡ Οὐννιπεγκ. Πλὴν τούτων ὑπάρχουν εἰς τὰ νότια τοῦ Καναδᾶ ἀι λεγόμεναι Μεγάλαι Λίμναι, αἱ ὅποιαι ἀνήκουν τόσον εἰς τὸν Καναδᾶν, ὅσον καὶ εἰς τὰς Ἡν. Πολιτείας τῆς Ἀμερικῆς, πλὴν τῆς Μίτσιγκαν, ἡ ὅποια ἀνήκει διάλοκληρος εἰς τὰς Ἡν. Πολιτείας. Εἶναι αὗται αἱ λίμναι : Ἀνωτέρα (Σουπήριο) Μίτσιγκαν, Χιούρον, Ἡρι καὶ Ὀντάριο. Ἐκ τούτων ἡ Ἀνωτέρα εἶναι ἡ μεγαλυτέρα μὲν γλυκὺ ὄδωρ λίμνη τῆς Γῆς (ἐκτασίς 87.900 τετρ. χιλιομ.). Αἱ λίμναι εὑρίσκονται ἡ μία ὑψηλότερον τῆς ἀλλης καὶ συγκοινωνοῦν μεταξύ των διὰ ποταμῶν μικροῦ μήκους. Τὰ ὄδατά των τελικῶς χύνενται διὰ τοῦ ποταμοῦ τοῦ Ἀγ. Λαυρεντίου εἰς τὸν διμώνυμον αὐτοῦ κόλπον.

Οἱ μεγαλύτεροι ποταμοὶ εἶναι : Ὁ Μακένζι, ὁ ὅποῖς, δεχόμενος ὄδατα ἀπὸ τὰς λίμνας τῶν Ἀρκτῶν καὶ τῆς Ἀταμπάσκα, καθὼς καὶ ἀπὸ τοὺς παραποτάμους του, τοὺς πηγαζόντας ἐκ τῶν Βραχωδῶν ὄρέων, χύνεται εἰς τὸν Βορ. Παγωμένον Ὁκεανόν. Ὁ Νέλσων, ὁ ὅποῖς, πηγαζών ἀπὸ τὴν λίμνην Οὐννιπεγκ, χύνεται εἰς τὸν κόλπον τοῦ Οὔδσωνος. Ὁ Νιαγάρας, σχηματιζόμενος ἀπὸ τὴν ροήν τῶν ὄδατων τῆς λίμνης Ἡρι εἰς τὴν λίμνην Ὀντάριο. Ὁ ποταμὸς οὗτος σχηματίζει τοὺς περιφύμους καταρράκτας τοῦ Νιαγάρα, εἰς τοὺς ὅποιους τὸ ὄδωρ πίπτει ἀπὸ ὕψους 52,4 μέτρων. Εἶναι δύο καταρράκται, ἐκ τῶν ὅποιων ὁ σημαντικώτερος εύρισκεται ἐπὶ τοῦ Καναδικοῦ καὶ ὁ ἄλλος ἐπὶ Ἀμερικανικοῦ ἐδάφους. Ἡ δύναμις ἐκ τῆς πτώσεως τῶν ὄδατων χρησιμο-

ποιεῖται διὰ τὴν παραγωγὴν ύδροηλεκτρικῆς ἐνέργειας. Ὁ Ἀγ. Λαυρέντιος, δὲ ὅποιος πηγάζει ἀπὸ τὴν τελευταίαν πρὸς τὰ ἀνατολικὰ καὶ χαμηλοτέραν τῶν Μεγάλων Λιμνῶν, δηλ. τὴν λίμνην Ὀντάριο καὶ χύνεται εἰς τὸν ὄμώνυμόν του ποταμόκολπον.

Γεωργία. Κτηνοτροφία. Δασικὸς καὶ Ὀρυκτὸς πλοῦτος. Ὁ Καναδᾶς εἶναι μεγάλη σιτοπαραγωγὸς χώρα. Ὁ σῖτος καὶ τὰ δημητριακὰ γενικῶς κατέχουν τὴν πρώτην θέσιν μεταξὺ τῶν καλλιεργεῶν. Καλλιεργοῦνται κυρίως εἰς τὸν Κεντρικὸν Καναδᾶν, δηλ. τὰς Πολιτείας Ἀλμπέρτας, Σασκατσιούν καὶ Μανιτόμπας. Ἀπὸ τὰς πολιτείας αὐτὰς προέρχονται τὰ 95% τῆς παραγωγῆς εἰς σῖτον τοῦ Καναδᾶ.

Εἰς τὸν Ἀνατολικὸν Καναδᾶν δημιουργοῦνται περισσότερον τεχνητὰ λειβάδια (διὰ κτηνοτροφίαν) καὶ δύπωροφόρα δένδρα (ἰδίως μηλέαι) καπνὸς καὶ γέωμηλα. Ἐκτρέφονται εἰς τὸν Α. Καναδᾶν πολλὰ βοοειδῆ, ιδίως γαλακτοπαραγωγικαὶ ἀγελάδες καὶ εἶναι μεγάλη ἡ παραγωγὴ τυροῦ καὶ βουτύρου.

Εἰς τὸν Δυτικὸν Καναδᾶν, τὰ Βραχώδη δηλ. ὅρη, τὴν Παράκτιον δροσειράν καὶ τὰ πρὸς τὸν Εἰρηνικὸν παράλια, οἱ κάτοικοι ἐπιδίδονται περισσότερον εἰς τὴν ἐκμετάλλευσιν τῶν δασῶν καὶ τῶν ἀφθόνως ὑπαρχόντων μεταλλευμάτων, καθὼς καὶ εἰς τὴν ἀλιείαν. Οἱ ἰχθύες εἰς τὰ παράλια αὐτὰ εἶναι ἀφθονοί, ὅπως ἀφθονοί εἶναι καὶ εἰς τὰ πρὸς τὸν Ἀτλαντικὸν παράλια, ιδίως τὰ πρὸς τὴν Νέαν Γῆν, μέχρι τῆς ὅποιας φθάνουν δι' ἀλιείαν ἀκόμη καὶ ἀπὸ τὴν Εὐρώπην ἀλιεῖς.

Εἰς τὸν Δυτικὸν Καναδᾶν (Βρετανικὴν Κολομβίαν) ὑπάρχει ἀφθόνως ἄνθραξ, ἄργυρος, χαλκός, μόλυβδος, χρυσὸς καλπ. Εἰς τὴν πολιτείαν Γιούκον (Χαρτ 55) ὁ ἀνακαλυφθεὶς χρυσὸς προσείλκυσε τοὺς πρώτους ἀποίκους. Εἰς τὰς ἀκτὰς τῆς λίμνης τῶν Σκλάβων καὶ τὴν κοιλάδα τοῦ Μακένζι ποταμοῦ ὑπάρχει πετρέλαιον.

Βιομηχανία. Συγκοινωνία. Ἐμπόριον. Ἡ ξυλεία εἶναι ἀφθονος εἰς τὴν περιοχὴν τῆς ζώνης τῶν δασῶν καὶ λόγῳ τούτου ἀκμάζουν εἰς τὸν Καναδᾶν αἱ βιομηχανίαι κατασκευῆς χάρτου καὶ χαρτομάζης. Ὁ Καναδᾶς παράγει τὰ 80% τοῦ παγκοσμίως παραγωμένου δημοσιογραφικοῦ χάρτου. Ἐρχεται ἐπίσης πρῶτος εἰς τὴν παραγωγὴν νικελίου καὶ ἀμιάντου, τρίτος εἰς τὴν παραγωγὴν χρυσοῦ καὶ δεύτερος εἰς τὴν παραγωγὴν τοῦ σήμερον πολυτίμου οὐρανίου. Δὲν ἀπολείπουν ἀκόμη καὶ τὰ γουναρικὰ ἀπὸ τὰ ἀφθόνως εἰς τὰ δάση του ζῶντα ἄγρια ζῷα,

τὰ ὅποια λόγω τοῦ ψύχους ἔχουν δέρμα μὲν μακρὸν καὶ παχὺ τρίχωμα.
‘Ο Καναδᾶς ἔχει τὸ μεγαλύτερον ἐμπόριον γουναρικῶν, εἰς δασώδεις
δὲ καὶ διὰ συρματοπλέγματος ἀπομονωμένας ἐκτάσεις, δηλ. εἰς περι-
βάλλον κατὰ τὸ δυνατὸν φυσικόν, διατρέφονται ζῷα, ἐκ τοῦ δέρματος τῶν
ὅποιων γίνονται γουναρικά. ‘Ο Καναδᾶς ἔχων ἀφθόνους πρώτας ὕλας
ἀπὸ τὴν γεωργίαν, τὴν κτηνοτροφίαν, τὰ δάση, τὴν ἀλιείαν καὶ τὸ ὑπέ-
δαφός του, ἔχει ἀνεπτυγμένην βιομηχανίαν.

Πυκνὸν δίκτυον σιδηροδρομικῶν γραμμῶν καὶ ἀσφαλτοστρωμέ-
νων δρόμων διασχίζει ὅλον τὸν πυκνοκατοικούμενον, δηλ. τὸν N. καὶ
NA. Καναδᾶν. ‘Η συγκοινωνία διευκολύνεται καὶ διὰ τῶν μεγάλων
λιμνῶν καὶ τῶν πλωτῶν ποταμῶν, ἰδίως διὰ τοῦ ποταμοῦ ‘Αγ. Λαυρεν-
τίου. ‘Ο Καναδᾶς συγκοινωνεῖ μὲν τὸν ‘Ατλαντικὸν καὶ διὰ μέσου τῶν
Μεγάλων Λιμνῶν καὶ διωρύγων καὶ ποταμῶν τῶν ‘Ην. Πολιτειῶν. —

‘Εξάγει ὁ Καναδᾶς μέταλλα καὶ μεταλλεύματα, σῖτον καὶ ἄλευρα,
ξυλείαν, χάρτην καὶ χαρτόμαζαν, γαλακτοκομικὰ προϊόντα, κρέας, ἵχθυς
νωπούς, ἀπεξηραμένους καὶ εἰς κονσέρβας, καὶ διάφορα βιομηχανικά
προϊόντα. Συγκαταλέγεται μεταξὺ τῶν μεγαλυτέρων εἰς τὸν κόσμον
ἔξαγωγέων διαφόρων προϊόντων. Εἰσάγει κυρίως σάκχαριν, τέιον,
διάφορα τρόφιμα, βάμβακα, μέταξαν, διπώρας καὶ καουτσούκ.

Κάτοικοι. Πληθυσμός. Φαίνεται ὅτι εἰς τὰς ἀκτὰς τῆς Νέας
Γῆς καὶ τῆς Νέας Σκωτίας εἶχον φθάσει οἱ Βίκιγχς ἀπὸ τοῦ 1000 μ.Χ.
καὶ ὅτι μετέβαινον συχνὰ πρὸς ἀλιείαν εἰς τὴν ἔκει ἱχθυοβιθή θάλασσαν.
‘Αργότερον δύως, ἀγρωστον διατί, ἐγκατέλειψαν τὰ ταξιδιά των αὐτὰ καὶ
τὸ πρᾶγμα ἐλησμονήθη. ‘Ο πρῶτος ὁ ὅποιος ἔφθασε κατόπιν (1497)
μέχρι τῶν ἀκτῶν τοῦ Λαβραδόρ ἦτο ὁ ‘Ιωάννης Καμπόζο (‘Ιταλὸς
ναυτικὸς ἐγκατεστημένος εἰς ‘Αγγλίαν) μὲν ἐν ‘Αγγλικὸν πλοιον. Οἱ
πρῶτοι, οἱ ὅποιοι μετέβησαν ώς ἀποικοι εἰς τὸν Καναδᾶν καὶ ἐγκατε-
στάθησαν ἔκει παλαίοντες διαρκῶς μὲν τοὺς ‘Ιθαγενεῖς ‘Ινδιάνους, ἥσαν
Γάλλοι (1604). ‘Αργότερον προσείλκυσεν ἔκει καὶ τοὺς ‘Αγγλους ἡ
ἀφθονία ζώων, ἐκ τοῦ δέρματος τῶν ὅποιων ἐγίνοντο γουναρικά καὶ ἤρ-
χισεν ὁ ἀνταγωνισμὸς μεταξὺ Γάλλων καὶ ‘Αγγλων, διὰ τὴν κατάκτησιν
τῆς χώρας, ἐνῷ οἱ ‘Ιθαγενεῖς ἐβοήθουν ἀλλοτε τοὺς μὲν καὶ ἀλλοτε τοὺς
δέ. Τελικῶς ὁ Καναδᾶς κατελήφθη ὑπὸ τῶν ‘Αγγλων γενόμενος Βρε-
ταννικὴ ἀποικία, πλὴν τῶν δύο μικρῶν νήσων Σαλίν - Πιέρ (‘Αγ. Πέτρου)
καὶ Μικελόν, αἱ ὅποιαι παραμένουν μέχρι σήμερον εἰς τοὺς Γάλλους.

Γλώσσαι δημιούργησαν περισσότερον είναι ή Γαλλική καὶ ή Ἀγγλική. Όμιλοι οὖν ται δημοσιοί καὶ πολλαὶ ἄλλαι γλώσσαι, ἀναλόγως τῆς καταγωγῆς τῶν κατοίκων. Διὰ νὰ ἀντιληφθῇ κανεὶς τοῦτο ἀρκεῖ νὰ σκεφθῇ ὅτι εἰς τὴν πόλην Οὐδὲν περιγράψανται ἐφημερίδες εἰς 26 γλώσσας. Τὴν ἀνέξαρτησίαν του ὁ Καναδᾶς ἀπέκτησεν ἀπὸ τοῦ 1926, ἀνήκει δημοσιοί εἰς τὴν Βρεταννικὴν Κοινοπολιτείαν.

Ο συνολικὸς πληθυσμὸς τοῦ Καναδᾶ, ἀνερχόμενος εἰς 21.406.000 είναι συγκεντρωμένος εἰς τὰ νότια τῆς χώρας καὶ Ἰδίως (τὰ 60%) εἰς τὴν κοιλάδα τοῦ ποταμοῦ Ἀγ. Λαυρεντίου, ὃπου ὑπάρχουν καὶ αἱ μεγαλύτεραι πόλεις. Κατὰ 31% οἱ κάτοικοι είναι Γαλλικῆς καταγωγῆς, Καθολικοὶ κατὰ τὸ θρήσκευμα καὶ ζοῦν κυρίως εἰς τὴν πολιτείαν Κεμπέκ. Όμιλοι οὗτοι τὴν Γαλλικήν. Τὰ 49% είναι Βρεταννικῆς ἢ Ἰρλανδικῆς καταγωγῆς, Διαμαρτυρόμενοι κατὰ τὸ θρήσκευμα. Ἐκ τῶν ὑπολοίπων κατοίκων τὰ 19% είναι ἀπὸ διάφορα Εὐρωπαϊκὰ κράτη καὶ τὸ 1% είναι διαφορετοί αὐτοῖς αὐτόχθονας Ἰνδιάνοις, τοὺς διοίους ἔξωλθρευσαν σχεδὸν τελείως οἱ ἄποικοι Εὐρωπαῖοι. Διὰ νὰ μὴ ἔξαρχης ισθοῦν τελείως οἱ Ἰνδιάνοι, ἔχουν δριθῆ δι' αὐτοὺς περιοχαί, εἰς τὰς διοίας ζοῦν ἀνενόχλητοι.

Πολίτευμα. Σπουδαιότεραι πόλεις. Ο Καναδᾶς είναι μία Ὀμόσπονδος Δημοκρατία, ἀποτελουμένη ἀπὸ 12 αὐτοδιοικουμένας πολιτείας καὶ ἐπαρχίας.

Αἱ σπουδαιότεραι πόλεις είναι : Ὁ Οττάβα (281.000 κ.) πρωτεύουσα, πόλις ἐμπορική, βιομηχανική καὶ πνευματικὸν κέντρον. Μοντρεάλ (1.395.000 κ.) μέγας λιμὴν ἐπὶ τοῦ ποταμοῦ Ἀγ. Λαυρεντίου, πόλις βιομηχανική. Ο λιμὴν τοῦ Μοντρεάλ δὲν είναι δυνατὸν νὰ χρησιμοποιηθῇ ἐπὶ 4 μῆνας ἐτησίως, διότι ὁ ποταμὸς είναι παγωμένος. Τὸ 1/₄ τῶν κατοίκων τοῦ Μοντρεάλ είναι Γαλλικῆς καταγωγῆς καὶ δημιούργητην Γαλλικήν. Κεμπέκ (259.000 κ.), λιμὴν καὶ ἡ ἀρχαιοτέρα πόλις τοῦ Καναδᾶ. Χάλιφαξ (εἰς τὴν Νέαν Σκωτίαν, 160.000 κ.), εἰς ἐκ τῶν μεγαλυτέρων λιμένων τοῦ κόσμου. Τορόντο (1.117.000 κ.), λιμὴν εἰς τὰς δυτικὰς τῆς λίμνης Ὁντάριο, ἀπὸ τὸν διοίον ἔξαγονται μεγάλαι ποσότητες σιτηρῶν. Οὐδὲν περιγράψανται συγκεντρώσεως σιτηρῶν. Ἐντόπιον (173.000 κ.), συνδεόμενον μὲ τὴν Ἀλάσκαν διὰ μεγάλου αὐτοκινητοδρόμου. (Χαρτ. 61). Βανκούβερ (530.000 κ.), λιμὴν εἰς τὸν Εἰρηνικὸν καὶ Βικτωρία (104.000 κ.) ἐπὶ τῆς νήσου Βανκούβερ.

Νήσοι Σαίν - Πιέρ και Μικελόν

Είναι αύται δύο μικραί νησίδες έκτασεως 240 τετ. χιλιομ. και πληθυσμοῦ 8.000 κατοίκων. Οἱ κάτοικοι των ἀποζοῦν ἐκ τῆς ὁλιείας, διότι οἱ ἤχθνες εἰς τὴν περιοχὴν αὐτὴν εἶναι ἀφθονοι. Ἀνήκουν καὶ αἱ δύο νησίδες εἰς τὴν Γαλλίαν.

Γροινλανδία

Ἡ Γροινλανδία, ἡ μεγαλύτερα νῆσος τῆς Γῆς, ἔχουσα ἔκτασιν 2.175.000 τετρ. χιλιομ., ἀνήκει εἰς τὴν Δανίαν. Ἀπὸ τοῦ 1953 ἡ Δανία θεωρεῖ τὴν Γροινλανδίαν ὡς Ὑπερπόντιον μητροπολιτικὸν ἔδαφός της. Τὸ μεγαλύτερον μέρος τῆς σκεπάζεται διαρκῶς ἀπὸ πάγους (ὑπάρχουν οἱ ὑποστηρίζοντες ὅτι ἡ Γροινλανδία δὲν εἶναι μόνον μία νῆσος, ἀλλὰ περισσότεραι, δὲν διακρίνονται ὅμως ἐξ αἰτίας τοῦ παχέος στρώματος πάγου, ὃ ὁποῖος τὰς σκεπάζει). Ὁ Πολικὸς κύκλος διέρχεται διὰ τῶν νοτίων τῆς νήσου οὖτως, ὥστε τὸ μέγιστον μέρος τῆς ἀνήκει εἰς τὴν Β. Πολικὴν ζώνην. Μόνον εἰς τὰ νότια τῆς νήσου οἱ πάγοι τήκονται κατὰ τὸ θέρος (ἀλλὰ διὰ 2-3 μῆνας) καὶ παρουσιάζεται ποιά τις βλάστησις, ἵδιας ἀπὸ βρύα καὶ λειχῆνες. Οἱ κάτοικοι ἀνέρχονται εἰς 47.000, σχεδὸν ἐν τῇ διλότητὶ τῶν Ἐσκιμώι, πλὴν ἐκατοντάδων τινῶν Δανῶν, οἱ ὁποῖοι εἶναι εἴτε Κυβερνητικοὶ ὑπάλληλοι, εἴτε ἐργάζονται εἰς τὰ ὑπάρχοντα ἔκει ὀρυχεῖα κρυολίθου, ἐνδὲ ὀρυκτοῦ σπανίου, τὸ ὁποῖον χρησιμοποιεῖται διὰ τὴν παρασκευὴν τοῦ ἀλουμινίου.

ΗΝΩΜΕΝΑΙ ΠΟΛΙΤΕΙΑΙ ΤΗΣ ΑΜΕΡΙΚΗΣ

Γενικά. Ὁνομάζονται οὕτω, διότι ἀποτελοῦν Ὁμόσπονδον Δημοκρατίαν ἐκ 50 Πολιτειῶν συμπεριλαμβανομένης τῆς Ἀλάσκας, ἀναγνωρισθείσης ὡς Πολιτείας ἀπὸ τοῦ 1958, καὶ τῶν νήσων Χαβάη ἀπὸ τοῦ 1959. Ἐκάστη τῶν Πολιτειῶν τούτων εἶναι αὐτόνομος. Ἐχει δηλαδὴ ἴδιαν Κυβέρνησιν, Νόμους, Βουλὴν κλπ., ἀναγνωρίζουν ὅμως ὅλαι αἱ Πολιτεῖαι μίαν Ὁμόσπονδον Κυβέρνησιν, ἐδρεύουσαν εἰς τὴν Οὐάσιγκτων, πρωτεύουσαν τῆς Ὁμοσπόνδου Δημοκρατίας, ἐνα Πρόεδρον, ὑπάρχει δὲ καὶ μία Ὁμόσπονδος Βουλὴ καὶ Γερουσία γνωσταὶ μὲ τὸ ὄνομα Κογκρέσσον. Ἀποικία κατ' ἀρχὰς τῆς Μεγάλης Βρεταννίας, αἱ Ἡνω-

μέναι Πολιτεῖαι, ἀπέκτησαν τὴν ἀνεξαρτησίαν των, κατόπιν σκληρῶν ἀγώνων πρὸς τοὺς Ἀγγλους τὸ 1783. Τὸ 1783 ἀνεκηρύχθη ὡς πρῶτος Πρόεδρος τῶν Ἡνωμένων Πολιτειῶν ὁ Γεώργιος Οὐάσιγκτων. Πλὴν τῶν 50 Πολιτειῶν ὑπάρχει καὶ τὸ λεγόμενον Διαιμέρισμα Κολούμπια εἰς τὸ ὅποῖον ἀνήκει ἡ πρωτεύουσα τῶν Ἡν. Πολιτειῶν Οὐάσιγκτων, μετὰ μικρᾶς περιοχῆς, συνολικῆς ἔκτασεως 181 τετρ. χιλιομ. διοικουμένη ἀπ' εὐθείας ἀπὸ τὴν Ὁμοσπονδιακὴν Κυβέρνησιν.

Ορια. Ἐκτασίς. Συνορεύουν αἱ Ἡν. Πολιτεῖαι πρὸς Β. μὲ τὸν Καναδὸν, πρὸς Ν. μὲ τὸ Μεξικὸν καὶ τὸν κόλπον τοῦ Μεξικοῦ. Πρὸς Α. βρέχονται ἀπὸ τὸν Ἀτλαντικὸν καὶ πρὸς Δ. τὸν Εἰρηνικὸν Ὁκεανόν. Ἡ ἔκτασίς των εἶναι 7.827.976 τετρ. χιλιομ. καὶ μετὰ τῆς Ἀλάσκας καὶ τῶν νήσων Χαβάη 9.363.276 τετρ. χιλ. Ἐκ τούτων τὰ 1.518.000 ἀνήκουν εἰς τὴν Ἀλάσκαν καὶ τὰ 16.600 εἰς τὰς νήσους Χαβάη. Ἐξετάζομεν κεχωρισμένως τὰς 48 συνεχομένας Πολιτείας καὶ κατόπιν τὴν τῆς Ἀλάσκας καὶ τὰς νήσους Χαβάη.

Φυσικαὶ περιοχαὶ. Μορφολογία τοῦ ἐδάφους. Τὰς 48 συνεχομένας πολιτείας τῶν Ἡν. Πολιτειῶν δυνάμεθα νὰ τὰς διακρίνωμεν εἰς τρεῖς φυσικὰς περιοχάς, ἥτοι :

1) Τὸ Δυτικὸν δρεινὸν τμῆμα, τὸ ἔκτεινόμενον κατὰ μῆκος τοῦ Εἰρηνικοῦ καὶ νοτίως τοῦ Καναδᾶ μέχρι καὶ τῶν Βραχωδῶν ὁρέων. Ἀνευρίσκομεν εἰς τοῦτο ἐξ Α. πρὸς Δ. τὰ Βραχώδη ὄρη (ἀνώτερον ὑψος 4410 μ. Χαρτ. 56), ἀποτελοῦντα συνέχειαν τῶν Βραχωδῶν ὁρέων τοῦ Καναδᾶ. Δυτικώτερον τούτων ἔκτεινονται ὁροπέδια ὑψους 800 - 2000 μέτρων μὲ βαθυτάτας χαράδρας, τὰς λεγομένας Κανυόν, ὅπως ἡ τοιαύτη π.χ. ἡ σχηματισθεῖσα ὑπὸ τοῦ ποταμοῦ Κολοράντο καὶ λεγομένη «Μέγα Κανύόν τοῦ Κολοράντο », τὸ βάθος τῆς ὁποίας φθάνει τὰ 2000 μέτρα. Τὰ Κανύόν αὐτὰ διηγούχησαν μὲ τὴν πάροδον τοῦ χρόνου ἀπὸ τοὺς ποταμούς, οἱ ὅποιοι διασχίζουν τὰ ὁροπέδια καὶ ἔχουν πολλοὺς καταρράκτας, ἐξ ἦσου μεγαλειώδεις μὲ τοὺς καταρράκτας τοῦ Νιαγάρα. Τέλος πρὸς τὸν Εἰρηνικὸν ἔκτεινονται τὰ Καταρρακτώδη (Κασκέντ) ὄρη (4400 μ.) συνεχίζομενα πρὸς νότον μὲ τὴν Σιέρρα Νεβάδα (4541 μ.) καὶ ἡ Παράκτιος ὁροσειρά, ἡ ὅποια ὑψουμένη παραλήλως πρὸς τὸν Εἰρηνικόν, φθάνει εἰς τινα μέρη μέχρι τούτου. «Ολα τὰ ὄρη ταῦτα εἶναι σύγχρονα τῶν Ἀλπεων (ἐδημιουργήθησαν κατὰ τὴν λεγομένην Ἀλπικὴν πτύχωσιν). Ἐπομένως, ὡς σχετικῶς νέα, δὲν ἔχουν

**Η ΝΟΜΕΝΑΙ ΠΟΛΙΤΕΙΑΙ
ΑΜΕΡΙΚΗΣ**

Ανατολικός

A N A P Δ A

K

B

D

R Y A T I G K T O N

O P E A

D R E G K O N

A T N A X O

P A R C I O N

P E L L O U C T O N

M A Y A N I M

C H I D C U M

I R I T

G I R Y T A M

C O L D R A A O

M A D A N P e a k

2000

2000

2000

2000

2000

2000

2000

2000

2000

2000

2000

2000

2000

2000

2000

2000

Xθρ. V

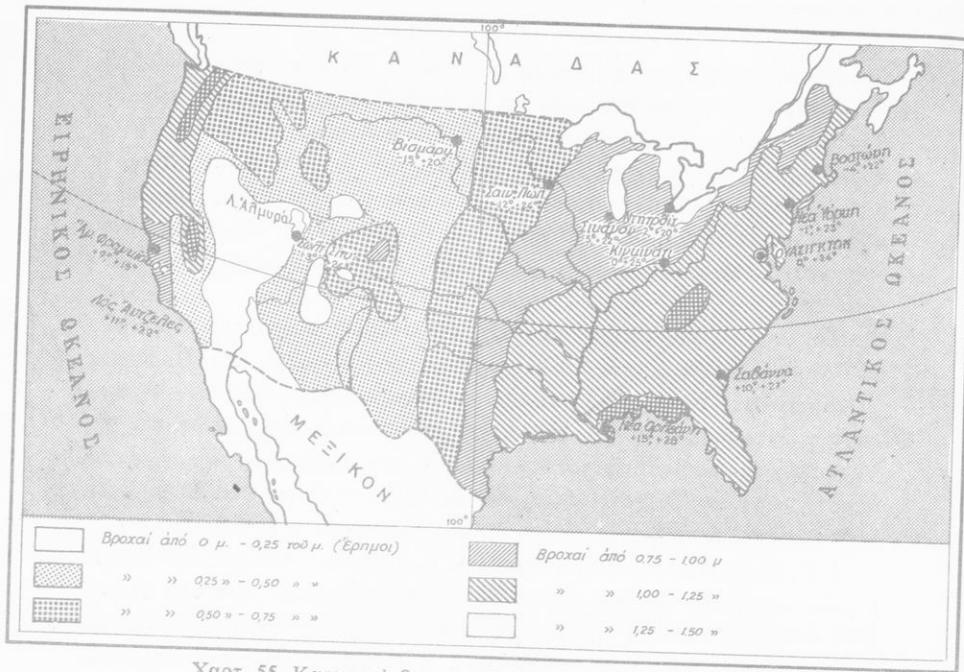
Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

ύποστη μεγάλην διάβρωσιν και διὰ τοῦτο εἶναι ύψηλά καὶ δέξικόρυφα. Εἰς τὰ Βραχώδη ὅρη ὑπάρχουν ὀραιότατα κατάφυτα μέρη, τὰ ὑπὸ τῶν Ἀμερικανῶν ὄνομαζόμενα « Πάρκα ». Εἰς ταῦτα προστατεύονται, ζῶντα ἀνενόχλητα, ζῶα, τὰ ὅποια ἔτεινον νὰ ἐκλείψουν, ὅπως κόνδωρες, βίσωνες καπιτ. Τὸ περιφημότερον ἐκ τῶν Πάρκων αὐτῶν εἶναι τὸ πάρκον Γιέλλοουστόουν μὲ τὰ ἔξαιρετικὰ τοπία καὶ τοὺς θερμοπιδακάς του. ('Εξ αὐτοῦ πηγάζουν, καθὼς θὰ ἴδωμεν κατωτέρω, καὶ οἱ ποταμοὶ Σνάκε καὶ Μισσούρι).

2) Τὸ Ἀνατολικὸν τμῆμα τῶν Ἡν. Πολιτειῶν. Τοῦτο περιλαμβάνει : τὰ Ἀππαλάχια ὅρη, τὰ ὅποια φθάνουν πρὸς Ν μέχρι τῆς Πολιτείας Ἀλαμπάμας, (Χαρτ. 56) καὶ τὰς ἀνατολικῶς καὶ νοτίως τῶν Ἀππαλάχιων ἔκτεινομένας πρὸς τὰς ἀκτὰς τοῦ Ἀτλαντικοῦ πεδιάδας. Τὰ Ἀππαλάχια, σχηματισθέντα παλαιότερον τῶν Βραχωδῶν ὁρέων, ἔχουν ὑποστῆ μεγάλας διαβρώσεις καὶ δὲν ἔχουν μέγα ὄψιος (2044 μ.). Τὸ νότιον μέρος αὐτῶν εἶναι τὰ λεγόμενα ὅρη.

3) Τὸ Κεντρικὸν τμῆμα τῶν Ἡν. Πολιτειῶν. Ἀπὸ τὰς ἀνατολικὰς κλιτῦς τῆς ὁροσειρᾶς τῶν Βραχωδῶν ὁρέων ἀρχίζει μία τεραστία πεδινὴ ἔκτασις, ἡ ὅποια φθάνει πρὸς ἀνατολὰς μέχρι τῆς ὁροσειρᾶς τῶν Ἀππαλαχίων, πρὸς νότον μέχρι τοῦ Κόλπου τοῦ Μεξικοῦ καὶ πρὸς βορρᾶν μέχρι τοῦ Καναδᾶ, προεκτεινομένη καὶ ἐντὸς αὐτοῦ. "Ολη ἡ πεδινὴ αὐτὴ ἔκτασις ἔχει κλίσιν πρὸς τὸν κόλπον τοῦ Μεξικοῦ καὶ πρὸς αὐτὸν ἀποχετεύονται τὰ ὄδατά της.

Κλῖμα. Εἰς ὅλον τὸ δυτικὸν τμῆμα τῶν Ἡν. Πολιτειῶν οἱ χειμῶνες, καὶ εἰς τὰ βόρειά του ἀκόμη μέρη δὲν εἶναι δριμεῖς (ὅπως καὶ εἰς τὴν Βρετ. Κολομβίαν τοῦ Καναδᾶ). Τοῦτο διότι διέρχεται διὰ τῶν ἀκτῶν του τὸ θερμὸν ρεῦμα Κοῦρο - Σίβο. (Χαρτ. 54). Αἱ βροχαὶ (ἡ χιόνες ἀναλόγως τῆς ἐποχῆς τοῦ ἔτους) πίπτουν ἀφθόνως εἰς ὅλην τὴν παραλιακήν ἔκτασιν, εἰς τὴν Παράκτιον ὁροσειράν, τὰ Καταρρακτώδη ὅρη καὶ τὴν Σιέρρα - Νεβάδα. Διὰ τοῦτο τὰ ὅρη αὐτὰ εἶναι κατάφυτα ἀπὸ δάση. Εἰς τὸν "Αγιον Φραγκίσκον" ἡ μέση θερμοκρασία τοῦ Ιανουαρίου εἶναι 9° K καὶ ἡ τοιαύτη τοῦ Ιουλίου 15° K. Νοτιώτερον τὸ κλῖμα εἶναι θερμότερον καὶ εἰς τὰ παράλια τῆς Καλιφορνίας οἱ χειμῶνες εἶναι γλυκεῖς, τὰ θέρη δροσερά. Αἱ βροχαὶ, ραγδαῖαι, πίπτουν κατὰ τὸ φυινόπωρον καὶ τὸν χειμῶνα. Τὸ κλῖμα δηλαδὴ προσομοιάζει πρὸς τὸ μεσογειακὸν τοιοῦτον.

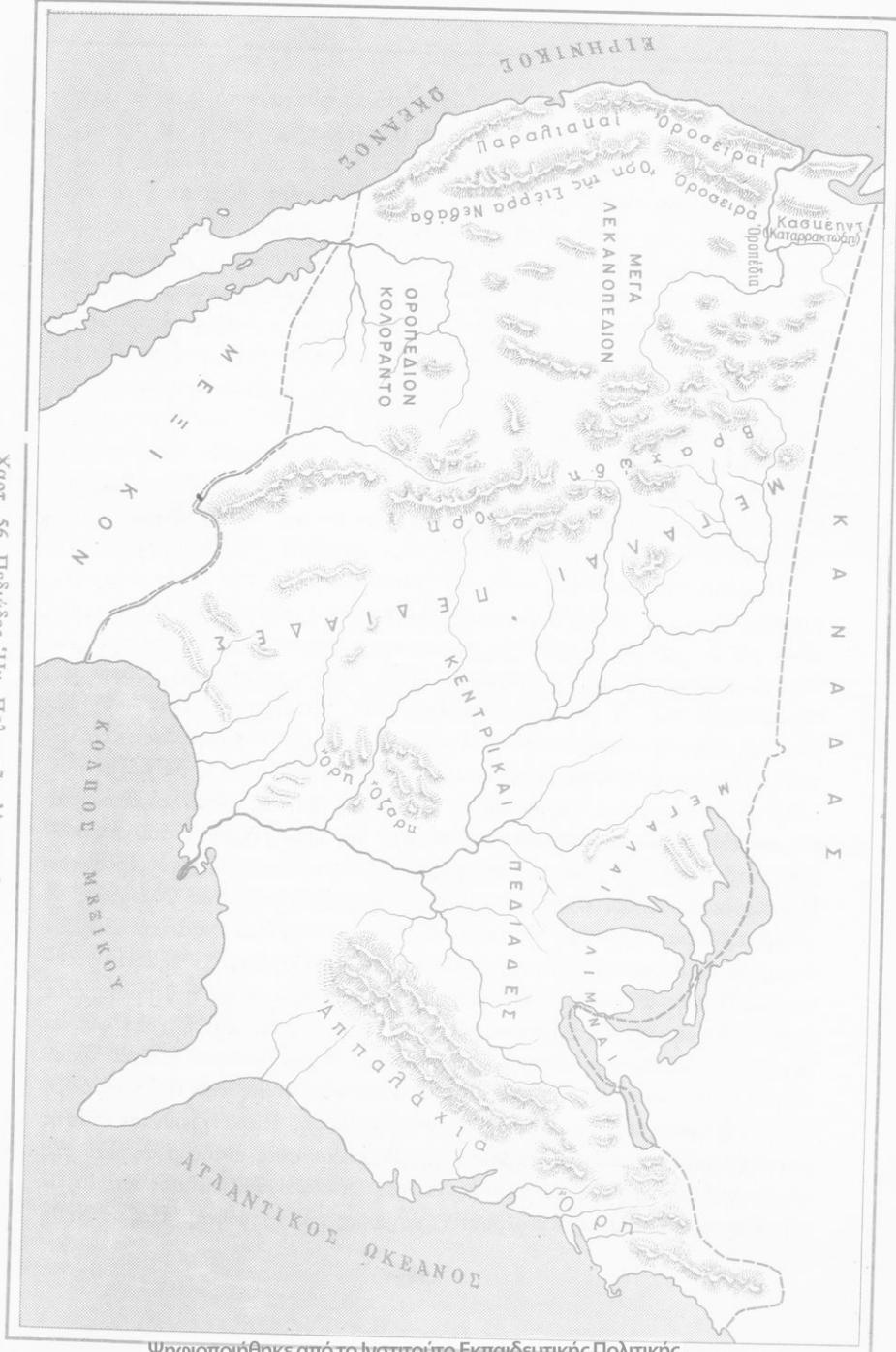
Χαρτ. 55. Κατανομή βροχῶν εἰς Ἡν. Πολιτείας Ἀμερικῆς.

Είς τὴν ἀνατολικῶς τῶν Καταρρακτωδῶν ὄρέων καὶ τῆς Σιέρρας Νεβάδα μεγάλην ἔκτασιν τῶν ὁροπεδίων, ἡ Θερμοκρασία ποικίλλει ἀναλόγως τῆς θέσεως. Εἰς τὰ βόρεια κατέρχεται κατὰ τὸν χειμῶνα ἀρκετά χαμηλά, κατὰ τὸ θέρος ὅμως εἶναι παντοῦ ὑψηλή καὶ περισσότερον εἰς τὰ νότια (Αριζόνα, Νέον Μεξικόν) φθάνουσα συχνὰ τοὺς 50° K ὑπὸ σκιάν. Αἱ βροχαὶ εἰς τὰ ὁροπέδια εἶναι γενικῶς ὀλίγαι, διότι οἱ ἐκ τοῦ Εἰρηνικοῦ πνέοντες, πλήρεις ὑδρατμῶν, ἀνεμοὶ ἀφίνουν τοὺς ὑδρατμούς των ὡς βροχὰς εἰς τὴν Παράκτιον ὁροσειράν, τὰ Καταρρακτώδη ὅρη καὶ τὴν Σιέρρα - Νεβάδα. "Οταν φθάνουν εἰς τὰ ὁροπέδια στεροῦνται ὑδρατμῶν, εἶναι δηλαδὴ ἀνεμοὶ ἔνοροι, καὶ διὰ τοῦτο αἱ βροχαὶ εἰς τὰ ὁροπέδια εἶναι ἐλάχισται. Μεγάλαι ἔκτάσεις τῶν ὁροπεδίων εἶναι στέππαι ἢ ἔρημοι, ὅπως ἡ Ερημὸς Μοχαιβ τῆς N. Καλιφορνίας καὶ αἱ ἔρημικαι ἔκτάσεις τῆς Νεβάδας, τῆς Αριζόνας καὶ τοῦ Νέου Μεξικοῦ μὲ βλάστησιν ἀποτελουμένην ἀπὸ φυτὰ ἀντέχοντα εἰς τὴν ξηρασίαν. Μεταξὺ τῶν φυτῶν τοῦτων εἶναι διάφορα κακτώδη, τὰ ὑψος μερικῶν ἐκ τῶν ὄποιων φθάνει τὰ 10 μ. Αἱ βροχαὶ εἶναι ὀλίγαι καὶ εἰς τὰ, ἀνατολικώτερον τῶν

δροπεδίων, εύρισκόμενα Βραχώδη όρη (μόλις φθάνουν τὸ 0,50 μ. ἐτησίως). Διὰ τοῦτο καὶ τὸ δάσος εἰς τὰ Βραχώδη όρη δὲν εἶναι πολλά.

Τοῦ Κεντρικοῦ καὶ τοῦ Ἀνατολικοῦ τμήματος τῶν Ἡν. Πολιτειῶν τὸ κλῖμα εἶναι ἡπειρωτικόν. Παρουσιάζονται μεγάλαι διαφοραὶ θερμοκρασίας, ὅχι μόνον μεταξὺ χειμῶνος καὶ θέρους, ἀλλ' ἀκόμη καὶ μεταξὺ τῶν διαφόρων ὥρῶν τοῦ αὐτοῦ ἡμερονυκτίου. Οἱ χειμῶνες εἰς τὰς βορείως τοῦ παραλλήλου τῶν 35° Πολιτείας εἶναι γενικῶς δριμεῖς (ἐν σχέσει μὲ τὸ γεωγραφικὸν πλάτος) καὶ εἰς αὐτὰ ἀκόμη τὰ πρὸς τὸν Ἀτλαντικὸν παράλια. Τοῦτο διότι ἡ πεδιάς εἶναι ἀνοικτή, τόσον πρὸς τὰ βόρειά της δύον καὶ πρὸς τὰ νότια. Οἱ βόρειοι ψυχροὶ ἄνεμοι πνέουν πρὸς αὐτὴν κατὰ τὸν χειμῶνα ἐλευθέρως καὶ προκαλοῦν μεγάλην πτώσιν τῆς θερμοκρασίας, ἀκόμη καὶ εἰς τὰ πρὸς τὸν Ἀτλαντικὸν παράλια, τὰ ὅποια δὲν δύναται νὰ προφυλάξῃ ἡ χαμηλὴ δροσειρὰ τῶν Ἀππαλαχίων. Κατὰ τὸ θέρος πνέουν ἀνεμπόδιστοι ἐκ τοῦ κόλπου τοῦ Μεξικοῦ οἱ νότιοι θερμοί ἄνεμοι προκαλοῦντες ὑψώσιν μεγάλην τῆς θερμοκρασίας.

Ἡ μέση θερμοκρασία, κατὰ τὸν Ἰανουάριον εἰς τὴν Νέαν Σόρκην, εύρισκομένην εἰς τὸ αὐτὸν βόρειον γεωγραφικὸν πλάτος μὲ τὸν Βόλον, εἶναι -10° K. καὶ εἰς τὴν διάλυγον βορειότερον κειμένην Βοστώνην -4° K. Εἰς τὸ ἐσωτερικὸν αἱ θερμοκρασίαι εἶναι ἀκόμη μικρότεραι. Οὕτω εἰς τὸ Σικάγον π.χ. ἡ μέση θερμοκρασία τοῦ Ἰανουαρίου εἶναι -5° K. Εἰς τὰς εἰς τὸ κέντρον τῶν Ἕνωμ. Πολιτειῶν εύρισκομένας Πολιτείας ἡ θερμοκρασία κατὰ τὸν χειμῶνα, οὐχὶ σπανίως, πίπτει μέχρι τῶν -20° K., ἀκόμη καὶ μέχρι τῶν -30° K., μολονότι αὗται εύρισκονται εἰς τὸ αὐτὸν γεωγραφικὸν πλάτος μὲ τὴν Ἐλλάδα. Νοτίως τοῦ παραλλήλου τῶν 35° ἡ δριμύτης τοῦ χειμῶνος ἐλαττοῦται. Εἰς τὰ πρὸς τὸν Μεξικανικὸν κόλπον παράλια καὶ εἰς τὴν χερσόνησον τῆς Φλωρίδος οἱ χειμῶνες εἶναι γενικῶς γλυκεῖς. Εἰς τοῦτο συντελεῖ καὶ τὸ ἔκειθεν διερχόμενον θερμὸν Ρεύμα τοῦ Κόλπου. Ἀλλὰ καὶ ἐδῶ, ἀν ἔξαιρέση κανεῖς τὰ N. τῆς Φλωρίδος, ὅπου ὁ χειμῶν εἶναι ἀγνωστος, ἡ θερμοκρασία κατὰ τὸν χειμῶνα κατέρχεται ἐνίστει κάτω τοῦ 0°K. καὶ ἡ χιῶν φθάνει μέχρι τῆς Ὁρλεάνης. Ἡ χιῶν εἰς οὐδεμίαν ἀλλην ἡπειρον φθάνει τόσον πλησίον τοῦ Τροπικοῦ τοῦ Καρκίνου, δύον φθάνει εἰς τὴν B. Ἀμερικήν. Τούς ψυχρούς χειμῶνας διαδέχονται θερμὰ θέρη. Παρατηροῦνται ἐπίσης μεγάλαι καὶ ἀπότομοι μεταβολαὶ τῆς θερμοκρασίας ἐντὸς μιᾶς καὶ τῆς αὐτῆς ἡμέρας καὶ τὰς μεταβολὰς ταύτας ἐπακολουθοῦν βίαιοι καὶ ἴσχυροὶ ἄνεμοι, κυκλῶντες, ἐπιφέροντες μεγάλας καταστροφάς. Παρετηρήθη

Χαρτ. 56. Πεδιάδες ή ν. Πολιτειῶν Αμερικῆς.

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

άνοδος τῆς θερμοχρασίας ἀπὸ —21° Κ. εἰς 10°, δηλ. κατὰ 31° ἐντὸς 8 ώρῶν καὶ ἀπὸ —21° εἰς 2° Κ. ἐντὸς μόνον 1 $\frac{1}{2}$ ώρας. Αἱ βροχαί, μᾶλλον ἄφθονοι εἰς τὰς πρὸς τὸν Ἀτλαντικὸν Ὡκεανὸν καὶ τὸν Μεξικανικὸν κόλπον περιοχὰς καθὼς καὶ τὴν περιοχὴν τῶν Ἀππαλαχίων (1-1 $\frac{1}{2}$ μ. ἐτησίως), ἐλαττοῦνται καθ' ὅσον προχωροῦμεν πρὸς δυσμάς, γινόμεναι ἐλάχισται εἰς τοὺς πρὸς δυσμὰς πρόποδας τῶν Βραχωδῶν δρέων (0,25 - 0,50 μ. ἐτησίως) (Χαρτ. 55). Οἱ Μεσημβρινὲς τῶν 100°, ὡς καὶ ἀνωτέρω εἴπομεν, δύναται νὰ ληφθῇ ὡς δριον διαχωριστικὸν μεταξὺ τοῦ ἀνατολικῶν αὐτοῦ τμήματος τῶν Ἡν. Πολιτειῶν, τὸ δόποῖον δέχεται περισσοτέρας βροχὰς καὶ τοῦ δυτικῶς τούτου τμήματος, ὅπου αἱ βροχαὶ εἶναι δλιγύωτεραι.

Ποταμοί. Λίμναι. Εἰς τὸ δυτικὸν τμῆμα τῶν Ἡν. Πολιτειῶν σπουδαιότεροι ποταμοὶ εἶναι ὁ **Κολούμπια** (μὲ τὸν παραπόταμόν του Σνάκε, πηγάζοντα ἀπὸ τὸ πάρκον Γέλουσούστοιν) εἰς τὰ βόρεια καὶ ὁ **Κολοράντο** εἰς τὰ νότια (Χαρτ. 57). Πηγάζουν οὗτοι ἀπὸ τὰ Βραχωδὴ δρη καὶ ἔχουν διανοίξει βαθυτάτας χαράδρας (τὰ Κανούν, διὰ τὰ ὅποια ὀμιλήσαμεν ἀνωτέρω) καὶ σχηματίζοντες μεγαλειώδεις καταρράκτας χύνονται εἰς τὸν Εἰρηνικὸν Ὡκεανόν. Εἰς τὸ Κεντρικὸν τμῆμα τῶν Ἡν. Πολιτειῶν, τὴν ἀπέραντον δηλαδὴ πεδινὴν ἔκτασιν ἡ ὅποια καταλαμβάνει σχεδὸν τὸ 1 $\frac{1}{2}$ τῆς χώρας, ἀνευρίσκομεν τὸν **Μισσισιπῆν** καὶ τοὺς παραποτάμους του. Οἱ Μισσισιπῆς πηγάζει ἀπὸ τὰς ἐλώδεις ἔκτασεις τῆς Πολιτείας Μιννεσότα καὶ χύνεται εἰς τὸν κόλπον τοῦ Μεξικοῦ, ἔχων μῆκος 4200 χιλιομ. ἀπὸ τὰς πηγὰς μέχρι τῶν ἐκβολῶν του. Εἶναι, μετὰ τὸν Ἀμαζόνιον, τὸν Κόγκο, τὸν Παρανᾶ καὶ τὸν Γιάνγκ - Τσε - Κιάνγκ, ἔνας ἀπὸ τοὺς μεγαλυτέρους καὶ ἐπιμηκεστέρους ποταμοὺς τοῦ κόσμου. Τὸ βάθος του, ποικίλον ἀπὸ 15 - 40 μ., κάμνει τὸν Μισσισιπῆν πλωτὸν μέχρι τῆς πόλεως Σαΐν - Πάλ. δηλαδὴ σχεδὸν μέχρι τῶν πηγῶν του. Μὲ τὴν Ἰλύν, τὴν ὅποιαν μεταφέρει καὶ ἀποθέτει εἰς τὰς ἐκβολὰς του, ὅπου σχηματίζει μέγα Δέλτα, προσγώνει τὴν θάλασσαν κατὰ 20 μ. ἐτησίως.

Κατὰ τὴν διαδρομὴν του ὁ Μισσισιπῆς δέχεται πολλοὺς παραπόταμους μεταξὺ τῶν δόποίων σπουδαιότεροι εἶναι: ὁ **Μισσούρι**, ὁ δόποῖος πηγάζων ἀπὸ τὸ πάρκον Γέλουσούστοιν συμβάλλει μὲ τὸν Μισσισιπῆν εἰς τὴν Πόλιν Σαΐν-Λούϊ. Εἶναι οὗτος ἐπιμηκέστερος τοῦ Μισσισιπῆν, καὶ ἀν ὑπολογισθῆ τὸ μῆκος καὶ τῶν δύο ποταμῶν, εἶναι τοῦτο μεγαλύτε-

Χαρτ. 57. Οι μεγαλύτεροι ποταμοί Ἡν. Πολιτειῶν Ἀμερικῆς.

Νόρτε, δό όποιος πηγάζει ἀπὸ τὰ Βραχώδη ὄρη καὶ χύνεται εἰς τὸν κόλπον τοῦ Μεξικοῦ, ἀφοῦ σχηματίσει εἰς ἀρκετὸν μῆκος του τὰ φυσικὰ ὄρια τῶν Ἡν. Πολιτειῶν μὲν τὸ Μεξικόν.

Πλὴν τῶν ἀνωτέρω ποταμῶν ὑπάρχουν καὶ πολλοὶ ἄλλοι, οἱ όποιοι εἶναι παραπόταμοι εἴτε ἀπ' εὐθείας τοῦ Μισσισιπῆ εἴτε τῶν παραποτάμων του, καὶ οἱ περισσότεροι ἀπὸ αὐτοὺς εἶναι πλωτοί. Πλῆθος ἔξι ἄλλου διωρύγων συνδέει τοὺς ποταμοὺς τούτους μεταξύ των καὶ μὲ τὰς μεγάλας λίμνας, εἰς τρόπον ὥστε τὸ ποτάμιον σύστημα τοῦ Μισσισιπῆ καὶ τῶν παραποτάμων του νὰ εἶναι τὸ μεγαλύτερον πλωτὸν ποτάμιον σύστημα τοῦ κόσμου καὶ νὰ ὑπάρχουν μεγάλοι λιμένες εἰς αὐτὴν ταύτην τὴν καρδίαν τῶν Ἡν. Πολιτειῶν. Συχναὶ εἶναι αἱ πλημμύραι τοῦ Μισσισιπῆ καὶ τῶν παραποτάμων του καὶ μεγάλαι αἱ ἐκ τούτων προξενούμεναι ζημίαι. Σήμερον μὲν ἀντιπλημμυρικὰ ἔργα, φράγματα καὶ τεχνητὰς λίμνας ἔχουν δαμασθῆ οἱ ποταμοὶ καὶ ἀποφεύγονται, κατὰ τὸ πλεῖστον αἱ πλημμύραι καὶ αἱ ἐκ τούτων καταστροφαί. Συγχρόνως ἀρδεύονται ἀπὸ τὸ θύρωρ τῶν τεχνητῶν λιμνῶν μεγάλαι ἐκτάσεις, ιδίως εἰς τὰς στερούμενας ἀρκετῶν βροχῶν Πολιτείας καὶ λειτουργοῦν μεγάλα ὑδροηλεκτρικὰ ἔργοστάσια, παράγοντα ἡλεκτρικὴν ἐνέργειαν.

Λίμναι. Σπουδαιότεραι λίμναι εἶναι ή **Μεγάλη Άλμυρὰ Λίμνη** (Σώλτ - Λεϊκ), εύρισκομένη εἰς τὴν περιοχὴν τῶν ὁροπεδίων καὶ

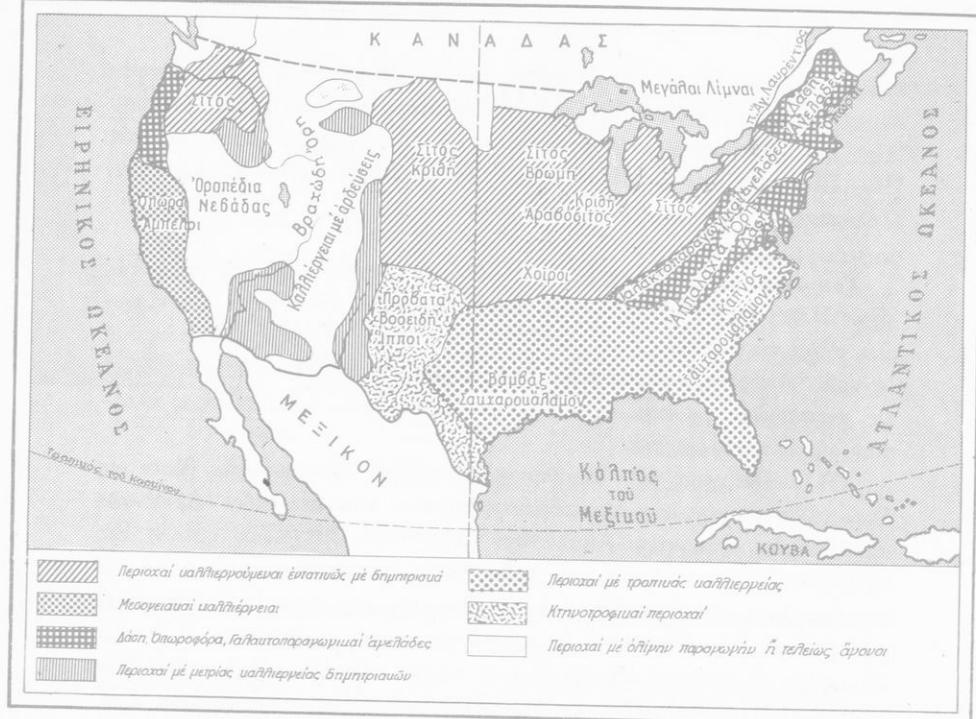
ρον τοῦ μήκους τοῦ Νείλου, οὕτω δὲ ὁ Μισσισιπῆς - Μισσούρι δύναται νὰ θεωρηθῇ ώς ὁ ἐπιμηκέστερος ποταμὸς τῆς Γῆς. Ο Ἀρκάνσας πηγάζων ἀπὸ τὰ Βραχώδη ὄρη. Ο Ὁχάιο καὶ ὁ παραπόταμός του Τέννεση, πηγάζοντες ἀπὸ τὰ Ἀππαλάχια. Ο Ούδσων (ἢ Χάντσον), ἐκβάλλων εἰς τὸν λιμένα τῆς Νέας Υόρκης. Ο Ρίο-Γκράντε-ντέλ-

έχουσα ἀλμυρὸν ὄδωρ, καὶ αἱ πέντε μεγάλαι λίμναι, τὰς ὅποιας ἀνεφέ-
ραμεν εἰς τὸ περὶ Καναδᾶ (δῆλ. ἡ "Ανωτέρα ἢ Σουπήριο, Χιοῦρον
"Ηρὶ καὶ "Οντάριο"), ἀνήκουσαι τόσον εἰς τὸν Καναδᾶν δύσον καὶ τὰς
"Ην. Πολιτείας καὶ ἡ Μίτσιγκαν, ἡ ὅποια ἀνήκει μόνον εἰς τὰς "Ην.
Πολιτείας.

Γεωργία. Κτηνοτροφία. "Η φύσις δὲν ἐφάνη φειδωλὴ πρὸς τὰς
"Ην. Πολιτείας τῆς Ἀμερικῆς καὶ ἔδωσε, θὰ ἥδυνάμεθα νὰ εἴπω-
μεν, «ὅλα τὰ ἀγαθά», ὡστε νὰ γίνουν μία χώρα πλουσία, εὐδαίμων καὶ
ἰσχυρά. Ἀπέραντοι εύφροι ἐκτάσεις ὑπάρχουν διὰ τὴν γεωργίαν, ἀλλὰ
καὶ στεππώδεις ἡ «λειμῶνες» διὰ τὴν κτηνοτροφίαν καὶ ὑπέδαφος πλού-
σιον εἰς ὅλα τὰ δρυκτά.

"Η καλλιέργεια τῶν δημητριακῶν κατέχει πρωτεύουσαν θέσιν εἰς
ὅλην τὴν περιοχήν, τὴν ἐκτεινομένην βορείως τῶν ποταμῶν Ἀρκάνσας
καὶ Τέννεση, ἀπὸ τῶν Ἀπαλαχίων μέχρι τῶν Βραχωδῶν ὁρέων. Εἰς
τὰ βόρεια ἐπικρατεῖ ὁ σῖτος, ἡ κριθή, χρησιμοποιουμένη κυρίως διὰ τὴν
παραγωγὴν μπύρας, καὶ ἡ βρώμη (διὰ τὴν κτηνοτροφίαν). Νοτιώτε-
ρον (Χαρτ. 58) ἐπικρατεῖ ἡ καλλιέργεια τοῦ ἀραβοσίτου, ὁ ὅπιος
θεωρεῖται ως τὸ κατ' ἔξοχὴν ἔθνικὸν προϊὸν τῶν "Ην. Πολιτειῶν. Πα-
ράγουν αἱ "Ην. Πολιτεῖαι τα $\frac{9}{10}$ τοῦ παγκοσμίως παραγομένου ἀρα-
βοσίτου καὶ τὰ $\frac{7}{10}$ τούτου χρησιμοποιοῦνται ως κτηνοτροφίαι, ίδιας διὰ
τὴν διατροφὴν χοίρων.

Εἰς τὰς πρὸς τὸν Ἀτλαντικὸν ΒΑ. Πολιτείας καλλιεργοῦνται γεώ-
μηλα, ὀπωροφόρα δένδρα καὶ τεχνητὰ λειβάδια διὰ τὴν διατροφὴν ίδιως
γαλακτοπαραγωγικῶν ἀγελάδων. Νοτίως τῶν ποταμῶν Ἀρκάνσας καὶ
Τέννεση ἐπικρατεῖ ἡ καλλιέργεια τοῦ βάμβακος (εἰς τὰς Πολιτείας
Τέννεση, Τέξας, Λουζιζιάναν, Ἀρκάνσας, Μισισιπῆ, Ἀλαμπάμα, Γε-
ωργίαν καὶ N. Καρολίναν) μὲν παραγωγὴν ὑπερβαίνουσαν τὰ $\frac{3}{4}$ τοῦ
παγκοσμίως παραγομένου βάμβακος. Οἱ καπνὸς καλλιεργεῖται εἰς ὅλας
τὰς Ἀγατολικὰς Πολιτείας καὶ ἔρχονται αἱ "Αν. Πολιτεῖαι πρῶται εἰς
τὸν κόσμον ως πρὸς τὴν παραγωγὴν καπνοῦ. Εἰς τὰ θερμὰ καὶ ὑγρὰ
κλίματα τοῦ Τέξας, τῆς Λουζιζιάνας καὶ τῶν ΝΑ. Πολιτειῶν εὔδοκι-
μεῖ καὶ καλλιεργεῖται τὸ σακχαροκάλαμον διὰ τὴν παραγωγὴν σακ-
χάρεως. "Η δρῦζα ἐπίσης εὐδοκιμεῖ εἰς τὰ δυνάμενα νὰ ἀρδευθοῦν
ἐδάφη τῶν Νοτίων Πολιτειῶν. Δὲν καλλιεργεῖται δμως πολύ, διότι ἡ
καλλιέργεια τῆς ἀπαίτει πολλὰς ἐργατικὰς χεῖρας καὶ τὰ ἡμερομίσθια

Χαρτ. 58. Γεωργικαὶ καὶ κτηνοτροφικαὶ περιοχαι· Ἡν. Πολιτειῶν Ἀμερικῆς.

εἰς τὰς Ἡν. Πολιτείας εἶναι μεγάλα, ὥστε νὰ κοστίζῃ ὀλιγώτερον ἡ ἐκ τῆς Α. καὶ τῆς ΝΑ Ἀσίας εἰσαγομένη εἰς τὰς Ἡν. Πολιτείας ὅρυζα. Ἡ ἄμπελος καλλιεργεῖται εἰς τὴν Καλιφόρνιαν καὶ παράγεται ἀρκετὸς οἶνος. Ἡ διπλωτή παραγωγὴ εἶναι σημαντική· οἱ κάτοικοι τῶν Ἡν. Πολιτειῶν συγκαταλέγονται μεταξὺ τῶν μεγαλυτέρων καταναλωτῶν διπλωρῶν εἰς τὸν κόσμον. Εἰς τὰς Πολιτείας, αἱ δύοιαι εὐρίσκονται γύρω ἀπὸ τὰς Μεγάλας Λίμνας, καθὼς καὶ τὰς ΒΑ πρὸς τὸν Ἀτλαντικὸν Πολιτείας παράγονται μῆλα, ἀχλάδια, κεράσια καὶ φράουλες, εἰς μεγάλας ποσότητας. Ἡ Φλωρίς καὶ τὸ Τέξας παράγουν ἐσπεριδοειδῆ καὶ βανάνας. Ἡ κατ' ἔξοχὴν ὅμως διπλωτηπαραγωγικὴ Πολιτεία εἶναι ἡ Καλιφόρνια, παράγουσα ὅλων τῶν εἰδῶν τὰς διπλωρας. Αὕται μὲ βαχόνια - ψυγεῖα ἀποστέλλονται εἰς ὅλα τὰ μέρη τῶν Ἡν. Πολιτειῶν νωπαί, μεταβάλλονται δὲ καὶ εἰς κονσέρβας καὶ ἀπεξηραμένους καρπούς, ἔξαγόμενα: ἀκόμη καὶ εἰς τὸ ἔξωτερικόν.

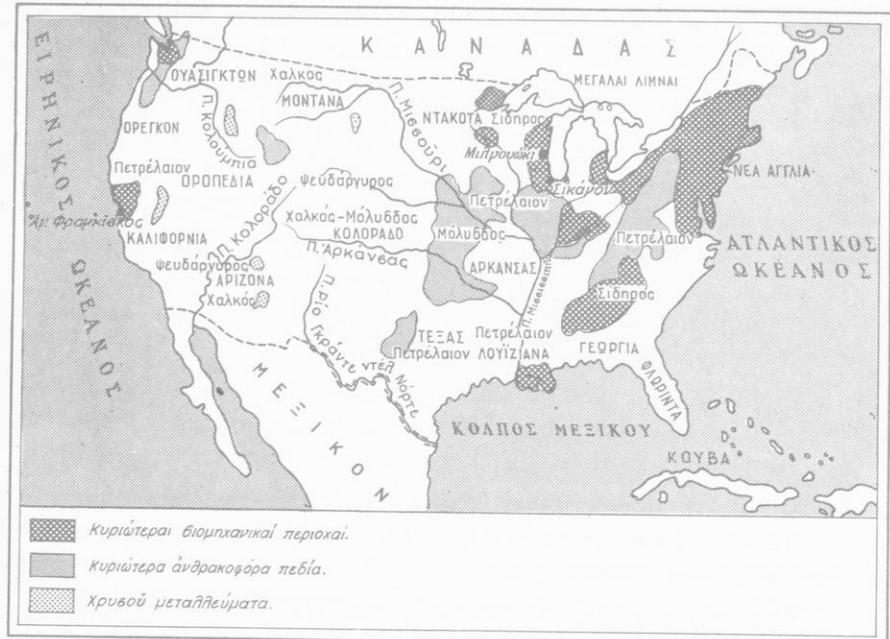
‘Η Κτηνοτροφία, καίτοι ἀνεπτυγμένη δύναμη τῆς γεωργίας, εἶναι ἐν τούτοις σημαντική. ’Ερχονται αἱ ‘Ην. Πολιτεῖαι πρῶται εἰς τὸν κόσμον ὡς πρὸς τὸν ἀριθμὸν τῶν χοίρων (50.000.000). ’Ερχονται δευτέρα χώρα εἰς τὸν κόσμον εἰς ἀριθμὸν βοοειδῶν, μετά τὰς Ἰνδίας καὶ τετάρτη εἰς ἀριθμὸν προβάτων (μετά τὴν Αὐστραλίαν, τὴν Σοβ. “Ἐνωσιν καὶ τὴν Ἀργεντινήν). Αἴγες διατρέφονται δύναμι καὶ ὁ ἀριθμὸς τῶν ἵππων διαρκῶς ἔλατοῦται, διότι σήμερον οὗτοι ἀντικαθίστανται εἰς τὰς διαφόρους ἔργασίας ἀπὸ τὰς μηχανάς. Τὰ κτηνοτροφικὰ προϊόντα (γάλα, βούτυρον, τυρός, κρέας, ἔριον, δέρματα) παράγονται εἰς τεραστίας ποσότητας καὶ αἱ ‘Ην. Πολιτεῖαι παράγουν τὸ $\frac{1}{4}$ τῶν παγκοσμίων παραγομένων κτηνοτροφικῶν προϊόντων.

‘Η ἀλιεία εἶναι καὶ αὐτὴ πολὺ ἀνεπτυγμένη. Εἰς τὰ πρὸς τὸν Εἰρηνικόν, τὸν Ἀτλαντικὸν καὶ τὸν κόλπον τοῦ Μεξικοῦ παράλια ὑπάρχει ἀφθονία ἰχθύων καὶ αἱ ‘Ην. Πολιτεῖαι ἔρχονται τέταρται εἰς τὸν κόσμον, μετά τὴν Ἰαπωνίαν, ὡς πρὸς τοὺς ἀλιευομένους ἰχθῦς.

Τὰ δάση κατέχουν τὰ 33% τοῦ ἑδάφους τῶν ‘Ην. Πολιτειῶν πρέχοντα ἀφθόνως ξυλείαν, χαρτόμαζαν καὶ χάρτην.

‘Ορυκτὸς πλοῦτος. Τὸ ὑπέδαφος τῶν ‘Ην. Πολιτειῶν περικλείει ἄφθονα μεταλλεύματα καὶ γενικῶς ὀρυκτά. ’Ερχονται πρῶται εἰς τὸν κόσμον ὡς πρὸς τὴν παραγωγὴν ἀνθρακος (πλέον τοῦ $\frac{1}{2}$ τῆς παγκοσμίου παραγωγῆς). Τὰ μεγαλύτερα ἀνθρακωρυχεῖα εἶναι εἰς τὰς Πολιτείας τῆς Πενσυλβανίας καὶ τῆς Βιρτζίνιας, ἀλλ’ ἀνθρακωρυχεῖα ὑπάρχουν καὶ εἰς πολλὰς ἄλλας Πολιτείας (βλ. Χαρτ. 59). Παράγουν τὰ 47% τοῦ παγκοσμίου παραγομένου πετρελαίου (ίδιως εἰς τὰς Πολιτείας Τέξας, Ἰλλινόις, Καλιφόρνιαν καὶ Λουιζιάναν), τὸ $\frac{1}{2}$ τῶν παγκοσμίων ἔξαγομένων μεταλλευμάτων σιδήρου καὶ ἔρχονται πρῶται εἰς τὸν κόσμον ὡς πρὸς τὴν παραγωγὴν θείου, ποτάσσης, μολυβδαινίου, χαλκοῦ, μολύβδου καὶ φευδαργύρου. Εἰς διάφορα μέρη τῶν ‘Ην. Πολιτειῶν ὑπάρχουν πλούσια χρυσωρυχεῖα, καθὼς καὶ ὀρυχεῖα ἀργύρου, ὑδραργύρου, δευτέρα κλπ. Οὐδὲν μέταλλον ἐλλείπει εἰς τὰς ‘Ην. Πολιτείας τῆς Ἀμερικῆς, μηδὲ αὐτοῦ τοῦ σήμερον θεωρουμένου πολυτίμου οὐρανίου, τὸ ὅποιον ἀνευρέθη εἰς πολλὰ μέρη, ίδιως εἰς τὴν περιοχὴν τῶν Βραχαδῶν ὁρέων.

Συγκοινωνία. Βιομηχανία. ‘Η συγκοινωνία εἶναι ἀρίστη. Αἱ ‘Ην. Πολιτεῖαι ἔχουν πυκνὸν δίκτυον σιδηροδρομικῶν γραμμῶν καὶ

Χαρτ. 59. Κυριώτερα Ἀνθρακοφόρα πεδία Ἡν. Πολιτειῶν Ἀμερικῆς.

όδῶν ἀσφαλτοστρωμάνων. Πέντε μεγάλαι σιδηροδρομικαὶ γραμμαὶ (μήκους ἀπὸ 5000 - 6000 χιλ. ἐκάστη) συνδέουν τοὺς λιμένας τοῦ Ἀτλαντικοῦ μὲ τοὺς τοιούτους τοῦ Εἰρηνικοῦ, διασχίζουσαι τὰς Ἡν. Πολιτείας ἔξ ἀνατολῶν πρὸς δυσμάς. Ὁ Μισσισιπῆς μὲ τοὺς παραποτάμους του εἶναι καθ' ὅλον σχεδὸν τὸ μῆκος του πλωτὸς καὶ πλὴν τούτων ὑπάρχει καὶ πλῆθος διωρύγων. Δύναται τις οὕτω ἀπὸ τοῦ κόλπου τοῦ Μεξικοῦ νὰ μεταβῇ εἰς τὰς Μεγάλας Λίμνας καὶ ἔξ αὐτῶν εἰς τὰ ἀνατολικὰ πρὸς τὸν Ἀτλαντικὸν παράλια. Εἰς οὐδὲν ἄλλο μέρος τοῦ κόσμου τὰ εἰσιτήρια καὶ τὸ κόστος μεταφορᾶς ἐμπορευμάτων εἶναι τόσον εὐθηνά, ὃσον εἰς τὰς Ἡν. Πολιτείας. Τὰ αὐτοκίνητα εἶναι τόσον πολλά, ὡστε νὰ ὑπάρχῃ ἀναλογία ἐνὸς αὐτοκινήτου ἀνὰ 3 ἀτομα. Ὁ Ἐμπορικὸς στόλος τῶν Ἡν. Πολιτεῶν, διὰ τοῦ ὁποίου εἰσάγονται καὶ ἔξαγονται διάφορα εἴδη, ἔρχεται πρῶτος εἰς τὸν κόσμον (μὲ 28.000.000 τόννους, δηλ. τὰ 33% τοῦ παγκοσμίου ἐμπορικοῦ ναυτικοῦ). Ἀλλὰ καὶ ὡς πρὸς τὴν μεταφορὰν ἀεροπορικῶς ἐμπορευμάτων καὶ ἐπιβατῶν, τόσον εἰς τὸ ἐσωτερι

κὸν τῆς χώρας ὅσον καὶ εἰς τὸ ἔξωτερικόν, αἱ Ἡν. Πολιτεῖαι κατέχουν τὴν πρώτην θέσιν.

‘**Η Βιομηχανία** ἔχει μεγάλην ἀνάπτυξιν. Αἱ Ἡν. Πολιτεῖαι εἶναι χώρα ἔχουσα ἀφθόνους πρώτας ὄλας ἀπὸ τὴν γεωργίαν καὶ τὴν κτηνοτροφίαν της, ἀφθονον τὸν ἄνθρακα καὶ τὸ πετρέλαιον, καθὼς καὶ μεταλλεύματα παντὸς εἰδῶς καὶ ἴδιας σίδηρον. ’Εχουν ἐπίσης καὶ ἀρίστην συγκοινωνίαν, εἰς τρόπον ὥστε τὸ κόστος τῆς μεταφορᾶς νὰ εἶναι μικρόν. Μία τοιαύτη χώρα δὲν δύναται παρὰ νὰ ἔχῃ πολὺ ἀνεπτυγμένην τὴν βιομηχανίαν της. ’Ἐπὶ κεφαλῆς ἔρχονται αἱ βιομηχανίαι, αἱ σχετιζόμεναι μὲ τὴν παραγωγὴν εἰδῶν διατροφῆς. Εἶναι παρχοσμίως γνωστὰ τὰ μεγάλα σφαγεῖα τοῦ Σικάγου (καθὼς καὶ ἄλλων πόλεων, ὅπως τῆς Κιγκινάτη, Μιλουόκη, Κλήβελαντ κλπ.), ὅπου σφάζονται χιλιάδες ζώων καὶ παράγονται κατεψυγμένα κρέατα, κονσέρβαι, ζαμπόν, λαρδί, κλπ. Εἰς μόνον τὸ Σικάγον σφάζονται πλέον τῶν 10.000.000 ζώων ἐτησίως. Βιομηχανίαι ἐπίσης κατασκευῆς ἀλεύρων, ζυμαρικῶν, βουτύρου, τυροῦ, κονσερβῶν λαχανικῶν, φρούτων, ἰχθύων κλπ. ὑπάρχουν παντοῦ. Κατόπιν ἔρχεται ἡ ὑφαντουργία, ἴδιας ἡ τοιαύτη κατασκευῆς βαμβακερῶν ὑφασμάτων (λόγῳ τοῦ ἀφθόνως παραγομένου βάμβακος). Τρίτη ἔρχεται ἡ βιομηχανία σιδήρου καὶ χάλυβος, μηχανῶν καὶ μηχανημάτων ἐν γένει, αὐτοκινήτων, ἀεροπλάνων κλπ. ἐπικρατοῦσα εἰς τὴν περιοχὴν τῶν Μεγάλων Λιμνῶν καὶ ἴδιας τὴν Πενσυλβανίαν, τῆς ὁποίας ἡ πόλις Πιτσβούργον εἶναι τὸ μεγαλύτερον μεταλλουργικὸν κέντρον τῶν Ἡν. Πολιτεῶν. ’Ακολουθοῦν ὅλαι αἱ ἄλλαι βιομηχανίαι, δηλαδὴ αἱ ἐπεξεργασίας καπνοῦ, καθαρισμοῦ πετρελαίου, κατασκευῆς φαρμάκων καὶ χημικῶν γενικῶς προϊόντων, λιπασμάτων, τσιμέντων, κεραμευτική, θαλαουργία κλπ.

‘**Εξάγουν** αἱ Ἡν. Πολιτεῖαι προϊόντα γεωργικὰ καὶ κτηνοτροφικά, ἀλλὰ κυρίως τοιαῦτα βιομηχανικά. **Εισάγουν** κυρίως σάκχαριν, καφέν, ἔριον, μέταξαν, κασουτσούκ καὶ διαφόρους πρώτας ὄλας, χρησίμους διὰ τὴν βιομηχανίαν των.

Πληθυσμός. Κάτοικοι. ‘Ο πληθυσμὸς τῶν Ἡν. Πολιτειῶν μὲ τὴν ἀπογραφὴν τοῦ 1950 ἦτο 150 ἑκατομ. κάτοικοι. Κατὰ τὸ 1960 ὁ πληθυσμὸς ἔφθασε τὰ 205 ἑκατομ. Τὸ πλεῖστον τῶν κατοίκων εἶναι Λευκοί. ’Υπάρχουν ὅμως καὶ περὶ τὰ 15 ἑκατομ. Μαύροι, ἴδιας εἰς τὰς Ν. Πολιτείας καὶ ἀρκετοὶ Ἀσιάται (Κίτρινοι). Οἱ Λευκοὶ προέρχονται

ἀπὸ δλας τὰς χώρας τῆς Εύρωπης, οἱ περισσότεροι ὅμως εἶναι Ἀγγλο-σάξωνες. Οἱ Ἑλληνικῆς καταγωγῆς Ἀμερικανοὶ πολῦται ὑπολογίζονται ἄνω τῶν 800.000.

Εἰς τὰς Ἡν. Πολιτείας ὑφίσταται δξὺ τὸ πρόβλημα τῶν φυλετικῶν διακρίσεων, ιδίως μεταξὺ Λευκῶν καὶ Μαύρων. Οἱ Λευκοί, ιδίως οἱ τοιοῦτοι τῶν N. Πολιτειῶν, θεωροῦν τοὺς Μαύρους ὡς κατώτερα δόντα, ἀν καὶ οὗτοι εἶναι Ἀμερικανοὶ πολῦται ἀπὸ τὸ 1865, ἀφ' ὃτου δηλαδὴ κατηγρήθη εἰς τὰς Ἡν. Πολιτείας ἡ δουλεία. Ἀποφεύγουν οἵονδήποτε μετ' αὐτῶν συγχρωτισμὸν καὶ τὴν συμφοίτησιν τῶν παιδιῶν των εἰς τὰ Σχολεῖα.

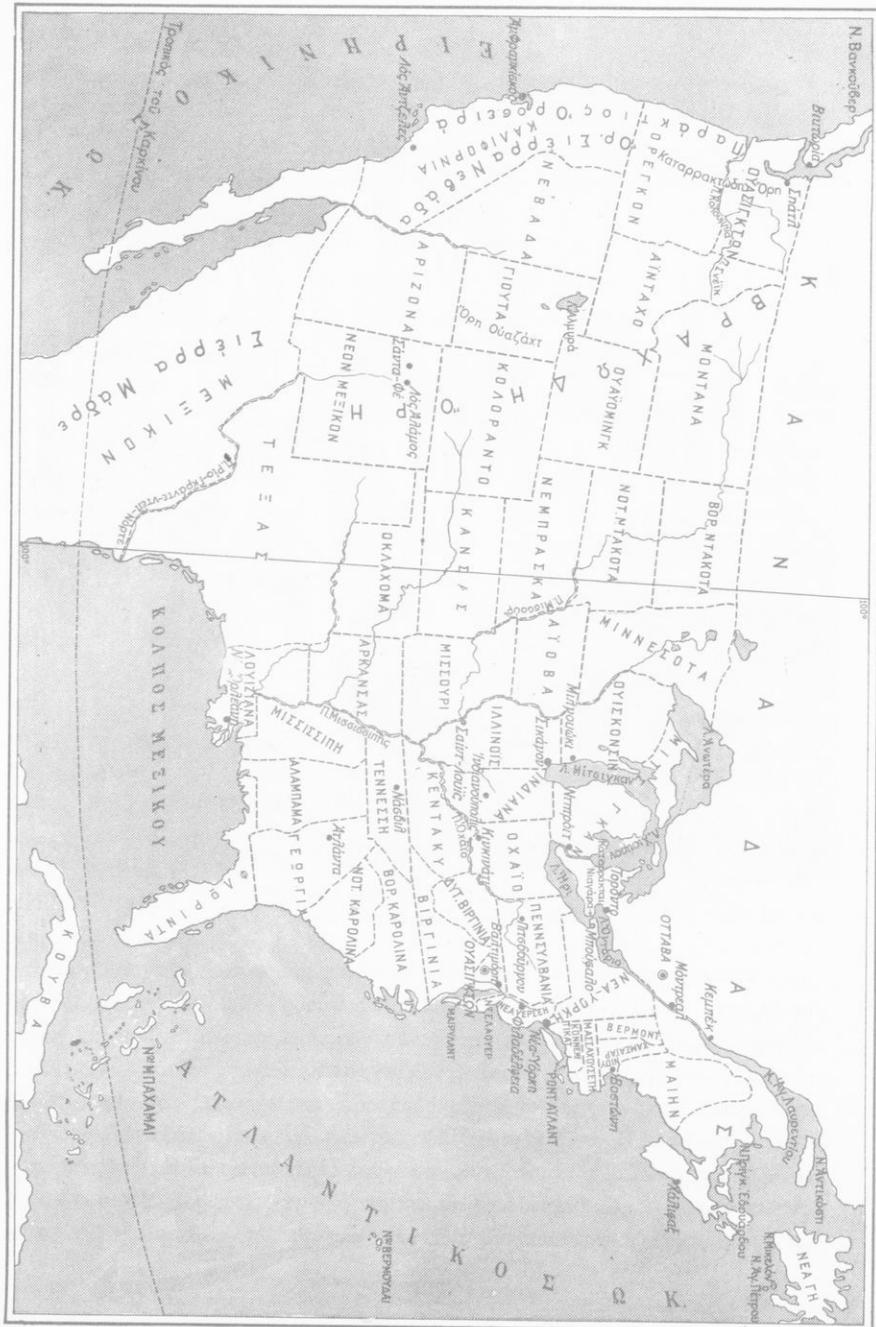
Σπουδαιότεραι πόλεις καὶ ὁ πληθυσμός των μετὰ τῶν περιχώρων των εἶναι : "Η Οὐάσιγκτων (2.861.000 κ.)" Ελαβε τὸ δόνομά της ἀπὸ τὸν πρῶτον Πρόεδρον τῶν Ἡν. Πολιτειῶν τὸν Γεώργιον Οὐάσιγκτων. Εἶναι πρωτεύουσα τοῦ Διαμερίσματος Κολούμπια, ὅλων τῶν Ἡν. Πολιτειῶν τὸ πνευματικόν των κέντρον καὶ κέντρον πολιτικῆς δραστηριότητος δι' ὅλον τὸν Δυτικὸν κόσμον. "Ἐχει μεγάλας δενδροφυτευμένας λεωφόρους, πολυτελῆ κτίρια, βιβλιοθήκας, μουσεῖα κλπ.

Αἱ μεγαλύτεραι ἐκ τῶν ἄλλων πόλεων τῶν Ἡν. Πολιτειῶν εὑρίσκονται εἰς τὴν πυκνοκατωρχημένην βιομηχανικὴν περιοχὴν των, δηλαδὴ πέριξ τῶν Μεγάλων Λιμνῶν καὶ εἰς τὸ BA τμῆμα των. Ἐκεῖ εὑρίσκονται αἱ 9 ἀπὸ τὰς 13 μεγάλας πόλεις τῶν Ἡν. Πολιτειῶν (αἱ δόποιαι ἔχουν πληθυσμὸν ἄνω τοῦ 1.000.000 ἑκάστη). Αὗται εἶναι κατὰ σειράν, ἀναλόγως τοῦ πληθυσμοῦ των, αἱ : Νέα Ὅρκη, Σικάγον, Φιλαδέλφεια, Ντητρόϊτ, Βοστώνη, Πίττσμπουργκ, Σαΐν Λούϊ, Κλήβελαντ καὶ Βαλτιμόρη. "Ολαι αἱ ὡς ἄνω πόλεις ἔχουν ἀκμαζούσας βιομηχανίας, αἱ 4 δὲ ἐξ αὐτῶν (δηλ. ἡ Βοστώνη, Νέα Ὅρκη, Βαλτιμόρη καὶ Φιλαδέλφεια) εἶναι καὶ μεγάλοι πρὸς τὸν Ἀτλαντικὸν λιμένες. "Η N. Ὅρκη (12.300.000 κ.) εἶναι ἡ μεγαλυτέρα πόλις καὶ ὁ μεγαλύτερος λιμὴν τοῦ κόσμου καὶ συγχρόνως μέγα βιομηχανικὸν καὶ ἐμπορικὸν κέντρον. "Ο πληθυσμὸς της ἀποτελεῖται κατὰ τὸ $\frac{1}{4}$ ἀπὸ Ἰρλανδούς, κατὰ τὸ $\frac{1}{4}$ ἀπὸ Ἰταλούς καὶ κατὰ τὸ $\frac{1}{4}$ ἀπὸ Ἐβραίους. Τὸ ὑπόλοιπον $\frac{1}{4}$ ἀντιπροσωπεύεται ἀπὸ δλους τοὺς ἄλλους λαοὺς τῆς Γῆς καὶ μεταξὺ τούτων ὑπάρχουν καὶ περὶ τὰς 200.000 "Ελληνες. Εἶναι ἐκτισμένη εἰς τὰς ἐκβολὰς τοῦ ποταμοῦ Οὐδσωνος (ἡ Χάντσον) καὶ εἶναι πόλις δημιουργηθεῖσα κυρίως ἐντὸς τῆς τελευταίας ἐκατονταετίας

Μία αποψις του Μανχάταν, συνοικίας της Νέας - "Υόρκης,
μὲ τοὺς οὐρανοξύστας του.

(τὸ 1850 εἶχε μόνον 500.000 κ.). Εἰς τὴν εἰσοδον τοῦ κυρίως λιμένος της εύρισκεται τὸ ἄγαλμα τῆς Ἐλευθερίας, ὅψους 46 μ., τὸ ὅποῖον ἐδωρήθη εἰς τὰς Ἡν. Πολιτείας ὑπὸ τῆς Γαλλίας. Αἱ σπουδαιότεραι ἐκ τῶν συνοικιῶν τῆς Ν. Υόρκης εἰναι : τὸ **Μανχάταν**, εἰς τὸ ὅποῖον εὐρίσκονται τὰ μεγαλύτερα καταστήματα, οὐρανοξύσται τὸ ὅψος τινῶν ἐκ τῶν ὁποίων φθάνει τὰ 300 μ., κέντρα, θέατρα, κλπ. Εἰναι ἐκτισμένον ἐπὶ μιᾶς νησιδίος, σχηματιζομένης ἀπὸ τὸν ποταμὸν Οὔδσωνα καὶ συνδέεται διὰ πολλῶν γεφυρῶν μὲ τὰς ἄλλας συνοικίας τῆς πόλεως. Τὸ **Μπρούκλιν**, ἡ πολυπληθεστέρα συνοικία τῆς πόλεως. Τὸ **Χάρλεμ**, τὸ ὅποῖον λέγεται

Χαρτ. 60, 48 Πολιτεῖαι Ἡν. Πολιτεῖδν καὶ κυριότεραι πόλεις τῶν.

καὶ συνοικία τῶν Νέγρων, διότι ἐκ τοῦ 1,5 ἑκατομ. τῶν κατοίκων του οἱ 350.000 χιλιάδες εἰναι Νέγροι. Τὸ Μπρόνξ, τὸ Κουήνς κλπ. Ὡ Ν. Υόρκη εἰναι τὸ οἰκονομικὸν κέντρον τῶν Ἡν. Πολιτειῶν καὶ τείνει νὰ γίνη καὶ τὸ πνευματικὸν τοιοῦτον, μὲ τὸ δονομαστὸν Πανεπιστήμιον της Κολούμπια, τὰ ἐπιστημονικὰ ἴδρυματα Ροχφέλερ, τὰ μουσεῖα, βιβλιοθήκας της κλπ. καὶ τέλος τὸ μέγαρον τῶν Ἡνωμένων Ἐθνῶν (Ο.Η.Ε.) τὸ ὅποῖον δίδει εἰς αὐτὴν καὶ Διεθνὲς κύρος.

Ἡ Ὀλυμπανυ (540.000 κ.), πρωτεύουσα τῆς Πολιτείας τῆς Ν. Υόρκης, εὑρισκομένη καὶ αὕτη ἐπὶ τοῦ Ούδσωνος ποταμοῦ ΒΔ. τῆς πόλεως Ν. Υόρκης. Ἡ Βοστώνη (2.234.000 κ.) πρωτεύουσα τῆς Πολιτείας Μασαχουσέτης. Εἶναι βιομηχανικὴ πόλις καὶ σ.ημαντικὸς λιμὴν ἐπὶ τοῦ Ἀτλαντικοῦ. Πίτσιμπουργκ, (Πίτσιμονθραγον 1.532.000 κ.) εἰς τὴν Πολιτείαν τῆς Πενσυλβανίας, μέγα κέντρον χαλυβουργίας. Λέγεται καὶ « μαύρη πόλις » ή « πόλις τῶν καπνῶν » λόγῳ τῶν πολλῶν καπνῶν, οἱ δόποιοι ἀναδίδονται ἀπὸ τὰ χαλυβουργεῖα τῆς. Φιλαδέλφεια (2.922.000 κ.), ἡ τετάρτη κατὰ τὸν πληθυσμὸν πόλις τῶν Ἡν. Πολιτειῶν, πνευματικὸν κέντρον μὲ τὸ δονομαστὸν Πανεπιστήμιον τῆς Πενσυλβανίας, βιομηχανικὴ καὶ ἐμπορικὴ πόλις καὶ μέγας ποτάμιος λιμὴν (ἐπὶ τοῦ ποταμοῦ Ντελαουαίρ). Βαλτιμόρη (1.161.000 κ.) μέγας λιμὴν καὶ πόλις βιομηχανική.

Εἰς τὴν περιοχὴν τῶν Μεγάλων Λιμνῶν εἰναι : Τὸ Σικάγον (5.000.000 κ.), ἡ δευτέρα εἰς πληθυσμὸν πόλις τῶν Ἡν. Πολιτειῶν. Εἶναι μέγας λιμὴν ἐπὶ τῆς λίμνης Μίτσιγκαν, κόμβος συγκοινωνιῶν καὶ ἔμπορικὸν κέντρον, ἔχει δὲ τὰ μεγαλύτερα σφαγεῖα τοῦ κόσμου. Ντητρόϊτ (2.660.000 κ.) μὲ πολλὰς καὶ μεγάλας βιομηχανίας, φημιζόμενον κυρίως διὰ τὰ ἔργοστάσια κατασκευῆς αὐτοκινήτων (αὐτοκίνητα Φόρντ). Εἰς τὸ Ντητρόϊτ καθὼς καὶ τὸ Σικάγον ὑπάρχουν ἀκμάζουσαι Ἑλληνικαὶ παροικαίαι. Κλήβελαντ (1.385.000 κ.), πόλις βιομηχανική. Μπάφφαλο (ἡ Μπούφαλο 1.090.000 κ.) εἰς τὰς ὄχθας τῆς λίμνης Ἡρι συνδεόμενον διὰ μεγάλης διώρυγος μὲ τὸν Ούδσωνα ποταμὸν καὶ ἐκεῖθεν μὲ τὴν Ν. Υόρκην. Μίλουώκη (830.000 κ.) βιομηχανικὴ πόλις εἰς τὰς ὄχθας τῆς λίμνης Μίτσιγκαν, διάγον βορειότερον τοῦ Σικάγου.

Πλὴν τῶν ἀνωτέρω, ὅλαις σημαντικαὶ πόλεις τῶν Ἡν. Πολιτειῶν εἰναι αἱ : Σαιν - Λούι (1.400.000 κ.) βιομηχανικὴ πόλις μὲ μεγάλην βιομηχανίαν δερμάτων καὶ ὑποδημάτων καὶ λιμὴν εἰς τὴν συμβολὴν τοῦ Μισσούρι μὲ τὸν Μισσισιπῆν. Σινσινάτι (813.000 κ.), σημαντικὸς

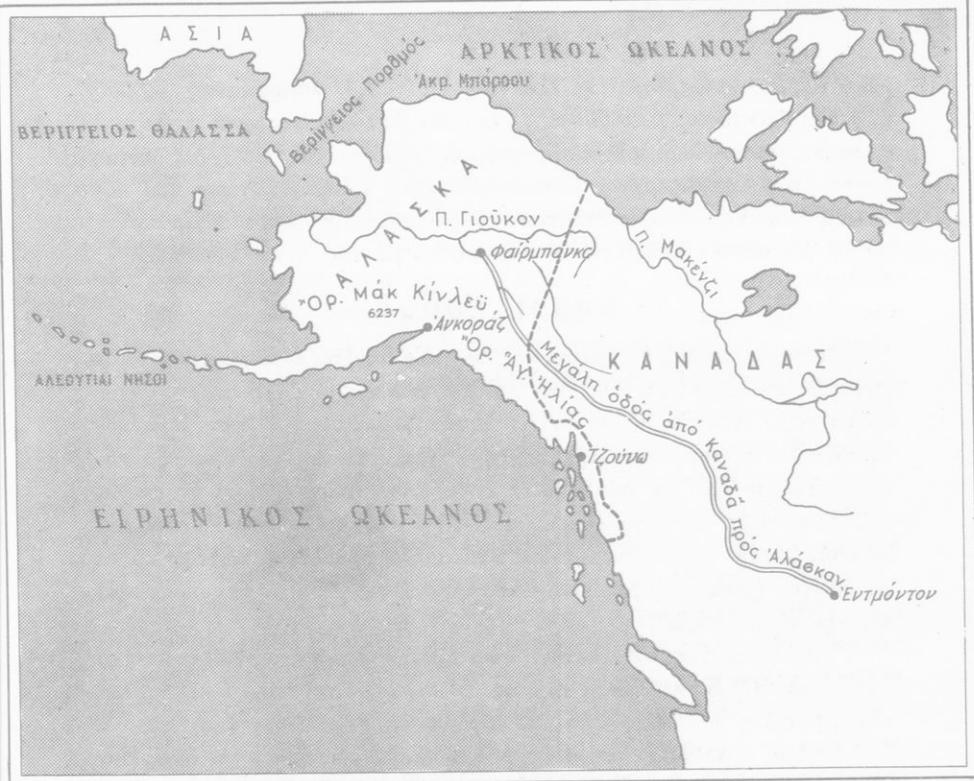
λιμήν ἐπὶ τοῦ Ὀχάιο, παραποτάμου τοῦ Μισσισιπῆ. Μιννεάπολις (1.100.000 κ.) εἰς γεωργικὴν περιοχὴν μὲ βιομηχανίας κατασκευῆς κυρίως γεωργικῶν μηχανῶν. Κάνσας Σίτου (800.000 κ.) ἐπὶ τοῦ ποταμοῦ Μισσούρι. Ἰνδιανούπολις (500.000 κ.) πόλις βιομηχανική.

Εἰς τὰ Νότια καὶ τὰ ΝΑ τῶν Ἡν. Πολιτειῶν σπουδαιότεραι πόλεις εἶναι αἱ : Ἀτλάντα (450.000 κ.), πρωτεύουσα τῆς πολιτείας Γεωργίας. Νάσβιλ (260.000 κ.), πρωτεύουσα τῆς Πολιτείας Τένεση. Τὸ Βουλευτήριόν της, ἀρχαῖον Ἐλληνικοῦ ρυθμοῦ, εἴναι ἔκτισμένον εἰς ἓν πάρκον της· ὑπάρχει ἐπίσης ἐκεῖ ὁ « Παρθενών » ἔκτισμένος κατ' ἀπομίμησιν τοῦ Παρθενῶνος. Ἡ Ν. Ὁρλεάνη, (640.000 κ.) ἐκ τῶν ὅποιων τὰ 40% εἶναι Νέγροι. Εὑρίσκεται ἐπὶ τῆς ἀφίστερᾶς ὄχθης τοῦ Μισσισιπῆ, πλησίον τῶν ἐκβολῶν του καὶ εἴναι ἐκ τῶν μεγαλύτερων λιμένων τοῦ κόσμου.

Εἰς τὰς Δυτικὰς Πολιτείας αἱ σπουδαιότεραι πόλεις εἶναι αἱ : Σήατλ (625.000 κ.) εἰς τὴν πολιτείαν Οὐάσιγκτων, σημαντικός, ἐπὶ τοῦ Εἰρηνικοῦ λιμήν. Ὁ Ἄγιος Φραγκίσκος (Σάν Φραντζίσκο) (2.022.000 κ.) ὁ σημαντικώτερος πρὸς τὸν Εἰρηνικὸν λιμήν τῶν Ἡν. Πολιτειῶν καὶ ὁ μεγαλύτερος φυσικὸς λιμὴν εἰς τὸν κόσμον. Τὸ Λός - Ἀντζελες (4.000.000 κ.), ἡ τρίτη ὡς πρὸς τὸν πληθυσμὸν πόλις τῶν Ἡν. Πολιτειῶν (μετὰ τὴν Ν. Υόρκην καὶ τὸ Σικάγον). Εἴναι ἡ πόλις τοῦ πετρελαίου, τοῦ κινηματογράφου καὶ τῆς ἀεροναυπηγικῆς. «Ἐν ἐκ τῶν προαστίων του εἴναι καὶ τὸ Χόλλυγουντ (30.000 κ.), ἡ πρωτεύουσα τοῦ Ἀμερικανικοῦ Κινηματογράφου, πράγμα τὸ ὅποιον ὀφείλει εἰς τὸ ἔξαιρετικόν του κλῖμα καὶ τὰς ἡλιολούστους ἡμέρας του.

Χερσόνησος τῆς Ἀλάσκας καὶ Ἀλεούτιαι νῆσοι

« Η χερσόνησος τῆς Ἀλάσκας, (Χαρτ. 61) ἡ ὅποια ἔχει σήμερον μεγίστην σημασίαν διὰ τὴν ἀμυναν τῶν Ἡν. Πολιτειῶν, ἡγοράσθη παρ' αὐτῶν ἀπὸ τὴν Ρωσίαν ἀντὶ 7.200.000 δολαρίων τὸ 1867 μετὰ τῶν Ἀλεούτιων νήσων καὶ ἀπὸ τοῦ Ἰουλίου τοῦ 1958 ἀποτελεῖ τὴν 49ην Πολιτείαν τῶν Ἡνωμ. Πολιτειῶν. Αἱ Ἀλεούτιαι νῆσοι εἴναι διατεταγμέναι τοξοειδῶς, ἀπὸ τῆς Ἀλάσκας μέχρι τῆς Ἀσιατικῆς ἥπερου, ἀπὸ τὴν ὅποιαν χωρίζεται ἡ Ἀλάσκα διὰ τοῦ στενοῦ πορθμοῦ τοῦ Μπέριγκ. « Η ὅλη ἔκτασις εἴναι 1.518.000 τετρ. χιλιομ., ὁ πληθυσμὸς δύμως μόλις φθάνει τὰς 210.000 κ. Τοῦτο, διότι πλὴν τῶν παραλίων, ὃπου λόγῳ τοῦ ἐκεῖθεν διερχομένου θερμοῦ ρεύματος Κοῦρο - Σίβο μετριάζεται τὸ ψυ-

Χαρτ. 61. Αλάσκα.

χος (μέση θερμοκρασία 'Ιανουαρίου 1^ο Κ.), τὸ ἐσωτερικὸν τῆς χώρας ἔχει δριμυτάτους χειμῶνας (θερμοκρασία φθάνουσα τοὺς -56^οΚ.) καὶ καλύπτεται, ἔξαιρουμένων 2—3 μηνῶν ἐτήσιως, ἀπὸ πάγους. Περὶ τοὺς 15.000 ἐκ τῶν κατοίκων τῆς Ἀλάσκας εἰναι Ἐσκιμῶι (ἀνήκοντες εἰς τὴν Κιτρίνην φυλὴν) καὶ περὶ τὰς 14.000 Ἰνδιάνοι. Εἰς τὴν Ἀλάσκαν εύρισκεται ὁ βορειότατος ποταμὸς τῆς Ἀμερικῆς Γιούκον, παγωμένος κατὰ τὸ πλεῖστον τοῦ ἔτους, καὶ τὰ βορειότατα ἄκρα τῶν Βραχωδῶν ὄρέων, δῆλ. τὰ δρη 'Αγ. Ἡλίας καὶ Μάκ - Κίνλεϋ (6.237 μ.)

Τοὺς πρώτους κατοίκους προσείλκυσεν εἰς τὴν χερσόνησον ἡ εἰς αὐτὴν ἀνεύρεσις χρυσοῦ, τὸ 1905. Υπάρχουν μεταλλεύματα κασσιτέρου, μολύβδου καὶ χαλκοῦ καὶ πλείστων ἄλλων μετάλλων, ὡς καὶ πετρέλαιον καὶ τὸ πολύτιμον οὐράνιον. Οἱ ιχθύες ἀφθονοῦν εἰς τὰ παράλια τῆς Ἀλάσκας. Γίνεται καλλιέργεια μικρῶν ἐκτάσεων γῆς πέριξ τῶν τριῶν πό-

λεων τῆς Ἀλάσκας, δηλ. τῆς Τζούνο (7.000 κ.), Φαιρμπανκς (50.000 κ.) καὶ Ἀνκοραζ (20.000 κ.) ἐκ τῶν ὁποίων ἡ πρώτη εἶναι καὶ ἡ πρωτεύουσα. Σιδηροδρομικὴ γραμμὴ συνδέει τὰς πολίχνας αὐτὰς μεταξύ των καὶ εἰς μέγας αὐτοκινητόδρομος (ὅ μεγαλύτερος τοῦ κόσμου), ὁ ὅποιος ἔγινε διὰ στρατιωτικούς σκοπούς, συνδέει τὸ Φαιρμπανκς μὲ τὸ Ἐντμόντον τοῦ Καναδᾶ καὶ ἔκειθεν μὲ τὰς Ἡν. Πολιτείας.

Νῆσοι Χαβάϊ

Αἱ νῆσοι Χαβάϊ λεγόμεναι καὶ Βόρ. Σάντουϊτς, εὑρίσκονται εἰς τὸν Ἀνατολικὸν Εἰρηνικὸν Ὡκεανὸν καὶ ἀνήκουν εἰς τὴν Ὡκεανίαν (Πολυνησίαν). Ἀποτελοῦν ἀπὸ τοῦ 1959 τὴν 50ην πολιτείαν τῶν Ἡν. Πολιτειῶν καὶ ἀνήκουν εἰς Ἀρχιπέλαγος, περιλαμβάνον μίαν εἰκοσάδα νήσων. Αἱ μεγάλαι ἐκ τῶν νήσων εἶναι ἡφαίστειογενεῖς, αἱ δὲ μικραὶ κοραλλιογενεῖς. Αἱ μεγαλύτεραι εἶναι αἱ : Χαβάϊ, Οάχου, Καουνάι καὶ Μαούνι. Ἐχουν πολλὰ ἐνεργά καὶ ἐσβεσμένα ἡφαίστεια, ἐκ τούτων δὲ τὸ ἐνεργὸν ἡφαίστειον Μάουνα - Λόδα ἔχει ὄψος 4168 μ. καὶ εὑρίσκεται εἰς τὴν νῆσον Χαβάϊ.

Τὸ κλῖμα εἶναι εὐχάριστον, διότι ἡ θερμοκρασία κρατεῖται μεταξὺ 11° K. καὶ 32° K. καθ' ὅλον τὸ ἔτος. Αἱ βροχαὶ εἶναι πολλαὶ καὶ ἡ βλάστησις πυκνὴ μὲ δάση ἀπὸ κοκκοφοίνικας, βαμβούσας (μπαμπού), ἀρτόδενδρα, βανανέας κ.λ.π. Οἱ κάτοικοι ἀσχολοῦνται εἰς τὴν γεωργίαν καὶ τὴν κτηνοτροφίαν. Καλλιεργοῦνται γεώμηλα, δρυζα, σωκχαροκάλαμον, ἀνανάδες, καφές, καπνός, ἐσπεριδοειδῆ, ἄμπελος κ.λ.π. Τρέφονται κυρίως βροειδῆ, πρόβατα καὶ ἀλγες.

Ἡ ἑκτασίς εἶναι 16.600 τετρ. χιλ. καὶ ὁ πληθυσμὸς 600.000 κ. Ἐκ τούτων τὰ 17% εἶναι ιθαγενεῖς τῶν νήσων, τὰ 30% Λευκοί, τὰ 32% Ιάπωνες, τὰ 11% Φιλιππῖνοι καὶ οἱ ὑπόλοιποι Ἀσιάται ἀπὸ διάφορα μέρη τῆς Ἀσίας.

Ἡ Χονολουλοῦ (360.000) εἶναι ἡ πρωτεύουσα. Πλησίον της εὑρίσκεται ὁ μέγας ναύσταθμος διὰ τὸν στόλον τοῦ Εἰρηνικοῦ τῶν Ἡν. Πολιτειῶν Πέρλ - Χάρμπουρ.

Βερμοῦδαι νῆσοι

Ἀνατολικῶς τῶν Ἡν. Πολιτειῶν εὑρίσκονται (Χαρ. 64) αἱ μικραὶ (περὶ τὰς 360) νῆσοι Βερμοῦδαι, τουριστικὸν θέρετρον, αἱ ὅποιαι ἀνήκουν εἰς τὸ Ἡν. Βασίλειον.

II. ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΑΜΕΡΙΚΗ

Γενικά. Αὕτη ἀποτελεῖται ἀπὸ τὸ τμῆμα τῆς Ἀμερικανικῆς ἡπείρου τὸ νοτίως τοῦ ποταμοῦ Ρίο-Γκράντε ντέλ-Νόρτε μέχρι τῆς Ν. Ἀμερικῆς, τὰς Μεγάλας καὶ Μικρὰς Ἀντίλλας νήσους καθὼς καὶ τὰς νήσους Μπαχάμας. Ὁμοιάζει μὲ μίαν τεραστίαν γέφυραν, ἡ ὅποια ἐνώνει τὴν Ν. Ἀμερικὴν μὲ τὰ ὄροπέδια τοῦ Μεξικοῦ καὶ χωρίζει τὸν Εἰρηνικὸν Ὡκεανὸν ἀπὸ τὸν κόλπον τοῦ Μεξικοῦ καὶ τὴν Θάλασσαν τῶν Ἀντίλλων ἡ Καραϊβικὴν Θάλασσαν (*"Εγχρ. Χαρτ. IV"*), Περιλαμβάνει τὰ : **Μεξικόν, Γουατεμάλαν, Βρετ.** Ὁνδούραν, **Ονδούραν, Σαλβαδόρ, Νικαράουαν, Κόστα - Ρίκα, Παναμᾶν** (μετὰ τῆς ζώνης τῆς διώρυγος τοῦ Παναμᾶ), τὰς νήσους **Μικρὰς** καὶ **Μεγάλας** Ἀντίλλας καὶ τὰς νήσους **Μπαχάμας**.

Πλὴν τοῦ B. μέρους τοῦ Μεξικοῦ, ὅλη ἡ ἄλλη ἔκτασις, εὐρισκομένη μεταξὺ τοῦ Τροπικοῦ τοῦ Καρκίνου καὶ τοῦ Ἰσημερινοῦ, ἔχει γενικῶς **κλῖμα** θερμὸν καὶ ὑγρόν. Ἐπειδὴ ὅμως διασχίζεται ἀπὸ ὑψηλὰς ὄροσειράς, αἱ ὅποιαι ἀρχίζουν ἀπὸ τὴν **Σιέρρα - Μάντρε** τοῦ Μεξικοῦ καὶ φθάνουν μέχρι τῆς Ν. Ἀμερικῆς (ἔχουν ὅρη μὲ ὑψη κυματινόμενα ἀπὸ 2000 μέχρι 5452 μ.), διὰ τοῦτο συναντῶμεν ἀναλόγως τοῦ ὕψους ὅλα τὰ κλίματα καὶ κατὰ συνέπειαν καὶ ὅλας τὰς βλαστήσεις. Οὕτω, εἰς τὰ ἐλώδη παράλια φύονται φυτὰ ὑδρόφιλα· ὑψηλότερον συναντῶνται πυκνὰ δάση μὲ διάφορα φυλλοβόλα φυτά, ὅπως καστούσουκόδενδρα, βαμβούσας, ἐβενόδενδρα, κλπ. Ὅψηλότερον τούτων ὑπάρχουν δάση δρυῶν, πεύκων, κυπαρίσσων κλπ. καὶ ἀνω τοῦ ὕψους τῶν 3000 μ. ἀλπικὰ λειβάδια. Εἰς τὸ ἐσωτερικὸν τοῦ Μεξικοῦ, ὅπου αἱ βροχαὶ εἶναι ὀλίγαι, (διότι τοῦτο εἶναι ἐν ὄροπέδιον περιβαλλόμενον ἀπὸ ὑψηλὰ ὅρη, ὥστε νὰ μὴ δύνανται νὰ φθάσουν μέχρις αὐτοῦ οἱ ἐκ τῆς θαλάσσης πνέοντες πλήρεις ὑδρατμῶν ἀνεμοι) συναντῶμεν στεππώδεις ἡ ἐρημικὰς ἔκτασεις μὲ φυτὰ ἀντέχοντα εἰς τὴν ξηρασίαν, μεταξὺ τῶν ὅποιων καὶ κακτώδη διαφόρων εἰδῶν. Παντοῦ ἀλλοῦ τῆς Κεντρικῆς Ἀμερικῆς ὑπάρχουν μεγάλα καὶ πυκνὰ δάση.

Τὰ ὅρη ὑψοῦνται ἀποτόμως ἀπὸ τῆς πρὸς τὸν Εἰρηνικὸν ἀκτῆς καὶ πολλὰ τούτων εἶναι ἡραίστεια ἐνεργά. Διὰ τοῦτο οἱ σεισμοὶ εἶναι συχνοί καὶ καταστρεπτικοί.

Οἱ κάτοικοι εἶναι, σχεδὸν εἰς τὸ σύνολόν των, Ἰνδιάνοι ἡ Μιγάδες, πλὴν τῆς Κόστα - Ρίκα, ὅπου ὑπερτεροῦν οἱ Λευκοί. Οἱ Λευκοί εἶναι ὀλίγοι, ὑπάρχουν δὲ καὶ ὀλίγοι Νέγροι. Οἱ κάτοικοι ἀσχολοῦνται εἰς τὴν γεωργίαν, καλλιεργοῦντες κυρίως φυτὰ τροπικά, ὅπως καφέν, κα-

κάρο, σακχαροκάλαμον, βάμβακα, όρυζαν, καπνόν, βανάνας και γενικώς τὰ δύπωροφόρα, τὰ ὅποια εύδοκιμοῦν εἰς θερμὰ κλίματα. Τὸ ἔδαφος εἶναι, λόγῳ τῆς ἡφαιστειογενοῦς προελεύσεώς του, πολὺ εὔφορον.

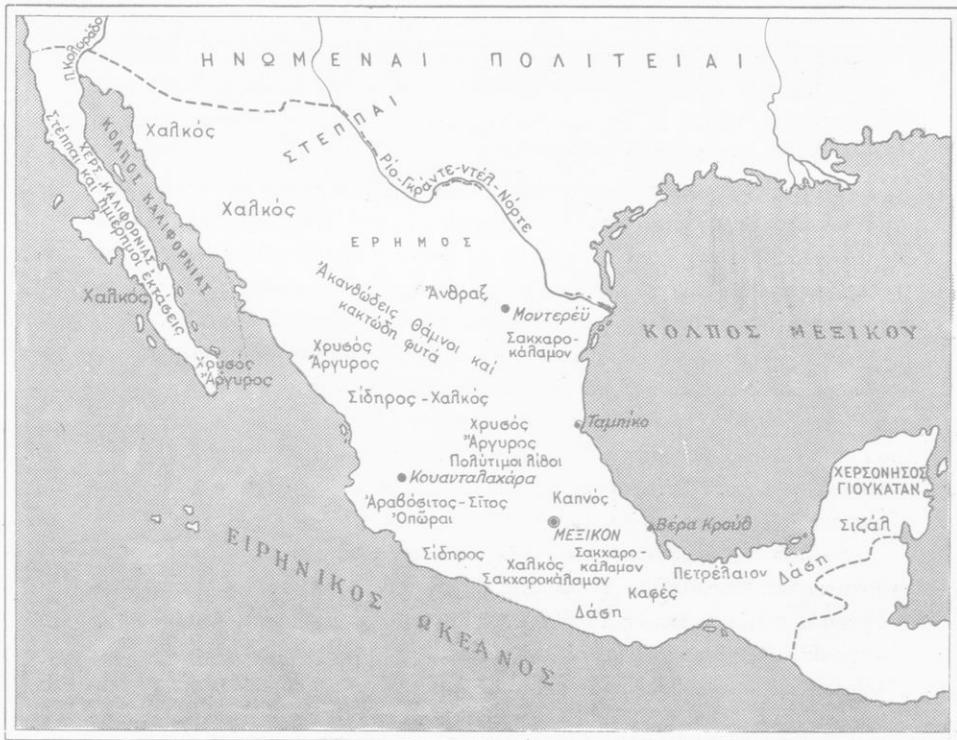
Τὰ κράτη τῆς Κεντρικῆς Ἀμερικῆς ἥσαν παλαιότερον Ἰσπανικαὶ ἀποικίαι. Διὰ τοῦτο γλῶσσαν ἔχουν τὴν Ἰσπανικὴν και ὑρησκείαν τὸν Καθολικισμόν.

ΜΕΞΙΚΟΝ

Τὸ Μεξικόν, τὸ ὄποιον καλεῖται και Ἡνωμέναι Μεξικανικαὶ Πολιτεῖαι, εἶναι Ὁμόσπονδος Δημοκρατία, ἀποτελουμένη ἀπὸ διαφόρους (28) αὐτοδιοικουμένας πολιτείας.

Ἐκτασις. Πληθυσμός. Κάτοικοι. Ἡ ἔκτασις τοῦ Μεξικοῦ εἶναι 1.969.000 τετρ. χιλιομ. και ὁ πληθυσμὸς 49.000.000 κ. (πυκνότης 17). Εἰς τὸ Μεξικὸν πρῶτοι μετέβησαν οἱ Ἰσπανοί τὸ 1513, τὸ δὲ εὔφορον τοῦ ἔδαφους καθὼς και τὰ ἀφθονα μεταλλεύματα, (ἴδιως χρυσοῦ και ἀργύρου), προσείλκυσαν πολλοὺς μετανάστας. Ἡ σημερινὴ σύνθεσις τοῦ πληθυσμοῦ εἶναι 61% Μιγάδες (ἀπὸ Λευκούς και Ἰνδιάνους), 29% Ἰνδιάνοι, 9% Λευκοί, ἀπόγονοι κυρίως τῶν Ἰσπανῶν κατακτητῶν τοῦ Μεξικοῦ και 1% Νέγροι. Οἱ Ἰνδιάνοι τοῦ Μεξικοῦ εἶχον ἀναπτύξει ἐκεῖ, πρὸ τῆς ἐλεύσεως τῶν Εὐρωπαίων, ἀξιόλογον πολιτισμὸν, ἴδιως οἱ Ἀζτέκοι, οἱ ὄποιοι ἔζων εἰς τὰ δροπέδια, ὅπου εἶχον δημιουργήσει Ισχυρὰν Αὐτοκρατορίαν και οἱ Μάγια τῆς χερσονήσου Γιουκατᾶν (πρὸς τὸν κόλπον τοῦ Μεξικοῦ).

Οἱ κάτοικοι τοῦ Μεξικοῦ εἶναι συγκεντρωμένοι εἰς τὰς περιοχὰς τὰς εὐρισκομένας εἰς ὄψος μεταξὺ τῶν 1000 - 2500 μ., ὅπου τὸ κλῖμα εἶναι εὔκρατον, διότι ὑψηλότερον εἶναι ψυχρόν, εἰς δὲ τὰ χαμηλὰ εἶναι θερμόν, ὑγρόν, μὲ πολλὰ ἔλη και ἀνθυγειενόν. Τὸ αὐτὸν συμβαίνει και δι' ὅλην τὴν Κεντρικὴν και τὴν N. Ἀμερικὴν, τὴν εὐρισκομένην εἰς τὴν Διακεκαμένην ζώνην. Εἰς τὰ ἀνατολικὰ και δυτικὰ τοῦ Μεξικοῦ ὑψοῦνται αἱ δύο δροσειραὶ τῆς Σιέρρα-Μάντρε (5452 μ.), αἱ ὄποιαι, δεχόμεναι πολλὰς βροχάς, καλύπτονται ἀπὸ δάση. Τὰ ἡφαίστεια, ἐνεργά και ἐσβεσμένα, εἶναι πολλὰ εἰς τὸ Μεξικὸν και διὰ τοῦτο οἱ σεισμοὶ συχνοὶ και δχι σπανίως καταστρεπτικοί. Τὸ ἐσωτερικὸν τῆς χώρας εἶναι δροπέδιον, τὸ ὄποιον δέχεται ὀλιγωτέρας βροχάς, διότι τὰ γύρω του ὅρη ἐμποδίζουν τοὺς πλήρεις ὑδρατμῶν θαλασσίους ἀνέμους νὰ φθάσουν μέχρις αὐτοῦ.

Χαρτ. 62. Μεξικόν.

Ἐκεῖ ὅπου αἱ βροχαὶ δὲν εἶναι πολὺ δὲργαι ὑπάρχουν δάση δρυῶν καὶ κωνοφόρων. Ὁπου αἱ βροχαὶ εἶναι δὲργαι, ἐκεῖ τὸ ἔδαφος καλύπτεται ἀπὸ χαμηλὴν χλόην, ἀπὸ θάμνους ἀντέχοντας εἰς τὴν ξηρασίαν καὶ ἀπὸ φυτὰ κακτώδη (φραγκοσυκαῖ, ἀγαῦαι ἀθάνατοι, ἀλόαι κλπ.). Ταῦτα, ὅταν ἀνοίγουν τὰ μεγάλα πολύχρωμα καὶ παράδοξα ἄνθη των, δίδουν μίαν φαντασμαγορικὴν ὅψιν εἰς τὰ τοπία. Ἐκεῖ ὅπου αἱ βροχαὶ εἶναι ἐλάχισται, ὑπάρχουν ἔκτασεις ἐρημικαῖ.

Γεωργία. Κτηνοτροφία. Οἱ κάτοικοι ἐπιδίδονται κυρίως εἰς τὴν γεωργίαν καὶ τὴν κτηνοτροφίαν. Τὰ εὔφορα ἔδαφη καὶ ἡ ποικιλία τοῦ κλίματος (ἀναλόγως τοῦ ὕψους) ἐπιτρέπουν τὴν ὑπαρξίαν παντὸς εἴδους καλλιεργειῶν. Κυρίως ὅμως καλλιεργοῦνται τροπικὰ φυτὰ καὶ ἐπικρατεῖ ἡ καλλιέργεια σακχαροκαλάμου, καπνοῦ, βάμβακος, καφέ, βανίλλης, κακαοδένδρων, βανανεῶν, ἀνανάδων καὶ ἐσπεριδοειδῶν. Ἀπὸ τὰ δημη-

τριακά καλλιεργεῖται περισσότερον δέ αραβόσιτος, τοῦ δποίου τὸ Μεξικὸν θεωρεῖται ἡ πατρίς. Ἀπὸ Ἑννεάδες ἀγαύης ἔξαγονται φυτικαὶ ἵνες, τὸ λεγόμενον σισάλ, τὸ δποῖον χρησιμοποιεῖται διὰ τὴν κατασκευὴν σχοινίων, ταπήτων, σάκκων κλπ.

Ἡ κτηνοτροφία ἔχει μεγάλην ἀνάπτυξιν. Μεγάλαι ἐκτάσεις παραμένουν ἀκαλλιέργητοι διὰ τὴν ἐκτροφὴν ζώων. Διατρέφονται βοοειδῆ (15.000.000) εἰς μεγάλας ἀγέλας, πρόβατα (12.000.000), αἴγες, κοῖροι, ἵπποι, ἥμιονοι καὶ ὄνοι. Ἡ κώρα ὅχι μόνον εἶναι αὐτάρκης εἰς γεωργικὰ καὶ κτηνοτροφικὰ προϊόντα, ἀλλὰ κάμνει καὶ ἔξαγωγήν.

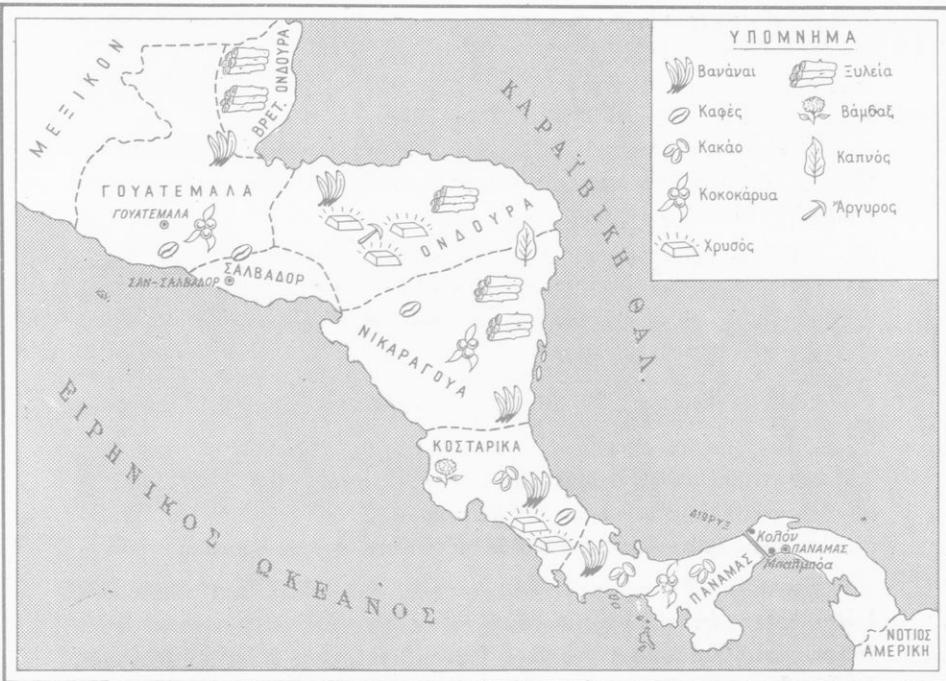
Τὰ δρυκτά εἶναι ἀφθονα. Τὸ Μεξικὸν συγκαταλέγεται μεταξὺ τῶν πλουσιωτέρων εἰς μεταλλεύματα χωρῶν τοῦ κόσμου. Ἐρχεται πρῶτον εἰς τὸν κόσμον ὡς πρὸς τὸν ἀργυρὸν (μὲ τὰ 40% τῆς παγκοσμίου παραγωγῆς ἀργύρου). Ὑπάρχουν ἐπίσης ἄνθρακες, πετρέλαιον, μόλυβδος, σίδηρος, φευδάργυρος, χαλκὸς κλπ. καὶ δὲν ἔλλείπει καὶ ὁ χρυσὸς καὶ οἱ πολύτιμοι λίθοι (Χαρτ. 62).

Παρὰ τὴν ἀφθονίαν δύμας τῶν πρώτων ὑλῶν καὶ τὴν ὑπαρξίαν ἀνθράκων καὶ πετρελαίου, ἡ ἔλλειψις συγκοινωνιῶν, λόγῳ τοῦ δρεινοῦ τοῦ ἐδάφους, καὶ ἡ πολιτικὴ ἀστάθεια, δὲν ἐπέτρεψαν τὴν ἀνάπτυξιν τῆς βιομηχανίας. Ἡ βιομηχανία περιορίζεται εἰς τὴν κατασκευὴν ὑφασμάτων, ἰδίως βαμβακερῶν, σακχάρεως ἀπὸ σακχαροκάλαμον καὶ τὴν ἐπεξεργασίαν τοῦ καπνοῦ. Ὁ πλοῦτος τοῦ Μεξικοῦ εἶναι τὰ μεταλλεύματά του. Τὰ 70% τῶν ἐσδόων προέρχονται ἀπὸ τὴν ἔξαγωγὴν μεταλλεύμάτων, βάμβακος καὶ πετρελαίου.

Πρωτεύοντα τοῦ Μεξικοῦ εἶναι ἡ πόλις **Μεξικὸν** (3.300.000 κ.). κειμένη εἰς ὕψος 2.278 μ. Παρὰ τὸ ὕψος εἰς τὸ δποῖον εὑρίσκεται, ἡ θερμοκρασία οὐδέποτε κατέρχεται κάτω τῶν 2° K, λόγῳ τοῦ μικροῦ γεωγραφικοῦ πλάτους. Ἀλλαι πόλεις εἶναι αἱ : **Γκουανταλαχάρα**, ἡ δευτέρα εἰς πληθυσμὸν πόλις τοῦ Μεξικοῦ (740.000 κ.). Πουέμπλα (275.000 κ.) εἰς τὸ σημεῖον συναντήσεως τῶν δύο δροσειρῶν τῆς Σιέρρα, Βέρα - Κρούζ, Ἀκαπούλκο κ.ἄ.

ΤΑ ΆΛΛΑ ΚΡΑΤΗ ΤΗΣ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΑΜΕΡΙΚΗΣ

Τὰ ὑπόλοιπα (πλὴν τοῦ Μεξικοῦ) Κράτη τῆς Κεντρικῆς Αμερικῆς εἶναι Δημοκρατίαι ἀνεξάρτητοι, πλὴν τῆς Βρεταννικῆς Ὀνδούρας, ἡ δποία εἶναι Βρεταννικὴ ἀποικία. Οἱ κάτοικοι των εἶναι σχεδὸν ἐν τῷ συνόλῳ των Ἰνδιάνοι ἢ Μιγάδες ('Ινδιάνων καὶ Λευκῶν), πλὴν τῆς

Χαρτ. 63. Οίκον. Χάρτης κρατῶν Κεντρ. Ἀμερικῆς πλὴν Μεξικοῦ.

Κόστα—Ρίκα, τῆς ὁποίας οἱ κάτοικοι εἰναι κατὰ πλειονότητα Λευκοί. Εἶναι γενικῶς κράτη πλούσια εἰς μεταλλεύματα, μὲ πολλὰ ἡφαίστεια, συχγούνις καὶ εὔφορον ἡφαιστειογενὲς ἔδαφος. Τὰ δάση εἰναι πολλὰ καὶ πυκνὰ καὶ τὰ κυριώτερα γεωργικὰ προϊόντα των εἰναι ὁ καφές, ὁ καπνός, οἱ βανάναι, τὸ κακάο, οἱ ἀνάναδες καὶ ἡ σάκχαρις ἀπὸ σακχαροκάλαμον (Χαρτ. 63). Εἰς τὰ δάση τῆς Γουατεμάλας φύεται καὶ τὸ φυτὸν Τσίκλε τὸ ὅποιον παράγει ἐν εἴδος μαστίχης ἀπὸ τὸ ὅποιον κατασκευάζονται αἱ τσίκλες.

‘Ο πληθυσμὸς καὶ ἡ ἔκτασις τῶν κρατῶν τῆς Κεντρικῆς Ἀμερικῆς εἶναι ως κάτωθι :

Γουατεμάλα. “Εγει ἔκτασιν 108.890 τετρ. χιλιομ. καὶ πληθυσμὸν 5.189.000 κ. ἐκ τῶν ὁποίων 60% εἶναι Ἰνδιάνοι, 30% Μιγάδες. Πρωτεύουσα εἶναι ἡ Γουατεμάλα (384.000 κ.) κειμένη εἰς ὑψος 1500 μ. (Ἐγχρ. Χαρτ. VI).

Σαλβαδόρ. "Εκτασις 21.000 τετρ. χιλιομ. Πληθυσμός 3.540.000 κ. ἐκ τῶν ὁποίων τὰ 52% Μιγάδες, τὰ 40% Ινδιάνοι. Τὸ Σὰν - Σαλβαδόρ (300.000 κ.) εἶναι ἡ πρωτεύουσα.

Όνδούρα. "Εκτασις 112.000 τετρ. χιλιομ. Πληθυσμός 2.582.000 κ. ἐκ τῶν ὁποίων τὰ $\frac{3}{4}$ εἶναι Μιγάδες. Πρωτεύουσα εἶναι ἡ Τεγκουθιγκάλπα (120.000 κ.).

Βρεταννικὴ Όνδούρα. Εἶναι Βρεταννικὴ ἀποικία καὶ ἔχει ἔκτασιν 23.000 τετρ. χιλ. Ὁ πληθυσμός εἶναι 100.000 κ. ἐκ τῶν ὁποίων τὸ $\frac{1}{2}$ Νέγροι. Πρωτεύουσα εἶναι ἡ Μπελίζ (22.000 κ.).

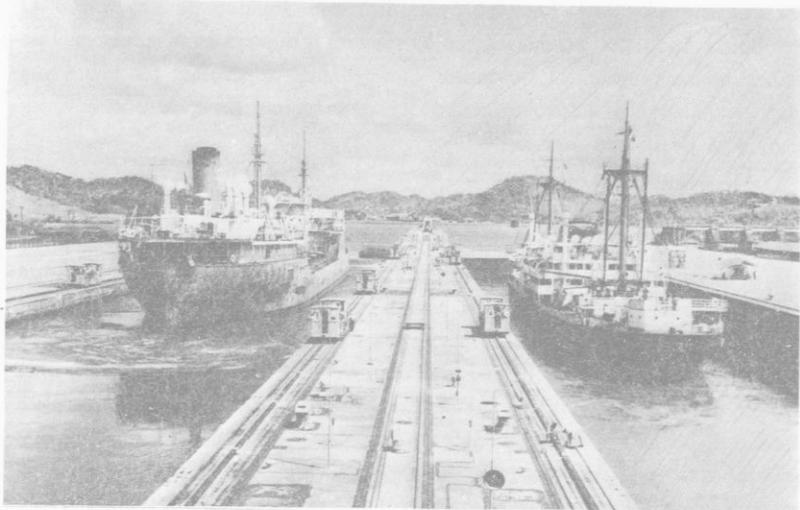
Νικαράγουα. "Έχει ἔκτασιν 130.000 τετραγ. χιλιομ. πληθυσμὸν 1.984.000 κ. κατὰ τὰ 77% Μιγάδες. Πρωτεύουσα εἶναι, ἡ Μανάγκουα (150.000 κ.).

Κόστα-Ρίκα. "Έχει ἔκτασιν 51.000 τετρ. χιλιομ. καὶ πληθυσμὸν 1.737.000 κ. κατὰ τὰ 60% Λευκούς.

"Η πόλις Σὰν - Χοσὲ (140.000 κ.) εἶναι ἡ πρωτεύουσα.

Παναμᾶς. "Έκτασις 75.650 τετραγ. χιλιόμετρ. καὶ πληθυσμὸς 1.464.000 κ. ἐκ τῶν ὁποίων 60% εἶναι Μιγάδες, 18% Λευκοί, 10% Νέγροι καὶ οἱ ὑπόλοιποι Ινδιάνοι. Πρωτεύουσα εἶναι ἡ πόλις Παναμᾶς (270.000 κ.). Εἶναι λιμήν εἰς τὴν πρὸς τὸν Εἰρηνικὸν Ὡκεανὸν ἔξοδον τῆς διώρυγος. Εἰς τὴν ἔξοδον τῆς διώρυγος πρὸς τὴν Καραβαϊκὴν θάλασσαν εὐρίσκεται ἡ πόλις Κολόν (60.000 κ.).

Ζώνη καὶ διώρυξ τοῦ Παναμᾶ. "Η Διώρυξ τοῦ Παναμᾶ συνδέει τὸν Ἀτλαντικὸν μὲ τὸν Εἰρηνικὸν Ὡκεανόν. "Έχει μῆκος 81 χιλιομ. (τὸ ἥμισυ σχεδὸν τῆς διώρυγος τοῦ Σουέζ) ἐλάχιστον βάθος 2,5· μ. καὶ πλάτος ποικίλον ἀπὸ 91 - 305 μ. Διαφέρει ἀπὸ τὴν διώρυγα τοῦ Σουέζ κατὰ τὸ ὅτι ἡ ἐπιφάνεια τοῦ ὄδατός της δὲν εὐρίσκεται καθ' ὅλον τὸ μῆκος της εἰς τὴν αὐτὴν στάθμην μὲ τὴν ἐπιφάνειαν τοῦ ὄδατος τῆς θαλάσσης, ἀλλὰ ὑψηλότερον. Τὰ πλοῖα πρέπει νὰ ἀνέλθουν μέχρις ὑψους 30 μ. καὶ κατόπιν πλησίον τῶν ἀκρων τῆς διώρυγος (ὅπου τὸ ὄδωρ εὐρίσκεται εἰς τὸ αὐτὸν μὲ τὴν ἐπιφάνειαν τῆς θαλάσσης ὑψος) νὰ κατέλθουν πάλιν. Τοῦτο ἐπιτυγχάνεται μὲ τὴν βοήθειαν ὑδροφρακτῶν, οἱ ὁποῖοι γεμίζουν μὲ τὸ ὄδωρ παρακειμένης λίμνης, ἥτις συγκοινωνεῖ μὲ τὴν διώρυγα. "Εκατέρωθεν τῆς διώρυγος, ὑπάρχει ζώνη πλάτους 8.046 μ. "Η συνολικὴ ἔκτασις τῆς ζώνης εἶναι 1432 τετρ. χιλιομ. καὶ ὁ

Η διάρυξ τοῦ Παναμᾶ.

πληθυσμός της 53.000. Η ζώνη αύτη εύρισκεται ἐντὸς τοῦ ἐδάφους τῆς Δημοκρατίας τοῦ Παναμᾶ, ἀλλ' ἡγοράσθη ὑπὸ τῶν Ἡν. Πολιτειῶν καὶ οὕτω ἀνήκει ἥδη ἀπὸ τοῦ 1903 μετὰ τῆς διώρυγος εἰς τὰς Ἡν. Πολιτείας, αἱ δποῖαι καταβάλλουν ἐτησίως εἰς τὸν Παναμᾶν 250.000 Δολ. Πρωτεύουσα τῆς ζώνης τῆς διώρυγος εἶναι ἡ Μπαλμπά, (20.000) κειμένη πλησίον τῆς πρὸς τὸν Εἰρηνικὸν Ωκεανὸν ἔξοδου τῆς διώρυγος.

ΝΗΣΟΙ ΜΠΑΧΑΜΑΙ ΚΑΙ ΑΝΤΙΛΛΑΙ

Γενικά. Αἱ νῆσοι αὗται ἐκτείνονται τοξοειδῶς ἀπὸ τῆς χερσονήσου τῆς Φλωρίδος μέχρι τῶν ἔκβολῶν τοῦ Ὀρενόκου ποταμοῦ τῆς N. Ἀμερικῆς ("Εγχρ. Χαρτ. VI"). Κλείουν οὕτω ἀπὸ ἀνατολῶν καὶ ἀπομονώνουν ἀπὸ τὸν Ἀτλαντικὸν Ωκεανὸν τὸν κόλπον τοῦ Μεξικοῦ καὶ τὴν θάλασσαν τῶν Ἀντιλλῶν ἡ Καραϊβικὴν θάλασσαν. Αἱ νῆσοι αὗται λέγονται καὶ **Δυτικαὶ Ἰνδίαι**, διότι εἰς αὐτὰς ἀπεβιβάσθη τὸ πρῶτον ὁ Χριστόφορος Κολόμβος καὶ τὰς ὀνόμασε Δυτικὰς Ἰνδίας, ἐπειδὴ ἐνόμιζεν δτὶ εἶχε φθάσει ἐκ δυσμῶν εἰς τὰς Ἰνδίας, ἀγνοῶν ὅτι ἀνεκάλυψε μίαν νέαν ἥπειρον. Τὸ κλῖμα εἰς ὅλας αὐτὰς τὰς νήσους εἶναι θερμὸν καὶ ὑγρὸν καὶ ἡ μέση θέρμος τοῦ ἔτους εἶναι 24° - 26° K. Αἱ βροχαὶ εἶναι ἀφθο-

νοι καὶ πίπτουν καθ' ὅλον τὸ ἔτος, ἀπὸ τοῦ Ἰουλίου δὲ μέχρι τοῦ Ὁκτωβρίου τρομεροὶ κυκλῶνες, οἱ λεγόμενοι «σύραγκάν», προξενοῦν μεγάλας καταστροφάς. Οἱ κάτοικοι ἀπασχολοῦνται κυρίως μὲ τὴν γεωργίαν· καλλιεργοῦν κακαόδενδρα, σαχχαροκάλαμον, βανανέας, καφέν, καπνὸν καὶ βάμβακα.

Οἱ κάτοικοι εἰναι Λευκοί, Νέγροι καὶ Μιγάδες (Νέγρων καὶ Λευκῶν). Οἱ Νέγροι εἰχον μεταφερθῆ ἐκ τῆς Ἀφρικῆς καὶ ἐπωλήθησαν ἐκεῖ ὡς δοῦλοι, διὰ νὰ καλλιεργοῦν τὰς φυτείας, διότι τὸ θερμὸν καὶ ὑγρὸν κλῖμα ἐπέτρεπε τὴν ἐργασίαν εἰς τοὺς ἄγρούς μόνον εἰς τοὺς συνηθισμένους εἰς αὐτό, ἀπὸ τὴν πατρίδα των, Νέγρους. Οἱ πωλήθέντες ὡς δοῦλοι Νέγροι ἀπέκτησαν τὴν ἐλευθερίαν των καὶ ἀποτελοῦν, μετὰ τῶν Μιγάδων, τὴν βάσιν τοῦ πληθυσμοῦ τῶν νήσων. Μόνον εἰς τὴν Κούβαν ἡ πλειονότης τῶν κατοίκων εἰναι Λευκοί. Οἱ αὐτόχθονες Ἰνδιάνοι, οἱ λεγόμενοι Καραϊβαι, τοὺς ὅποιους ἀνεῦρεν ἐκεῖ ὁ Χριστόφορος Κολόμβος, διωχθέντες σκληρῶς ἀπὸ τοὺς Ἰσπανούς, ἐξωλοιθρεύθησαν τελείως ἀπὸ τὰς περισσοτέρας ἐκ τῶν νήσων τούτων (βλέπε κατωτέρω πίνακας).

Νῆσοι Μπαχάμαι

Εἶναι μία σειρὰ ἀπὸ μικρὰς κοραλλιογενεῖς νήσους (περὶ τὰς 860), αἱ ὅποιαι ἔκτείνονται ἀνατολικῶς τῆς χερσονήσου τῆς Φλωρίδος μέχρι τῆς Δομινικανῆς Δημοκρατίας. Ἐχουν ἔκτασιν 13.935 τετρ. χιλιομ. καὶ πληθυσμὸν 171.000 κ. κατὰ τὸ πλεῖστον Νέγρους. Οἱ Λευκοὶ ἀποτελοῦν τὰ 2% τῶν κατοίκων. Αἱ Μπαχάμαι νῆσοι εἰναι Βρεταννικὴ ἀποικία.

Νῆσοι Ἀντίλλαι

Ὑποδιαιροῦνται αὗται εἰς τὰς Μεγάλας καὶ εἰς τὰς Μικρὰς Ἀντίλλας. Μεγάλαι Ἀντίλλαι εἰναι αἱ μεγαλύτεραι ἐκ τῶν Ἀντιλλῶν νήσων δηλ. ἡ Κούβα, ἡ Ἄϊτή, ἡ Ἱαμαϊκή ἡ Ζαμαϊκα καὶ τὸ Πόρτο - Ρίκο (Ἐγχρ. Χάρτ. VI).

Κούβα. Εἶναι ἡ πρώτη εἰς μέγεθος ἐκ τῶν Μεγάλων Ἀντιλλῶν ἔχουσα ἔκτασιν 114.500 τετρ. χιλιομ. καὶ πληθυσμὸν 8.500.000 κ. (πυκνότης πληθ. 56). Ἐκ τούτων τὸ $\frac{1}{4}$ εἰναι Νέγροι καὶ Μιγάδες (Νέγρων καὶ Λευκῶν) οἱ δὲ ὑπόλοιποι Λευκοί.

Τὰ ἐδάφη εἰναι εὔφορα, μεγάλαι ὅμως ἐκτάσεις καλυπτόμεναι ἀπὸ

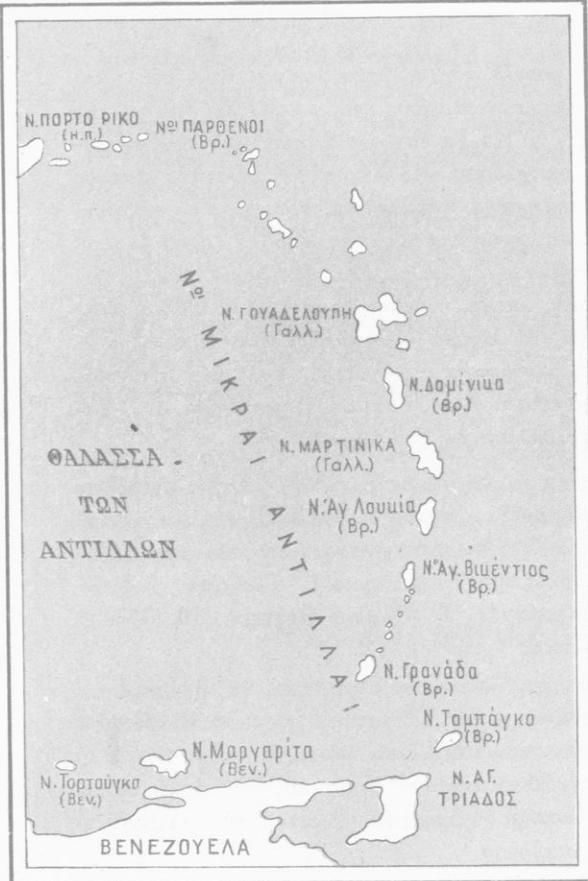
δάση δὲν ἔχουν ἀκόμη ἐκχερσωθῆ. Τὴν πρώτην θέσιν μεταξὺ τῶν καλλιεργεῶν κατέχει ἡ τοῦ σακχαροκαλάμου, ἣτις ἀπασχολεῖ τὸ $\frac{1}{2}$ τῆς καλλιεργουμένης ἐκτάσεως. Ἡ Κούβα ἔρχεται δευτέρα εἰς τὸν κόσμον ὡς πρὸς τὴν παραγωγὴν σακχάρεως. Καλλιεργεῖται ἐκλεκτὸς καπνὸς καὶ ὑπάρχει ἀκμάζουσα βιομηχανία κατασκευῆς πούρων καὶ σιγαρέττων (τὰ ποῦρα τῆς Ἀβάνας, πρωτευούσης τῆς Κούβας, εἶναι δόνομαστά). Καλλιεργοῦνται ἐπίσης, καθὼς καὶ εἰς ὅλας τὰς ἄλλας νήσους τῶν Ἀντιλλῶν, δρῦζα, ἀραχίδες, καφές, κακάο, βανανάδες, διάφοροι ὀπώραι καὶ λαχανικά. Ἡ Κούβα ἔξαγει κυρίως σάκχαριν, πούρα καὶ σιγαρέττα, ὀπώρας διαφόρους καὶ ξυλείαν. Ἐπίσημος γλῶσσα εἶναι ἡ Ἰσπανικὴ καὶ θρησκεία ὁ Καθολικισμός. Πρωτεύουσα, ἡ Ἀβάνα (1.150.000 κ.) καὶ τὸ πολίτευμα Δημοκρατία.

Αἴτη. Κατέχει αὕτη τὸ $\frac{1}{3}$ περίπου τῆς νήσου Ἡ Αἴτης καὶ εἶναι ὡς πρὸς τὸ πολίτευμα Δημοκρατία. Ἔχει ἔκτασιν 27.750 τετρ. χιλιομ. καὶ πληθυσμὸν 4.867.000 κ. Ἡ πλειονότης τῶν κατοίκων εἶναι Νέγροι 60%, (30% εἶναι Μιγάδες καὶ 10% Λευκοί). Γλῶσσα ἡ Γαλλικὴ καὶ θρησκεία ὁ Καθολικισμός. Τὸ Πόρτ-ω-Πρένς (200.000 κ.) εἶναι ἡ πρωτεύουσα, ἔξαρτος λιμήν.

Δομινικανὴ Δημοκρατία. Αὕτη καταλαμβάνει τὰ $\frac{2}{3}$ περίπου τῆς νήσου Ἡ Αἴτης ἔχουσα ἔκτασιν 48.735 τετρ. χιλ. καὶ πληθυσμὸν 4.325.000 κ. Ἡ πλειονότης τῶν κατοίκων εἶναι Μιγάδες (70%). Ἐπίσημος γλῶσσα εἶναι ἡ Ἰσπανικὴ καὶ θρησκεία ὁ Καθολικισμός. Τὸ Τουγίλλο (ἢ Τρουχίλλο) δόνομαζομένη πρὸς Σὰν - Ντομίνγκο (275.000 κ.) εἶναι ἡ πρωτεύουσα.

Ιαμαϊκὴ (Ζαμάϊκα). Αὕτη εἶναι Βρετανικὴ ἀποικία. Εἶναι ἡ τρίτη εἰς ἔκτασιν νῆσος τῶν Μεγάλων Ἀντιλλῶν μὲν ἐπιφάνειαν 11.424 τετρ. χιλιομ. καὶ πληθυσμὸν 1.869.000 κ., οἱ ὄποιοι εἶναι κατὰ 77% Νέγροι. Παράγει τὰ αὐτὰ μὲ τὰς ἄλλας Ἀντίλλας προϊόντα καὶ φημίζεται διὰ τὸ ροῦμι τῆς, ποτὸν οἰνοπνευματῶδες, παραγόμενον ἀπὸ τὴν μελάσσαν, ἣτις μένει ὡς ὑπόλειμμα κατὰ τὴν παραγωγὴν σακχάρεως ἀπὸ σακχαροκάλαμον. Πρωτεύουσά της εἶναι ἡ Κίνγκστον (160.000 κ.).

Πόρτο - Ρίκο. Εἶναι ἡ μικροτέρα ἐκ τῶν Μεγάλων Ἀντιλλῶν, κατοικεῖται δύμας πυκνῶς (232 κ. κατὰ τετρ. χιλιομ.) Ἡ ἔκτασίς της εἶναι 8900 τετρ. χιλιομ. καὶ ὁ πληθυσμὸς 2.700.000 κ. Ἀνήκει εἰς τὰς Ἡν.

Χαρτ. 64. Μικραὶ Ἀντίλλαι.

ταννικαὶ ἀποικίαι, εὐρίσκονται πλησίον τῶν ἐκβολῶν τοῦ Ὁρενόκου καὶ ἔχουν ἕκτασιν 5.128 τετρ. χιλιομ. πληθυσμὸν δὲ 720.000 κ.

Αἱ νῆσοι Γοαδελούπα καὶ Μαρτινίκα (ἕκτασις 2.882 τετρ. χιλιομ. καὶ πληθυσμὸς 470.000 κ.) ἀνήκουσσαι εἰς τὴν Γαλλίαν καὶ θεωρούμεναι παρὰ ταύτης ὡς μητροπολιτικὸν ἔδαφός της.

Βορειότερον ὅλων καὶ πλησίον τοῦ Πόρτο - Ρίκο εὑρίσκονται αἱ Παρθένοι νῆσοι, ἀνήκουσσαι ἀλλαὶ εἰς τὰς Ἡνωμ. Πολιτείας καὶ ἀλλαὶ εἰς τὸ Ἡν. Βασίλειον. Εἰς τοῦτο ἀνήκουν καὶ αἱ ὑπόλοιποι μικραὶ Ἀντίλλαι πλὴν τινῶν, αἱ ὁποῖαι ἀνήκουν εἰς τὴν Ὁλλανδίαν.

Πολιτείας, τῶν ὅποιων θεωρεῖται ὡς μητροπολιτικὸν ἔδαφος καὶ οἱ κάτοικοι της ὡς Ἀμερικανοὶ πολῖται. Οὗτοι εἶναι κατὰ πλειονότητα Νέγροι καὶ Μιγάδες καὶ ὄμιλοιν Ἰσπανικά, ἐπίσημος ὅμως γλῶσσα εἶναι ἡ Ἀγγλική. Πρωτεύουσα εἶναι ἡ Σάν - Χουάν (225.000 κ.).

Μικραὶ Ἀντίλλαι

Αὗται εἶναι μικραὶ νῆσοι ἐκτεινόμεναι τοξοειδῶς (Χαρτ. 64) ἀπὸ τῶν Μεγάλων Ἀντιλλῶν μέχρι τῶν ἐκβολῶν τοῦ Ὁρενόκου, ποταμοῦ τῆς Ν. Ἀμερικῆς. Σπουδαιότεραι τούτων εἶναι :

· Η νῆσος τῆς Ἀγ. Τριάδος (Τρινιτάντ) καὶ ἡ νῆσος Τομπάκο. Εἶναι ἀμφότεραι Βρε-

III. ΝΟΤΙΟΣ ΑΜΕΡΙΚΗ

ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΙ ΤΩΝ ΑΝΔΕΩΝ

Γενικά. Δημοκρατίαι τῶν "Ανδεων λέγονται αἱ Δημοκρατίαι τῆς Ν. Ἀμερικῆς, αἱ διασχίζόμεναι ὑπὸ τῆς ἐπιμήκους καὶ ὑψηλῆς ὁροσειρᾶς τῶν Κορδιλλέρων τῶν "Ανδεων. Εἶναι αὗται: 'Η εἰς τὰ ΒΔ τῆς Ν. Ἀμερικῆς Δημοκρατία τῆς Βενεζουέλας καὶ αἱ πρὸς τὰ δυτικὰ παράλια κατὰ σειράν ἀπὸ βορρᾶ πρὸς νότον, Δημοκρατίαι τῆς Κολομβίας, τοῦ Ἰσημερινοῦ, τοῦ Περοῦ, τῆς Βολιβίας καὶ τῆς Χιλῆς.

Αἱ Κορδιλλέραι τῶν "Ανδεων ἀποτελοῦν προέκτασιν τῶν Βραχωδῶν ὄρέων καὶ τῶν ὄρέων τῆς Κεντρικῆς Ἀμερικῆς (*"Ἐγχρ. Χαρτ. III"*). Προχωροῦν κατὰ μῆκος τῆς δυτικῆς, πρὸς τὸν Εἰρηνικὸν, ἀκτῆς, ἀφοῦ ἀφήσουν μίαν διακλάδωσιν πρὸς τὰ ΒΑ. 'Η διακλάδωσις αὕτη διασχίζει τὴν Βενεζουέλαν, φθάνοντα μέχρι τοῦ Ἀτλαντικοῦ (Σιέρρα Μερόντα 5150 μ.). Σχηματισθεῖσαι αἱ "Ανδεις συγχρόνως μὲ τὰ Βραχωδὴ ὄρη, τὰ Ἰμαλάντα, τὸν Καύκασον, τὰς "Αλπεις τῆς Εὐρώπης κ.λ.π., εἰναι σχετικῶς πρόσφατα ὄρη, μὴ διαβρωθέντα εἰσέτι ἐπαρκῶς, καὶ διὸ τοῦτο ὑψηλά. Τὸ μεγαλύτερον ὑψος τῶν εἰς τὴν κορυφὴν τῶν Ἀκονκάγκουα, εὐρισκομένην εἰς τὰ σύνορα Ἀργεντινῆς καὶ Χιλῆς, φθάνει τὰ 7.034 μ., ὑπάρχουν δὲ πολλαὶ κορυφαὶ τῶν ὑψους ἀνω τῶν 5500. Εἰς τὴν ὄροσειρὰν ὑπάρχουν, ὅπως καὶ εἰς τὴν Κεντρικὴν Ἀμερικὴν, πολλὰ ὑψηλὰ ἡφαίστεια, ἄλλα μὲν ἐσβεσμένα, ἄλλα δὲ ἐνεργά. Τὰ ὑψηλότερα τούτων εἰναι εἰς τὴν Δημοκρατίαν τοῦ Ἰσημερινοῦ, τὸ γνωστὸν ἀπὸ τὰς πολλάς του ἐκρήξεις ἐνεργὸν ἡφαίστειον Κοτοπάξι (5880 μ.) καὶ τὸ ἐσβεσμένον τοιοῦτον Χιμποράζο (6310 μ.).

Εἰς τὴν Βενεζουέλαν εἰναι ὁρειὰ τὰ βόρειά της, τὰ ὅποια διασχίζονται ἀπὸ τὰς "Ανδεις καὶ τὰ ΝΑ, ὅπου ἔκτείνεται τὸ ὄροπέδιον τῆς Γουιάνας. Μεταξὺ τούτων ἔκτείνεται τὸ λεκανοπέδιον τοῦ ποταμοῦ Ὁρενόκου. Εἶναι μία ἀπέραντος πεδινὴ ἔκτασις, διαρρεομένη ἀπὸ τὸν Ὁρενόκον καὶ τοὺς παραποτάμους του. "Οπου πίπτουν ἀρκεταὶ βροχαί, ἔκει ἡ ἔκτασις καλύπτεται ἀπὸ πυκνὰ δάση. "Οπου αἱ βροχαὶ εἰναι ὀλιγώτεραι, ἔκει εἰναι ἔκτάσεις μὲ ὑψηλὸν χόρτον καὶ δένδρα ἐδῶ καὶ ἔκει, σαβάναι δηλαδή, αἱ ὅποιαι ἐδῶ λέγονται Λιάνος. 'Ο Ὁρενόκος εἰναι ἀπὸ τοὺς μεγαλυτέρους ποταμοὺς τῆς Γῆς πηγάζει ἀπὸ τὰς "Ανδεις καὶ χύνεται εἰς τὸν Ἀτλαντικὸν, ὅπου σχηματίζει μέγα Δέλτα.

Τὸ ἔδαφος τῶν ὑπολοίπων Δημοκρατιῶν τῶν "Ανδεων εἶναι, ὅρεινον μὲν πρὸς τὰ δυτικά καὶ τὸ κέντρον του, διάτι διασχίζεται ἀπὸ τὴν ὁροσειρὰν τῶν "Ανδεων, πεδινὸν δὲ πρὸς τὰ ἀνατολικά του, τὰ δόποια ἀποτελοῦν προέκτασιν τῶν ποταμίων λεκανῶν τοῦ 'Ορενόκου καὶ τοῦ 'Αμαζονίου. Μικραὶ πεδιναὶ ἐκτάσεις ὑπάρχουν καὶ εἰς τὰ πρὸς τὸν Εἰρηνικὸν παράλια, εἰς πολλὰ ὅμως μέρη τῶν παραλίων αὐτῶν αἱ "Ανδεις φθάνουν μέχρι τῆς ἀκτῆς.

"Ολαι αι Δημοκρατιαι των "Ανδεων, έξαιρουμένου του κεντρικού και νοτίου τμήματος τῆς Χιλῆς, εύρισκονται εις τὴν Διακεκαυμένην ζώνην. "Επρεπε διὰ τοῦτο νὰ ἔχουν κλῖμα θερμόν καὶ θερμόν. 'Εν τούτοις αὐτὸ δὲν συμβάινει ἔξ αἰτίας τῶν "Ανδεων, αἱ ὄπαιαι τὰς διασχίζουν. Εἰς τὰ μέχρι ὑψους 1000 μ. μέρη τῶν "Ανδεων τὸ κλῖμα εἶναι πράγματι θερμὸν καὶ θερμόν, τὰ ἔλη δὲ τὰ ὑπάρχοντα εἰς τὰ χαμηλὰ μέρη των τὸ καθιστοῦν ἔτι πλέον ἀνθυγειεινόν. Διὰ τοῦτο τὰ κάτω τῶν 1000 μ. μέρη ἀποφεύγονται ἀπὸ τοὺς Λευκούς. Καλύπτονται ἀλλωστε τὰ μέρη αὐτὰ ἀπὸ πυκνὰ δάση ἢ ἀπὸ σαβάνας καὶ κατοικοῦνται ἀραιότατα καὶ κυρίως ἀπὸ Ιθαγενεῖς ('Ινδιάνους). Οἱ περισσότεροι κάτοικοι ζοῦν εἰς τὰ μέρη τὰ εὐρισκόμενα εἰς ὑψος μεταξύ τῶν 1000 μ. καὶ τῶν 3500 μ., διότι ἐκεῖ τὸ κλῖμα εἶναι εὔκρατον.

Έξαίρεσιν άπό τὰ κάτω τῶν 1000 μ. μέρη ἀποτελεῖ μόνον μία παραλιακή (πρὸς τὸν Εἰρηνικὸν) λωρίς ἐδάφους. Αὕτη, ἀρχομένη ἀπὸ τὰς πρὸς τὸν Εἰρηνικὸν ἀκτὰς, φθάνει εἰς ἀπόστασιν 50—150 χιλιού. πρὸς τὸ ἐσωτερικόν. Ἔχει μῆκος περὶ τὰ 1300 χιλ. ἀπὸ βορρᾶ πρὸς νότον καὶ ἀρχίζουσα ἀπὸ τοῦ παραλλήλου 8° N. πλάτους, δηλ. ἀπὸ τὸ Περού, προχωρεῖ ἐντὸς τῆς B. Χιλῆς, τῆς ὁποίας καταλαμβάνει τὰ $\frac{3}{4}$. Εἰς τὴν στενὴν καὶ ἐπιμήκη παραλιακὴν αὐτὴν ζώνην τοῦ ἐδάφους, τὸ κλῖμα εἶναι ψυχρὸν καὶ ξηρόν, παρὰ τὸ μικρὸν γεωγραφικὸν πλάτος τῆς ζώνης αὐτῆς. Αἱ βροχαὶ εἰς αὐτὴν εἶναι σπάνιαι καὶ πολλάκις παρέχονται ἔτη πολλὰ χωρὶς νὰ πέσῃ οὔτε σταγῶν βροχῆς. Σχηματίζεται διὰ τοῦτο εἰς αὐτὴν ἡ κατάξηρος ἔρημος Ἀτακάμα. Μεγάλη ἔκτασις αὐτῆς εὑρίσκεται εἰς τὴν Χιλήν, ἔχουσα μεγάλα δρυχεῖα νίτρου, τοῦ λεγομένου νίτρου τῆς Χιλῆς, τὸ ὄποιον χρησιμοποιεῖται εἰς τὴν γεωργίαν ὡς λίπασμα. Τὸ ξηρὸν καὶ ψυχρὸν κλῖμα τῆς ζώνης αὐτῆς διφεύλεται εἰς τὸ διὰ τῶν παραλίων διέρχεται τὸ ψυχρὸν ρεῦμα Ούμπολντ. Τοῦτο κάμνει ψυχρὰ τὰ παράλια καὶ δὲν ἐπιτρέπει νὰ πνεύσουν ἐξ αὐτῶν πρὸς τὴν ξηρὰν θαλάσσιοι ἀνεμοὶ χιλιαροὶ καὶ πλήρεις ὑδρατμῶν. "Ενεκα τοῦ

ρεύματος τούτου πνέουν ἀπό τὸν Εἰρηνικὸν πρὸς τὸ ἐσωτερικὸν τῆς ἔηρᾶς, ἀνεμοὶ ψυχροὶ καὶ ξηροί, οἱ δόποῖς ἐπιφέρουν πτῶσιν τῆς θερμοκρασίας καὶ κάμνουν τὸ κλῖμα ξηρὸν καὶ τὰς βροχὰς σπανιωτάτας.

Οἱ κάτοικοι ὅλων τῶν Δημοκρατιῶν τῶν "Ανδεων εἶναι κατὰ πλειονότητα θιαγενεῖς ('Ινδιάνοι) ἢ Μιγάδες. Οἱ Λευκοί, ἀπόγονοι κυρίως τῶν πρώτων Ἰσπανῶν κατακτητῶν, εἶναι ὀλίγοι καὶ ἀκόμη διλγώτεροι εἶναι οἱ Νέγροι. Γλῶσσα ἐπίσημος εἰς ὅλας τὰς Δημοκρατίας εἶναι ἡ Ἰσπανικὴ καὶ θρησκεία ὁ Καθολικισμός. Αἱ Δημοκρατίαι αὖται τῆς Ν. Ἀμερικῆς κατοικοῦνται ἀραιότατα. Ἡ πυκνότης τοῦ πληθυσμοῦ κυμαίνεται ἀπὸ 3 μέχρι 14 κατ. κατὰ τετρ. χιλιομ., μολονότι τὰ ἐδάφη τῶν χωρῶν αὐτῶν, ὡς ἡφαιστειογενῆ, εἶναι εὐφορώτατα καὶ τὸ ὑπέδαφος πλουσιώτατον εἰς ὄρυκτά. Ὑπάρχουν μεταλλεύματα παντός είδους, δὲν ἐλλείπει δὲ οὐδὲ ὁ ἄργυρος, ὁ χρυσὸς καὶ οἱ πολύτιμοι λίθοι. Ἡ Βολιβία παράγει τὰ 15% τοῦ παγκοσμίως παραγομένου κασσιτέρου. Ἡ Χιλή ἔρχεται δευτέρα εἰς τὸν κόσμον (μετὰ τὰς Ἡν. Πολιτείας) ὡς πρὸς τὴν παραγωγὴν χαλκοῦ καὶ πρώτη εἰς τὴν παραγωγὴν νίτρου. Πλὴν τούτων ὑπάρχουν ἄνθρακες καὶ ἄφθονον πετρέλαιον εἰς τὰς Δημοκρατίας αὐτάς, περισσότερον δὲ εἰς τὴν Βενεζούελαν, ἡ ὁποία ἔρχεται τρίτη εἰς τὸν κόσμον ὡς πρὸς τὴν παραγωγὴν πετρελαίου.

Παρὰ τὰ ἀνωτέρω, τὴν ὑπαρξίαν δὴ. πρώτων ὑλῶν, ἀνθρακος καὶ πετρελαίων, ἡ βιομηχανία, ἐξαρουμένης κάπως τῆς Χιλῆς, ἔχει ἐλαχίστην ἀνάπτυξιν καὶ οἱ κάτοικοι ἐπιδίδονται κυρίως εἰς τὴν γεωργίαν καὶ τὴν κτηνοτροφίαν. Καλλιεργοῦνται σακχαροκάλαμον, καφές, κακάο, βανανέαι, καπνός, ὅρυζα, βάμβαξ, (τὰ δόποια θεωροῦνται ὡς φυτά θιαγενῆ τῆς Βενεζούελας), ἀραβόσιτος, ὁ δόποιος ἀποτελεῖ τὴν βάσιν τῆς διατροφῆς τῶν κατοίκων, σῖτος, δσπρια, γλυκοπατάτες, ἐσπεριδοειδῆ καὶ διάφορα δύπωροφόρα δένδρα. Εἰς τὸ Περού καὶ εἰς τὴν Χιλήν εύδοκιμοῦν καὶ καλλιεργοῦνται καὶ ἡ ἀμπελος καὶ ἡ ἐλαία.

Ἡ κτηνοτροφία εἶναι καὶ αὐτὴ πολὺ ἀνεπτυγμένη. Διατρέφονται κυρίως βοοειδῆ καὶ πρόβατα, διλγώτερον δὲ αἴγες. Εἰς τὰ ὄρεινά τοῦ Περοῦ καὶ τῆς Βολιβίας ἐκτρέφονται καὶ δύο εἰδὴ προβατοειδῶν, τὰ λάμα, τὰ δόποια χρησιμοποιοῦνται καὶ ὡς ὑποζύγια καὶ τὰ ἀλπάκας.

Λόγω τῆς ἀφθονίας τῶν δασῶν, εἶναι ἀφθονος καὶ ἡ ξυλεία εἰς ὅλας τὰς Δημοκρατίας τῶν "Ανδεων. Μεταξύ τῶν δασικῶν προιόντων εἶναι καὶ τὸ καουτσούκ (ἀπὸ τὰς φυομένας εἰς τὰ δάση ἐβέας), δ φλοιός τῆς κιγγόνης (ἀπὸ τὸν δόποιον παράγεται ἡ κινίνη), ἡ βανίλλη κ.λ.π.

Γενικῶς ὅλαι αἱ Δημοκρατίαι τῶν "Ανδεων εἶναι χῶραι πλούσιαι, παρὰ τοῦτο ὅμως κατοικοῦνται ἀραιῶς.

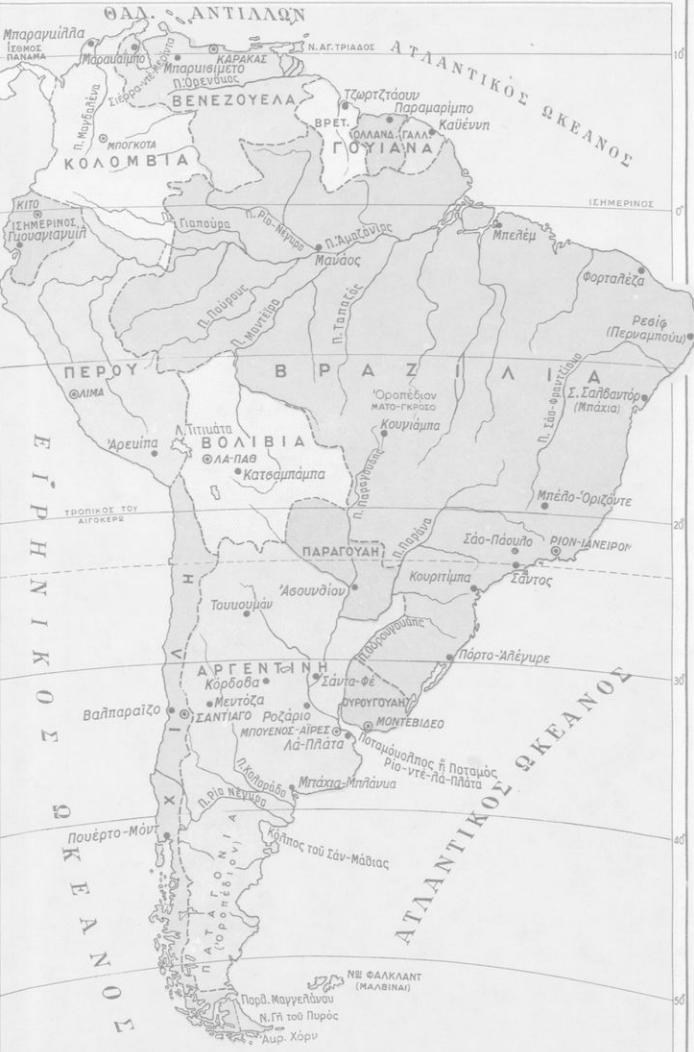
Βενεζουέλα. Ἐχει ἔκτασιν 912.000 τετρ. χιλιομ. καὶ πληθυσμὸν 10.000.000 κ. (πυκνότης πληθ. 7 κ. κατὰ τετρ. χιλιομ.). Ἐκ τῶν κατοίκων τὰ 65% εἶναι Μιγάδες (Λευκῶν καὶ Ἰνδιάνων). Πρωτεύουσα εἶναι τὸ **Καρακάς** (1.200.000 κ.) εὐρισκόμενον εἰς ὄψις 1000 μ. ἐπὶ τῶν "Ανδεων. Τὸ **Μαρακάϊπο** εἶναι ἡ δευτέρα εἰς πληθυσμὸν πόλις (360.000 κ.) καὶ εὑρίσκεται πλησίων πλουσίων πετρελαιοπηγῶν.

Κολομβία. Ἐχει ἔκτασιν 1.138.000 τετρ. χιλιομ. καὶ πληθυσμὸν 21.000.000 κ. (πυκνότης 12). Ἐκ τῶν κατοίκων τὰ 68% εἶναι Μιγάδες. Πρωτεύουσα εἶναι ἡ **Μπογκότα** (1.200.000 κ.) εὐρισκομένη ἐπὶ τῶν "Ανδεων καὶ εἰς ὄψις 2653. μ.

Ισημερινός. Ἐχει ἔκτασιν 271.000 τετρ. χιλιομ. καὶ πληθυσμὸν 6.000.000 κ. (πυκνότης 15). Ἐκ τῶν κατοίκων 40% εἶναι Μιγάδες καὶ 40% Ἰνδιάνοι. Πρωτεύουσα εἶναι τὸ **Κουντον** (270.000 κ.) κείμενον εἰς ὄψις 2850 μ.

Περού. Ἐχει ἔκτασιν 1.250.000 τετρ. χιλιομ. καὶ πληθυσμὸν 13.500.000 κ. (πυκνότης 8). Ἐκ τῶν κατοίκων τὰ 49% εἶναι Ἰνδιάνοι, τὰ 38% Μιγάδες. Πρωτεύουσα εἶναι ἡ **Λίμα** κειμένη εἰς τὴν παράκτιον ἔηραν περιοχὴν (1.200.000 κ.).

Βολιβία. Ἐχει ἔκτασιν 1.100.000 τετρ. χιλιομ. καὶ πληθυσμὸν 4.900.000 κ. (πυκνότης 3). Οὐδαμοῦ βρέχεται ὑπὸ θαλάσσης. Οἱ κάτοικοι εἶναι κυρίως Ἰνδιάνοι καὶ Μιγάδες. Ἡ **Σοῦνκρε** (50.000 κ.) εἶναι ἡ πρωτεύουσα. Ἡ **Λὰ - Πάλ** (340.000 κ.) εἶναι ἡ μεγαλυτέρα πόλις καὶ εὑρίσκεται ἐπὶ τῶν "Ανδεων εἰς ὄψις 3.700 μ. Εἰς τὴν Βολιβίαν εὑρίσκεται καὶ ἡ λίμνη **Τιτικάκα**, ἡ μόνη σημαντικὴ λίμνη τῆς Ν. Ἀμερικῆς. Κεῖται εἰς ὄψις 3812 μ. καὶ εἶναι ἡ ὑψηλοτέρα λίμνη τοῦ κόσμου. Ἀνήκει ἐν μέρει εἰς τὴν Βολιβίαν καὶ ἐν μέρει εἰς τὸ Περού. Ἡ λίμνη αὕτη θεωρεῖται ὡς ἡ κοιτίς μιᾶς φυλῆς Ἰθαγενῶν (Ἰνδιάνων), τῶν **Τινκας**, οἱ ὅποιοι εἶχον ιδρύσει μεγάλην Αὐτοκρατορίαν, ἐκτεινομένην εἰς τὴν Βολιβίαν, τὸ Περού καὶ τὴν Χιλὴν ὅτε οἱ **Ισπανοί**

Χάρτ. VII Νότιος Αμερική

Χάρτ. VIII Ὁκεανία

κατέλαβον τὴν Ν. Ἀμερικήν. Οἱ Ἰσπανοὶ εῦρον τοὺς Ἰνκας νὰ ἔχουν ἀρκετὰ ἀνεπτυγμένον πολιτισμόν. Ἡσαν γεωργοὶ καὶ κτηνοτρόφοι καὶ εἶχον μεγίστην ἐπιδεξιότητα εἰς τὴν κατεργασίαν τοῦ χρυσοῦ, τοῦ ἀργύρου καὶ τοῦ χαλκοῦ, καθὼς καὶ εἰς τὴν κεραμευτικήν. Εἶχον γεφύρας, ὑδραγωγεῖα, ναούς, ἀρδευτικά ἔργα, καλούς δρόμους καὶ ἀξιόλογα μνημεῖα καὶ πόλεις. Πάντα ταῦτα κατεστράφησαν ἀπὸ τοὺς Ἰσπανούς.

Χιλή. Ἐχει ἔκτασιν 742.000 τετρ. χιλιομ. καὶ πληθυσμὸν 9.780.000 κ. (πυκνότης πληθ. 10). Ἐκ τῶν κατοίκων τὰ 60% εἰναι Μιγάδες, τὰ 35% Λευκοὶ καὶ τὰ 5% Ἰνδιάνοι. Πρωτεύουσα εἰναι τὸ Σαντιάγο (1.348.000 κ. μὲ τὰ περίχωρα). Τὸ Βαλπαραΐζο (270.000 κ.) εἰναι ὁ σημαντικώτερος λιμὴν τῆς χώρας. Ἐξ ὅλων τῶν χωρῶν τῆς Ν. Ἀμερικῆς μόνον τὰ παράλια τῆς Χιλῆς παρουσιάζουν σημαντικὸν θαλάσσιον διαμελισμόν, μὲ πλῆθος νησίδων καὶ κολπίσκων παρομοίων πρὸς τὰ Νορβηγικὰ φιόρδ.

Εἰς τὴν Χιλήν ἀνήκει καὶ τὸ δυτικὸν τμῆμα τῆς νήσου Γῆς τοῦ Πυρὸς καὶ μερικαὶ νῆσοι τοῦ Εἰρηνικοῦ, ἀρκετὰ μακρὰν τῆς Χιλῆς εὐρισκόμεναι. Σημαντικωτέρα ἐκ τούτων εἰναι ἡ νῆσος τοῦ Πάσχα (ὄνομαζομένη οὕτω, διότι ἀνεκαλύφθη κατὰ τὴν ἡμέραν τοῦ Πάσχα) κειμένη εἰς ἀπόστασιν 3200 χιλ. δυτικῶς τοῦ Βαλπαραΐζο. Εἰναι δύνομαστή, διότι ἀνευρέθησαν εἰς αὐτὴν παλαιότερα ἀγάλματα, κατασκευασθέντα ἀπὸ προϊστορικοὺς ἀνθρώπους (εἰς μίαν ἀπὸ τὰς μικρὰς αὐτὰς νήσους ἔζησεν ἐπὶ 4 ἔτη εἰς πειρατῆς καὶ ἡ ἔκει ζωὴ του ἔδωσεν ἀφορμὴν διὰ τὴν συγγραφὴν τοῦ γνωστοῦ εἰς ὅλους βιβλίου «ὁ Ροβινσών Κρούσος»).

ΑΙ ΧΩΡΑΙ ΤΟΥ ΛΑ - ΠΛΑΤΑ

Λέγονται χῶραι τοῦ Λά - Πλάτα αἱ τρεῖς Δημοκρατίαι τῆς Ν. Ἀμερικῆς, αἱ διαφρεόμεναι ἀπὸ τὸ ποτάμιον σύστημα Παραγουάνη - Οὐρονγουάη - Παρανá, ποταμῶν, τῶν ὁποίων τὰ ὄντατα τελικῶς καταλήγουν εἰς τὸν πλατύν, τὸν πρόσομοιάζοντα μὲ ποταμόκολπον, ποταμὸν Λά - Πλάτα. Αἱ τρεῖς Δημοκρατίαι αὗται εἰναι ἡ Παραγουάη, ἡ Οὐρονγουάη καὶ ἡ Ἀργεντινή.

Παραγουάη

‘Η Παραγουάη, ή όποια δὲν ἔχει διέξοδον πρὸς τὴν θάλασσαν, ὀφείλει τὸ δνομά της εἰς τὸν ποταμὸν Παραγουάην, ὁ ὄποιος τὴν διαρρέει χωρίζων αὐτὴν εἰς δύο τμήματα : ἐν πρὸς τὰ ἀνατολικὰ καὶ ἐν πρὸς τὰ δυτικὰ τοῦ ποταμοῦ. ‘Ο Παραγουάης πηγάζει ἀπὸ τὸ Βραζιλιανὸν ὄροπέδιον **Μάτο - Γκρόσσο**, (τὸ ὄποῖον θά ἀνεύρωμεν εἰς τὴν Βραζιλίαν), καὶ συμβάλλει μὲ τὸν πηγάζοντα ἀπὸ τὰ ὅρη τῆς Βραζιλίας ποταμὸν Παρανά, εὐθὺς μόλις ἔξελθη τῆς χώρας ταύτης. Εἰς τὸ δυτικῶς τοῦ ποταμοῦ εὐρισκόμενον τμῆμα τῆς Παραγουάης αἱ βροχαὶ εἰναι δίλιγαι καὶ διὰ τοῦτο τὸ ἔδαφος στεππώδες. Κατοικεῖται ἀραιῶς τὸ τμῆμα τοῦτο τῆς Παραγουάης, δνομάζεται δὲ **Μέγα Χάκο**. Οἱ κάτοικοι του ἀπασχολοῦνται κυρίως μὲ τὴν κτηνοτροφίαν καὶ διατρέφονται μεγάλαι ἀγέλαι βιῶν καὶ ποίμνια προβάτων.

Τὸ ἀνατολικῶς τοῦ ποταμοῦ τμῆμα δέχεται ἀρκετὰς βροχὰς καὶ εἰναι λοφῶδες μὲ εὐφόρους κοιλάδας. Κατοικεῖται τοῦτο πυκνότερον καὶ οἱ κάτοικοι του ἀπασχολοῦνται μὲ τὴν γεωργίαν. Καλλιεργοῦνται κυρίως ἀραβόσιτος καὶ μανιόκα, τὰ δύοια ἀποτελοῦν τὴν βάσιν τῆς διατροφῆς τῶν κατοίκων, βάμβαξ, καπνός, ὅρυζα, σακχαροκάλαμον, ὀπωροφόρα δένδρα, μεταξὺ τῶν δύοιων ἑσπεριδοειδῆ καὶ βανανέαι. Καλλιεργεῖται ἐπίσης καὶ ἐν ἀειθαλὲς δενδρύλλιον ὑψους 2-3 μ., τὰ φύλλα τοῦ δύοιου ξηραινόμενα καὶ τριβόμενα μεταβάλλονται εἰς κόνιν, τὸ λεγόμενον τέιον *Maté* η τσάι τῆς Παραγουάης. Τὸ ἀφέψημα τούτου ἔκτιμα πολὺ εἰς ὅλην τὴν N. Αμερικήν.

‘Ορυκτὰ ὑπάρχουν πολλά, μένουν ὅμως ἀνεκμετάλλευτα ἐλλειψεὶ συγκοινωνιῶν καὶ ή **Βιομηχανία** ἔχει ἐλαχίστην ἀνάπτυξιν. Ἐξάγονται κυρίως κρέατα διατετηρημένα καὶ εἰς κονσέρβας καὶ τέιον ματέ, μὲ τὴν παρασκευὴν τῶν δύοιων ἀπασχολεῖται κυρίως η **Βιομηχανία** τῆς χώρας, βάμβαξ, βανάναι καὶ ἑσπεριδοειδῆ.

‘Ο πληθυσμὸς ἀνέρχεται εἰς 2.386.000 κ. καὶ ή ἔκτασις εἰς 407.000 τετρ. χιλιομ. (πυκνότης πληθ. 4). Οἱ κάτοικοι εἰναι κατὰ τὰ 97% Ινδιάνοι καὶ Μιγάδες. **Γλῶσσα**, ή Ισπανική καὶ θρησκεία, οἱ Καθολικισμός. ‘Η **Ασουνσιόν** η **Ασουνθιόν** (210.000 κ.) κειμένη εἰς τὰς δύο θαλασσὰς τοῦ ποταμοῦ Παραγουάη καὶ ἐν τῷ μέσῳ πορτοκάλεων, εἰναι ή πρωτεύουσα.

Ούρουγουάη

Κειμένη αύτη μεταξύ της Βραζιλίας, της Αργεντινής και του Α-
τλαντικοῦ είναι ἡ μικροτέρα ἐκ τῶν Δημοκρατιῶν τῆς Ν. Ἀμερικῆς,
ἔχουσα ἔκτασιν 187.000 τετρ. χιλιομ. καὶ πληθυσμὸν 2.800.000 κ.
(πυκνότης πληθ. 15) ἐκ τῶν δόπιων τὰ 85% είναι Λευκοὶ (Ἰσπανικῆς
ἢ Ἰταλικῆς καταγωγῆς) καὶ τὰ 12% Μιγάδες. Μέγα μέρος τοῦ πλη-
θυσμοῦ τῆς χώρας συγκεντροῦται εἰς τὴν πρωτεύουσαν Μοντεβίδεο
(800.000 κ.), ἢ δοπιά, εὐρισκομένη εἰς τὰς δύο πόλεις τοῦ Λά-Πλάτα,
είναι εἰς ἐκ τῶν μεγαλυτέρων λιμένων τοῦ κόσμου.

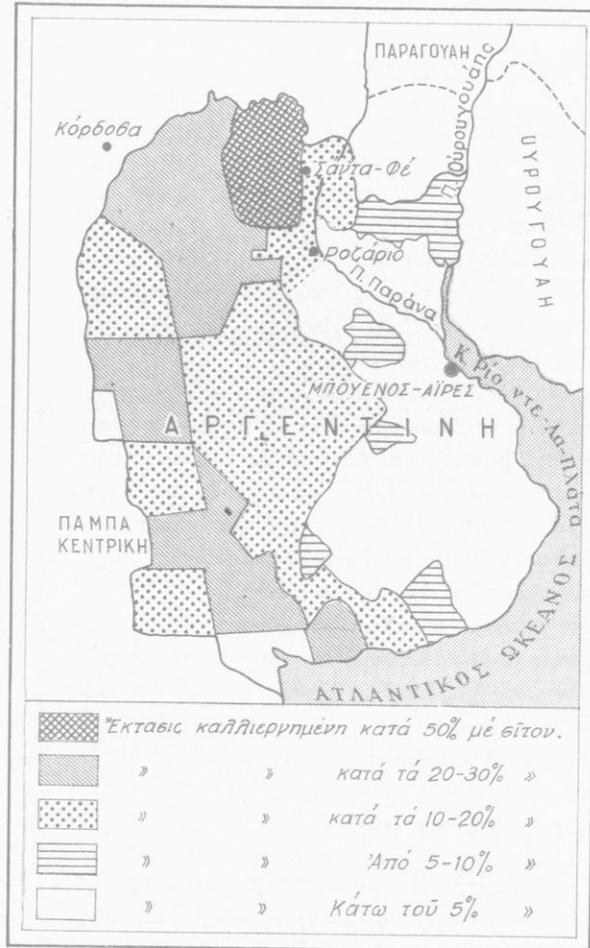
Ἡ Ούρουγουάη είναι χώρα πεδινή, μὲν κλῖμα εύκρατον καὶ ὑγιεινόν,
ἡ κυριωτέρα δὲ ἀπασχόλησις τῶν κατοίκων αύτῆς είναι ἡ κτηνοτροφία.
Διατρέφονται περὶ τὰ 8 ἑκατομ. βοοειδῆ καὶ περὶ τὰ 27 ἑκατομ. πρό-
βατα, οὐδεμίᾳ δὲ ἄλλη χώρα τοῦ κόσμου ἔχει τόσα ζῷα, ἐν ἀναλογίᾳ
πρὸς τοὺς κατοίκους τῆς. Τὰ 65% τοῦ ἐδάφους τῆς είναι λειβάδια, ἢ
δὲ γεωργία κατέχει δευτερεύουσαν θέσιν. Καλλιεργοῦνται κυρίως δημη-
τριακά, καπνός, λίνον, ἐλαῖαι, ἀμπελοί καὶ ἐσπεριδοειδῆ.

Ὑπάρχει εἰς τὴν χώραν χρυσὸς καὶ πολύτιμοι λίθοι.

Ανεπτυγμένη είναι ἡ βιομηχανία κατεψυγμένων κρεάτων καὶ τοιού-
των εἰς κονσέρβας καὶ ἀλιτράστων, ἡ καπνοβιομηχανία, ἡ οἰνοποΐα καὶ
ἡ βιομηχανία δερμάτων. Ἐξάγονται κυρίως κρέατα κατεψυγμένα καὶ
εἰς κονσέρβας, ἔριον, δέρματα, ὀστᾶ καὶ κέρατα ζῷων, όρυζα, καὶ οἶνοι.

Αργεντινή

Ἐκτείνεται μεταξύ τῆς Χιλῆς, τῆς Βολιβίας, τῆς Ούρουγουάης, τῆς
Παραγουάης καὶ τοῦ Ατλαντικοῦ καὶ ἔχει σχῆμα τριγώνου. Ἡ ἔκτασίς
της είναι 2.780.000 τετρ. χιλιομ. καὶ ὁ πληθυσμὸς 23.000.000 κ. (πυ-
κνότης πληθ. 8). Τὸ δυτικὸν τμῆμα, διασχιζόμενον ἀπὸ τὰς Ἀνδεῖς,
είναι ὀρεινὸν καὶ πολλαὶ κορυφαὶ τῶν "Ανδεων" ἔχουν εἰς τὴν Αργεντι-
νήν ὕψος ἀνω τῶν 5.000 μ. Εἰς τὰ πρὸς τὴν Χιλήν σύνορα εὐρίσκεται
καὶ ἡ ὑψηλοτέρα κορυφὴ τῶν "Ανδεων", ἡ Ἀκονάγκουα (7034 μ.).
Ἀνατολικῶς τῶν "Ανδεων", αἱ δοποῖαι ἐδῶ δὲν ἔχουν μέγα πλάτος, ὀρχί-
ζουν μεγάλαι πεδιάδες τῆς Αργεντινῆς. Εἰς τὰ βόρεια αἱ πεδιάδες αὐταὶ
δέχονται ὀλίγας βροχάς καὶ συνεχίζεται εἰς αὐτὰς τὸ « Μέγα Χάκο »,
τὸ ὅποῖον εἴδομεν εἰς τὴν Παραγουάην. "Οσον δύμας προγωρεῖ κανεὶς

πρός Ν. αἱ βροχαὶ γίνονται περισσότεραι, ἡ χλόη πυκνοτέρα σχηματίζουσα τὴν καλουμένην Ἀργεντινὴν Πάμπας, (προσομοίων μὲ τὰς σαβάνας, χωρὶς δμως οὐδὲ ἐν δένδρον). Εἶναι αἱ Πάμπας αὐταὶ ἔκτασεις κατ' ἔξοχὴν κατάληγοι διὰ τὴν κτηνοτροφίαν καὶ τὴν καλλιέργειαν σιτηρῶν. Τὸ δυτικὸν μέρος τῆς Ἀργεντινῆς δέχεται ἐλαχίστας βροχὰς τόσον, ὥστε τὸ ἔδαφος νὰ γίνεται πρὸς τὰ δυτικὰ καὶ ἰδίως τὰ ΒΔ. τῆς χώρας τελείως ἐρημικόν. Ολίγαι βροχαὶ πίπτουν καὶ εἰς τὴν Παταγονίαν, εἰς τὰ νότια δηλαδὴ τῆς Ἀργεντινῆς, εἰς τὴν δοποίαν τὸ ἔδαφος εἶναι στεππῶδες ἢ τελείως ἐρημικόν.

‘Η γεωργία καὶ ἡ κτηνοτροφία εἶναι αἱ κυριώτεραι ἀπασχολήσεις τῶν κατοίκων. Μεταξὺ τῶν καλλιεργειῶν τὴν πρώτην θέσιν κατέχει ἡ τοιαύτη τῶν σιτηρῶν, γινομένη κυρίως εἰς τὴν περιοχὴν τῶν Πάμπας, δπου τὰ ὑπάρχοντα μαυροχώματα (ἀπὸ τὴν ξηραινομένην καὶ σηπομένην κατ' ἔτος ὑψηλὴν χλόην,) εἶναι καταλληλότατα διὰ τὴν καλλιέργειαν των. Καλλιεργοῦνται ἐπίσης ἀράβσιτος, βρώμη, λίνον, σακχαροκάλαμον, τέιον ματὲ (Χαρτ. 66). ‘Η κτηνοτροφία μὲ βοοειδῆ καὶ πρόβατα (44.000.000 βοοειδῆ καὶ

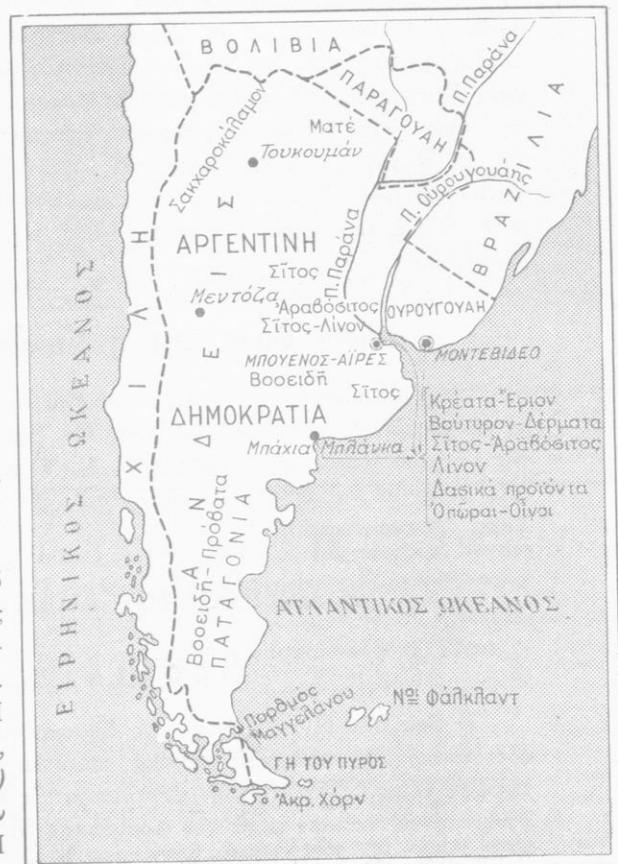
48.000.000 πρόβατα) ἔχει καὶ αὕτη εἰς τὰς Πάμπας μεγίστην ἀνάπτυξιν. Γίνεται ἐξαγωγὴ κρέατων, ἔριων, δερμάτων καὶ γαλακτοκομικῶν προϊόντων.

Ορυκτὰ ὑπάρχουν ἀρκετά, ὅχι ὅμως καὶ ἀνθρακες, ὥστε νὰ ὑπάρχῃ ἀνεπτυγμένη βιομηχανία. Καὶ τῶν ὑπαρχόντων ἀλλωστε δρυκτῶν δὲν γίνεται ἀρκετὴ ἐκμετάλλευσις, ἐλλείψει συγκοινωνιῶν.

Η **Βιομηχανία** περιορίζεται εἰς τὴν παρασκευὴν κατεψυγμένων κρέατων καὶ κονσερβῶν, ἀλιπάστων, βουτύρου καὶ τυροῦ, δερμάτων καὶ σακχάρεως.

Οι κάτοικοι τῆς
Αργεντινῆς εἰναι κατὰ 90% Λευκοί, Ισπανικῆς κυρίως καταγωγῆς καὶ τὰ ὑπόλοιπα 10% Μιγάδες. Επίσημος γλῶσσα εἰναι ἡ Ισπανικὴ καὶ θρησκεία ὁ Καθολικισμός.

Τὸ Μπουένος-Αἴρες (4.600.000 κ.) μία ἐκ τῶν μεγαλυτέρων πόλεων καὶ λιμένων τοῦ κόσμου, εύρισκομένη εἰς τὰς δύθας τοῦ Λἀ-Πλάτα, εἰναι ἡ πρωτεύουσα. Άλλαι πόλεις εἰναι: Η Κόρδοβα (500.000 κ.), ἡ Ροζάριο (750.000 κ.) σημαντικὸς λιμήν εἰς τὸν ποταμὸν Παρανά. Η Λἀ-Πλάτα (300.000 κ.) κ.λ.π.

Χαρτ. 66. Γεωργία, κτηνοτροφία "Αργεντινῆς.

Γῆ τοῦ Πυρὸς

Εἰς τὸ νοτιώτατον ἄκρον τῆς Ν. Ἀμερικῆς εὐρίσκεται συστάς νήσων, κατὰ τὸ πλεῖστον ἀνατοικήτων, αἱ ὄποιαι ἀνήκουν εἰς τὴν Ἀργεντινὴν καὶ τὴν Χιλήν. Μεγαλύτερα ἐκ τούτων εἰναι ἡ ὑπὸ τοῦ Μαγγελάνου ἀνακαλυφθεῖσα νῆσος, ἡ λεγομένη Γῆ τοῦ Πυρὸς (διότι οἱ Ἰθαγενεῖς κάτοικοι τῆς νήσου ἤναπτον πολλὰς πυράς, εὐθὺς ὡς ἔβλεπον πλοῖον). Χωρίζεται αὕτη ἀπὸ τὴν Ν. Ἀμερικὴν διὰ τοῦ πορθμοῦ τοῦ Μαγγελάνου καὶ ἔχει ἔκτασιν 48.000 τετρ. χιλιομ. καὶ πληθυσμὸν 5.000 κ. Οἱ κάτοικοι, πλὴν ὀλίγων Εὐρωπαίων ἐπιδιδομένων εἰς τὴν ἀλιείαν (ἴδιως φαλαινῶν), εἰναι Ἰθαγενεῖς Ἰνδιάνοι, λεγόμενοι Φουέγιοι. Ζοῦν οὗτοι εἰς πρωτόγονον κατάστασιν καὶ περιπλανῶνται ἀνὰ τὴν νῆσον σχεδὸν γυμνοί, μολονότι ἐπικρατεῖ δριμὺς ψῦχος, διότι ἡ Γῆ τοῦ Πυρὸς ἔχει κλῖμα ὑγρὸν καὶ ψυχρόν. Εἰς τὸ νότιον ἄκρον τῆς εὐρίσκεται τὸ ἀκρωτήριον Χόρν, τὸ νοτιώτερον ἀκρωτήριον τῆς Ἀμερικῆς. Τὸ δυτικὸν μέρος τῆς νήσου ἀνήκει εἰς τὴν Χιλήν, τὸ δὲ ἀνατολικὸν εἰς τὴν Ἀργεντινήν.

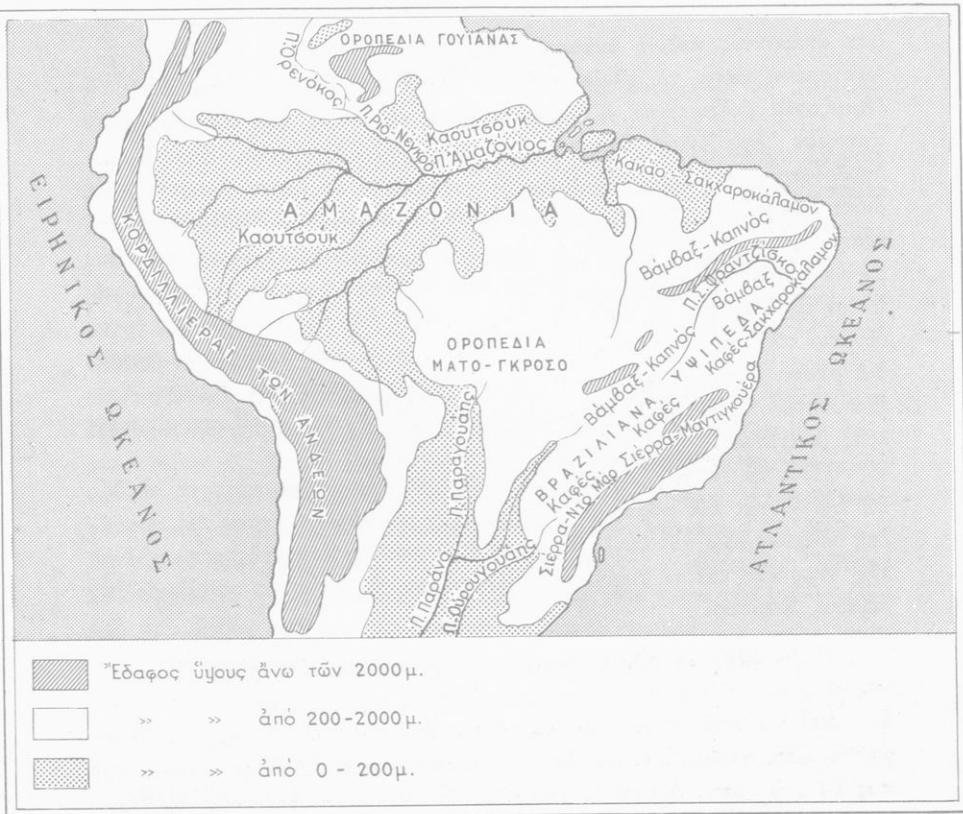
Νῆσοι Φάλκλαντ ἢ Μαλθίναι νῆσοι

Εἶναι μία συστάς νήσων κατοικουμένων ἀπὸ 2000 κ. ἀσχολουμένων μὲ τὴν ἀλιείαν. Ἀνήκουν αὕται εἰς τὸ Ἡν. Βασίλειον, ὅπως καὶ αἱ ΝΑ. τῆς Γῆς τοῦ Πυρὸς νῆσοι Σχέτλανδ, Ν. Ὁρκάδες ἢ Ὁρκευ, ἡ νῆσος Νέα Γεωργία καὶ ἡ συστάς τῶν νήσων Νοτίων Σάντουιτς (Ἐγχρ. Χαρτ. Ἀνταρκτικῆς).

Η ΠΕΡΙΟΧΗ ΤΟΥ AMAZONIOΥ

Βραζιλία

Ἡ Βραζιλία εἶναι Ὄμόσπονδος Δημοκρατία, ἀποτελουμένη ἀπὸ 22 αὐτοδιοικουμένας πολιτείας καὶ διὰ τοῦτο λέγεται καὶ Ἡν. Πολιτεῖαι τῆς Βραζιλίας. Εἶναι ἀπὸ τὰ μεγαλύτερα εἰς ἔκτασιν κράτη τῆς Γῆς (πέμπτη εἰς ἔκτασιν μετὰ τὴν Σοβιετικὴν "Ενωσιν, τὸν Καναδᾶ, τὴν Κίναν καὶ τὰς Ἡν. Πολιτείας). Ἡ ἔκτασις τῆς εἶναι 8.514.000 τετρ. χιλιομετρ. καὶ ὁ πληθυσμὸς 95.000.000 κ. κατὰ πλειονότητα

Χαρτ. 67. Μορφολογία έδαφους Βραζιλίας.

(62%) Λευκοί. Υπάρχουν και άρκετοί (22%) Μιγάδες και Νέγροι (14%). Οι Ιθαγενεῖς ('Ινδιάνοι) είναι έλαχιστοι, μόλις φθάνοντες τὰ 2% τοῦ πληθυσμοῦ. Οι περισσότεροι Ινδιάνοι ζοῦν εἰς τὸ ἐσωτερικὸν τῆς χώρας και ίδιως εἰς τὰ ἀνεξερεύνητα εἰσέτι δάση τῆς Αμαζονίας και τοῦ δροπεδίου Μάτο - Γκρόσσο, εύρισκονται δὲ εἰς ήμιαγρίαν κατάστασιν.

Τὸ σημαντικώτερον και πυκνότερον κατοικούμενον τμῆμα τῆς Βραζιλίας είναι τὰ πρὸς Α., πρὸς τὸν Ἀτλαντικὸν δὴλ. εύρισκόμενα ὑψίπεδα, τὸ ὄψος τῶν ὁποίων είναι 300—900 μ. Τὰ ὑψίπεδα ταῦτα διασχίζονται ἀπὸ μερικὰ άρκετὰ ὑψηλὰ δρη. Πρὸς Δ. τῶν ὑψιπέδων ἔκτείνεται τὸ μέγα δροπέδιον Μάτο - Γκρόσσο και ΒΔ. τούτου

μια άπέραντος πεδινή έκτασις ήση πρός τὸ 1/2 τῆς Εύρωπης, καλυπτομένη κατά τὸ πλεῖστον ἀπὸ πυκνὰ καὶ ἀδιαπέραστα δάση, ἡ Ἀμαζονία (Χαρτ. 67). Ὁφείλει αὕτη τὸ δνομά της εἰς τὸν μέγαν ποταμὸν Ἀμαζόνιον, διτις τὴν διαρρέει. Ὁ Ἀμαζόνιος εἶναι ὁ πολυύδροτερος ποταμὸς τῆς Γῆς, τὰ ὄντα του δὲ ἔχουν ἡσυχον ροήν, διότι διασχίζουν τελείως πεδινὴν έκτασιν. Εἰς μῆκος 3400 χιλιομ. τὸ ἔδαφος, τὸ ὅποιον διαρρέει ὁ Ἀμαζόνιος, παρουσιάζει διαφορὰν ὑψους μὴ ὑπερβαίνουσαν τὰ 80 μ. Λόγω τῶν ἀφθόνων βροχῶν, αἱ ὅποιαι πίπτουν εἰς ὅλην τὴν έκτασιν τὴν διαρρεομένην ἀπὸ τὸν Ἀμαζόνιον, οὕτος δέχεται πλῆθος παραποτάμων, οἱ ὅποιοι, δπως καὶ ὁ Ἰδιος, διέρχονται διὰ μέσου πυκνῶν καὶ ἀδιαπεράστων δασῶν, ἀκόμη καὶ σήμερον ἀνεξερευνήτων κατὰ τὸ πλεῖστον. Πρὸς τὰς ἐκβολάς του χωρίζεται εἰς πολλοὺς βραχίονας.

Πρὸς τὰ N. τῆς Ἀμαζονίας αἱ βροχαὶ γίνονται ὀλιγώτεραι, τὰ δάση ἀραιοῦνται καὶ φθάνομεν εἰς περιοχὴν μὲν ὑψηλὴν χλόην καὶ συστάδας δένδρων ἐδῶ καὶ ἐκεῖ, περιοχὴν δηλ. προσομοίαν πρὸς τὰς σαβάνας τῆς Ἀφρικῆς καὶ τὰ Λιάνος τοῦ Ὀρενόκου, ἡ ὅποια εἰς τὴν Βραζιλίαν λέγεται **Κάμπος**.

Ἡ γεωργία ἔχει εἰς τὴν Βραζιλίαν ἀρκετὴν ἀνάπτυξιν. Τὰ καλλιεργούμενα ἔδαφη εὐρίσκονται κυρίως εἰς τὴν περιοχὴν τῶν ὑψιπέδων καὶ αἱ κυριώτεραι καλλιέργειαι εἶναι αἱ τοῦ σακχαροκαλάμου, ἀραβοσίτου, γεωμήλων, βάμβακος, δσπρίων, κακάο, ὄρύζης, καπνοῦ καὶ κυρίως τοῦ καφέ, ὁ ὅποιος ἀποτελεῖ τὰ 40% τῶν ἔξαγωγῶν τῆς Βραζιλίας. Ἀλλὰ καὶ κτηνοτροφίαν ἔχει ἀνεπτυγμένην ἡ Βραζιλία καὶ δάση ἀφθονα. Ὕπολογίζονται εἰς 62 ἑκατομ. τὰ διατρεφόμενα βοοειδῆ, εἰς 36 ἑκατομ. τὰ πρόβατα καὶ εἰς 20 ἑκατομ. χοῖροι. Ἡ ξυλεία, τὸ καυστσούκ, τὸ τέιον ματέ, ἡ κινίνη, τὰ κάρυα τῆς Βραζιλίας, τὰ Ἰνδοκάρυα κ.λ.π., παρέχονται ἀφθόνως ἀπὸ τὰ δάση της. Διὰ τοῦτο, πλὴν τοῦ καφέ, ἔξαγει ἡ Βραζιλία βάμβακα, σάκχαριν, κρέατα, δέρματα καὶ διάφορα δασικά προϊόντα.

Ο δρυκτὸς πλοῦτος εἶναι ἐπίσης σημαντικός. Ὅπάρχει σίδηρος, χρυσός, ἀδάμαντες καὶ περὶ τὰ 20 ἄλλα μεταλλεύματα, καθὼς καὶ ἄνθρακες. Ἡ βιομηχανία, ἀν καὶ διαρκῶς ἀναπτύσσεται, εὐρίσκεται εἰςτι μακρὰν τῶν δυνατοτήτων τῆς χώρας, διότι δὲν ἔχει ἀναπτύξει ἀκόμη παρὰ μικρὸν ποσοστὸν τῶν πλουτοπαραγωγικῶν της πηγῶν.

Σήμερον καλλιεργεῖται π.χ. μόλις τὸ 1/5 τοῦ δυναμένου νὰ καλλιεργηθῇ ἐδάφους τῆς.

Τὴν Βραζιλίαν τὴν ἀνεκάλυψαν οἱ Πορτογάλοι καὶ ὑπῆρξεν ἀποικία Πορτογαλικὴ μέχρι τοῦ 1822. Διὰ τοῦτο ὁμιλεῖται εἰς αὐτὴν ἡ Πορτογαλικὴ γλῶσσα καὶ θρησκεία εἶναι ὁ Καθολικισμός.

Κυριώτεραι πόλεις εἰναι : τὸ Ρίον - Ἰανέτρον (3.000.000 κ.) μία σύγχρονος βιομηχανικὴ πόλις, ἀπὸ τοὺς μεγαλυτέρους λιμένας τοῦ κόσμου, καὶ τέως πρωτεύουσα τῆς Βραζιλίας. Τὸ Σάο - Πάολο ("Αγιος Παῦλος 3.300.000 κ. ἔξι ὅν καὶ 7.000 "Ελληνες) εἰς περιοχὴν παράγουσαν πολὺν καφέν· ἔχει ἐπίνειον τὸ Σάντος (300.000 κ.) ἐκ τοῦ ὅποιου ἔξαγεται πολὺς καφές. Σάν - Σαλβαντόρ (ἡ Μπάχια 500.000 κ.), δ δεύτερος λιμὴν τῆς χώρας. Ρεσιφ (ἡ Περοναμπούνο 700.000 κ.) σημαντικὸς καὶ αὐτὸς λιμὴν. Μπέλο - Οριζόντε (500.000 κ.) εἰς περιοχὴν δικαὶου ὑπάρχει χρυσός, ἀδάμαντες καὶ διάφορα μεταλλεύματα. Μαναδός (110.000 κ.) λιμὴν ἐπὶ τοῦ Ἀμαζονίου εἰς τὸ ἐσωτερικὸν τῆς Ἀμαζονίας. Μπραζίλια (120.000), μία τελείως νέα πόλις, κτισθεῖσα κατὰ τὴν τελευταίαν, πρὸ τοῦ 1960, τετραετίαν. Εἶναι ἡ σημερινὴ πρωτεύουσα τῆς Βραζιλίας, ἀντικαταστήσασα ἀπὸ τοῦ Ἀπριλίου τοῦ 1960 τὸ Ρίον - Ἰανέτρον.

Γουϊάνα

"Η Γουϊάνα εἶναι κατὰ τὸ πλεῖστον χώρα ὁρεινή, ἀνατολ. τῆς Βενεζουέλας κατὰ μῆκος τῆς θαλάσσης, μὲ κλῖμα θερμόν, ὑγρὸν καὶ ἀνθυγειενόν, καλύπτεται δὲ ἀπὸ μεγάλα δάση. Κατέχεται ἀπὸ τοὺς Γάλλους, τοὺς Ὀλλανδοὺς καὶ τὸ Ἡν. Βασίλειον.

Γαλλικὴ Γουϊάνα. "Έχει ἑκτασιν 91.000 τετρ. χιλιομ. εἰς τὸ Α. ἄκρον τῆς Γουϊάνας καὶ πληθυσμὸν 51.000. Πρωτεύουσα εἶναι ἡ Καϋένη (15.000 κ.). Ἐκεῖ ἥσαν τὰ κάτεργα (κατηργηθέντα ἥδη), εἰς τὰ ὅποια ἀπεστέλλοντο οἱ βαρυποινῆται ἀπὸ τὴν Γαλλίαν.

Όλλανδικὴ Γουϊάνα (ἡ Σούριναμ). "Έχει ἑκτασιν 163.000 τετρ. χιλιομ. εἰς τὸ κεντρικὸν τμῆμα τῆς Γουϊάνας καὶ πληθ. 393.000 κ. Πρωτεύουσα εἶναι τὸ Παραμαρίμπο (100.000 κ.).

Βρετ. Γουϊάνα. "Έχει ἑκτασιν 215.000 τετρ. χιλιομ. εἰς τὸ Δ. ἄκρον τῆς Γουϊάνας καὶ πληθ. 763.000 κ. Πρωτεύουσα ἡ Τζωρτζτάουν (120.000 κ.).

ΑΝΑΣΚΟΠΗΣΙΣ ΑΜΕΡΙΚΗΣ

‘Η Ἀμερικὴ εἶναι ἡ δευτέρα (μετὰ τὴν Ἀσίαν) ὡς πρὸς τὴν ἔκτασιν ἥπειρος (42 ἑκατ. τετρ. χιλιομ.). Ἐκτείνεται μεταξὺ τοῦ Ειρηνικοῦ καὶ τοῦ Ἀτλαντικοῦ Ὡκεανοῦ καὶ ἀνήκει ὁλόκληρος εἰς τὸ Δ. ἡμισφαίριον. Χωρίζεται εἰς δύο μεγάλα τμήματα, τὴν Β. καὶ τὴν Ν. Ἀμερικὴν, συνδέομενα μεταξὺ των, διὰ σχετικῶς στενῆς λωρίδος γῆς, ἡ ὅποια λέγεται Κεντρικὴ Ἀμερικὴ. Τὸ στενότερον μέρος τῆς Κεντρικῆς Ἀμερικῆς, πλάτους 47 χιλιομ., εἶναι ὁ Ἰσθμὸς τοῦ Παναμᾶ. Εἰς τοῦτο ἔχει διανοιχθῆ ἡ διδρυξ τοῦ Παναμᾶ, ἡ ὅποια συνδέει τὸν Ἀτλαντικὸν μὲ τὸν Ειρηνικόν. Ἡ Ἀμερικὴ ἀνεκαλύφθη ἀπὸ τὸν Χριστόφορον Κολόμβον τὸ 1492 μ.Χ., φαίνεται δῆμως ὅτι πολὺ πρὸ τοῦ Κολόμβου εἶχον μεταβῆ μέχρις αὐτῆς οἱ Νορβηγοὶ θαλασσοπόροι Βίκινγκοι.

Μορφολογία ἐδάφους. Ἡ Β. καὶ ἡ Κεντρικὴ Ἀμερικὴ ἔχουν ἀρκετὸν θαλάσσιον διαμελισμόν. Εἰς τὴν Β. Ἀμερικὴν σχηματίζονται πολλαὶ μικραὶ καὶ μεγάλαι νῆσοι, κόλποι καὶ χερσόνησοι. Ἡ μεγαλύτερα τῶν νήσων αὐτῶν εἶναι ἡ Γροινλανδία, ὁ μεγαλύτερος κόλπος ὁ Οὔδσωνος καὶ αἱ σπουδαιότεραι τῶν χερσονήσων ἡ τῆς Ἀλάσκας, ἡ τοῦ Λαβραδόρ, ἀπέναντι τῆς ὅποιας πρὸς Α. εὑρίσκεται ἡ νῆσος Νέα Γῇ καὶ ἡ χερσόνησος τῆς Σκωτίας. Εἰς τὰ Ν. τῆς Β. Ἀμερικῆς σχηματίζονται ἡ χερσόνησος τῆς Φλωρίδος καὶ ὁ κόλπος τοῦ Μεξικοῦ, εἰς δὲ τὰ δυτικά τῆς ἡ χερσόνησος τῆς Καλιφορνίας. Ἡ χερσόνησος τῆς Ἀλάσκας χωρίζεται ἀπὸ τὴν Ἀσίαν διὰ τοῦ ἀβαθοῦς πορθμοῦ τοῦ Μπέρινγκ (Βεριγγείου). Τὸ βορειότερον ἄκρον τῆς Β. Ἀμερικῆς εἶναι τὸ ἀκρωτήριον Μπάρρου. Εἰς τὴν Κεντρικὴν Ἀμερικὴν ἡ μεγαλύτερά χερσόνησος εἶναι ἡ χερσόνησος Γιουτακάν (Μεξικόν). Οἱ κόλποι τοῦ Μεξικοῦ καὶ ἡ Καραϊβικὴ Θάλασσα ἡ Θάλασσα τῶν Ἀντιλλῶν ἀπομονοῦνται ἀπὸ τὸν Ἀτλαντικὸν διὰ τῶν πρὸς ἀνατολάς των ἐκτεινομένων, τοξοειδῶν ἀπὸ τῆς χερσονήσου τῆς Φλωρίδος μέχρι τῶν ἐκβολῶν τοῦ ποταμοῦ Ὁρενόκου, νήσων. Αἱ νῆσοι αὗται εἶναι αἱ Μπαχάμαι καὶ αἱ Μικραὶ καὶ Μεγάλαι Ἀντίλλαι. Βορειότερον ἀπὸ τὰς Μπαχάμας εὑρίσκονται αἱ νῆσοι Βερμοῦδαι.

‘Η Ν. Ἀμερικὴ παρουσιάζει ἐλάχιστον θαλάσσιον διαμελισμὸν καὶ κατὰ τοῦτο προσομοιάζει μὲ τὴν Ἀφρικήν. Μόνον εἰς τὰ νότια παράλια τῆς Χιλῆς ἡ θάλασσα εἰσχωροῦσα ἐντὸς τῆς ξηρᾶς σχηματίζει πλῆθος

μικρῶν κολπίσκων, παρομοίων πρὸς τὰ Νορβηγικὰ φιορδ, καὶ πλῆθος νῆσων. Εἰς τὸ νοτιώτερον ἄκρον τῆς N. Ἀμερικῆς εὑρίσκεται ἡ νῆσος Γῆ τοῦ Πυρός, χωρίζομένη ἀπὸ ταύτης διὰ τοῦ πορθμοῦ τοῦ **Μαγγελάνου**. Εἰς τὸ NA. ἄκρον τῆς νήσου ταύτης εὑρίσκεται τὸ ἀκρωτήριον **Χόρην**, τὸ νοτιώτερον ἄκρον τῆς Ἀμερικανικῆς ἥπερου. Ἡ ἀπόστασις τούτου ἀπὸ τοῦ βορειοτέρου ἀκρωτήριον Μπάρρου, καθορίζουσα τὸ μῆκος τῆς ἥπερου, εἶναι 18.000 χιλιού. Πρὸς A. τῆς Γῆς τοῦ Πυρὸς εὑρίσκονται αἱ νῆσοι **Μαλβίναι** ἡ **Φάλκλαντ** καὶ NA αἱ νῆσοι **N. Σάντουϊτς**, αἱ Ὀρκάδες καὶ ἡ νῆσος **N. Γεωργία**.

Κάθετος διαμελισμός. "Ολόκληρος ἡ Δ., ἡ πρὸς τὸν Εἰρηνικὸν δηλ., Ἀμερική, εἶναι χώρα δρεινή, διασχίζομένη ἀπὸ ὑψηλὰς δροσειράς, σχηματισθείσας συγχρόνως μὲ τὰς Ἀλπεις. Πλὴν τῆς **Παρακτίου** δροσειρᾶς, τῶν **Καταρρακτώδων** (Κασκέντην) καὶ τῆς **Σιέρρα - Νεβάδα**, ἡ B. Ἀμερική διασχίζεται κατὰ τὸ δυτικὸν μέρος ὑπὸ τῆς ἐπιμήκους **σειρᾶς** τῶν **Βραχωδῶν** δρέων. Αὕτη ἀρχίζουσα ἀπὸ τὴν Ἀλάσκαν, ὅπου ἔχει καὶ τὸ μεγαλύτερον ὄψος τῆς (εἰς τὸ δρος Μάκ - Κίνλευ, 6237 μ.) συνεχίζεται καὶ ἐντὸς τοῦ Μεξικοῦ μὲ τὴν **Σιέρρα - Μάντρε** (5452) καὶ διὰ τῶν δρέων τῆς Κεντρικῆς Ἀμερικῆς, μὲ τὰς **Κορδιλλιέρας** τῶν **"Ανδεων**. Αὕται διασχίζουν τὰ δυτικὰ τῆς N. Ἀμερικῆς ἀπὸ B. πρὸς N. ἀφίνουσαι καὶ μίαν διωκλάδωσιν πρὸς τὰ BA. (Βενεζουέλαν). Εἶναι ὑψηλότεραι τῶν Βραχωδῶν δρέων, ἡ δὲ ὑψηλοτέρα τῶν κορυφῆς, ἡ **Ἀκονκάγκουα**, φθάνει τὰ 7034 μ. Εἰς τὰς δροσειράς τῆς Κεντρικῆς καὶ τῆς N. Ἀμερικῆς ὑπάρχουν πολλὰ ἥψαλτεια ἐνεργὰ καὶ ἐσβεσμένα καὶ οἱ σεισμοὶ εἶναι συχνοὶ καὶ δχι σπανίως καταστρεπτικοὶ εἰς ὅλον τὸ δυτικόν, τὸ πρὸς τὸν Εἰρηνικὸν δηλ., τμῆμα τῆς Ἀμερικανικῆς ἥπερου. Ἀποτελεῖ τοῦτο μετὰ τῶν ἀνατολικῶν καὶ νοτιοανατολικῶν τῆς **Ασίας** τὴν λεγομένην «ζώνην πυρὸς τοῦ Εἰρηνικοῦ» λόγῳ τῶν πολλῶν ἥψαλτειών, τὰ δποῖα εὑρίσκονται ἐκεῖ.

Εἰς τὰ ἀνατολικὰ τῆς Ἀμερικανικῆς ἥπερου ὑπάρχουν δρη, ἀλλὰ χαμηλά, διότι σχηματισθέντα παλαιότερον ἔχουν ἀρκούντως διαβρωθῆ. Τὰ δρη ταῦτα δὲν εἶναι συνεχῆ· διακόπτονται ἀπὸ πεδιάδας ἡ ἀπὸ τὴν θάλασσαν. Εἶναι ἀπὸ βορρᾶ πρὸς νότον τὰ δροπέδια τοῦ **Λαβραδόρ**, τὰ **Ἀππαλάχια** ἡ **Ἀλεγάννια** δρη, τὰ δροπέδια τῆς **Γουιάνας**, τὰ **Βραζιλιανὰ** ὑψίπεδα καὶ τὸ δροπέδιον τοῦ **Μάτο - Γκρόσσο**. Διακόπτονται ταῦτα ἀπὸ τὸν κόλπον τοῦ Μεξικοῦ, τὰς ποταμίους λεκάνας τοῦ **Όρενόκου** καὶ τὴν τοῦ **Ἀμαζονίου**, ἡ ἔκτασις τῆς δποίας εἶναι σχεδὸν τὸ

1/2 τῆς Εύρωπης. Αἱ μεγάλαι αὗται πεδιναὶ ἐκτάσεις, καθὼς καὶ ἡ μεταξὺ τῶν Βραχωδῶν καὶ τῶν Ἀππαλαχίων ἐκτεινομένη μεγάλη πεδιάς, κάμνουν τὴν Ἀμερικὴν νὰ ἔχῃ μέσον ὑψος μικρότερον τῆς Ἀφρικῆς ἀν καὶ ἔχει ὑψηλότερα ταύτης ὅρη (μέσον ὑψος Β. Ἀμερικῆς 550 καὶ νοτίου 600 μ.).

Κλῖμα. Τὸ μεγαλύτερον μέρος τῆς Β. Ἀμερικῆς εὑρίσκεται εἰς τὴν Εὔκρατον ζώνην. Ἐν τούτοις ἡ θερμοκρασία κατὰ τὸν χειμῶνα εἶναι χαμηλή, ὅσον δὲν δικαιολογεῖται ἐκ τοῦ γεωγραφικοῦ πλάτους. Τοῦτο, διότι ἡ μεγάλη πεδινὴ ἐκτασίς, ἡ ἐκτεινομένη ἀπὸ τοῦ Β. Παγωμένου Ὡκεανοῦ μέχρι τοῦ κόλπου τοῦ Μεξικοῦ, ἀφίνει ἐλευθέρους τοὺς ἀπὸ βορρᾶ πνέοντας ἀνέμους, οἱ ὅποιοι προκαλοῦν μεγάλην πτῶσιν τῆς θερμοκρασίας.

Τὰ θέρη εἶναι θερμά, διότι κατ' αὐτὰ πνέουν, πάλιν ἀνεμποδίστως, ἀπὸ τοῦ κόλπου τοῦ Μεξικοῦ, θερμοὶ ἀνεμοί. Τὰ πρὸς τὸν Ἀτλαντικὸν βορειότερα (μέχρι τῆς Ν. Γῆς) παράλια τῆς Β. Ἀμερικῆς εἶναι πολὺ ψυχρότερα τῶν πρὸς τὸν Εἰρηνικὸν ἀντιστοίχων παραλίων. Τοῦτο, διότι διὰ τῶν πρὸς τὸν Ἀτλαντικὸν παραλίων διέρχεται τὸ ψυχρὸν ρεῦμα Λαβραδόρ, ἐνῷ διὰ τῶν πρὸς τὸν Εἰρηνικὸν διέρχεται τὸ θερμὸν ρεῦμα Κοῦρο—Σίβω. Νοτιώτερον ὅμως τῆς Νέας Γῆς, αἱ θερμοκρασίαι τῶν πρὸς τὸν Ἀτλαντικὸν καὶ τῶν πρὸς τὸν Εἰρηνικὸν παραλίων ἔξιστονται· ὅλλωστε νοτιώτερον τῆς Νέας Γῆς διέρχεται διὰ τῶν πρὸς τὸν Ἀτλαντικὸν παραλίων τὸ θερμὸν Ρεῦμα τοῦ Κόλπου, προερχόμενον ἀπὸ τὸν κόλπον τοῦ Μεξικοῦ.

Αἱ βροχαὶ εἶναι πολλαὶ εἰς τὴν Παράκτιον ὁροσειρὰν καὶ τὰ Καταρρακτώδη ὅρη. "Οσον ὅμως προχωροῦμεν πρὸς ἀνατολάς, δηλ. πρὸς τὰ δροπέδια, αὗται γίνονται ὀλιγώτεραι καὶ ὑπάρχουν περιοχαί, ὅπου αἱ βροχαὶ εἶναι κάτω τῶν 0,25 μ. ἐτησίως. Ἐκεῖ ὑπάρχουν ἔρημοι.

Πολλαὶ εἶναι αἱ βροχαὶ καὶ εἰς τὰ παράλια πρὸς τὸν Ἀτλαντικόν. "Οσον ὅμως ἀπομακρύνομεθα πρὸς δυσμάς, πρὸς τὰς ἀπεράντους δηλαδὴ πεδινὰς ἐκτάσεις τοῦ ἐσωτερικοῦ, γίνονται αἱ βροχαὶ ὀλιγώτεραι. Γενικῶς αὗται εἶναι περισσότεραι ἀνατολικῶς καὶ ὀλιγώτεραι δυτικῶς τοῦ Μεσημβρινοῦ τῶν 100°.

Εἰς τὴν Κεντρικὴν καὶ τὴν Ν. Ἀμερικὴν, αἱ ὅποιαι κατὰ τὸ μεγαλύτερον μέρος τῶν εὑρίσκονται εἰς τὴν Διακεκαυμένην ζώνην, τὸ κλίμα ἔναι θερμὸν καὶ ὑγρόν. Ἐξαίρεσιν ἀποτελοῦν τὰ βόρεια τοῦ Μεξικοῦ

καὶ τὰ νότια τῆς Ν. Ἀμερικῆς, τὰ ὅποια εὑρίσκονται εἰς τὴν Εὔκρατον ζώνην. Ἐπίσης καὶ ἡ παραλιακή, ἐρημική ζώνη, τοῦ Περοῦ καὶ τῆς Χιλῆς, ἔχει κλῖμα ψυχρὸν καὶ ξηρὸν (παρὰ τὸ μικρὸν γεωγραφικὸν πλάτος) λόγῳ τοῦ ἐκεῖθεν διερχομένου ψυχροῦ *Ρεύματος Οδυμπολητοῦ*. Αἱ ὀλιγώτεραι βροχαὶ πίπτουν: Εἰς τὴν περιοχὴν τῶν ὁροπεδίων τῆς Β. Ἀμερικῆς, ὅπου ἡ ἔρημος Μοχαΐβ καὶ διάφοροι ἄλλαι ἐρημικαὶ ἐκτάσεις, εἰς τὴν περιοχὴν τῶν ὁροπεδίων τοῦ Μεξικοῦ, εἰς τὴν περιοχὴν τῆς ἐρήμου Ἀτακάμα καὶ τέλος εἰς τὰ δυτικὰ τῆς Ἀργεντινῆς καὶ τὴν Παταγονίαν. Αἱ περισσότεραι βροχαὶ πίπτουν πλησίον τοῦ Ἰσημερινοῦ.

Βλάστησις. "Οπου πίπτουν καθ' ὅλον τὸ ἔτος πολλαὶ βροχαί, ὑπάρχουν πολλὰ καὶ μεγάλα δάση. Οὕτω δάση ὑπάρχουν εἰς τὴν Παράκτιον ὁροσειράν, τὰ Καταρρακτώδη καὶ τὰ Ἀππαλάχια ὅρη. Ἀρκετὰ μεγάλα δάση ἀπὸ κωνοφόρα, τὰ ὅποια ἀντέχουν εἰς τὸ ψῦχος, ἀνευρίσκονται καὶ εἰς τὸν Καναδᾶν. Ἀλλὰ τὰ μεγαλύτερα καὶ πυκνότερα δάση ἀνευρίσκονται πλησίον τοῦ Ἰσημερινοῦ καὶ ἴδιας εἰς τὴν Ἀμαζονίαν. "Οπου αἱ βροχαὶ εἰναι ὀλιγώτεραι, ἐκεῖ τὸ ἔδαφος καλύπτεται ἀπὸ ὑψηλὴν χλόην. Τοῦτο συμβαίνει εἰς τὴν περιοχὴν τῶν λειμώνων τῆς Β. Ἀμερικῆς, τὸ Λιάνος τοῦ Ὁρενόκου, τὸ Κάμπος τῆς Βραζιλίας καὶ τὰς Πάμπας τῆς Ἀργεντινῆς. "Οπου αἱ βροχαὶ γίνονται ἀκόμη ὀλιγώτεραι ἐκεῖ τὸ ἔδαφος καλύπτεται ἀπὸ χαμηλὴν χλόην καὶ θάμνους, ἀντέχοντας εἰς τὴν ξηρασίαν, εἰναι δηλ. στεππῶδες ἡ ἡμερημικόν. Τοιαῦται εἰναι αἱ πρὸς τὰ Βραχώδη ὅρη ἐκτάσεις τῆς μεγάλης πεδιάδος εἰς τὴν Β. Ἀμερικήν, ἀρκεταὶ ἐκτάσεις τοῦ Μεξικοῦ, τὸ Μέγα Χάκο τῆς Παραγουάης, τὰ δυτικὰ τῆς Ἀργεντινῆς καὶ ἡ Παταγονία.

Ποταμοί. Λίμναι. Ἡ Ἀμερικανικὴ ἡπειρος παρουσιάζει μίαν κλίσιν τοῦ ἔδαφους τῆς πρὸς τὸν Ἀτλαντικόν. Τοῦτο συντελεῖ, ὥστε οἱ περισσότεροι καὶ μεγαλύτεροι ποταμοί τῆς νὰ χύνωνται εἰς τὸν Ἀτλαντικόν. Τὸ μέγιστον μέρος τῶν ὑδάτων τῆς Ἀμερικανικῆς ἡπείρου ἀποχετεύεται μὲ 4 μεγάλα ποτάμια συστήματα. Ταῦτα εἰναι τοῦ *Μισσισιπῆ*, τοῦ Ὁρενόκου, τοῦ Ἀμαζονίου καὶ τοῦ Παρανᾶ μετὰ τῶν παραποτάμων των. Οἱ ποταμοὶ αὐτοί, καθὼς καὶ οἱ: "Αγ. Λαυρέντιος καὶ ὁ *Ρίο - Γκράντε - ντέλ - Νόρτε* χύνονται εἰς τὸν Ἀτλαντικόν. Εἰς τὸν Εἰρηνικὸν χύνονται ὀλίγοι ποταμοί, σπουδαιότεροι δὲ ἔξ αὐτῶν εἰναι ὁ *Κολούμπια* καὶ ὁ *Κολοράντο*, οἱ ὅποιοι ἔχουν διανοίξει βαθυτάτας χαράδρας διὰ μέσου τῶν Βραχωδῶν ὁρέων.

΄Από τους εις τὰ B. τῆς Αμερικῆς εύρισκομένους ποταμούς σπουδαιότεροι είναι δο **Μακένζι**, χυνόμενος εἰς τὸν B. Παγωμένον θάλασσαν τοῦ Μπέρινγκ. Κατὰ μέγα μέρος τοῦ ἔτους οἱ ποταμοὶ οὗτοι είναι παγωμένοι.

Αἱ μεγαλύτεραι λίμναι είναι εἰς τὰ βόρεια αἱ : τῶν **Άρκτων**, τῶν Σκλάβων, **Άταμπάσκα**, Οὐΐννιπεγκ καὶ ἡ Μεγάλη ἀλμυρὰ λίμνη. Νοτιώτερον αἱ : **Άνωτέρα** (ἡ Σουπήριο), **Μίτσιγκαν**, **Ήρι**, **Χιούρον** καὶ **Όντάριο**. Αἱ λίμναι αὕται εύρισκονται δλαι εἰς τὴν B. Αμερικήν. Τέλος ἡ λίμνη **Τιτικάρτα**, ἡ μόνη σημαντικὴ λίμνη τῆς N. Αμερικῆς καὶ ὑψηλοτέρα λίμνη τῆς Γῆς, εύρισκομένη εἰς ὕψος 3812 μ.

Οἰκονομικὴ Γεωγραφία. Η Αμερικανικὴ ἡπειρος είναι ἀπὸ τὰς πλουσιωτέρας ἡπείρους. Έχει ἐδάφη εύφορα, εἰς τὰ δυοῖς είναι δυνατὸν νὰ καλλιεργηθοῦν φυτὰ τόσον τῶν θερμῶν, ὅσον καὶ τῶν εὐκράτων ἢ τῶν ψυχρῶν κλιμάτων. Διὰ τοῦτο ἔχει ἀφθονα δλα τὰ γεωργικὰ προϊόντα. Αἱ ἐκτεταμέναι χλοεραὶ ἐκτάσεις τῆς εύνοοῦν τὴν ἀνάπτυξιν τῆς κτηνοτροφίας. Κατὰ ἐκατομμύρια ἐκτρέφονται οἱ βόες καὶ τὰ πρόβατα εἰς τὴν «περιοχὴν τῶν λειμώνων» τῶν Ἡν. Πολιτειῶν, τὰς στεππάδεις ἐκτάσεις τοῦ Μεξικοῦ καὶ τῆς Αργεντινῆς, τὰ Λιάνος, τὰ Κάμπος καὶ τὰ Πάμπας.

Τὰ δάση είναι ἀφθονα, παρέχοντα ξυλείαν καὶ διάφορα δασικὰ προϊόντα. Καὶ ὑπάρχουν ἀκόμη ἀφθόνως : Πετρέλαιον, ἄνθρακες καὶ μεταλλεύματα παντὸς εἰδοῦς, ἀπὸ τοῦ σιδήρου μέχρι τοῦ χρυσοῦ, τῶν πολυτίμων λίθων καὶ αὐτοῦ ἀκόμη τοῦ πολυτίμου σήμερον οὐρανίου. Διὰ τοῦτο ἐδημιουργήθησαν εἰς τὴν Αμερικήν, ἔκει, ὅπου τὸ κλῖμα (εὔκρατον) καὶ ἡ πολιτικὴ ὁμαλότης καὶ ἐσωτερικὴ ἡσυχία τὸ ἐπέτρεψαν, ἰσχυρὰ κράτη μὲ ἀκμαζούσας βιομηχανίας, ὅπως δὲ Καναδᾶς καὶ κυρίως αἱ Ἡνωμ. Πολιτεῖαι, τὸ ἰσχυρότερον κράτος τοῦ κόσμου. Καὶ τοῦτο παρὰ τὸ δτι τὰ κράτη αὐτὰ είναι νέα. (Οἱ κάτοικοι των είναι Εύρωπαιοι, οἱ δυοῖς μετώκησαν ἔκει, εἴτε διότι δὲν ἥδύναντο νὰ ζήσουν εἰς τὰς πατρίδας των εἴτε διότι ἔξεδιώθησαν ἀπὸ αὐτὰς διὰ λόγους πολιτικούς ἢ θρησκευτικούς).

Κάτοικοι. Ο πληθυσμὸς τῆς Αμερικῆς ἀνέρχεται εἰς 365 ἑκατομ. μὲ μέσην πυκνότητα 9 κατ. κατὰ τετρ. χιλιομ. Είναι δηλαδὴ ἡ Αμερικὴ παρὰ τὸν πλοῦτον τῆς, ἡπειρος ἀραιῶς κατοικουμένη. Οἱ κάτοικοι τῆς Αμερικῆς είναι κατὰ πλειονότητα εἰς μὲν τὴν Βόρειον Λευκοί, εἰς δὲ

τὴν Νότιον Ἰνδιάνοι ἡ Μιγάδες κυρίως ἀπὸ Λευκούς καὶ Ἰνδιάνους. Πλὴν τούτων ζοῦν εἰς τὴν Ἀμερικήν καὶ Νέγροι, μεταφερθέντες ἐκεῖ ἐκ τῆς Ἀφρικῆς, διὰ νὰ ἔργαζωνται εἰς τὰς φυτείας τῶν θερμῶν καὶ ὑγρῶν περιοχῶν, ὅπου οἱ Λευκοὶ δὲν ἥδυναντο νὰ ἔργασθοῦν. Νέγροι κυρίως ἀνευρίσκονται καὶ εἰς τὰς Ἡν. Πολιτείας (περὶ τὰ 15 ἑκατομ., ἰδίως εἰς τὰς Πολιτείας τοῦ Νότου) καὶ τὰς Ἀντίλλας. Τὸ σύνολον τῶν Ἰθαγενῶν Ἰνδιάνων, οἱ ὅποιοι ἔζων εἰς τὴν Ἀμερικήν, ὅτε τὸ πρῶτον ἀνεκάλυψε ταύτην ὁ Κολόμβος, ὑπολογίζεται εἰς 10-20 ἑκατομ. Οἱ πλέον πολιτισμένοι ἐκ τούτων ἔζων εἰς τὸ Μεξικὸν (οἱ Ἀζτέκοι τῶν δροπεδίων τοῦ Μεξικοῦ καὶ οἱ Μάγια τῆς χερσονήσου Γιουκατάν καὶ εἰς τὸ Περού καὶ τὴν Βολιβίαν οἱ Ἰνκᾶς). Εἰς τὴν βορείως τοῦ ποταμοῦ Ρίο—Γκράντε—ντέλ—Νόρτε Ἀμερικήν (δηλ. τὴν Β. Ἀμερικήν), τὴν ἀποικισθεῖσαν κυρίως ἀπὸ Ἀγγλοσάξωνας, οἱ Ἰνδιάνοι, διωχθέντες, σχεδὸν ἔξωλοιθρεύθησαν. Οἱ σήμερον ἀπομένοντες ἐκ τούτων ὑπολογίζονται εἰς 350.000 περίπου. Διὰ τοῦτο οἱ κάτοικοι τοῦ τμήματος αὐτοῦ τῆς Ἀμερικῆς εἶναι κατὰ μεγίστην πλειονότητα Λευκοί, προελθόντες ἐξ Εὐρώπης καὶ ἰδίως Ἀγγλοσάξωνες. Διὰ τοῦτο τὸ τμῆμα αὐτὸ τῆς Ἀμερικῆς λέγεται καὶ Ἀγγλοσαξωνικὴ Ἀμερική.

Γλῶσσαν ἐπίσημον ἔχουν τὴν Ἀγγλικήν καὶ ὡς πρὸς τὸ θρήσκευμα εἶναι Διαμαρτυρόμενοι ἡ Καθολικοί.

Ἡ νοτίως τοῦ ποταμοῦ Ρίο - Γκράντε Ἀμερική, δηλ. ἡ Κεντρικὴ καὶ Ν. Ἀμερική, ἀπωκίσθησαν ὑπὸ Ἰσπανῶν καὶ Πορτογάλων, δηλ. ὑπὸ Λατινικῶν λαῶν. Διὰ τοῦτο τὸ τμῆμα τοῦτο τῆς Ἀμερικῆς λέγεται **Λατινικὴ Ἀμερική**. Ἐπίσημος εἰς αὐτὸ γλῶσσα εἶναι ἡ Ἰσπανική, (πλὴν τῆς Βραζιλίας ὅπου ἐπίσημος γλῶσσα εἶναι ἡ Πορτογαλικὴ) καὶ θρησκεία ὁ Καθολικισμός. Εἰς μερικάς ἐπίσης ἐκ τῶν νήσων (τὰς νήσους Μπαχάμας καὶ μερικάς ἐκ τῶν Ἀντιλλῶν) ἐπίσημος γλῶσσα εἶναι ἡ Ἀγγλικὴ ἡ Γαλλική. Εἰς τὴν Λατινικήν Ἀμερικήν, πλὴν τινῶν εἰς τὰς νήσους Ἀντίλλας, οἱ Ἰνδιάνοι δὲν κατεδιώχθησαν καὶ δὲν ἔξωλοιθρεύθησαν ἀπὸ τοὺς Λευκοὺς ἀποίκους. Εἰς αὐτὴν οἱ Ἰνδιάνοι καὶ οἱ Μιγάδες ἀπὸ Ἰνδιάνους καὶ Λευκούς ἀποτελοῦν τὴν βάσιν τοῦ πληθυσμοῦ, ἐκτὸς τῆς Κόστα—Ρίκα, Κούβας, Οὐρουγουάης, Ἀργεντινῆς καὶ Βραζιλίας (βλέπε κατωτέρω πίνακας) ὅπου ἡ πλειονότης τῶν κατοίκων εἶναι Λευκοί, καὶ τῆς Ἀϊτῆς καὶ Ἰαμαϊκῆς ὅπου εἶναι Νέγροι. (Βλ. κατωτέρω πίνακας).

ΠΙΝΑΞ ΑΟς

Εμφατίων τὰ διάφορα κράτη τῆς Ἀμερικής μὲν τὸν πληθυσμὸν τῶν, τὴν ξεστίν τῶν, τὰς πρωτεύουσας τῶν καὶ τὸν πληθυσμὸν τῶν πρωτεύουσῶν τῶν.

Κράτη	Έκτασις	Πληθυσμός	Πολ.	Πρωτεύουσα	Πληθυσμός
Α) ΒΟΡΕΙΟΣ ΑΜΕΡΙΚΗ					
Κεναδέζη	9.960.170	18.000.000	2	’Οντάβια	284.000
Σαλι-Πιέρ καὶ Μικέλον (Γαλλ. ἀποκλαία)	240	8.000			
Γρούλανδία (ὑπερπ. μητρ. διαφορ. Δενίνας)	2.175.000	26.000			
‘Ην. Πολιτ. Ἀμερικῆς (μετὰ τῆς Ἀλάσκας καὶ νήσων Χαβάζων)	9.363.000 (1.518.000 16.600)	180.000.000 (240.000 600.000)	24	Οδέστηγκατων (ΤΓΖεύνο) (Χονολούλου)	1.287.000 7.000 360.000
Αλάσκα (‘Ην. Πολ. Ἀμερ.)					
Νῆσοι Χαβάζων	53	44.000	774	Χάμιλτον	3.000
Νῆσοι Βερμούδζων (ἀπ. ‘Ην. Βαστλέτου)					
Β) ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΑΜΕΡΙΚΗ					
Μεξικόν	1.969.000	34.600.000	17	Πλδιε Μεξικόν	2.234.000
Γουατεμάλα	108.890	3.800.000	35	Γουατεμάλα	284.000
Σλαβαδόρ	21.000	2.500.000	120	Σλαβαδόρ	300.000
Ονδούρα	112.000	1.900.000	12	Τερκούθιγκατάτα	170.000
Βεντ. Ορδούρα (ἀπ. ‘Ην. Βαστλέτου)	23.000	400.000	4	Μετλίχ	22.000
Νικαράγουα	148.000	1.420.000	9	Μανάγκουα	150.000
Κόστα - Ρίκα	51.000	1.450.000	22	Σαν - Χοεύ	140.000
Παναμᾶς	74.470	1.060.000	14	Πλδιε Παναμᾶς	270.000
Ζιόνη Παναμᾶς (‘Ην. Πολ.)	1.432	530.000	37	Μπαλιπόνα	20.000
Νῆσοι Μπαχάμων (ἀποκ. ‘Ην. Βαστλέτου)	11.400	100.000	9	Νασάσου	20.000
Κούβα	114.500	6.500.000	57	’Αβάνα	1.150.000
Αϊτή	27.750	4.000.000	143	Πλδρ-ω-Πρένες	200.000
Δομινικανὴ Δημοκρατία	48.735	2.900.000	60	Τεργιζόλα	275.000
Ιανακένη (ἀπ. ‘Ην. Βαστλ.)	11.424	1.550.000	140	Κινγκστον	160.000

Πόρτο-Ρίο ('Ην. Πολ.)	8.900	2.263.000	232	Σαν-Ζουάν
Γουαδελούπα (διπ. Γαλλ.)	4.780	230.000	129	Πουάν-α-Πιτρ
Μαργινίκα (διπ. Γαλλ.)	1.102	240.000	218	Φερ-υτε-Φράς
Αγρίνιο Ολλανδίας	961	186.000	197	Οβιλλεμπέταντ
Νήσοι Τριτίδος και Τομάκο (διπ. 'Ην. Βασταλεων)	5.128	720.000	140	Πλρ-οφ-Σταν
Παρθένο νήσοι ('Ην. Πολ.)	1.024	128.000	125	Σαρλοτ-Αμπλ
Διάφοροι έλλατ μικροί νήσοι ('Ην. Βασταλεων)	2.139	308.000	144	
Νήσοι Μπρασπάνγκος (διπ. 'Ην. Βασταλεων)	431	229.000	531	Μπριγκετάνου
1.225.000				
Βενεζουέλα	912.000	6.600.000	7	Χαρακάς
Καλομβία	1.318.000	14.500.000	12	Μπροχότα
Ισημερινής	271.000	4.400.000	15	Κίτο
Περού	1.550.000	10.000.000	8	Λίμα
Βολιβία	1.100.000	3.200.000	3	Ατ-Πλέζ
Χιλή	742.000	7.500.000	10	Σαντιάγο
Παραγουάνη	407.000	1.700.000	4	Άσουντόνι
Ορθογουάνη	187.000	2.800.000	15	Μοντεβίδεο
Αργεντινή	2.780.000	21.000.000	8	Μπουένος "Αρες
Βοστιλία	8.514.000	68.000.000	7	Μπραζίλια
Γάλλ. Γουιάνα (διπ.)	91.000	28.000	3	Κεϋσένη
Όλλανδ. Γουιάνα ή Σοορίναμ (διπ. 'Ολλανδ.)	143.000	240.000	2	Πραμαράμπο
Βρετ. Γουιάνα (διπ.)	245.000	485.000	2	Τζωρτζτάνου
Νήσος Γή τοῦ Πιρός ('Αργεντ. Χιλή)	48.000	5.000		
Νήσοι Φλανδρίαν ή Μαλβίδαι (διπ. 'Ην. Βασταλ.)	11.961	2.300		
Νήσοι Σχέρναντ (διπ. 'Ην. Βασταλεων)	4.590	1.000		
Νήσοι Νοτ. Όρχεδες ή 'Ορκεν (διπ. 'Ην. Βασταλεων)	612	200		
Νήσος Νέα Γεωργία (διπ. 'Ην. Βασταλεων)	540	150		
Νήσοι Νοτ. Σαντρούτζ (διπ. 'Ην. Βασταλεων)	920	150		
1.450.000				
66.000				
44.000				
11.500				
93.000				
14.500				
11.500				
1.320				

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

Π Ι Ν Α Ξ Boe
Εμφαίνοντα στους διάφορους λίμνας και νήσους της Αμερικής.

*Όρη	*Υψος	Ποταμοί	Λίμναι	Νήσοι	
Βρεκώδη δρη ήποι : Μάε Κλινέζι ('Αλάσκα)	6237 5860 4410	Μαχένζι Νέλσον "Αγ. Λαυρέντιος	"Αρκτικών Σκλάβιθων Οιστωνιτέρη	Βανκούμπερ Γῆ Βεκτωρίας Γῆ Ματάφρων Γρουνλανδία (ή μεγαλύτερος νήσος της Γῆς). Νέα Γῆ	
Καταφρακτώδη	4400	Κολομπιτα	, Ανοιχέρα (Σουτήριορ ή μεγαλύτερα με γλυκό υδωρ της Γῆς).		
Σιέρρα-Νεβίλδα , Απανδάλχια	4541 2044	Κολορέδο Μιστριπήν	Μίτσηργκαν Χιούρουν	Πολύγκηρτος 'Εδουόρδου , Ανγκόστια Σαζίν-Πλέρ Μικελόν	
Σιέρρα - Μάντρε Κορδιλλέρες "Ανδεων (Αχαοκάντακουα) (Κονταρέζι) (Τσιμπορέζθι)	5452 7034 5880 6310	Μιστριπήν , Αρκάνσας Οχάιο	"Ηρι , Οντρέιτο Μεγάλη άλμυρά λίμνη		
Σιέρρα-Μαντιγκουέρρα	2990	Οδσσων (Χάντσον) Ριο-Παράνη-ντε-Νόρτε , Ορενόκος Παρδαγουάρης Ούραχουάρης Παρανά Ριο-Άξ-Πλάτα Αμαζόνιος	Τηντακάτα (ή υψηλοτέρα λίμνη της Γῆς) Βερμούδαι	Μπαγκάζια Μεγάλαι αντίλλαι Μικραί, Αντίλλαι Γῆ του Πιερός Φλαμπλαντ ή Μαζίνια Σγηλένια Ν. Όρχαδες ή "Ορχεν Νέα Ιεωργία Ν. Σάντουιτς	Βανκούμπερ Γῆ Βεκτωρίας Γῆ Ματάφρων Γρουνλανδία (ή μεγαλύτερος νήσος της Γῆς). Νέα Γῆ

Π Ι Ν Α Ε Γος

Έμφαίνων την άναλογίαν κατά φυλάς τῶν κατοίκων τῆς Κεντρικῆς καὶ τῆς Ν.
Αμερικῆς.

Κράτη	Κάτοικοι τοῖς %			
	Μιγάδες τοῖς %	Ινδιάνοι τοῖς %	Λευκοί τοῖς %	Νέγροι τοῖς %
Μεξικόν	61	29	9	1
Γουατεμάλα	30	60	8	1
Σαλβαδόρ	52	40	8	0
Όνδούρα	75	15	9	1
Βρετ. Όνδούρα	34	10	8	48
Νικαράγουα	77	4	10	9
Κόστα Ρίκα	16	1	80	3
Παναμάς	60	12	18	10
Κούβα	15	0	71	13
Αϊτή	30	0	10	60
Δομινικανή Δημοκρατία	70	11	13	6
Ιαμαϊκή	12	1	10	77
Πόρτο Ρίκο	55	0	10	35
Βενεζουέλα	65	10	15	10
Κολομβία	68	8	20	4
Ίσημερινός	40	40	15	5
Περού	38	49	10	3
Βολιβία	34	52	13	1
Χιλή	60	5	35	0
Παραγουάη	32	65	3	0
Ούρουγουάη	12	3	85	0
Αργεντινή	10	0	90	0
Βραζιλία	22	2	62	14

Δ. ΩΚΕΑΝΙΑ

Πλῆθος νήσων, αἱ ὁποῖαι εἰναι ἐγκατεσπαρμέναι εἰς τὸν Εἰρηνικὸν Ωκεανόν, ἀνατολικῶς καὶ νοτιοανατολικῶς τῆς Ἀσίας, ἀποτελοῦν μίαν ξηπειρον, τὴν μικροτέραν τῶν ξηπείρων, ἡ ὁποία λέγεται **Ωκεανία**. Ἐχει ἔκτασιν 9 ἑκατομ. τετρ. χιλιομ. καὶ πληθυσμὸν 19.400.000 κ.

Περιλαμβάνει : Τὴν Δημοκρατίαν τῆς Αὐστραλίας. Εἰς αὐτὴν ἀνήκει ἡ καθαυτὸ δικαιοδοσία, ἡ νοτίως καὶ πλησίον ταύτης κειμένη ἀρκετὰ μεγάλη νῆσος Τασμανία, τὸ μεγαλύτερον μέρος τῆς μεγάλης νήσου Γουϊνέας καὶ τινας ἄλλας μικροτέρας νήσους καὶ

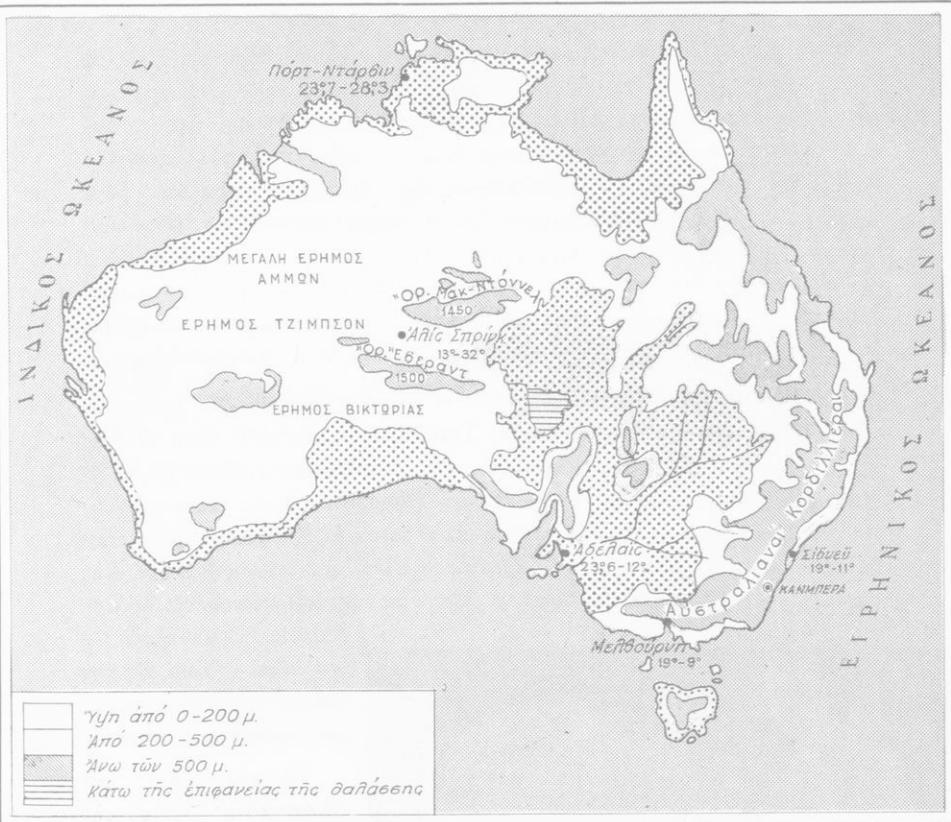
Τὴν Δημοκρατίαν τῆς Νέας Ζηλανδίας. Αὕτη ἀποτελεῖται ἀπὸ δύο ἀρκετὰ μεγάλας νήσους κειμένας πλησίον ἄλλήλων καὶ τινας ἄλλας μικροτέρας νήσους καὶ

Τὴν Μελανησίαν, τὴν Πολυνησίαν καὶ τὴν Μικρονησίαν. Αὗται ἀποτελοῦνται ἀπὸ πλῆθος μικρῶν νήσων, αἱ ὁποῖαι εὑρίσκονται ἐγκατεσπαρμέναι εἰς τὸν Εἰρηνικόν, βορείως καὶ βορειοανατολικῶς τῆς Αὐστραλίας καὶ τῆς N. Ζηλανδίας.

Αὔστραλία

Ἡ Αὐστραλία εἰναι Ὁμόσπονδος Δημοκρατία, ἀνήκουσα εἰς τὴν Βρετ. Κοινοπολιτείαν. Ἀποτελεῖται ἀπὸ τὴν καθαυτὸ Αὔστραλίαν, τὴν Τασμανίαν, τὸ μεγαλύτερον μέρος τῆς N. Γουϊνέας καὶ τινας ἄλλας μικρὰς νήσους (δπως τὴν νῆσον Νόρφολκ, τὰς νήσους τοῦ Ναυαρχείου καὶ τὰς βορειοτέρας ἐκ τῶν νήσων τοῦ Σιολομῶντος). Ἡ Αὔστραλία ἀνεκαλύφθη τὸ 1606 ἀπὸ τὸν Ὀλλανδὸν **Τορρές**, ἡ δὲ Τασμανία τὸ 1642 ἀπὸ τὸν ἐπίσης Ὀλλανδὸν **Τάσμαν**. Ἀνήκουν ἐξ ὀλοκλήρου εἰς τὸ N. ἡμισφαίριον καὶ διὰ τοῦτο ὅλα τὰ μέρη των ἔχουν θέρος, ὅταν ἡμεῖς ἔχωμεν χειμῶνα καὶ ἀντιστρέψωμεν.

Τὴν Αὔστραλίαν δυνάμεθα νὰ τὴν χωρίσωμεν εἰς τρεῖς φυσικὰς περιοχάς, ἥτοι : Τὸ Δ. ὑψίπεδον. Τοῦτο ἀποτελεῖται ἀπὸ μεγάλας ἐρήμους ἔκτασεις, ἥτοι τὴν Μεγάλην ἔρημον Βικτωρίαν, τὴν Μεγάλην ἔρημον τῶν ἄμμων καὶ τὴν ἔρημον Τζίμπσον (Χαρτ. 68). Πρὸς τὸ

Χαρτ. 68. Μορφολογία έδαφους Αυστραλίας.

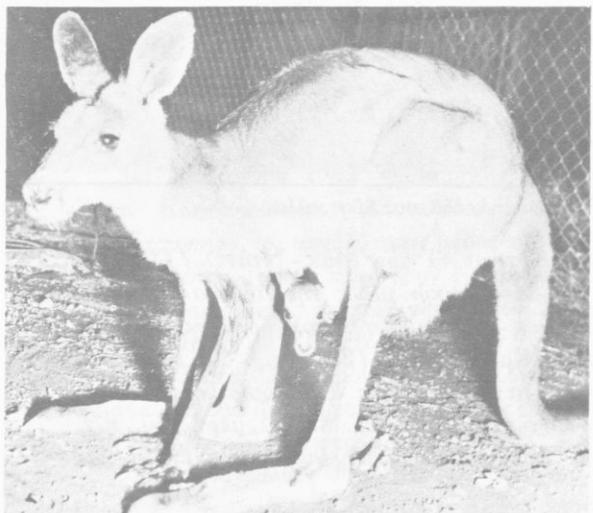
ἀνατολικὰ τοῦ ύψιπέδου εύρισκονται τὰ δρη Μάκ - Ντόνελ (1450 μ.) καὶ Ἐβεραντ (2250 μ.). Τὸ Ἀνατολικὸν μέρος τῆς Αὐστραλίας. Τοῦτο εἶναι δρεινόν, διασχιζόμενον ἀπὸ τὰ ὑψηλότερα δρη τῆς Αὐστραλίας, δηλ. τὰς Αὐστραλιανὰς Κορδιλλιέρας (2250 μ.). Τὸ Κεντρικὸν βαθύπεδον. Ἐκτείνεται τοῦτο μεταξὺ τῶν ὡς ἀνω δύο τμημάτων καὶ εἶναι τὸ χαμηλότερον μέρος τῆς Αὐστραλίας. Μερικὰ μέρη του, π.χ. τὸ περὶ τὴν λίμνην Ἐϋρ, εύρισκονται χαμηλότερον τῆς ἐπιφανείας τῆς θαλάσσης.

Κλῖμα. Ἡ Αὐστραλία εἶναι ἀπὸ τὰς θερμοτέρας χώρας τῆς Γῆς καὶ αἱ θερμοκρασίαι τῶν 45° ἔως 48° K. ὑπὸ σκιὰν εἶναι τι τὸ σύνηθες

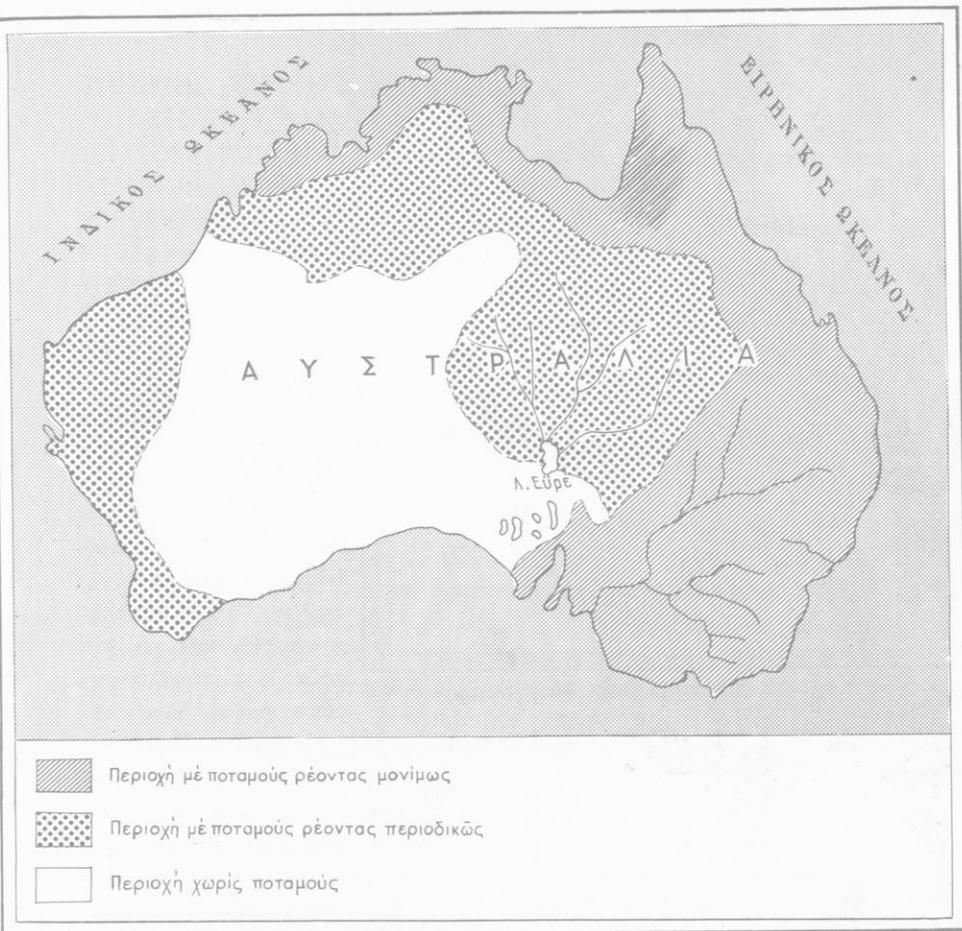
κατὰ τὸ θέρος. Ἐρκεταὶ βροχαὶ πίπτουν μόνον εἰς τὰ βόρεια καὶ εἰς τὰ ἀνατολικά της. Ἀλλὰ καὶ εἰς τὰς περιοχάς, ὅπου αἱ βροχαὶ εἰναι ἀρκεταὶ, αὗται δὲν κατανέμονται κανονικῶς κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ ἔτους, παρατεινόμεναι δὲ ἀνομβρίαι καταστρέφουν πολλάκις τὰς ἐσοδείας. Ἐναὶ 8—11 ἔτη παρουσιάζονται περιοδικῶς παρατεταμέναι ξηρασίαι. Τότε ξηραίνεται ἡ γλόη, ἐκατομμύρια ζώων, τόσον κατοικιδίων ὅσον καὶ ἀγρίων, ἀποθνήσκουν ἀπὸ τὴν πεῖναν καὶ τὴν δίψαν, καταστρέφονται αἱ ἐσοδεῖαι καὶ διατηρεῖται πράσινον μόνον ἑκεῖ, ὅπου εἶναι δυναταὶ αἱ ἀρδεύσεις. Τὰ περιοδικῶς ἐρχόμενα αὐτὰ ἔτη μὲ τὰς παρατεταμένας ἀνομβρίας λέγονται «ἔτη κατάρας» ἀπὸ τοὺς Αὔστραλούς.

Ποταμοί καὶ λίμναι. Λόγῳ τῶν διάλεκτων βροχῶν δὲν ὑπάρχουν οὔτε πολλοὶ οὔτε μεγάλοι ποταμοί. Τοιοῦτοι ρέοντες καθ' ὅλον τὸ ἔτος ὑπάρχουν μόνον εἰς τὰ Β. καὶ τὰ Α. τῆς Αὔστραλίας (*Χαρτ. 69*). Ὁ σπουδαιότερος ἐκ τῶν ποταμῶν εἶναι ὁ **Μώρραιος** μὲ τὸν παραπόταμόν του **Ντάρλινγκ**. Πηγάζουν ἀπὸ τὰς Αὔστραλιανὰς Κορδιλλιέρας καὶ ἐκβάλλουν εἰς τὸν κόλπον τῆς Ἀδελαΐδος. Εἶναι πολύτιμοι διὰ τὴν Αὔστραλιαν οἱ ποταμοὶ οὗτοι, διότι τὰ ὄρη των χρησιμοποιοῦνται δι' ἀρδεύσεις. Ἡ μοναδικὴ λίμνη εἶναι ἡ **Ἐϋρη**, εἰς τὴν ὥποιαν ἐκβάλλουν ποταμοὶ περιοδικῶς ρέοντες.

"Αγρια ζῶα καὶ βλάστησις. Εἰς τὴν Αὔστραλιαν ἀνευρίσκομεν, διατηρούμενα μέχρι σήμερον, μερικὰ ζῶα καὶ φυτὰ (π.χ. δενδροπτέρυδας), τὰ ὅποια εἴζων εἰς παλαιοτέρας γεωλογικὰς ἐποχάς. Διετηρήθησαν τὰ ζῶα ταῦτα εἰς τὴν Αὔστραλιαν, διότι αὕτη ἀποκοπεῖσα τῆς Ἀσίας ἀπεμονώθη ἀπὸ παλαιοτάτων ἐπο-

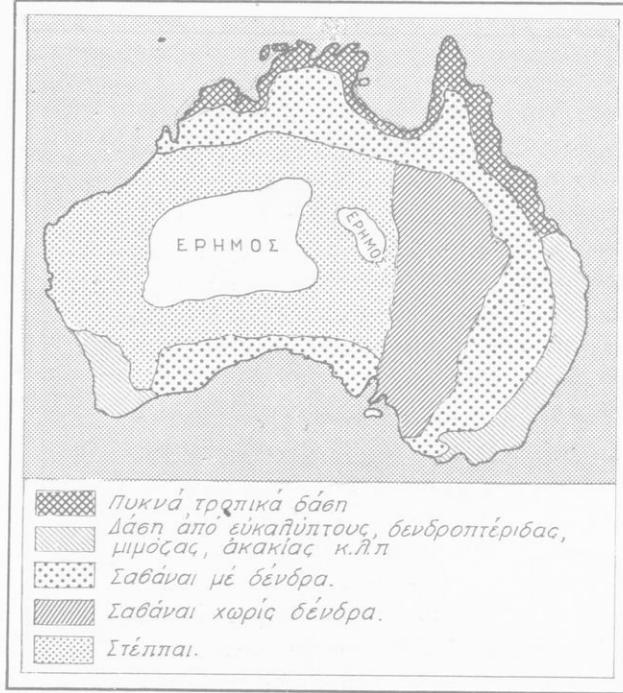

Καγκουρώ, ἀπὸ τὰ ἀτελέστερα τῶν θηλαστικῶν, συναντώμενα μόνον εἰς τὴν Αὔστραλιαν.

Χαρτ. 69. Ποταμοί και λίμναι Αυστραλίας.

χῶν, δὲν ἀνεπτύχθησαν δὲ εἰς αὐτὴν τελειότερα θηλαστικά, ιδίως σαρκοφάγα, ὡστε νὰ τὰ ἔξολοθρεύσουν, ὅπως συνέβη εἰς τὰς ἄλλας ἡπείρους, δεδομένου μάλιστα ὅτι εἶναι τὰ ζῶα ταῦτα ἀνίσχυρα καὶ ἀτελῶς ὥπλισμένα ἐναντίον τῶν ἔχθρῶν των. Πράγματι, ὃν ἔξαιρέσῃ κανεὶς ἐν εἴδος ἀφώνου (μὴ δυναμένου δῆλ. νὰ ὑλακτίσῃ) ἀγρίου κυνός, τοῦ λεγομένου **Ντίνγκο** καὶ μερικῶν τρωκτικῶν, κανὲν ἄλλο ζῶον ἀπὸ τὰ ἀνώτερα θηλαστικά δὲν ἀνευρέθη εἰς τὴν Αυστραλίαν κατὰ τὴν ἀνακάλυψίν της. "Ολα τὰ ζῶντα σήμερον εἰς τὴν Αυστραλίαν κατοικίδια

θηλαστικά μετεφέρθησαν ἐκεῖ ὑπὸ ἀποίκων. Εἰς τὴν Αὔστραλιαν διετρήθησαν ζῷα παράδοξα, μὴ ἀνευρισκόμενα σήμερον ἀλλοῦ. Ταῦτα εἶναι π.χ. τὰ μαρσιποφόρα ἢ καγκουρώ, ὁ δρυιθόρυγχος ὁ παράδοξος, ὁ Ἐμοὺ κλπ.

Μεγάλα καὶ πυκνὰ δάση ὑπάρχουν μόνον εἰς τὴν Β. Αὔστραλιαν, ὅπου αἱ βροχαὶ εἶναι ἀρκεταί. Εἰς τὰς Κορδιλλιέρας ὑπάρχουν δάση, κυρίως ἀπὸ εὐκάλυπτους, ἀκακίας καὶ μιμόζας. Αἱ εὐκάλυπτοι, φθάνουσαι εἰς ὕψος πολ-

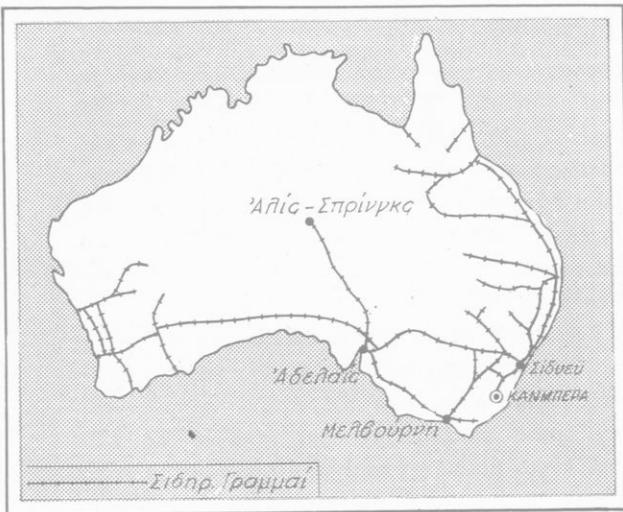
λάκις 80 μ., εἶναι δένδρον χαρακτηριστικὸν τῆς Αύστραλιας. Καθ' ὃσον προχωρεῖ κανεὶς ἀπὸ Β. ἢ ἀπὸ Α. πρὸς τὸ ἐσωτερικὸν τῆς Χώρας, αἱ εὐκάλυπτοι ἔξαφανίζονται, ἀνευρισκόμεναι μόνον κατὰ μῆκος τῶν ὀχθῶν τῶν ποταμῶν. Τὰς δασώδεις ἐκτάσεις διαδέχονται ἐκεῖ (Χαρτ. 70) ἐκτάσεις καλυπτόμεναι ἀπὸ ὑψηλὴν χλόγην, σαβάνα δῆλ. καὶ ἐν συνεχείᾳ στέπη πη καὶ ἔρημοι ἐκτάσεις. Ἀπὸ τὰς Αὔστραλιανὰς ὅμως ἐρήμους δὲν ἐλείπει τελείως ἡ βλάστησις, διότι ὑπάρχουν εἰς αὐτὰς ἔηρόφιλα τινα φυτὰ καὶ ἀκανθοφόροι θάμνοι ἀντέχοντες εἰς τὴν ἔηρασίαν. Ἡ ὑψηλὴ χλόη τῶν σαβανῶν, ἔηραινομένη κατὰ τὸ θέρος, αὐταναφλέγεται ἐνίστε λόγῳ τῆς ὑψηλῆς θερμοκρασίας, ἡ πυρκαϊά μεταδίδεται καὶ εἰς τὰ συνεχόμενα δάση καὶ καίονται πολλάκις μεγάλαι δασι- καὶ ἐκτάσεις.

Γεωργία. Κτηνοτροφία. Κατὰ τὴν ἀνακάλυψιν τῆς Αύστραλιας οὐδὲν φυτὸν καλλιεργούμενον εἰς αὐτὴν ἀνευρέθη. Οὐδὲν ἐπίσης ἀνεύρεθη οἰκιακὸν ζῷον (εἰς τὴν Ἀμερικὴν οἱ Ἰνδιάνοι εἶχον ἀρκετὰ καλ-

λιεργούμενα φυτά και οίκιακά ζῶα). "Ολα τὰ εἰς αὐτὴν καλλιεργούμενα φυτά και τὰ διατρεφόμενα ζῶα εἰσήχθησαν ἔξωθεν. 'Επι κεφαλῆς τῶν καλλιεργειῶν ἔρχεται ὁ σῖτος. 'Η Αὔστραλια παράγει τὰ 4% τοῦ παγκοσμίου παραγομένου σίτου και κάμνει μεγάλην ἔξαγωγὴν αὐτοῦ, διότι κατοικεῖται ἀραιῶς και τῆς περισσεύει σῖτος πολὺς. Καλλιεργοῦνται ἐπίσης και τὰ ἄλλα δημητριακά, ὁ βάμβαξ, τὸ σακχαροκάλχυμον, ὁ καπνός, ἡ ἄμπελος, ἡ ἐλαία και διάφορα διπωροφόρα δένδρα. "Έχει ἡ Αὔστραλια μεγάλην παραγωγὴν διπωρῶν και κάμνει μεγάλην ἔξαγωγὴν μήλων, σταφυλῶν, ἐσπεριδοειδῶν κλπ. ».

Μεγάλην ἀνάπτυξιν ἔχει και ἡ κτηνοτροφία, ἀντιπροσωπεύουσα τὸ $\frac{1}{4}$ τοῦ ἐθνικοῦ πλούτου. Τὰ ἔξαγόμενα κτηνοτροφικὰ προϊόντα ἀντιπροσωπεύουν τὰ 60% τῆς ἀξίας ὅλων τῶν ἔξαγωγῶν. 'Εκτρέφονται κυρίως πρόβατα, ὑπολογιζόμενα κατὰ μέσον ὅρον ἑτησίως εἰς 120 ἔκατομ. και κατὰ δεύτερον λόγον βοοειδῆ (περὶ τὰ 15 ἔκατομ.). 'Ανεπιτυγμέναι εἶναι και ἡ πτηνοτροφία και ἡ μελισσοτροφία. 'Υποφέρουν ὅμως τόσον ἡ γεωργία δσον και ἡ κτηνοτροφία ἀπὸ τὰς ἀνομβρίας, ἰδίως τὰς περιοδικὰς τοιαύτας, (βλ. ἀνωτέρω) διόπτε προξενοῦνται μεγάλαι καταστροφαί. Καταβάλλεται σήμερον προσπάθεια νὰ ἀποφευχθοῦν αἱ ἐκ τῶν ἀνομβριῶν καταστροφαὶ διὰ τῆς δημιουργίας τεχνητῶν λιμνῶν.

Όρυκτά. Βιομηχανία. Τὰ ὄρυκτὰ ἀφθονοῦν εἰς τὴν Αὔστραλιαν. Εἰς πολλὰ μέρη της ὑπάρχει χρυσός, ἡ ἀνακάλυψις τοῦ ὄποιου (τὸ 1851) συνετέλεσε νὰ ἀνέλθῃ ὁ πληθυσμὸς τῆς Αὔστραλιας εἰς 1.145.000 κ. τὸ 1851 ἀπὸ 400.000 ποὺ ἦτο τὸ 1850, διότι προσέτρεξαν εἰς αὐτὴν πολλοὶ χρυσοθῆραι. "Ερχεται και σήμερον ἡ Αὔστραλια τετάρτη εἰς τὸν κόσμον ὡς πρὸς τὴν παραγωγὴν χρυσοῦ (μετὰ τὴν Νοτιοαφρικανικὴν "Ἐνωσιν, τὸν Καναδᾶν και τὰς Ἡν. Πολιτείας). "Έχει ἐπίσης πολυτίμους λίθους, ἀργυρον, μόλυβδον, σίδηρον, κασσίτερον και πλεῖστα ἄλλα μέταλλα και ἀνθρακας. "Έχει οὕτω ἡ Αὔστραλια ἀφθόνους τὰς πρώτας ὄλας ἀπὸ τὴν γεωργίαν, τὴν κτηνοτροφίαν και τὸ ὑπέδαφός της. Διὰ τοῦτο ἔχει και βιομηχανίαν ἀνεπτυγμένην. 'Η βιομηχανικὴ παραγωγὴ ἀντιπροσωπεύει τὰ 37% τοῦ Ἐθνικοῦ πλούτου της. Εἰς τὴν πρώτην σειρὰν ἔρχονται αἱ βιομηχανίαι, αἱ χρησιμοποιοῦσαι πρώτας ὄλας προερχομένας ἀπὸ τὴν κτηνοτροφίαν, π.χ. αἱ βιομηχανίαι παραγωγῆς κατεψυγμένων κρέατων, ἔκχειλίσματος κρέατος, κονσερβῶν, βουτύρου και τυροῦ, ἡ βυρσοδεψία και ἡ ἐριουργία. Τὸ Αὔστραλιανὸν ἔριον, προερχόμενον ἀπὸ πρόβατα

Χαρτ. 71. Σιδηροδρομικά γραμμαί Αυστραλίας.

Η συγκοινωνία

έχει άρκετήν άναπτυξιν είς τὰ N. καὶ ίδίως είς τὰ A. τῆς χώρας, ὅπου διευκολύνεται ἀπὸ τοὺς ποταμοὺς Μώρραιος καὶ Ντάρλινγκ, πλωτοὺς εἰς άρκετὸν μῆκος των (Χαρτ. 71).

Ἐξάγει ἡ Αυστραλία κυρίως ἔρια, σῖτον, μεταλλεύματα, χρυσόν, κρέατα, γαλακτοκομικά προϊόντα, δέρματα καὶ ὄπώρας.

Πληθυσμὸς καὶ κάτοικοι. Οἱ αὐτόχθονες κάτοικοι τῆς Αυστραλίας ἀποτελοῦν τὴν κατωτέραν ζῶσαν ἐπὶ τῆς Γῆς ἀνθρωπίνην φυλήν, ἡ ὅποια μάλιστα διατηρεῖται καθαρά, δὲν ἔχει δηλ. ὑποστῆ ἐπιμεζίαν. Εἶναι τὰ κατώτερα ἀνθρώπινα δείγματα, τὰ συναντώμενα σήμερον. Ἐχουν χρῶμα τοῦ δέρματος μέλαν (πρὸς τὸ τῆς σοκολάτας), πλατεῖς ρώθωνας, προεξέχοντα ὑπερόφρυνα τόξα, ἀδυνάτους πόδας καὶ πυκνὸν τρίχωμα εἰς ὅλον των τὸ σῶμα. "Οσοι ἐκ τούτων δὲν ἔχουν ἔλθει εἰς ἐπαφὴν μὲ τοὺς Λευκούς, ὥστε νὰ ἐκπολιτισθοῦν ὀλίγον, περιφέρονται γυμνοί, ζοῦν εἰς σπήλαια ἢ εἰς πρωτογόνους καλύβας ἀπὸ κλάδους δένδρων. Τρώγουν ὅ,τι εύρουν, ἀκόμη καὶ σκωληκας, κάμπας καὶ ἔντομα καὶ ἀπόζοῦν κυρίως ἀπὸ τὸ κυνήγιον, ἔχοντες ὡς μόνα ὅπλα των τόξα καὶ βέλη. Ἀπομένουν σήμερον ἀπὸ ὅλους τοὺς ιθαγενεῖς τῆς Αυστραλίας περὶ τὰς 50.000 καὶ διαρκῶς ὁ ἀριθμὸς των ἐλαττοῦται.

τῆς φυλῆς (ράτσας) μερινός, θεωρεῖται τὸ καλύτερον ἔριον, ἡ δὲ Αὐστραλία ἔρχεται πρώτη εἰς τὸν κόσμον ὡς πρὸς τὴν παραγωγὴν ἔριου. Ἀκολουθοῦν ἡ ἀλευροβιομηχανία, ἡ βαμβακουργία, οἰνοποίεια, ζυθοποίεια, αἱ βιομηχανίαι παραγωγῆς σακχάρεως, καπνοῦ, χημικῶν προϊόντων καὶ ἡ μεταλλουργία.

Μολονότι τὸ χρῶμα τοῦ δέρματός των εἶναι μέλαν, δὲν ἔχουν τὰ ἄλλα χαρακτηριστικὰ τῶν ἀνθρώπων τῆς Μαύρης φυλῆς (βλ. Ἀφρικήν) καὶ διὰ τοῦτο παρὰ πολλῶν κατατάσσονται εἰς χωριστὴν φυλήν.

Οἱ πρῶτοι Λευκοί κατόικοι τῆς Αὐστραλίας ἦσαν 700 κατάδικοι, ἀποσταλέντες ἐκεῖ ἐκ τῆς Ἀγγλίας τὸ 1788. Ἡ ἀποστολὴ καταδίκων εἰς Αὐστραλίαν ἐσυνεχίσθη ἐπὶ ἀρκετὰ ἔτη καὶ οὕτω οἱ πρῶτοι ἀποικοί τῆς ἦσαν κατάδικοι. Ἡρχισαν ὅμως σὺν τῷ χρόνῳ μεταβαίνοντες καὶ ἀποικοί, οἱ ὅποιοι δὲν ἦσαν κατάδικοι. Ἡ μεγάλη αὔξησις τοῦ πληθυσμοῦ τῆς Αὐστραλίας ἤρχισε κυρίως ἀπὸ τοῦ 1851, ἀφ' ὅτου δηλ. ἀνεκαλύφθη εἰς τὴν Αὐστραλίαν χρυσός. Τὸ σύνολον τῶν κατοίκων τῆς Ὀμοσπόνδου Δημοκρατίας τῆς Αὐστραλίας ἀνέρχεται εἰς 12.700.000 κ. Ἐξ αὐτοῦ φαίνεται ὅτι ἔχει μικράν πυκνότητα πληθυσμοῦ (1,2 κ. κατὰ τετρ. χιλιομ.) καὶ εἶναι ὅλη ἡ Ὀκεανία ἡ ἀραιότερον κατοικουμένη ἥπειρος· διὰ τοῦτο λέγεται καὶ « κενὴ ἥπειρος ». Τὰ 98% τῶν κατοίκων εἶναι Λευκοί, προερχόμενοι ἐκ τῆς Εὐρώπης, μεταξύ δὲ αὐτῶν καὶ ἀρκετοὶ Ἑλληνες (ὑπολογίζονται περὶ τὰς 25.000). Οἱ ὑπόλοιποι εἶναι Ἰθαγενεῖς καὶ Ἀστάται. Σήμερον ἀπαγορεύεται ἡ μετανάστευσις ἐγχρώμων εἰς τὴν Αὐστραλίαν.

Αἱ σπουδαιότεραι πόλεις. Ἡ Αὐστραλία ἀποτελεῖται ἀπὸ 7 αὐτοδιοικουμένας πολιτείας καὶ ἐν Ὀμόσπονδον ἔδαφος, εὑρισκόμενον ἐντὸς τῆς Πολιτείας « Νέα Νότ. Ονδαλλία ». Πρωτεύουσα τούτου καὶ ὀλοκλήρου τῆς Ὀμοσπόνδου Δημοκρατίας εἶναι ἡ **Καναπέρα** (44.000 κ.). Τὸ **Σίδνεϋ** (2.050.000 κ.) (Χαρτ. 72) εἶναι ἡ μεγαλυτέρα πόλις τῆς Αὐστραλίας. Ἐχει θαυμάσιον λιμένα, καλὸν κλῖμα καὶ πλουσίαν ἐνδοχώραν. Ὁλίγον βορειότερον τοῦ Σίδνεϋ εὑρίσκεται τὸ **Νιουκάστλ** (200.000 κ.) βιομηχανικὸν κέντρον καὶ λιμὴν ἐξαγωγῆς γαιανθράκων, διότι εὑρίσκεται πλησίον ἀνθρακούχου περιοχῆς. **Μελβούρνη** (1.800.000), ἐμπορικὸν κέντρον καὶ μέγας ἐξαγωγικὸς λιμὴν ἐρίου, κρεάτων καὶ γεωργικῶν προϊόντων. **Άδελαΐς** (560.000 κ.) βιομηχανικὴ πόλις καὶ λιμὴν. **Πέρθ** (400.000 κ.), πρωτεύουσα τῆς Πολιτείας « Δυτ. Αὐστραλία ». **Μπρισμπαίην** (560.000 κ.) λιμὴν ποτάμιος εἰς ἀπόστασιν 40 χιλιομ. ἀπὸ τῆς ἀκτῆς. **Ντάρβιν** (18.000 κ.).

Μίαν ἀπὸ τὰς 7 πολιτείας τῆς Αὐστραλίας ἀποτελεῖ ἡ νῆσος **Τασμανία**. Πρωτεύουσα αὐτῆς ἡ **Χόμπαρτ** (110.000 κ.).

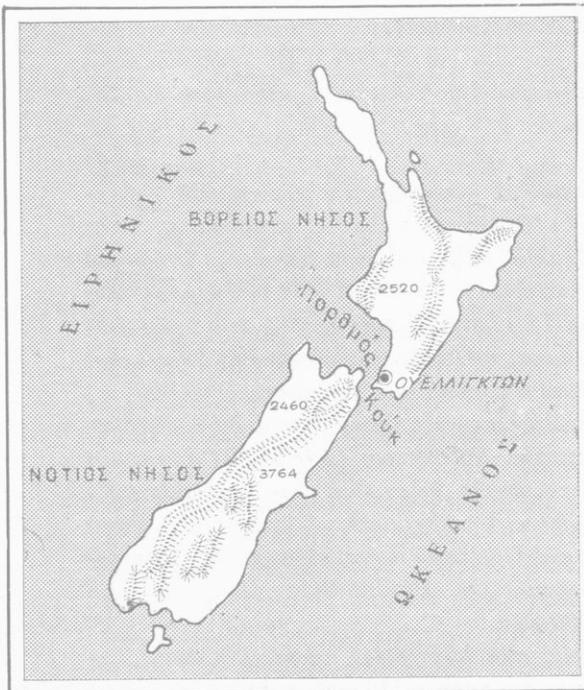
Ἡ **Τασμανία** εἶναι νῆσος δρεινὴ μὲν ἀρκετὰ δάση, παράγει πολλὰς

δύπωρας καὶ γεώμηλα, ἔχει δὲ καὶ ἀρκετὴν κτηνοτροφίαν, ίδιας προβάτων. Κατοικεῖται ἀπὸ 350.000 κ. (έκτασις 68.000 τετρ. χιλιομ.) ὅλοι δὲ οἱ κάτοικοι εἰναι Εύρωπαιοι, Βρεταννικῆς κατὰ τὸ πλεῖστον καταγωγῆς. Οἱ αὐτόχθονες κάτοικοι ἔξωλοθρεύθησαν ἀπὸ τὰς ἀσθενείας καὶ τὸ ἀλκοόλ, τὸ διοῖν εἰσήγαγον ἐκεῖ οἱ Εύρωπαιοι, ἢ ἐφονεύθησαν παρὰ τούτων. Ὁ τελευταῖος αὐτόχθων Τασμανὸς ἀπέθανε τὸ 1876.

Νέα Ζηλανδία

Ἡ Νέα Ζηλανδία εἶναι ἀνεξάρτητος Δημοκρατία, ἀνήκουσα εἰς τὴν Βρετ. Κοινοπολιτείαν. Ἐχει ἔκτασιν 268.000 τετρ. χιλιομ. καὶ πληθυσμὸν 2.860.000 (πυκνότης πληθ. 9) ἀποτελούμενον κατὰ 96% ἀπὸ Εύρωπαιούς ἀποίκους (κυρίως Βρεταννούς). Οἱ ύπόλοιποι εἶναι αὐτόχθονες Μαόρι, ἀνήκοντες εἰς τὴν Κιτρίνην φυλήν, ἀλλὰ μὲ τὰ Μογγολικὰ χαρακτηριστικὰ μόλις διακρινόμενα. Εἶναι οἱ Μαόρι μία φυλὴ σωματικῶς ὡραία, ὑπερήφανος καὶ ἀγαπῶσα τὴν ἐλευθερίαν. Ἀντέστη γενναίως εἰς τοὺς Βρεταννούς ἀποίκους πρὶν καταβληθῆν' ὑπ' αὐτῶν, πολλοὶ δὲ Μαόρι ἐφονεύθησαν.

Ἡ Νέα Ζηλανδία ἀποτελεῖται ἀπὸ δύο μεγάλας καὶ ὀρεινὰς νήσους, χωριζομένας διὰ τοῦ πορθμοῦ τοῦ Κούκ καὶ τινας ὄλας μικροτέρας (νῆσοι Κερμαντέκ Δυτ. Σαμόαι, Ἄρχιπέλαγος τῶν νήσων τοῦ

Χαρτ. 72. Νέα Ζηλανδία.

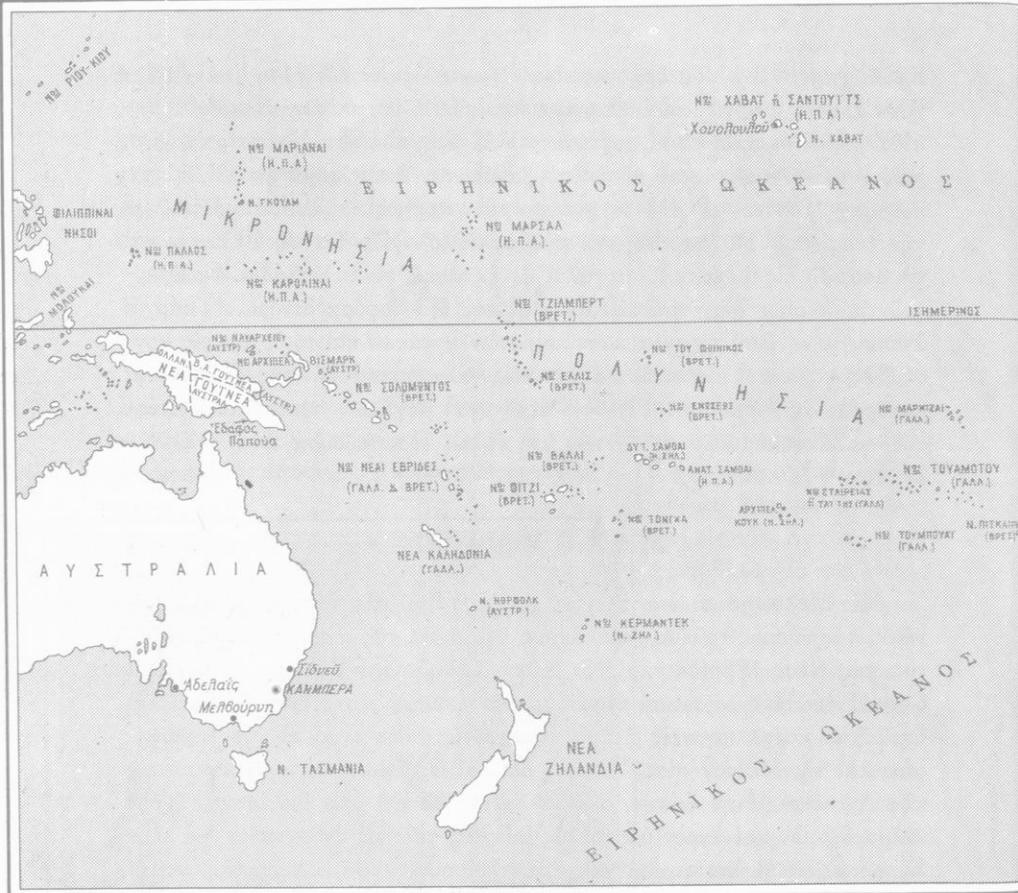
Κούκ, χαρτ. 72). Τὰ δρη της είναι ἀρκετὰ ὑψηλά (3764 μ.) καὶ ὑπάρχουν ἀρκετὰ ἐνεργὰ καὶ ἐσβεσμένα ἡφαίστεια, θερμαὶ πηγαὶ καὶ θερμοπίδακες· οἱ σεισμοὶ εἰναι συχνότατοι. Αἱ βροχαὶ εἰναι ἀρκεταὶ, τὰ δάση πολλὰ καὶ μεγάλα καὶ αἱ ἀκταὶ βαθύτατα διαμελισμέναι. Οἱ κάτοικοι ἀσχολοῦνται μὲ τὴν κτηνοτροφίαν κυρίως καὶ δευτερεύοντας μὲ τὴν γεωργίαν. Τὰ ἔκτρεφόμενα πρόβατα ὑπολογίζονται εἰς 40 ἑκατ. καὶ τὰ βοοειδῆ εἰς 6 ἑκατομ., μεγάλαι δὲ ἔκτάσεις εἰναι λειβάδια. Καλλιεργοῦνται κυρίως δημητριακά, ἄμπελοι καὶ διπωροφόρα δένδρα. Ὑπάρχει ἀνεπτυγμένη βιομηχανία κατεψυγμένων κρέατων καὶ τοιούτων εἰς κονσέρβας, γάλακτος εἰς κυτία καὶ γενικῶς γαλακτοκομικῶν προϊόντων καὶ κατεργασίας δερμάτων. Γίνονται ἔξαγωγαὶ μεγάλων ποσοτήτων κρέατος, γαλακτοκομικῶν προϊόντων καὶ ἐρίου. Πρωτεύουσα εἰναι ἡ Οὐδέλλιγκτον (140.000 κ.).

Μελανησία

Ἡ Μελανησία ἀποτελεῖται κυρίως ἀπὸ τὰς νήσους Νέαν Γουνέαν, τὰς νήσους τοῦ Ἀρχιπελάγους Βίσμαρκ, τὰς νήσους τοῦ Σολομῶντος, τὰς Νέας Ἐβρίδας καὶ τὴν Νέαν Χαλδονίαν (Χαρτ. 73). Εἰναι ὅλαι αἱ ἀνώτερα νῆσοι τὰ ὑπολείμματα προϋπαρξάσης ἐκεῖ ἡπείρου καὶ ὅχι νῆσοι κοραλλιογενεῖς ἢ ἡφαιστειογενεῖς ὅπως εἰναι αἱ τῆς Πολυνησίας καὶ τῆς Μικρονησίας. Ἐπειδὴ ὅλαι αἱ ὁντάνω νῆσοι εύρισκονται εἰς τὴν Διακεκαυμένην ζώνην, περιβάλλονται δὲ καὶ ὑπὸ θαλάσσης, ἔχουν κλῖμα θερμὸν καὶ ὑγρὸν μὲ πολλὰς βροχάς, τελείως ἀνθυγειεινὸν διὰ τοὺς Εύρωπαίους, οἱ ὅποιοι, διὰ νὰ χαρακτηρίσουν τὸ κλῖμα των, τὰς ὄνομάζουν « αἱ νῆσοι ποὺ φονεύουν ».

Τὸ κλῖμα εὐνοεῖ τὴν βλάστησιν καὶ αἱ νῆσοι αὕται καλύπτονται κατὰ μέγα μέρος ἀπὸ πυκνὰ δάση. Κατοικοῦνται ἀπὸ ἀνθρώπους τῆς Μαύρης φυλῆς (ἔξ οὖ καὶ τὸ ὄνομα Μελανησία), ἐκ τῶν ὅποιων οἱ κατοικοῦντες ἰδίως τὸ ἐσωτερικὸν τῶν νήσων εἰναι ἀπολίτιστοι, ἡμιάγριοι, ἐπιδιδόμενοι ἀκόμη καὶ σήμερον εἰς τὴν ἀνθρωποφαγίαν. Οἱ κατοικοῦντες τὴν Νέαν Γουνέαν λέγονται Παποῦαι, οἱ δὲ κατοικοῦντες τὴν Ν. Καληδονίαν Κανάκοι. Ὑπολογίζονται οἱ κάτοικοι ὅλων τῶν ὁντάνω νήσων περὶ τοὺς 1.500.000 καὶ ἡ ἔκτασις περὶ τὰς 950.000 τετρ. χιλιομ.

Νέα Γουνέα. Εἰναι ἡ μεγαλυτέρα νῆσος τῆς Μελανησίας, ἔχοισα ἔκτασιν 803.000 τετρ. χιλιομ. εἰναι ἡ δευτέρα εἰς μέγεθος, μετὰ τὴν Γροιν-

Χαρτ. 73. Μελανησία, Μικρονησία και Πολυνησία.

λανδίαν, νῆσος τῆς Γῆς, "Έχει ύψηλά όρη (4000 μ.) πολλά ένεργά και
έσβεσμένα ήφαλοτεια και μεγάλα και πυκνά δάση, τα δποια είς τό έσω-
τερικόν τῆς νήσου παραμένουν ἀκέμη και σήμερον ἀνεξερεύνητα. Τό
δυτικόν ἡμισυ τῆς νήσου είναι 'Ολλανδική ἀποικία, λεγομένη 'Ολλα-
νδική Σουνέα (Χαρτ. 73). Τό ἀνατολικόν ἡμισυ λεγόμενον ΒΑ. Σουνέα
ή ἔδαφος Παπούα, καθώς και αἱ πλησίον νῆσοι τοῦ Ναυαρχείου, ἀ-
νήκει εἰς τὴν Αὐστραλίαν.

Αἱ νῆσοι τοῦ 'Αρχιπελάγους Βίσμαρκ και αἱ βορειότεραι ἐκ τῶν νή-
σων τοῦ Σολομώντος, συνολικῆς ἑκτάσεως 520.000 τετρ. χιλιομ. και

πληθυσμοῦ 1.900.000 κ. (ἐκ τῶν ὁποίων 1.300.000 εἰναι Ἰθαγενεῖς Παποῦαι), ἀνήκουν εἰς τὴν Αὔστραλιαν, ἐνῷ αἱ ὑπόλοιποι, πλὴν τῶν Αὔστραλιανῶν, νῆσοι τοῦ Σολομῶντος, ἔχουσαι περὶ τὰς 340.000 κ. ἀνήκουν εἰς τὸ Ἡν. Βασίλειον.

Αἱ **Νέαι Εβρίδες** εἰναι περὶ τὰς 40 νῆσοι ἔχουσαι περὶ τὰς 54.000 κ. Αὗται εἰναι ὑπὸ συγκυριαρχίαν τῆς Γαλλίας καὶ τοῦ Ἡν. Βασιλείου.

Ἡ **Νέα Καληδονία** ἔχουσα πληθυσμὸν 63.000 κ., ἐκ τῶν ὁποίων οἱ περισσότεροι Ἰθαγενεῖς, λεγόμενοι Κανάκοι, ἀνήκει εἰς τὴν Γαλλίαν.

Μικρονησία

Βορείως καὶ ΒΑ τῆς Μελανησίας καὶ πλησίον τοῦ Ἰσημερινοῦ εύρισκονται πλέον τῶν 1000 νησῖδες, κατὰ τὸ πλεῖστον κοραλλιογενεῖς ἀποτελοῦσαι τὴν **Μικρονησίαν**. Αὗται εἰναι ἐκ Δ. πρὸς Α. (Χαρτ. 73): Τὰ Ἀρχιπελάγη Παλάος, Καρολίναι, Μαριάνναι (μεγαλυτέρα τῶν διποίων εἰναι ἡ νῆσος Γκουάμ), Μάρσαλ. Τὰ Ἀρχιπελάγη τῶν νήσων τούτων, ἔχοντα περὶ τοὺς 60.000 κ., ἀνήκουν εἰς τὰς Ἡν. Πολιτείας. Ἐκτὸς τούτων εἰναι καὶ τὸ Ἀρχιπέλαγος τῶν νήσων Τζίλμπερτ καὶ Ελλις, αἱ ὁποῖαι ἀνήκουν εἰς τὸ Ἡν. Βασίλειον καὶ ἔχουν 28.000 κ.

Πολυνησία

Ἡ **Πολυνησία** ἀποτελεῖται ἀπὸ πλῆθος ἥφαιστειογενῶν ἢ κοραλλιογενῶν νήσων, αἱ ὁποῖαι εὐρίσκονται ἐγκατεσπαρμέναι εἰς τὸν Εἰρηνικὸν Ωκεανὸν καὶ εἰς μεγάλην ἀπόστασιν Α. καὶ ΝΑ. τῆς Μελανησίας (Χαρτ. 73). Αἱ νῆσοι τῆς Πολυνησίας εἰναι ἐκ Δ. πρὸς Α. :

Τὰ Ἀρχιπελάγη τῶν νήσων **Φίτζι**, ἀνεξάρτητος Δημοκρατία ἀπὸ τὸ 1970, **Βάλλι**, **Τόγκα**, **Ἐνώσεως** καὶ **Φοίνικος**. Ἀνήκουν τὰ Ἀρχιπελάγη αὐτὰ εἰς τὸ Ἡν. Βασίλειον, ἐκ τούτων δὲ τὸ Ἀρχιπέλαγος τῶν νήσων Τόγκα εἰναι βασίλειον, (ὑπὸ βασίλισσαν) μὴ τελοῦν ὑπὸ τὴν κυριαρχίαν τοῦ Ἡν. Βασιλείου. Τὸ σύνολον τῶν κατοίκων ὅλων αὐτῶν τῶν νήσων, πολλαὶ ἐκ τῶν ὁποίων εἰναι τελείως ἀκατοίκητοι, φθάνει τὰς 450.000.

Αἱ νῆσοι Σαμόδαι, εἰναι ἀνεξάρτητοι ἀπὸ τὸ 1962 μὲ πολίτευμα συνταγματικὴν μοναρχίαν (105.000 κ.).

Τὸ Ἀρχιπέλαγος τῶν νήσων Κούκ, ἀνῆκον εἰς τὴν Νέαν Ζηλανδίαν (περὶ τὰς 10.000 κ.).

Ἡ Γαλλικὴ Ὀκεανία, ἡ ὅποια ἀποτελεῖται ἀπὸ τὸ Ἀρχιπέλαγος τῶν νήσων : Ταϊτῆς ἢ Ἐταιρίας, τῶν ὅποιών σπουδαιοτέρα εἴναι ἡ νῆσος Ταϊτή (24.000 κ.), Τουμπουνᾶ (περὶ τὰς 3.500 κ.) Τουαμοτοῦ (4500 κ.) καὶ τὸ Ἀρχιπέλαγος τῶν νήσων τῆς Μαρκησίας ἢ Μαρκίζων νήσων (2.800 κ.).

Ἡ νῆσος Πιτκαΐρν (150 κ.) ἀνήκουσα εἰς τὸ Ἡν. Βασίλειον.

Αἱ νῆσοι Χαβάái ἢ Σάντουϊτς (βλέπε Ἡν. Πολιτείας τῆς Ἀμερικῆς) καὶ

Ἡ Νῆσος τοῦ Πάσχα, ἡ ἀνατολικωτέρα τῶν νήσων τῆς Πολυνησίας, ἀνήκουσα εἰς τὴν Χιλήν (βλ. Χιλήν). "Ολαι αἱ ὡς ἄνω νῆσοι, εὑρισκόμεναι εἰς τὴν Διακεκαυμένην ζώνην, ἔχουν κλῖμα ὑγρὸν καὶ θερμόν. Παράγουν βανάνας, ἵδοκάρυα, λαχανικά, ἀνανάδες, καφέν, σακχαροκάλαμον καὶ πολλὰ ὀπωρικά, μεταξὺ τῶν ὅποιών καὶ ἐσπεριδοειδῆ. Οἱ κάτοικοι τῆς Πολυνησίας καὶ τῆς Μικρονησίας δὲν ἀνήκουν εἰς τὴν Μαύρην φυλήν, ὅπως οἱ τοιοῦτοι τῆς Μελανησίας (*Παποῦαι, Κανάκοι*) ἀλλὰ εἰς τὴν Κιτρίνην φυλήν, ἔχουν δόμως πολὺ ἔξησθενημένα τὰ μογγολικὰ χαρακτηριστικὰ καὶ σχεδὸν λευκὸν τὸ χρῶμα τοῦ δέρματος.

ΑΝΑΣΚΟΠΗΣΙΣ

Ἡ Ὀκεανία εἴναι ἡ μικροτέρα ἐκ τῶν ἡπείρων. Οἱ κάτοικοι τῆς Ὀμοσπόνδου Δημοκρατίας τῆς Αὐστραλίας καὶ τῆς Δημοκρατίας τῆς Ν. Ζηλανδίας εἴναι σχεδὸν ἐν τῇ ὀλότητί των Λευκοί, μεταβάντες ἐκεῖ ὡς ἄποικοι ἐκ τῆς Εὐρώπης.

Οἱ θιαγενεῖς τῆς Αὐστραλίας εἴναι ἐλάχιστοι (περὶ τοὺς 50.000). "Αν καὶ τὸ χρῶμα τοῦ δέρματός των εἴναι μέλαν, δὲν δομοιάζουν μὲ τοὺς Νέγρους τῆς Ἀφρικῆς καὶ παρά τινων κατατάσσονται εἰς χωριστὴν φυλήν. Μαῦροι εἴναι καὶ οἱ Ἰθαγενεῖς κάτοικοι τῆς Μελανησίας καὶ τῆς Πολυνησίας, οἱ ὅποιοι λέγονται *Παποῦαι* καὶ *Κανάκοι* καὶ ἀποτελοῦν τὸ σύνολον τοῦ πληθυσμοῦ τῶν νήσων τούτων. Οἱ κάτοικοι τῶν νήσων τῆς

Μικρονησίας άνήκουν εἰς τὴν Κιτρίνην φυλήν, ἀλλ' ἔχουν τελείως ἔξησθε-
νημένα τὰ μογγολικὰ χαρακτηριστικά καὶ τὸ δέρμα των εἶναι σχεδὸν
λευκὸν. Οἱ κατοικοῦντες τὴν Νέαν Ζηλανδίαν λέγονται **Μαόρι**. Οἱ εἰς
τὰς νήσους αὐτὰς ζῶντες Λευκοί, ὡς ὅποικοι, εἶναι πολὺ διάγοι, διότι
δὲν ἀντέχουν εἰς τὸ θερμὸν καὶ ύγρὸν κλῖμα τῶν νήσων τούτων.

Αἱ νῆσοι τῆς Μελανησίας εἶναι τὰ ὑπολείμματα ὑπαρξάσης ἐκεῖ εἰς
παλαιοτάτας ἐποχὰς ἡπείρου. Ἐκ τούτων ἡ Νέα Γουϊνέα εἶναι ἡ δευτέρα
εἰς μέγεθος (μετὰ τὴν Γροιλανδίαν) νῆσος τῆς Γῆς. Αἱ νῆσοι τῆς Μι-
κρονησίας καὶ τῆς Πολυνησίας εἶναι ἡφαιστειογενεῖς ἢ κοραλλιογενεῖς
καὶ γενικῶς μικραί. Ἐξαιρουμένης τῆς Αὔστραλίας (πλὴν τοῦ Β καὶ
τοῦ Α. τιμήματός της), εἰς ὅλας τὰς νήσους τῆς Ὀκεανίας τὸ κλῖμα εί-
ναι θερμὸν (εὑρίσκονται αἱ περισσότεραι ἐπὶ ἡ πλησίον τοῦ Ἰσημε-
ριονοῦ) καὶ ύγρὸν καὶ διὰ τοῦτο καλύπτονται ἀπὸ μεγάλα καὶ πυκνὰ
δάση. Ταῦτα εἰς τὴν Ν. Γουϊνέαν εἶναι καὶ σήμερον ἀκόμη κατὰ τὸ
πλεῖστον ἀνεξερεύνητα.

Π Ι Ν Α Ξ

*Εμφαίνων τὰ διάφορα ἀνεξάρτητα καὶ μὴ κράτη τῆς Ὀκεανίας μὲ τὴν ἔκτασίν
των, τὸν πληθυσμόν των καὶ τὴν πυκνότητα τοῦ πληθυσμοῦ των.

Κράτη	Πληθυσμός	Έκτασις	Πυκνότης πληθ.
ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΑ			
Αὔστραλία	10.200.000	7.704.159	1,2
Ν. Ζηλανδία	2.400.000	268.231	9
ΕΔΑΦΗ ΥΠΟ ΤΗΝ ΕΞΟΥΣΙΑΝ Αδστραλίας			
Νῆσοι Κόκος	650	13	50
Ν. Νόρφολκ	1.000	35	29
ΒΔ. Γουϊνέα ἢ Παπούα	480.000	234.498	2
Γαλλίας			
Νέα Καληδονία	63.000	18.653	3
Διαφοροὶ νῆσοι ἡτοι, Νῆσοι Ταϊτῆς ἢ Ἐταϊλας, Μαρκησίας ἢ Μαρκίζας Τουαμότου & ἀλλαι μικρότεραι	69.000	3.998	17
Ήνωμ. Βασιλείου			
Νῆσοι Σολομῶντος (Βρετ.)	113.000	29.785	3
Νῆσοι Φίτζι	390.000	18.234	19

Κράτη	Πληθυσμός	Έκτασις	Πυκνότης πληθ.
Νῆσοι Τζίλυμπερτ	28.000	956	29
Ν. Πιτκαΐρν	150	5	30
Νῆσοι Τόνγκα	54.000	697	77
Ν. Ζηλανδίας			
Νῆσοι Κούκ	16.000	259	62
Νίβα	5.000	259	19
Τοκελάου	2.000	10	200
'Ην. Πολ. Αμερικής			
'Αμερικανικά Σαμόαι	20.000	197	112
Γκουάμ	36.000	534	67
Χαβάη	600.000	16.600	36
ΕΔΑΦΟΥΣ ΠΟ ΚΗΔΕΜΟΝΙΑΝ Αντραλίας			
Νέα Γουϊνέα (τὸ Ν. καὶ τὸ ΝΑ. τμῆμα της, αἱ νῆσοι τοῦ Ἀρχιπελάγους Βίσ- μαρχ, μέρος τῶν νήσων Σολομῶντος)	1.900.000	520.870	4
'Ην. Πολ. Αμερικής			
Νῆσοι Καρολίναι, Μαριάναι, Μάρσαλ Ν. Ζηλανδίας	60.000	1.779	36
Δ. Σαμόαι Συγκυριαρχία Γαλλ.—'Ηνωμ. Βασι- λείου	85.000	2.927	33
Νέαι Εβρίδες	54.000	14.763	2

**ΣΥΝΟΛΙΚΗ ΕΚΤΑΣΙΣ ΚΑΙ ΠΛΗΘΥΣΜΟΣ ΤΗΣ ΓΗΣ
(εἰς στρογγυλούς ἀριθμούς κατὰ τὸ 1970)**

	Έκτασις (τετ. χιλ.)	Πληθυσμός
1) ΑΣΙΑ	44.000.000	2.056.000.000
2) ΑΜΕΡΙΚΗ	42.000.000	511.000.000
3) ΑΦΡΙΚΗ	30.000.000	344.000.000
4) ΩΚΕΑΝΙΑ	9.000.000	19.400.000
5) ΕΥΡΩΠΗ	10.440.000	462.000.000
ΣΥΝΟΛΟΝ	135.000.000	3.632.000.000

E. ΑΝΤΑΡΚΤΙΚΗ

Ανταρκτική λέγεται ἡ περὶ τὸν Ν. Πόλον περιοχὴ μέχρι τοῦ 66ου παραλλήλου. Εἶναι ἔηρά περιβάλλουσα ἀσυμμέτρως τὸν Ν. Πόλον (*Ἐγχρ. Χαρ. IX*). Ἡ ἔκτασίς της ὑπολογίζεται εἰς 13—14 ἑκατομμ. τετρ. χιλιομ. χωρὶς τοῦτο νὰ εἶναι βέβαιον, διότι σκεπάζεται δλη ἡ ἔκτασις ἀπὸ παχὺ στρῶμα πάγου, ὁ ὄποιος προεκτείνεται κατὰ πολλὰ χιλιόμετρα καὶ εἰς τὴν θάλασσαν, τὴν περιβάλλουσαν τὴν ἔηράν. Ἀποτελεῖ τὴν ἔκτην ἥπειρον τῆς Γῆς. Ἡ Ἀνταρκτικὴ περιβάλλεται ἀπὸ δλας τὰς πλευράς της ὑπὸ τῶν νοτίων τμημάτων τοῦ Ἰνδικοῦ, Εἰρηνικοῦ καὶ Ἀτλαντικοῦ Ὡκεανοῦ, ἀπὸ θάλασσαν δηλαδὴ ἥτις λέγεται καὶ Νότιος Παγωμένος Ὡκεανός. Τὸ στρῶμα τοῦ πάγου ἀκολουθεῖ τὰς ἀνωμαλίας τοῦ ἐδάφους καὶ εἶναι ζήτημα ἄν ἀπὸ δλην τὴν ἔκτασιν αὐτὴν μόλις 260.000 τετρ. χιλιομ. ἐλευθεροῦνται τῶν πάγων, καὶ ταῦτα μικρὸν μόνον χρονικὸν διάστημα κατ' ἔτος. “Ολη ἡ ἄλλη ἔκτασις καλύπτεται διαρκῶς ἀπὸ πάγους, οἱ ὄποιοι προχωροῦν καὶ ἐντὸς τῆς θαλάσσης. Ἀπὸ τούτους ἀποκόπτονται πολλάκις μεγάλα τεμάχια, τὰ λεγόμενα παγόβουνα, τὰ ὄποια παρασύρονται πρὸς βορρᾶν ὑπὸ τῶν θαλασσίων ρευμάτων καὶ γίνονται θανάσιμοι παγίδες διὰ τὰ πλοῖα, τὰ πλέοντα εἰς τὰ νοτιώτερα μέρη τῶν νοτίων θαλασσῶν.

Καίτοι ἡ Ἀνταρκτικὴ μένει κατὰ τὸ πλεῖστον ἀνεξερεύνητος καὶ ἀγνωστος, φαίνεται δὲ εἶναι ἐν δροπέδιον μέσου ὕψους 2.000 μ., τὸ ὄποιον ἔχει ἀρκετὰ ὑψηλὰ δρη (ἄνω τῶν 4500 μ. ὕψους). Εἰς δύο μέρη τῆς Ἀνταρκτικῆς ἡ θάλασσα προχωρεῖ ἀρκετὰ βαθέως ἐντὸς τῆς ἔηρᾶς καὶ σχηματίζει δύο μεγάλους κόλπους ἡ θαλάσσας, τὴν θάλασσαν τοῦ Οὐέντελ καὶ τὴν θάλασσαν τοῦ Ρός. Εἰς τὴν δευτέραν οἱ πάγοι προχωροῦν βαθέως ἐντὸς αὐτῆς, σχηματίζοντες εἰς τὸ ἄκρον της ἐν τεράστιον φράγμα πάγων, τὸ φράγμα πάγων τοῦ Ρός, τὸ ὕψος τοῦ ὄποιου ὑπὲρ τὴν ἐπιφάνειαν τῆς θαλάσσης, φθάνει τὰ 84 μ. καὶ ὑψοῦται καθέτως ὡς τοῖχος ἀνυπέρβλητος, ἐμποδίζων τὴν περαιτέρω πορείαν. Εἰς τὴν αὐτὴν θάλασσαν εὑρίσκεται ἡ νῆσος Ρός καὶ ἐπὶ ταύτης τὸ ἐνεργὸν ἡφάστειον Ἐρεβος (3999 μ.) καὶ τὸ ἐσβεσμένον Τρόμος (3278 μ.).

Εἰς τὰ διάφορα τμήματα τῆς Ἀνταρκτικῆς ἔχουν δοθῆ διάφορα δύναμα, εἴτε τῶν ἐξερευνητῶν, οἱ ὄποιοι πρῶτοι τὰ ἀνεκάλυψαν, εἴτε διαφόρων βασιλέων ἡ προσωπικοτήτων. Οὕτω ἔχομεν τὴν Γῆν Γκράχαμ,

τὴν Γῆν Ἐλσγονόρθ, τὴν Θάλασσαν τοῦ Ρός, τοῦ Οὐέντελ, τὴν Γῆν τῆς Βικτωρίας, τῆς Ἀδελίας, τῆς Βασιλίσσης Μώδ κλπ. ("Ἔγχο. Χαρτ. IX"). Ούσιαστικῶς ή Ἀνταρκτικὴ εἰς οὓδενα ἀνήκει καὶ μέχρι πρό τινων ἐπών οὓδεις ἐνδιεφέρετο σοβαρῶς δι' αὐτήν, διότι εἶναι ἀκατοίκητος καὶ οὓδεν ἐνδιαφέρον παρουσίαζεν ἀπὸ οἰκονομικῆς ἀπόψεως· καλύπτεται ἄλλωστε διαρκῶς ἀπὸ παχὺ στρῶμα πάγου. Αἱ σημεριναὶ ὅμως κατακτήσεις τῆς ἐπιστήμης, αἱ ὁποῖαι καθιστοῦν δυνατὴν τὴν τῆξιν τοῦ καλύπτοντος τὴν Ἀνταρκτικὴν πάγου καὶ κυρίως ἡ στρατηγικὴ τῆς σημασία, ἐπειδὴ εὑρίσκεται πολὺ πλησίον τῆς Ἀμερικῆς, συνετέλεσαν, ὥστε νὰ αὔξηθῃ τὸ δι' αὐτὴν ἐνδιαφέρον καὶ νὰ τὴν διεκδικοῦν ὅλοι οἱ Ἰσχυροὶ τῆς Γῆς. Σήμερον ἡ Ἀνταρκτικὴ ἔχει ὑποδιαιρεθῆ εἰς τομεῖς, ἀναλόγως τῆς ἔθνικότητος τῶν ἔξερευνητῶν οἱ ὁποῖοι ἀνεκάλυψαν καὶ μετέβησαν πρῶτοι εἰς τὰ διάφορα μέρη· τῆς. Ἐχομεν οὖτα τὸν Νορβηγικὸν τομέα, τὸν Αὔστραλιανόν, τὸν Γαλλικόν, τῆς Νέας Ζηλανδίας, τῶν Ἡν. Πολιτεῶν, διεκδικοῦν δὲ ἐδάφη καὶ αἱ πλησίον τῆς Ἀνταρκτικῆς Χιλή καὶ Ἀργεντινή. Ἡ Σοβ. "Ἐνωσις ὑψώσεν ἐσχάτως τὴν Σημαίαν τῆς εἰς περιοχὴν τῆς

"Ἐν τμῆμα τῆς Ἀνταρκτικῆς καὶ ἡ γύρω του παγωμένη θάλασσα μὲ παγοθραυστικὰ πλοῖα διασχίζοντα αὐτήν, κατὰ τὸ « διεθνὲς γεωφυσικὸν ἔτος » 1957 - 58.

Πιγκουΐνοι εις τὴν Ἀνταρκτικήν.

Ἀνταρκτικῆς, τὴν ὅποίαν ἡ Μεγάλη Βρεταννία θεωρεῖ ἀνήκουσαν εἰς αὐτὴν (Ἐγχρ. Χαρτ. IX).

Ἀνακάλυψις τῆς Ἀνταρκτικῆς. Κατάκτησις τοῦ Ν. Πόλου. Οἱ ἀνθρώποι ἐστράφησαν πρῶτον πρὸς βορρᾶν, δηλ. τὴν Ἀρκτικὴν καὶ πολὺ ἀργότερον πρὸς νότον, διὰ τὴν ἀνακάλυψιν τῆς Ἀνταρκτικῆς καὶ τὴν κατάκτησιν τοῦ Ν. Πόλου. Οἱ πρῶτοι, δ ὁποῖοις ἀντίκρυσε τὴν Γῆν τῆς Ἀνταρκτικῆς, ἦτο ὁ Μπίσκος (Ἀγγλος), δ ὁποῖοις ἔφθασε πλησίον τῶν ΒΔ. ἀκτῶν τῆς καὶ τὰς ὀνόμασε Γῆν "Εντερμπου (1832).

Τὸ 1838 Ἀμερικανικὴ ἀποστολὴ ὑπὸ τὸν Οὐδὲλκες παρέπλευσε τὰς ΒΑ. ἀκτὰς τῆς. Τὸ 1840 ὁ Γάλλος Ντ' Υρβίλ ἀνεκάλυψε τὴν Γῆν τῆς Ἀδελίας. Τὸ 1841 ὁ Ἀγγλος Ρός ἀνεκάλυψε τὴν Γῆν τῆς Βικτωρίας, τὴν θάλασσαν Ρός, τὸ ἐνεργὸν ἥφαιστειον Ἐρεβίος καὶ τὸ ἐσβεσμένον τοιοῦτον Τρόμος. Νορβηγικὴ ἀποστολὴ, ὑπὸ τὸν Ἀμοῦνδσεν, ἔφθασε μὲ τὸ πλοϊον « Φράμ » εἰς τὴν θάλασσαν τοῦ Ρός τὸ 1911. Ἐκεῖθεν δ Ἀμοῦνδσεν μὲ 4 συντρόφους του ἔξεκίνησαν τὴν 20ην Φεβρουαρίου τοῦ 1911 διὰ τὸν Ν. Πόλον, εἰς τὸν ὅποιον ἔφθασε (κατακτήσας πρῶτος τὸν Ν. Πόλον) τὴν 14ην Δεκεμβρίου. Οἱ Ἀγγλος Σκώτ μὲ 4 συντρόφους του ἔφθασε καὶ αὐτὸς εἰς τὸν Ν. Πόλον δεύτερος τὴν 18ην Ἰανουαρίου τοῦ 1912 (κατὰ τὴν ἐπιστροφὴν ἀπωλέσθη μετὰ τῶν συντρόφων του). Οἱ πλοίαρχος Μπέρντ (Ήν. Πολιτεῖαι) ἐγκαταστήσας μόνιμον βάσιν εἰς τὴν λεγομένην Μικρὰν Ἀμερικὴν τῆς Ἀνταρκτικῆς, ἐπέταξεν ἐκεῖθεν μὲ ἀεροπλάνον καὶ ὑπερέπετη τὸν Ν. Πόλον τὴν 29ην Νοεμβρίου τοῦ 1928.

Πολλαὶ ἄλλαι ἀποστολαὶ μετέβησαν μετὰ τὸ 1928 εἰς Ἀνταρκτικὴν καὶ μὲ τὴν βοήθειαν ἴδιως ἀεροπλάνων ἐχαρτογράφησαν μεγάλας ἐκτάσεις τῆς. Ἡ σημαντικωτέρα καὶ μὲ περισσότερα ἀποτελέσματα ἀπο-

στολή ήτο διά τῶν 'Ην. Πολιτειῶν ὑπὸ τὸν ναύαρχον Μπέρντ (εἰχε γίνει ἐν τῷ μεταξὺ ἀπὸ πλοίαρχος ναύαρχος, ἀπέθανε δὲ τὸν Μάρτιον τοῦ 1957), ἡ ὁποίᾳ ἀπετελεῖτο ἀπὸ 12 πλοῖα (μεταξὺ τῶν ὅποιων καὶ ἓν ἀεροπλανοφόρον) καὶ 4000 ἄνδρας (1947). 'Η ἀποστολὴ αὐτὴ ἐξηρεύνησε μεγάλας περιοχάς, τὰς ἔχαρτογράφησεν, ἀνεκάλυψε δὲ πολλὰ νέα ὄρη. 'Η μεγαλύτερα ὅμως προσπάθεια διὰ τὴν ἐξερεύνησιν τῆς 'Ανταρκτικῆς κατεβλήθη ἐπ' εὐκαιρίᾳ τοῦ λεγομένου « Διεθνοῦς Γεωφυσικοῦ » ('Ιούλιος 1957 μέχρι τέλους Δ/βρίου 1958) ἀπὸ τῶν ἀρχῶν τοῦ ὅποιου ἥρχισεν ἐξερεύνησις τῆς 'Ανταρκτικῆς μὲ τὴν συμμετοχὴν ἐξερευνητικῶν ἀποστολῶν 25 κρατῶν. Μεταξὺ τῶν ἀποστολῶν τούτων ήτο καὶ μία Βρεταννικὴ καὶ τῆς N. Ζηλανδίας, εἰς τὴν ὅποιαν συμμετεῖχε καὶ ὁ κατακτητής τοῦ "Εβερεστ Νεοζηλανδὸς Χίλλαρυ. Οὗτος μαζὶ μὲ 4 ἄλλους Νεοζηλανδούς, ἐκκινήσας ἀπὸ τὴν βάσιν Σκώτ, εὑρίσκομένην εἰς τὴν Γῆν τῆς Βικτωρίας, ἔφθασε τρίτος, μετὰ τοὺς 'Αμοῦδσεν καὶ Σκώτ, εἰς τὸν N. Πόλον τὴν 3ην 'Ιανουαρίου τοῦ 1958. 'Ἐν συνεχείᾳ τὴν 21ην τοῦ αὐτοῦ μηνὸς ἔφθασε εἰς τὸν N. Πόλον καὶ ὁ εἰς τὴν αὐτὴν ἀποστολὴν ἀνήκων "Αγγλος Φούκς μετὰ τῶν 11 συντρόφων του.

‘Η ζωὴ εἰς τὴν 'Ανταρκτικήν. 'Ἐκ τῶν φυτῶν ἀνευρέθησαν κατὰ τὸ θέρος εἰς τὴν 'Ανταρκτικήν, εἰς τινὰ τμήματά της, τὰ ὅποια ἀπαλλάσσονται τελείως τῶν πάγων ἐπὶ τι χρονικὸν διάστημα, βρύσα καὶ λειχήνες (Τούνδρα). 'Ἐκ τῶν ζώων οὐδὲν χερσαῖνον τοιοῦτον ὑπάρχει εἰς τὴν 'Ανταρκτικήν. 'Υπάρχουν ὅμως ἀφθονα θαλασσία ζῶα, π.χ. φῶκαι, φάλαιναι, διάφορα εἴδη θαλασσίων πτηνῶν καὶ ἴδιως ἀφθονώτατα τὰ διάφορα εἴδη τῶν πιγκουΐνων. Οὗτοι ἔχουν προσαρμοσθῆ τελείως εἰς τὴν θαλασσίαν ζωὴν καὶ συναντῶνται κατὰ χιλιάδας εἰς μερικὰς περιοχὰς τῆς 'Ανταρκτικῆς.

ΑΡΚΤΙΚΗ

‘Αρκτικὴ ὀνομάζεται ὄλοκληρος ἡ περὶ τὸν Βόρειον Πόλον περιοχὴ μέχρι τοῦ θέου παραλλήλου. Εἶναι θάλασσα (14.352.000 τετρ. χιλιομ.) περιβαλλομένη ὑπὸ τῆς Εύρασίας, τῆς 'Αμερικῆς καὶ τῶν εἰς τὰ B. τῆς 'Αμερικανικῆς ἡπείρου νήσων. Λέγεται Βόρειος Παγωμένος 'Ωκεανός. Ξηρὰ ἀνήκουσα εἰς τὴν 'Αρκτικὴν εἶναι : Τὰ βορειότερα τμήματα τῆς Εύρασίας καὶ τῆς 'Αμερικῆς, αἱ εἰς τὰ βόρεια τοῦ Καναδᾶ

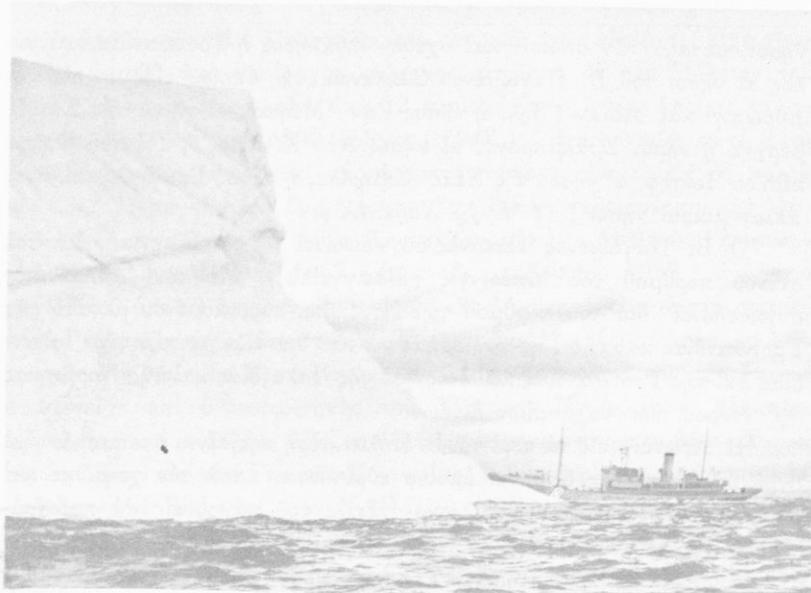
νῆσοι, μεταξύ τῶν ὁποίων καὶ σχεδὸν ὀλόκληρος ἡ Γροινλανδία, καὶ τέλος αἱ νῆσοι τοῦ Β. Παγαμένου Ὀκεανοῦ, τὰς ὁποίας εἴδομεν εἰς τὴν Εὐρώπην καὶ Ἀσίαν (δηλ. ἡ νῆσος Ζάν - Μάγιεν, αἱ νῆσοι τῆς Σπιτζβέργης ἢ νῆσοι Σβάλμπραντ, αἱ νῆσοι Νέα Ζέμβλα, ἡ Γῆ τοῦ Φραγκίσκου Ιωσήφ, αἱ νῆσοι τῆς Νέας Σιβηρίας, ἡ νῆσος Βράγγελ καὶ τινες ἄλλαι μικραὶ νῆσοι) (Ἐγχρ. Χαρτ. IX).

Ο Β. Παγαμένος Ὀκεανὸς συγκοινωνεῖ μὲτα τὸν Εἰρηνικὸν διὰ τοῦ στενοῦ πορθμοῦ τοῦ Μπέρινγκ (Βεριγγείου). Μὲ τὸν Ἀτλαντικὸν συγκοινωνεῖ διὰ τοῦ πορθμοῦ τοῦ Νταίνβις, εὑρισκομένου μεταξύ τῆς Γροινλανδίας καὶ τῆς Γῆς τοῦ Μπάφφιν καὶ διὰ τῶν μεταξύ τῆς Ἰσλανδίας καὶ τῆς Γροινλανδίας ἀφ' ἐνὸς καὶ τῆς Ἰσλανδίας καὶ τῆς Νορβηγίας ἀφ' ἑτέρου, δύο θαλασσίων διόδων.

Η Ἀρκτική, εἰς τὰ περὶ τὸν Β. Πόλον μέρη τῆς, εἶναι σκεπασμένη μὲτα στρῶμα πάγου, τὰ δριαὶ τοῦ ὁποίου εὐρύνονται κατὰ τὸν χειμῶνα καὶ περιορίζονται κατὰ τὸ θέρος λόγῳ τήξεως τοῦ πάγου εἰς τὰ περισσότερον ἀπέχοντα τοῦ Β. Πόλου τμήματά του. Σήμερον μὲτην ἀνάπτυξιν τῆς ἀεροπορίας ἡ Ἀρκτική ἔγινε τελείως γνωστὴ εἰς τὸν ἀνθρωπὸν καὶ ἡ εἰς αὐτὴν μετάβασις σήμερον εἶναι εύκολος. Ἐχρειάσθησαν ὅμως κατὰ τὸ παρελθόν, ὅτε τὰ μέσα τῆς συγκοινωνίας δὲν ἦσαν ὅσον σήμερον ἀνεπτυγμένα, μέγισται προσπάθειαι διὰ νὰ φθάσῃ ὁ ἀνθρωπὸς μέχρι τοῦ Β. Πόλου.

Απὸ ἔκεινους οἱ ὁποῖοι πρῶτοι ἐπροχώρησαν πρὸς Β. εἶναι : Ο Κάμποτ (Ἄγγλος). Ἐφθασε τὸ 1517 μέχρι τῆς εἰσόδου τοῦ κόλπου τοῦ Οδσωνος, τὸν ὁποῖον ἀνεκάλυψε τὸ 1610 ὁ Ούδσων (Ἄγγλος). Ο Νταίνβις (Ἄγγλος) ἐφθασε τὸ 1587 μέχρι τοῦ Πορθμοῦ, τοῦ σχηματιζομένου μεταξύ τῆς Γροινλανδίας καὶ τῆς Γῆς τοῦ Μπάφφιν καὶ λαβόντος τὸ ὄνομα τοῦ ἔξερευνητοῦ τούτου. Ο Μπάρεντς (Ὀλλανδός) ἐφθασε τὸ 1594 μέχρι τοῦ παραλλήλου τῶν 78° Β. πλάτους (εἰς τὸν αὐτὸν δὲ παραλλήλον ἐφθασε τὸ 1616 καὶ ὁ Μπάφφιν, Ἄγγλος). Ο Μπέρινγκ (Δανός) ἐφθασε τὸ 1728 μέχρι τοῦ ὁμονύμου πορθμοῦ καὶ ὁ Παίρρου (Ἄγγλος), φθάσας μέχρι τοῦ παραλλήλου τῶν 82° καὶ 45° βορ. πλάτους τὸ 1827.

Απὸ τοῦ 1850 ἐπολλαπλασιάσθησαν αἱ προσπάθειαι νὰ προχωρήσῃ ὁ ἀνθρωπὸς ὅσον τὸ δυνατὸν περισσότερον πρὸς βορρᾶν, ἐν τῇ ἐπιθυμίᾳ κυρίως ὅπως κατακτηθῇ ὁ Β. Πόλος τῆς Γῆς. Μεταξύ αὐτῶν, οἱ ὁποῖοι ἐπεχείρησαν νὰ φθάσουν εἰς τὸν Β. Πόλον, ἀναφέρομεν τὸν Πήρυ (Ἡν.

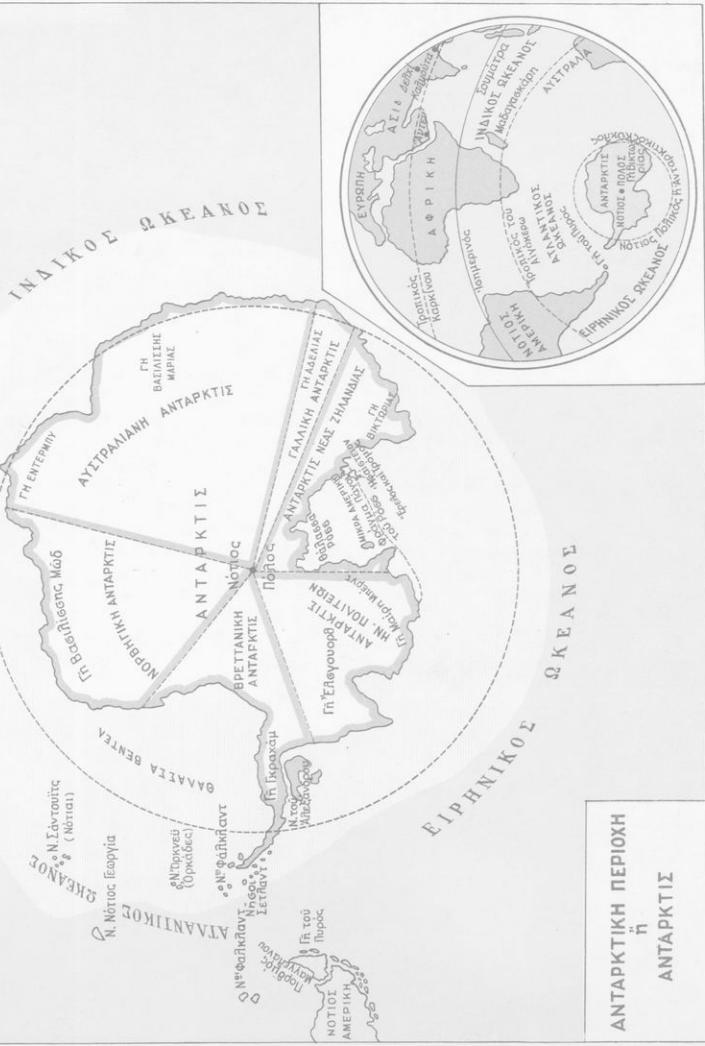
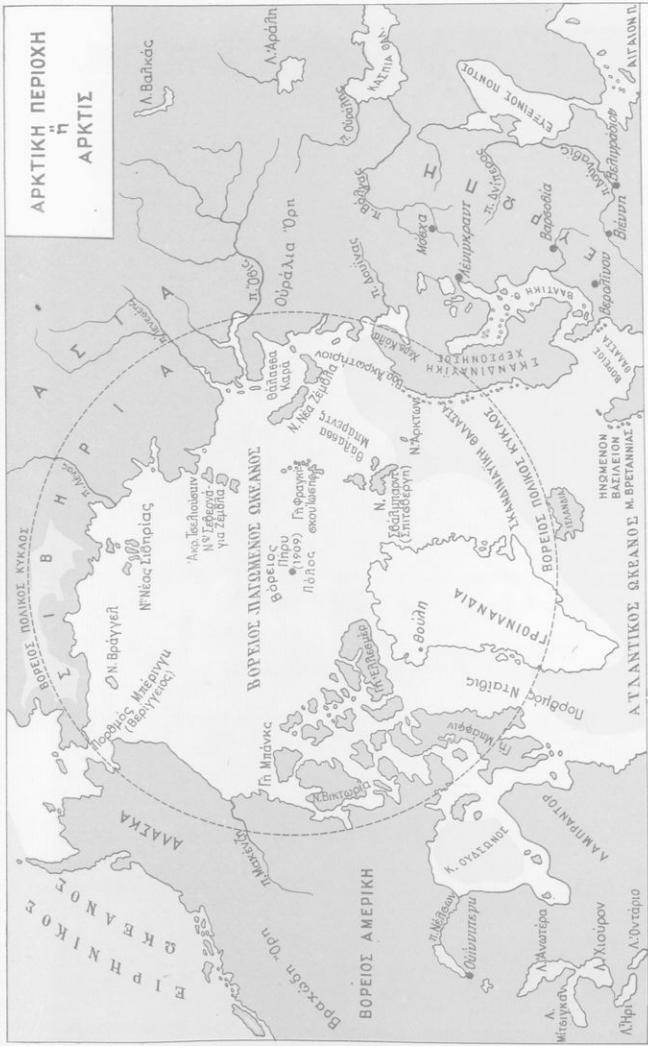

"Εν παγόβουνον εἰς τὸν βόρειον Ἀτλαντικὸν ὥκεανόν.

Πολιτεῖαι), δύστις τὸ 1898 ἔφθασε μέχρι τοῦ παραλλήλου τῶν 83° καὶ 50' καὶ συνεχίζων τὴν προσπάθειάν του ἀργότερον κατώρθωσε, τὴν δην Ἀπριλίου τοῦ 1909, νὰ φθάσῃ πρῶτος αὐτός, εἰς τὸν Β. Πόλον. Πολλοὶ ἄλλοι, δύπως δὲ Νορβηγὸς Ἀμοῦνδσεν, δὲ Δανὸς Ρασμοῦνσεν καὶ πλ. ἐπιχείρησαν, χωρὶς νὰ τὸ ἐπιτύχουν, νὰ φθάσουν μέχρι τοῦ Β. Πόλου, μέχρις δὲ του δὲ Μπέρντ ('Ην. Πολιτεῖαι), ἀναχωρήσας ἐκ τῆς Σπιτζβέργης δι' ἀεροπλάνου, ἔφθασε καὶ ὑπερέπτη τοῦ Β. Πόλου, ἐπιστρέψας εἰς Σπιτζβέργην χωρὶς διακοπῆν. "Εκτοτε πλεῦστοι (μεταξὺ τῶν ὁποίων δὲ Ἰταλὸς Νόμπιλε καὶ δὲ ἐκ τῶν 'Ην. Πολιτειῶν Οὐλᾶκις δι' ἀεροπλάνου, καὶ οἱ Γερμανοὶ Σβέρντουρπ καὶ "Εκκενερ δι' ἀεροπλάνου) ὑπερέπτησαν τοῦ Β. Πόλου. Σήμερον μὲ τὰς προόδους τῆς ἀεροπορίας ἡ εἰς αὐτὸν μεταβάσις εἶναι εὐχερής.

"Η Ἀρκτικὴ περιοχὴ εἶναι χωρὶς οἰκονομικὴν σημασίαν. Αἱ εἰς αὐτὴν ἀνήκουσαι νῆσοι, καλυπτόμεναι σχεδὸν καθ' ὅλον τὸ ἔτος ὑπὸ χιόνων, εἶναι σχεδὸν ἐν τῇ διάτητι των (ἔξαιρουμένων τῶν νήσων τῆς Σπιτζβέργης καὶ τῆς νήσου Ζάν—Μάγιεν) ἀκατοίκητοι. Εἰς τὰ ἡπειρωτικὰ τμήματα τῆς Ἀρκτικῆς παρουσιάζεται κατὰ τοὺς 2—3 μῆνας τοῦ

ΑΡΚΤΙΚΗ ΠΕΡΙΟΧΗ Ή ΑΡΚΤΙΣ

ΑΝΤΑΡΚΤΙΚΗ ΠΕΡΙΟΧΗ Ή ΑΝΤΑΡΚΤΙΣ

ἔτους, ὅτε ἡ Γῆ ἐλευθεροῦται τῶν πάγων, ποιά τις βλάστησις ἀπὸ βρύνη καὶ λειχῆνας (Τούνδρα), μὲ τοὺς ὄποισυ διατρέφονται οἱ λευκοὶ λαγῶι καὶ οἱ Τάρανδοι, τὰ μοναδικὰ ἔκει ζῶντα φυτοφάγα ζῷα. Πλὴν τούτων ὑπάρχουν οἱ πολικοὶ κύνες, χρησιμοποιούμενοι ὡς ζῷα ἔλξεως ἐλκύθρων, λευκαὶ ἀλώπεκες, ἀρκτοί, ἄφθονα πτηνὰ καὶ θαλάσσια ζῷα, μεταξὺ τῶν ὄποιων καὶ φάλαιναι, θαλάσσιοι ἐλέφαντες καὶ φῶκαι. Οἱ εἰς τὰς περιοχὰς αὐτὰς ζῶντες (Ἐσκιμῶι, Σαμογιένται, Λάπωνες κλπ.) ἀποζοῦν κυρίως ἐκ τῆς ἀλιείας.

Αλλ’ ἂν δὲν ἔχῃ σημασίαν ἡ Ἀρκτικὴ ἀπὸ οἰκονομικῆς ἀπόψεως, ἀπέκτησεν ἐσχάτως σημασίαν, διότι μὲ τὴν ὑπεράνω αὔτῆς διέλευσιν τῶν ἀεροπλάνων συντομεύεται κατὰ πολὺ ἡ ἀπόστασις ἀπὸ τῆς Εύρασίας πρὸς τὴν Ἀμερικήν.

Μεγίστης σημασίας εἶναι τὸ κατόρθωμα τοῦ ἀτομικοῦ ὑποβρυχίου (κινουμένου μὲ ἀτομικὴν ἐνέργειαν) τῶν Ἡν. Πολιτειῶν τῆς Ἀμερικῆς « Ναυτίλου », τὸ ὄποιον πρῶτον κατώρθωσε νὰ διέλθῃ ὑπὸ τοὺς πάγους τοῦ Βορ. Παγαμένου ἡ Ἀρκτικοῦ Ὡκεανοῦ. Ὁ « Ναυτίλος » κατεδύθη ὑπὸ τοὺς πάγους, ἀφοῦ διῆλθε διὰ τοῦ Βεριγγείου πορθμοῦ, καὶ διανύσας κάτωθι τούτων ἀπόστασιν 1830 μιλίων ἐντὸς 96 ὥρων, ἀνῆλθεν εἰς τὴν ἐπιφάνειαν πέρα τοῦ βορείου τμήματος τῆς Γριοινλανδίας ὅπου ἡ θάλασσα ἦτο ἀπηλλαγμένη πάγων (*Ἐγχρ. Χαρτ. IX*). Συνέδεσεν οὕτω ὁ « Ναυτίλος » τὸν Εἰρηνικὸν μὲ τὸν Ἀτλαντικὸν Ὡκεανὸν δι’ ὁδοῦ ὑποθαλασσίας. Τὸ κατόρθωμα τοῦτο ἔχει σημασίαν καὶ ἀπὸ ἐμπορικῆς ἀπόψεως, διότι ἐνῷ σήμερον ἡ ἀπόστασις ἀπὸ Λονδίνου εἰς Τόκιο, διὰ μέσου τῆς διώρυγος τοῦ Παναμᾶ εἶναι 11.200 μίλια,

διὰ τῆς ὁδοῦ ὑπὸ τοὺς πάγους τοῦ Ἀρκτικοῦ Ὡκεανοῦ
εἶναι μόνον 6700 μίλια.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

	Σελ.		Σελ.
A. ΑΣΙΑ. Γενικά.....	5	1. Βιρμανία (ἢ Μπούρμα)	67
ΔΙΑΙΡΕΣΙΣ ΤΗΣ ΑΣΙΑΣ	5	2. Ταϊλάνδη (ἢ Σιάμ)	67
I. N.D. ἢ ΠΡΟΣΩ ΑΣΙΑ		3. Καμπόδηγη	68
‘Ασιατική Τουρκία	7	4. Λάσις	69
‘Ιστορία τῆς M. ‘Ασιας	17	5. Βόρ. Βιετνάμ καὶ N.Βιετνάμ	69
Κύπρος	18	6. Μαλαισία	69
Συρία	22	7. Σιγκαπούρη	70
Λίβανος	26	‘Ινδονησία	70
‘Ισραὴλ	28	Φιλιππίναι	73
‘Ιορδανία	33	IV. ΑΝΑΤΟΛΙΚΗ ΑΣΙΑ	
ΧΕΡΣΟΝ. ΑΡΑΒΙΑΣ	34	Κίνα	75
1. Σκουδική ‘Αραβία	37	Χόνγκ-Κόνγκ	81
2. ‘Υεμένη	37	Μακάο	81
3. Σουλτανάτα ‘Ομάν καὶ Μα-		Φορμόζα	81
σκάτ		Νῆσοι Ρίου-Κίου	82
4. ‘Εμιράτα ἢ Σεΐχατα Κατάρ-		<u>Ιαπωνία</u> ①	82
Μπαχρέϊν - Κουβέιτ (ἢ		ΧΕΡΣΟΝΗΣΟΣ ΚΟΡΕΑΣ	88
Κοβέιτ)		1. Δημοκρατία Νοτ. Κορέας ②	88
5. Αποικία καὶ προτεκτοράτον		2. Δακή Δημοκρατία Β.Κορέας ③	88
τοῦ ‘Αντεν		V. ΒΟΡΕΙΟΣ, ΔΥΤΙΚΗ ΚΑΙ	
‘Ιράκ		ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΑΣΙΑ	89
II. ΝΟΤΙΟΣ ΑΣΙΑ		‘Εξωτερική Μογγολία ④	89
A. Οροπέδιον τοῦ ‘Ιράκ	43	‘Ασιατική Ρωσία	89
‘Ιράκ	46	VI. ΕΞΕΡΕΥΝΗΣΙΣ ΤΗΣ Α-	
‘Αφγανιστάν	48	ΣΙΑΣ	96
B. Άι ‘Ινδιαι καὶ τὰ κράτη		VII. ΑΝΑΣΚΟΠΗΣΙΣ ΤΗΣ Α-	
αὐτῆς		ΣΙΑΣ	98
Πακιστάν καὶ Δημ. τῶν ‘Ιν-		Pίνακες ④	104
διῶν. Γενικά		B. ΑΦΡΙΚΗ. Γενικά.. ④	109
1. Πακιστάν	49	1. ΒΟΡ. ΑΦΡΙΚΗ	111
2. Δημοκρατία ‘Ινδιῶν	56	2. Αίγυπτος	111
Κασμήρ	57	3. Λιβύη	119
Νεπάλ	60	4. Τυνησία	121
Μπουτάν	61		
Κεϋλάνη	62		
III. N.A. ΑΣΙΑ ἢ ΙΝΔΟΚΙΝΑ			
Γενικά	63		

'Αλγερία	<u>Ναός</u> ①	124	Bρετ. 'Ανατολ. 'Αφρική (Ούγκαντα. Κένυα. Ταγ- κανίχα)	<u>Ναός</u> ①	163
Μαρόκον	<u>Ναός</u> ①	127	Μοζαμβίκη (Πορτογαλ.)	<u>Ναός</u> ①	165
'Ισπανικὸν Μαρόκον	<u>Ναός</u> ①	130			
Ταγγέρη	<u>Ναός</u> ①	130	V. NOT. KAI ΝΔ. ΑΦΡΙΚΗ		
Μεγάλη έρημος Σαχάρα	<u>Ναός</u> ①	130	Bρεταν. N. 'Αφρική ("Ενω- σις Ροδεσίας και Νιασ- σαλάνδρης. Μπετεστουανα- λάνδη. Μπασσουτολάνδη")	<u>Ναός</u> ①	166
II. ΔΥΤΙΚΗ ΑΦΡΙΚΗ.			Nοτιοαφρικανική "Ενωσις και ΝΔ. 'Αφρική .	<u>Ναός</u> ①	166
Γενικά	<u>Ναός</u> ①	135			
'Ισπανικὴ Δυτ. 'Αφρικὴ	<u>Ναός</u> ①	139			
Μαυριτανία	<u>Ναός</u> ①	139			
Σενεγάλη	<u>Ναός</u> ①	140			
Σουδανικὴ Δημοκρατία	<u>Ναός</u> ①	141			
Δημοκρατία Νίγηρος	<u>Ναός</u> ①	142			
Γαμβία	<u>Ναός</u> ①	142			
Πορτογαλικὴ Γουινέα	<u>Ναός</u> ①	143			
Δημοκρατία Γουινέας	<u>Ναός</u> ①	143			
Σιέρρα Λεόνε	<u>Ναός</u> ①	144			
Λιθβερία	<u>Ναός</u> ①	145			
'Ακτὴ Ἐλεφαντόδοντος	<u>Ναός</u> ①	145			
Γκάνα	<u>Ναός</u> ①	146			
Τόγκο	<u>Ναός</u> ①	147			
Δαχομένη	<u>Ναός</u> ①	147			
"Ανω Βόλτα	<u>Ναός</u> ①	147			
Νιγηρία	<u>Ναός</u> ①	148			
III. ΚΕΝΤΡΙΚΗ ή ΙΣΗΜΕΡΙ- ΝΗ ΑΦΡΙΚΗ					
N. Κανάριοι - Φερ- νάνδο Πδ)	<u>Ναός</u> ①	150			
Δημοκρατία Τσάδ	<u>Ναός</u> ①	151			
Κεντραφρικανικὴ Δημοκρατία	<u>Ναός</u> ①	152			
Δημοκρατία Κορχό	<u>Ναός</u> ①	152			
Γκαμπόν	<u>Ναός</u> ①	153			
Καμερούν	<u>Ναός</u> ①	154			
Τὸ τέως Βελγικὸν Κορχό	<u>Ναός</u> ①	154			
'Ισπανικὴ Γουινέα	<u>Ναός</u> ①	157			
Ρουάντα - Ούρουντι	<u>Ναός</u> ①	157			
Καμπόντα και 'Αγκόλα	<u>Ναός</u> ①	157			
IV. ΑΝΑΤΟΛΙΚΗ ΑΦΡΙΚΗ					
'Ομοσπονδία Αλιωπίας — 'Ε- ρυθραῖς	<u>Ναός</u> ①	159	G. ΑΜΕΡΙΚΗ. Γενικά	<u>Ναός</u> ①	183
Σουδάν	<u>Ναός</u> ①	160	I. ΒΟΡΕΙΟΣ ή ΑΓΓΛΟΣΑΞΩ- ΝΙΚΗ ΑΜΕΡΙΚΗ		185
Σομαλία	<u>Ναός</u> ①	162	Kαναδᾶς	<u>Ναός</u> ①	187

II. ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΑΜΕΡΙΚΗ		ΑΙ ΧΩΡΑΙ ΤΟΥ ΛΑ-ΠΛΑ-	
Γενικά	215	ΤΑ	229
Μεξικόν	216	Παραγουάνη	230
Γουατεμάλα. Σαλβαδόρ. Ὁνδούρα. Βρετ. Ὁνδούρα. Νικαράγουα. Κόστα-Ρίκα. Παναμᾶς. Ζώνη και διώρυξ Πάναμᾶ	219	Ούρουγουάζη	231
ΝΗΣΟΙ ΜΠΑΧΑΜΑΙ ΚΑΙ ΑΝΤΙΛΛΑΙ	221	Ἄργεντινή	231
(Μπαχάμαι. Κούβα. Αϊτή. Δομινικανή Δημοκρατία. Ιαμαϊκή. Πόρτο-Ρίκο)	223	Γῆ του Πυρδς	234
Μικραὶ Ἀντίλλαι (Αγ. Τριάδος. Τομπάκο. Γουαδελούπα. Μαρτινίκα. Παρθένοι Νῆσοι)	224	Νῆσοι Φάλκλαντ ή Μαλβίναι	234
III. ΝΟΤΙΟΣ ΑΜΕΡΙΚΗ . . . ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΙ ΤΩΝ ΑΝΔΕΩΝ. Γενικά	225	Βραζιλία	234
Βενεζουέλα. Κολομβία. Ισημερινός. Περού. Βολιβία. Χιλή	228	Γουεζάνα	237
	229	*Ανασκόπησις 'Αμερικής	238
		Πίνακες	244
		Δ. ΩΚΕΑΝΙΑ	248
		Αύστραλία	248
		Νέα Ζηλανδία	256
		Μελανησία	257
		Μικρονησία	259
		Πολυνησία	259
		*Ανασκόπησις	260
		E. ΑΝΤΑΡΚΤΙΚΗ	263
		'Αρκτική	266

'Εξώφυλλον Ζωγράφου: ΤΑΣΟΥ ΧΑΤΖΗ

Π η γ α ι

χρησιμοποιηθείσαι διά τὴν συγγραφὴν τῆς Γεωγραφίας τῶν Ἡπείρων.

- 1) Στατιστικὴ ἐπετηρὶς τοῦ Ο.Η.Ε. τῶν ἑτῶν 1956 & 1957
- 2) Παγκόσμιος Γεωγραφία P. Vidal de la Blache & L. Gallois
- 3) " Ernest Granger
- 4) " Albin Michel
- 5) " Ἄτλας Larousse
- 6) " Ἄτλας ἐπιμελείᾳ Π. Γαβρεσσέα
- 7) Le mond (Geographie Physique et politique claires, Paris)
- 8) Nouveau Larousse universel
- 9) Oxford junior engyglopaedia
- 10) Pocket Almanac 1957
- 11) Suez, Panama et les routes maritimes mondiales, Paris, Colin
- 12) Etats—Unis, Canada, Paris, Emile—Paul
- 13) Tableau des Etats—unis, Paris, Colin
- 14) Au Sahara Gabus J.
- 15) Au Royaume des Incas Huber S.
- 16) L' Australie Boomerang:
- 17) L' Afrique du nord (P.O.M.)
- 18) Les Pays Tropicaux
- 19) L' Asie Sovietique. Mementos Publies Par L' I.N.S.E.
- 20) L' Australie " " " "
- 21) Le Canada " " " "
- 22) L' Egypte " " " "
- 23) La Palestin " " " "
- 24) L' Union Sub—Africain que Sais-Je
- 25) La Republique Argentine "
- 26) L' Amerique central "
- 27) La Haute - Asie "
- 28) Les expeditions polaires "
- 29) Les Grandes explorations depuis Colomb jusqu' aux voyages planétaires
- 30) Haute Asie - Iran Puerre George «Orbis», Paris.

024000018117

